טועמיה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 653

קרח
תשפ"ו

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
לחצו כאן

מתוקים
טוֹנים ותוכן שכל הילדים אוהבים
חפשו את
חוברת העלונים
לילדים
מבית דפוס
'ספיד'

זמני כניסת ויציאת השבת

	ע"ש	מוצ"ש	ר"ת
ירושלים	07:10	08:28	09:03
בני ברק	07:25	08:31	09:00
חיפה	07:18	08:32	09:04
אשדוד	07:25	08:30	09:00
בית שמש	07:09	08:29	09:02
קרית גת	07:26	08:29	09:01
נוף הגליל	07:21	08:31	09:04

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם
פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
S025004569@Gmail.com

בס"ד

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת קורח תשפ"ו
גליון מס' 155

פודקאסט "עומקים" - פרק ה' | פחד מעיק או משתק להאזנה בקו התוכן שלנו: 08-6679134 | לצפייה פנה למייל הרשום מטה

היכולת לומר "אני מקנא"

נניח, חבר קרוב ניגש אליך, ופונה אלי בשאלה אישית. **"תגיד, אתה מקנא בי?"**

התשובה האינסטינקטיבית שלך היא: "מה פתאום מקנא?! בעל דימיון!"

ויש משהו שיקרה לך עוד לפני התשובה. **הסמקה או חיוורון**. ואחרי התשובה, **התכווצות קשה בבטן**. הרגשה שהמעיים מתהפכות.

אך רגע לאחר שיעזוב אותך לנפשך, תמצא את עצמך מתבונן בעצמך בכנות אמיצה. ומה באמת? האם אני אכן מקנא בו?

אלו רגעים קשים עבורך, סביר להניח. במאמר הבא, ננסה להציע לך משהו שממש יכול להקל עליך.

*

כבר דיברנו בהזדמנות, כי אחרי שנים רבות של טיפול אישי וגם קבוצתי, אני יכול להעיד **שהרגש שאנשים משאירים אותו לסוף הרשימה, הוא רגש הקנאה**. וכאשר מדברים על הקנאה, כמעט בלתי אפשרי להשיר מבט. כמעט תמיד העיניים תקועות בקרקע.

ואם לרגע חשבנו שהקנאה היא אכן נדירה. זו טעות מופלגת. אוי! רגש הקנאה היא דווקא הכי שכיחה. ודווקא ביחס ההפוך לשכיחות שלה - הכי לא מדוברת. מדוע?

פרשת קורח היא הזדמנות מצויינת לדבר על זה.

בכל מהלך הפרשה, שהיא לא קצרה בכלל, התורה לא הזכירה ולו ברמז את ענין הקנאה של קורח. זה לא היה מדובר בכלל. חז"ל הם אלו שהזכירו את זה.

בשפה שלנו קוראים לזה "**הכחשה**". **זה רגש שמוכחש**. אפשר לבוא באידיאלים גדולים ונשגבים, "כל העדה כולם קדושים... ומדוע תתנשאו על קהל ד'?", אך לא להזכיר שמאחורי כל הדיבורים הגבוהים הללו, מסתתרת קנאה מביכה "נתקנא קורח בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל".

אז מה יש בקנאה שכל כך קשה להכיר בה?

כי זה לא רגש אחד, אלא חבילת רגשות. נלך לפי הסדר: **1. נחיתות** - יש לי פחות מהשני. פחות מוצלח. פחות מוערך. | **2. תיסכול וחוסר אונים** - כמה ניסיתי להידמות אליו. השקעתי כאן והשתדלתי שם, וזה לא מצליח לי. זה מעצבן. | **3. תחושת קיפוח מלווה בכעס** - מדוע יש לי פחות ממני? למה מגיע לו יותר? | **4. אשמה** - לפעמים כתשובה לכעס. אני יודע, אני לא מתאמץ כמוהו / לא ראוי כמוהו / זה העונש שלי.

זה עוד בטרם נחשפנו עם הקנאה. ואם גם נחשפנו - אז בכלל. הנה צמד רגשות נוסף:

בושה ומבוכה - יש לנו בראש תגובה מוכנה של השני. "איך אתה לא מתבייש לקנא ככה?!" | **השפלה** - הנה הודאה בכישלון שלי. עכשיו עוד מישהו יודע כמה אני נחות. | **פחד** - החבר יתחיל לחשוד בי, יסתיר ממני, יתרחק ממני, ינקום בי.

אז תסכימו שהחבילה גדולה דיה, ונדרש אכן המון אומץ להודות בפני חבר קרוב על הקנאה.

*

קנאה זה רגש קמאי.

אם יש לנו תינוקות קטנים בבית, סביב גיל שנה, נוכל להבחין כיצד הם שומרים בקנאות על החפצים שלהם או לוקחים בכוח חפצים מאחים שלהם, גם כאשר אין להם ממש צורך בהם. את הכעס והתיסכול אפשר לזהות על הפנים שלהם.

וכאן אנחנו מגיעים ללוז הענין. התגובות שלנו ההורים כלפי ביטויי קנאה כאלו.

אם צריך לנחש את התגובה מול התינוק המקנא. "איי!! מה אתה רוצה? למה אתה לא נותן לו? מה איכפת לך?"

משפטים בודדים, ואנחנו שותפים יחד איתו למערכת ההכחשה וההכחדה. מאותו רגע התינוק לומד כיצד להתמודד עם הקנאה שצורבת בו. להכחיד אותו. כאילו לא קיים. וזה לא ממש מועיל לו. אף פעם. כי הוא ממשיך לקנא. אך מה, מלביש אותו בהמון לבושים. בבגרותו, יילחם בשכן בשם האידיאולוגיה, יציע לחברו עצות גרועות שיפילו אותו, ובלבד לא להכיר בקנאה.

במאמר שכתבנו בפרשת קורח תשפ"ד הארכנו במאמר שלם אודות הקנאה הטובה. מה שקראו חז"ל "קנאת סופרים". שזו הקנאה שמניעה את העולם, ובזכותה אנשים מתקדמים כל הזמן.

הלוואי שנאמץ את השפה הזאת כבר מגיל ינקות. וכך נגיב לתינוק. שלב אחרי שלב.

התיקוף: "אני רואה שאתה ממש רוצה את המשחק שיש לאח שלך. נכון?"

הנה הכרנו ברגש הזה. ותוך כדי גם -

ההסבר: "אולי זה בגלל שאתה פוחד שלא יהיה לך?" - הרגש קיים אצלך, כי בזכותו אנחנו שואפים שיהיה לנו.

ההערכה העצמית: "הנה יש לך הרבה משחקים. תראה מה יש לך..."

הארגעה: "אף אחד לא יקח ממך. אנחנו נדאג לזה".

הלימוד: " מה אתה יכול לעשות, כדי שגם לך יהיה."

החינוך: "לפעמים גם אם אין לך, אתה לומד לוותר. כי אתה יודע שה' דואג למחסורו של כל אחד ואחד".

בהמשך החיים, נעדכן את השפה בהתאם לגיל הילד.

כאשר נלמד לאמץ את השפה הזו מול הילדים שלנו, נגלה שאנחנו מרפאים גם את המבוגר שבתוכנו. בפעם הבאה שהחבר ישאל אותי: 'אתה מקנא בי?', המעיים שלי אולי יתהפכו לרגע, אבל במקום להכחיש ולהכחיד - יהיה לי את האומץ להביט לו בעיניים, לחייך חיוך פנימי של השלמה, ולומר לו: "אכן כך. אני מקנא בך. יש לך כמה דברים שהלוואי שהיו לי. מרגיש כעס ואכזבה... אני רוצה אכן ללמוד ממך. ואולי אני צריך יותר להעריך את מה שיש לי. גם להתחזק יותר שד' נתן לי את כל מה שמגיע לי."

כמה הקלה זה יכול להביא. הלוואי!

*

כבר דיברנו על קבוצות הפסיכודראמה שאני מנחה. שם אכן עולים כל הסוגיות הקשורות למערכות היחסים שלנו. כאשר מדברים שם על קנאה, זה מביא המון ריפוי לנפש, לא רק בתוך הקבוצה, אלא גם **בהשפעה לכל מערכות היחסים שלנו בחיים**.

אם אתה רוצה להצטרף לקבוצה כזאת, מסיבה זו או אחרת, צור איתי קשר במייל ysh05276@gmail.com (זו כתובת מייל אישית)

נתחיל בשיחת טלפון קצרה של בירור, האם קיים הצורך, והאם הקבוצה יכולה אכן להועיל.

בהמשך - בהתאם לבירור הראשוני - נקבע פגישה בהקדם.

שים לב! רוב הקבוצה כבר התמלאה, ועדיין נותרו מקומות ספורים. אם אתה מעוניין בכך, זה הזמן.

אורח לרגע
תגובות הקוראים

תגובות על גליון שלח 'לא יכול לחבק ילד'

\- - - - -

נהנה ומחכים מאד לקרוא את מאמריך. מאמרים עמוקים מחד, ומוסברים בפשטות מאידך. מדויקים, לא שופטים, כתובים בעדינות ובצניעות.

ובנוסף, זה שאתה מביא לפעמים תגובות עם צדדים אחרים, מראה את הרצון הכנה שלך להגיע לאמת, ולא רק "זו דעתי קבלוה כתורה מסיני", ומראה גם על בריאות הנפש וחוסן פנימי לא להרגיש מחוק מהסתכלויות אחרות.

*

מצאתי את עצמי לגמרי מזדהה עם שלוימה במאמר. כמעט חשבתי שאתה בכלל מתכוון אלי. אני מתמודד עם ריחוק מהילדים שלי. זה כואב לי מאוד, אך לא מצליח לפתור את זה. המאמר שלך פתח לי אופקים חדשים לבחון את עצמי. תודה רבה.

*

לפני כמה שבועות כתבת כמו סיפור בהמשכים על אברהם שהתפרץ לחדר ההורים. השבוע קרה לי סיפור דומה עם אחד הילדים הגדולים. הייתי 'אויס-מענטש'. באובדן עשתונות ממש. הצרחות שלי עליו היו באמת בלי שליטה.

ברור לי שאם לא המאמרים שלך, הייתי בורח מהמקרה, ומשאיר את הבן שלי פגוע נפשית. (אני יודע כמה אני נפגעתי, אז הבנתי את המשמעות עבורו) ברוך השם, תפסתי את עצמי. לקחתי אותו לשיחה. הרגעתי אותו. וגם שלחתי אותו לעזרה מקצועית.

יש לי דמעות בעיניים כעת מהתרגשות. כי אני יודע כמה אני זכיתי, וכמה הוא זכה, שהמקרה טופל כראוי.

תגובות ניתן לשלוח למייל הרשום מטה

אפשר רגע
שו"ת קצר

שאלה: אני עוקב אחרי המאמרים שלך כבר כמה שנים. כמעט כל בעיה שמתרחשת בחיים, אתה חוזר אחורה לעבר. מה הענין בזה? מדוע לא יכול להיות שהבעיה נוצרה לאחרונה.

תשובה: השאלה שלך מצויינת והיא במקום. סביר להניח שהיא מציקה לרבים וראוי להתייחסות במסגרת זו.

כולנו רגילים להתמודדויות בחיים, ואנחנו יודעים לעשות את זה בכוחות עצמינו. כאשר אדם נתקע עם בעיה. (פחד, בושה, לחץ, חסימה, תקיעות וכדו') זה אומר שהתמודדות גדולה עליו.

מכירים כנראה את סיפור הפיל והחוט האדום. כאשר אדם בוגר אינו מצליח להתמודד מול רגש, אנחנו מניחים שזו לא בעיה טריה שהתעוררה כעת, כי אם כן הבעיה לא היתה גדולה ממנו.

וכאשר הבעיה היא גדולה ממנו, אנחנו מניחים שהיא נוצרה בזמן שהוא היה קטן מאוד מול הבעיה. באופן הזה אנחנו אכן חוזרים להיסטוריה.

בפרק ו' בפודקאסט "עומקים", יבואר הענין הזה באריכות יותר. יפורסם בעז"ה בשבוע הקרוב.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

פשוטט להתחבר

בס"ד | גליון 05

הרב חיים אהרן בוגרד • **ליצירת קשר ולקו התוכן החדש חייגו 02-530-22-42**

הכוח של מחמוד לקפוץ מהחומה

וקויי השם יחליפו כוח, עלינו כולם על האונייה לשייט בחוץ עכו, המוזיקה מקפיצה והמצ'ב בעננים ב"ה צוברים כוחות להמשך עבודת הקודש. הגלים רגועים ומולינו ניצבת לה חומת העיר עכו העתיקה.

כמעט שכחנו מכל העולם אבל פתאום כל החופש נשכח מאתנו אל כיוון ה'**פחד אלוקים**' שעיננו רואות ומתברר לנו שכאן באיזור הישמעאלי זה מראה שכיח מאוד.

החומה גבוהה מאוד ופתאום אנו רואים אנשים בזה אחר זה עומדים וקופצים ממנה היישר אל הים, **מחזה שנראה כמו היסתכנות המונית** שמתבררת לנו כאטרקציה מפחידה ונפוצה של בני דודינו מתושבי עכו.

האוירה השתנתה והתחלנו בדיונים ובהשערות כמה מתים או נפצעים מזה מידי שנה, ובעיקר מה המטרה בשבילה הם מסתכנים?

אולם תמימי דעים היינו כי '**נסורה נא ונראה**' מה מסתתר כאן?

סיימנו את השייט הנפלא ומייד נסענו אל המיקום 'חניון המגדלור עכו' שם על החומות קיים המקום 'בורג' אל-חזנה'.

בעבור חצי שעה הגענו, באמצעות קוקה קולה קר פיצוחים וחבילת סיגריות והמון סיעתא דשמיא הצלחנו לשבת עם ח'אלד ומחמוד שיסכימו להסביר לנו את תופעת הקפיצה המסוכנת.

השיחה התפתחה מאוד יפה, שאלנו אם הם יודעים כמה אנשים כבר נפצעו ומתו מהאטרקציה?

התברר שהם יודעים את זה מקרוב והרבה יותר טוב מאתנו, אבל בעיברית עילגת אומר לנו ח'אלד: תקשיב ככה זה כולם קופצים,

'אם אתה לא קופץ יעני אתה לא מוצלח' אם אתה לא מעיז אתה לא שווה כלום!

נשארתי לעמוד שם. המילים שלו הדהדו לי חזק בראש 'בשביל להיות מוצלח (בעיניו) הוא מוכן אפילו להיסתכן'?!

רגע, אני גם עושה דברים שלא טובים לי בשביל להיות 'מוצלח'?

אכן כולנו מודעים לזה, אנשים משלמים הון על שיפוצים גם כשזה מיותר להם או על ליסינג בדגם משופר יותר רק כדי להרגיש מוצלחים.

בשביל זה הם משלמים המון זמן וכסף מחייהם?

אכן כך טבע בני האדם, תחושת המוצלחות היא אדירה ונותנת המון כוח לפעול

'מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי' זוהי אחד המשימות שלימד אותנו דוד המלך.

אם ישמעאלי מסוגל לקפוץ מחומה ולהיסתכן בחייו רק בשביל להיות מוצלח בעיניו הרי שאם ההבנה שלי ש'מוצלח' זה אחד שמנצל את המטרה לשמה הוא קיבל את נשמתו בזה העולם, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

כך מקבלים כוח אדיר לעמוד בניסיונות ולנצח בע"ה!

אמן.

טואמיה - דפוס ספיר פרשת קרח תשפו

התחזקות וביטחון
במשנת ה'זרע שמשון'

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
" ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"זעקה מול השקיעה"

שיעור מס' 279 | פר' קרח תשפ"ו

שנת תש"ל. הקיץ הירושלמי היה קשה מנשוא. סדרי הישיבה התנהלו בכבדות, בישיבתינו באותם ימים לא היה נהוג לנפוש בבין הזמנים. גם ה"קעמפים" עדיין לא הונהגו במחוזותינו.

משגיח הישיבה, הרה"ח רבי אהרן יוסף בריזל זצ"ל, החליט לתת לנו שלושה ימי התאווררות שיסתיימו בט"ו באב, ואז נחזור להוסיף בלימוד תורה כהוראת חז"ל. אחד החברים הציע לבקש מהר' גליקסברג שהיה ברשותו רכב חיפושית, שיואיל בטובו להסיע אותנו בתשלום לחוף הים באשדוד. כולנו קפצנו על הרעיון, מה גם שלחלק מאיתנו זו היתה הפעם הראשונה של רחצה בחוף הים. הצטופפנו יחדיו, קבוצת בחורים עמלי תורה בחיפושית הקטנה בדרכנו לחוף הים". ביניהם הרב חנוך הכהן שבדרון שליט"א שמשתף בטוב טעם בסיפור ולהבדיל בין חיים לחיים הר"ר אלימלך איזאק והר"ר דוד טוסיג ז"ל. בדמיונותינו ראינו עצמינו משתעשעים אל מול הגלים השוצפים, הדוחפים בעוז לכיוון החוף וחוזר חלילה. ככל שירדנו לכיוון השפלה הטמפרטורה ברכב הצפוף עלתה. חיכינו בכיליון עיניים לקפיצה למי הים הצוננים.

"**משהגענו**- קידם את פנינו דגל שחור. לצד צעקות ברמקול מגרונו הניחר של המציל שחום העור, שהשהות הממושכת בשמש היוקדת נתנה בו את אותותיה. משראה המציל קבוצת בחורים חסידיים שבלטה היטב בנוף, בהיותנו לבושים חלאט ישיבתי שחור, זעק לעומתנו: 'החברה שם עם השחור, שימו לב! יש היום דגל שחור. הרחצה אסורה!'

האכזבה הכתה בנו בכל עוצמתה. כה התאמצנו, טרחנו ויגענו להגיע לכאן!

"**פטור** בלא כלום אי אפשר. החלטנו לשבת על החוף ולשכשך מעט את רגלינו במי הים התיכון. 'נתרטב מעט וכך נצא ידי חובה...' אך המציל לא ויתר והכריז שנית: 'החברה עם השחור שימו לב! הים מסוכן היום, אני חוזר ומזהיר: גם שכשוך רגליים מסוכן מאוד. ראו הוזהרתם!

היו בינינו שרצו לשמוע להוראות: 'הרי מצווים אנו על 'ונשמרתם לנפשותיכם מאוד...' אך הקול הילדותי גבר: 'עזובו שטויות. המציל סתם מגזים. הוא רוצה לסיים את העבודה היומית שלו וללכת הביתה. אין באמת ממה לחשוש. רק נכניס רגליים. הכל בסדר'.

"**לפיכך** התרחקנו מעט והתעלמנו מאזהרות המציל. ישבנו שם על החוף צוחקים, משתחררים ונהנים מכל רגע. 'המציל הגזים ועשה את המצב שחור' הרהרנו בקול".

לפתע משום מקום הגיע גל סוער ובאבחת זעם שטף את הקבוצה וסחף אותה לתוך הים. חלק מהבחורים איכשהו הצליחו לצאת, אך שני בחורי חמד נסחפו עמוק לתוך הים. הבחורים שיצאו ראו את שני הבחורים הטובעים ורצו בבהלה למציל שכבר הספיק לארוז את חפציו ולצאת מהחוף. הם ביקשו והתחננו: 'תנסה להציל את שני הבחורים הטובעים!' אך המציל אמר להם בקור רוח: 'הרי הזהרתי כמה פעמים. לצערי כבר סיימתי את המשמרת, שיתמודדו לבד!'

הבחורים שבו אל החוף אובדי עצות, לפתע הם רואים את אחד מהבחורים צף על המים ומתקרב אל החוף. הלה שיתף אותם כי מערבולת סוערת ביותר סחפה אותם, מערבולת שאין בכוח אנוש להינצל ממנה. אך היה לי נס: לפתע הים הוציא אותי מהמערבולת והתחלתי לצוף לכיוון החוף. חבר שלי שנשאר שם, חנוך שבדרון, ראה שהצלחתי להשתחרר מהמערבולת והתחנן אלי: "תן לי בבקשה יד, אולי גם אני אצליח לצאת". אך הייתי בטוח שאם אושיט לו יד אכנס חזרה חלילה לתוך המערבולת: ושנינו נטבע חלילה! "אני בן יחיד להורי. אמרתי לחנוך הם לא יכלו לעמוד בטביעה שלי, חלילה. לצערי לא אוכל לתת לך את ידי מהספק הקרוב לוודאי שבמקום שאני אוציא אותך אתה תסחוף אותי חזרה לתוך המערבולת".

החברים שם בחוף ניסו מהר לטכס עצה מה לעשות. באותם ימים עדיין לא היו טלפונים סלולריים. לא היתה אפשרות להתקשר לכוחות ההצלה. גם התחבורה התנהלה בעצלתיים. אחד הבחורים הצטרף לרכבו של אנשים טובי לב שהסכימו לנסוע לחפש טלפון סמוך ולעדכן את אנשי ההצלה. משם הבחור המשיך והצטרף אליהם בנסיעה חזרה לירושלים. הבחור הגיע מבוהל לביהכ"נ של חסידי קרלין ברחוב "אבינועם ילין". שם התארגנו לסעודת ט"ו באב, לרגל ההילולא של האדמו"ר הצעיר רבי אשר מסטאלין זיע"א

הציבור נדהם מהבשורה הקשה כי בחור החמד המתמיד והתלמיד חכם שעדיו לגדולות, זה שכל רואיו מעידים עליו שעתיד הוא להיות מורה הוראה בישראל, חנוך שבדרון, טבע בים, ר"ל, ועדיין לא מצאו אותו. המתח, הכאב והדאגה שם בירושלים הגיעו לשיא. רבים הצטרפו לתפילות לקרוע שערי שמיים...

נחזור לאשדוד. החברים עומדים שם בחוף הים. השמש נוטה לשקוע. הם מביטים למרחק, מנסים לראות מישהו בין הגלים, אך לצערם לא מבחינים בחברם הטובע. כבר לא רואים זכר לחנוך. הם עומדים שם חסרי אונים, משוועים לעזרה. מרימים ידיים למרום אל קל רב להושיע "מאין יבוא עזרי".

נעצור לרגע ונעבור לטבריה, שם אחד מחברי אותה חבורת מצוינים, החברותא של הרב חנוך שליט"א, אחד מהמיוחדים שבחבורה, הרב החסיד רבי אהרן אייזנשטיין זצ"ל ששבחל"ח לפני כמה שבועות, ניצל את ימי בין הזמנים למסע תפילות, וכחסיד קרלין יצא לטבריה לשפוך שיח בציונו הקדוש של הרבי זכרונו לברכה רבי יוחנן מסטאלין זיע"א. אהרן הבחור עומד שם, מתייפח ומבקש להצליח בתורה, לזכות לבנות בית נאמן בישראל ולהקים דורות ישרים מבורכים. השמש עומדת לשקוע, ולפתע ליבו מתמלא געגועים עזים לחברותא שלו, איתו שם יחדיו ימים ולילות בעמל התורה בשקיקה רבה: "חנוך שבדרון" מתוך אהבת החברים שיוקדת בקרבו פורצת תפילה חמה לזכות ולישועת החברותא. קול פנימי אמר לו שחנוך זקוק כעת לתפילותיו. הוא עומד שם, מתרפק על הציון הקדוש בעת שקיעת החמה, שוקע עמוק לתוך ארבע אמות של תפילה כשדמעות רותחות זולגות מעיניו: "רבי קדוש, פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום", מתייפח אהרן שם בתפילה חמה לישועת החברותא, בסיומה אופפת אותו הרגשה נעלית שהתפילה בעד חבירו אכן נענתה.

חוף הים באשדוד. מול השמש השוקעת, בין הגלים הסוערים, נאבק לו חנוך על חייו. הוא מנסה להיחלץ מהמערבולת ללא הצלחה, בולע מים וחושש שאלו רגעיו האחרונים.

כשחנוך רואה את השמש נושקת למים בדרכה לשקוע, הוא מבין שעוד רגע השמש שוקעת, ובחסות החשכה תשקע שירת חייו ר"ל.

אין כל חדש תחת השמש! וכיצד מבקש משה רבנו בפרשתנו: "ואם בריאה יברא ה'?" מתרץ רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א שהרי הקב"ה הבטיח למשה רבנו: "נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגויים", ולכן שאני משה, שכן היה מובטח לראות נפלאות חדשות שעדיין לא נבראו בעולם.

או אז חנוך בקולו האדיר זועק זעקה אדירה לבורא עולם, זעקה שבקעה רקיעים והדהדה היטב עד סוכת המציל של החוף החילוני לכיוונו הוא נסחף. המציל בתושייה רבה הבחין בזווית עינו שמישהו שם באופק נאבק בגלים. לקח חיש מהרה את ה"חסקה"- ספינת ההצלה, ושעט במהירות לתוך הים לעבר חנוך. חנוך בכוחותיו האחרונים מושיט למציל יד משוועת לעזרה ומנסה לתפוש בו.

המציל שמכיר את נבכי הים מזהיר את חנוך: "אל תיגע בי. אתה עלול לסחוף גם אותי חלילה לתוך המערבולת". המציל שחה בזהירות מאחורי חנוך ובעדינות דחף אותו בעורף עד שהוציא אותו מתוך המערבולת. או אז העלה אותו על ה"חסקה" ושעט איתו לחוף הדתי, שם חיכו לו חבריו. השמחה בחוף הרקיעה שחקים. לאחר התאוששות קצרה נעמד הניצול חנוך יחד עם חבריו לתפילה עם דמדומי חמה, תפילה מנחה מרגשת, עתירת שיר, שבח והודיה. תפילת יורדי הים "וכל החיים יודך סלה", שנאמרה שם לא תישכח לעד.

החבורה שעלתה ירושלימה התקבלה שם על ידי ציבור החסידים המודאג בתרועות ובריקודי שמחה.

למחרת, בעת שניפגש עם החברותא שלו, אהרן אייזנשטיין, ושמע ממנו את השתלשלות העניינים, הבינו שניהם היטב שבאותו רגע קריטי, בעת ששמשו ואורו כמעט שקעו במצולות, שמש צדקה ומרפא בכנפיה עוררה בטבריה את אהבת החברים עד שתתפץ, וחברו וידיד נפשו פעל בתפילה אצל הצדיק והציל את חייו.

הרב הגאון רבי חנוך הכהן שבדרון שליט"א, נשוא סיפורנו, הוקיר כל ימיו טובה לחברותא שלו, ידיד נפשו הגאון רבי אהרן אייזנשטיין זצ"ל, ואף בהלווייתו ספד לו נרגשות: "רבי אהרן, בזכות ברית אהבת החברים שלך הצלת את חיי". ואיתי החיים והשלום לאוי"ט.

"**והולך** מהרה אל העדה וכפר עליהם" אומר בפרשתנו משה לאהרן, מסביר רבינו ה"זרע שמשון זצוק"ל אע"פ שבלאו הכי אהרן היה מזדרז להציל את ישראל, עם כל זה רצה משה להודיעו שעיקר ההצלה לישראל תבוא מן הזריזות שלו לפי שהאדם בטבעו נוטה לקל ולכבד, לקל בעקבות יסוד הרוח שבו ולכבד מפני יסוד העפר שבו וכשאדם עושה דבר נגד רצונו אבריו מבצעים את הדבר בכבדות, אך כאשר יסכים הרצון בדבר ההוא לעשותו אז הרוח אשר בקרבו דהיינו הרצון יתנועע במרוצה בטבע קל ומהיר ולכן אמר משה לאהרן הולך הקטורת במהרה בזריזות וברצונך הטוב לכפר על ישראל כי שפתי כהן ישמרו דעת בריתי היתה איתו החיים והשלום.

להצטרפות ולשליחת סיפורים hbzs3587@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

לִקּוּטִים וְסִפּוּרִים נִפְלָאִים

פרשת קרח

"ויקח קרח" (טז, א)

האמרי אמת מגור נשא פעם דברים בגנות המחלוקת, ובדבריו סיפר על עשיר אחד ששני חתניו היו סמוכים על שולחנו. אחד היה רגיל במאכלי בשר והשני במאכלי חלב, ולכן היו אוכלים בנפרד את סעודותיהם. לימים ירד החותן מנכסיו, ולא היה באפשרותו לתת להם אלא לחם צר ומים לחץ. ראה החותן כי הם ממשיכים לאכול בנפרד, פנה אליהם ואמר: "בעבר, כאשר זה אכל בשר וזה אכל חלב, היה עליכם לאכול בנפרד כדין, אולם עתה שאין לנו אלא לחם ומים, למה נפרד"?!

אף בנו הדבר אמור - הסביר הרבי את משלו, שהרי בדורות הראשונים היו הבדלי שיטות וחילוקי דעות בין קהילות ישראל, ולכן נפרדו הדרכים, איש על מחנהו ואיש על דגלו, אולם ביום שהדור ירוד והתורה מתמעטת, מה לנו להיאבק בינינו? הרי כולנו נמצאים במאבק אחד נגד מהרסי הדת, ואם־כן פירוד ומחלוקת לשם מה?!

"ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (טז, ג)

אמר רבי מנחם מנדל מקוצק: "דבר פלא הוא, שכל החולקים על הצדיקים בודים עליהם דברי הבל ועלילות שוא, שהם ההפך הגמור ממהותם, כמו על משה רבינו שהתורה מעידה עליו שהיה עניו מכל אדם, ובני קרח אמרו עליו שהוא בעל גאוה, וטענו נגדו ומדוע תתנשאו על קהל ה'"...

חַיִּים תַּחַת מַטְמוֹנִים

בּוֹאוּ נוֹדֶה עַל הָאֱמֶת הַפְּשׁוּטָה וְהָעֲמֻקָּה שֶׁבְּתוֹכֵנוּ: נֵתַח בִּלְתִּי מְבֻטָּל מִמָּה שֶׁמַּרְכִּיב אוֹתָנוּ חָסוּי מִן הַצִּבּוּר. זֶה בָּא בְּאִינְסְטִינְקְט מֻשְׁלָם. אִם אֵלּוּ פְּרָטִים זְעִירִים, כְּמוֹ קֶרַע קָטָן בַּחֲלִיפָה מְחֻיֶּטֶת שֶׁאֲבוֹי אִם יִתְגַּלֶּה, וְאִם אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאָכֵן רָאוּי שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ צְפוּנִים, כְּדֻגְמַת פְּרָטֵי הַבְּרִיאוּת הָאִישִׁיִּים שֶׁלָּנוּ.

אַךְ הָבָה נִתְיַחֵס לְמַטְמוֹנִים מִסּוּג אַחֵר, הַמֻּנָּחִים עָמֹק בְּתוֹךְ הַנֶּפֶשׁ. לִפְעָמִים אֲנַחְנוּ מְגַלִּים מַשֶּׁהוּ שֶׁכֹּחוֹתֵינוּ אֵינָם מְסֻגָּלִים לָשֵׂאת, מַשֶּׁהוּ שֶׁמֵּעֵבֶר לַיְּכֹלֶת הָאֱנוֹשִׁית שֶׁלָּנוּ. זֶה יָכוֹל לְהִתְגַּלּוֹת מוּל יְדִיעוֹת שֶׁקָּצְרָה דַּעְתֵּנוּ מֵהֶן, וְזֶה יָכוֹל לִפְגֹּשׁ אוֹתָנוּ מוּל מַאֲגָרִים שֶׁאֵין לָנוּ בָּהֶם יָד וָרֶגֶל.

הִנֵּה, קְחוּ לְדֻגְמָה אֶת הַנּוֹשֵׂא הַבּוֹעֵר בְּיָמִים אֵלּוּ: הַמִּלְחָמָה מוּל אִירָאן. אִישׁ אֵינוֹ יוֹדֵעַ בֶּאֱמֶת כַּמָּה זְמַן תִּמָּשֵׁךְ, הַאִם הַפְסָקַת הָאֵשׁ הִיא לְאֹרֶךְ זְמַן, וּמָתַי תִּהְיֶה הַפְּעִימָה הַבָּאָה חַס וְחָלִילָה. וּבְכָל זֹאת יוֹשְׁבִים אֲנָשִׁים וּמְפַטְפְּטִים לְלֹא הֶרֶף עַל הַשְׁלָכוֹתֶיהָ. הָאֱמֶת הַבְּרוּרָה הִיא שֶׁאֲנַחְנוּ מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּמִילִים מְכֻבָּסוֹת וּמִקְצוֹעִיּוֹת, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִיגַּע בָּעֻבְדָּה הַפְּשׁוּטָה: אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מָה יִהְיֶה.

"שמעו נא בני לוי" (טז, ח)

סיפר ר' יענקל'ה גלינסקי, כשנסעתי לארצות הברית בפעם הראשונה לביסוס מוסדות התורה, ביקשתי להתברך מפי הרבי מסאטמער זצ"ל.

שאל: מי אתם? אמרתי: הייתי בן ישיבה עצור בסיביר.

מה שמך? יעקב. ושם משפחתך? גלינסקי.

שמעתי עליכם, מה מבוקשכם? אמרתי: לקבל ברכה להחזקת מוסדות התורה.

פנה אל הגבאי: תן לו ברכה מרובה, אלפיים דולר. אמרתי: באתי לבקש מהרבי ברכה, ולא כסף!

ענה: אין ברכה שורה על כלי ריק.

כעבור זמן נכנסתי לאחד מעשירי קהילת סאטמער בבורו פארק. התעניין: המוסדות נתמכים על ידי המדינה?

אמרתי: תמיכה בסיסית, שאינה מגיעה לרבע התקציב.

אמר: כחסיד סאטמער אני מנוע מלתת למוסדות

לעי"נ הרה"צ

ר' **פנחס** בן ר' **בנימין בינוש** רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

המקבלים כסף מהמדינה.

אמרתי: כחסיד סאטמער, ודאי תשמח לשמוע שהרבי נתן לי אלפיים דולר, קיים אפוא מצות עשה של הליכה בדרכי החכמים, ובמיוחד חסיד בעקבות רבו!

טען: לרבי מותר לחרוג מהוראתו, ואני חייב לציית לה!

אמת. אמרתי: אני האחרון שאסית אותך שלא לנהוג כצווי רבך. אבל תנהג עמי בכנות: אם אתה מציית לו באופן מלא בכל העניינים, איני מבקש מאומה, אבל אם יש עניינים בהם אינך מציית לו, אין זו אלא התחמקות!

מיד העניק תרומה בסך חמש מאות דולרים!...

"ואהרן מה הוא כי תלינו עליו" (טז, יא)

רבי מאיר אריק מטורנא ביאר פסוק זה באופן נפלא. ידועים דברי חז"ל, שהאדם ניכר בשלושה דברים, בכיסו, בכוסו ובכעסו.

בני ישראל לא היו יכולים לתהות על קנקנו של אהרן הכהן ולבדוק את מהותו, שכן 'בכיסו' לא היה שייך בדור המדבר, שכולם התפרנסו מהמן וקיבלו עומר לגלגלת, גם לא 'בכוסו', שהרי שתויי יין אסורים בעבודה ואהרן לא שתה יין.

מה נותר איפוא? רק 'בכעסו', וזו טענת משה: "ואהרן מה הוא" - אם תרצו לדעת טיבו של אהרן, "כי תלינו עליו", נסו להכעיסו והכירו את מהותו...

אַךְ כָּל אֵלּוּ הֵם זוּטוֹת לְעֻמַּת הַחֲשָׁאִיּוֹת הַגְּדוֹלָה שֶׁל חַיֵּינוּ: הַהִסְתַּתְּרוּת מִטָּעֻיּוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. אֲנַחְנוּ בּוֹרְחִים מֵעֲבֵירוֹת, מַשְׁקִיעִים מַאֲמַצִּים לְהַחְבִּיא נְפִילוֹת קָשׁוֹת, וּלְעוֹלָם לֹא נִפָּאֵר אוֹ נְדַבֵּר עַל הַכִּשָּׁלוֹן שֶׁבּוֹ נִכְשַׁלְנוּ. כָּךְ זוֹרֶמֶת שִׁגְרַת חַיֵּינוּ: הִסְתַּתְּרוּת מֵהָרְגָעִים הָאֲפֵלִים וְהַחֲשׁוּכִים.

אֲבָל מִי אָמַר שֶׁכָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת? מִי הֶחְלִיט שֶׁזֶּהוּ מַהֲלַךְ הַחַיִּים הַנָּכוֹן? הַשְּׂפַת אֱמֶת מְגַנֶּה אֶת הַמַּהֲלָךְ הַזֶּה, וּמַצִּיב מוּלֵנוּ מַרְאָה שְׁקוּפָה וּבְהִירָה בִּדְמוּת מֶלֶךְ וְעָנִי.

הַחוֹתֶמֶת שֶׁהִתְנוֹסְסָה עַל הַמִּכְתָּב הִסְגִּירָה אֶת תָּכְנוֹ. הַמִּכְתָּב בִּשֵּׂר עַל בּוֹאוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הַבַּיְתָה. אֲפִילוּ זְמַן לְעַכֵּל וּלְהִתְרַגֵּשׁ לֹא נוֹתַר לוֹ, שֶׁכֵּן נוֹתְרוּ שָׁעוֹת סְפוּרוֹת בִּלְבַד עַד לַבִּקּוּר הַמַּלְכוּתִי. הָלַךְ הַנָּתִין וְצִחְצַח אֶת בֵּיתוֹ, שִׁפְשֵׁף כָּל פִּנָּה עֲזוּבָה, וְהָעִיקָּר: פִּנָּה מִן הַבַּיִת אֶת כָּל הָרָהִיטִים הַיְּשָׁנִים וְהַמְּרֻפָּטִים.

"לֹא מַתְאִים שֶׁהַמֶּלֶךְ יֵשֵׁב עַל כִּסֵּא הָעוֹמֵד עַל עֲרֵימַת כּוֹסוֹת הַמְּמַלְּאָה אֶת הֶחָלָל שֶׁבֵּין הָרֶגֶל הַשְּׁבוּרָה לָרִצְפָּה", חָשַׁב לְעַצְמוֹ כְּשֶׁהִשְׁלִיךְ אֶת הַכִּסֵּא הַחוּצָה. וּמָה עִם הַשֻּׁלְחָן? אֵיךְ יִסְעַד הַמֶּלֶךְ עַל שֻׁלְחָן שָׁבוּר וּבִלְתִּי מְסֻתָּת? אָסַף אֶת כָּל חֶסְכוֹנוֹתָיו וְרָכַשׁ רָהִיטִים חֲדָשִׁים וּמְכֻבָּדִים. לְאַחַר שָׁעוֹת אֲחָדוֹת הִגִּיעַ הַמֶּלֶךְ.

כַּמּוּבָן שֶׁלֹּא הִגִּיעַ בְּיָדַיִם רֵיקוֹת. מַתָּנוֹת וּכְלֵי זָהָב הִמְתִּינוּ בְּתוֹךְ הַכִּרְכָּרָה. אַךְ הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁרָאָה אֶת הָרָהִיטִים הַיְּשָׁנִים וְהָרְעוּעִים מוּשְׁלָכִים לְיַד הָאַשְׁפָּה, הוֹרָה שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס אֶת הַכֵּלִים הַמַּבְרִיקִים. "הַמְתִּינוּ", סִימֵּן בְּיָדוֹ.

הַנָּתִין הַנִּרְגָּשׁ רָץ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי מַלְכּוֹ, אַךְ נִדְהַם לִרְאוֹת מֶלֶךְ עָצוּב, פָּנָיו קוֹדְרוֹת וְעֵינָיו כְּבוּיוֹת. הַמֶּלֶךְ נִכְנָס לַבַּיִת וְלֹא הִסְכִּים לָשֶׁבֶת עַל הָרָהִיטִים הַחֲדָשִׁים. כְּכָל שֶׁרָאָה אֶת הַסֵּדֶר, אֶת הַכֵּלִים הַחֲדָשִׁים וְאֶת הַקִּירוֹת הַמְטֻופָּחִים, כָּךְ גָּבְרָה עָגְמַת נַפְשׁוֹ.

"לֹא, בְּנִי הַיָּקָר", אָמַר הַמֶּלֶךְ לִמְאָרְחוֹ הַמִּשְׁתּוֹמֵם, "לֹא צִפִּיתִי לִרְאוֹת אֶת הַשֻּׁלְחָן הֶחָדָשׁ וְאֶת הַקַּנְקַן הַבּוֹהֵק, מֵהֶם יֵשׁ לִי דַּי וְהוֹתֵר בָּאַרְמוֹן. בָּאתִי אֵלֶיךָ כְּדֵי שֶׁתַּרְאֶה לִי אֶת הַשֻּׁלְחָן הַשָּׁבוּר וְאֶת הַכִּסֵּא הַיָּשָׁן. אוֹתָם רָצִיתִי לִרְאוֹת.

"לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעתי את אחד מהם" (טז, טו)

את הסיפור הבא סיפר הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זצ"ל בסעודת מלווה מלכה איש מפי איש בשם רבו הקדוש רבי צבי הירש מליסקא אשר שמעו מפי הגאון הקדוש המהר"ם א"ש אבד"ק אונגוואר אשר שמעו מפי רבו הגאון בעל ה"חתם סופר" אשר מסר את עדות רבו הקדוש המקובל האלקי רבי נתן אדלער על אודות שגב מדרגתם העילאית של האחים הקדושים הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק והרבי רבי זושא מאניפולי זי"ע.

הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא הגיע פעם לבקר בהיכלו של הגאון הקדוש המהר"ם א"ש, וכדרכו בקודש על פי אורחות החסידות הגיש רבי צבי הירש לפני המהר"ם א"ש קוויטל ופדיון.

המהר"ם א"ש אשר לא הורגל בכגון דא משך את ידו וסירב לקבל את הקוויטל ועוד יותר מכך את הפדיון אשר נראה בעיניו כמתנה עליה נאמר (משלי טו) "ושונא מתנות יחיה".

משעמד המהר"ם א"ש בסירובו חרף הפצרותיו של רבי צבי הירש נענה הצדיק מליסקא במשתאה ושאל, היתכן כי ימנע רבינו הטוב מבעליו ויסרב לעשות טובה ליהודי?!

"חס ושלום!" - מיהר המהר"ם א"ש להשיב - "לעשות טובה ליהודי, הריני מוכן ומזומן בכל עת ורגע, אך מה עניין קבלת מתנה אצל עשיית טובה?!

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי** ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

מתורתו של רבינו הקדוש רבי אלימלך מליזענסק אני בא - השיב הצדיק מליסקא - שבך מפורש נאמר בספרו הקדוש 'נועם אלימלך', כי תלמיד חכם צדיק, בקבלתו מתנה מידי יהודי, הריהו מיטיב עמו בכך.

"אכן?! כך כותב הנועם אלימלך?!" - נפעם המהר"ם א"ש - "הבה, הראוני נא את דבריו הקדושים בתוך הספר הקדוש פנימה!"

מיד הובא "נועם אלימלך" אל השולחן, ורבי צבי הירש פתח והציג לעיני המהר"ם א"ש דברים ככתבם (פרשת קרח, ד"ה וידבר ה' אל אהרן וגו'): "...בתוך הדברים התנצל (משה רבינו עליו השלום) לפניו יתברך, שלא יענשו (קורח ועדתו) בזה העולם, ולימד זכות עליהם באמרו: "לא חמור אחד מהם..., דהנה כן הוא, המהנה תלמידי חכמים וצדיקים מנכסיו, אז ההנאה הזאת תביאהו שלא במהרה הוא חוטא... וזהו שאמר 'לא חמור' וכו', כלומר, אני גרמתי להם זאת שעל ידי שלא לקחתי מהם, זה גרמה להם שחטאו, שאם נהניתי מהם, היה מגין עליהם זאת לבלתי יחטאו... והיוצא לנו מזה, שעל ידי נתינה לצדיק, נשברים כח הקליפות ונתקשר בקשר של קיימא עם הצדיק, שלא ישיאהו היצר לחטוא בחטא גדול, חס ושלום, ואדרבה יתקדש על ידי הצדיק..."

תיכף ומיד הושיט המהר"ם א"ש את ידו, קיבל ברצון את הקוויטל ואת הפדיון, ואמר: אם כך אומר הרבי הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק הריני מציית לדבריו ללא עוררין.

לאחר שקרא את הקוויטל ובירך את רבי צבי הירש מברכות פיו, המשיך המהר"ם א"ש ואמר: עתה אספר לכם מי היה הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק כפי ששמעתי מפי מורי ורבי בעל החתם סופר, על עוצם מדרגותיהם הנפלאות בקודש של האחים הקדושים רבי אלימלך ורבי זושא, וכה סיפר ה'חתם סופר': פעם אחת בעת רצון פתח מורי ורבי הקדוש רבי נתן אדלער ושח בזה הלשון: לא בכדי נהוג לומר כי בני פולין אינם בעלי דרך ארץ. אכן, בעצמי נוכחתי לדעת כי אמת נכון הדבר.

כל אימת שמגיע אני ב'עליית נשמה' לעולמות העליונים, פוגשני שם בשני האחים היקרים רבי אלימלך ורבי זושא אשר הקדימו להגיע שמה זה מכבר, ומעולם לא עולה בידי להקדימם.

יום אחד גמרתי בלבי להקדים בוא, עוד לפני ששערי גן העדן נפתחים. המתנתי בחוץ ושמרתי על הפתח עד עת פתיחת השערים, ואז, מיהרתי ונכנסתי פנימה ראשון.

והנה מה זה רואות עיני? שני האחים היקרים כבר נמצאים בפנים. האיך נכנסו ומניין נכנסו אינני יודע לומר לכם, אך הם כבר היו שם...

הוא אשר אמרתי צודקים האומרים, כי הפולנים אינם בעלי דרך ארץ! הם לא המתינו לפתיחת השערים, והתגנבו פנימה שלא בדרך המקובלת...

נו... - הפטיר המהר"ם א"ש אחר סיפורו - "אחרי שומעי מפי רבי ה'חתם סופר' הקדוש, עד כמה גדולתם של האחים הקדושים הללו - שוב אינני יכול להמרות את פי הרבי רבי אלימלך ושומה עלי למלא אחר דבריו הקדושים".

(צנתרות הזהב, ח"א רסט)

מָה יֵשׁ לִי מִכָּל הַבִּקּוּר אִם אֵינִי מְגַלֶּה אוֹתְךָ, אֶת הַפְּנִימִיּוּת שֶׁלְּךָ? בָּאתִי לִרְאוֹת אֶת חַיֵּי הַיּוֹם יוֹם שֶׁלְּךָ וְלַעֲזוֹר לְךָ. אֲבָל אִם אַתָּה כְּבָר מְצֻיָּד הֵיטֵב, לְשֵׁם מָה אַתָּה זָקוּק לְעֶזְרָתִי?"

הַמֶּלֶךְ בִּקֵּשׁ דַּוְקָא אֶת הַכֵּלִים הַפְּשׁוּטִים וְהַדַּלִּים. מִן הַיְּקָרִים יֵשׁ לוֹ דַּי. אֲבָל רֶגַע, מָה? הַמֶּלֶךְ עוֹד גּוֹעֵר בְּאָדָם שֶׁטָּרַח, הִזִּיעַ וְעָמַל לִכְבוֹדוֹ? בְּסַךְ הַכֹּל רָצָה לְכַבֵּד אֶת הַמֶּלֶךְ!

וַאֲנַחְנוּ? אֵינֶנּוּ שׁוֹנִים מֵאוֹתוֹ נָתִין נִרְגָּשׁ. גַּם אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַבּוֹרֵא בִּתְפִלּוֹת נִרְגָּשׁוֹת, בְּלִימּוּד מַעֲמִיק וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים. נְפִילוֹת? רְגָעִים שְׁבוּרִים? כִּשְׁלוֹנוֹת? הַס מִלְּהַזְכִּיר. לִפְנֵי שֶׁאָנוּ נִיגָּשִׁים אֶל הַמֶּלֶךְ, אָנוּ מַשְׁלִיכִים הַצִּידָּה אֶת הַמְּעִידוֹת וְהַמַּחְשָׁבוֹת הַבִּלְתִּי רְאוּיוֹת. עַכְשָׁיו הוֹלְכִים לְקַבֵּל אֶת הַמֶּלֶךְ.

אֲבָל מִשּׁוּם מָה הַמֶּלֶךְ אֵינוֹ מְעֻנְיָן דַּוְקָא בְּאֵלּוּ. לָמָּה? הֲרֵי מַדּוּעַ הַבּוֹרֵא שׁוֹלֵחַ לָנוּ אֶת הַיֵּצֶר מִדֵּי יוֹם? מַדּוּעַ אֵינוֹ מַנִּיחַ לָנוּ לְהַשְׁלִים אֶת הַתְּפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת מוּחְלֶטֶת?

אִם נִתְבּוֹנֵן, נִרְאֶה שֶׁכָּךְ הוּא בְּכָל מַהֲלַךְ הַחַיִּים. לְעוֹלָם לֹא נֵצֵא עִם דָּבָר מוּשְׁלָם בַּיָּד. אִם אֵלּוּ עָגְמוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל שַׁבָּתוֹת וְחַגִּים, אִם זֶה הַלִּימּוּד הַקָּשֶׁה הַחוֹסֵם אוֹתָנוּ מִלְּהָבִין סוּגְיָה, וְאִם זֶה הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁאֵינוֹ נָח לְרֶגַע. הַשְּׁאֵלָה כּוֹאֶבֶת: לָמָּה לֹא נוּכַל לְהַשְׁלִים דָּבָר אֶחָד בְּמֵאָה אֲחוּזִים? לָמָּה הַמֶּלֶךְ מַעֲדִיף אֶת הַכֵּלִים הַשְּׁבוּרִים?

כְּדֵי לְהָבִין זֹאת עָלֵינוּ לִשְׁאֹל: לָמָּה אֲנַחְנוּ רוֹדְפִים אַחַר הַשְּׁלֵמוּת? מָה מְיַסֵּר אוֹתָנוּ כָּל כָּךְ בַּכֵּלִים הַשְּׁבוּרִים שֶׁבַּנֶּפֶשׁ?

הַסִּיבָּה פְּשׁוּטָה. כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ כְּיֵשׁוּת עַצְמָאִית, הוּא מַשְׁקִיעַ אֶת כָּל כֹּחוֹ בְּטִפּוּחַ הַדְּמוּת הַזֹּאת. הוּא מְצַחְצֵחַ אוֹתָהּ וְעוֹטֵף אוֹתָהּ בִּשְׁלֵמוּת. וְכַאֲשֶׁר מִתְגַּלֶּה חֶרֶךְ קָטָן בַּשְּׁלֵמוּת הַזֹּאת, הוּא מְמַהֵר לִסְגּוֹר אוֹתוֹ. לְעוֹלָם אֵינוֹ מוּכָן לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ פָּגוּם אוֹ חָסֵר. חָלִילָה שֶׁמִּישֶׁהוּ יִרְאֶה. לָכֵן הַנְּפִילוֹת כֹּה מַכְאִיבוֹת, וְהַכֵּלִים הַשְּׁבוּרִים כֹּה מְיַסְּרִים.

לעי"נ

הבה"ח **חיים מרדכי** בן יבדלחט"א הר"ר **אברהם חנוך** שיחי'

גוטמן - כה אייר תשפ"ו - שלושים לפטירתו

"ותכסם עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (טז, לג)

צריך ביאור, כיון שכיסתה עליהם הארץ ברור שיאבדו!

באר ה"דעת סופר": היו אז, וגם יהיו תמיד, אנשים המחפשים הסברים טבעיים לכל דבר, ואותם אנשים רצו לומר שמשה רבנו עשה "מנהרות תופת" מתחת לקורח וחבורתו, ואז ברגע הנכון התפוצצה המנהרה והם נפלו פנימה, עפ"ל.

לכן כתב הפסוק "ותכסם עליהם הארץ", כי את החלק הראשון של הבליעה עוד אפשר היה להסביר כנ"ל, אולם איך יתכן שמיד אחר כך כיסתה עליהם הארץ? בזה הכירו כולם שהיה כאן נס גדול והשגחה פרטית, וידעו כי משה אמת ותורתו אמת ונאבד קרח וזכרו לא ייזכר ולא ייפקד.

כן יאבדו כל אויביך ה'.

(לאור הנר)

"ויראו ויקחו איש מטהו" (יח, כד)

אל הרה"ק ר' יצחק מנשכיז נכנסה אשה כאובה ובפיה בקשה מהרבי שאינה מסוגלת לסבול יותר את צרותיה ומכאוביה, היא לא יכולה יותר להחזיק מעמד.

הרבי הכניסה לחדר מלא בחבילות ואמר לה, אלו הצרות הקיימות בעולם, בחרי לך חבילה אחת.

האשה נבהלת מגודל הצרות הקיימים בעולם, ולא יודעת במה לבחור, עד שראתה חבילה קטנה מאחורי הדלת.

בצעקה היא שואגת, רבי, את החבילה הזאת אני רוצה!

השיב הרבי, החבילה הזאת היא בדיוק החבילה שלך...

כשבאו הנשיאים לקחת את מטותם, כל אחד לקח את שלו, אף אחד לא רצה לקחת את של חברו, כי רק בשלו הוא יכול לעמוד. זהו ויראו - את כל שאר המטות - ויקחו איש מטהו, ולא את של אחרים.

זוֹ הַסִּיבָּה שֶׁהַמֶּלֶךְ הִצְטַעֵר לִרְאוֹת אֶת הַכֵּלִים הַחֲדָשִׁים. כַּאֲשֶׁר הַנָּתִין מֵצִיג עָצְמָה, הוּא כְּאִילּוּ אוֹמֵר לַמֶּלֶךְ: גַּם לִי יֵשׁ כֵּלִים. אֲבָל הַמֶּלֶךְ, בּוֹרֵא כָּל הָעוֹלָמִים, מְחַפֵּשׂ דַּוְקָא אֶת הַכֵּלִים הַשְּׁבוּרִים. דַּוְקָא הֵם מוֹלִידִים בִּיטּוּל לַמֶּלֶךְ וּמַזְכִּירִים לָאָדָם כַּמָּה הוּא עָנִי וְחָסֵר לְלֹא עֶזְרַת הַבּוֹרֵא.

אָז יָכוֹל הַמֶּלֶךְ לְהוֹצִיא אֶת הַכֵּלִים שֶׁלּוֹ, הַמַּמְתִּינִים בַּכִּרְכָּרָה. אֲבָל כְּשֶׁאֲנִי מֵצִיג אֶת כּוֹחִי, לָמָּה שֶׁהַמֶּלֶךְ יְגַלֶּה אֶת כּוֹחוֹ? זֶה אוֹ אֲנִי אוֹ הוּא. לָכֵן, כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת רְצוֹנוֹ בִּפְנֵי רְצוֹן הַבּוֹרֵא, נִפְתַּחַת הַדֶּרֶךְ לְעֶזְרָה מִלְמַעְלָה.

הַמֶּלֶךְ אֵינוֹ מְחַפֵּשׂ אֶת הַשְּׁלֵמוּת שֶׁלָּנוּ. מִן הַשְּׁלֵמוּת יֵשׁ לוֹ דַּי, הַמַּלְאָכִים מְבִיאִים אוֹתָהּ. מֵאִתָּנוּ הוּא מְבַקֵּשׁ דַּוְקָא אֶת הַכֵּלִים הַשְּׁבוּרִים. וּבֵינְתַיִם אֲנַחְנוּ עֲסוּקִים בְּהַסְתָּרַת הַנְּפִילָה וּבְכִיסּוּי הַסֶּדֶק, חוֹשְׁבִים שֶׁכָּךְ הַמֶּלֶךְ יֵהָנֶה מֵאִתָּנוּ. אֲבָל לֹא.

הוּא אֵינוֹ מְחַפֵּשׂ שְׁלֵמוּת. הַיֵּצֶר, שְׁלִיחוֹ שֶׁל הַבּוֹרֵא, מוֹכִיחַ זֹאת הֵיטֵב. הוּא מְחַכֶּה לָרֶגַע שֶׁבּוֹ נִכְשַׁל, נָרִים עֵינַיִם וְנִצְעַק: "אַבָּא, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְבַד. אֲנִי חַיָּיב שֶׁתַּעֲזוֹר לִי". צְעָקָה כָּזוֹ אֵינָהּ בָּאָה בְּלִי נְפִילָה. דַּוְקָא כְּשֶׁאֲנִי מוֹצֵא אֶת עַצְמִי מוּל הָרְשִׁימָה הָאֲרֻכָּה שֶׁל הַדְּבָרִים הַמֻּסְתָּרִים, דַּוְקָא שָׁם הוּא מְחַכֶּה לִי, שֶׁלֹּא אֶשָּׁבֵר וְלֹא אַסְתִּיר אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. לְהֵפֶךְ, שֶׁאָרוּץ אֵלָיו מִתּוֹכָהּ וְאֶזְעַק אֵלָיו עַד שֶׁיַּעֲזֹר לִי.

כְּשֶׁאָנוּ מַסְתִּירִים אֶת הַנְּפִילוֹת וְאֶת חֹסֶר הָאוֹנִים, אָנוּ מַרְאִים כִּבְיָכוֹל שֶׁאָנוּ מִסְתַּדְּרִים בִּלְעָדָיו. אֲבָל הוּא הִגִּיעַ דַּוְקָא בִּשְׁבִילָם. דַּוְקָא הַכְּאֵבִים וְהַכֵּלִים הַמְרֻצָּצִים הֵם שֶׁמְּבִיאִים אֶת הַמֶּלֶךְ, לֹא הַכֵּלִים הַמַּרְהִיבִים.

(ע"פ מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה - סְפִּינְקָא)

"הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו... ואעלים עיני בו" (הפטרת קורח)

שאלו את הגאון המפורסם רבי אשר אריאלי שליט"א על סוד ההצלחה העצומה שיש בשיעורים שלו.

כידוע שיעוריו הנפלאים של הרב, ששמם הולך מסוף העולם ועד סופו, ממדינות רחוקות באים בחורים מופלגי תורה לישיבת מיר בירושלים עיה"ק להאזין לשיעוריו, האולם בו מוסר את שיעורו מלא ודחוק עד אפס מקום, וגם בחדרים הסמוכים נדחקים לשמוע את דבריו, ורבים נדחפים ליד החלונות והדלתות, וכבר זכה להעמיד אלפים רבים של תלמידים הגונים.

אחד מתלמידיו פנה לרבו, ילמדנו רבינו מהיכן זכית לכל זה, הן אמנם שיעוריך טובים ומתוקים לחיך, אבל עדיין אין זה מספיק למשוך המון גדול ונכבד כזה, ותורה היא וללמוד אנחנו צריכים במה זכית ששיעוריך מתקבלים, ורבו הצמאים לשמוע דבר ה' אשר בפיך.

השיבו הרב אריאלי, אגיד ולא אכחד, גם אני בעניי תמהתי, וחיפשתי מה סוד ההצלחה הגדולה הזו, עד שהחלטתי, סיבת הדבר היא, היות ובימי בחרותי כאשר למדתי בישיבה, היה נהוג שהבחורים מקבלים דמי כיס להוצאותיהם, ומדרך הבחורים בעלי תורה לחסוך את הכסף, ולרכוש להם ספרים ללימודם במקרה הטוב, ובמקרה הגרוע... אנכי לא כן עשיתי, השתמשתי בדמי הכיס שלי להוצאות נסיעה במוניות, כדי שלא אצטרך לנסוע באוטובוס הציבורי, ואנצל מראיות אסורות.

לענ"ד זה הגורם, והיא שעמדה לי ששיעוריי ימצאו חן בעיני בני תורה בעזהשי"ת, בזכות שעמלתי על שמירת העיניים.

(להתעדן באהבתך)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

טועמיה - דפוס ספיר פרשת קרח תשפו

העלון מוקדש לאוקמי שכינתא מעפרא
ולעילוי נשמת מרת אימי דליה אפרת בת נעימה ע"ה

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מבשרת ציון

פָּרָשַׁת קֹרַח - לֹא פֶּלֶא

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה	חגי חיים וב"ב
שמואל אימן בן אסתר זרי	שגית בת רותי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-	יראת שמים
ליאור יהושע סומך וב"ב	גלית בת מסודי
יהודה אריה בן רחל ברכה	ארז בן שושנה
רונן אברהם וב"מ	קסירר אפרים וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה	משפ' שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה	רינה בת סימי וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים	
שלמה ודנה דוד וב"ב	אריה ושרה לוי וב"ב
י.מ.י.ש כדורי	נתנאל בן ג'ינה
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב	
עמית בן אהרון וב"ב	רז דוד בן לאה וב"ב
דני בן שושנה	אבישג ודניאל בני מירב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר	רונית בת סימי
תרצה בתיה בת ימנה נינט	יוסף בן רוחמה
אילן בן ג'ולייט	יפית שרה בת ג'ינה
אנאל חביבה בת שולמית	לאה בת תמר
מיטל בת מלכה	מאיר בן שרית ואליהו
טליה עדן אסתר בת שולמית	נעם בן שרה
שירי ימנה בת שולמית	מירב בת אילנה
שושנה שירה בת סילביה	שמעון בן שולמית
אברהם גורג'י בן דליה אפרת	אורן בן נעמי
סיון רבקה בת אלן אסתר	יניב בן פרידה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי	אליהו נזרי בן ימנה
אילנה בת רוחמה	שמואל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר	רחל מרים בת יהודית
דניאל בן שרה	אושרית בת שושנה
נעמה בת יפה	דגנית בת שושנה
אסף בן סופיה	מיטל בת שושנה
לימור בת פרידה	דרור בן סופיה
דוד עומרי בן יהודית	

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה	יצחק בן עזרא
ימנה ניזרי בת סטה-	בריאות ואריכות ימים
מרדכי ניזרי בן פרחה-	בריאות ואריכות ימים
סימי בת סוליקה	מיכאל יהודה בן מרים
אורן בן אסתר	דינה בת מזל
נעם יצחק בן רחל ברכה	נעמי בת רחל
שירה שילת בת אורלי	אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה	אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה	אורן בן פרידה
יהודה אריה בן רחל ברכה	ישראל בן חווה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה	רחל בת זוהרה
משה בן נזימה	עינת בת רחל ברכה
רפאל משה בן רחל	נטע רותי בת פלורה
רחל ברכה בת פדילה דליה	קסנש בת דגטו
רונית בת סבריה	יצחק בן חנון
רפאל אבידן בן תקווה	אליהו בן רחל
בנימין בן ברכה	אלן אסתר בת שרלוט
נעימה בת שרה	יהודה לייב בן אסתר מלכה
נעם אלימלך בן אושרית-	ר"ש ובריאות איתנה
לימור בת פרידה	יניב בן פרידה
מאיה בת עדי	שירה ברכה בת מלכה חיה
יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים	יוסף יחזקאל בן אסתר

"וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת, מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל דְּבַר קֹרַח" (במדבר י"ז, י"ד)

מובא בדרוש המיוחס לרבינו האריז"ל: התורה אומרת: "כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט, בֵּין דָּם לְדָם, בֵּין דִּין לְדִין וּבֵין נֶגַע לָנֶגַע — דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ" (דברים י"ז, ח').

אדם מסתכל על העולם ורואה הרבה צרות, גזירות ומחלות נוראות והרבה דם נשפך. הוא לא מבין למה- "כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר... בֵּין דָּם לְדָם". למה דם נשפך?

הוא שואל את ה', הרי כתבת בתורה שאם שוחטים תרנגול ושופכים את דמו- **"וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר"** (ויקרא י"ז, י"ג). רבש"ע, למה אתה נותן לגויים לשפוך את דמם של היהודים– "שָׁפְכוּ דָמָם כַּמַּיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָ‍ִם וְאֵין קוֹבֵר" (תהילים ע"ט, ג'), **וכי אתה לא מקיים את מה שכתבת בתורה?**

ויש לו עוד קושיה: כתוב **"בֵּין דִּין לְדִין"** – כתוב בתורה **"אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד"** (ויקרא כ"ב, כ"ח), ולפעמים קורות טרגדיות ותאונות שמתים אדם ובנו ביום אחד, ה' יצילנו – איך זה מסתדר? אתה כתבת בתורתך שאפילו פרה ועגל שלה לא ישחטו ביום אחד, ואם כן גם זה פלא.

וכן **"בֵין נֶגַע לָנֶגַע"** – אם יש לאדם נגע בבית, כתוב "וּפִנּוּ אֶת הַבַּיִת" (ויקרא י"ד, ל"ו), שהכהן לא מטמא את הבית עד שמפנים את הכלים, כי הקב"ה חס על ממונם של ישראל. אם כן למה שרפת את בית המקדש לפני שפינו את הבית? למה הבית שלך נשרף לפני שקיימת את הפסוק "וּפִנּוּ אֶת הַבַּיִת"? למה שרפת את הבית עם כל התכולה?

רבינו האריז"ל מתרץ את כל הקושיות: הסיבה לכל זה – **"דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ"**. אם יש ריב ומחלוקת – הבעל לא מדבר עם האישה, הבן לא מדבר עם אבא, מחלוקת בין הגיסים ועם השכנים וחמיו וחמותו – הכל אש.

ה' אומר: **אם אצלכם הכל אנדרלמוסיה, גם מידת הדין גובה באנדרלמוסיה,** ואל תנפנפו לי עם פסוקים "וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר" או "אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד". כל זה מדובר כשאתם שומרים תורה ומצוות ואתם באחדות, אבל אם יש לכם "דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ"- אל תשאל שאלות. אם יש מחלוקת- מידת הדין פוגעת. משפחות שהן באחדות ואהבת חינם- יש עליהן שמירה והשכינה תמיד בביתם ומבורכים בכל מכל, אבל כל מקום שאין אחדות ויש לשון הרע ומחלוק – למידת הדין יש מקום לקטרג ויכולה לפרק עולמות.

המילה מחלוקת מתחילה באות מ' וסופה באות ת' לומר לך שע"י מחלוקת אנשים מתים, שהמחלוקת גורמת אסונות קשים מאוד לכלל ישראל ה' ישמור ויציל.

בגמרא (סנהדרין ק"י ע"א) כתוב: **"**אמר רב: כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר "וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**"** (במדבר י"ז, ה') והלאו הזה אינו כשאר לאוין אלא כל זמן שהוא מחזיק במחלוקת ואינו עושה שלום, אם יכול לעשות- הרי הוא עובר יומם ולילה, כי לאו זה אין לו זמן אלא כל זמן שמחזיק הוא עובר. (קול ששון פרק כ"ז מאת המקובל רבי ששון מרדכי)

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
רב קהילת 'עין חמד'

זמני שבת

עיר	כניסת שבת	צאת שבת	רבינו תם
י-ם	19:08	20:28	21:18
ת"א	19:27	20:31	21:15
חיפה	19:21	20:32	21:19
ב"ש	19:26	20:28	21:15

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת
תמר פורטונה בת מיסה ע"ה

לעילוי נשמת
נחום בן כיריה ז"ל

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ יוסף דהן בן רחמה ז"ל

טועמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב בַּהֲלָכָה – בָּשָׂר וְחָלָב - חֵלֶק ח'

שאלה: **מה הדין כאשר טוחנים בבלנדר דברים חריפים?**

תשובה: להלן **סיכום ההלכה** מפי ר' אליהו פנחסי,שליט"א מתוך ספרו **'הכשרות למעשה':**

כאשר טחנו בשר חם בבלנדר ולאחר 24 שעות טחנו בו דבר חריף, מותר לאוכלו עם מאכלי חלב. **הערה:** כאשר הבשר קר אין צריך המתנה כלל. סכיני המטחנה לא מגיעים לחום שהיד סולדת בו. ראה כף החיים (יו"ד סימן צו ס"ו). לדעת בני אשכנז יש להחמיר בבן יומו.

מותר לטחון בבלנדר מאכלי חלב קרים ולאחר שטיפה היטב, לטחון דבר בשרי קר. וכן להיפך.

מותר לאכול בצל שנחתך בסכין בשרי וטוגן במחבת חלבי. **הערה:** הש"ך בשם האיסור והיתר הארוך (סימן קכב סק"ב), הפרי חדש (שם סק"ב), בספר ערוך השלחן (שם ס"ט) דבר חריף אינו משווה למאכל שאחריו דבר חריף. הרב כף החיים (סי' תנא אות קפה) כתב יש ליזהר בזה לכתחילה ובדיעבד מותר. ע"ע בשו"ת אבני ישפה ח"ה (סי' קד סק"ה וסק"ז). ע"ע בשו"ת חיי הלוי ח"ה (סי' סב סק"ח). כ"פ הגר"ש משאש זצ"ל בספרו מזרח שמש (רס"י צו ד"ה ודע) דווקא אם בישל דבר חריף בקערה של בשר אסור לאוכלו עם חלב, אבל אם הקדירה בלעה מדבר חריף ועתה בישלו בה דבר שאינו חריף, אין לחוש ואמרינן נ"ט בר נ"ט. ע"ע במשנה ברורה עם הגהות איש מצליח (סי' תנא סק"צ) שהעיקר להקל בזה.

באופן שטחנו בבלנדר בשר חם, ותוך 24 שעות טחנו בו פלפלים חריפים, הפלפלים בחזקת בשרי ואסור לאוכלן עם חלב. אולם אם עברו 24 שעות מטחינת הבשר, הפלפלים פרווה לכל דבר. לדעת בני אשכנז הרי הם בחזקת בשרי. [ומה שהסכין מתחמם מחמת פעילותו, אינו מגע לידי חום יד סולדת]. אולם כאשר טחנו בבלנדר בשר קר, הפלפלים פרווה גם תוך 24 שעות.

תבלינים חריפים, שנטחנו במטחנה בשרית בת יומה [שטחנו בה ב-24 שעות האחרונות בשר חם], אסור להשתמש באותם תבלינים עם מאכלי חלב. אולם כאשר המטחנה אינה בת יומה והיא נקיה לחלוטין, מותר. [אולם לדעת המקילין לעניין סכין באופן שהוא נקי על אף שהוא בן יומו, הוא הדין לעניין מיקסר]. לבני אשכנז, גם כאשר המטחנה אינה בת יומה אסור. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן צו ס"ג) והרמ"א שם. ואף כאשר מכניסים בשר קר, להב הסכין שבמטחנה מתחמם עד כדי חום שהיד סולדת.

הוא הדין כאשר המטחנה או המיקסר בשרי, שוב אסור לחתוך בו בצל או שאר דבר חריף לאוכלו עם חלב.

שְׁקִידָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה

הראש"ל הגר"י יוסף סיפר: כשמרן זצ"ל (הצדיק הרב עובדיה יוסף זיע"א) היה בתקופת השידוכין, לפני שהתחתן עם הרבנית מרגלית ע"ה, הציעו לו נערה אחרת. מרן נפגש עימה והם סיכמו ביניהם לבוא בברית הנישואין. בין האירוסין לחתונה הנערה רצתה שמרן ילך עימה לראות סרט. מרן שכל כולו תורה, סירב, ואמר לה **שזה ביטול תורה! ואין לו מה ללכת למקומות כאלו.** הנערה אמרה לו: "אם כעת אתה לא רוצה לבוא עימי, ודאי ובוודאי לאחר החתונה לא תרצה בכלל ולכן אני לא רוצה להתחתן איתך". הנערה ביטלה את השידוך כשבוע לפני החתונה ובנוסף תבעה שמרן ישלם לה את הוצאות החתונה שהוציאה לשווא.

מרן שהיה עני מרוד היה צריך לעשות עבודות של סדר וניקיון בישיבת 'פורת יוסף' תמורת שכר שיהיה לו איך לשלם לאותה נערה. לאחר זמן הציעו לו את הרבנית ע"ה ומרן זכה לגדול בתורה ולהביא ממנה ילדים תלמידי חכמים גדולים המפיצים תורה בעם ישראל. לפני כמה שנים, אישה מבוגרת באה ללשכת מרן. היא ביקשה מהמשב"ק צבי חקק הי"ו, שיאמר למרן שהשידוך הראשון שלו בחוץ, ושהיא רוצה להיכנס למרן לדבר עמו. המשב"ק נכנס למרן ואמר לו שיש אישה שאומרת שהיא השידוך הראשון של מרן והיא רוצה להיכנס לדבר עם מרן, מרן הורה לו להכניסה ללשכה.

האישה גוללה בצער את סיפורה שהמצב הכלכלי שלה קשה מאוד. היא לא מצליחה להביא כדי פרנסתה לביתה. היא מבקשת שמרן יעזור לה. מרן ברחמיו הורה למשב"ק לדאוג לה כל שבוע לכל צורכה. לאחר מכן היא הוסיפה ואמרה למרן שבורא עולם עשה לו נס שהוא לא התחתן איתה, **כי אם הוא היה מתחתן איתה לא היה לו ילדים.** היא סיפרה שלאחר שהתחתנה התגלה שהיא לא יכולה להביא ילדים, ובורא עולם סיבב שלא תרצה להתחתן עם מרן... (מעובד מתוך 'וקראת לשבת עונג')

רְפוּאָה טִבְעִית- הַקֶּשֶׁר בֵּין מַעֲרֶכֶת הַנְּשִׁימָה לָעֲצַבִּים- חֵלֶק א'

מערכת הנשימה היא שער החיים שלנו. דרך האוויר שאנחנו שואפים, הגוף מקבל חמצן – החומר החיוני ביותר לתאים, לרקמות ולמוח. האוויר נכנס דרך האף או הפה, ממשיך לקנה הנשימה, עובר דרך הסמפונות ומגיע אל הריאות, שם מתבצע חילוף הגזים: חמצן נכנס לדם ופחמן דו־חמצני משתחרר החוצה.

השליטה על הנשימה מגיעה מהמוח והיא מושפעת מכל מה שאנחנו מרגישים. כשאנחנו נלחצים, מתוחים או כועסים, הנשימה הופכת שטחית ומהירה. כשאנחנו רגועים – הנשימה נהיית עמוקה ואיטית. בדיוק כאן מתחבר הקשר הישיר למערכת העצבים.

מערכת העצבים הסימפתטית פועלת במצבי סטרס – והנשימה מואצת. מערכת הפרסימפתטית פועלת ברוגע – והנשימה מתארכת ומרגיעה את כל המערכות בגוף. הנשימה בעצם משקפת את מצבנו הנפשי, וגם משפיעה עליו בחזרה.

(גב' אליס אוליאל, נטרופתית ורפלקסולוגית)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

אִם רִאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים- הַגָּאוֹן הָרַב יְהוּדָה דֶּרְעִי זצ"ל

הגאון הרב יהודה דרעי זצ"ל- נולד ב-ג' אב ה'תשי"ז (1957) בעיר מקנס שבמרוקו. הוריו גרו באחד הרבעים החדשים המבוססים בעיר. בגיל חמש התחיל ללמוד בבית הספר 'אוצר התורה'. בשנת ה'תשכ"ח (1968) כשהיה כבן עשר שנים משפחתו עלתה לישראל וגרה בבת-ים. הוריו חששו מהשכונה שבה גרו מכיוון שהיו שם מקרה פשיעה ולכן הכניסו אותו ואת אחיו ל'מתיבתא' חרדית בחדרה שכללה פנימייה. בשנת ה'תשל"ג (1973) לאחר כשלוש שנים הפנימייה נסגרה והוא עבר עם שאר התלמידים לישיבה החרדית הספרדית 'פורת יוסף' בירושלים. בהמשך עבר לישיבת 'עטרת ישראל' הליטאית. מגיל צעיר מאוד שקד ועמל על התורה הקדושה בבקיאות נפלאה, דף אחר דף אחר דף, ולאחר סיום לימוד ש"ס המשיך בכל חלקי השולחן ערוך עד שהפך למרביץ תורה והוראה בישראל היושב על מדין. לאחר נישואיו שימש במשך כעשר שנים כרבה של שכונת רמות בירושלים. שם גם שימש כראש כולל אברכים 'קול יהודה' שהקים בעזרת אחיו.

זכה לקרבתו המיוחדת של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל שראה בו כבן ממש. בשנת ה'תשל"ז (1997) התחיל לשמש כרב העיר באר שבע. מתוקף כך שימש כחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל. בנוסף שימש כיו"ר הוועדה למועצות דתיות, סת"ם, מילה ויו"ר ועדה לאישור מועמדים לבחינות בדיינות. חולל מהפכה אדירה של תורה ויהדות. עמד על משמר הכשרות. רבים השיב מעוון. בזכות נועם הליכותיו ומתק שפתיו ידע להאהיב את היהדות ולקרב רבים לאביהם שבשמיים.

היה סמל ומופת לרב בישראל הבקיא בכל מכמני התורה וההלכה. דעתו הייתה מעורבת עם הבריות, בהקשבה ומציאת שבילי זהב למניעת מחלוקת. העמיד אלפי תלמידים. היה מועמד לתפקיד הרב הראשי לישראל. בשנת ה'תשפ"ד (2024) אושפז במחלקה לטיפול נמרץ בהדסה עין כרם במצב קשה בעקבות זיהום ברגלו שגרם לקריסת מערכות. נפטר ב-ג' תמוז ה'תשפ"ד (2024). חי כ-67 שנים. ציונו בבית הקברות סנהדריה בירושלים. בנו הרב אברהם ממלא את מקומו ברבנות בבאר שבע.

<u>אביו:</u> ר' אליהו. **<u>אמו:</u>** מרת אסתר לבית אזוגי. **<u>אשתו:</u>** מרת מרים (בת הרב יצחק טולידנו). **<u>ילדיו:</u>** ר' אברהם (ממלא מקומו ברבנות באר שבע), ר' ברוך (נשוי למרת מרגלית בת הגאון הרב יצחק יוסף), **בן נוסף** (נשוי לבתו של הגאון הרב אברהם יוסף) ובן נוסף. **<u>מרבותיו:</u>** הגאונים רבי בן ציון אבא שאול, הרב יהודה מועלם, מרן הרב עובדיה יוסף, הרב ברוך מרדכי אזרחי. **<u>מספריו:</u>** **•אמרי יהודה-** מאמרים ושיחות מוסר בש"ס ובמדרשי חז"ל, הגדה של פסח, הנישואין בהלכה ובאגדה **•אבני עזר-** על שו"ע **•חגים וזמנים-** מאמרים ופסקי הלכות על סדר המועדים **•וזאת ליהודה-** מאמרים, פסקי הלכה, תקנות והנהגות, אגרות ומכתבים. נתיבי הוראה - הלכות איסור והיתר.

סיפור מדהים של רבינו הגיע למכון 'אוצר ההלכה' ובו רבינו מתאר את מאבקי הכשרות בתחילת דרכו ברבנות העיר באר שבע. מהסיפור ניתן להבין אלו החלטות מורכבות ולא פשוטות שעל רב העיר היה צריך לקבל וכן את מידותיו הטובות של מורנו ויכול לשפוך אור על הסייעתא דשמייא שזכה משמיים.

15 שנה אחרי מינויו לרב העיר, בחודשים הראשונים עשינו תקנה, שחלק האחורי של הבהמה לא יכנס לעיר, מהסיבה שקשה מאוד לנקר אותו מהחלב, נכון שזה אפשרי, אבל זה מאוד קשה, מאז אין ניקור והכשרה של החלק האחורי של הבהמה אצלנו בבאר שבע, ועד היום ברוך השם עומדים בזה.

רבינו סיפר על אירוע חריג: מפקח הכשרות של אגף הבשר ברבנות באר שבע התקשר אליי ואמר לי: "תשמע, משאית גדולה מאוד של אחד מהקצבים הגדולים המפורסמים הגיעה עם חלק אחורי. הוא לא ידע מהתקנה הזאת כי היא היתה תקנה חדשה והוא לא שמע עליה. מדובר בסכומי עתק, משאית ענקית, מה לעשות?".

רבינו פירט על הדילמה: "האם בדיעבד אנחנו נעשה ניקור ונכשיר לו, או שנאמר לו להחזיר הכל, זה הפסד גדול בשבילו. מצד אחד, הוא צודק, מסכן, הוא עדיין לא שמע על התקנה החדשה. מצד שני, אם אני נכנע פה, גמרנו, זו פרצה שפורצת לנו את הכל. לתקנה זו כבר לא יהיה לה שיניים".

"אמרתי למפקח הכשרות", רבינו סיפר, "תן לי עד מחר, נישן על זה לילה". המפקח הכשרות צעק לי: "מה זה נישן?". עניתי לו: "תמתין רגע, תן לראות מה אני עושה". באותו הלילה לא יכולתי להירדם! כל הלילה אני חושב מה לעשות- ממונם של ישראל חביב, בוא נוותר לו, מצד שני, מה, תוותר לו, אחרי אירוע כזה אין תקנה".

בבוקר בשעה 7 בבוקר מפקח הכשרות התקשר אליי ואומר: 'כבוד הרב, לא צריך לפסוק'. שאלתי בתמיהה: "מדוע?", והוא ענה לי- הבדוואים גנבו לו את המשאית עם כל החלקים האחוריים. גם את המשאית עם הכל. הצטערתי, אמרתי, "מסכן, הבן אדם אולי בגלל התפילות שלי הוא הפסיד את המשאית!". המשגיח כשרות אומר לי: **"כבוד הרב, אל תשאל איך הקצב שמח! עכשיו הוא יקבל ביטוח כפול ומכופל מכל המשאית"**. רבינו חתם את סיפורו:

"הבן אדם שמח ואני שמח והעיר שושן באר שבע צהלה ושמחה ברוך השם", זה נקרא דוגמה של סייעתא דשמיא, זה לא ניסים ולא נפלאות, רב עיר שבאמת עובד לשם שמיים, ולא עושה חשבון לכלום, הקב"ה עומד לימינו ומסייע בידו להעמיד את חומות הכשרות בעירו בעוז ותעצומות.
(מעובד מתוך 'אורות השבת')

קרדיט תמונה: יצחק בצון, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

מַחְלֹקֶת וְחֻמְרָתָהּ

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון '**אסדר לסעודתא**'. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו עד כמה קשה היא המחלוקת אפילו כאשר האנשים טעו וחשבו שמדובר במחלוקת שלא היתה וגם לאחר שאותו האדם שחשדו בו כבר התבקש לבית-עולמו.

בבאר יעקב שוכנת ישיבת 'באר יעקב' המעטירה. ראש הישיבה ומייסדה היה הגאון החסיד רבי משה שמואל שפירא זצ"ל (מח"ס 'שערי שמועות'. היה חבר מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל ושל דגל התורה).

תלמידו, הגאון ר' חיים משה שניידר מטבריה, זכה לפני מספר שנים להוציא לאור את הספר 'השמש לאור עולם' ובו אגרות אסופת ומכתבים מרבו, הצדיק הרב משה שמואל שפירא זצ"ל אשר האציל ממידותיו התרומיות ומהשקפתו הזכה והבהירה לכל עולם התורה.

כידוע הוצאת ספר כרוכה בממון רב ובתוכה היא כוללת הקלדה, עימוד, הדפסה והפצה. מאחר והממון היה ממנו והלאה לכן המחבר הוא פנה לנדיבי עם שיתרמו להוצאת הספר.

בסייעתא דשמיא הוא מצא נגיד נכבד שהיה מבאי ביתו של ראש הישיבה זצ"ל ששמע על הספר והוא התרשם ממנו והבטיח לו סכום של $2,000 להדפסת הספרים אולם הוא גם התנה זו בתנאים מסוימים.

בסכום זה לא היה די להוצאת הספר, אבל הדבר נתן לו עידוד לגשת ולהתחיל במלאכה. לבסוף לאחר עמל רב ופניות לתורמים אחרים זכה בסופו של דבר להוציא את הספר לאור.

מאחר והיה צריך לשלם לבעל בית-הדפוס הוא ניגש לנגיד שהבטיח לתרום לטובת הדפסת הספר והציג בפניו את הספר.

להפתעתו הרבה, הנגיד טען שמכיוון שהתנאים שעליהם התנה לא התקיימו במלואם הוא לא מתכוון לתת את הכסף שהבטיח.

המחבר לא הבין מדוע הנדיב ממאן לתרום ביחוד לאחר שהבטיח ובפרט שסכום זה היה חסר לו לכיסוי הוצאות ההדפסה ועתה יהיה עליו לטרוח וללכת שוב לבתי נגידים כדי לגייס את הכסף.

כידוע החסיד הרב משה שמואל שפירא ייסד את ישיבת 'באר יעקב' יחד עם הצדיק הרב שלמה וולבה זצ"ל (מח"ס 'עלי שור', מגדולי המשגיחים בדור האחרון ושימש כמשגיח בישיבת 'באר יעקב' וגבעת שאול' ושימש כחבר המועצה המקומית באר יעקב). הם זכו יחד להעמיד תלמידים רבים וחשובים.

בחלוף השנים הרב הגאון שלמה וולבה עזב את ישיבת 'באר יעקב' ועבר לגור בירושלים. באותן השנים שהיה בבאר יעקב היו מכתבים רבים שעליהם היו חתומים יחד הרב שפירא והרב וולבה וכן חלופת מכתבים ביניהם.

לאחר זמן מה במוצאי שבת הרב חיים משה שניידר חלם את הרב וולבה במלוא הדרו, הוא פנה אליו בענוותנותו הנודעת ואמר לו: "אני מוקיר לך טובה גדולה!".

הרב שניידר תמה והתפלא על חזיון זה ושאל בחלום: "טובה זו על מה ולמה?". להפתעתו הצדיק הרב וולבה השיב לו תשובה מדהימה:

"כידוע לך, לפני שנים רבות עזבתי את ישיבת 'באר יעקב'. מעשה שטן הצליח ויצאו שמועות שווא כאילו היתה לי מריבה ומחלוקת עם ראש הישיבה הרב משה שמואל שפירא ולכן נאלצתי לעזוב".

כאן הרב וולבה הרים את קולו ואמר כמה פעמים: "**והכל-עורבא פרח! לא היה ולא נברא! מעולם לא היתה לי שום מריבה עם ראש הישיבה! ומעשה שטן הוא**. כל כך הצטערתי והתייסרתי במשך שנים על שמועה רעה זו. אבל כעת שראיתי שהבאת בספרך כמה וכמה אסופות מכתבים אשר אני יחד עם הרב שפירא חתומים עליהם".

"דבר אשר מזים ומפריך את שמועות השווא השקריות, **כי רואים מהמכתבים ומהתוכן שלהם שאכן היו בינינו אהבה, אחווה, שלום ורעות וחלילה לא היו שום מחלוקות, על כך אני מודה ומוקיר לך טובה!**".

החלום עדיין לא הסתיים. הצדיק הרב שלמה וולבה המשיך ואמר לרב שניידר: "**כאשר אני מוקיר טובה למישהו אני משלם לאלתר**".

מיד הוא הוציא מכיסו פנקס צ'קים אמריקאי וכתב בו סכום נכבד. כאן הרב שניידר הקיץ משנתו, כשכולו נרגש מהחלום אשר חלם וחשב לעצמו "**כמה חבל שאי אפשר לממש צ'קים שניתנו בחלום**".

למחרת ביום ראשון בבוקר (בארה"ב זה היה כבר מוצאי שבת), הרב המחבר ר' חיים משה הגיע למשרדו וראה הודעה שנשלחה אליו מאותו נגיד שסירב להעביר את התרומה שהבטיח להוצאת הספר.

הנגיד כתב למחבר שלמרות שהתנאים שהתנה עימו לצורך קבלת התרומה לא התקיימו במלואם (לשיטתו) הוא בכל זאת רוצה להעביר את הסכום עליו שהתחייב מסיבה מסוימת שאינו יכול לפרט. **הוא ביקש שישלח לו מיד את פרטי החשבון כדי שיכול להפקיד עוד באותו יום את הכסף.**

לע"נ

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל
חי זיזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל
נועה בת עיישה ע"ה

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל עזרא בן כאתון ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
קסאנש בת דגיטו ע"ה
סוליקה בת עישה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה
חיים חמוטל בן רינה ז"ל
ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל
נעימה בת שרה ע"ה
דניאל בן מיה ז"ל

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה
מרים בת שרה ע"ה
פיבי מלכה בת מזל ע"ה
נעמי בת כתון ע"ה
משה בן רוזה ז"ל
סעדה בת בסה ע"ה
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה
כל נשמות עם ישראל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
עמירם בן דבורה ז"ל
ר' שאול בן סילביה זצ"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
אסתר בת גולה גאולה ע"ה
יוסף בר סעדה ז"ל
שלום בן אסתר ז"ל
אריה בן מרים ז"ל
אלון בן סעדה ז"ל
אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה
מאיר בן נעמי ז"ל
שפרה בת פסיה ע"ה
שרה גבריאלי בת נאווה ע"ה

ולד יחיא בן יוסף ז"ל
יצחק בן ברקו דב ז"ל
מאירה בת יפה ע"ה
אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק בן מישא אסתר ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
דוד יצחק בן פרחה ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה
אליאור בן פרידה ז"ל
שושנה בת נעמי ע"ה
בנימין בן דב ז"ל
גרגורי צבי בן מרים ז"ל

תנצב"ה

לזכות רבי מרדכי ורעייתו שירלי שיחי' ולכל משפחתם הצלחה רבה, פרנסה בשפע ונחת מכל הילדים

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל רעיונות, עובדות והנהגות מגדולי ישראל, על מדות טובות שמביאות לאהבת הזולת הנלמדות מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il paypal:

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כח סיון תשפו: הדלקת נרות: ירושלים: 7:10 תל-אביב: 7:25 חיפה: 7:18 **מוצאי שבת:** ירושלים: 8:28 תל-אביב: 8:31 חיפה: 8:32 **ר"ת י-ם: 9:02**

פרשת קרח

ביקור חולים

מצוה לבקר את החולים ולסדר כל הדרוש להם !

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל אדם יפקד עליהם" (פרק טז-כט)

ואמרו חז"ל בגמרא: אמר ריש לקיש רמז לביקור חולים מן התורה שנאמר: "אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל אדם"... [רש"י: "שבני אדם מבקרין אותם"]. מאי משמע? אמר רבא אם כמות כל האדם ימותון אלה שהם חולים ומוטלים בעריסתם [במיטתם] ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרים "לא ה' שלחני" (נדרים לט:) [כלומר: מתוך זה שמבקרים אותם כשהם חולים אפשר לדעת "אם כמות כל אדם ימותון אלה"...]

מסופר בגמרא (נדרים מ.) על רבי עקיבא שנכנס לבקר את תלמידו שחלה "וכיבדו וריבצו לפניו וחיה" ואמר התלמיד לרבי עקיבא: רבי החייתני. והקשה בפי' **שאלת שלום** (על השאילתות): היאך התיר רבי עקיבא לזלזל בכבוד תורתו בכך שניקה בעצמו את ביתו של התלמיד והרי לענין השבת אבידה פוטרים זקן כשאין ההשבה לפי כבודו, וא"כ גם כאן אינו חייב לנקות אם אין זה לפי כבודו?! [ובשלמא לדעת **הרא"ש** שאחרים ניקו ולא ר"ע א"ש. אבל לדעת **המאירי** שר"ע עצמו ניקה עדיין צ"ע.]

ומובא תירוץ **בשיטה מקובצת** שאף שהתורה פטרה בהשבת אבידה זקן ואינה לפי כבודו, מ"מ חייבתו בביקור חולים, וכפי שביקר הקב"ה את אברהם בחוליו. והרי דרשו חז"ל (סוטה יד.) בפסוק "אחרי ה' אלוקיכם תלכו" להלך אחר מידותיו מה הוא ביקר חולים אף אתה בקר חולים. ומכאן, שאף גדול חייב לבקר את הקטן אף שאינו לפי כבודו. [וביקור חולים כולל לסדר כל צורכי החולה].

תירוץ נוסף מופיע בספר **"שלמי נדרים"** שיש חילוק בין השבת אבידה לביקור חולים. כי במצות השבת אבידה יש לימוד מיוחד מהפסוק "והתעלמת" שפעמים אתה מתעלם, כמו זקן ואינה לפי כבודו שפטור. לא כן במצות ביקור חולים שלא נאמר בה מיעוט כזה. ואין להשוותם, שכן באבידה היא מצוה שבממון, ואילו ביקור חולים יש בה עניין של פיקוח נפש (וכפי שהתלמיד אמר לר"ע החייתני) לכן גם ר"ע נכלל בחיוב.

יתכן להוסיף עוד חילוק בין המקרה הזה של רבי עקיבא שביקר בבית תלמידו וניקה בעצמו, למצות השבת אבידה. כי בהשבת אבידה, עצם הפעולה הזו אינה מכובדת, לכן שייך לפטור "זקן ואינה לפי כבודו", אבל מה שרבי עקיבא עשה לתלמידו, זהו גופא כבודו של רבי עקיבא וכבודה של תורה מה שהרב משמש לכבוד תורתו של התלמיד (וכמו שמצינו דוגמת גדולי עולם שניקו את בית המדרש).

ובמיוחד שיש במעשהו של רבי עקיבא גם טובת עצמו שהרי "תלמידים כבנים" והרי אדם לא מרגיש פחיתות כבוד אם משמש את בנו בחליו, וכך זה מטבעו של עולם. ומה עוד כאשר הרב מקבל הרבה מהתלמיד, כמו שאמר התנא "הרבה קיבלתי מרבותי וכו' ומתלמידי יותר מכולם".

הרב בעצמו מטפל בחולים...

בתקופה שכיהן הגאון **רבי שלמה זלמן ליפשיץ** זצ"ל (בעל החמדת שלמה) כרבה של ורשה, פרצה מגפה בעיר, רח"ל. בערב יום כיפור הוציא הרב כרוז לאמר כי האחים המשרתים בבית חולים לא יבואו לבית הכנסת לתפילת "כל נדרי" הואיל וצריכים הם להישאר עם החולים משום פיקוח נפש.

והנה הגיע שעת "כל נדרי". קהל רב התאסף בבית הכנסת, אך הרב טרם הגיע. חיפשו בביתו אך לא היה שם. לבסוף החליטו לחפשו בבית החולים ואכן שם מצאוהו. התברר כי הרב בדרכו לבית הכנסת סר לראות האם האחים מטפלים כראוי בחולים וכשראה שכולם הלכו לבית הכנסת והשאירו את החולים לנפשם, נשאר הרב בעצמו לטפל בחולים...

תולדות החמדת שלמה

מונולוג של "אישה פשוטה"...

סיפרה ר.ש. על בעלה ר' משה שחלה באנגינה, דלקת חריפה וכואבת בגרונו עד שלא יכל לשתות או לאכול דבר. גם דייסה רכה שהכינה עבורו לא עזר. כמובן ללא מזון הוא נחלש יותר ויותר. ברוב יאושה היא רצה למשגיח (במיר) הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל, שהיה להם קשר עמו, היא סיפרה לו בפירוט על מצבו של ר' משה. "המשגיח לא שאל שאלות" – סיפרה – "הוא לבש מעילו העליון ומיהר לביתנו. לקח את הדייסה המחוממת והאכיל בעצמו כף אחר כף את ר' משה"...

וראה זה פלא, לנוכח הסיטואציה הבלתי צפויה שנכפתה עליו, גמר ר' משה את הדייסה כולה למרות הדלקת החריפה שבגרונו. מאז המשיך לאכול ולשתות הרבה יותר. והפטירה האישה: "אני מניחה שהוא חושש שבפעם הבאה אם "יסרב" לאכול אלך "להלשין" עליו אצל הגאון **רבי אליעזר יהודה פינקל** ראש ישיבת מיר"...

עפ"י "הכל לאדון הכל"

"אשרי משכיל אל דל"...

סיפר אחד המלמדים בת"ת "עץ חיים" בעבר: "בננו חלה קשות. בלילות היינו, ההורים, מרותקים למיטתו עד אחר חצות, הדבר השפיע עלינו קשות הן גופנית והן נפשית.

באחד הלילות בא הצדיק **רבי אריה לוין** זצ"ל עם רעייתו ואמר לנו: "לכו לישון ואנו נשהה בבית החולים עם בנכם". כמובן סירבנו. או-אז אמר רבי אריה: "אתם עושים לנו טובה, כי יש לי דברים חשובים ודחופים שעלי לשוחח עם אשתי דווקא כאן ולא בביתנו. כי איננו רוצים שילדינו יאזינו למה שאנו מדברים"...

צדיק יסוד עולם

לרדוף אחר השלום ולהתרחק ביותר מן המחלוקת!

נלמד מהפסוק: "ויקח קרח" (פרק טז–א)

ופירש רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס: "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת".

ידוע הסיפור המובא בגמרא (בבא מציעא נט:) על רבי אליעזר וחכמים שנחלקו בדין "תנורו של עכנאי [שהתנור נעשה ע"י חיבור חוליות חרס וטיט של אדמה] שרבי אליעזר טיהרו – שאינו מקבל טומאה [שלא החשיבו ככלי חרס אלא ככלי אדמה] וחכמים טימאוהו [שהחשיבוהו ככלי חרס]. באותו יום השיב להם רבי אליעזר לחכמים כל תשובות שבעולם ולא קיבלו ממנו.

הוא הביא להם "הוכחות" מהחרוב, מאמת המים, מכותלי בית המדרש וכו' עיי"ש. לבסוף אמר להם רבי אליעזר: "אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו". יצאה בת קול ואמרה: הלכה כמותו בכל מקום! עמד רבי יהושע ואמר: "לא בשמים היא"... ובתורה כתוב "אחרי רבים להטות" באותה שעה אמר הקב"ה "ניצחוני בני"!

ותמה כ"ק אדמו"ר גאב"ד אונגוואר – הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בספרו **משנה הלכות** עה"ת): הרי ודאי כך ההלכה ש"אחרי רבים להטות" והלכה כרבים! ואם כן, הכיצד טען רבי אליעזר שיש לפסוק כמוהו ולא כמו הרבים. וכי חולק הוא על פסוק מפורש בתורה?!

והביא הגאב"ד לתרץ כפי ששמע מהגאון **רבי שניאור קוטלר** זצ"ל שאמר בשם אביו הגאון **רבי אהרון קוטלר** זצ"ל: כי רבי אליעזר חשד באותם חכמים שחלקו עליו, שמא יש להם איזו שהיא נגיעה במחלוקת זו, אף שהיא דקה מן הדקה, וממילא כל שיש נגיעה בטל הרוב! ואז הדין ד"אחרי רבים להטות" אינו קיים, לפיכך לא חש רבי אליעזר לדין זה.

והביא לזה הגאב"ד ראיה, ממה שממשיכה הגמרא לספר, בקשר למחלוקת זו, על רבן גמליאל שהפליג בספינה ועמד בים נחשול להטביע הספינה. אמר רבן גמליאל: כמדומה שאין זה אלא בשביל רבי אליעזר. עמד על רגליו ואמר: ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך עשיתי שלא ירבו מחלוקות בישראל. ואז נח הים מזעפו.

ומשמע מכאן שהיה חשד לומר שלכבודו עשה כן, שאם לא, מה לו לטרוח ולנקות את עצמו ממה שלא יעלה על הדעת לחשוד בו ואין בו, אלא מוכח מכאן כפי שתירץ הגר"א קוטלר.

לפנינו קטעים מאיגרת שכתב **החפץ חיים** (בי"א טבת תרפד) אודות מחלוקות בעיירות בין קהילות שונות שהתרחשה באותן שנים וכך כתב: "וקרוב הדבר מאוד שבזמנינו הוא עקבתא דמשיחא, והיה ראוי לכל תלמיד להתחזק בתורה ומעשים טובים, ולהרבות שלום בישראל כדי שתכריע הכף של זכות: ואיך לא יחרד לב כל איש ישראל לראות שדווקא בזמן כזה, מצליח מעשה שטן להרבות קטטות ומריבות בכמה עיירות בישראל, ועי"ז נתחלל שם שמים מאוד".

"ועל כן אחי ורעי, חוסו נא על עצמכם ועל כלל ישראל, וכל אחד במקומו יראה לכבות את אש המחלוקת כדי שלא יהיה שמו הגדול מחולל עוד, ויתאמץ להרבות שלום במקומו, ובזכות זה נזכה לשמוע קול מבשר שלום בעולם". עכ"ל הח"ח.

נוסיף ונציין את הידוע, שככל שמתמשכת המחלוקת כך היא גדלה ומתפשטת יותר ויותר כצינור מים, עד שלא יהיה ניתן להשתלט ולעצור את הסחף. ופעם קישר לכך **הגרי"ח זוננפלד** זצ"ל, בדרך צחות, את המילה "מצה" שמקורה מלשון "מצה ומריבה", היינו מחלוקת. מה הקשר ביניהם?

אלא שכאשר נופל ריב בין שנים ואף צד לא מוכן לוותר, עליהם ללכת לדין תורה, אבל כשדוחים את הדין והמחלוקת ממשיכה, הרי היא מתרחבת כ"צינורא דבידקא דמיא". את זאת באה ה"מצה" ללמדנו, שכשם שאסור להשהותה שלא תבוא לידי חימוץ, כך יש להיפטר בכל המהירות מ"מצה ומריבה". ונרמז גם בתרגום של "מצה" – "פטירא".

חילוקי דעות לשם שמים

סיפר הצדיק רבי אריה לוין: בתקופה שהיו חילוקי דעות בין גדולי הדור **הגרי"ל דיסקין** זצ"ל **והגר"ש סלנט** זצ"ל טייל הגרי"ל עם מקורביו בהם **הגר"ז חרל"פ** זצ"ל.

כשעברו ליד בית ספר חילוני, פלט אחד המקורבים משפט מזלזל ברבי שמואל סלנט כאילו בגללו נפתח בית הספר החילוני, כששמע זאת הגרי"ל מיד התרחק ממנו כמתרחק מה"מנודה". המקורב הבין שרבו מנדה אותו על ביזוי תלמיד חכם. הוא מיד התיישב על הרצפה ועשה תשובה.

וציין רבי אריה: "זוהי מחלוקת לש"ש! ויכוח ענייני נטול שנאה ונגיעות, שאין בו ביזוי או חוסר הערכה"...

דרך אבות

עד היכן צרת המחלוקת...

כשהתלקחה פעם מחלוקת מרה בין שתי קהילות בעניין הרבנות, הגיב **כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא משינאווא** זצ"ל במרירות: "מעולם לא הבנתי מדוע הייתה התורה צריכה לצוות "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" למלך. וכי איזה יהודי ירצה להמליך עליו איש נכרי, וכי חסרים יהודים גדולים ומוכשרים?

"אבל עתה מבין אני את העניין. כשאני רואה שכאשר פורצת מחלוקת בעיירה בעניין הרבנות בין שתי מחנות, מוכן כל אחד מהם שאפילו גוי יהיה מלך, ובלבד שלא הרב של הצד שכנגדו..."

רבינו הקדוש משינאווא

"לא להתערב במחלוקת!"

פעם נתעוררה מחלוקת בישיבת חברון. יצא המשגיח הגה"צ **רבי הירש פאלי** זצ"ל מבניין הישיבה ונסע לבית אחותו הרבנית גרבוז ע"ה ותינה בפניה את כאבו תוך שהוא פורץ בבכי תמרורים אודות המצב הנורא שהתרגש בישיבה.

נענתה לעומתו הרבנית: "הזוכר אתה את החינוך שקיבלנו בבית אבא (הגאון **רבי אברהם נח** זצ"ל) הוא ברח מכל סרך של מחלוקת. לאחר שעלה ארצה נודע לו שבאחת מקהילות הקודש בליטא פרצה אש מחלוקת סביב כיסא הרבנות ואחד מקרובי משפחתו נמנה על אחד הצדדים, הוא נחרד ומיהר לשגר אליו מכתבים בהם הפציר בו לברוח משם ולעלות לארץ ישראל"

"ואמנם" – הוסיפה הרבנית – "בעלי הגאון **רבי אברהם זאב גרבוז** זצ"ל אמר, כי כל אותם אלה שהיו מעורבים במחלוקת באותה עיר, סופם שלקו בגופם באופנים שונים ונוראים! א"כ יש לנו צוואה מאבא לא להתערב במחלוקת"

רבי הירש

"מחלוקת עושה רושם על האדם"...

פעם נתכבד הצדיק **רבי מרדכי צוקרמן** זצ"ל למסור שיחת מוסר באופן קבוע באחת הישיבות. אך לאחר יומיים עזב. וכל כך למה? התברר שישנה מחלוקת בהנהלת הישיבה. ואף שהדברים לא נגעו אליו ומעמדו היה מקובל על כולם, מכל מקום לא יכל לסבול את האווירה העכורה ואף חשש מהשפעה עליו באומרו: "מחלוקת עושה רושם על האדם" ולכן עזב מיד את המקום.

וכך פירש רבי מרדכי את המשפט השגור בפי העולם (על משקל לשון המשנה) "פרנסה קלה ונקיה": פרנסה "קלה" כפשוטו..."נקיה" בלי מחלוקת עם הזולת!

יחיד ודורו

טואמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

להחזיק ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם כליל ללימוד התורה!

נלמד מהפסוק: "ולבני לוי נתתי כל מעשר בישראל לנחלה חלף עבודתם" (פרק יח–כא)

מפסוק זה לומדים על מצות מעשר ראשון שנתחייבו בני ישראל לתת חלק אחד מעשרה חלקים ללויים. וכתב החינוך (מצוה שצ"ה): "משרשי המצוה, לפי ששבט הלוי בחר השי"ת בתוך אחיו לעבודתו תמיד במקדש על כן היה מחסדו יתברך לתת להם מחיתם דרך כבוד, כי כן יאות למשרתי המלך שתהיה ארוחתם מזומנת להם על ידי אחרים שיכינוה להם, ולא יצטרכו הם ליגע בדבר זולתי בעבודת המלך היקרה..." ומסיים החינוך: "והמחיה משרתי הא-ל בממונו, ברכת השי"ת תנוח עליו בכל אשר יש לו. וזהו אמרם ז"ל (אבות ג–יג) מעשרות סייג לעושר... וידוע מה שפסק הרמב"ם (פרק יג משמיטה ויובל הלכה יג) עיי"ש.

ידועה אמרת התנא (באבות פ"ג–יז) "אם אין קמח אין תורה ואם אין תורה אין קמח". ופירש **הצל"ח** "אם אין קמח" – אם אינך מפרנס את העני התלמיד חכם, אזי "אין תורה" – לא יוכל הת"ח העני ללמוד, שכן צער הפרנסה מבטלו. "ואם אין תורה" – וכאשר תחסר התורה אצל העני, יגרום ל"אין קמח" – שגם לעשיר לא יהיה קמח. כי מחמת העונש על זה, השפע מתמעט.

החפץ חיים (בספרו **חומת הדת**) בא בתביעה קשה ונוקבת בעניין זה כנגד אותם העשירים שמואילים בטובם לתת "איזה פתיתי לחם לבחור מבני הישיבה" ובשלמא אותם עשירים המוניים מפשוטי העם "איני מתפלא על התרשלותם במצווה הזו של החזקת התורה שאינם יודעים גודל חיובה. אומנם על העשירים יראי ה' שבעולם, יש להתפלא היאך הם מתרשלים מהעניין הגדול הזה שכל קיום הדת תלוי בזה. ובפרט כשאנו רואים בעצמנו שבעוונותינו הרבים כבוד השי"ת מתמעט מיום אל יום, אין אנו רשאים לחשות בזה".

ומוסיף החפץ חיים, שאומנם מכיר ויודע את תירוצם של העשירים הללו שחושבים בנפשם כי במעט הזה שנותנים – כמו רובל כסף למשולח לשנה – מקיימים בזה מצוות החזקת תורה. אבל באמת טעות היא בידם, שכן נתינה כזאת מתאימה ומספקת אם איש עני הוא הנותן, אבל לא מספקת לאיש עשיר שצריך לתת יותר.

באחת משיחותיו של הגה"צ **רבי יעקב גלינסקי** זצ"ל סיפר על דין ודברים שהיה לו עם אחד הגבירים בארה"ב (שהיה ידוע שאינו תורם לישיבות) כשבא להתרימו לישיבתו בחדרה. הישיבה הזו פעלה אז לקלוט ילדי עולים ללמדם תורה ומידות טובות, והיה זה בשנים הראשונות לקום המדינה. הוא תיאר בפני הגביר הכיצד הציל עשרות ילדים מרדת שחת, ועתה מבקשים להתרחב ולהוסיף ספסלים לבית המדרש.

אמר לו הגביר: "אני איש עסקים. משקיע בעסק שיניב רווחים ובורח מעסק שוקע וכושל. אני מבין שהמלחמה שלכם היא מערכה אבודה. אתם מנסים לעצור את הסחף. לא תצליחו"!

השיב לו רבי יעקב: "אתה צודק. אין בכוחנו לעצור את המבול. אבל אנחנו בונים תיבת נח! אילו היית זוכה לביקורו של נח הצדיק–תמים שהיה בא להתרים עבור בניית התיבה להצלת האנושות וכי לא היית תורם"?!

הסביר לו הגביר: "התיבה הייתה מחופה מבית ומחוץ בזפת ומי המבול היו רותחים ועלולים להמיס את הזפת ולהחלחל לתיבה ולהטביעה, ועשה הקב"ה נס שהמים סביב התיבה יהיו צוננים. האם גם בישיבה שלכם נעשה נס כזה? האם המים הרותחים שסביבכם לא ימיסו את הזפת ויכנסו פנימה?"

החזיר לו רבי יעקב: "נח לא ידע איך יהיה המבול. הוא ידע דבר אחד, שעליו לעשות כל מה שביכולתו, לבנות תיבה עמידה מפני מי המבול, השאר עשה הקב"ה "ויסגור ה' בעדו". כך אנו, עושים ככל יכולתנו להביא את הנערים וללמדם תורה ומידות טובות, והשאר בידי שמים, וב"ה רואים פירות בעמלינו. תחליט האם לתמוך בבניית התיבה או להסגיר נערי ישראל לממי המבול"! הדברים נכנסו לליבו של הגביר והוא אכן פתח את ידו. ע"כ מדברי ר"י גלינסקי.

וצריך לדעת שיותר ממה שעושה הנדיב ללומד, עושה הלומד עם הנדיב. וזה מה שהחדיר עשרות שנים **הרב וולף** זצ"ל (מנהל הסמינר) לתלמידותיו: "לא לומדי התורה הם שאוכלים אצלנו. אלא אנחנו אלו שאוכלים אצלם! כאשר אני לוקח לבתי חתן בן תורה והוא אוכל על שולחני, באמת אני אוכל אצלו! זו זכות בשבילי שאני יכול לשמש אותו. שיש לי אפשרות להחזיק משהו בעץ התורה! הרי כל הקיום של עם ישראל זה שהם אוכלים אצל בני התורה"!

לחזק "החזקת תורה" חשוב מ"מאה מצוות"...

סיפר הגאון **רבי שמואל רוזובסקי** זצ"ל: באלול תרפ"ד כאשר הייתי עדיין ילד כבן 11, הגיע **החפץ חיים** מראדין לעיר גרודנא, כדי להשתתף באסיפת רבנים לצורך הצלת החזקת הישיבות. וזכורני שהחפץ חיים נשא דרשה לפני הקהילה היהודית בגרודנא, ובתוך הדרשה אמר שאפילו אם היו נותנים לו "מאה מצוות" לא היה בא עקב מצב בריאותו, אך מכיוון שזה לכבוד "החזקת תורה" לכן טרח ובא!

והוסיף רבי שמואל, כי דברי החפץ חיים עשו רושם גדול בקרב הציבור, ואף ה'בעלי בתים' בגרודנא שחו בהתפעלות על הדוגמא הזו שנתן החפץ חיים – "מאה מצוות"! [ואכן נמצאו כדברים האלו של החפץ חיים בכתבי הח"ח כרך ג' – קמה]

ראש הישיבה

בזכות החזקת התורה...

סיפר הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל: "אבותינו סיפרו לנו כי בעירנו איזמיר היה איש כשר וירא שמים, אוהב תורה ולומדיה ומחזיק ידי לומדי תורה ושמו רבי יצחק פרחי, כאשר היה רואה כי אחד מתלמידי החכמים העוסקים בתורה חי בדוחק גדול ומתכוון בשל כך לנטוש ולעסוק במסחר לפרנסתו, היה אומר לו לחזור ללימודו וכל מחסורו יהיה עליו.

באחד הימים ראה רבי יצחק פרחי כי מסחרו אינו עולה יפה והוא מפסיד ממסחרו, הפריש מיד סכום גדול שעלה כדי מחיה של שתי שנים, ובסכום זה פירנס את אחד מבני העיר כדי שיוכל ללמוד תורה בהרחבה [אף שכמובן סכום גדול זה שהפריש ממאזן הכספים הכביד מאוד על מסחרו, שעלול היה לגרום לו פשיטת רגל].

ומסיים רבי חיים: "הקב"ה עשה לו נס לרבי יצחק פרחי וחזר לקדמותו עם עושר מופלג והאריך ימים והגיע לגבורות... אשריו ואשרי חלקו"...

עמודי חיים

"נותנים רק עבור לימוד תורה..."

הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל סבר שבני ישיבה צריכים להתעסק אך ורק בלימוד התורה ולא "לחפש" מצוות אחרות שכן ישנם אחרים המיועדים לכך.

פעם יצא רבי שמואל להשתתף בהלווית נפטר בשעות הבוקר והבחין שבין המלווים ישנם כמה מבני הישיבה. ניגש אליהם ואמר: הנה הנדיבים של הישיבה שתומכים בכספם בתלמידים, אינם זקוקים כלל למצוות כאלו שלכם. כאלו יש להם הרבה. מה שהם נותנים תמיכתם, זה רק עבור מצות תלמוד תורה שאין להם בעצמם, לכן נותנים מכספם כדי שיהיה להם חלק בתורה כיששכר וזבולון, ולכן חייבים אתם לחזור ללימודכם. ואכן עשו בני הישיבה כפי שהורה להם, וחזרו לישיבתם.

ימי שמואל

"בזכות זה הוא חי..."

מעשה ביהודי איש עסקים בארה"ב שבנו יחידו למד בארץ ישראל, והאב מחזיק בכספו את בני משפחתו כל השנים. התכוון הבן לחזור לביתו בארה"ב בעוד חצי שנה ולהשתתף בעסקי אביו כאשר חצי יום יעסוק בתורה, אך בנתיים רוצה הבן ללמוד כל היום, ואולם אביו מבקש ממנו שיבוא מיד. נשאל על כך הגאון **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל: מה על הבן לעשות?

השיב רבי חיים: "יש להסביר לאבא שבזה שמחזיק בן תורה, בזכות זה הוא חי! לולא זאת, היה מסתלק מן העולם כבר מזמן!

דרך שיחה

ומי כעמך ישראל
בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סוד פיננסי שלא מלמדים במינהל-עסקים

לכבוד הגיליון הנפלא 'איש לרעהו' להנחלת ענייני בין אדם לחברו.

ברצוני לספר את אשר "בדידי הווה עובדה":

הנני נשוי ובעל משפחה ברוכה בלי עין הרע. מתגורר במרכז הארץ וזוכה להמשיך ולהיות אברך-כולל.

אשתי מורה ומשתכרת יפה ברוך השם.

בשעתו רכשנו את הדירה שלנו, ובחסדי השם גם הייתה לנו האפשרות לגייס סכום כסף מכובד ולהשקיע אותו בפרויקט שהיה אמור להניב רווחים גדולים.

לצערנו הרווחים בוששו מלהגיע...

חלפה שנה, ועוד שנה, ועוד שנה, ושום דבר טוב לא התקדם בעסקה. הדבר היחיד שכן "התקדם" אלו תשלומי המשכנתא על אותה השקעה... בנוסף שילמנו מידי חודש בחדשו משכנתא על דירת המגורים שלנו, כך שזה היה מעבר ליכולת ולכוחות שלנו.

בעצם נקלענו לתסבוכת כלכלית. למצבים נוראיים שכוללות תקופות בהן אתה לא יודע היום איך יהיה לך כסף למחר!

אני יכול להאריך ולתאר את הקשיים - אבל כל אחד יכול לתאר לעצמו לבד איך זה נראה...

* * *

כולנו יודעים, ושמענו סיפורים שונים, אודות אנשים שהתמודדו עם בעיות של זיווגים, או זרע של קיימא, ולבסוף הבעיה נפתרה כאשר הם ביקשו מחילה ממישהו שהקפיד עליהם.

גם אני הכרתי את הענין הזה, אבל אף פעם לא קישרתי אותו לקשיי פרנסה. אפילו לא העליתי על דעתי שאת הפתרון למצוקתנו הנוראית יש לחפש בכיוון הזה.

אבל אז זה קרה - לפני שנה בערך. התפרסם ברבים דבר החלום הנורא של מרן **האדמו"ר מויז'ניץ** שליט"א, השם ירפאהו ויחלימהו.

למי שלא שמע, או שהספיק לשכוח, אכתוב ואזכיר:

היה זה בעת שהותו למנוחה בנתניה. והנה בחלום-ליל מגיעה אליו נשמה מעולם העליון ואומרת שהיא פגעה במישהו והגיעה לבקש "תיקון". תחילה ענה לה שאינו עוסק בתיקון נשמות. אחר כך אמר לה שהוא יספר את דבר החלום ברבים, ובזכות שהשומעים יתעוררו להיזהר לא לפגוע בזולת, תהא לנשמה תיקון.

עד כאן הסיפור בקיצור.

הוסיף הרבי שליט"א ואמר, פעמים רבות נכנסים אלי אנשים ושופכים את ליבם עם צרות וקשיים שהם חווים. אני מורה להם לפשפש במעשיהם שמא פגעו במישהו? ואם-כן לבקש את מחילתו.

והרבי המחיש: אנשים מספרים לי שהם מתקשים בפרנסה! שאין הקומץ משביע את הארי! שהיוקר מאמיר! וגם כאן צריך לפשפש ולבדוק שמא פגענו במישהו, ולדאוג לפייס אותו. כי אם לא הדבר מעכב את השפע מן השמים.

* * *

שמעתי את הדברים והרגשתי שהוא מדבר אלי אישית: השפע מוכן עבורך, אבל משהו מעכב אותו, תבדוק מה!!

יצאתי לדרך...

נזכרתי שלפני שנים רבות למדתי בישיבה לצעירים. בנו של המשגיח גם למד איתנו בישיבה, ויום אחד דיברתי עם המשגיח ואמרתי לו משפט מסוים על בנו שייתכן שהוא נפגע ממנו עמוקות.

אוי וי!

תיכף בררתי את מספר הטלפון של המשגיח. התקשרתי אליו וסיפרתי שכאשר למדתי בישיבה לפני שנים רבות פגעתי בו ואני מבקש את מחילתו.

המשגיח הקשיב, לא זיהה את הקול שלי, ושאל עם מי הוא מדבר?

עניתי לו בכנות שקשה לי להזדהות...

לשבחו ייאמר שתיכף ומיד הודיע לי שהוא מוחל בלב שלם, ובירך אותי שאזכה לשפע של פרנסה משמים. ברכה והצלחה וכל טוב!

תחשבו על זה: אם המשגיח לא זיהה את קולי, פירושו של דבר שהוא באותו רגע מחל וסלח לכל בוגרי הישיבה... כי הוא הרי לא ידע מי הדובר!

באותו רגע הרגשתי שאבן נגולה מעל ליבי - ולא כ"פתגם" בעלמא, אלא כתחושת-אמת.

החל מהרגע הבא פשוט ישבתי וציפיתי לראות את ישועת השם...

* * *

לא חלפו שבועיים מאותה שיחת טלפון, ואני מקבל הודעה שבימים הקרובים עתיד להיכנס לחשבון שלי סכום עתק של 100,000 ₪ רווחים מההשקעה שלי.

תודה לקל שמאז נכנס עוד ועוד, ויהי רצון שיהיה לי ולכל עם ישראל שפע ברכה והצלחה בכל העניינים ורוב נחת דקדושה וכל טוב!

יש לכם במשפחה סיפורי "בין אדם לחברו" על יקיריכם (סבים, הורים, אחים או בנים) מוזמנים לשלוח למדור "סיפורים בני זמננו"
פקס: 077-7671812 מייל: ahavemet@012.net.il (הפרסום בהתאם לשיקולי העריכה)

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל
02-5671812 0542538581 או במכשירי 'נדרים פלוס' "איש לרעהו מכון אהבת אמת"

בעזהי"ת
הוראות למעשה מפרשת השבוע
לך
שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א
מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א
גליון מס' 1269

פרשת קרח - מברכין החודש - כ"ח סיון תשפ"ו - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

האדם צריך לברוח מן המחלוקת כבורח מן האש. "מן המחלוקת של קרח יש ליקח מוסר עד היכן גודל העונש של המחלוקת. ראה מה עלה לקרח - עונש הנמרץ, ולא הועיל שלשלת יוחסין שיצאו ממנו וגם הוא בעצמו היה שר וגדול בישראל לולי חטא המחלוקת, והיה מנושאי הארון. גם דתן ואבירם וטפם כולם נאבדו. ואף על פי שאין בית דין של מעלה דן עד שיהיה בן כ', כאן נאבדו אף הטף, כך קשה המחלוקת, כדברי רז"ל.

ומזה ילמוד אדם מוסר לאחוז בשלום, וכל בר שכל ילמוד ויהיה מתלמידיו של אהרן - אוהב שלום. כי הנך רואה שאהרן לא דיבר בזה המחלוקת, אף שקרח רצה לעקור את כבודו, לא דיבר מאומה. וכל מה שאדם יוכל לבקש סיבות לתווך השלום ולכבות אש המחלוקת, יעשה. צא ולמד ממשה רבינו ע"ה שהיה גדול הנביאים והיה מלך, והלך בעצמו ובכבודו לדתן ולאבירם לאחר שמרדו בו. כששלח אחריהם ואמרו "לא נעלה", הלך הוא אליהם עם זקני ישראל, והכל בשביל השלום".

המקור בפרשה: "ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר ה' ביד משה לו" (במדבר יז, ה).

הוראה למעשה

האדם מצווה לקיים את מצות "ביקור חולים".

המקור בפרשה: "אם כמות כל האדם" (במדבר טז, כ). "אמר ריש לקיש: רמז לבקור חולים מן התורה מנין? שנאמר: "אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני". מאי משמע? אמר רבא: אם כמות כל האדם ימותו אלה - שהם חולים ומוטלים בעריסותיהם ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרות? לא ה' שלחני".

דברי חז"ל אלה מעוררים קושיה: מדוע רמזה התורה את מצות ביקור חולים דוקא כאן?

התירוץ לקושיה זו הוא כדלקמן: הכוונה במצוות בקור חולים היא לדבר אל לב החולה ולעודדו, ובשעת הדיבורים, חוקר המבקר את החולה לסיבת חוליו. וכאשר רואה המבקר שמדובר בסוג מחלה שיכולים להתרפא ממנה בדרכי הטבע, הוא מסיק מכך שמתרחש אצל אותו החולה תהליך טבעי.

והוא הדין בנוגע לקרח ועדתו: אם הם היו מתים במיתה טיבעית, עם ישראל היו סבורים שהם לא נענשו בגלל שערערו על הכהונה וחלקו על משה - רעיא מהימנא, אלא היו סוברים שמתו מפני סיבה כל שהיא טבעית. וזהו שאמר משה לה': "עם ישראל יסברו (אם קרח ועדתו יחלו וימותו מיתה טבעית) שקרח ועדתו אכן צודקים בדבריהם - שמלבי אמרתי את כל מה שאמרתי.

נקיי הדעת שבירושלים

שעה עם מזכירו של הרבי

לפני תקופה זכיתי לשבת בביתו של מזכירו המיתולוגי של הרבי מליובאוויטש, הרב יהודה קרינסקי שליט"א. הרב קרינסקי נמנה עם שלושת מזכיריו הקרובים של הרבי בשנותיו האחרונות, ושימש במשך עשרות שנים כאחד האנשים הקרובים ביותר אליו. לצד תפקידו כמזכיר, הוא היה גם נהגו האישי של הרבי, ובפרט בנסיעותיו התכופות אל ה"אוהל" - ציונו של אדמו"ר הריי"צ, חמיו של הרבי - לשם היה מסיע אותו הלוך ושוב.

את תפקידו החל עוד בצעירותו, ומאז ליווה את הרבי במשך עשרות שנים. במהלך אותה פגישה בביתו שברחוב מונטגומרי שבשכונת קראון הייטס, זכיתי לשמוע ממנו סיפורים מרתקים, ובהם גם כמה שלא פורסמו ברבים.

הרב קרינסקי תיאר בפניי את סדר יומו המופלא של הרבי: כיצד כמעט שלא ישן בלילות, כיצד ניצל כל רגע לתפילה, ללימוד תורה ולמענה על רבבות המכתבים שהגיעו אליו מדי שבוע. כל רגע היה מחושב ומנוצל, ושום זמן לא הלך לאיבוד.

מסיבה זו ויתר הרבי על השתתפות באירועים רבים שהיו יכולים לגזול מזמנו היקר. הוא נמנע מלשמש סנדק בבריתות, כמעט שלא השתתף בחתונות, ולא נהג להגיע לאירועים חגיגיים כמו חנוכות בתי חב"ד או הכנסת ספרי תורה. במשך יותר מארבעים שנה היה עולמו מרוכז בחדרו הצנוע שבבניין 770 באיסטרן פארקוויי, מרכז חב"ד העולמי, ומשם הנהיג את חסידיו ברחבי העולם.

אחד הסיפורים הנדירים ששמעתי ממנו התרחש בשנה הראשונה לאחר פטירתה של אמו של הרבי, הרבנית חנה ע"ה. יום השנה הראשון לפטירתה חל באותה שנה בשבת, ולכן הרבי נסע ביום שישי אל מקום קבורתה.

מחבר העלון שיחי' בפגישה בביתו של מזכיר הרבי הרה"ח יהודה קרינסקי שיחי'

הרב קרינסקי סיפר כי בדרך כלל, כאשר הרבי היה מתפלל באוהל, היה מבקש ממנו להזכיר לו מתי השבת מתקרבת. לרבי לא היה שעון, והוא היה שקוע כולו בתפילה ובבקשות עבור הפונים אליו. אולם באותו יום שישי הרבי לא ביקש ממנו לעשות זאת, ולכן היסס הרב קרינסקי להפריע לו. רק כאשר הבין שהזמן דוחק וקיים חשש ממשי שלא יספיקו לשוב לפני כניסת השבת, ניגש אליו בעדינות והודיע לו שעליהם לצאת.

כאשר פנו אל היציאה, גילו לתדהמתם כי שער הברזל הגדול של בית העלמין נעול. מדובר היה בתקופה שבה לא היו טלפונים ניידים, ולא הייתה אפשרות פשוטה להזעיק עזרה. החשש היה כבד: אם לא יצליחו לצאת, ייאלצו לשהות את כל השבת בבית העלמין, ללא מזון, ללא ציוד מתאים וללא מקום מסודר לשהות בו.

לדברי הרב קרינסקי, זה היה אחד הרגעים המלחיצים ביותר בחייו. לפתע נזכר כי בתא המטען של הרכב נמצא מברג. הוא נטל אותו, טיפס אל

המשך בעמוד 3

העלון מוקדש לזכות נכדי חנניה חיים משה בן ביתי מרים רחל ובעלה הרה"ח שמעון לייב שיחיו לרגל הכנסו למצוות בשעה טובה ולזכות נכדי התמים מנחם מנדל בן בני הרה"ח פנחס אריה לייבוש וזוגתו אפרת רחל שיחיו לרגל התחלת הנחת התפילין שחל השבוע בשעה טובה

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

ויקח קרח (טז, א)

יש לדקדק א. מה לקח. ב. מה הסמיכות לפרשה הקודמת.

אפשר לפרש על פי פירוש רש"י על הפסוק "ומדוע תתנשאו": "לא אתם לבדכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלהיך, כל העדה שמעו".

וזהו, ויקח קרח, שלקח לטענתו נגד משה רבנו עליו השלום את הפסוק שנאמר למעלה בסוף פרשת שלח "אני ה' אלהיכם", שכולם שמעו זה מפי הגבורה ולא אתם לבדכם כנ"ל.

ויקח קרח וגו' ואון בן פלת בני ראובן

מדרש רבה (יח, טו): "אמר רבי, און בן פלת אשתו הצילתו, ישבה אצל הפתח היא וביתה וסתרה לשערה, הינו דכתיב (משלי יד, א) חכמות נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און."

להבין במקצת איזה דבר חכמה יש במה שסתרה לשערה.

אפשר לפרש בהקדים מה שמובא במדרש שטענת קורח היתה על מה שגילח משה את הלויים. ובליקוטי תורה של בעל התניא נשמתו עדן מובא בשם האריז"ל, שנתקנא קרח על זקן אהרן.

ומבאר שם, שענין השערות אצל אהרן שהוא בבחינת חסד הם המשכות עליונות, מה שאין כן הלויים הם מבחינת גבורה ומשום כך נצטוו "והעבירו תער", וכמו כן שיער באשה ערווה מאותו הטעם, עיין שם.

וזוהי החוכמה שעשתה אשתו של און, להראות להם טעותם, שכמו שאצל אשה שער שלה ערווה ואי אפשר שתהיה איש, כמו כן שבט לוי נצטוו להעביר תער על בשרם ואי אפשר שיהיו כהנים.

וכל אחד צריך לידע מקומו ומדרגתו, והקנאה היא שטות גדולה, וכי יקנא אדם בעוף שיש לו כנפים לעוף בשמים, וכל אחד צריך לעשות מה שנצטווה.

בוקר ויודע ה' (טז, ה)

פירש רש"י: "אמר להם משה, גבולות חלק הקדוש ברוך הוא בעולמו, יכולים אתם להפוך בוקר לערב? כן תוכלו לבטל את זו וכו'", עד כאן לשונו.

אפשר שהרמז בזה, כי יום הוא חסד ולילה גבורה, כמו כן כהנים ולויים הם חסד וגבורה, וכל אחד על מקומו יבוא בשלום.

ויאמר משה אל קרח וכו', אתה וכל עדתך הנועדים על ה' (טז, ח-יא)

עיין ברמב"ן על הפסוק (טז, ד) "ויפול על פניו", ולא נאמר "ויפלו": "כי אהרן במוסרו ובקדושתו לא ענה דבר בכל המחלוקת הזו, ויהי כמחריש וכמודה שמעלת קרח גדולה ממעלתו, אבל הוא עושה כדבר משה ומקיים גזרת מלך".

וזהו שאמר משה, מכיון שאהרן בענותנותו הגדולה מחזיק עצמו שאינו ראוי כלל לכהונה גדולה, הרי אתם "הנועדים על ה'", זאת אומרת כי מחלוקתכם לא על אהרן כי אם על ה', כי לאהרן לא איכפת כלל כנ"ל. וזהו "ואהרן מה הוא", שהוא בבחינת מה.

ובאמת, גודל ענותנותו היא היא שזיכתה אותו להיות כהן גדול.

ותפתח הארץ את פיה (טז, לב)

מובא במסכת סנהדרין (קי, א): "אמר רבא, עלו שמש וירח ואמרו לפניו, רבונו של עולם, אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא, עד שזרק בהם חיצים, אמר להם בכבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם."

לכאורה צריך ביאור, הלא מצינו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש תנחומא פרשת תולדות יב): "חס הקדוש ברוך הוא על כבודו של צדיק יותר מעל כבודו". אם כן הרי אפשר היה לשמש וירח לטעון שדבקו במדת בוראם כביכול.

ואפשר לבאר זה על פי דברי ה"ישמח משה" בפרשת בהעלותך: "מה שהחמיר הקדוש ברוך הוא בכבודו של צדיק יותר מכבודו, נתגלה לי בחלום טעמו של דבר: הרי מי שחלילה מעליב את המקום ברוך הוא וכי חס ושלום יעלה על הדעת שהקדוש ברוך הוא מקבל עלבון מזולתו?! הרי אינו מעניש רק את מי שמעליב טיפה סרוחה עפר ואפר, וכל שכן את מי שמעליב צדיק שהוא בשר ודם, מעניש על הנעלב שהוא צדיק ויקר בעיני ה'".

וממשיך שם: "זה דווקא בסתם צדיקי עולם, שהם נעלבים מבשר ודם, אך משה רבנו עליו השלום שהיה ענותנותו יתרה על כל, בחינת 'ונחנו מה', דהיינו שלא היה נחשב בעיניו ליש כלל כי אם כאפס ואין ממש, אם כן אין כאן נעלב כלל".

וזהו שאמר להם הקדוש ברוך הוא לשמש וירח: לכבודי לא מחיתם, שאין כאן נעלב, אם כן מדוע מחיתם אצל משה רבנו שהתורה העידה עליו "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם", וגם כאן אין נעלב כלל.

ושים קטרת וכפר עליהם וגו' (יז, יא)

פירש רש"י: "שהקטורת עוצר המגפה".

אפשר לפרש לפי פשוטו, שהקדוש ברוך הוא מתנהג מידה כנגד מידה.

שעניין המגפה רחמנא ליצלן הוא שנותן רשות למשחית ואינו מבחין בין טוב לרע. והקטורת היא גם כן במידה זו, אבל לטובה. כמו שפירש רש"י פרשת כי תשא: "שמנה הכתוב החלבונה בין סממני הקטרת, ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף עימנו באגודת תעניותינו ותפילותינו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו".

אם כן, כמו שאנו אין מבחינים, ומקרבים גם את אלו שהתרחקו, על ידי זה הקדוש ברוך הוא עוצר המגפה ושולח ברכתו לכולנו כאחד.

ומטה אהרן בתוך מטותם (יז, כא)

פירש רש"י: "הניחו באמצע, שלא יאמרו מפני שהניחו בצד שכינה, פרח".

אפשר לרמז בזה מידתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום וכו', שמה שפרח מטה אהרן לא היה מצד הדבקות בשכינה במעשה הקרבנות לבד, שלא הסתפק בזה, והיה "רודף שלום, ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו" (לשון רש"י במדבר כ, כט). ודווקא בשביל זה פרח מטה אהרן, פירוש נתעלה ממדרגה למדרגה, שהיה "בתוך מטותם" בתוך כלל ישראל.

סיפור קטן על יהודי גדול

סיפור מרגש על אהבת ישראל של הרב משה ובר:

אחיה של צעירה יהודייה הגיע אל הרב משה ובר וסיפר לו בכאב שאחותו הכירה גוי ומעוניינת להינשא לו. בני המשפחה היו חסרי אונים ולא ידעו כיצד למנוע את החתונה.

הרב משה ביקש לקבל את כתובתה, וכתב לה מכתב אישי ומלא רגש. במכתבו הפציר בה לשקול מחדש את החלטתה, והבטיח לה שאם תוותר על הקשר ותישאר נאמנה לעמה, בעזרת ה' היא תכיר בקרוב בחור יהודי ותזכה להקים עמו בית נאמן בישראל.

הרב אף הוסיף הבטחה מיוחדת: כאשר תתחתן, הוא עצמו יבוא להשתתף בשמחתה.

ואכן, זמן קצר לאחר שקיבלה את המכתב, החליטה הצעירה לנתק את הקשר. לאחר מכן הכירה בחור יהודי, והשניים זכו להקים בית בישראל.

זכיתי ללוות את הרב משה ביום גשום וסוער במיוחד, כאשר נסע לקיים את הבטחתו ולהשתתף בחתונתה.

כיום, ככל הנראה, כבר זכתה אותה אישה לראות נכדים, וכל זאת בזכות אהבת ישראל, הדאגה הכנה והמסירות של הרב משה ובר, שלא ויתר על נשמה יהודית אחת.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל – נפטרה בו' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת..נ.צ.ב.ה.

סיפור לשבת

מצה ששינתה גורל

בכפר הולנדי נידח, מוקף בנשמות זרות ובזכרונות שרופים, הציב שריד השואה תנאי אחרון לבורא עולם. סיפור על נדר של ייאוש, שליחות שמיימית ומצה אחת ששינתה גורל.

הוא מצא את עצמו בכפר קטן ומבודד, מקום שבו הנופים הירוקים והשקט הכפרי עמדו בסתירה מוחלטת לסערה שהתחוללה בנפשו

הוא הגיע להולנד כעלה נידף, פליט שנפלט מזוועות המלחמה הנוראה שבלעה את כל עולמו. שם, בלב אירופה המשתקמת, מצא את עצמו בכפר קטן ומבודד, מקום שבו הנופים הירוקים והשקט הכפרי עמדו בסתירה מוחלטת לסערה שהתחוללה בנפשו. הוא נולד למשפחה חרדית, ינק תורה וחסידות מיומו הראשון, אך המלחמה השאירה אותו ערירי לחלוטין - בלי הורים, בלי אחים ואחיות, בלי אישה ובלי ילדים. גופו היה שבור ורצוץ, ונשמתו פצועה ומדממת.

לטובת פרנסתו הדלה, הוא החל לעבוד כמדיח כלים במסעדה היחידה שפעלה באותו הכפר. כל יושבי המקום היו גויים; הוא היה היהודי הבודד, הזר הנצחי, באי של בדידות מוחלטת. בתחילה, בכוחותיו האחרונים, ניסה להיאחז בשורשיו היהודיים, לשמור על הגחלת שלחשה בתוכו. אך הימים הפכו לחודשים, והחודשים לשנים. הבדידות המעיקה, יחד עם הזיכרונות המייסרים והיעדרן של פנים יהודיות, החלו להכריע אותו. הייאוש החל לחלחל, סודק את חומות האמונה.

יום אחד, בעודו עומד מול הכיור המלא, כשדמעות חמות מתערבבות במי השטיפה, הוא כבר לא יכול היה לשאת את המשא. הוא הרים את עיניו לשמיים ופתח בדיאלוג כואב, חסר פילטרים, עם קונו: "בורא עולם", אמר בקול חנוק, "אני לא יכול להמשיך ככה יותר. איבדתי את כולם. אני נמצא פה לבד כבר שנים, בין גויים, ואני מרגיש שאני הולך לאיבוד. אני כבר לא מסוגל להישאר יהודי במצב הזה".

אם תוך חודש ימים מהיום אינני רואה יהודי - אני משאיר את הכל מאחור וממיר את דתי

באותו רגע של משבר עמוק, הציב פליט השואה אולטימטום מצמרר: "אני מבקש ממך, בורא עולם, אני רוצה לראות יהודי. לא ראיתי פני אדם מאחיי כבר שנים. אם תוך חודש ימים מהיום אינני רואה יהודי - אני משאיר את הכל מאחור וממיר את דתי".

ברגעים שאחרי, החרטה החלה לכרסם בלבו. הוא נבהל מהמילים שיצאו מפיו. אולם במוחו השבור והמיוסר, תחת כובד הצרות, הוא שכח את פרטי ההלכה - הוא לא זכר שמבחינה הלכתית אין כל תוקף לנדר לעשות עבירה. מבחינתו, המילים שנאמרו היו מחייבות, והשעון החל לתקתק.

הימים נקפו. שבוע רדף שבוע, והכפר ההולנדי

נותר כפי שהיה - מנוכר, זר ונקי מכל שריד יהודי. והנה הגיע היום האחרון. היום השלושים לאולטימטום.

באותו בוקר, הדמעות שוב זלגו מעיניו בזמן שעבד במטבח המסעדה. אך הפעם, הדמעות נבעו מאימה צרופה ומצער עמוק. הוא לא רצה לעזוב את דתו; הוא אהב את אלוקיו, אך חש כבול בתוך הנדר הנורא שהציב בעצמו. הוא הרגיש לכוד בתוך מלכודת שנוצרה מתוך רגע של ייאוש.

"היי, קוראים לך בחוץ. מישהו מחכה לך". המדיח הנדהם הביט בו בתמיהה. "מי יכול לקרוא לי?"

פתאום, קולו של אחד העובדים קטע את רעש הכלים: "היי, קוראים לך בחוץ. מישהו מחכה לך". המדיח הנדהם הביט בו בתמיהה. "מי יכול לקרוא לי?" חשב בליבו, "אף אדם בעולם הרי לא יודע שאני בכלל קיים, שאני חי פה". אך העובד התעקש: "צא החוצה, הוא מחכה לך".

הוא ניגש אל פתח המסעדה, פתח את הדלת אל הרחוב האירופי הקריר, ולרגע קט חשב שדעתו נטרפה עליו. מולו עמד יהודי. יהודי חסידי, לבוש כובע, זקנו מעטר את פניו, וציציותיו מתבדרות ברוח. המראה הזה, שהחזיר אותו באחת אל ימי ילדותו המאושרת בבית הוריו, הציף את ליבו בחמימות שלא הרגיש שנים.

האורח ניגש אליו ושאל ביידיש חמה: "תגיד לי, אתה יהודי?".

"כן", ענה הפליט, כמעט בלחישה, "אני יהודי, פליט שואה".

אני חסיד של הרבי מליובאוויטש. הרבי קרא לי ואמר לי שבכפר הנידח הזה נמצא יהודי בודד

חיוך רחב התפשט על פניו של החסיד. "תקשיב", אמר לו, "אני חסיד של הרבי מליובאוויטש. הרבי קרא לי ואמר לי שבכפר הנידח הזה נמצא יהודי בודד. אנחנו נמצאים עכשיו ממש ערב חג הפסח, והרבי ביקש ממני להגיע אליך במיוחד, להביא לך חבילה של מצות שמורה ו'מזל-טוב' שיהיה לך על הלב, שתוכל לחגוג את ליל הסדר כהלכתו. הנה, זה בשבילך".

הפליט עמד קפוא, אוחז בחבילת המצות היקרות. באותו היום ממש, שבו היה אמור הנדר הנורא לצאת אל הפועל, שלח אליו נשיא הדור - בדרכים נסתרות ושמיימיות שמעל הטבע - את השליח שהציל את נשמתו וקרע לגזרים את גזר הדין הרוחני שגזר על עצמו.

אנו תקוה ואמונה כי בעקבות אותו מפגש מטלטל, מצא היהודי את הכוחות לצאת מאותו כפר נידח

הסיפור המופלא הזה נדפס בסדרת הספרים הנודעת "בדידי הוה עובדה" - אוסף של עדויות מכלי ראשון שסיפרו אנשים על חייהם שלהם. אותו יהודי לא פירט מה עלה בגורלו בהמשך השנים, אך המסורת והלב מסרבים להאמין שהסיפור נעצר שם. אנו תקוה ואמונה כי בעקבות אותו מפגש מטלטל, מצא היהודי את הכוחות לצאת מאותו כפר נידח, לשוב אל חיק עמו, לבנות בית נאמן בישראל ולהעמיד צאצאים שימשיכו את הגחלת שלא כבתה.

יהי רצון שנזכה תמיד להיות השליחים הנוגעים בנשמות הבודדות והשקופות, לחזק את ליבם, ועל ידי אהבת ישראל וערבות הדדית נביא מהרה את הגאולה השלמה.

שעה עם מזכירו של הרבי

המשך מעמוד 1

השער וניסה לפרק את הבורג המרכזי שהחזיק אותו במקומו. לשמחתו, הדבר התאפשר. בעמל רב החל לשחרר את הבורג הגדול, אך אז התבררה בעיה נוספת: השער עצמו היה כבד מאוד, ולא ניתן היה להזיזו לבדו.

באותו רגע, סיפר, הרבי עצמו ניגש לעזור. יחד, הרבי והרב קרינסקי דחפו את שער הברזל הכבד והצליחו להזיזו ממקומו. בינתיים החלו אנשים בסביבה לחשוד שמתרחשת פריצה לבית העלמין, ואף רצו להזעיק את המשטרה. אולם השניים לא התעכבו על כך. הם נכנסו במהירות לרכב ויצאו לדרך, והרב קרינסקי נהג במהירות האפשרית כדי להספיק להגיע לפני כניסת השבת.

ברגע האחרון ממש הצליחו להגיע ליעדם בזמן.

זהו סיפור שהרב קרינסקי שמר במשך שנים רבות, ולמיטב ידיעתי לא זכה לפרסום רחב עד היום.

מעבר לסיפורים עצמם, קשה היה שלא להתרשם מדמותו של הרב קרינסקי. גם בגילו המופלג ניכרים בו חיוניות, רעננות וחדות מחשבה יוצאות דופן. רבים מספרים כי הרבי בירך אותו באריכות ימים ובכוחות מחודשים, ואכן נראה כי הברכה מלווה אותו עד היום.

עבורי הייתה זו חוויה מיוחדת ובלתי נשכחת – שעה אחת במחיצתו של מי שעמד במשך עשרות שנים לצד הרבי, ראה מקרוב את הנהגותו ושמר בלבו אוצר של זיכרונות נדירים ומרתקים.

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

טועמיה - דפוס ספיר פרשת קרח תשפו

מבט לאירועי השבוע

אל תיטוש תורת אמך – על חשיבותה של המורשת הספרדית

השבוע הגיעה אליי אישה מן העדה הספרדית יחד עם בעלה, כדי להתייעץ בנושא המעסיק משפחות רבות: לאיזו ישיבה גדולה כדאי לשלוח את בנם, המסיים בימים אלו בהצטיינות את לימודיו בישיבה קטנה ספרדית. האם להמשיך במסלול של ישיבה ספרדית, או שמא לשלוח אותו לישיבה אשכנזית?

זוהי דילמה המוכרת במשפחות ספרדיות רבות. משום מה, ישנם הורים הסבורים כי בישיבות האשכנזיות לימוד התורה חזק יותר, מעמיק יותר או אף מועיל יותר לעתידו של הבחור, לרבות בתחום השידוכים. אולם לדעתי מדובר בטעות.

בחור בן למשפחה ספרדית צריך להמשיך וללמוד במסגרת ספרדית, ולהתחנך לאורה של מורשת אבותיו. כך גם השבתי לאותה אישה: לדעתי, מן הראוי שבנה ימשיך בישיבה ספרדית, בהתאם לדבריהם של חז"ל: "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמך". אדם צריך להכיר את שורשיו, להתחבר למסורת אבותיו ולהמשיך את דרכם.

עם זאת, באותה נשימה אני מבקש להביע צער על תופעה שהולכת ומתרחבת. ישיבות ספרדיות רבות אימצו לעצמן במידה רבה את הסגנון המקובל בישיבות האשכנזיות. אמנם הן מוגדרות רשמית כישיבות ספרדיות, אך האווירה, סגנון החיים, ואף הלבוש, דומים מאוד לאלו הנהוגים בעולם הישיבות האשכנזי.

לדעתי, זהו מצב מצער. למורשת הספרדית יש עושר רוחני עצום וזהות ייחודית ומפוארת. די אם ניזכר בדמויות הענק של הדורות האחרונים, כמו הבבא סאלי ומרן הרב יצחק כדורי זכר צדיקים לברכה. ואם נרחיק עוד יותר לאחור, נמצא את הרמב"ם, הרי"ף ומרן רבי יוסף קארו - עמודי התווך של עולם התורה הספרדי.

הישיבות הספרדיות צריכות להמשיך ולצעוד לאורם של גדולי ישראל הללו, מתוך גאווה במורשתן ובייחודן. אין הכוונה להתבדלות או חלילה לזלזול במורשת האשכנזית, אלא לשימור הזהות הייחודית של כל קהילה וקהילה.

ומענין לענין באותו הענין: השבוע השתתפתי בברית מילה שנערכה בישיבה ספרדית, ושמתי לב שרבים מהבחורים שוחחו ביניהם במבטא של יידיש ("מחר בשחריס"... ועוד). אין לי שום בעיה עם השפה עצמה, חלילה. יידיש היא חלק חשוב ויקר ממורשת יהדות אשכנז. אך השאלה היא מדוע יש צורך לאמץ סממנים תרבותיים שאינם חלק מהמורשת הספרדית, כאשר קיימת מסורת ספרדית עשירה, עמוקה ומפוארת כל כך.

אשכנזי צריך להיות גאה במורשת אבותיו, וספרדי צריך להיות גאה במורשת אבותיו. אין בכך סתירה; להפך - דווקא השמירה על הייחודיות של כל מסורת מעשירה את כלל ישראל.

בהקשר זה אני נוהג לספר מעשה מהתלמוד הירושלמי: מסופר על חייט יהודי שהוזמן לעבוד בביתו של שר. במהלך עבודתו הציע לו השר לאכול ממאכל שהוגש לשולחן. החייט סירב בנימוס והסביר שאינו יכול לאכול, משום שהמאכל אינו כשר עבורו.

השר התעקש ואמר: "בתרבות שלנו, מי שמסרב לאכול מהמאכל שמציעים לו פוגע בכבוד המארח."

השיב החייט: "אינני יכול. אני יהודי, ועליי לשמור על אמונתי." השר איים עליו: "אם לא תאכל - אהרוג אותך." ענה החייט: "אם כך, עשה כרצונך. אינני יכול לעבור על אמונתי."

לבסוף אמר השר: "דווקא משום שעמדת על שלך, אני מותיר אותך בחיים. אילו היית מוותר על זהותך ועל עקרונותיך, אז הייתי הורג אותך כי יהודי צריך להיות יהודי."

כמובן, אין מקום להשוות בין הסיפור הזה לבין הדיון על מסורות ועדות בישראל. אך יש בו נקודה חשובה: אדם צריך להיות נאמן לזהותו ולשורשיו.

ספרדי צריך להמשיך את מורשתם המפוארת של חכמי ספרד, ואשכנזי את מורשתם של חכמי אשכנז. כאשר כל אחד שומר על מסורת אבותיו מתוך כבוד והערכה למסורתו של האחר, כלל ישראל כולו יוצא נשכר.

עם זאת, חשוב להדגיש: בכל הנוגע לנישואין בין בני עדות שונות, אינני רואה כל מניעה או חסם. ספרדי יכול להינשא לאשכנזייה, ואשכנזייה יכולה להינשא לספרדי. כולנו עם אחד, וההבדלים במנהגים אינם צריכים להוות מחיצה בין יהודים.

הדברים האמורים כאן מתייחסים לשאלת החינוך והזהות בלבד - לשמירה על המורשת הייחודית של כל קהילה וקהילה.

ויהי רצון שנזכה כולנו להמשיך את מסורת אבותינו בגאווה, מתוך אהבת ישראל, כבוד הדדי ואחדות, ובזכות כך נזכה במהרה לגאולה השלמה ולביאת משיח צדקנו, אמן.

עדו ובר-ארליך

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: סוף פרשת שלח מסתיימת במילים "אני ה׳ אלוקיכם" ואילו פרשתנו פרשת קרח נפתחת במילים "ויקח קרח". ומכאן ניתן ללמוד שקרח לקח את המילים "אני ה׳ אלוקיכם" ובאמצעותן הוא טען שה׳ הוא האלוקים של כולם בשווה ואין צורך איפוא במנהיגותם של משה ואהרן.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסיומה?

תשובה: פרשת קרח נפתחת במילים "ויקח קרח" ומסתיימת במילים "ולא תמותו" ומכאן הרמז שנקח את קורח ואת המחלוקת שהוא מייצג הצידה ובכך תקויים בנו ההבטחה "ולא תמותו".

3. מה חמשת המילים שבראשן מופיעה האות "ואו" אשר פותחות את חמשת הפסוקים שבתחילת פרשתנו, ("ויקח", "ויקומו", "ויקהלו", "וישמע", "וידבר") באות לרמז?

תשובה: חמשת המילים שפותחות באות "ואו" באות להדגיש לנו את ההבדל התהומי בין התנהלותו של משה והתנהלותם של קרח ועדתו. קרח בתחילת דרכו עשה פעולה של לקיחה ("ויקח") ובהמשך הוא ואנשיו קמו ("ויקומו") ורק בסוף התקהלו ("ויקהלו") בכדי להתבונן במעשיהם ואילו משה לעומתם קודם שמע ("וישמע") ורק לאחר מכן החל לעשות ולדבר ("וידבר"). עלינו איפוא ללמוד ממשה רבינו כיצד להתנהל, בכך שלפני כל פעולה שנעשית, נחשוב תחילה לאן היא תביא אותנו ולא להתנהג כמו קרח שפעל ועשה ללא חשיבה מוקדמת לאן הפעולות שלו יובילו אותו ואת עדתו.

וכל זאת מרומז באות "ואו" שכאמור פותחת את חמשת הפסוקים הללו כי היא האות הממשיכה ומחברת את כל הפעולות שלנו להגשים את תפקידנו עלי אדמות.

4. "ויקח קרח": שתי המילים הללו פותחות את פרשת השבוע. מילים אלה דומות מאד אחת לשניה שהרי האותיות "ק" ו"ח" מופיעות בשתיהן. ההבדל הוא רק בין האותיות "י" ל"ר". מה זה בא לומר?

תשובה: האות י׳ באה לרמז על צדקות וענוה בשל קטנותה ואילו האות ר׳ באה לרמז – על רשעות וגאווה. קרח לקח את האות **י׳** ועשה ממנה **ר׳** ולכן נבלע באדמה.

מודעה חשובה

המעוניינים להזמין את מחבר העלון
הרב יצחק עדו ובר שליט"א
לחוגי בית, מסירת שיעור בפרשת השבוע ושמות האדם ועוד
יתקשרו לטלפון 053-8356229

הודעה משמחת: העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבהר המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון.
רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל׳ אב – א׳ של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל׳ סיון ה׳תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אבי ר׳ ישראל יוסף משה בן ר׳ אהרן מנדל ז"ל
לעילוי נשמת רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו מרת פריחה בת מסעודה ז"ל

בס"ד

1002
קרח

כניסת השבת: 19:28
יציאת השבת: 20:19
רבנו תם: 21:15
ע"פ אופק ת"א

כח' בסיון התשפ"ו

כאן מקבלים - לא לוקחים!

קורח היה צדיק גדול מטועני הארון, שאין לנו כלל וכלל השגה בדרגתו. אך לצורך הבנתנו נמחיש זאת באופן ציורי: "קורח מחליט כי הגיע הזמן להנהגה חדשה. הוא מודיע לתקשורת כי הוא הולך להתמודד בבחירות הקרובות על ראשות הממשלה וכי הגיע הזמן להחליף את ההנהגה הקיימת של משה רבנו וסגנו אהרון.

"ישראל צריכה הנהגה חדשה וצעירה", הוא פרסם בשלטי חוצות בכביש איילון. הוא גייס למפלגה שלו שמות חשובים וגדולים מהשורה הראשונה, כאשר 'ערקו' אליו 250 ראשי סנהדרין, מהגדולים שבעם, שעזבו את מפלגתו של משה לצורך המנהיג החדש. קורח מזהיר כי אם הממשלה הקיימת לא תתפטר, הם יעשו מרי אזרחי ויחסמו כבישים (ושוב, כמובן שהכל בצורה הומוריסטית). משה רבנו מכחיש את כל ההכפשות שנאמרו עליו בתקשורת, ובענוה גדולה הוא פונה לקורח שישוב בו מדבריו הקשים, בכדי שלא ייענש. קורח לא עושה זאת, ולמחרת נשמעת טרגדיה גדולה: רעידת אדמה גדולה בלעה את כל המפלגה של קורח ולא הותירה ממנה אפילו אדם אחד. סיפור קשה בהיסטוריה של עם ישראל.

מה היתה ה'טעות' של קורח? אומר האדמו"ר בעל ה'דברי ישראל' זכותו תגן עלינו: "ויקח קורח" - זו היתה הטעות: כי אי אפשר לו לאדם לקחת כלום ושום דבר בעולם הזה בכוחות עצמו: לא כבוד, לא פרנסה ולא בריאות. **אלא רק ה' יתברך לבדו הוא המנהל את הכל ונותן לאדם את ההצלחה, הבריאות, הנחת והכבוד. ומה שלא מגיע לך מהשמיים - יתהפך העולם, לא תצליח לקבל אותו. ואם זה מגיע לך ושייך לך - אף אחד בעולם לא יוכל לקחת לך.** אז מדוע "ויקח קורח"? הרי אם זה שלך - ה' יתן לך, ומה לך לעשות בגלל זה מחלוקת ומריבות. **בשמיים יש חשבון מדויק וקצוב לכל אחד,**

ומדוע רואים כל כך הרבה אנשים בעולם שלא מבינים זאת: אח לא מדבר עם אחותו בגלל ירושה, שכנים לא מדברים בגלל סכסוך של הילדים הקטנים, האחד לא מגיע לאירועים של השני בגלל שהוא פגע בו. **מדוע הם אינם מבינים שאין אדם בעולם שיכול לפגוע בהם או לצער אותם, אם לא נגזר עליהם שכך יהא מהשמיים?.**

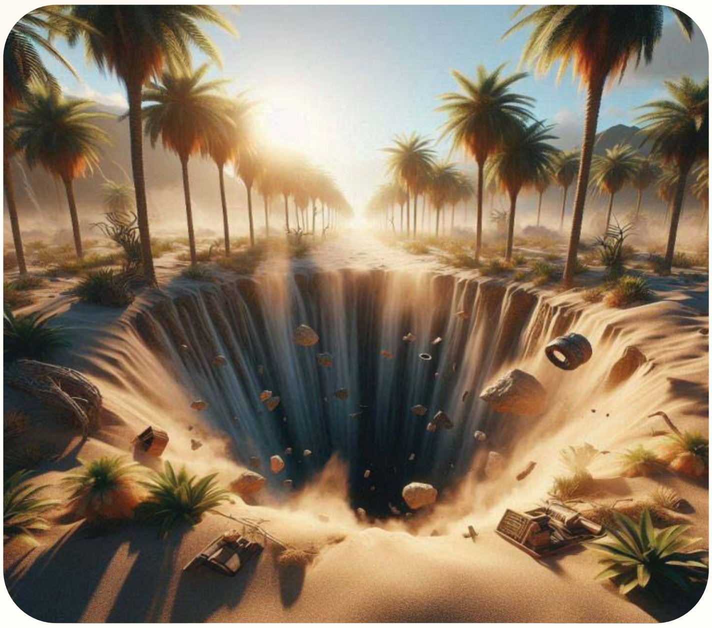

אדם מחרים את חברו בגלל שהתקדם בעבודה על חשבונו. וכי הוא התקדם על חשבונך? - הרי **"אין אדם נוגע במוכן לחברו כמלא נימה"** (יומא לח), ובכל תפקיד שהאדם מקבל בעולם הזה: מנהל, התקבל לעבודה, סמנכ"ל - **הכל הוכרז בשמיים לפני כן.**

"במקומך יושיבוך, ובשמך יקראוך" - אם תהיה סגן או מנהל, אם תשב בלשכה הזו או במשרד האחר - הכל קצוב ונקבע מהשמיים, ועל מה כל המריבות והצער? בגלל שלא מאמינים ב'ויקח קורח', שבעולם הזה אף אחד לא לוקח מעצמו, אלא מהשמיים מביאים לו.

-המשך בעמוד 3 -

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א צ.ב.מ. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. יאיר חיים בן ענבל שרה. רוויה בת ולרי.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. **זיווג הגון:** אביאל בן רויטל.

העלון מוקדש לעילוי נשמת
מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה
קלרה חתון בת סלחה
ולרי בן אירנה
גאולה בת בלור

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נזהת ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה.

טועמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

הלכות והליכות

מרן הראשל"צ הרב יצחק יוסף שליט"א

שאלה: האם מותר לי להינות מ'מעשה שבת', פעולה שעשה יהודי אחר בחילול שבת? כגון שהדליק את חדר המדרגות בשבת?

תשובה: א. ישנו איסור הנאה ממעשה שבת, כגון ששכן שלו הדליק את אור החשמל בחדר מדרגות, הרי שנעשה מעשה אסור בשבת והדין הוא שאסור ליהנות מאור החשמל. אמנם, מותר עדיין לעלות או לרדת במדרגות, מפני שזו פעולה שהיה עושה אותה גם אם שהשכן לא היה מדליק את האור, אך אסור לו לעשות דבר שלא היה אפשרי לעשות ללא האור, שבכך מוכיח שנהנה מחילול השבת. ולכן, אחר שהשכן הדליק את האור בשבת, אסור לרוץ או למהר במדרגות כיוון שלא היה אפשר לרוץ אם היה בחושך, וכן לא יסתכל בצרור המפתחות כדי למצוא את המפתח של הבית, שהרי לא יכל לראות את המפתח בחושך, אלא ימשש בידיו את הצרור עד שימצא את המפתח כמו שהיה עושה בחושך.

ב. גם אם חילל שבת בשוגג, אסור ליהנות ממלאכה זו בשבת, כגון: שקם באמצע הלילה אחוז שינה ושכח שהיום שבת והדליק את אור השירותים - מותר להיכנס לשירותים שהרי גם בחושך אפשר להיכנס לשם, אבל אסור ליהנות מהאור בדבר שלא יכל לעשותו לולא האור, כפ שביארנו לעיל.

ג. העושה **מלאכה (מדאורייתא) במזיד** - אסור לו ליהנות ממנה לעולם, ולאחרים מותר במוצאי שבת. אבל העושה **בשוגג** - מותר מיד במוצאי שבת, בין לו בין לאחרים. ובשבת הבאה נביא דוגמאות ב"ה הלכה למעשה.

סגולות וישועות

לימוד חומש עם פירוש רש"י

1) מובא בשם הרה"ק רבי שלום מבעלזא זת"ע: "כל הלומד וגומר בכל שבוע ושבוע פירוש רש"י על הפרשה - אזי מובטח לו **שבעולם האמת, יהיה במתיבתא (בישיבה) של רש"י הקדוש".**

2) הצדיק הקדוש רבי פנחס מקאריץ זצ"ל הורה בעת שפרצה מגיפה גדולה, לחייב את כולם ללמוד חומש עם רש"י כל שבוע, והוא זכות גדולה להגן מן הפורענות.

3) כתב הרה"ק בעל ה'חלקת יהושע': "יש לי קבלה מצדיקים קדמונים, שלימוד בכל יום פרשה בחומש ורש"י **הוא סגולה לאמונה,** והנה שורש כל ההשפעות טובות הוא ע"י אמונה, ובפרט בעקבתא דמשיחא שחוצפה של כפירה יתרבה, מה שלא היה בזמנים הקודמים, **וההצלה מהכפירה והצרות בדורות האחרונים, עם לימוד יומי של חומש עם פירוש רש"י הקדוש".**

4) כתב ה'פרי מגדים' בהקדמתו לפירושו באורח חיים: "המתביישים ללמוד חומש עם רש"י, **לו חכמו ישכילו ויקדימו לימוד זה לכל הלימודים".** (שעל הלומד נאמר בשו"ע שהוא ירא שמיים).

שולחן שבת אמיתי

פרק ד.

האדמו"ר מספינקא שליט"א אמר לי כי בבתים שיש בהם טענות ומריבות מיד אחרי התפילה, רגע לפני הסעודה: "אבא, הוא עשה לי... אמא, היא אמרה לי שאם אני לא...", כדאי מאד שלא להגיב ולא לדון שום מקרה בבית, עד אחר שמסיימים את המנה הראשונה של הדגים.

מדוע? כשאנו בלחץ, ובפרט כעת בשבתות הקיץ, וכולנו עייפים ורעבים, אנו מנסים להשתיק כל מריבה ולעשות סדר בבית. אך בזמן כזה של לחץ ורעב - זה הזמן המסוכן ביותר לפעול, ומי שינסה זאת וידחה את הכל לאחר שכולם כבר טעמו מהחלה והסלטים, ונרגעו מאכילת הדגים, לפתע רוב הבעיות והמריבות נעלמות, והכל מסתדר. לכן, הורה חכם מזרים את העניינים ולא מגיב.

דבר נוסף וחשוב ששמעתי מהרב יצחק זילברשטיין שליט"א: להשקיע בשולחן השבת. אתה אבא, אתם ההורים ועליכם להרים את בני הבית מעלה מעלה וליצוק דברים מעניינים שימשכו את הילדים וירוממו אותם.

לדוגמא: שבת אחת, יושבים כולם סביב השולחן, וכל אחד בתורו מספר על השגחה פרטית מיוחדת שראה את הקב"ה באותו שבוע בצורה מיוחדת.

החזון איש זצ"ל אמר שהדרך להנחיל אמונה לאדם הוא ע"י דיבור בהשגחה פרטית, וכך אנו אומרים לילדים שבכל שבוע באחת הסעודות, כל בן משפחה יספר השגחה פרטית שהיתה לו. זה גורם לכל אחד לחפש השגחה פרטית במשך השבוע ולהתחזק באמונה בצורה אדירה.

השגחה פרטית זה לא נס מהשמיים, אלא שהיה חסר לי 5 ₪, ובדיוק מצאתי בכיס של המכנס 5 ₪ ישנים שישבו שם זמן רב, וקיבלתי אותם בדיוק בזמן.

דבר דומה, הציע הרב מיכאל לסרי שליט"א: כל ילד אומר בתורו כמה שבחים על כל אח ואחות מהמשפחה. הילדים כל כך מתרגשים ומחכים שיגידו עליהם דבר טוב, ובינתיים השיח הזה מפתח אהבה הדדית, עין טובה והשראת השכינה. כל שבוע משימה חדשה.

דבר חשוב נוסף, המדינה שלנו מלאה בחדשות כל יום מחדש, ובני הבית שומעים בכל מיני דרכים על דברים שאירעו ויכולים לפרש זאת כפי הרוח ברחוב של כוחי ועוצם ידי, פחד ועוד - וזה הזמן לקחת נושא מדובר שאירע השבוע ולתת את ההשקפה הנכונה שה' מנהל את הכל, ואין מה להתגאות ולפחד וכדו' עם סיפורים!.

היכלו של רש"י

הרב בן ציון
קלאצקו שליט"א

ואף אם האדם יברח מהגדולה שרוצים להביא לו, הגדולה תרדוף אחריו עד שיקבל אותה, כפי שראינו אצל שאול המלך שהסתיר את המלכות שקיבל והיה נחבא אל הכלים בשעה שהמליכו אותו, והקב"ה פירסם אותו ועלה לגדולה.

נסכם: ענייני העולם הזה קבועים מראש, ואנו עושים השתדלות קטנה בלבד. אך בענייני רוחניות, ענייני העולם הבא: מצוות, התגברות על עבירות, תפילה ותורה - בזה צריך לתת את כל הכוח ולהתאמץ, כי לזה באנו לעבוד בעולם הזה.

את המעשה המיוחד הבא סיפר הרב בן ציון קלאצקו שליט"א (גם הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א הביאו בדרך דומה): "היה זה לפני 43 שנה, ביום ל"ג בעומר לשנת תשכ"ג. קבוצה של תלמידים מישיבת 'פרשבורג' המעטירה (ישיבה הנמצאת בירושלים), אירגנה נסיעה לתפילה בקברות צדיקים.

דרכי הנסיעה לקברי צדיקים בצפון היו שונות לחלוטין מהיום: הם היו מעוקלות וקשות, לא כמו הכבישים הסלולים והתאורה הברורה היום, ואף לא היו בנמצא הרבה אוטובוסים תקינים באותם ימים.

אותה ישיבה יצאה עם אוטובוס גדול והחלו בנסיעה ארוכה מירושלים לכיוון הצפון. אלא, שבאחת הדרכים החשוכות והקשות, אירע אסון נורא. האוטובוס של הישיבה סטה מהנתיב באחד הסיבובים, כשהנהג לא הצליח להשתלט על הרכב, ותוך שניות בודדות, התהפך האוטובוס והחל להידרדר אל התהום שהיתה בקצה הכביש. האוטובוס התהפך כמה פעמים והתרסק עמוק בעמק. כוחות הצלה רבים הוזעקו למקום, והזירה היתה קשה מנשוא.

שלושה בחורים צדיקים ויראי שמיים מהישיבה נפטרו במקום, ועשרות בחורים אחרים נפצעו בדרגות שונות.

היה זה אסון גדול שהתפרסם מאד באותם ימים, ועורר שוב את החשש והסכנה לנסוע למקומות הקדושים בצפון בתנאים הקשים דאז.

הישיבה היתה בהלם נורא - שלושה בחורים צדיקים ויראי שמיים שנפטרו בטרם עת. אחד מהבחורים שנפטרו היה הבחור ר' מרדכי וינשטוק ע"ה, שהיה מהעילויים של הישיבה, שהיה משתדל לנצל כל רגע וכל דקה לתורה הקדושה. החברותא שלו שהיה רגיל ללמוד איתו - ר' זאב הלוי פלדמן שליט"א (משמש כיום כרב קהילת 'עץ חיים' בלונדון), שכב פצוע בבית החולים ונחרד מהבשורה כי החברותא שלו כבר אינו בין החיים. והנה, באותו לילה, בעוד ר' זאב הלוי הועבר לבית החולים להתאוששות, הוא חולם את חברו שנפטר, ר' מרדכי וינשטוק ע"ה, שאומר לו: "חברי היקר, ירדתי לספר לך דבר גדול וחשוב, כיוון שהיינו לומדים יחד תמיד חומש עם רש"י בקביעות, ואף עשינו לאחרונה הסכם כי כיוון שאנו לומדים קבוע חומש עם רש"י, הראשון שיצא מהעולם, יבוא לחברו ויספר לו מה המעלה והשכר של הלומד את פירוש הפרשה עם רש"י".

המשיך הבחור ר' מרדכי וסיפר לו בחלום: "דע לך, כי מיד אחר שנפגעתי בתאונה, כמעט ולא סבלתי, אלא יצאה נשמתי בקלות ולא הרגשתי סבל. **ומיד שיצאה נשמתי מהגוף הובילו אותי למקומות גבוהים בשמיים, עד שלקחו אותי להיכל של רש"י, בו נמצאים כל אלו שהקפידו ללמוד את פרשת השבוע עם רש"י. הראו לי את מקומי בגן עדן ליד רש"י, שם רש"י בעצמו ילמד אותי את כל התורה כולה בעומק ובהבנה. כל המשתדלים בלימוד זה, ניצלים מדין של גיהנום בזכותו של רש"י ועולים למחיצתו".**

ואז הוסיף הבחור ר' מרדכי וסיפר דבר פלא נוסף: "ודע לך, כי אחד הבחורים הנוספים שנפטר איתי בתאונה, ראיתי כיצד עלתה נשמתו איתי לשמיים, **אלא שקיבלו אותו בשמיים בשירה ושמחה גדולה ונתנו לו כבוד גדול מאד.** בעוד שאותי לקחו למחיצתו הקדושה של רש"י, **את נשמת הבחור הזה לקחו הישר אל תחת כסא הכבוד, הכי קרוב אל הקב"ה.** ומדוע זכה לכל זאת? **בגלל שהיה מקפיד בעולם הזה מאד בשמירת העיניים והקדושה. וכל המשתדל ונזהר בשמירת העיניים, לוקחים את נשמתו אחר הפטירה, ישר אל תחת כסא הכבוד".**

סיים הבחור ר' מרדכי ואמר: "אגלה לך דבר אחרון, ואח"כ עליי ללכת. דע לך, כי לא קל לי לבוא אליך כעת בחלום, זה צער בשבילי, ואני רוצה לא לפספס כל רגע במחיצת רש"י, אך אני בא לספר לך זאת כיוון שהיינו חברים ללימוד בעולם הזה.

אך דע לך סימן כי כל מה שאמרתי לך הינו אמיתי: אני ושני חבריי שנפטרנו עלינו כקורבן וכפרה על עם ישראל בגלל אסונות גדולים שהיו צריכים לבוא. ותראה, כי מחר יהיה פיגוע גדול באוטובוס בתל אביב, ועשרים איש יהודים יפטרו מהעולם, כולם יהיו מבוגרים...

- ההמשך המרתק בעמוד 4 -

להביט בכסא הכבוד

ולמרות שכל אותם 20 איש ימותו על קידוש ה', הכפרה שלהם בשמיים על עם ישראל לא תהיה כמו הכפרה שלנו, של שלושת החברים שנפטרנו הלילה", אמר ונעלם.

התעורר הבחור ר' זאב הלוי פלדמן בבהלה וחרדה נוראה. הוא זכר כל רגע בחלום, והדבר היה נראה לו ברור ואמיתי לחלוטין. הוא ביקש לדבר עם המשגיח של הישיבה בדחיפות. תוך רגעים בודדים, הוא ערך שיחה עם המשגיח של הישיבה וסיפר לו את כל פרטי החלום, ואף ציין כי אכן החברותא שלו ר' מרדכי, למד איתו בקביעות כל שבוע חומש עם רש"י.

שמע זאת המשגיח והתרגש עד למאד, ואף החליט לספר זאת מחר בהלוויה של ר' מרדכי. למחרת, בשעות הצהריים הגיעו מאות אנשים ללוות את שלושת הבחורים שנפטרו בצורה טראגית. כמה דמעות וכמה בכיות נשפכו שם. ההספדים החלו, ואז הזמינו את המשגיח לעלות ולדבר. המשגיח עלה ואמר: "אני רוצה לספר לכם סיפור טרי מהלילה האחרון, כמה שעות אחר התאונה הקשה". ואז הוא החל לספר להם את אותו חלום של ר' זאב, ותיאר להם כיצד הבחור הזה שלפנינו ר' מרדכי לא הרגיש כלל בצער הפטירה, ועלה למקום גבוה ליד רש"י הקדוש. והבחור השני השוכב כאן ליד, אף הוא עלה למקום גבוה תחת כסא הכבוד - שם יזכה להיות לנצח נצחים, עקב כך שהיה מופלג בשמירת העיניים שלו.

ואז, פונה המשגיח לקהל ואומר: "אני מתלבט אם לספר את החלק השני של החלום, אך אני מקווה שהוא לא אמיתי. ואז הוא מספר להם כי הבחור הנפטר אמר בחלום כי היום עתיד להיות פיגוע גדול בתל אביב בו ימותו על קידוש ה' - 20 אנשים מבוגרים, ולמרות שיעלו למקום גבוה עקב הצורה שנפטרו, הכפרה של אותם 20 איש על עם ישראל לא יגיעו לכפרה הגדולה שעשו שלושת החברים הללו בפטירתם, עקב מעשיהם הטובים.

קולות של תדהמה ובהלה נשמעו מהקהל בלוויה. הם התרגשו וראו בזה צער, מצד אחד, אך שמחה גדולה על מקומם בשמיים, מצד שני. הלוויה הסתיימה, הבחורים הובאו לקבורה, ומיד אח"כ הודיעו בחדשות את הידיעה הקשה והנורא: "אוטובוס בתל אביב התפוצץ ע"י בן עוולה, ובמקום ישנם פצועים רבים". לאחר כמה שעות נקבע מותם של 20 יהודים שמתו על קידוש השם.

נחרדו כולם וראו כי אכן אמת הדבר: **אדם הזוכה לשמור על העיניים ומתגבר על ניסיונות הרחוב, אף אם מצליח להתגבר לפעמים, זוכה להגיע למקומות גבוהים מאד בשמיים, אשר שם הוא זוכה להיות לנצח נצחים, באין סוף, בשיא התענוג והאושר, בגלל שכאן בהיותו בעולם הזה, הוא השכיל להתגבר התגברות קלה, כך שכעת הוא נהנה בהנאה שאין לה ערך ושיעור, לזמן נצחי, ליד כסא הכבוד. אתה לא זנת עיניך מדבר שאינו שלך? - אתה תהנה מזיו השכינה לנצח נצחים למעלה!.** (מתוך 'וימאן')

לכן, את קורח ואדמתו בלעה האדמה. ומדוע דוקא מיתה שכזו? ללמדך, כי אתם נלחמתם על ארציות, גשמיות של העולם הזה, אזי אותה אדמה גשמית תכניס אתכם פנימה אליה, כי חשבתם שהדבר בידכם.

מאידך גיסא, ניתן להפוך כל ניסיון גשמי כזה להתרוממות ומצוה. כמו שאומרת הגמרא: **"טוביה דשמע ואדיש, חלפוה בישתיה מאה"**. תרגום: אשרי מי ששומע חרפתו ונשאר אדיש, שמעבירים ממנו 100 רעות (100 צרות וגזירות קשות שהיו צריכות לבוא עליו).

העולם שלנו מלא בניסיונות: בדיוק שבאת לבית של חמותך, הגיסים זרקו לך עקיצות, או שאחותךביישה אותך וסיפרה סיפור לא נעים עלייך - אם את מאמינה שהכל מהשמיים, אל תגיבי. תגידי לה': "אני יודעת שאתה שולח לי זאת, והם רק השליחים". ומיד מבטלים מעלייך 100 צרות שהיו צריכות לבוא עלייך!.

עמדת בתור לסופר ולפתע מישהו נתקל בך ונשפך עליך שמן או ביצים? **זה מהשמיים! רוצים לנקות מעליך 100 צרות, ובמקום זה בחרו באיש זה לבטל אותם מעליך!.**

דיון משפחתי

בחור ישיבה קנה בצפון ת"א חליפה, אך ח"כ בדק אותה במעבדה והתגלה בה שעטנז, וכעת הוא מבקש מהמוכר להחזיר לו הכסף, אך המוכר אינו דתי... ופריו מתוק א'

תרומה לעלון לזיכוי הרבים
בנק פאגי (52) סניף 188. חשבון 74-58-58
לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה". יקבל החזר מס

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. פרידה בת יונה. **לע"נ:** יעקב בן לבנה, אורית פרוי בת שושנה. **זיווג הגון:** מאיר בן לבנה.

העלון מוקדש לע"נ יהושע בן זכריה ת.נ.צ.ב.ה

העלון להצלחת החפץ בעילום שם

החידה השבועית !?

איזו מצוה יכול לקיים אך ורק מי שהוא 'ירא אלוקים'?

הספר החדש של העלון עומד לצאת ב"ה... תוכל להנציח הקדשה עולמית כעת! אפשרות להקדשה על עמוד שלם!

בִּטְחוֹנִי בְּצוּרִי הוא אוצרי

גליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים

פרשת **קרח** תשפ"ו

גיליון 217

בס"ד. לבקשת הצטרפות, שליחת סיפורים ותגובות: **מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית**

5834817@gmail.com ❋ **תא קולי** 073-2490589 ❋ **לפניות בפקס** 02-5003608 ❋ **לקבלת הגיליון בפקס** 02-3132641 קוד גיליון 0026

ביום שני, התעניינתי ברכישה של **שולחן וכיסאות** לסלון מיד שניה. ניהלתי מו"מ עם המוכר לגבי המחיר, והוא אומר לי: אתה לא מבין את ערך הסחורה שאתה מקבל, רכשתי את זה מאחת החנויות היוקרתיות בביתר, **"רהיטי הקוביה" ושילמתי יותר מ20.000 ש"ח**, אתה יכול לברר בעצמך לגבי טיב החומר!

חשתי אי נעימות לעשות זאת, שכן זה לא מכבר ביקרתי בחנות זו שבבעלות ידידי **ר' יונה הרשלר**, והתעניינתי לגבי רכישת שולחן וכסאות חדשים, ולבסוף הענין לא יצא אל הפועל... אך הקב"ה לא הותיר לי זמן רב להתלבט.

4 דקות בלבד חלפו מאז שהמוכר הציע לי להתעניין ברהיטי הקוביה, והנה אני מקבל סיפור השגחה פרטית מדהים מאת... **ר' יונה הרשלר, רהיטי הקובייה!** (בדקתי. פעם הקודמת היתה לפני 4 **שנים!**) והרי **הסיפור לפניכם:**

הסוד בקלסר נחשף אחר 36 שנים

הר"ר יונה הרשלר
ביתר

בשנת תש"נ, **לפני כ36 שנים**, זכיתי להשתתף בקביעות בשיעור קבוע ועמוק בספר "חובת הלבבות", שער הביטחון, מפי קדשו של **כ"ק האדמו"ר הרה"צ ר' עקיבא רבינוביץ מפוריסוב** זצוק"ל, שהיה מפליא לעשות **בביאור חובת האדם בעולמו.** היינו קבוצה של בחורים מכמה ישיבות: ערלוי, טשעבין, ראחמיסטריווקא, בויאן ועוד - וישבנו בשבת אחים גם יחד לשתות בצמא את דבריו.

לפני מספר שבועות פנו אלי נכדיו, וסיפרו לי כי לרגל השמחה השרויה בבית האדמו"ר שליט"א, הם שוקדים על הוצאת קונטרס מיוחד של **"שער הביטחון"** משולב עם שיעוריו ומשנתו של הסבא הגדול זצ"ל, ושאלו האם נותרו בידי **הקלטות או רשימות** של השיעורים מאותם ימים רחוקים.

השבתי להם כי מעולם לא הצטיינתי בנושא של כתיבה או סיכום שיעורים, ולא זכור לי שנותר אצלי דבר מאותה תקופה. שמחתי מאוד על היוזמה המבורכת, והענקתי להם תרומה הגונה כהשתתפות בהוצאת הספר.

ביום חמישי האחרון, רעייתי תחי' ערכה חיפוש מדוקדק ויסודי בבית, כדי לאתר מסמך חשוב שאבד לנו בבית תוך כדי שהיא הופכת כל פינה, ממש כעין **"בדיקת חמץ"**, והיא קוראת לי ומצביעה על **קלסר ישן** אותו מצאה באחד הארונות, המכיל חידושי תורה שכתבתי בתור בחור צעיר בישיבה...

התחלתי לעיין בדפים שבקלסר כדי להחליט אם הגיע הזמן להניחו בגניזה, ונשימתי נעתקה. בין הדפים המצהיבים גיליתי קובץ של רשימות משנת תש"נ - חמישה שיעורים של האדמו"ר מפוריסוב זצוק"ל, **כ30 עמודים מלאים וגדושים בכתב יד!** התקשיתי להאמין כי אני הוא זה שכתבתי כזה דבר, שכן כאמור, לא הורגלתי לכתוב כלל, אבל כתב ידי מעיד כמאה עדים...

כשהרמתי טלפון לנכדי הרבי, התברר כי מן השמים גלגלו את הדברים, **והמציאה המופלאה התרחשה יום אחד בלבד לפני מועד העימוד הסופי של הספר!**

המאמרים הועברו אליהם בזריזות, וישולבו בס"ד בקונטרס החדש לזיכוי הרבים.

לא פלא כי מיד לאחר שנמצא הקלסר הישן, נמצא בסייעתא דשמיא גם המסמך החשוב שחיפשנו.

יד ההשגחה סובבה את החיפוש כולו, כשרצונו של מקום היה שייצאו לאור שיעוריו של אותו צדיק.

האדמו"ר זצוק"ל היה ממש **"עמוד הביטחון"**, והדריך את שומעי לקחו לחיות הלכה למעשה את ה"חובות הלבבות". הוא עצמו שימש מופת חי: בכל שבוע היה מחלק מביתו **כ250 סלי מזון** עמוסים לנזקקים לכבוד שבת קודש - משימה שהוטלה עליו בשעתו ע"י רבו, הגה"צ רבי **אשר פריינד** זצ"ל. לא הייתה שום הכנסה קבועה למפעל האדיר הזה, והכל התנהל אך ורק מתוך **הישענות מוחלטת וביטחון גמור בבורא עולם**, שלא חסך חסדו מעל שולחנו.

כרטיס ביקור בן 25 על הידית של הדלת

הר"ר אליעזר ושה
ירושלים

בני הצעיר נזקק לטיפול אורתודנטי שיקום פה **מורכב**, שדורש רופא בעל **התמחות מיוחדת**. ביקשתי כמובן להעניק לבני את הטיפול המקצועי ביותר, ולשם כך הרמתי טלפון לעסקנית ידועה ומוערכת בתחום, כדי להתייעץ עמה למי כדאי לפנות. היא הקשיבה לנתונים ופסקה נחרצות: "**רק דוקטור צור**. הוא המומחה המוביל בארץ לטיפול באורתודנטיה מסוג זה".

רעייתי התקשרה למרפאה של ד"ר צור, הציגה את המקרה וביקשה לקבוע תור לבננו. אולם, המזכירה מעבר לקו השיבה בשלילה מוחלטת: "**לא, אנחנו לא מטפלים כאן בסוג זה של אורתודנטיה**". רעייתי ניסתה לברר שוב, אך המזכירה עמדה על כך שאין על מה לדבר. נותרנו **נבוכים ומבולבלים**. שיערנו שהעסקנית שמייעצת כבר שנים רבות, כבר לא ממש מעודכנת בתחום.

מאחר שלא ידענו כיצד להתקדם והזמן דחק, פנינו למרפאות החוץ של **בית החולים הדסה**. הזמנו תור, נסענו ברכבת את הדרך הארוכה לעין כרם, ובננו עבר מסכת ארוכה של צילומים מורכבים ובדיקות. בסיומן, נקבע לנו תור להמשך טיפול רק **בעוד חמישה שבועות.**

באותו יום, או למחרת, כשחזרתי לביתי, הבחנתי בשקית התלויה **על ידית הדלת**. השקית הכילה חפצים ישנים מימי נערותי. התברר כי אמי שתחי', ערכה סדר יסודי בארונות ביתה, ומצאה מגירה ישנה עם חפצים שלי, ושיגרה אלי את תכולתה... בין השאר, היה שם **אוסף נוסטלגי של מאות כרטיסי ביקור** אותם אגרתי כילד.

מתוך סקרנות, התיישבתי בסלון והחלתי לדפדף בין כרטיסי הביקור הישנים שרובם מייצגים עסקים מהעבר... ואז, מבין מאות הכרטיסים, הבחנתי בכרטיס

ביקור מצהיב אחד: "דוקטור צור - אורתודונטיה"... כבר בימי ילדותי טופלתי אצלו, והוספתי את כרטיס הביקור שלו לאוסף שלי.
מבלי משים שלפתי את כרטיס הביקור והנחתיו בכיסי.

חלפו כמה ימים, ואני מתהלך כשאני עדיין מוטרד מהסחבת הצפויה ומהטרטור של נסיעות לביקורות חוזרות ונשנות בבית החולים המרוחק, בו בני יקבל טיפול מרופאים שאינני יודע דבר אודותיהם.
הכנסתי את ידי לכיס מעילי, ואצבעותי נתקלו שוב באותו כרטיס ביקור ישן של דוקטור צור. אמרתי לעצמי: מה יש להפסיד? למרות התשובה השלילית, **אנסה להתקשר למרפאה בעצמי.**

הפעם ענתה לי מזכירה אחרת.
שאלתי האם יש להם תור פנוי לאורתודונטיה מהסוג שדרוש לנו, והמזכירה השיבה מיד: "**בוודאי, יש לנו תור פנוי כבר השבוע, אתה מוזמן להגיע**". מופתע, אמרתי לה: "**אבל רק לפני כמה ימים התקשרנו ואמרו לנו במפורש שאתם בכלל לא מטפלים בתחום הזה**".
המזכירה הגיבה בפליאה: "אינני יודעת מי אמר לך דבר כזה, **זהו אחד מתחומי ההתמחות המרכזיים של המרפאה שלנו**".
בתוך ימים ספורים הגעתי עם בני אל המרפאה של דוקטור צור השוכנת במרכז העיר. הצילומים מביה"ח הועברו לשם ישירות, והילד החל טיפול מקצועי, רגוע ונורמלי, במרפאה רגועה וקרובה, אצל המומחה הרצוי והמומלץ מלכתחילה.

מדוע המזכירה הראשונה טעתה והטעתה?
אין לי מושג!
נשאתי ב"ה ועזבתי את בית אמי לפני **14.5 שנים**. כרטיס הביקור הזה שכב במגירה חשוכה **כ25 שנים**, עוד מהיותי נער צעיר... מה אירע לפתע שאמי החליטה לסדר את הארון דווקא באותו הבוקר, ולשגר עד לפתח ביתי **אוסף ששוכב בשקט כבר מחצית היובל?**
כשהקב"ה רוצה לפתור ליהודי בעיה, הכל יכול לקרות...

בעקבות הנכתב - תוצאות בשטח:

ר' מרדכי שליט"א מלאכי - המלאך שמביא חיזוק עצום ושינוי בחיים באמונה - של אלפי ישראל!

בנוהג שבעולם מתרגלים לקבל... אבל **התודה צריכה להיאמר שוב ושוב** א גרויסן יישר כח, **א שיינעם דאנק.**

סאיז טאקע זאפטיג!

יש מהמנויים שלי ששואלים מה מיוחד בזה?

התשובה שלי היא: כל ספר שלומדים וכל סוגיה צריכים גם **המחשה**. "**חובת הלבבות שער הביטחון**" זה **הספר**, ו"**בטחוני בצורי**" זה **התמונות**! לראות **ב'חי'** - איך חיים את שער הבטחון!

*אשריך ויישר כוחך - אפריילכן שבת, **ינון הכהן רוט***

זה לקח לא מעט זמן, אבל התרגלתי **למחמאות**. חדלתי מלהסמיק כשאני שומע פעם בשעתיים את המילים "**מהפכה**", "**שינית את החיים שלי**", "**צינור חמצן של קרבת ד'** " וכדומה. השלמתי עם כך שהקב"ה שם אותי במקום שמעולם **לא חלמתי** להגיע אליו, ולמילים שאני כותב יש השפעה על **רבבות** בעולם.
אין לי במה להתגאות. זה לא אני אלא איזשהו **תהליך שמיימי לחלוטין**, תפקיד לא צפוי שההשגחה העליונה הועידה לי, ללא שום תכנון מוקדם מצדי.
אני איש פשוט, ומאד משתדל שלא ידעו **עד כמה**...
ואל תדאגו, יש גם "**מבקרי מומין שבירושלים**" שכל אחד מהם מוצא מום אחר, לא זה כהרי זה, הצד השווה שבהם שהנאתם עליך... וגם זה **מחסדי ד' עלי!**
אין לי תשובה לשאלה שנשאלתי אלפי פעמים: **במה זכית?** או בסגנון היותר למדני: **איזו מצווה גדולה עשית לפני כן שבזכותה קיבלת את המתנה הזו?**
אז זהו **שלא**. מבטיחכם אני נאמנה כי מעולם לא הוצאתי איזה משפחה מהבור של הפריץ, או משהו דומה. **באמת אינני יודע איך הגעתי עד הלום.**
אבל קיבלתי תפקיד, ואני **מנסה** לבצע אותו כראוי.

כל ההקדמה הזו על שום מה? כי רצוני לנסות **עוד מהפכה קטנה**. להעיז ולגעת **בנושא מאוד רגיש ולא פופולרי**, ובתקווה שלא יסקלוני:

איך נישאר רגועים בעת חזרת הש"ץ?

אני מבקש מראש את סליחתם של הקוראים החשובים שפשוט מאזינים לחזרת הש"ץ בלי להפסיד מילה, אשריהם **ואשרי חלקם**. אני בוש בפניהם כשיקראו את השורות הבאות, ומוטב שיעברו לקטע הבא...
הדברים מופנים אל **רוב עצום** של האנשים שכבר **שמעו ויודעים הכל**. הם יודעים מה שכתב **רבינו יונה** באיגרת התשובה, שמי שמכוון ליבו בחזרת הש"ץ הרי זה **כמי שהתפלל שתי פעמים** זו אחר זו, שכן אמרו חז"ל: "**אם התפללת ולא כיוונת ליבך, וחזרת והתפללת, תהא מבושר שתפילתך נשמעת**". הם גם יודעים על דברי **האר"י הקדוש** שחזרת הש"ץ מעלתה עצומה יותר מתפילת הלחש בלי שיעור וערך, **ושבזה תלויה קבלת התפילה**. הם מכירים גם את המשל המאלף של **בעל "יושר דברי אמת"** שבתפילת הלחש כל אחד ניגש אל המלך לבקש את צרכיו הפרטיים, ועל כן התפילה היא **בחשאי**, ולעומת זאת, חזרת הש"ץ היא הזמן שבו **המלך יוצא אל פתח אולם המלכות, כדי להשפיע טוב לכלל העם - פנים אל פנים**.

ולמרות זאת! כשמגיע זמן חזרת הש"ץ, הם עושים **כל דבר אפשרי** מלבד להקשיב לחזן... ועד כדי כך מגיעים הדברים, שיש מניינים בהם אם החזן ח"ו **ידלג על ברכה** אחת - לא יהיה מי שיעיר לו!

ב"ה **אכשר דרא**, ובדורנו אין כבר צורך להזהיר **שלא לדבר** בעת חזרת הש"ץ... אז מה כן עושים? **מגלגלים** את התפילין, קוראים **עלון** כלשהו - אפילו כזה שאיננו ממש מרתק כמו "**בטחוני**", ואפילו מעלעלים **בעלוני הצדקה** הצהובים...
ובעיקר - **לומדים**! לומדים **בעיון**, לומדים **ברפרוף**, או שמשננים בעל פה את הכתוב על **לוחות ההנצחה** שבבית הכנסת...
יש שמחזיקים במיוחד חומר **בכיס** כדי לקרוא בעת חזרת הש"ץ...

שמתם לב פעם לעובדה שבגיליון שלי אין את האזהרה המסורתית **"אסור לעיין בעת חזרת הש"ץ"?**
הסיבה היא כי אני סבור שזה **לא מועיל**.
אלו **שמקשיבים** לחזרת הש"ץ **אינם זקוקים** לאזהרה. אלו שאינם מקשיבים, לא קוראים עלון רק כי הם **סקרנים**; ובוודאי לא כי הם **מתמידים דגולים** - עובדה, תראו אותם אחרי התפילה משתהים מול **לוח המודעות** בחוץ... הסיבה המרכזית לענ"ד היא **"קוצר רוח"**, ובעברית פשוטה: **"עצבים" "נערווין"**, או במילים מכובסות: **"קשיי קשב"**.

אינני יודע אם אני **בעצמי** סובל **מקשיי קשב**. שכן בילדותי היתה **שיטה יעילה** לטפל בזה, באמצעות

*כ"ג סיון תשפ"ו © **כל הזכויות שמורות**. אין להעתיק תוכן לפרסום ללא קבלת אישור מפורש.*
*בגיליון מובאות **עובדות בדוקות** ומדויקות בלבד, ללא כל תוספת. בחלק מהמקרים **שונו השמות** על פי דרישת הנוגעים בדבר.*

ארגזי תפוזים. כן... בעבר, בכל ארגז תפוזים היו בארבע הפינות **ארבעה מקלות עץ רבועים ומהוקצעים** כדי לשמור שהקרטון לא **יתקפל**. המקלות הללו היו **חביבים** על חלק מהמלמדים... ילד שהרים את עיניו מהספר או שאצבעו עמדה בשורה הלא נכונה בחומש, זכה לטעום את **טעמו של המקל** על גב ידו, ומשכך, קשיי הקשב לא תפסו מקום נרחב כל כך בעולמנו.

נראה **שבמצרים** בעיית קשיי הקשב אובחנה כבר לפני 800 שנה, שכן הרמב"ם תיקן שם **תקנה מהפכנית**: **לבטל לחלוטין את תפילת הלחש ולתת לחזן להתפלל מיד בקול רם, כשהציבור מתפלל אתו מילה במילה**, ובכך **"הושב כבוד התפילה על מכונו**, ונעשו בתי כנסיות מקום קדושה ושתיקה ואימה, כראוי לעמידה לפני המלך" תקנה זו נהגה במצרים **מאות שנים**, עד **שהגיע האר"י הק' וביטלה.**

אנשים לא רוצים לעבור על ההלכה. בזמן חזרת הש"ץ צריכים **להיות** בבית הכנסת, ואסור **לדבר**, וההכרח הזה מוליד **שלל פתרונות יצירתיים**. אנשים מטבעם לא מסוגלים לעמוד **חסרי מעש**, וכל אחד מעדיף למלא את זמנו בצורה אחרת.

ופה אני מגיע לתובנה **המפתיעה** וה**"סודית"** שהגעתי אליה, ואני מבקש סליחה מכל האנשים היקרים שהנושא הזה נמוך מדי לרמה הרוחנית שלהם. **אני רוצה לגלות לכם סוד**:

הדרך **היעילה, הנוחה והמפתיעה** ביותר להרגיע **את אותו קוצר רוח**, הוא פשוט לעשות את הדבר שלשמו התכנסנו, **להתייחס לחזרת הש"ץ כאל תפילה.**

כשאתה מביט בסידור **ומקשיב לחזן מילה** במילה, יש לך **הזדמנות נוספת** לחשוב על המילים שבתפילה. זה לא רק יותר נכון כלפי שמיא. **תנסו!** ותופתעו להיווכח כי **זו הדרך שהכי פחות תמתח את העצבים שלכם**. במקום אלף פתרונות חלופיים שאינם רצויים בעליל, תעשו את הדבר **המקורי** שעד היום **ברחתם** ממנו: **תנסו לפתוח סידור ולהקשיב לחזן.**

תחשבו שאתם מתפללים עוד פעם, שהקדוש ברוך הוא מקשיב לכל מילה שלכם. שיש לכם הזדמנות נוספת לכוון בקטעים שאולי פספסתם בתפילת לחש.

מבטיח שתופתעו כמה זה נעים וקל, **יותר מכל פתרון אחר**.

אתם עשויים **לכעוס מאד** על היצר הרע, על שעד היום מנע ממכם את **התענוג הזה! ואם לא ניסיתם, איך תדעו?** [1]

אשמח לתגובותיכם!

רבש"ע - מעכשיו זה אתה ואני

אני מכהן שנים רבות **בראשות ישיבה גדולה** לבחורים מתמודדים בירושלים.

ההחלטה שקיבלנו בשנה האחרונה על **הקמת משכן קבע** עבור הישיבה, היתה מלווה בקשיים עצומים. יחד עם מנהל הישיבה, ר' **חיים אהרן**, קפצנו למים פשוטו כמשמעו, בלי שיהיה לנו מושג קלוש מהיכן נשיג את הסכומים הנדרשים. במשך חודשי החורף עבדתי ימים כלילות, וברחמי שמים מרובים הצלחתי לגייס סכום נכבד של **תשע מאות אלף ש"ח** עבור הבניה, אך העול הכלכלי היה כבד מנשוא ונותר לנו חוב ענק של עוד **ארבע מאות אלף ש"ח**. המנהל ר' חיים אהרן היה מתקשר אלי שוב ושוב ואומר לי: **"רבינו ראש הישיבה, אני צריך חיזוק, אני כבר לא יודע לאן אנחנו ממשיכים מכאן"**. למזלי, אני מחזיק כל חיי בעיקרון ברזל מוחלט: אני לעולם לא **מגלגל חובות** ולא לווה כספים מאנשים. חיתנתי ב"ה שלושה ילדים **בלי ללוות** שקל אחד; כשיש צורך בכסף עבור המוסדות, אני פשוט קם, אורז מזוודה ונוסע אל אחינו שבגולה כדי להתרים אותם.

אלא שבתקופה הזו, הגיוסים הללו נבלעו באופן מיידי לקבלנים ולבנייה, והמשכורות לא שולמו במשך חודשים ארוכים. מטבע הדברים, **הראשון שלא מקבל משכורת הוא ראש הישיבה** שעליו מוטל העול... משהגיע חודש שבט האחרון, המצב נעשה לחוץ מאד, ובביתי ברוך הילדים בלעה"ר הורגש מחסור. לקראת חג הפסח המצב החמיר עוד יותר, ובימי חול המועד **כרטיסי האשראי נחסמו** לחלוטין. בצאת חג הפסח לא היה לי כסף לתת לרעייתי עבור חלב או לחם, ובהמשך ילדי נאלצו לוותר על הנסיעה המסורתית לציון הרשב"י במירון.

פשוט לא היה שקל אחד בארנק לעלות על אוטובוס.

נכנסתי למורי ורבי ואמרתי לו שבמצב הכלכלי הנוכחי של הישיבה, אין לנו אפשרות לקיים את ה"קעמפ" המסורתי של ל"ג בעומר לתלמידים. אולם מו"ר הביט בי ופסק בהחלטיות: **"חייבים לעשות את הקעמפ, לא מוותרים על כך בשום אופן"**. יצאתי ממנו חסר אונים, ותליתי בישיבה מודעות המבשרות על הקעמפ המתקרב, בלי לדעת מאיפה אביא שקל אחד. במשך שבוע וחצי הסתובבתי אכול דאגה - הבטחתי לבחורים קעמפ, ואין לי מושג איך אממן אותו. ברגע האחרון, תורם מסוים הבטיח לי 36 אלף ש"ח, ועל סמך זה יצאנו לדרך, אלא שברגע האמת התברר שהאיש שרוי בעולם הדמיונות, והוא לא באמת עומד להביא אגורה שחוקה.

החוב של הקעמפ נפל כולו על כתפי, והספקים לחצו אותי אל הקיר לשלם את המגיע להם. הלכתי לבנק, משכתי את ארבעת אלפים ש"ח האחרונים שנותרו לי בחשבון הפרטי, ונסעתי לל"ג בעומר בלי לדעת מה יילד יום. בנס, אחד מרבני הישיבה ששמע על מצוקתי הלווה לי במקום עשרת אלפים שקלים, וכך הצלחתי להשקיט מעט את הספקים, תוך התחייבות שאני טס מיד לחו"ל כדי להביא את שאר הכסף.

במוצאי שבת פרשת בחוקותי עליתי על הטיסה, כשאני משאיר את רעייתי בבית בלי פרוטה אחת, דבר שלא אירע כמותו מעולם. הגעתי לניו יורק ביום ראשון בבוקר. באותו לילה, כשהשעה בארץ כבר הייתה בוקר יום שני, בדקתי את חשבון הבנק ועיני חשכו: ראיתי סיכום חיוב אשראי צפוי על סך **ארבעים ושניים אלף ש"ח** שעומד לרדת בכל רגע. נפלתי לתוך תהום של ייאוש ופחד. התקשרתי לבני בארץ ישראל, שהסכים להלוות לי חמישה עשר אלף שקלים מחסכונותיו, כדי שיהיה לי לפחות עם מה לדבר עם מנהל הבנק כדי שלא יחסום את החשבון סופית, והלכתי לישון כשאני בוכה לרעייתי בטלפון שאין לי מושג מה לעשות.

בבוקר יום שני לפי שעון ארה"ב קמתי והסתובבתי בניו יורק כשלבי אטום, ואני מבולבל ומלא חוסר אונים. ואז, בהיותי באותו בור עמוק של דכדוך, קיבלתי את הגיליון הטרי של 'בטחוני בצורי' כבכל יום שני. בגיליונות האחרונים אתה מרבה לעורר את הלבבות על כוחה הגדול של **תפילה פשוטה לקדוש ברוך הוא**, שיחה ישירה בשפה פשוטה כבן המדבר אל אביו.

כעת, הדברים הללו היו עבורי כמו נר שהבליח באפילה. נעמדתי שם, בדיוק במקום שבו עמדתי וקראתי את הגיליון, במרכזו של בית המדרש. לא הלכתי לארון הקודש ולא חיפשתי לי פינה מבודדת; פשוט עמדתי ודיברתי עם ריבונו של עולם מתוך שברון לב: **טאטע אין הימל, אני לא יודע מה קורה איתי יותר. טאטע, בבקשה**

---

[1] מי שממש חשוב לו לעקוב מה **אני** עושה בחזרת הש"ץ, יואיל נא לעשות זאת בלי לעורר תשומת לב...

*כ"ג סיון תשפ"ו © **כל הזכויות שמורות**. אין להעתיק תוכן לפרסום ללא קבלת אישור מפורש.*
*בגיליון מובאות **עובדות בדוקות** ומדויקות בלבד, ללא כל תוספת. בחלק מהמקרים **שונו השמות** על פי דרישת הנוגעים בדבר.*

ממך, **תוציא אותי מהפלונטר הזה. תן לי דרך החוצה, צריכים כסף לאוכל בבית!** הנה אני כאן בחו"ל, עשיתי ככל שביכולתי – ואני חש כמו מטפס על קיר של קרמיקה חלקה. רבש"ע, מרגע זה, לא מעניין אותי שום דבר. אני לא עובד יותר אצל אף אחד - לא אצל הנהלת הישיבה, לא אצל רעייתי, לא אצל הילדים שלי ולא אצל הבנק.
מעכשיו זה **רק אתה - אבא שבשמים, ואני.**
אבא! מה שאתה רוצה לעשות איתי - תעשה!

ברגע שסיימתי להוציא את המילים הללו מפי, חשתי **בשלווה עצומה הנסכת בעצמותי.** השלכתי את העול מעלי, והעברתי אותו לאבא שבשמים.
הלכתי למקווה, התפללתי שחרית בכוונה, ויצאתי לדרך.

השותף שלי למסע, יהודי יקר מעל גיל שבעים, הציע שניסע לעיר **קליוולנד** לביתו של תורם גדול ונכבד שכבר העניק לנו תרומה הגונה לאחרונה. למרות המרחק הרב והנסיעה המתישה, הסכמתי. הגענו, והאיש הביט בנו בתמיהה: "רק לפני דקות ספורות היו כאן שני נציגים ממוסדות ידועים, ופשוט **שילחתי אותם מביתי** כי כבר נתתי להם השנה, וגם אתם הייתם כאן כבר בחורף!"
התיישבתי מולו והתחלתי לשוחח אתו על מצבם של המתמודדים היקרים בישיבה. **שעה ומחצה** ישבנו שם, תיארתי את הקשיים בהם נתקלים התלמידים ואת הכוחות הרבים שאנו משקיעים בהם. זה עצמו היה סיוע מיוחד ממרום, בדרך כלל אני בעל **זיכרון קצר מאד** וכששואלים אותי קשה לי להזכר אפילו **בסיפור בודד** ראוי לשמו, אך הפעם חשתי שהקב"ה לקח ממני את החבילה שלי, והוא עומד על גבי, ופי לא פסק מלתאר סיפור אחר סיפור בשרשרת כנחל שוצף, עד שהשותף שלי חשד שבריאותי אינה כשורה...
בתוך הדברים נזכרתי **בסיפור יוצא דופן** על תלמיד שהצלנוהו ממש מרדת שחת. הסיפור הותיר עליו רושם בלתי רגיל, והוא הרים בו במקום טלפון לעסקן גדול באמריקה כדי לברר את אמיתותו, מבלי לעדכן את העסקן שאנו יושבים מולו בחדר. העסקן, שלא היה מודע לנוכחותי, החל לספר לתורם סיפורי אותות ומופתים על הפעולות הכבירות שאנחנו עושים, ובפרט במקרה הזה.

כשהשיחה הסתיימה, **עיניו של התורם נצצו.** הוא הבין שאכן כל מילה שסופרה היא אמת לאמיתה. הוא פנה אלי ושאל:
"לכמה כסף אתם זקוקים כדי להציל את המצב כרגע?"
השותף שלי נבהל ונקב בסכום קטן יחסית, אבל אני הרגשתי שכעת לא אני הוא הדובר, אלא הרבש"ע מדבר מגרוני, ואמרתי ללא מורא: **"מאה אלף דולר".** השותף שלי כמעט איבד את העשתונות לשמע הסכום, אך הגביר חייך ואמר: "אין בעיה. זה הסכום שתקבלו. **מחצית עכשיו במזומן**, וחצי נוסף בצ'ק לעוד מספר שבועות".
יצאנו מביתו **כשהכסף בידינו.** זה היה **כחלום בהקיץ.** סכומים כאלו תמיד, אבל תמיד, מגיעים **בהסדר תשלומים ממושך כלשהו**, ולא בנתינה בודדת! הרמתי טלפון מיידי למנהל הישיבה, ר' חיים אהרן, ושאלתי אותו האם אוכל להשתמש בחלק מהכסף כדי לכסות את החובות בבית ולהתחיל לצוף מעט מעל המים. ר' חיים אהרן בתחילה חשב שאני **מהתל** בו... וכשהבין שהדברים אכן מתרחשים במציאות, הוא התרגש עד דמעות ואמר לי:
"בוודאי, ר' שרול! כמה שאתה צריך - קח לביתך מיד!"
משנוכחתי לראות כי שערי השמים נפתחו, אזרתי עוז ופניתי לתורם נוסף שכבר תרם לנו ממש לאחרונה. זה מנוגד לגמרי לכללים המקובלים בענף, אך קיוויתי שגם כאן ה' יהיה בעזרי, והתכוננתי לנסיעה של כמה שעות למשרדו... אך בטלפון הוא ענה לשותף שלי שהוא עסוק כעת, ויחזור אלי מחר...
לאחר 10 דקות הוא החזיר צלצול ואמר **שהוא עסוק מאד**, ואי לכך הוא יחסוך לנו את הנסיעה, ויעביר את התרומה שלו בהעברה בנקאית...
יאומן כי יסופר – האיש העביר לחשבון הבנק **שישים אלף דולר** בהעברה מיידית!
זהו דבר חריג מאד בתחום, ש ב2 המקרים יצאתי עם מזומנים בסכום כה גדול!
בתוך יום אחד, ללא שום פריסת תשלומים, נאסף סכום אגדי של **מאה ושישים אלף דולר** במזומן – ובצ'קים לפירעון מיידי. זה היה נס גלוי לישיבה, ונס עצום ועוצר נשימה לבית שלי. אח"כ באו עוד כמה תרומות נכבדות, עד כדי שיכולתי להרשות לעצמי **להקדים** את מועד הטיסה שלי בחזור לארץ הקדש.
יצאתי ב"ה ממש מאפלה לאורה תוך יום אחד, וכל האירוע המדהים הזה אירע כתוצאה מתפלה פשוטה, רק אחרי שקראתי והפנמתי שכשיהודי מבין **שאין לו על מי להישען** ומשליך את עצמו **לחלוטין** על אביו שבשמים, **הטבע כולו מתכופף, והישועה מגיעה כהרף עין!**

הישועה המתינה שנה ויומיים בארונית

לפני כשנה מצאתי **מכשיר שמיעה** בחצר בית המדרש. הנחתיו בארונית שלי שבבית המדרש ופרסמתי מודעות השבת אבידה, אך איש לא פנה אלי, והעניין **נשכח** מלבי. רעייתי עובדת רבות בשנים עם אנשים לקויי שמיעה, אך משום מה לא עלה בדעתי לשתף אותה בסיפור המציאה.

באחד הימים בני הוציא חפץ כלשהו מהארונית בבית המדרש, והוא נתקל במכשיר השמיעה והביאו הביתה, או אז סיפרתי בבית את סיפור המציאה הישן.
רעייתי מיד הסבירה לי כי על כל מכשיר שמיעה מוטבע **מספר סידורי**, שבאמצעותו ניתן ליצור קשר עם החברה, **לאתר את בעל המכשיר.**
היא הפצירה בי לעשות זאת כאן ועכשיו, שכן מדובר במכשיר שעלותו **אלפי שקלים** והשבתו תמנע עגמת נפש עצומה. השבתי לה שהדבר אכן חשוב, אך מכיוון שהמכשיר מונח בארונית כבר **למעלה משנה**, אין דחיפות מיוחדת לבצע את הבירור דווקא **הערב**...
אך רעייתי הזדרזה בקיום המצוה, ובו במקום התקשרה למנהלת האחראית במקום עבודתה כדי לבדוק את הנושא במערכת. כעבור דקות ספורות חזרה אליה המנהלת בהתרגשות עצומה עם פרטי המקרה המדהים: בעל המכשיר שאיבד אותו לפני יותר משנה, נואש מלמוצאו, ונאלץ לרכוש מכשיר חדש ללא השתתפות של קופת החולים. אלא **שיומיים בלבד לפני השיחה שלנו**, הוא איבד **שוב**, למרבה הצער, גם את **המכשיר החדש** שרכש!

זאת הפעם כבר לא יכול היה להרשות לעצמו להוציא שוב אלפי שקלים עבור מכשיר נוסף, והיה שרוי **בחוסר אונים מוחלט.** ואז, ברגעים קשים אלו, **נתגלגלו עליו רחמיו של בורא עולם בצורה מופלאה:**

בני הקטן הביא את המכשיר הישן מהארונית, וכך זה נודע לרעייתי שידעה איך לאתר את הבעלים, וכך קיבל אותו יהודי בחזרה, **תיכף ומיד ממש**, את המכשיר המקורי שאיבד **למעלה משנה** קודם לכן!

כ"ג סיון תשפ"ו © **כל הזכויות שמורות.** אין להעתיק תוכן לפרסום ללא קבלת אישור מפורש.
בגיליון מובאות **עובדות בדוקות** ומדויקות בלבד, ללא כל תוספת. בחלק מהמקרים **שונו השמות** על פי דרישת הנוגעים בדבר.

בס"ד • פרשת קורח • כ"ח בסיוון תשפ"ו • גיליון מס' 616 • שנה 12

אור השבת

"גֹּל עַל ה' דַּרְכֶּךָ – וּבְטַח עָלָיו – וְהוּא יַעֲשֶׂה" (תהלים לז, ה)

לחזק את הנפש • להאיר את הנשמה

מייל המערכת (לתגובות, הערות, הארות ושליחת סיפורים לפרסום): alon7148454@gmail.com
לקבלת העלון במייל: alon089945291@gmail.com
פלאפון אישי: 052-7148454
פקס: 08-9941870
כתיבה ועריכה בס"ד: דניאל ח. אלפסי

הגיליון מוקדש להצלחת דניאל חביב בן יפה שיחי'

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה בן עישה ז"ל

• מבט לחיים •

הצמיחה מגיעה רק מתוך ההתמודדויות בחיים

סביר להניח שחלק מהקוראים כבר מכירים את הסיפור הבא. ובכל אופן אני רוצה להביא אותו בפניכם וללמוד יחד אתכם, איך אתם יכולים להפוך להיות מוצלחים - בזכות עצמכם!

מסופר על מלך אחד שהחזיק במרתפו את היין הנדיר והמשובח ביותר בממלכה. באחד הימים הוא החליט לבחון את חוזקם של שלושת משרתיו הקרובים ביותר.

הוא הפקיד בידי כל אחד מהם חבית מלאה באותו יין מלכותי ויקר, וציווה עליהם לשמור עליה מכל משמר והודיע להם שהוא אוסר להם לגעת בה עד שובו וגם לא בטיפה קטנה.

החביות כבר אצליהם בבית. כל אחד הניח אותה בפינה שהוא בחר. ככל שהימים נקפו והשעות עברו - הפיתוי הלך וגבר, וריח היין החל לנקר בתוך הלב פנימה כמו מבקש רק לטעום מעט מריח גן העדן הזה.

המשרת הראשון נשבר יחסית במהירות. ברגע שהוא הניח את חבית היין בביתו, היצר הכריעו אותו - והוא פתח את המכסה, שתה עוד כוס ועוד כוס, עד שסירב לעצור ורוקן את כל החבית בפרק זמן קצר.

המשרת השני היה אדם שלא הכיר את האפשרות הזו ליפול כשיש פיתוי, ולכן היין כלל לא עניין אותו. הוא הניח את החבית בפינה של החדר שלו, ולא הרגיש אף דחף לפתוח ולטעום מהיין המדובר. מבחינתו, משימת השמירה בלא לנגוע בטיפת יין עברה ללא כל מאמץ מצידו.

המשרת השלישי התמודד עם המבחן הקשה מכולם. באחד הימים, הוא פתח את החבית וטעם מהיין. כוס ועוד כוס - והטעם, כאמור, גן עדן עלי אדמות. אבל באותם רגעים שהוא רצה לשתות עוד כוס ועוד כוס, הוא תפס את עצמו וסגר את המכסה בחוזקה ועצר שגמר כמעט חצי מהכמות שהייתה בחבית.

כשחזר המלך לארמון ביקש לקרוא לשלושת השומרים שלו - כדי לדעת מה עלה בגורל החביות. לאחר שהוא גילה את התוצאות, הוא החליט החלטה שהפתיעה את כולם.

את המשרת הראשון שגמר את כל החבית הוא פיטר לאלתר ואף העניק לו כמה עונשים כראוי... אך להפתעת כולם, את הפרס הגדול וההערכה העצומה ביותר הוא העניק דווקא למשרת ששתה חצי חבית, ולא למשרת שלא נגע ביין בכלל.

המשרת שלא נגע כלל ביין ניגש למלך ושאל בצדק: "אדוני המלך, הרי אני היחיד ששמרתי על ההוראה שלך במאת האחוזים ולא טעמתי טיפה, והוא הפר את הציווי ושתה חצי! למה הוא זכאי לקבל את הפרס?".

המלך שהבין את טענת המשרת - לא נבהל מהשאלה וענה לו כך: "עשית עבודה טובה עם עצמך. אבל, לשם שינוי, אתה לא התמודדת עם פיתוי שבער בך, ולכן הגבורה שלך הייתה - אבל היא הייתה סמלית. מנגד, המשרת השני פתח את החבית אבל בעיצומו של הדחף הכי חזק הוא הצליח לעצור באמצע. והקושי הגדול הוא מתי שבולמים אחרי שכבר נופלים בניסיון והוא לא אמר לעצמו אם כבר אז עד הסוף..."!

קוראים יקרים ואהובים! בחיים שלנו אנחנו פעמים רבות נוטים להעריץ בצורה לא נכונה את האנשים שיש להם חיים מושלמים.

לעיתים יוצא לנו להסתכל על חברים שהכל הולך להם בקלות, שלא עוברים קשיים ומשברים בחיים, שלא נשברים בגלל שבכלל אין להם סיבה להשבר... ונראה ששום דבר לא מאתגר אותם - והלב לפעמים מטעה אותנו לומר: "הלוואי והיה לנו את החיים שלהם. נקיים מהתמודדויות, נקיים ממשברים"... ובנקודה הזאת נמצאת אחת הטעויות הגדולות שיכולות ללוות אותנו בחיים!

העוצמה האמיתית של יהודי לא נמדדת בזה שהוא מעולם לא עמד בפני קושי מאתגר, או משבר באמצע הדרך. אדם שחי על מי מנוחות ולא התמודד בחייו עם אף משבר או קושי, הוא לא מכיר את תעצומות הנפש.

המנצח האמיתי של החיים זה אתה, כן אתה... עם כל הקשיים שלך, עם כל המשברים שעברת, עם כל הרגעים הפחות נעימים שאתה חווה בחיים - ולמרות הכל אתה עומד איתן ולא נשבר, ובוחר להתקדם הלאה, לעבור את הקושי ולחיות כמו גיבור!

הכוח שלך לעצור את הרגעים הקשים ולומר "עד כאן" - זה בעצם המהות המיוחדת והנדירה שיש בך. תתגאה בניסיונות ובקשיים שעברת ושאתה עובר. אתה לא מוזר - אתה הגיבור האמיתי של בורא עולם!

למדו אותנו רבותינו: "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד" - וזה בעצם ההסבר לכל המהלך שהבאנו כאן: היכולת להרים אמברקס בזמן, היכולת להבין שלמרות הכל אתה מיוחד ומתעלה על כל הקשיים - דווקא הדברים האלה מרימים אותך למקום בהרבה יותר טוב מכל אדם שמהלך סביבך!

מידות טובות לשולחן השבת
משולחנם של גדולי ישראל

גמילות חסדים

יש לגמול חסד עם כל יהודי

שנינו באבות (פרק א' משנה ב'): "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים".

ודקדק הגאון רבי שבתי יגל זצ"ל: מדוע לגבי תורה, המשנה נוקטת בה' הידיעה - התורה. וכן לגבי עבודה בה' הידיעה - העבודה, ואילו לגבי גמילות חסדים נוקטת המשנה ללא ה' הידיעה - גמילות חסדים?

אולם העניין הוא, ביאר הגר"ש יגל זצ"ל, כי תורה צריכה להיות תורה בטהרתה לא סתם תורה - אלא התורה, וכן עבודה צריכה להיות לא סתם עבודה אלא עבודת ה' - העבודה, אבל גמילות חסדים בלא ה' הידיעה, כי גמילות חסדים יש לעשות עם כל יהודי באשר הוא. (ע"פ פניני רבנו האבי עזרי עמוד קל"ט)

יישר כחך שעל ידך נזדמן לי לגמול חסד בגופי

פעם אחת באה אשה סמוך לביתו של הגה"ק רבי זונדל מסלנט זצ"ל וחיפשה את שואב המים. כשלא מצאה אותו ופגשה את רבי זונדל, שחשבה אותו על פי תלבושתו לזקן עני, הציעה לו לשאוב לה חמישה פחים מים במחיר סכום מסוים.

רבי יוסף זונדל קיבל את הצעתה בשמחה, ושאב לה את המים. בכלותו אמר לזקנה, שעכשיו אין לו צורך בשכר, ולכן יקח ממנה את השכר אחרי שישאב לה בפעם השניה. אחרי שבוע חקרה הזקנה אחר שואב המים לשלם לו שכרו, ונודע לה שהשואב היה הצדיק רבי זונדל.

כשבאה אליו התחננה לפניו וביקשה סליחתו, צחק רבי יוסף זונדל ואמר יישר כחך שעל ידך נזדמן לי לגמול חסד בגופי. (סיפורי צדיקים גליון רמ"ח, ע"פ הספר רבי יוסף זונדל מסאלנט תולדות וכתבים עמוד ל"ד)

כדאי לסבול בעולם הזה בשביל חסד

פעם התלוננה אשתו של מרן החפץ חיים זצ"ל, בפני אחד ממקורביו רבי יוסף שטרן זצ"ל, במעמד החפץ חיים ואמרה לו שיגיד מוסר להחפץ חיים על שהוא עושה יותר מדי חסד, ועל ידי זה נהיה ביתם הפקר ממש.

ענה החפץ חיים לאשתו אשתי: את צודקת, אבל לעומת זאת התבוננתי באדם שאינו עושה חסד, הלא כל העולם סובל ממנו, ולכן כדאי לסבול בעולם הזה, ושם בעולם הבא יגידו שהוא סבל מכל העולם ולא שכל העולם סבל ממנו. (המשגיח דקמניץ עמו' 11)

• צידה לדרך •

אם אתה דואג – בורא עולם לא דואג
ואם אתה לא דואג – בורא עולם דואג
(אור השבת)

לע"נ: מו"א רבי משה בן עישה, עישה בת חנינה, רבי עזריאל בן כוכבה, חדווה בת מיכל מסעודה, מרן רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, מרן רבי מאיר מאזוז בן שושנה כמאסנה, ר' יצחק בן שושנה חמשנה, ישראל אפללו בן איז'ה, יאיר עידן בן יעקוטא תחי', מקיקס בן שקלילה, הרב אברהם ביתאן בן ברקא, אמנון בן יחיא פנחס, ר' אליהו איטח בן עזיזה, ורדה בת זכרונה, ניסים בן זינה. |
להצלחה בכל העניינים: דניאל חביב בן יפה | אביגיל בת איילה יסכה | להצלחה בריאות ופרנסה טובה: א"מ יפה בת ורדה תחי' | להצלחה: שלום בן יעל

אספרה
סיפורים מהחיים

סיפור מטלטל ומצמרר!

הלב הפועם של ישי

הבשורה המרה בבית החולים, המלחמה האישית בטיפול נמרץ, שלוש החייאות דרמטיות - והנס הגלוי שהפך את הבלתי יאומן למציאות חיים מצמררת, מרגשת ועוצרת נשימה | מסע של אמונה

"המצב קשה ביותר. אנחנו מזהים כמה מומים בלב!", זעק הרופא רגע אחרי תחילת הבדיקה השגרתית בבית החולים, ממש לפני השחרור המיוחל שציפינו לו.

מילים אלו, שיצאו מפיו ונאמרו בשבריר שנייה, הפכו את עולמנו למציאות של חוסר ודאות כואב במיוחד.

***

לאחר בת בכורה, זכינו לשבעה בנים רצופים, תודה להשם. במוצאי שבת קודש, כ"ד בסיוון תשפ"ד, נולד בננו השביעי. השמחה הייתה גדולה בקרב בני המשפחה, והאחים המתינו בציפייה לבואנו וקשטו את הבית לקראתנו; שלטים פוזרו בסלון ובדלת הכניסה, קישוטים וציורים עיטרו את חדרי השינה, וציורים מתוקים של הילדים המתינו לנו על השולחן.

בינתיים בבית החולים - התיקים היו ארוזים, והיינו כפסע מהיציאה הביתה שמחים ומרוצים - עד שהגיעה הבדיקה השגרתית האחרונה.

פתאום, הגיעה התפנית בעלילה ששינתה את הכל.

פניו של הרופא השתנו מקצה לקצה. הוא הביט בנו במבט מודאג ואמר לי ולרעייתי: "לא ברור לי מה קורה כאן! משהו בלב לא תקין, תלכו בדחיפות לבצע אקו לב ובדיקות מעמיקות!".

באותם רגעים, הזמן כמו עצר מלכת. דקות ארוכות ומייסרות של חרדה ומתח בשעת ההמתנה מחוץ לחדר של הרופא.

שהרופא יצא מהחדר, הוא פנה אלינו ואמר: "המצב קשה וחמור ביותר. ישנם כמה מומים קשים בלב הקטן של ילדכם!".

הרופא גם דאג לא להרגיע אותנו אלא להיפך. בתוך פרק זמן של שלוש דקות, המשפט "המצב קשה מאוד" חזר על עצמו לא פחות מעשר פעמים. היה לנו קשה לקבל את הדברים.

כמו כל אחד, אנחנו יודעים שלעיתים די תכופות הרופאים נוטים להגזים במצב הרפואי אבל הפעם הבנו שהמצב באמת קריטי.

נקראנו בדחיפות לחדרו של הפרופסור הראשי במחלקה. הוא לא ניסה לתווך לנו את המציאות בצורה רגועה יותר, אלא להיפך.

"הורים יקרים, תחליטו בהקדם, האם להתחיל סדרה ארוכה של ניתוחים", והוסיף אופציה נוספת שלא נעלה אותה מעל קורות הסיפור הזה רק הוא הוסיף שאין הרבה סיכוי עם מצב כזה מורכב.

> "אם הייתם מגיעים איתו הביתה, כבר לא היה את מי להציל!".

באדיבות ההורים
הילד ישי בן רות רבקה הי"ו

באותם רגעים דמעות רבות זלגו מהעיניים שלנו ללא כל שליטה. למחרת ביום רביעי הוטסנו לבית החולים "שיבא - תל השומר", מקום שמישהו הגדיר אותו פעם כראשי תיבות של "אין שום יאוש בעולם". בו בזמן שהתינוק שלנו מורדם ומונשם ומחובר למכשירים.

חשוב לי להדגיש שלא באתי בתיאורים שלי כדי חלילה להכאיב למישהו. להיפך, רציתי יחד אתכם איך באמת מתמודדים עם "משבר גדול", משבר שמפרק לרגע את כל מה שהכרתם עד עכשיו. ולכן גם אציין, שבאותו יום שלישי כאוב, היום שבו קבלנו את הבשורה הקשה, יצאנו אל הים, ואחרי שבכינו בלי סוף, הרגשנו צורך לעשות מעשה לכבוד בורא עולם - אמרנו יחד "מזמור לתודה" ו"נשמת כל חי". אילו מישהו היה רואה אותנו באותו רגע, בטח היה חושב שיצאנו מדעתנו: "הבן שלהם בטיפול נמרץ ואתם אומרים תודה?".

ידענו שכן. מותר לבכות! מותר להתפרק! אבל, וזה אבל גדול, אסור לשקוע. גמרתם לבכות? זהו! עד כאן! עכשיו מתחילים לצמות. מתחילים להודות על הניסיון, כי הניסיון הזה הוא לא מאיזה ידיד לשעבר שעכשיו שונא אתכם חלילה, אלא מאבא רחמן ואוהב שמעמיד אותנו במבחן אנחנו יכולים לעמוד בו במאה אחוז. תמיד הזכרנו לעצמנו שלכל ניסיון יש "פג תוקף". וגם אם עכשיו רואים "שחור בעיניים", תדעו שזה הכי טוב שיכול להיות. בסוף התהליך נבין שכל רגע היה מדויק. האדם המאמין לא מחפש אשמים; הוא עושה השתדלות, ומשאיר לקב"ה לנהל את העניינים.

ובחזרה לסיפור שלנו. הרופאים אמרו לנו בפירוש: "אם הייתם מגיעים איתו הביתה, כבר לא היה את מי להציל!". הייתי צמוד למיטתו של בני תקופה ארוכה. זו הייתה תקופה של ימי חול ושבתות רצופות, ללא הפסקה, כמעט בלי אפשרות לצאת החוצה לתפילות.

בננו עבר ניתוח הצלה והתאושש לאט לאט. כעבור חודשיים חזרנו הביתה וזכינו לערוך לו ברית מילה ולקרוא שמו בישראל: "ישי".

כאשר קבעו לו ניתוח נוסף בגיל חצי שנה, עם ישראל כולו התגייס לתפילות לרפואת "ישי בן רות רבקה".

אנשים התחזקו בתפילה, שמירת שבת, תפילין, טהרת המשפחה, צניעות וכיסוי ראש. ביום הניתוח, בשעה 8:00 בבוקר, ישי נכנס לחדר עם כ -15 אנשי צוות.

ההמשך המרגש בעמוד הבא>>>

פינת ישיבה
העצמה אישית
לבן הישיבה
מאת הרה"ג ברוך חורש שליט"א

הסר דאגה מליבך
מתי הזמן לחשבון נפש?

א. הרבה פעמים הדאגה היא ברמת סיכוי נמוכה, והיא מחוללת שמות בנפשנו, ולכן חשוב שנראה לפי העבר מהם הסיכויים לפי חוקי ההסתברות, כי המאורע שבגינו אני מודאג אכן יתרחש?

ב. הרבה פעמים אנו בוכים על חלב שנשפך ובכן: מדוע לבזבז את הדמעות?!? כמובן היינו אשמים בטעויות ובמעשים אבסורדיים! ובכן, אז מה? מי נוכה מאשמה ומטעויות? אפילו נפוליון הפסיד כמעט בחצי מכל הקרבות החשובים שהשתתף בהם... וכבר אמר הכתוב: רבות מחשבות בלב איש- ועצת ה' היא תקום!!!

ובכלל צריך לדעת שהמצב בו בעת משבר או דאגה אנו יוצאים לערוך חשבון נפש ולנסות להבין היכן שגינו ובמה טעינו. ומה אפשר לתקן, ובכן, חשבון הנפש הזה בעצמו הוא הטעות הגדולה ביותר!!! כי גם אם יש מקום לחשבון נפש ולהסקת מסקנות, הרי הזמן לעשות זאת אינו בעיצומו של המשבר, אלא רק לאחר שהוא חולף ומסתיים! חשבון נפש הנערך בעיצומו של המשבר עשוי להשיג את התוצאה ההפוכה בדיוק, להחריף את המשבר, לפגוע עוד יותר בדימוי העצמי ולהכניס את האדם עמוק יותר לתוך הבוץ...

סיפור

סיפר המגיד הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל על הגאון רבי מרדכי פורגמנסקי שארע פעם שנסע ברכבת מליטא ממקום למקום, ובמהלך הנסיעה נפגש עם תלמיד חכם שהיה גם שוחט ומוהל, והתפתחה בניהם שיחה קולחת של דברי תורה , עד שלא שמו לב היכן הם נמצאים, ושכחו לרדת בתחנה של מקום מגוריהם, ונאלצו לרדת בזריזות בתחנה הקרובה ולחפש בית של יהודי שיארחם לקראת השבת הקרובה שמשמשה ובאה, אך היהודי המוהל היה נסער ביותר ואמר לרב שאין פה יהודים כלל, שכן, מעולם לא הזמינוהו למקום למילה או שחיטה.

ביציאה מתחנת הרכבת פנשו עגלון ושאלו אותו אם יודע היכן יש יהודים באזור ?כן. יש כאן יהודי אחד. אקח אתכם אליו..." השיב בעל העגלה. משהניעו, אכן ראו מזווה על הדלת, היהודי שפתח להם נראה חיוור ורועד ושאל אם מישהו מהם מוהל. "מה קרה" ??? שאלו אותו. והוא סיפר: שבוע שעבר נולד לי בן, והיום הרופא אמר לי שאפשר למול אותו... תהיתי מהיכן אשיג מוהל בשעה כזאת ביום שישי, ושפכתי את תחינתי לפני ה' שאני רוצה למול את בני בזמן כפי שציווה. בכיתי והתפללתי... והקב"ה זימן אתכם לפה"!

אמר ר' מרדכי ליהודי: "עכשיו אני מבין... רש"י אומר על הפסוק "ותלך ותתע במדבר..." מכאן שחזרה הגר לגילולי בית אביה. מהיכן ידע זאת רש"י ? כתוב שהיא טעתה בדרך... אבל מי אמר שהיא חזרה לגילולי בית אביה ? איפה זה כתוב ? אומר ר' מרדכי פורנמנסקי - "פשוט מאוד, יהודי, לא טועה ! אין טעיתי, דיברתי בלימוד, ולכן בלי כוונה, לא שמתי לב, וירדתי בתחנה הבאה.. אין כזה דבר! את היהודי הקב"ה מדריך על כל צעד ושעל! ואם כתוב "ותלך ותתע", זה אומר שהיא לא יהודיה, כי אם היא הייתה יהודיה, לא היה מופיע פסוק כזה 'ותתע'. יהודי לא טועה, יהודי הוא מודרך!

>> מתוך הספר החדש "העצמה אישית". הדברים היו למראה עיני גדולי ישראל שליט"א ועודדו את פרסומם ניתן להשיג ברשתות המובחרות <<

סיפור מטלטל ומצמרר!

הלב הפועם של ישי

לפניות לאבא של ישי, הרב יגאל נוי: 0527-137-807
או במייל: w7137807w@gmail.com

בשעה 14:30 רעייתי שאלה אותי: "למה יש עיכוב? למה לא מוציאים אותו?".

אני, כדרכם של גברים, ניסיתי להרגיע, אבל הרגשה של אמא היא אינטואיציה עוצמתית. היא צדקה.

לאחר שעה ארוכה יצא הרופא, פניו אדומות וחתומות: הניתוח הסתבך, הלב הפסיק לפעום ונאלצו לבצע החייאה.

בתוך יומיים הוא עבר ניתוח נוסף ועוד שתי החייאות. ראינו ילדים במחלקה שעברו הרבה פחות ולא שרדו. והבן שלנו מעבר לכל הציפיות ובזכות האמונה החזקה - שורד וממשיך לחיות.

בחסדי שמיים, הנסיך שלנו התאושש. כיום ישי בבית, לוקח תרופות ומגיע לביקורות.

בגיל שלוש מצפה לו ניתוח נוסף, שגם ממנו נוכל להינצל. אנא, התפללו על ישי בן רות רבקה, ומי שיכול לקבל קבלה לרפואתו - נשמח מאוד!

לסיום רציתי לומר כמה מילים ממני בעקבות מה שעברתי, וכאן זה המקום המדויק לדעתי להעלות את ההרגשות האלה:

אין במה מכובדת יותר מלהודות לקדוש ברוך הוא על הניסים שעושה איתנו בכל שניה - יותר מכאן.

האם עצרנו פעם לחשוב על פעילות הלב, הריאות, הכבד והמעיים? האם אנחנו מעריכים את 248 האיברים שעובדים בלי יציאה לפגרה? רק כשמשהו "מזייף" במערכת, אנחנו מבינים את גודל הנס.

אתם יותר ממוזמנים לעצור רגע, להסתכל סביב, ולהגיד תודה על הבריאות שלכם. בימים ההם, כשעמדתי ליד המיטה בטיפול נמרץ, ראיתי את ישי הקטן, מחובר לכל כך הרבה חוטים ומכשירים, וכל פעימה של המוניטור הייתה עבורי תפילה.

הבטתי בו, בתינוק שלא יודע מה הוא עובר, והבנתי עד כמה אנחנו, המבוגרים, צריכים ללמוד ממנו על התמסרות. הוא לא נלחם על החיים שלו בכוח הזרוע, כי לא היה לו את זה, אבל המצב שלו הופקד על בידיים של אבא בשמיים.

כל יום בבית החולים היה עבורנו מבחן באמונה. היו רגעים של שקט, רגעים של דממה מתוחה שבהם לא שמענו כלום חוץ מהצפצופים הקבועים של המכשירים, וברגעים האלה הרגשתי את הקב"ה הכי קרוב אלי.

לא היה לאן לברוח, לא היה למי לפנות, רק אליו. התקופה הזו בנתה אותי מחדש. היא מחקה ממני את כל האשליות של "אני עושה", "אני מחליט". הבנתי שיש מישהו גדול שמנהל את הכל.

כשאני מסתכל היום על ישי, על הילד המתוק הזה שחייך אלינו למרות כל מה שעבר, אני רואה ניצחון יהודי טהור.

> כשאני מסתכל היום על ישי, על הילד המתוק הזה שחייך אלינו למרות כל מה שעבר, אני רואה ניצחון יהודי טהור. ולא נצחון של הרופאים אלא של האמונה

זה לא הניצחון שלי, וזה לא הניצחון של הרופאים, שבאמת עשו עבודת קודש. זה הניצחון של האמונה. זה הניצחון של עם ישראל שהתפלל, שקיבל על עצמו קבלות, שהרים את העיניים למרום. כל פרק תהילים שנאמר, כל קבלת שבת שהוקדמה, כל רגע של התגברות על כעס או עצבות לזכותו של ישי - הכל נרשם שם בשמיים והביא לתוצאה שעין לא ראתה.

ישי הוא תזכורת עבורי, בכל יום מחדש, שגם כשהרופא אומר "קשה מאוד", יש אבא בשמיים שאומר "אני כאן".

הילד ישי בן רות רבקה הי"ו

אני לא יודע מה יהיה בעתיד עם הילד המתוק שלנו, אני לא יודע מה יהיה בעוד שלוש שנים בניתוח הבא, אבל אני יודע דבר אחד ברור: בורא עולם לא עוזב אותנו. הוא לא עזב אותנו ברגעים הקשים ביותר, והוא לא יעזוב אותנו גם בהמשך.

אני מרגיש שליחות ומחויבות לשתף אתכם בסיפור ובתובנות שלי, כי אולי מישהו מכם נמצא עכשיו בתוך המערבולת הזאת, אולי מישהו עכשיו מרגיש שהקרקע נשמטת לו מתחת לרגליים, והוא זקוק למילת עידוד. אני כאן, אבא של ישי, כדי להגיד לכם: אל תתייאשו. תמשיכו לבקש, תמשיכו להאמין, תמשיכו לדבר עם ה' הכי פשוט, הכי אמיתי שיש.

החיים שלנו הם לא רק בריאות. הם גם רגעים של גילויים חדשים. דרך הניסיון הזה הבנתי שאני צריך להיות אבא טוב יותר, בעל טוב יותר, מאמין טוב יותר.

כל אחד מהילדים שלנו הוא מתנה, וישי, בתוך כל הקושי, נתן לנו במתנה את הידיעה הזו בצורה הכי חזקה שיש.

אני מודה לכל מי שחיזק, לכל מי שהתפלל, לכל מי שהיה שם איתנו בלב ובמחשבה. השליחות שלנו עכשיו היא להמשיך את הטוב הזה. וחלילה לא לשכוח את הרגעים המיוחדים האלה שהחיים חוזרים למתכונת. להמשיך להגיד תודה על כל פעולה קטנה של הגוף, על כל נשימה של הילדים שלנו, על הזכות לחיות ולהודות.

אנו ממתינים לסיפור שלכם, שיחזק את עם ישראל! בדוא"ל: alon7148454@gmail.com

להאמין גם בתוך הכאב

האתגר הגדול של האמונה מתחיל ברגעי קושי וכאב. אך אל דאגה! גם לזה יש פתרון קסם להבין שברגעים האלה - דווקא שם יש את האמונה הכי חזקה בעולם

עד עכשיו הבאנו את הדרך הנכונה לבנות את האמונה בצורה חזקה בתוך נפש האדם, וכיצד להפוך אותה למנגנון אוטומטי אשר יפעל בכל שעה ובכל רגע שצריכים את הרוגע הנפשי.

אבל, יש דבר אחד שאסור להתעלם ממנו ובמובן מסויים הוא נקרא גם "הפיל שבחדר". לכל אחד מאיתנו יש תקופות 'קשות', תקופות שבהם החושך גובר על האור, תקופות שבהם נראה ש'כלום לא הולך', עוד מכה, ועוד מכה חלילה - ובאותם רגעים - הדבר שהכי צריך חיזוק והכי יכול לסייע לכם היא האמונה. האמונה בבורא עולם, בטוב שלו, ובכך שהוא מוריד לנו טוב גם ברגעים שפחות נראה ומרגיש לנו.

ואיך באמת אפשר לעצור ולומר "הכל לטובה" גם ברגעים שיש קשיים בחיים?

אז הנה הסוד המלא - שמגלה לנו דוד המלך ע"ה בתהילים: "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר... שבטך ומשענתך המה ינחמוני" - כל אחד שנפגש אי פעם עם הפסוק הזה בתהילים בוודאי שאל את עצמו איך יתכן שדוד מלך ישראל, מודה בפה מלא שהשבט - ה'מכות', כביכול, שבורא עולם נתן לו - הם אלה שדווקא מנחמים אותו ולא מאיימים לשבור אותו.

ואני רק שואל, איזה סוד גילה דוד המלך שאנחנו לא גילנו? איך הוא הגיע לתובנה הזאת שכל כאב וצער דווקא הם אלה שמרגיעים אותו ומנחמים אותו. מי לא רוצה להרגיש ככה?

אלא, בואו נגלה ביחד את הנקודה הפלאית שאנחנו מפספסים בחיים... אם נסתכל שוב בתחילת המזמור, דוד המלך אומר את המילים "ה' רועי לא אחסר" - הוא בעצם מדמה את בורא עולם לרועה צאן (כמו שמצאנו גם ב'מזמור לתודה' - "עמו וצאן מרעיתו").

התפקיד של רועה הצאן מתבטא בכך שהכבשים הולכים יחד איתו בשיירה לאכול ולרעות בשדות, והוא יודע מראש היכן יש שדות טובות נקיות ממוקשים ומקוצים. וכדי שחלילה הם לא יפגעו הוא נותן להם מכה עדינה עם המקל וכביכול הוא רוצה לומר להם: "צאן יקר, כאן אתם יכולים להפגע, בואו לשדה ההיא שם תוכלו לאכול בבטחה בלי שתנזקו", ובזכות המכה הזאת הם הולכים למקומות טובים אוכלים ושובעים וגם נשארים בריאים.

בדור שלנו נכנס המושג שאדם שמקבל מכה - זה רע. אדם שחווה קושי - זה אסון. וזה מה שדוד המלך רוצה לומר לנו: יהודים יקרים ברגעים שאתם מרגישים את ה'שבט' של בורא עולם, תדעו לכם שבאותו רגע בדיוק - בורא עולם מכוון אתכם למקום שהוא הכי טוב בשבילכם. בורא עולם בחסדיו וברחמיו המרובים רוצה להוליך אותנו למקומות טובים, מקומות שלא ננזק בהם חלילה, ואותם רגעים שנדמים לנו כשבט - הם בעצם החיבוק הכי גדול שהבורא יכול לתת לנו באותם רגעים.

יהודי יקר. בפעם הבאה שאוחזת בך אותה 'מכה' מהשבט תעצור ותגיד לבורא עולם תודה שהוא מוליך אותך לדרך הטובה שבה אתה צריך ללכת. בורא עולם לא רוצה לעצור אותך, הוא גם לא רוצה להכאיב לך, הוא פשוט מרחם עליך והוא רוצה להסיט אותך לדרך הנכונה - דרך שאולי ברחה לך מהעיניים.

אם נשים לב מה שמחבר את צמד המילים "שבטך ומשענתך", היא האות ו' בשורוק ולא בחולם. כי אפשר לומר את המילים האלה גם בצורה של: "שבטך הוא משענתך", ומי שיבין את זה בצורה הזאת - "המה ינחמוני!".

סוד עצום גילה לנו דוד המלך שנזכור לדורי דורות את הכלל הזה ששבט זה לא דבר רע, שבט זה לא דבר שלילי! להיפך, שזה מגיע מבורא עולם אבא שלנו שאוהב אותנו - אל לנו לחשוש אלא לעצור רגע אחד, ולהבין שמדובר בעצם במתנה ובחיבוק הישר מבורא עולם ולהמשיך את החיים מתוך שמחה ורוגע שמי שאוהב אותנו יודע בדיוק להיכן הוא מוליך אותנו - לדרך הטובה ביותר עבורנו.

יש לכם שאלה? אל תהססו לפנות...
לתגובות ולשאלות בדוא"ל: alon089945291@gmail.com

מדוע נקרא הפרשה על שמו של קורח הרשע?

אלא הפרשה נקראת על שמו, כדי להדגיש את הדבר החיובי שבמחלוקת קורח, והיא שאיפתו להיות כוהן גדול. שאיפה זו היא ודאי דבר טוב, ורצון כזה צריך להיות אצל כל יהודי.

"ויקח קרח"

פרשה זו יפה נדרשת (רש"י)

אומר היה ר' יהונתן איבשיץ זצ"ל (שכידוע סבל רבות ממחלוקת שהייתה נגדו): פרשה זו של מחלוקת נדרשת "יפה" בכל הדורות... כי לא חסרים לנו בעלי מחלוקת ...

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי"

הכתוב מונה ומפרט את ייחוסם של קורח ואנשיו: בנו של פלוני, נכדו של פלוני, שכן על-פי-רוב זו 'זכותם' היחידה של בעלי המחלוקת. בכוח ייחוסם הם מעיזים לצאת למאבקם ולמלחמותיהם. (החוזה מלובלין)

"ויקח קרח"

ביקש קרח לקחת לעצמו גדולה ושררה ולכן לא היה הדבר כשר, גדולה היא טובה רק כשנותנים אותה מן השמים. אבל בכוחות עצמו אין אדם יכול לקחתה ...

(הרר"ב מפשיסחא זצ"ל)

"ומדוע תתנשאו"

אחד הפלאים הגדולים הוא, שכל החולקים על הצדיקים בודים עליהם מלבם דברים כאלה שהם ממש ההיפך הגמור מטיבם ומהותם של הצדיקים.

גם נגד משה רבנו, אשר התורה העידה עליו כי הוא "עניו מאד מכל האדם", לא מצאו טענה אחרת אלא דווקא שהוא בעל גאווה - "ומדוע תתנשאו" . (הר' מקוצק זצ"ל)

מה היה, באמת, מקור תשובתם של בני קרח ?

שהרי שידל משה רבנו את קרח בדברים ואמר : "רב לכם בני לוי", והשתדל להחזירו למוטב, וכידוע שדיבורו של צדיק אינו הולך לאיבוד. ואם אין דבריו משפיעים על האדם גופו, הריהם משפיעים על בניו. והודות לדיבוריו של משה נעשו בני קרח בעלי תשובה. אבל קרח עצמו שלא האמין בגודל כוחו של משה רבנו ובהשפעה האלוקית הצפונה בדבוריו, לא היה מסוגל איפוא לראות כי בניו יחזרו בתשובה.

ובהמשך לזה מצינו בגמרא שביקשה חנה על שמאול שיהיה לא חכם ולא טיפש (ברכות ל"א) מילא שלא יהיה טיפש - מובן. אבל מדוע שלא יהיה חכם? ברם, נתכוונה לזה שהוא לא יהיה "חכם" כקרוח סבו, אשר פקחותו היתה בעוכריו...

"ויחר למשה מאד"

"נצטער עד למאוד" (רש"י).

רבי יצחק מאיר מגור היה אומר: הצער כאב עצור הוא, ואינו כעס - שהוא אבי כל חטא. משה רבנו היה חכם ואדם שלם במידותיו היה, ולא ייתכן אצלו חרון אף וכעס, כנאמר (קהלת ז, ט): "כעס בחיק כסילים ינוח". אפילו בשעה שהרשעים הללו טפלו עליו שקר ושפכו את דמו, לא בא לידי כעס אלא ""ויחר למשה - נצטער עד מאו"", כאב לו על שבמחנה ישראל מצויים אנשי ריב ומדון.

"וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם"

מכאן שאין מחזיקין במחלוקת (רש"י).

מחזיקין מלשון חזקה, כלומר אין חזקה במחלוקת.

אסור לומר, כי מאחר וכבר נעשו כמה וכמה נסיונות להשכין שלום, שוב לא יועיל מאומה, אלא יש לנסות שוב ושוב.

לפיכך לא נלאה משה רבינו אחרי שדיבר כמה פעמים ושלח שוב לקרוא לדתן ולאבירם. (הרה"ק מהר"י ז"ל מוורקי)

"ולא יהיה כקרח וכעדתו"

רב אחד, מתלמידיו של רבי משה - המהר"ם שיק, התאונן בפניו כי קמו לו בקהילתו מתנגדים בעלי מחלוקת היורדים לחייו. הרגיעו רבו ואמר: "כלל יהיה בידך; רק על עצי פרי מתרבים תולעים, על עצי סרק אין תולעים. רב הממלא תפקידו כראוי, קמים לו מתנגדים. רב העושה רבנותו קרדום לחפור בו, יושב באפס מעשה, ורק שומר על משרתו, כמוהו כענף עץ יבש של אילן סרק".

"אם כמות כל אדם ימתון אלה ... לא ה' שלחני"

איך הרהיב משה עוז לסכן את כל האמונה בנבואתו ובתורה מן השמים, והרי אפשר שיחזרו בתשובה וממילא ימותו כמות כל אדם, שכן "אין לך דבר העומד בפני התשובה" ?

אלא מצינו ברמב"ם, שבעל תשובה הריהו כקטן שנולד ונחשב לאדם אחר לחלוטין. לפיכך דייק משה ואמר: "ימותון אלה" - חוטאים אלה כמות שהם, בלי תשובה, אם ימותון כמות כל אדם - כי אז "לא ה' שלחני", אבל אם יחזרו בתשובה הרי לא יהיו עוד "אלה" כי אם בריות חדשות. (הגה"ק מהר"א זצ"ל מטשכנוב)

מה נכון לומר: "כפרת עוונות" או "הכל לטובה", האם ניסיון זה עונש - או מתנה? מונולוג מרגש על חיי ההווה בצל אהבת הבורא

גם בחושך
תאמין באור

בין הבחירה להאמין בבורא עולם לבין הבחירה ליפול לבור הייאוש,

עומד לו חבל דק עד מאוד. יותר דק משל קורי עכביש.

האם בחרת לומר הכל לטובה או כפרת עוונות?

זה כל המדד: האם אתה יודע בתוך הלב שלך שבורא עולם אוהב אותך

או שחלילה וחס הוא כל היום מחפש אותך, מחפש להרע לך?

אם בורא עולם מחזיר לך את הנשמה בכל בוקר,

סימן שהוא רוצה אותך כאן, בשליחות שלך.

ואם הוא רוצה ומצווה אותך לשמוח, והוא אומר לך - אהבת עולם אהבתיך,

האם יש סיבה ליפול בגלל קושי או ניסיון? האם יש סיבה להרים ידיים?

אם העולם היה מתנהל כך, הוא היה מעדיף לומר לך כל יום מה אתה צריך לעשות,

אבל העולם מתנהל בצורה של הסתרה. וגם בהסתרה שבתוך ההסתרה הוא נמצא שם.

הוא נמצא שם כדי לומר לך שכל הקשיים שיש לך - הם רק כדי להרים אותך,

הוא נמצא שם כדי לוודאות שאתה לא מתבלבל וחושב שהוא לא אוהב אותך.

הוא נמצא שם כי הוא רוצה שתיתן לו כף זכות שזה רק לטובתך, וזה מה שהוא עושה כל היום

תאמין לו בלב שלם, שכל דבר שיש לך בחיים הוא בדק שזה הדבר הכי טוב בעולם בשבילך,

ורק אחר כך הוא נתן לך אותו באהבה גדולה, אהבה של בן ואב, אהבה שהיא אהבת עולם.

קח את הקושי שלך, ותבין איך אתה אמור לצאת מזה גדול, לצאת מזה חזק לחיים.

כי מאחורי כל קושי עומדת ישועה גדולה ועליה גדולה - שאתה במאה אחוז תמצא אותה.

תמיד אחרי החושך יש אור גדול, ותמיד לפני האור יש חושך גדול.

תדאג לכוון את השעון מעורר לשעת הזריחה, שעה שבה השמש כבר עולה והחושך נעלם

ואז תראה לנגד עיניך איך הכל היה שווה, היה טוב, ומי שנתן לך אוהב אותך בלב שלם.

הממהרים לבוא | תוספת שבת = תוספת ישועות

◆ כיצד התבטלה גזירת גיוס נוראית?

מסופר כי בימיו של הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זי"ע, יצא פעם קול שנגזרה גזירה לגייס בחורי ישראל לצבא הגויים, ותלמידו רבי מאיר ממיר הגיע לפניו בשליחות עם מכתב בנידון. באותה שעה, החזיק רבי מרדכי בידו ספר תהלים של רבו רבי שלמה מקארלין זי"ע, והלך זמן מה בחדרו אנה ואנה עד שלבסוף אמר לשליח: **"אם יקבלו על עצמם לפעול שיקדימו לקבל שבת בב' שעות, אני מקבל על עצמי לבטל כל הגזירות מישראל"** (מראות הצובאות' פר' וישב קידוש)

פונטים באדיבות: ביתאלף

זמני כניסת השבת
נתניה
הדלקת נרות: 19:26
צאת השבת: 20:31
ר״ת: 21:00

״אור שרה״

ע״ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז״ל

עלון מס׳ **1095**

פרשת קורח - ״קבלת בזיונות באהבה״

על הפסוק בפרשתינו ״**ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים** (במדבר יז,כג) אמרו המפרשים אחרי שקורח ועדתו נבלעו באדמה, נדרשו כל הכהנים להכניס את מקלותיהם אל המשכן, והמקל של אהרן הצמיח עץ שקדים: ושאלו רבותינו (חולין כה:) מדוע דווקא שקדים? רבותינו מלמדים שיש לו תכונה ייחודית: אם בתחילת הצמיחה השקד מר, הרי שבסופו הוא יהיה מתוק ולהיפך, אם הוא מתוק בתחילתו, יהיה מר בסופו. אומר על כך רבי אלימלך בידרמן שליט׳א: הקדוש ברוך הוא רצה ללמד אותנו באמצעות המטה עם השקדים ״אות לבני מרי״: **אם אדם פגע בך, העליב אותך קשות והגיע איתך לידי מחלוקת – אם תשכיל לשתוק, להבליג, להתגבר על הנטייה הטבעית להחזיר, זה אומנם נראה ״מר״ – אבל בסופו של דבר יהיה לך מתוק ואם לא תעמוד בניסיון ותשיב לו כגמולו, אומנם מתחילה זה נראה ״מתוק״ – אבל בסופו של דבר יהיה לך מר. זהו המבט הנכון על מאורעות החיים, על הניסיונות והקשיים שאדם נתקל בהם שוב ושוב במהלך החיים: להבין ולהשכיל כי ההבלגה, על אף שהוא נראה מר, בסופו של דבר הוא מתוק. וכן להיפך: מי שרגיל לענות, ״להראות״ לשני, להילחם, אומנם זה נראה מתוק, אך התוצאות מרות, מי יישורן.**

בספר ״פניני פרשת השבוע״ כתב כי כל אדם באשר הוא, יהא מצבו אשר יהא, משתעשע לפעמים בדמיון לפיו הוא נולד מחדש, מתחיל את חייו מהתחלה, ללא שגיאות, ללא טעויות, פותח היסטוריה נקיה. המחשבה כי יש יום, מצב או תהליך שבמסגרתו יכול כל יהודי לנקות את כל עברו, לפתוח את כל החסימות שחוסמות אותו בחיים, מעוררת התרגשות ומסעירה את הדמיון. לו היינו יכולים לתפוס חלקים נכבדים מכל מה שעשינו בעבר ולמחוק אותם במשיכת קולמוס – רבים מאיתנו היו ששים לעשות זאת...אבל זה לא קל, מאוד לא קל. כשיהודי מבקש לשוב בתשובה ולמחוק לחלוטין את עברו, הדבר כרוך בתעניות ובסיגופים, או – לא עלינו – בייסורים לא פשוטים. כפי שכל כתם גשמי קשה מתנקה רק בחומרי ניקיון כימיים חזקים, כך כל כתם רוחני – כדי להסירו עלול יהודי להידרש לסיגופים לא קלים, לקשיי גוף ונפש לא פשוטים, שאיש מאיתנו לא רוצה או בוחר בהם. האם אין דרך נגישה יותר להתנקות? האם אין כלי יעיל וטוב שמזכך את העבר ואינו כרוך בייסורים ובסיגופים? האם כל יהודי שמבקש לפתוח חיים חדשים וזכים – נדרש לעמוד בתנאים כה קשים? האם יש משהו שהוא קל יותר, סביר יותר, ובד בבד – מעניק את אותו אפקט התנקות, את אותו זוך וטוהר עילאיים?! להלן גילוי נפלא, שגילה אחד מגדולי המקובלים – רבי משה קורדבירו זי״ע, רבו של האר״י הקדוש: יש דרך, יש תקוה, יש כלי כזה: קבלת בזיונות. **כשיהודי – מכל סיבה שתהא – חווה ביזיון, לועגים לו, שוחקים עליו, מבזים אותו – ברגעים הללו, כשנפשו מתייסרת מהבזיונות הבאים עליו והוא מקבלם באהבה – אזי הוא מתנקה ומזדכך. ולא זו בלבד, אלא שאת הדרך הזו – קבלת הבזיונות, מגדירים המקובלים כדרך הטובה ומועילה ביותר, כדרך שאין חזקה ומזככת הימנה, כפי שמובא בספר ׳קול בוכים׳ – שחיבר תלמידו של הרמ״ק. כי הרגע בו יהודי נכלם, הרגע בו בושה מכסה את פניו וכלימה נשקפת מעיניו, הרגע בו יהודי מתבזה ביזיון של ממש והופך ללעג וקלס בעיני כל רואיו – הוא רגע של ייסורי נפש קשים ומרים, שממרק את ההיסטוריה באבחת רגע או שניים, מבלי להזדקק לייסורי גוף או לסיגופים קשים!**

בספר ״שיח ומעשה״ כתב כי בחיי החברה אנו עדים לעיתים קרובות למעשים טובים של אנשים טובים, ואנו מתרשמים מהם ולומדים ממעשיהם. והנה, דווקא מעשים של בלימה הדורשים כוחות נפש הרבה יותר חזקים מאלה הדרושים לסתם מעשה טוב, דווקא הם אינם נראים בדרך כלל. הרי אלה בדרך כלל ״מעשים״ של אי-עשייה, אשר רק בעלי עין חדה יכולים להבחין בהם ולעיתים הם עלומים מעין כל חי, ורק האדם ואלוקיו היודע צפונות ליבו, יודעים על כך. קורה שראובן פוגע בשמעון, עוקץ אותו ומעליבו בנוכחות אחרים, ולעיתים עולה במוחו של שמעון לומר איזשהו משפט חד כתער, שאם רק יוציא אותו מפיו, יפרצו כולם בצחוק על ראובן והלה יקבל את המגיע לו כדת וכדין. כמה כוחות נפש דרושים לשמעון כדי לשתוק ולא להוציא מילה מפיו! אף אחד לעולם לא ידע על ההתאפקות שלו. אף אחד לא יטפח לו על שכמו לאחר מעשה ואיש לא ייתן לו מחמאה כי זכה להיות מהנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים. כה גדולה וחשובה היא בלימה כזו בעיני ה׳, עד אשר העולם כולו עומד בזכותו של בעל כוח הבלימה הזה כנאמר (איוב פרק כו פסוק ז) ״תולה ארץ על בלימה״ – הארץ כולה תלוייה היא ועומדת על זכותם של אנשים כאלה. ה׳, ורק הוא, יודע עליהם, על התאפקותם העל-אנושית ועל גדלות רוחם. על הנהגה מופלאה זו דרשו רבותינו (שבת פח:): ״הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמחים בייסורים, עליהם הכתוב אומר (שופטים פרק ה פסוק לא): ״ואוהביו כצאת השמש בגבורתו״. הגאון רבי זלמן מוולוז׳ין זצ״ל התייחס לדברי הגמרא הנ״ל ואמר על כך רעיון נפלא. ישנם שלושה סוגי אנשים בדרגות שונות במידה זו. יש אנשים שהם נעלבים. דהיינו שהם חשים עלבון אם מישהו פגע בכבודם. אולם הם עבדו על עצמם והגיעו למצב שאינם עולבים בחזרה למי שפוגע בהם, אלא עונים מתוך נימוס בלי כעס. והרי הם בגדר של ״הנעלבים ואינם עולבים״. יש אחרים שדרגתם גבוהה יותר, שהם ״שומעים חרפתם ואינם משיבים״, ולא רק שאינם מעליבים את מי שהעליב אותם, אלא שותקים ולא עונים מאומה. ויש כאלו שהעפילו לדרגה הגבוהה ביותר והם בגדר ״עושים מאהבה ושמחים ביסורים״. דהיינו שהם כלל לא חשים שמישהו בכלל העליב אותם, הם שמחים מתוך היסורים ולא חשים כלל בעלבון. הרב אילן גוזל שליט״א הביא (בספרו ׳פלא דורש׳) רמז נפלא על הפסוק ״**ואוהביו כצאת השמש בגבורתו**״: מי הם אוהביו האמיתיים של הקדוש ברוך הוא? ״**כצאת**״ – אם תוציא מהמילה ״**השמש**״ (בגימטריא 645) את המילה ״**בגבורתו**״ (בגימטריא 619) - ישאר שם **הוי״ה** (26). וזהו שאמר הפסוק, שמי ששומע

חרפתו ולא משיב הוא מ"אוהביו" של מקום. כתב בעל "שבט מוסר": "לעולם יהא אדם זהיר להיות מן הנעלבים ואינם עולבים. הנה דוד המלך עליו השלום ששמעי בן גרא קילל אותו בקללה נמרצת ואף זרק עליו אבנים ועפר. באותה שעה רצה אבישי בן צרויה שר צבאו של דוד לפגוע בשמעי ולהרגו. אמר לו דוד: "הנח לו, כי אלוקים אמר לו קלל". ואמרו במדרש, שבאותה שעה שהבליג דוד המלך ולא ענה לשמעי, נמנו בבית דין של מעלה לעשות את דוד רגל רביעית במרכבה. "והדברים מבהילים! כל הזכויות של דוד המלך לא העלו אותו לדרגה של רגל רביעית, רק הזכות של שתיקה בשעת ביזיון!". ויש ללמוד מכך מוסר השכל עד כמה אפשר להרוויח כששותקים ומבליגים, ואפילו שהדבר קשה והאש בוערת בפנים, צריך לדעת שאם עומדים בניסיון, מרוויחים. **רבי משה ליב מסאסוב זצ"ל אמר פעם לאדם שחירף וביייש אותו: הקדוש ברוך הוא ישלם לך שכר על שקרעת את גזר דין המיתה מעלי... ומסופר, שפעם ספג בושה נוראה מאוד, ומיד לאחר מכן עשה סעודת הודייה ואמר: יש לנו קבלה, שעל ידי בושה מונעים מחלות. ממילא, מה היה חסר לי לקבל את המחלה, לעבור טיפולים קשים, ניתוחים מסובכים, ואחר כך לעשות סעודת הודאה. יותר טוב לי לספוג את הבושה, המונעת ממני מעיקרא את קבלת המחלה, ועל כך הנני עורך סעודת הודאה לה' שזכני באותה בושה.** וכבר נודע המעשה באחד שבא לבקש מחילה מהרב שטיינמן על כך שהיה לו יד וחלק עם המלעיזים ובעלי החיצים כנגדו, מרן ניגש לארון הספרים והוציא ספר בלוי מרוב שימוש, ספר "שערי קדושה" הבנוי כולו על סדר קומת האדם השלם, והראה לו קטע שהיה מסומן בסימניה מיוחדת: 'ואם עיני שכל לך היה לך לחפש מי שיצערך כי חיים אתה מכניס לך'. ואם כן הרי רק עשה לו טובה, ואינו צריך לבקש ממנו מחילה, והוסיף ואמר לו, שהוא מוחל לו בלב שלם. כשעמד הלה לצאת, תפסו מרן וקרא אחריו – אבל אל תעשה את הטובה הזו לאף אחד אחר... **באותו עניין מסופר על אברך שאשתו לא נפקדה במשך שבע שנים. אימו קראה בקונטרס "באר הפרשה", ושם הרחיב הרב בידרמן שליט"א במעלת ה"נעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, עליהם הכתוב אומר: "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו". הוא הביא מדבריהם של צדיקי הדורות, שאמרו כי מי ששומע חרפתו ואינו משיב, מבטל את הגזרות הקשות ורואה ניסים וישועות. התחילה האם לשוטט ברחוב בניסיון נואש למצוא מקרה כזה. יום אחד היא הלכה ברחוב ושמעה צעקות וגידופים. היא ראתה כיצד אישה אחת מבזה את שכנתה לעיני כולם. היא מיהרה אל האישה המבוזה ואמרה לה: "אני מבקשת ממך, אנא, אל תעני לה. זה יועיל לך מאוד, וגם לבני!"... האישה שמעה לה והבליגה. אמרה לה אימו של האברך: "כעת אני מבקשת ממך, תברכי את הבן שלי. הוא נשוי שבע שנים ואין לו ילדים". היא בירכה. כן, שנה לאחר מכן נולדה לו בת..**

אומר רבנו ה"פלא יועץ": הביזיונות שבאים על האדם בעולם הזה הם לטובתו! הקדוש ברוך הוא אוהב אותך ולכן גילגל עליו את הביזיונות. הוא רוצה למרק אותו, לכפר לו על עוונותיו. אומנם לא נעים לספוג ביזיונות, אלו יסורי נפש קשים, אבל אם היית יודע שיסורי הנפש הללו באים במקום יסורי גוף קשים או פגיעה כואבת בכיס – היית שמח בביזיונות הללו. אילו היית יודע אלו יסורי גוף נגזרו עליך וניצלת מהם בזכות הביזיונות – היית מבקש מבורא עולם: אנא, תן לי עוד ביזיונות! הביזיונות לא עולים לך כסף, הם לא כרוכים ביסורים גופניים כלל וכלל. עליך לשמוח ביסורי הנפש שכרוכים בביזיונות, כי הם מצילים אותך מיסורי גוף קשים.

יחד עם זאת, התועלת שלהם לזיכוך ולכפרת עוונות אינה פחותה מהם. אך זאת בתנאי שמקבלים אותם בשמחה, ולא מבעטים בהם. במשקפיים שלנו, כל דבר שלא מתנהל לפי התוכניות שלנו נראה לנו רע. אם זה הבוס שלא נתן לעובד חופש למרות שהוא מוכרח אותו, או שהוא כבר נתן את האישור המיוחל, אך העובד נפל עם המזוודות בדרך לשדה התעופה ושבר את רגלו. כעת הוא הפסיד גם את עלות הטיסה והחופשה וגם את החופשה שכל כך ציפה לה. אל לו לאדם ליפול ברוחו ולבעוט ביסורים שבאו עליו, אלא עליו לשמוח באשר אירע ולדעת שזהו הדבר הטוב ביותר בשבילו. ממשיך ה'פלא יועץ' ואומר: שכאשר אדם יאחוז בפלך השתיקה "ודוממתי נפשי". התוצאה של "ודוממתי" תהיה שקט בנפש וזהו רווח גדול מאוד המביא לאיכות חיים גבוהה בהרבה. מי מאיתנו אינו מחפש פרנסה וברכה? רבי נחמן מברסלב זצ"ל אומר (הובא בלקוטי מוהר"ן סימן נט), שכעס מזיק לעשירות. מדוע? מבאר רבי נחמן: דע לך שבשמים רוצים לתת לך בזמן מסויים עושר. מה עושה היצר הרע כדי שלא תקבל את העושר הזה? מביא לך סיבה לכעוס: לקוח טרדן, חבר זעוף פנים או בני בית שאינם ממושמעים. כעסת? הפסדת! אתה הוא האשם בכך! לכן כדאי לזכור: אם נתייחס למכעיסים בשויון כמו אל המשמחים, או לכל הפחות נדום ולא נענה, אז "ששון ושמחה ישיגו", כהבטחת הרב בעל 'פלא יועץ', נזכה לטובות הרבות העומדות בפתחנו, ומצפות לשעת כושר, שעה של התגברות ושל שתיקה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. **מסופר על חסיד אשר נכנס אל חדרו של האדמו"ר ואמר לו: "רבי, באתי לבקש דרכי תשובה. אני בטבעי כעסן ורגזן. אני מגיע הביתה וכועס על כל דבר שעושים או שלא עושים. אם אני מגיע לבית הכנסת ומוצא מישהו שיושב על מקומי, אני מסוגל לבזותו ברבים. מה אעשה?". אמר לו הרבי: "יש לי תרופת פלאים בשבילך, רק תמתין כאן מספר דקות ואני מביא אותה". יצא הרבי מחדרו ואמר לבני ביתו שיכנסו אל החדר וינסו להכעיס את היהודי היושב שם. בני הבית התגייסו למשימה. אחד מהם הכין קפה שחור, נכנס באקראי לחדר, נתקל כביכול ללא כוונה ביהודי היושב שם ושפך עליו את כל הקפה. לא רק שבגדיו התלכלכו, הקפה גם היה חם וצרב את גופו. בימים כתיקונם, היה אותו יהודי "אוכל אותו חי", אבל הפעם הגיב במתינות באמרו: "לא נורא, זה יכול לקרות לכל אחד". הוא עוד לא התאושש מהקפה השפוך, והנה מגיע עוד אחד מבני הבית ודורך לו בלי כוונה על הרגל. גם הפעם קיבל הלה את הכאב בשלווה. נכנס מישהו שלישי והתחיל ללעוג לו באמרו: "תראה איך הבגדים שלך מלוכלכים והריח הנודף ממך הוא בלתי נסבל...". גם הפעם הוא לא התרגש. עתה שב הרבי לחדרו ואמר לו: "שמעתי ששפכו עליך קפה, דרכו לך על הרגל, ביזו אותך, ועל הכל הגבת בשלווה. כיצד אתה אומר שהינך רגזן? אתה מעביר על מידותיך עוד יותר ממני"... השיב אותו חסיד: "כבוד הרבי, אומר את האמת. שמעתי אותך כאשר יצאת מהחדר, כיצד אתה אומר לבני הבית בקול רם שינסו להכעיס אותי. הבנתי שאינך עושה זאת מרע, אלא מתוך שאתה אוהב אותי ורוצה להעמיד אותי במבחן, לכן קיבלתי על עצמי לספוג את כל הבושות בשלווה ולא לכעוס כלל". או אז אמר לו הרבי: "תשמענה אוזניך מה שפיך מדבר. אם אתה יודע שמעמידים אותך במבחן, אתה יכול להעביר על מידותיך, ומדוע אינך מבין כי אם אתה מגיע הביתה והאוכל לא מוכן, הרי זה בגלל שהקדוש ברוך הוא רוצה להעמיד אותך במבחן מתוך אהבתו אותך? ואם אתה יודע שמדובר במבחן, הרי אתה מבין שאין מקום לכעוס ולרגוז, ואם כן אין לך דבר קל יותר מאשר**

להעביר על המידות!״. אם נחשוב שהיכולת להבליג ולסלוח שייכת לדורות עברו, יבוא הסיפור הבא ויוכיח כי גם בימינו יש לכל דם כוחות לשתוק ולהתגבר בשעה שמבזים אותו. העצה שתתן לנו כוח לנהוג כך בשעת ניסיון היא זכירת השכר הגדול והרווח המיידי שזוכה בו מי שמוחל על עלבונו, כפי שנראה במעשה אותו סיפר מגיד המישרים רבי אהרן טויסיג שליט״א: **בתלמוד תורה מסויים הכריז המלמד בכיתה על תחרות ציורים. הילדים כולם ישבו והשקיעו וציירו ציורים נפלאים. אולם אחד מילדי הכיתה, שהיה לא עלינו חולה במחלה, טרח באופן מיוחד והשקיע רבות בציורו. ביום בו נדרשו להגיש את הציורים, ביקש המלמד מן התלמידים כי יניחו את ציוריהם על שולחנו ויצאו מן הכיתה. התלמיד החולה ניגש גם הוא להניח את ציורו הנפלא בערימה, והנה אחד הילדים בכיתה שראה את עבודתו זילזל בה מאוד וטען כי הציור מכוער, הוא אף תפס את הציור והשליכו לארץ לעיני הילדים האחרים. הילד החולה הרים את הציור בשתיקה, אך לא העז להניחו על שולחן הרב והוא שב למקומו בלי לומר מילה. בבואו לביתו שאלו אביו: ״מה אמר המלמד על הציור?״. ״הוא לא אמר כלום״ השיב הילד. ״מה פירוש ׳לא אמר כלום׳?״ תמה האב. ״לא היגשתי לו את הציור״ הודה הבן. האב לא הבין, אמש סיים הילד את הציור ודיבר בהתלהבות על כך שהרב יראה ויהנה, ומה קרה היום? ״מדוע לא הגשת את הציור?״ התעניין האב. ״כי הציור היה מכוער״ הפטיר הילד, אך לא סיפר מילה ממה שאירע בכיתה. התקשר האב למלמד ושאל אודות הציור של בנו. ״בנך כלל לא השתתף בתחרות, הוא אמר שאין לו ציור!״. שמע זאת האב ותיאר למלמד כמה השקיע בנו בציור היפה וביקש להבין מה גרם לו לא להגישו. למחרת בכיתה עלה הרב על מה שאירע. הוא קרה לילד ושאל אותו: ״ציירת ציור יפה ומושקע והחבר ביזה אותך, מדוע לא אמרת כלום?״. הילד בן השמונה שיתף את המלמד במה שחשב באותם רגעים של עלבון צורב: ״הרב יודע שאני חולה במחלה קשה, הורי משקיעים הון תועפות והולכים איתי מרופא לרופא ועדיין לא נמצאה לי תרופה. ברגע שהחבר ביזה אותי, נזכרתי במה שלמדנו כמה פעמים כי ׳כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו׳. אז שתקתי והתפללתי לה׳ יתברך שבזכות השתיקה שלי, בזכות שאני מבליג ואף לא מספר על כך לאף אחד, יהיה לי הביזיון לכפרת עוונות ואזכה לרפואה שלימה!״. המלמד התפעל כל כך מהילד, איזה טוהר, איזה זוך, ילד קטן שמסוגל להיות מן ״הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים״. איזו גדלות! ואכן, לא עברו ימים מועטים והנס התרחש: בבדיקות חוזרות יצא הילד לחיים טובים ולשלום, בריא ושלם!** כל אדם שנגרמת לו בושה ואינו משיב דבר – יש בכוחו להביא את הגאולה. הנה אנו מתפללים ״והשב שכינתך לציון במהרה״, ומייחלים שהקדוש ברוך הוא ישכין שוב שכינתו בבית המקדש. באיזו זכות? ״**והשב**״ אותיות ״**בושה**״, אם ביישו אותך ושתקת, אם לא השבת במילים פוגעות אלא סלחת על אותה בושה, אז תהיה מאלה שמקרבים את בניין בית המקדש, כי רק על ידי השתיקה יבוא המשיח.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב צבי נקר שליט״א, המוביל אותנו לתובנה, כי כאשר פוגעים באדם והוא שותק, סופג את הביזיונות למרות שיכול להחזיר לפוגע, הוא זוכה לראות אז ישועות מופלאות מעבר לדרך הטבע...

שעת אחר צהרים קיצית ונעימה. אני וחברה נוספת היינו בצילום ענק של סמינר לקראת מחנה קיץ. הנייד שלי צלצל, נערה אחת ענתה, דחפה לי את הנייד לתוך האוזן. ״גברת יעקובי?״ שאל הקול. עניתי כן. ״את בעלת העסק ׳תמונמונה׳?״ הוא שאל. התחלתי להתרגש, הקול נשמע רשמי ומכובד, יכול להיות שאני הולכת להרוויח הרבה כסף מהשיחה הזאת. ״כן״ שוב עניתי, מסמנת לבנות לחכות, מתרחקת קצת. ״אוקיי, מדברים כאן ממשרד עורכי דין. ללקוח שלנו זכויות יוצרים על השם הזה והוא מבקש שתסירי את השם מהעסק שלך״. בהיתי בטלפון, תוהה אם חברה משועממת חמדה לצון. צחקקתי קלות, סיימתי את השיחה והמשכנו הלאה לעבודה הסוחפת. כמה חודשים נוספים עברו, עבדתי במילוי מקום ומידי פעם הצלחתי לשווק את עסק הצילום שלי ולהרוויח ברוך ה׳ די יפה. באחד הימים חזרתי הביתה עייפה. יחד עם חשבון החשמל הוצאתי מתיבת הדואר מכתב ממשרד עורכי דין. הנחתי לרגע את התיק, הסתכלתי במעטפה, השם שלי היה רשום עליה. בפנים היה מכתב רשמי שתבע ממני סכום של... שמונים אלף שקל בגין הפרת זכויות יוצרים. לקח לי זמן להבין על מה המכתב הזה מדבר, ואלו זכויות יוצרים הפרתי. נזכרתי במתיחה הטיפשית מלפני כמה חודשים, מסתבר שיש חומדי לצון עקביים שלא נרתעים מלהמשיך את המתיחה שלהם. אחרי ארוחת ערב הלכנו להורים. ברגע האחרון לקחתי איתי את המכתב, רוצה להראות את הבדיחה המצחיקה להורים שלי. אבא הסתכל במעטפה, קרא את תוכנה בעיון והפנים שלו הרצינו. ״תהילה״ הוא אמר לי, ״אני לא בטוח בכלל שמדובר במתיחה, תני לי לברר״. למחרת אבא התקשר. ״המשרד של עורכי הדין ששלח לך את המכתב, הוא משרד מוכר שמתמחה בתביעות בגין הפרת זכויות יוצרים, התביעה הזאת רצינית כנראה״. לא האמנתי למה שאבא אמר לי. ״זה לא יכול להיות״ לחשתי בסוף, ״זה, אני... זה רק...״ השתתקתי, לא היה לי מה להגיד, אפילו הדמעות קפאו בדרך. פתחתי עסק לצילום, אני מרוויחה יפה ברוך ה׳, עובדת במשהו שמתאים לי, ופתאום מתברר לי שאת הסכום שהרווחתי בתוספת עוד המון המון כסף, שהוא הרבה מעבר למושגים שלי, אצטרך לשלם למישהו אלמוני שאני לא מכירה. כל זה רק משום שגם הוא הגה את השם הזה לעצמו. ריבונו של עולם, זה לא יכול להיות. הסיפור שלי לא נשמר בסוד. אנשים טובים רצו מאוד לעזור לי, אבל לא היתה להם כל כך אפשרות. מישהי שעברה סיפור דומה התקשרה אלי ואמרה לי: ״אין לי הרבה עצות בשבילך, אבל תשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, תתחילי להתפלל, ה׳ יעזור לך״. התפילה שלי נהייתה אחרת לגמרי, הרבה יותר מעומק הלב, בכוונה ובבקשה. נסענו לקברי צדיקים, היינו במירון לילה שלם וכל הלילה אמרתי תהילים בדמעות, מבקשת מה׳ שיציל אותי בזכות רבי שמעון. נתתי גם צדקה לקופת העיר והתפללתי לה׳ שיושיע אותי. מישהו יעץ לנו לשכור עורך דין, אמר שאולי יהיה סיכוי להגיע להסדר כלשהו, להפחית את הסכום. התחלתי לברר, התברר לי שעורכי דין מתחילים בסכום של ארבעת אלפים שקל והסכום עולה ככל שהדיונים מתרבים. ואם התובע יזכה יכול השופט לדרוש ממני לשלם גם לעורך הדין ששכר התובע, והיות שמדובר בעורך דין מוכר ובעל שם מדובר בהרבה מאוד כסף. ניסיתי להתקשר לתובע, רציתי לספר לו שאני צעירה מאוד, שלא התכוונתי להתעשר על חשבונו, שאני לא מרוויחה הרבה כל כך, אבל הוא לא הסכים לשמוע מילה ממה שהיה לי להגיד. ״עורך הדין שלי אמר לי שלא אדבר איתך״ הוא נידב משפט לפני שטרק את הטלפון. ישבתי ליד השולחן, כותבת את מה שהוא לא נתן לי להגיד, מספרת שאין לי כסף, שהכל נעשה בשגגה, שבסך הכל רציתי לחסוך

לעצמי קצת כסף, לשלם שכירות ואולי להתחיל לחשוב על דירה. במקום תשובה קיבלתי מכתב נוסף, והפעם כולל העתק לבית משפט. המכתב סיפר שאני מוזמנת לבית משפט והתביעה עומדת כרגע על מאה אלף שקלים. באותה תקופה עבדתי במוסד נחשב. המוסד אהב מאוד את התוצרת שלי, אבל את התשלום לא זכיתי לראות. באחד הימים אזרתי אומץ וניגשתי לאחראית על השכר. אמרתי לה בעדינות וביראת כבוד שאני כבר עובדת הרבה זמן ושלא קיבלתי כל תשלום. האחראית הביטה בי בכעס והתחילה לצעוק עלי. "איזו חוצפה!" היא אמרה, "לא מספיק שאנחנו מעסיקים אותך כצעירה וכחסרת ניסיון, את גם מעזה לדבר בחוצפה ובעזות מצח". הבטתי בה בתדהמה, לא דיברתי בחוצפה וגם לא בעזות, ביקשתי תגמול על מה שעשיתי. האחראית המשיכה לדבר על החוצפה הלא ברורה שלי, היא קמה ממקומה בכעס ופתחה את הדלת, מבקשת ממני שאצא. יצאתי החוצה, בקושי הצלחתי להגיע עד לספסל מרוחק, צנחתי עליו בוכה את נשמתי, את העלבון הצורב הזה שלא הגיע לי, את המצב הלא ברור שנקלעתי אליו. בית הוריי היה בקרבת מקום. עליתי לשם כושלת ועלובה. אחותי הייתה בבית, אמרתי לה שאם בעל החברה האלמונית תבע אותי על משהו שלא ידעתי שעשיתי, אני אתבע את האחראית הזאת, ומי יודע איזה קנס כספי היא תקבל. היא הקשיבה לי היטב, ואז אמרה לי: "האחראית באמת עשתה לך עוול, אבל אולי אם תסלחי לה, גם משמים ינהגו איתך לפנים משורת הדין ויעזרו לך בתביעה שנפלה עליך". אחותי הציבה לפני אתגר לא פשוט, אבל נעניתי לו בשמחה. החלטתי להעביר על המידות ולסלוח בלב שלם לאחראית, וקיוויתי שבעזרת ה' משמים יעזרו לי בעניין הסבוך שנקלעתי אליו. כמה ימים עברו, אחי ניסה גם הוא להתקשר אל התובע, ובאורח פלא בסייעתא דשמיא מופלאה שאין לה הסבר, הוא הסכים לשמוע אותו. התובע הופתע לשמוע שמדובר בצעירה ותמימה, בוגרת "בית יעקב" ולא בסוכנות מפולפלת שניסתה "לגנוב" לו את השם. שמע שיש לי מעט כסף, שלא התכוונתי לגנוב, שהייתי תמימה מדי וקטנה מדי. התובע הקשיב עד הסוף, הוא כבר לא אמר שעורך הדין לא מרשה לו לדבר עם המשפחה. ואז התחיל אחי לברך אותו שתהיה לו נחת מכל הילדים ומכל הצאצאים שלו, שה' יראה את הדבר הגדול שעשה ויעזור לו בכל מה שהוא צריך, שה' ישלח לו ברכה בפרנסה והוא יהיה עשיר. התובע התרגש מאוד ואמר לאחי: "אתם יכולים להיות רגועים, אל תדאג, הכל יהיה בסדר". אחר כך התברר שעורך הדין השתולל מרוב זעם, הוא אמר לתובע שהוא נוהג בטיפשות ובחוסר היגיון, שלא מוותרים ככה, שלא מערבים רגשות עם עסקים והסכום מגיע לו לפי החוק. אולם התובע לא נכנע, הוא החליט שהוא לא תובע את הכסף ויהי מה. עורך הדין התייאש, הוא הבין שהוא לא יכול להחליט מה התובע יעשה, אבל את שכר הטירחה שלו הוא דרש. התביעה שדרשה ממני מאה אלף שקל הצטמקה לארבעת אלפים שקל בלבד. בערב ראש השנה הגיע מכתב רשמי שהתביעה בטלה ומבוטלת. זוכרת את הרגע ההוא, שעמדתי בחוץ. רוח של מחילה ושל פיוס נשבה באוויר ואני החזקתי את המכתב הזה, נזכרת בדמעות אצל רבי שמעון, בשתיקה על העלבון של אחראית השכר, בתפילות, בצדקות, יודעת שיש מנהיג לבירה הזאת...!

אחים יקרים!

אילו יהודי היה יודע את מעלת הבזיונות – היה מחפש אנשים שיבזוהו בשוק בתשלום!' – אומר הרב הקדוש רבי חיים ויטאל זי"ע, כמסקנה מעשית. כי הרגע בו יהודי מתבזה, הרגע בו לועגים לו ושוחקים למשבתו – הוא רגע כה גדול, כה מרומם, כה מזכך, רגע שפותח שערים בכל העולמות, וכדאי לשלם עליו בכסף מלא ובמלא כסף. כי הרגע הזה בו מאן דהוא מתיר את חרצובות לשונו, ומבקר באופן בוטה, לועג, צוחק או מזלזל בנו – הוא רגע כה קסום ונעלה, הוא רגע בו שערי שמים נפתחים לקראתנו וכל בקשותינו ומשאלותינו עשויות להתמלא, במידה טובה ישועה ורחמים. הרגע בו אדם מתבייש – הוא רגע נפלא, רגע של קירבת אלוקים, רגע של רוממות הרוח והנפש. את רגעי הבזיונות האלו כולנו חווים מעת לעת. פעם בבית הכנסת – כשמישהו מזלזל בנו או במעמדנו, פעם בין השכנים, פעם בין החברים, ולא מעט פעמים – גם בתוך הבית פנימה, בין בני המשפחה. המחשבה הראשונית היא להגיב, לתקוף בחזרה, להשיב מנה אחת אפיים, או למצער – להיעלב ולעזוב את המקום בחרי אף, מתוך כעס ועצב. אבל, ורצוי שנשנן זאת היטב כדי שנזכור ברגע האמת, הרבה יותר כדאי – פשוט לשתוק, לקבל את הבזיונות באהבה, מתוך אמונה שהבזיונות הללו נגזרו מלמעלה, והם נושאים בחובם הזדמנות שאסור להחמיץ. הבה נתפוס את עת הבזיונות, הבה נסתער באהבה על כל מצב בו מביישים אותנו, וברגעים הללו נקיש על שערי שמים בחוזקה, נלחש משאלת לב כמוסה, נבקש על מצוקה המעיקה עלינו, ונזכה למנף את רגע הבזיון לרגע שלא יישכח, ואשר תועלתו גדולה ועצומה לאין ערוך, לטוב לנו כל הימים, אמן.

בברכת התורה

הרב יואל ארזי

כלנו יודעי שמך

טוב להודות לה'

מאמרים, רעיונות, פרפראות וסיפורים, לחיזוק באמונה ובטחון בבורא יתברך שכל הנהגתו לטובה

- הרב שכנא וונגר -

פרשת קרח - ה'תשפ"ו

שבת זו – היא שבת מברכים תמוז, ולכבוד זה הקדשנו את רוב העלון השבוע לסיפורים על האור החיים הקדוש, שיום ההילולא שלו חל בחודש זה:

<u>התעצמות בלימוד אור החיים הק' - עצה טובה לדורנו החלוש</u>

<u>סיפור א':</u> בספר 'אמרות טהורות' מסופר, שבאחת ההזדמנויות שהאדמו"ר מרחמסטריווקא שליט"א מארה"ב נשא דברים על מעלת הלימוד בספה"ק 'אור החיים', וסיפר דברים ששמע על כך מחמיו הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל, נכח שם יהודי שהחזיק בכיסו מכשיר לא כשר. אותו יהודי התעורר מדבריו וקבע לעצמו סדר לימוד באור החיים הק'. והנה לא עברו ימים מועטים והלה החליט לקיים מצות 'ביעור חמץ', והשליך את המכשיר.

כששמע על כך הרבי, אמר: הרי ה'אור החיים' הק', אינו מדבר כלל מפגעי הטכנולוגיה וכדומה, אלא שהספר משפיע קדושה על האדם באופן שממילא הוא מבין לזרוק מה שצריך לזרוק מביתו.

וסיפר עוד בשם הרה"ח רבי משה בטלן זצ"ל, מעשה מהרה"ק רבי חיים דוד דוקטור זי"ע, שכידוע בתחילה לא נהג כשלומי אמונה ישראל, והרה"ק רבי דוד לעלובער זי"ע הביאו לפני הרה"ק מלובלין זי"ע ונהפך לעובד ה' גדול. והנה בסוף ימיו נכנס ה'תפארת שלמה' מראדומסק זי"ע לבקר אותו כשהיה על ערש דוי, ומצא אותו שוכב על האדמה בבכיה גדולה. ה'תפארת שלמה' הבין שהוא בוכה על שנותיו הראשונות שלא נהג בהם כראוי, ואמר לו: "אל תבכו, הימים הראשונים יפלו".

אמר לו רבי חיים דוד דוקטור: "ראדומסקער רב, אל תאמרו כך. איני מוותר על יום אחד מהימים הראשונים, אני בטוח שבזכות אני יודע את האור החיים הק' בעל פה על לשונו, לא יפול יום אחד מהימים הראשונים, כולם נתהפכו לזכות!". היינו שהרגיש בנפשו שבזכות ספר ה'אור החיים' הק' זכה לתשובה מאהבה וכל העוונות נתהפכו לזכויות.

ואמר האדמו"ר מרחמסטריווקא שליט"א מארה"ב, שיש בזה עצה טובה לדורינו החלוש, שקשה להרבות בתעניות וסיגופים לתקן חטאים, הרי יכולים לבא לתיקון הנפש ע"י התעצמות בספה"ק אור החיים הק'. כמ"ש בשם הרה"ק מרוז'ין שלימוד לשון זוה"ק מסוגל לזכך הנשמה, אך לא כל אדם זוכה שיהיה לו דרגת נשמה, אך דרגת נפש יש לכל יהודי, ולשון אור החיים הק' מזכך הנפש). כך כתוב שם בשם הרה"ח רבי חיים וייטמן. ששמע מהרה"ק מהוסיאטין בשם הרה"ק מרוז'ין. וכידוע שלא היה הרה"ק מהוסיאטין נכנס לערוך שולחנו הטהור לפני שסיים לימוד אור החיים הק' על הפרשה. (שיעורי הגרמ"י רייזמאן – ט"ו תמוז ע"ז. הובא בגיליון 'ובחרת בחיים').

**** ****

<u>כוחה העצום של התפילה על ציונו של האוה"ח הק'</u>

<u>סיפור ב':</u> היינו נשואים כ-14 שנה וב"ה זכינו ל - 3 בנות, ועז היה רצוננו לזכות בבן. בין הסיפורים שקראנו על הניסים והנפלאות בזכות האוה"ח הקדוש (במדור 'ובחרת בחיים' שבגיליון 'אוצר פניני גאוני הדורות והחסידות') בלטו הסיפורים החוזרים ונשנים על זוגות שלא נושעו בזש"ק והבטיחו לקרוא על שם ה'אור החיים' ואכן נושעו. ואכן בי"א שבט תש"פ זכינו ועלינו לקבר האוה"ח הק', שם הבטחנו שאם ניוושע בעז"ה תוך 12 חודשים, נוסיף את השם "חיים" לבן שיוולד.

וב"ה הישועה לא אחרה לבוא, וגם כשהיה נראה כבר שהדבר לא יקרה תוך 12 חודש, היתה לנו הרגשה ברורה שהאוה"ח הק' לא יאכזב אותנו. ואכן לאחר פחות מ-12 חודש, בסוף חודש טבת של שנת תשפ"א, נולד בננו היקר, וכמובן שזכינו להוסיף לו את השם "חיים" ע"ש האוה"ח הק'.

לכאורה עד כאן הסיפור הוא עוד סיפור ישועה, וכמובן שיש מעלה רבה בפרסומו על אף הסיפורים הזהים. אך מכל-מקום, ברצוננו להדגיש מספר אירועים שקרו בדרך לישועה ועודדו אותנו במהלך הדרך.

מיד לאחר התפילה בציון ה"אור החיים" הלכנו להתפלל בכותל. שם ניגשה אלי אשה ונתנה לי את... "תפילת האור החיים הק' לזירוז הגאולה"! הרגשנו רמז משמים: ד' שמע את תפילתכם ותיוושעו בזכות האוה"ח הק'!

בנוסף, בין היום בו התפללנו על ציון האוה"ח הק', ליום בו זכינו להכניס את בננו בבריתו של אאע"ה, עברו 347 ימים, בדיוק כמניין: "ויים עטר". ואם תשאלו היכן המילה "בן" שבאמצע? – אז הנה, הב"ן הגיע...!

* * *

מעשה שאירע בכמה אברכים ששבו ושחרו פניו של סידנא 'בבא מאיר' בבקשת ברכה לזכות לזרע של קיימא, אך הברכה בוששה מלבוא. פעם אחר פעם, נפטרו ממנו בפסוק אחר או באמירת חיזוק כלשהי, אולם אמירה נחרצת מן הסוג שכולם ידעו שהוא מסוגל לה, לא זכו לשמוע ממנו.

ביום מן הימים, הזדמנו חמשה מהם לפונדק אחד, והתוועדו ביניהם לנסוע יחדיו לאשדוד, לבקש מ'בבא מאיר' שיאציל להם ישועה. הגיעו החמשה לביתו ואחד מהם הזכיר את כולם, בבחינת מה שאמרו 'המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר'... הרהר 'בבא מאיר' במחשבותיו, והורה להם לעלות לקברו של רבנו ה'אור החיים' הקדוש ולהעתיר שם על פקידתם הקרובה. וביקש אותם שיסעו בנפרד, כל אחד עם זוגתו, ושישתטחו כל אחד בזוית אחרת של הציון. פירט את הוראתו, ואיחל להם ישועה בזכותו של הצדיק.

העיד הרה"ג רבי יוסף פלבני שליט"א, אשר הכיר אישית את כל החברים, כי ארבעה מהם הזדרזו למלא אחר דבריו של ה'בבא מאיר', ולפקודת השנה חבקו בזרועותיהם זרע של קיימא, אך החמישי התמהמה וזנח את המשימה, והיום עודנו ערירי רח"ל.

"וכך היה נוהג מור אבי הקדוש", אמר האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א - 'לשלוח יהודים להתפלל על ציונו של ה'אור החיים' הקדוש, ובפרט חשוכי בנים, שייוושעו לקול ששון ושמחה שישמע במעונם. ובוודאי שהיה לכך קשר גם לכוח המשלח, כי מור אבי היה קשור בקשר נפשי עמוק עם ה'אור החיים' הקדוש ותורתו, ותדיר היה הוגה בספרו הקדוש, ולכן ראה שאותו מקום מסוגל ביותר שתתקבלנה בו התפילות. (נר המערבי, מתוך גיליון 'פניני עין חמד').

**** ****

<u>לקט סיפורים ועדויות על הסגולה הנפלאה שבלימוד ספר 'אור החיים' הקדוש</u>

<u>סיפור ג':</u> עוד מילדותי עד גיל 42 הייתי אדם חסר בטחון עצמי לחלוטין. כל ימי חששתי מאד להיות בחברת אנשים, השתדלתי תמיד להיות לבד, והכל בגלל גמגום קשה מאד שפקד אותי מגיל קטן. אני זוכר את אותם לילות אפלים כואבים וקשים שהיו מנת חלקי, בהם היו הורי מבקשים ממני להצטרף אליהם לאירוע משפחתי כזה או אחר, ותמיד סירבתי, חששתי שאצטרך לענות לשאלות שישאלוני באותו האירוע, מספיק שישאלוני רק לשמי וגמגומי הקשה יגרום לי להתייסר ולהתבייש מאד, וזאת כיון שהייתי מתאמץ במשך כחצי דקה לומר את שמי, ולפעמים אף יותר מכך, ולא אחת יצאתי מחוץ לאולם ופרצתי בבכי סוער על רוע מזלי מחמת גמגומי הקשה. לכן מגיל 8 בערך סירבתי בתוקף להתלוות להורי שהיו יוצאים עם אחי ואחיותיי הקטנים והגדולים לאירועים משפחתיים, והייתי נשאר בבית לבדי, נכנס למיטה ומרטיב את הכרית בדמעות רבות ומרות.

כך גדלתי, כשבמשך השנים אף בין חברי ללימודים היו כאלה ששמחו ללעוג לי ולביישני בפני כל ילדי הכיתה. לא היה לי יום אחד במשך 42 שנה ללא ביזיונות. אני יכול לכתוב כמעט בוודאות שלא היה יום שלא הסתגרתי בו בשירותים במשך כל זמן ההפסקה בבית הספר, וכך מנעתי מעצמי ביזיונות ובושות מידי יום ביומו.

גדלתי, רוב חברי הצליחו להינשא ולהקים משפחה, ואני הייתי אי שם הרחק, כיון שחששתי מאד לפגוש בת זוג. ואף לאחר שהרהבתי עוז בנפשי והסכמתי להיפגש, תמיד סורבתי ולא זכיתי לפגישה וספת, כשרובן המוחלט של הדחיות היו בגלל גמגומי הקשה.

באחת השבתות קראתי על הסגולה הנפלאה אודות הלימוד בספר 'אור החיים' הקדוש במשך 10 דקות בכל יום. מיד החלטתי ואף קיבלתי על עצמי לעשות זאת, ואמרתי מפורשות שכל רצוני הוא לזכות בזכות לימוד זה, לפגוש את בת זוגתי ושלא אגמגם כלל כשאפגוש אותה.

כעבור שבועיים מתחילת לימודי בספר 'אור החיים' הקדוש הכרתי את אשתי היקרה, והנה כבר בפגישתנו הראשונה נוכחתי לראות שאיני מגמגם כלל! לעולם לא אשכח את אותה הנאה שהייתה לי בהיעלמות גמגומי, פשוט לא רציתי לסיים את הפגישה, וברור היה לי שה'אור החיים' הקדוש פעל למעני.

אך הכל היה טוב ויפה, אך ורק בפגישות איתה, כיון שמיד לאחר מכן חזרתי לגמגם קשות ונוראות כמקודם. לא הבנתי למה! מדוע בפגישות הדיבור קולח מפי חלק, ועם אחרים כמעט ואיני יכול לדבר?! יתירה מזאת: איך אפגוש את הוריה? כמה מוזר יהיה להם כמה עוגמת נפש תהיה לי כשאגמגם בשיחתי איתם, לאחר שיראו בשיחתי הרצופה איתה?

באחד הבקרים, בו הייתי מאושר מפגישה מוצלחת שהייתה לי בלילה הקודם, בה לא היה אף לא שמץ של גמגום, ישבתי ושאלתי את עצמי שוב: מדוע? מדוע רק איתה איני מגמגם? – ולפתע קפצתי משמחה, כשנזכרתי שבאותו יום שקיבלתי על עצמי ללמוד 10 דקות, הדגשתי ואמרתי שהנני עושה זאת כדי שלא אגמגם כשאפגוש את בת זוגתי! ואכן, זה מה שקרה, שרק בפגישותיי איתה איני מגמגם, אך לאחר מכן הכל חוזר לכשהיה!

מיד קיבלתי על עצמי ואמרתי: "ריבונו של עולם!! אני מקבל על עצמי להוסיף עוד 10 דקות של לימוד ב'אור החיים' הקדוש, וזאת כדי שהגמגום יוסר ממני לחלוטין ולא אגמגם כלל."

איני יודע איך להודות לאבינו שבשמים על הנס הגדול שהתרחש ימים ספורים לאחר מכן, כשהגמגום נעלם לחלוטין! הפכתי להיות המאושר באדם, הוצפתי בשמחה ואושר, חיי השתנו מקצה לקצה, וב"ה בתוך חמישה שבועות באנו בברית הנישואין.

כל קרובי משפחתי כולם ללא יוצא מן הכלל עמדו נפעמים ונרגשים כששוחחתי עמהם בפעמים הראשונות ללא גמגום, חלקם אף התחזקו מאד והחלו לשמור תורה ומצוות, ואף קיבלו על עצמם ללמוד בכל יום בספר 'אור החיים' הקדוש כדי לקבל ישועות לכל מיני בעיות, ואכן זכו ועדיין זוכים אף הם וקוצרים ישועות, וכמעט בכל יום אני מתעדכן בישועה נוספת שהתרחשה בזכות לימוד זה.

ישועה ב3- דקות

במשך כשנתיים וחצי סבל בני, תלמיד תלמוד תורה, מפגיעה פתאומית בערכי קרישת הדם, דבר הגורם לסכנת נפשות ממש. נציין כדוגמא, שנפילת שן באופן השכיח, הייתה גורמת טשטפי וזרמי דם גדולים התפזרו לכל עבר, רחמנא ליצלן. כמובן שבעקבות כך הוצרכנו לעיתים קרובות לאשפז את הילד בבית הרפואה שניידר, לקבל במשך מספר שעות עירוי של חלקי דם החסרים לו, ולהיות מושגח ומטופל אחר העירוי עד שעות הלילה, ואז היה משתחרר הביתה, וחוזר חלילה, ה' ירחם.

אין לתאר את הצער והסבל שלנו כהורים, לראות את מצב הילד, אשר נאלץ להחסיר בלימודים, ונאלץ ללכת עקב בצד אגודל, פן חלילה יקבל ולו מכה או שריטה קטנה וכיוצא בזה.

וכאן מתחילה הישועה הגדולה. בני היה כל שבוע עובר לפחות שלוש פעמים בדיקות דם. ביום חמישי לפני מספר שנים, בדיקות דם הראו שרמת כדוריות הדם של הילד ירדו לטווח של סכנת חיים ממש, ועלינו לגשת לבית הרפואה לקבל טיפול, על מנת שלא יגרם לילד נזק אם יקבל אפילו פצע קטן חלילה.

היות והיה זה ערב שבת קודש, ואילו היינו הולכים לטיפול היינו נאלצים לשהות בבית הרפואה בשבת, החלטתי שהילד יישאר בבית תחת השגחה 24 שעות שלי ושל אשתי, וביום ראשון ניגש לבית הרפואה.

ביום שישי בעת סעודת השבת, צדו עיני מספר דפים ועלונים, התבוננתי בהם והתוודעתי לראשונה שבשבוע הקרוב תחול הילולת 'אור החיים' הקדוש, ועל הניסים והמופתים הגלויים אשר אירעו לאנשים שבעת צרת לבם למדו בספר 'אור החיים', ופנו אל הצדיק שיהא מליץ יושר עליהם. הרגשתי באותו רגע סוג של הארה גדולה, ותחושה פנימית שפה תהא ישועתי (וזה קצת מוזר עבורי שאין זו דרכי כל כך.)

אבל ממש נמשכתי לזה, ואמרתי לבני ביתי שיחי': בואו ונקבל על עצמנו ללמוד למשך תקופה כל יום 5-3 דקות מה'אור החיים' על הפרשה, לעילוי נשמת הצדיק רבינו חיים בן עטר זצוק"ל על מנת שיהא מליץ טוב על בננו. וכך קיבלנו ועשינו כבר באותה שבת. וישועת ה' כהרף עין.

ביום ראשון כאשר הילד עבר בדיקות דם, עינינו חזו בתדהמה כיצד המדדים של ערכי הקרישה עלו לרמות כמעט רגילות, דבר שאף אחרי טיפול רגיל לא היה קורה אף פעם. הילד כמובן שוחרר הביתה ללא שום טיפול, ואנו מתוך הודיה ושמחה לה' יתברך, קיבלנו על עצמנו בלי נדר להמשיך להתמיד בלימוד ה'אור החיים 'הקדוש.

ומאז כבר חלפו מספר שנים, וב"ה לא הזדקקנו לאשפוז או טיפול, מלבד בדיקות דם שגרתיות לוודא את המצב. ואף הילד שגדל מאז, החליט ללמוד מידי יום בספרו של האור החיים 'ראשון לציון' על יורה דעה, וברוך ה' ראינו גם ישועות גדולות וגם תועלת רבה אישית רוחנית גבוהה מעצם הלימוד בספרי ה'אור החיים' הקדוש. (עונג שבת, גליון 1929)

סגולה לזרע של קיימא כידוע לכל, ישועות גדולות ונצורות פעלו רבים על ידי שקיבלו על עצמם להגות בקביעות בספר הקדוש אור החיים, ומפורסמת העובדה על הגה"צ רבי הלל שלזינגר זצ"ל שלא נתברך בפרי בטן זמן רב אחר נישואיו, והלך לדרוש ברופא גדול ומלומד ביותר. אמר לו הרופא: "רבי יהודי, כאשר יצמחו עשבים על כף ידי יהיו לך ילדים". רבי הלל לא התמהמה ושם פעמיו מיד אל ציונו של ה'אור החיים' הקדוש אשר בשיפולי הר הזיתים, ושם קיבל על עצמו בדמעות שליש ללמוד בכל שבוע מספרו הבהיר, וראה זה פלא – כעבור שנה חבק בין זרועותיו את בתו הבכורה, וזכה להקים דור ישרים מבורך בחתנין רבנן, ואלו הם: הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית בעיר הקודש, הגאון הגדול ר' סנדר פריינד זצ"ל והגאון הגדול ר' משה נחום שפירא זצ"ל.

וסיפר הגה"צ רבי בנימין מנדלזון זצ"ל רבה של קוממיות, שבהלוויתו של הגה"צ רבי דוד שפארבר מבראשוב זצ"ל בעל ה'אפרקסתא דעניא', התלווה אל כ"ק האדמו"ר ה'לב שמחה' מגור זי"ע. בדרך הילוכו סיפר לרבי מגור, שלמנוח לא היה רבות בשנים זרע של קימא, ובצר לו פנה אל רבו הרה"ק רבי יוסף מאיר וויס מספינקא, בעל ה'אמרי יוסף' זיע"א, והרבי הורה לו ללמוד איזה קטע מסויים בספר הקדוש 'אור החיים' כסגולה לזרע של קיימא, ואכן במשך זמן קיים את אשר נצטווה עד שנושע ב"ה. ובערוב ימיו נענה המנוח ואמר, שאינו זוכר איזה קטע ציווהו ה'אמרי יוסף' ללמוד.

נענה ה'לב שמחה' ואמר: "באמת, כל קטע וקטע בספר קדוש זה מסוגל לזרע קודש, אחר של'אור החיים' בעצמו לא היה זש"ק והכניס את כל כח המוליד שלו בספרו זה, על כן מסוגל הספר לפעול זרע קודש, בנים עוסקים בתורה ובמצוות. וישועות גדולות ונצורות פעלו רבים על ידי שקיבלו על עצמם להגות בקביעות בספר הקדוש אור החיים". (מתוך גיליון 'פניני עין חמד)'.

**** ****

<u>הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א על ספר 'אור החיים הקדוש 'שהתקבל בכל תפוצות ישראל ועל הישועות הגדולות שנזקפות לזכות הלומדים בו</u>

<u>סיפור ד':</u> באחת השכונות החרדיות, גר יהודי יקר, שסייע רבות לבנות את בית הכנסת השכונתי. הפשיל שרוולים ולקח על עצמו את העול, הוא נתן מעצמו סכום נכבד, והביא נדיבים נוספים, לא צריך לתאר מה הכוונה לבנות בית כנסת, זה 'שאב' אותו, לגמרי, כל כולו, על חשבון העבודה, על חשבון הבית, התמסרות מוחלטת, עד שזכה לברך על המוגמר בחנוכת בית הכנסת.

כשישבו במסיבת חנוכת הבית, עלה בדעתם של אחדים מהמתפללים, שכדאי וראוי לקנות לו מתנה יפה, כהכרת הטוב על כל טרחתו.

ישבו וחשבו מה אפשר לתת לו. אמר אחד המתפללים, הרי יש לו בת שמתבגרת והולכת, כבר הגיעה לגיל 30 ועדיין לא זכתה לבוא בברית האירוסים.

דיברו כך ודיברו כך, עד שעלה רעיון לארגן לימוד של כמה עשרות אברכים בספר אור החיים הקדוש, שידוע שהלימוד וההתעסקות בספר הקדוש הזה מסוגל לכל הישועות.

הלכו וארגנו שיעור של ששים אברכים בליל ט"ו בשבט, ולמדו "אור החיים" בהיכל בית הכנסת החדש, שם ישבו ולמדו בספר אור החיים הקדוש, לזכותה שתזכה לזיווג הגון, בלי ידיעת אותו עסקן כמובן.

לא חלפו שבועיים, ובתו של העסקן זכתה למצוא את זיווגה בשעה טובה.

**** ****

סגולת הלימוד בספר האור החיים הקדוש

<u>סיפור ה':</u> נביא כאן מילין יקירין בסגולת הלימוד בספר האוה"ח הק' לרגל יומא דהילולא קדישא דיליה שחל בט"ו תמוז. וכנודע מאז ומקדם שהוא מועיל לכל העניינים, ברוחניות ובגשמיות. בבני חיי ומזוני רוויחי. וכן יהי רצון שזכות הגדולה תעמוד לכל בית ישראל להיוושע בכל מילי דמיטב.

ברוח - כשהזכירו בפני הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זי"ע בחור שהיה צריך חיזוק רוחני היה מורה ללמוד עמו בספר האור החיים (כל קטע בספר הקדוש, ולאו דווקא בענייני מוסר.)

מי לנו גדול מהגאון רבי מאיר אריק זצוק"ל, שקבע בכל שבוע ללמוד את פירושו של ה'אור החיים' על הפרשה מרישא ועד גמירא, והעיד על עצמו שבפעם הראשונה שגמר ללמוד את דברי ה'אור החיים' מידי שבוע בשבוע הרגיש שנהפך ל'איש אחר' (הובא בהמאיר לעולם עמד נג.)

ב'בני' - סיפר הגה"צ רבי בנימין מנדלזון זצ"ל רבה של קוממיות, שבהלוויתו של הגה"צ רבי דוד שפארבער מבראשוב זצ"ל בעל ה'אפרקסתא דעניא' התלווה אל הרה"ק הלב שמחה זי"ע, ובדרך הילוכו סיפר לרבי שהמנוח לא היו לו רבות בשנים זרע של קיימא. ובצר לו פנה אל רבו הרה"ק ה'אמרי יוסף' מספינקא, ויורהו הרה"ק ללמוד איזה קטע מסויים בספה"ק אור החיים כסגולה לזרע של קיימא, ואכן במשך זמן קיים את אשר נצטווה עד שנושע, ובערוב ימיו נאבד מזכרונו איזה קטע ציווהו ה'אמרי יוסף' ללמוד, אינו מצליח להיזכר. נענה הלב שמחה ואמר, באמת. כל קטע וקטע בספר קדוש זה מסוגל לבנים. אחר של'אור החיים' בעצמו לא היו צאצאים והכניס את כל כח המוליד שלו בספרו זה, על כן מסוגל הספר לפעול בנים עוסקים בתורה ובמצוות (וכעי"ז איתא באמרי פנחס מהרה"ק מקאריץ זי"ע).

הגה"צ רבי הלל שלעזינגער זצ"ל ל"ע לא נתברך בפרי בטן זמן רב אחר נישואיו, והלך לדרוש ברופא גדול ומלומד ביותר. אמר לו הרופא, רבי יהודי, כאשר יצמחו עשבים על כף ידי יהיו לך ילדים, כאומר לו התייאש נא, וחבל על הכוחות שהינכם משקיעים בזה כי תמו כל הסיכויים, רבי הלל לא התמהמה ושם פעמיו מיד אל ציונו של ה'אור החיים' הקדוש אשר בשיפולי הר הזיתים, ושם קיבל על עצמו בדמעות שליש ללמוד בכל שבוע מספרו הבהיר. וראה זה פלא - כעבור שנה חבק בין זרועותיו את בתו הבכורה וזכה להקים דור ישרים מבורך בחתנין רבנן, אחד מהם היה הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית בעיר הקודש. וכן הגאון הגדול ר' סנדר פריינד זצ"ל והגאון הגדול ר' משה נחום שפירא זצ"ל.

בהיות בתו הרבנית הלברשטאם בת תשע פשטה אז בעיה"ק ירושלים מחלת ה'דיפטעריא', מחלה זו רבים חללים הפילה, ובכיתתה עצמה הלכו אז לעולמם ג' מחברותיה. ויהי היום וביקרה הילדה אצל הרופא מסיבת הצטננות ובבדיקת הרופא הבחין בה סימני ה'דיפטעריא' ל"ע. וגמר בנפשו בלא אומר ודברים להכניסה כך - ללא שום הכנה אל חדר הניתוח ע"מ לנתחה ולנסות להצילה מלהבה של מגיפה זו. באותו זמן רץ אביה ר' הלל לישיבתו של המהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל להזכירה לפניו לטובה ולברכה, (והמהרי"ץ שהיה באמצע מסירת שיעור לתלמידים הפסיק השיעור ואמר תהילים עם תלמידיו - דבר אשר לא עשה מעולם ורק כאן יצא מגדרו לגודל סכנת חייה ופיקוח נפשה). כן הבטיח ר' הלל שכשיעזור ה' ותקום ממיטת חוליה ותתהלך בחוץ שלא על משענתה, יביא את בתו להדליק נר בביהכנ"ס של ה'אור החיים' הק' אשר ניצב ב'עיר העתיקה') מ נענין זה של הדלקת הנר בביהכנ"ס של האור החיים הק' היה ידוע בירושלים כסגולה נפלאה לכל הישועות. וכמו כן ידליק הוא בעצמו נר בכל עש"ק קודם כניסת השבת לטובת נשמת ה'אור החיים' הק'. ואכן, אחר הניתוח קמה הבת ושבה לבריאותה ואיתנה הראשון. פשיטא ואין צריך לומר שקיימו את ההבטחה.

הנ"ל בחיי - ידוע מה שנכתב ב'אמרי פינחס' (שער התורה קל"ג) פעם אחת חלה בנו של הרב ז"ל, וקיבל על עצמו ללמוד בכל יום דף מ'אור החיים' בחומשים הגדולים דק' שקלאב.

וכה אמר הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין שהלימוד בספר אור החיים הק' הוא סגולה להנצל ממחלות זמננו (ומי יאמר שסגולה זו אינה צרכת)...

מעשה שהיה בשנת תשע"ג בראש ישיבה חשוב בארץ הקודש, שאיבד את ראייתו. משפנה אל חכמי הרפואה אמרו לו שמאור עיניו כבר לא ישוב אליו לעולמים, ביום ההילולא של האור החיים הקדוש, ביקש מתלמידיו שיעלוהו על הציון הקדוש. ואכן עשה את כל הדרך הקשה מאד (למי שחשכו עיניו בהר הזיתים) עדי הגיע לציון הקדוש. שם קיבל על עצמו ללמוד בכל יום ויום מהספר הקדוש, ויהי לאחר כמה ימים שב להיבדק בבית החולים, וראה זה פלא. הרופא ראה במוחו שהחלק שבמוח הממונה על ראיה חזר לפעול כראוי וממילא כדאי לערוך לו ניתוח להחזיר ראייתו, וכך הוה - הלה רואה היום בעיניו. זהו סיפור אחד מני אלפי אלפים.

שמעו נא רבותי למעשה נורא המראה לנו כוחה של 'קבלה' טובה ובייחוד בזכות שיעור יומי בספר 'אור החיים' הקדוש. כפי ששמענו מבעל המעשה. מה שאירע לפני כמה שנים עם אחיו, אברך חשוב משכמו ומעלה מתמיד מופלא, בחודש תמוז שנת תשע"ט נחלשה ראייתו ל"ע בשתי עיניו באופן נורא מאד. עד שבעת הלימוד בכולל הוצרך לשבת כשהגמרא צמודה לעיניו. (לאחר זמן גרע מצבו וכבר הוכרח ללמד עם מגדלת אלקטרונית מיוחדת- עלעקטרישע פארגרעסערונג גלאז, ובשבת בלית ברירה אמר רק תהילים) והחל להתרוצץ מרופא לרופא. הללו גילו שיש לו קטרקט בשתי עיניו אבל חששו מלטפל בזה. כי היה לו גם בצקת ולטענתם הוצרך לחקור בבדיקות מקיפות לדעת מה זה ומה מקורו.

בני המשפחה כולה הזעיקו את כל ה'עסקנים' ואת כל בתי החולים, הן כאן בארה"ק וגם בחו"ל, וכולם פה אחד - האברך חלה במחלה נדירה שאין להם כל דרך לתקן ח"ו, רק זאת יש בידם לפעול שעכ"פ לא יתקלקל יותר. ע"י דיאטות וויטמינים שונים.

ויהי מקץ שנתיים ימים. ביום ט"ו לחודש תמוז תשפ"א יומא דהילולא של ה'אור החיים' הקדוש, ישב אחיו – 'מספר העובדא' בסעודת הילולא לכבוד האור החיים, ונזכר שהיום יום הולדתו של אחיו הנ"ל (אשר גם נקרא בשם "חיים" כבעל ההילולא,) וחשב שבוודאי יהיה לו האור החיים למליץ יושר לרפואה, על כן קיבל על עצמו ללמוד בכל יום בספר אור החיים הקדוש. אבל היצר הערים עליו קשיים, ולא קיים ממש את הקבלה. בהגיע ארבעים יום לפני ר"ה (כ' מנ"א) החליט למסור שיעור יומי בספר אור החיים בקו טלפון של בני המשפחה, וכך עמד היטב בקיום הקבלה (כי אם שכח ביום אחד למסור השיעור הזכירוהו כל בני המשפחה אודות השיעור.) הלה ממשיך לספר. כמובן שהיצר הרע התערב לקראת סוף הארבעים יום, הקר התחיל לעשות בעיות משונות (לדוגמא, שאי אפשר היה לדבר או לשמוע יותר מחצי דקה וכו').

אבל הוא החליט להלחם אתו ופתח קו חדש מיוחד ללימוד אור החיים, והחליט להמשיך בלימוד השיעור יותר מארבעים יום ללא קצבת זמן. וכאן הוא בא לפרט מהותו של נס, כי באמצע אלול (לקראת סוף מ' יום הראשונים) החלו לראות קצת שינויים לטובה בבדיקות הדם. כמו"כ בסוף חודש תשרי בחסדי ד' הוחלט ע"י מנהל מחלקת עיניים בביה"ח לעשות הניתוח קטרקט מתוך תקוה שאולי תחול הטבה במצב הראיה. הגם שבמשך שנתיים לא רצו להחליט על צעד כזה,

ביום י"ד כסלו תשפ"ב (- יומיים אחר יומא דהילולא של הרה"ק ה'בת עין' זי"ע שבו נתנו 'תיקון' וערכו סעודת הילולא לרפואתו) ישבו עסקני המשפחה עם המנתח בטרם הניתוח. והלה הראה להם 2 צילומים, א. הצילום מלפני חודש וחצי (סוף תשרי כנ"ל). ב. הצילום שערך עכשיו. בה נראה שהבצקת נעלמה כמעט לגמרי. ויהי לפלא... ואף הרופא הגדול אמר שאינו יכול להסביר פשר הדבר והראה באצבעו כלפי מעלה...

ואכן בנר ג' דחנוכה ערכו את הניתוח להסיר את הקטרקט, ולמחרת הורידו לך את התחבושת, ונתקיים בו בחרש 'ברוך פוקח עורים. אם עד אותו היום לא הועילו לו בתי עיניים' (משקפיים) הרי מעכשיו אינו צריך להם...

וראו בעיניהם, איך ש"כל הרופאים והפרופסורים בארץ הקודש ובחוץ לארץ אומרים פה אחד אין מה לעשות ובמה לעזור לו, לעומתם יש אחד יחיד ומיוחד" אשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו. וגם כשהמצב נראה לאחר יאוש הרי אב לנו בשמים ממעל...

ולסימנא מילתא. בדקו ומצאו שהגיעו למנין 130 שיעורים בספר הק' אור החיים (מארבעים יום קודם ר"ה), והוא, גימטריא עין, ולכן קיבלו על עצמם ללמוד עוד 130 ימים להודות ולהללו לזכות לישועת ה' בשלמות גם בעין השניה.

אכן בחודש אדר א'. ביום השיעור מספר 212 כמנין 'רואה' (וכמנין 'אורה') הזמינו אותו לניתוח על העין השניה, ובחסדי ד' ליהודים היתה אורה ושמחה, והוא מהלך היום כאחד האדם.

ו'במזוני' - כה היה מעשה שהייתי עד לו, שנסעו קבוצת אברכים על ציונו הקדוש ביום מן הימים. ושם דיברו אודות הסגולה לקבל ע"ע להגות בספרו הקדוש. שעי"ז ניתן לפעול ישועות גדולות ונצורות עד אין חקר, למחרת היום התקשר אחד האברכים שהיה שם, וסיפר שהוא 'מוכר ספרים', ולאחרונה נשארו בידו מאות ספרים שלא מצא להם קונים ונגרם לו הפסד ממון רב. ובין הספרים היו גם מאתים וחמישים ספרי אור החיים הקדוש. אתמול בלילה קיבל הלה על עצמו ללמוד בקביעות בספר הקדוש והיום בבוקרו של יום, פנה אליו סוחר ספרים שצריך הוא לספרים רבים, וראשונה הוא נצרך לכמאתיים וחמישים ספרי אור החיים הקדוש הנ"ל. (באר הפרשה - פרשת בלק).

****   ****

גדול כבוד הבריות: מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

סיפור ו': היה זה, בעת קבלת קהל בחדרו של מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל.

הגיע אדם אחד והביא אתו שקית של קונדיטוריה עם שני בורקסים או עוגיות, משהו שהמראה שלו היה מאוד עלוב ולא מכובד בלשון עדינה... הוא הניח את השקית לפני רבינו ואמר שזה 'ביכורים' עבורו, וביקש ברכה.

רבינו בירכו, ולאחר מכן אחד הנוכחים החזיר לאותו אדם את השקית...

רבינו שם לב לכך שהחזירו לו את השקית. בתחילה לא הגיב על כך, אבל כשהחדר התרוקן מאנשים אמר רבינו בנחרצות" "למה החזרת לו? אדם מביא מתנה – לא מחזירים לו את זה! תקרא לו מיד".

רצו מיד לחפשו, אך לא מצאו אותו. אולם רבינו אמר שהוא אינו ממשיך לעשות כלום ולקבל קהל עד שיימצאו אותו ויחזירו אותו.

לבסוף מצאו אותו בפינת רחוב למטה, קראו לו בחזרה, רבינו קיבלו במאור פנים וקיבל ממנו שוב את השקית ובירכו בלבביות מיוחדת. (מתוך מגזין 'במה'.)

**** ****

"חביבין ישראל" – כוחה של מילה טובה והארת פנים

<u>סיפור ז':</u> בשכונת מגוריי התגורר יהודי נכבד ונעלה, איש יקר וירא שמים מאד, שהצליח להקים דורות ישרים ונאמנים, אנשי מעלה המאירים את העולם בתורה ובחכמה ובמעשים טובים.

בביקור חג שערך פעם בביתנו, נענה ואמר בכנות, כי את כל חייו וחיי משפחתו המפוארת הוא חייב להרב זאקס! מיהו אותו הרב זאקס, מה מעשהו, ומדוע זכה להציל נפשות כה רבות מישראל?

על כך פתח אותו יהודי וסיפר את קורות חייו בעבר:

"עליתי ארצה בבחרותי לאחר שנות השאת והשבר, כל מאורעות ומוראות השואה האיומה עברו עליי עד להרס נפשי המוחלטת. הגעתי לכאן ע"י אחת ה'עליות' המפורסמות, שלא היו אלא 'ירידות', באמצעות הארגונים הציוניים שביקשו למחוק כל סממן של יהדות".

באתי לאחר תלאות ממושכות לאחד הקיבוצים הנודעים בסביבות ירושלים, כמובן שמצבי הרוחני הדרדר שם במאד מאד, שם מצאתי גם את זוגתי שהתאימה לי כמעשיי, התקדמתי בדרגתי עד שהתעליתי להיות מזכיר הקיבוץ.

אני נזכר כעת, כי 'עונג השבת' הנעלה ביותר שחוויתי אז, היתה רגילות נסיעתי מדי שבת בשבתו רח"ל עם רכבי לירושלים, שם אהבתי עד מאד לנסוע דווקא באיזור 'כיכר השבת', ולמשמע קולות המחאה: 'שבת! שבת!' הייתי מתענג לנסוע שוב ושוב למקום הזעקה ולהכעיס את המוחים.

שבת אחת כשהגעתי לירושלים, עצרתי את הרכב שלי משום מה באמצע רחוב חרדי, ואז נאספו עליי כל אנשי המקום בזעקות וקולות מחאה אדירים וביקשו לעשות בי שפטים גדולים על חילול השבת בתוככי ירושלים. כמובן לא שתקתי להם, ועניתי להם שהם לא בעה"ב על העיר ואני מצפצף עליהם.

התחיל ויכוח קולני וכמעט שהגיע לתגרת ידיים, אך אז צצה דמותו המאירה של יהודי בעל הדרת פנים – ה"ה הרב הגאון רבי מרדכי לייב זאקס זצ"ל. התברר כי הינו רב חשוב הזוכה לאהדה בקרב הציבור, משום שכולם פינו לו מקום וכבדוהו. אני הבחנתי מתוך הרכב כי אותו רב מרגיע את קהל המוחים ומדבר אל לבם ומשכנע אותם לפזר את השטח, ופילסתי לעצמי תיכף מקום לברוח ולהגיע אל הקיבוץ".

"אבל אם חשבתי שהסיפור עם הרב העלום נגמר, מה נדהמתי למחרת לשמוע דפיקות עדינות על פתח ביתי, ומי האורח – ?אותו רב הדור הפנים שפיזר אתמול את ההפגנה והציל אותי מזעם ההמון! לפליאתי איך הצליח לאתר את מקום מגורי, השיב בפשטות: 'אמנם מחלל שבת הנך, אבל אני מאמין שאינך גנב, וכך – הרכב בו אתה נוהג, בוודאי שייך לך"...'!

"לא הבנתי מה שייכות דבריו להצלחתו למצוא כתובתי - 'פשוט מאד', הסביר, 'אתמול בעיצומן של המהומות בכיכר השבת, בחנתי את מספר הרכב שלך, הכנסתי את המספר עמוק במוחי, מיד בצאת השבת רשמתי אותו לפניי. הבוקר בירתי אצל רשויות הרישוי על פרטיו של בעל הרכב, והנה אני כאן לפניך...'

"נדהמתי מעוצמתו של אותו רב פלאי, נפעמתי עוד יותר מסגנון דבורו הנעים והאוהב: 'אמנם מחלל שבת הנך, אבל בוודאי שאינך גנב'... הוא הצליח להתחבב עליי עד מהרה, יצא אתי לטיול בין שבילי הקיבוץ, סובב וטייל איתי בידידות ובחיבה ובתמיכת ידו הרחומה והאוהדת, שוחח עמי בנעימות על התורה והמצוות, וסופו של אותו טיול מופלא הסתיים כאן בשכונה הזאת!

כמובן שה'טיול' נמשך זמן רב, ולא הגעתי בבת אחת לאן שהגעתי, אבל בזכות אותו צדיק וסבלנותו הנפלאה הצלחתי לשכון בשכונה של אנשי ירושלים של מעלה, קהל יראי ה' ועוסקים בתורה ומגדלים דורות ישרים מבורכים על ברכי היהדות הצרופה. (הרב ש' רוזנפלד, טיב הקהילה בחוקותי תשע"ד).

**** ****

סיכום: אנחנו כולנו שייכים לבורא העולם, ואנחנו כן מאמינים בו ועובדים אותו בכל לבבנו, ואפילו שיש זמנים שאנחנו לא מרגישים את העבודת ה' בכל חוזקה, גם אז אנחנו קשורים לבורא העולם בקשר בל ינתק, ולכן כולנו כן נקראים 'עובדי ה' – עבדי ה' באמת'.

לכן בס"ד אנחנו קוראים לדפים הללו בשם "כלנו יודעי שמך", כדי להודיע לכל באי עולם, על הטעות והשקר הנורא שהיצר מנסה לפתותינו שנחשוב שאנחנו לא "יודעי שמך", ואילו אנחנו נצעק ונאמר לעצמינו ולסביבותינו שאנחנו שייכים לקבוצת "כלנו כן יודעי שמך", אנחנו כלנו עבדי ה', כל אחד בדרגא וברמה שלו, אבל המכנה המשותף לכלנו הוא, ש"כלנו יודעי שמך".

והיינו צריכים לכתוב את שם החוברת ככה: "כלנו יודעי שמך!!!" עם סימני קריאה מרובים, כדי להדגיש את הוודאות והבהירות אשר השם הזה מסמל עבודרנו, ושאין פה שום ספקות או אי וודאות ויאושים, ורק מפני שבכותרות ושמות של ספרים לא כותבים סימני קריאה, לכן לא נכתוב את זה, אבל לעצמנו אנו נשנן ונחזור ונשנן את האמת היחידה והבלעדית, בעוז בשמחה ובגאווה דקדושה, שאנו כמובן שייכים לקבוצה הנבחרת של בורא העולם הנקראת "אנחנו - כלנו יודעי שמך!!!"

ספיר 02-500-4569

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

דירת חמישה חדרים ב-25 שקלים?

ויקח קרח (ט"ז, א)

התחום המושקע והנחקר ביותר בעולם כולו, הוא תחום הביטחון. אין מדינה שאין לה צבא להגן עליה, ובין הצבאות - תחרות יוקרה על עוצמה ויכולות מבצעיות, המביאות את הביטחון לשיא. תקציב הביטחון נוגס בחלק ניכר מתקציב כל מדינה, ובארצות מאויימות, כמו בארץ ישראל, תקציב הביטחון הוא הגבוה ביותר מכל התקציבים האחרים!

ישיבות מטה, אימונים מורכבים, מבצעים מפרכים ותעשיה ביטחונית עניפה - מרכיבים את תפיסת הביטחון של כל מדינה. גם מפעלים עתירי ידע, מוסדות ומרכזים הומי קהל, משקיעים במצלמות נסתרות, שמירה הדוקה מסביב, טבעות אבטחה מקיפות, ומרוץ מודיעיני מעמיק, הכל כדי לספק את הביטחון המקסימלי, המאפשר לכולנו חיים שלווים ושקטים, איש תחת גפנו ותאנתו.

כבנים אהובים לאבינו שבשמים, דאג לנו אבינו להגנה הבטחונית שלנו, והעניק לנו מעטפת בטחונית מושלמת השומרת עלינו בכל עת, היא המצוה לקבוע מזוזה. המזוזה היא אותה יריעת קלף קטנה ומהודרת, בה כתובות פרשת 'שמע ישראל - ואהבת' ופרשת 'והיה אם שמוע'. המזוזה מעטרת את פתח הבית, קבועה במשקוף הכניסה, כדי להזכירנו מי בעל הבית בעולם, מי מנחה אותו ומנהיג אותו, ומי דואג לנו ושומר עלינו באמת, היום וגם בעתיד.

הרמב"ם מבאר, כי בשל תוכנה הייחודי של המזוזה והמסר האמוני העוצמתי הנובע ממנה, נקבעת המזוזה על משקוף הדלת, כמו תמרור בכל יציאה וכניסה, תזכורת קבועה בכל צומת בחיים. ברגע הזה שאתה יוצא לרחוב או חוזר הביתה, רגע לפני שתצא לעבודה או לסידורים, קח זריקת אנרגיה מהתמרור שבכניסה, טול מטעני חיזוק מהתזכורת שבמשקוף: יש בורא עולם המדריך אותנו כיצד לנהוג, ואם נעשה כהוראותיו וכמצוותיו - חיינו יתנהלו בשלום ובשלווה, ברוגע ובביטחון!

בפרשת השבוע פרשת קרח, אנו עדים לטענתו של קרח, שאינו מבין מדוע בית מלא בספרי תורה טעון מזוזה בפתחו. הרי בספר התורה יש גם את הפרשות שבמזוזה, ובבית בו מצויים ספרי תורה לרוב - יש את כל מצוות התורה וגם פרשות המזוזה פעמים רבות! אם כן, מדוע בית כזה זקוק לתוספת קלף קטן ושתי פרשיות בתוכו? מדוע דחופה מזוזה גם במשקוף בית כזה?

אך האמת היא, שבוודאי גם בית מלא בספרי תורה חייב במזוזה. וכפי שביאר הגאון רבי אברהם יעלין זצ"ל בהקדמת ספרו 'ארך אפיים', כי המזוזה היא כלי ייעודי וייחודי, המיועד למטרה אחת ובלעדית - להחדיר בלב ולהפנים בנשמה את האמונה בבורא עולם, שהוא מנהיג ומדריך ומכוון את כל המתרחש כאן, וכולנו משועבדים לקיום רצונו. גם אם יהיו בביתנו אלף ספרי תורה המלאים בכל מצוות התורה, עדיין רק כלי שהוא מיוחד ובלעדי להחדירו בנפש - יצליח להשרישו אל תוך נשמתנו פנימה בעוצמה רבה ומוצקה.

רגע לפני שנצא מהבית, נעצור ליד המזוזה, ניתן נשיקה נרגשת ומוקירה על תמרור התזכורת הייחודי לו זכו רק יהודים. אשרינו שזכינו שיש לנו מטען אנרגיה ביציאה ובכניסה לבית, משהו ששומר על בטחוננו האישי ומקנה לנו אמונה וביטחון חזקים מכל מתח ודאגה. איזה אושר להחזיק מזוזה בפתח הבית, לדעת שאנחנו מוגנים, מונהגים בידי אבא טוב!

לפיכך, כמה כדאי לוודא לפני רכישת המזוזה, שהיא כשרה ומהודרת באיכות מקסימלית, כדי שההגנה והביטחון שלנו יהיו מקסימליים. כמה חשוב לוודא שהמזוזה לא ניזוקה מניקיון ופגעי מזג האויר - לוודא שההגנה שלנו אינה נפגמת, נותרת באיכות טובה ומספקת לנו ביטחון איכותי.

השמירה והברכה בבית שלנו, תלויות בתמרור הזה - במזוזה היקרה, המקנה לנו אושר, משרה בביתנו שמחה, פותחת לנו שערי ברכה וגם מעניקה לנו בריאות טובה, ישועות רצויות, ומלוא חופניים נחת. כמה נשקיע במזוזה ככל יכולתנו, שתהיה מהודרת, ובדוקה אחת לשלוש וחצי שנים כפי שנפסק בהלכה, ונשמור על איכותה וכשרותה המיטבית. וכמה נתרגש להעניק לה נשיקה מאושרת - להודות ולהוקיר שזכינו בתמרור הגנה ואמונה, ביטחון ואושר תמידיים!

הבדיקה שחוסכת בהוצאות...

ביום מן הימים, זימן הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל לביתו מספר אנשים, וביקש מהם ליטול על עצמם את האחריות לבדוק את המזוזות בבתי היהודים שבסביבה, לסובב על פתחי הבתים והחצרות ולוודא כי המזוזות כשרות ותקינות. הוא אף הציע להם שכר הולם בגין עבודתם, וביקש מהם להתחיל כבר ומיד בעבודה, לבדוק את מזוזות תושבי העיר.

כשהגיעה עת חלוקת השכר, נדהמו הבודקים לראות כי שכרם מגיע מקופת בית היתומים המקומי, שעמד תחת נשיאותו. הרב הוא שכיתת רגליו לגייס תרומות להחזקת בית היתומים, ובקושי רב העמיד את בית היתומים על תילו, מעניק לילדים עזובים ובודדים קורת גג וארוחה חמה שכה חסרה להם. דווקא לכן, הידיעה כי שכרם מגיע מקופת בית היתומים - עוררה תמיהה רבתי...

'הן קופת בית היתומים מדולדלת' - שאלו הבודקים, 'מדוע היא המממנת את בדיקת המזוזות? מדוע צריך בית היתומים לשלם את שכרנו בגין בדיקת המזוזות בעיר?!' - שאלו הבודקים בתמיהה רבה...

השיב רבי יהושע לייב כשחיוך נסוך על פניו: 'זו פשוט שיטה לצמצם את הוצאות בית היתומים...' הנוכחים שמעו ולא הבינו - כיצד בדיקת מזוזות חוסכת כסף לבית היתומים?

נענה רבי יהושע לייב והשיב: 'הן כתוב בתורה על המזוזה 'למען ירבו ימיכם'. מי שמזוזה כשרה קבועה בדלת ביתו - הרי יש לו את הסגולה הטובה ביותר לאריכות ימים, וממילא לא יפלו ילדיו לעול על קופת בית היתומים. כשאני בודק את המזוזות מכספי בית היתומים, אני חוסך לקופה כסף, אני מונע את היתומים הבאים חלילה...'

הסיפור הזה, המופיע בספר 'אוצרות ההלכה', מעלה מסר חשוב, אותו כדאי להפנים אל תוך הלב: המזוזה היא חגורת ביטחון, היא 'ביטוח חיים' אמיתי, חתום בתורה הקדושה! אדם החפץ חיים, מהדר במזוזה כשרה לכתחילה, טורח לבדוק את מזוזתו מדי פעם, מתמסר להבטיח כי המזוזה שבדלתו כשרה ומהודרת!

מזוזה מהודרת בפתח הבית היא ביטוח חיים זול, כדאי ובטוח ביותר!

המתנה קשה, ישועה מפתיעה!

שעת ערב מאוחרת, בבית רחב מידות אך שקט מדי בפריז, צרפת. על הספה המרופדת ישבה אשה לא צעירה, עיניה זולגות דמעות, ציפורניה נכססות בדאגה, וידיה ממוללות דפים שלוגו רפואי מתנוסס עליהם. זה עתה יצאה מרופא מומחה ובעל שם עולמי, שעבר על התיק הרפואי המלא אך לא היה איש בשורה...

מזה זמן שבריאותה אינה תקינה, אך לכך כבר כמעט התרגלה - עד כמה שניתן. אלא שצערה ודאגתה נסובים עתה סביב צרתה הגדולה יותר, והיא העובדה שלא זכתה להיפקד בילדים. בית גדול ורחב מידות, ספות יפות וחדרים מאובזרים - כל אלה הם כלי מצויין להכניס אושר הביתה. אך האושר עצמו - הם הילדים המתוקים, שמי יודע אם ומתי ימלאו את חלל הבית בצחקוק ילדותי וקישוטים על הקירות...

הרופא המומחה בדק את התיק כולו, והעלה את מסקנתו על הכתב: ניתוח לשיפור מצב הבריאות, ואין סיכוי - אין שום סיכוי - לזכות בילדים. המצב הרפואי ברור ונחרץ, כמו זועק לניתוח מורכב, מסוכן ומסובך. אך גם הוא לא יועיל לשינוי הסטטוס, הרופא קבע באופן ברור, אמא - היא לעולם לא תהיה!

לעילוי נשמת
ר' **שלמה פרץ** ז"ל ב"ר **מאיר הלוי גולדשמיט** (אריאלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת
הרה"ח הקדוש רבי **פתחיה סעלישער** בן הר"ר **יוסף יונה** הי"ד **רוזנברג**
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

טואמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

בצר לה, ולמרות המאמץ הרב הכרוך בכך באותם ימים, מצאה דרך להתקשר לקרוב משפחתה המתגורר בבני ברק, החסיד הישיש ר' משה אהרן בוים זצ"ל. היא תינתה בפניו את המצב לאשורו, וביקשה בתחנונים כי ייכנס למי שכבר נפוץ שמו כרבן של ישראל, החזון איש זצ"ל, ויזכיר את שמה לרפואה על שולחנו של הגאון הנודע. 'הן מקובלנו כי הזקוק לרפואה הולך לבקש ברכתם של צדיקים' - אמרה האשה במר יגונה - 'אנא הזכירני אצל החזון איש לישועה...'

ר' משה, שצערה נגע ללבו, לא איחר לעשות כבקשתה. העלה את שמות בני הזוג על הכתב, ויצא למעונו של החזון איש אשר קידמו בלבביות, בהיותו מקורב אליו. הוא הגיש לחזון איש את הפתק בו רשומים שמות בני הזוג לישועה, רפואה וזרע של קיימא, וסיפר את הסיפור המלא - על השנים החולפות, החולי הקבוע, הניתוח המדובר, והשאיפה הכמוסה המתבדית מדברי הרופאים - לזכות בילדים.

החזון איש קרא את הכתוב בפתק והאזין בקשב לצער העולה מהסיפור, מצחו נחרש קמטים ופניו האדימו מריכוז. הוא שתק דקות ארוכות, ואז גזר בכוח תורתו וצדקותו: 'אין לעשות ניתוח, והם גם יזכו בילדים. ואתה - קרוב משפחתה הדואג לה, צא לירושלים ורכוש מר' נחמן סופר עשר מזוזות מהודרות וכשרות, ושלח אותן אליה לצרפת, שתקבע אותן בביתה!'

ר' משה אהרן נסער, לרגעים ספורים עמד המום. סבל של שנים, המתנה מייגעת, לילות טרוטי שינה וימים אפופי דמעות - הכל תלוי במזוזה? בעזרת כמה מזוזות - ניתן להביא את האושר הנכסף לביתה, ואיש לא ידע, לא פילל ולא שיער? כמה גדול כוחה של המזוזה, כמה היא קובעת אם תימצא הברכה בבית, אם ישרור בו האושר!

עוד באותו ערב, התגבר על הקשיים הטכניים הכרוכים בכך, ומיהר לבשר את הבשורה לפריז - לקרובת משפחתו הנרגשת שלא מצאה את המילים להודות לו. להפתעתו, בשיחה התברר כי בביתה של האשה עשרה פתחים החייבים במזוזה, כך שהחזון איש דייק לגמרי ונקב במספר המדוייק הדרוש לה, בלי ידיעה מראש - כמובן!

האשה התרגשה עד אין קץ, וכבר ציפתה בקוצר רוח למזוזות המגיעות מישראל. מיד עם הגיען שבה לביתה בריצה, וביחד עם בעלה נקבעו המזוזות המהודרות בכל הפתחים בבית. היא הודיעה לרופא כי היא מוותרת על הניתוח, וציפתה בקוצר רוח לבשורות טובות...

ואלה אכן הגיעו, המזוזות חוללו את המהפך. זמן מה אחר כך נפקדה האשה בישועה, מעל ומעבר לדרך הטבע, בלי שום סיכוי מראש. בספר 'פאר הדור' המביא את הסיפור לפרטיו, מפורט גם כי אחרי הלידה התברר לאישה כי מחושיה עזבוה, והיא שבה להיות בריאה, אמא מאושרת לתינוק רך ותכול עיניים, שמזוזות בפתחי ביתה חוללו מהפך בלתי נתפס!

במשך שנים, הצעידה האשה את ילדיה אל המזוזות החדשות, וסיפרה את סיפור נס ישועתן. כיצד היתה חסרת סיכוי להיות אמא, שכבה חולה ואומללה בבית וגזירת ניתוח מרחפת ממעל, ומזוזות מהודרות שנקבעו בביתה חוללו את השינוי המיוחל. הילדים היו ניגשים בזה אחר זה ומנשקים את המזוזות, כשדמעות אושר התגלגלו מקצות עיניה...

מתברר, שהמזוזה העומדת בפתח הבית, נושאת בתוכה מפתח להבאת הברכה אליו. הלא על המזוזה נאמר 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם' - היא המבטיחה לנו אורך ימים ושנות חיים, בריאות איתנה וחיים מאושרים ושמחים. הרי כולנו משקיעים מאמצים ומשאבים לשפר את אורך ואיכות החיים, הרי אנו משקיעים את מיטב הכוחות בהענקת חיים טובים יותר לילדינו - בוודאי שנשקיע במזוזה מהודרת הפותחת דלתות ומעניקה ישועות!

הבה נוודא שמזוזות ביתנו שמורות ומהודרות, ואם לא נבדקו לאחרונה - נמהר לבודקן, ואולי לרכוש חדשה ונאה לעטר את פתח הבית. כשננשק את המזוזה החדשה והבדוקה, נדע שעשינו הכל כדי לפתוח שער לישועה, לפעור פתח של שפע בשערי שמים. והמזוזה - מטען האנרגיה הרוחני העוצמתי - היא שתביא לביתנו את האור, תזכה אותנו בישועות במלוא חופניים!

בית חלומות בהישג יד!

כל ימיו, היו חייו של ר' אליהו מסכת ארוכה של עוני ודוחק, עד לנקודה אחת בה התהפך הגלגל. מצעירותו, התאמץ מאוד לפרנס את משפחתו, אך כל מאמציו לא עלו יפה. את חלק הארי מהכנסתו גזלה שכירות הבית בו התגורר, שלא היה אלא בית קטן וצפוף, אך ליותר מכך - לא היתה לו יכולת כלכלית. הבית התנהל בעוני ודוחק רב, כך שכל רעיון על מעבר לדירה נורמלית ונאה - היה כעין חלום רחוק, חסר סיכוי שיתגשם...

חבר שראה בעוניו של ר' אליהו ועקב אחרי מאמציו לשפר את המצב, הציע לו ביום מן הימים: 'ראה נא, כבר ניסית את כל דרכי הפרנסה, ונראה כי משהו חוסם בעדך. אולי כדאי שתרכוש מזוזה חדשה ותקבע אותה בפתח ביתך? אולי מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת, תביא בכנפיה את הברכה המיוחלת?'

'דברי טעם אתה אומר', השיב ר' אליהו לעומתו, 'האמפתיה שלך נוגעת ללב, אך עצתך אינה ברת ביצוע. לצערי - עלות רכישת מזוזה היא הרבה מעבר ליכולתי הכספית, מי כמוך יודע שאין לי סכומים כאלה!' - אמר בצער...

'ניחא, אני בטוח שזו השקעה כדאית', אמר החבר בהשתתפות ומתוך רצון כנה לסייע. 'הנה לך סכום כסף, צא ורכוש לך מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת. התקן אותה בפתח ביתך, ומי יתן,' - נשא עיניו לשמים - 'כי המזוזה החדשה שבפתח ביתך תפתח לך את שערי השפע, ותביא בכנפיה בשורות טובות של ברכה ופרנסה!'

למחרת היום, נרגש מהמחווה ומהמצוה גם יחד, עמד ר' אליהו בפתח ביתו, מזוזה מהודרת בידו האחת ופטיש כבד משקל בידו השניה. בהתרגשות אין קץ, כשדמעות לחות זולגות מעיניו, הטיב את המזוזה למשקוף הבית וקבע אותה בעיניים עצומות למחצה, כשפיו ממלמל תפילה נרגשת...

בשעה מאוחרת יותר, יצא ר' אליהו לתפילת המנחה כמנהגו מדי יום, ועבר ליד בית כנסת הומה בשכונת רוממה בירושלים. מחוץ לבית הכנסת ניצב דוכן לא קטן, שמעליו התנוסס שלט מאיר עיניים, זועק בצבע אדום בוהק: 'ההגרלה מחר!'

מעודו לא נעצר ר' אליהו ליד דוכנים כאלה, הכסף שברשותו ספור ומדוד, ונכון שחשוב כל כך לתרום למוסדות תורה וחסד, אך כרגע - הדבר אינו באפשרותו. תמיד היה נוהג לומר 'בלי נדר, לכשירחיב...', מבטיח לעצמו כי כשתובא הרווחה והברכה במצבו הכספי, אז ישתדל לתמוך במוסדות התורה ככל יכולתו...

אך הפעם, באופן מוזר וחריג מאוד, נעצר על יד הדוכן. היה זה מוסד תורני נודע, שערך התרמה משולבת בהגרלה על דירת חמישה חדרים, בשכונת הר נוף בירושלים. עד היום ר' אליהו אינו יודע להסביר למה, אבל זה מה שעשה: עצר בצד הדרך, החל מפשפש בכיסיו, שולה משם שקל ועוד שקל, עד שהגיע לעשרים וחמשת השקלים הדרושים לרכישת הכרטיס. הוא מיהר להעבירם לידי המתרים, ומילא בספח פנקס ההגרלה את שמו ומספר הטלפון שלו...

לא ברור למה עשה כך ר' אליהו, ברור רק מה קרה אחר כך. למחרת היום, בשעת ערב מאוחרת, צלצל הטלפון בביתו. מעבר לקו נשמע קולו של רואה חשבון מכובד, שבטון עמוק וכבד הודיע לו כי הוא הוא הזוכה המאושר בדירת חמישה חדרים בשכונת הר נוף בירושלים!

ההלם לנוכח ההודעה המשמחת, אינו ניתן לתיאור. ר' אליהו אחז את שפופרת הטלפון, ולא הצליח להוציא מילה מפיו - אפילו לא להודות... האיש מעבר לקו נאלץ לומר כמה פעמים 'הלו, הלו', עד שר' אליהו התאושש, נשימתו חזרה אליו, והוא הצליח להודות בהתרגשות רבה על הזכיה הגדולה...

דקות ארוכות התהלך ר' אליהו בתחושות הלם, תדהמה, אושר ושמחה, משולבות זו בזו, ואינו מוצא מקום להכילן. הן רק עד לפני כמה שעות היה שוכר של מחסן קטן, ועתה - ברגע אחד - הוא בעל הבית של דירת חמישה חדרים בשכונה מבוקשת! איך זה קרה? למה פתאום רכש את הכרטיס? מה גרם לו לזכיה הגדולה?

ואז הוא נזכר. שעות בודדות לפני רכישת הכרטיס ששינה את חייו, התקין בביתו מזוזה חדשה! הוא מיהר להתקשר לחבר שהעניק לו את דמי המזוזה, לספר לו כי הסגולה עבדה במהירות הבזק, שינתה את חייו באורח פלאי במהירות שיא. עד היום יושב ר' אליהו במרפסת הנוף המרווחת הצופה להרי ירושלים, מודה לבורא עולם שזיכה אותו בנחלה כזו, ורץ לנשק את המזוזה היקרה, שהביאה בכנפיה נס פלאי כל כך, ישועה מבוקשת ויוצאת דופן!

הלא כך אמרו חז"ל במסכת שבת דף כ"ג: 'הזהיר במזוזה - זוכה בדירה נאה!', ור' אליהו, שסיפורו האישי מופיע בהרחבה בספר 'בשערי המזוזה', הוא דוגמא חיה לכך. הן היה גר בדירה שכורה וצפופה, כל מעבר לדירה נאה היה נראה חלום רחוק, והחלפת המזוזה בכשרה ומהודרת - העבירה אותו לבית חלומות של ממש, ושינתה את חייו לבלי הכר!

הרי כולנו היינו רוצים דירה נאה ומרחיבת דעת, שפע זורם ללא הפסקה, פרנסה בקלות וברוחב לב, ברכה בעסק, בבית ובארנק... הנה לנו סגולה עתיקה, חזקה ועוצמתית, שעובדת עד היום: מזוזה. לבדוק את המזוזה, להשקיע קצת יותר בהידורה וכשרותה, להיות זהירים במצוות המזוזה כהלכתה, תוך התחברות למסר העולה ממנה. זוהי הדרך לפתוח שערי שפע וברכה!

כשאנו עומדים לעבור דירה או לשפץ את הדירה, נבטיח גם את הברכה בבית החדש, את השפע בדירה הנאה, את הרחבת הדעת והשמירה הדרושה לנו. נשקיע גם במזוזה קצת יותר, נעניק לה את היחס הנכון - כי היא היא המבטיחה לנו דירה נאה ומבורכת, שלווה ואושר בבית, שפע ושמחה. כך נזכה לבית של שפע, בית של ברכה, דירה נאה ומליאת טוב, לנו ולמשפחתנו!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com

לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו:053-316-1613 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

בס"ד

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל ואסתר
ושרה בת כֹּכָב ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

יו"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות:050-4120812

819

ניתן לתרום באשראי בנדרים פלוס: כולל ערב המרכזי גילה, עבור כולל דרכי חזקיה.

ניתן לקבל קבלה להחזר מס סעיף 46

סיפור לשבת קודש
לע"נ יעקב בן מיכל

סגירת עיניים - פתיחת פרנסה

היתה זו שעת ערב שגרתית, כשהטלפון צלצל בביתו של ר' בנימין פ. בירושלים.

הוא הביט ע"ג מסך הטלפון בעיניים מופתעות. המספר שהוצג היה מספר מחו"ל, והוא לא מכיר אף אחד שנמצא עכשיו בחו"ל. כשענה, הופתע לשמוע כי המתקשר משוחח באנגלית, ומדובר בעורך דין ממנהטן הרחוקה. באין אומר ברגע הראשון נתקף בהלם. עד עתה הוא היה יהודי שחי בפרנסה דחוקה, מעולם לא דמיין להיות בעל רכוש כה רב. אחרי רגע התאושש, ובאנגלית הרצוצה שבפיו, החל לשוחח עם עורך הדין על הפרוצדורה הכרוכה בהעברת הכסף. כשסיים את השיחה, נתן דרור להתרגשותו. דמעות אושר עלו בעיניו, והוא שיתף את רעייתו בבשורה הטובה, תוך שהוא מבקש לשמור את הדבר בסוד מחשש לעינא בישא.

בימים הבאים, הוא סידר את המסמכים הנדרשים, תעודות לידה מקוריות, ועדויות ממוסמכות שונות, שהפכו לקלסר עב כרס - עימו יצא לארצות הברית כדי להשלים את ההליך. לאחר כמה שבועות, שבמהלכם הוא טס לחו"ל כמה פעמים כדי לטפל בנושא, קיבל את הטלפון הרשמי מהבנק:

"היום הועברו לחשבונך 4,618,000 דולר", דיווחה הפקידה בלקוניות, "תרצה לקבוע פגישה עם מנהל ההשקעות שלנו? אנו יכולים גם לבוא אליך" - הציעה שירות, לו זכאים רק אילי הון.

את השבועות הבאים הקדיש לבירורים אחר השקעות מניבות. למד על נדל"ן, עשה היכרות עם עולם המניות, ולא נחה דעתו עד שקפץ לבורסה לניירות ערך. בתווך נפגש עם סוכנים שונים של חברות השקעה מקומיות וזרות, שוקל את דרכו בהתאם לסכום העתק הניצב לרשותו. די מהר קלט את עולם העסקים, והחל לטוס בין יבשות העולם, מחלק את הונו בהשקעות שונות, במטרה להניב רווחים גבוהים ככל האפשר...

אלא שהרווחים האמורים התעכבו והתעכבו. במקום אחד צצו קשיים, במקום אחר התברר שמדובר בנוכל שלקח את הכסף ונמלט, ובארץ שלישית במפתיע הוכבד נטל המס על השקעותיו. כך או כך, בחלוף תקופה לא ארוכה, החלה להכות בו ההכרה כי הכסף מתנדף לו מבין האצבעות, וההשקעות נכשלות בזו אחר זו, ועוד רגע הוא יורד מנכסיו.

כשביקש הלוואה מהבנק עוד טרם נודעו הקשיים בהשקעותיו, שמח הבנק למשכן חלק ניכר מרכושו ולהלוות לו סכום עתק, אותו שב והשקיע בניסיון למזער את הנזקים. עד מהרה התברר כי גם המאמץ הזה נועד לשווא, גם הסכום שלווה טבע במצולות הפסדיו, נכסים נוספים ירדו לטמיון.

בעדותו, מציין האיש, כי כלפי חוץ המשיך לנהוג כרגיל, כדי להסתיר את התעשרותו הפתאומית ולמנוע עין הרע. אף את התרומות הנאות שהעביר לצדקה נתן בצניעות ובסתר, כדי לזכות בסגולות המצוה, אך מבלי לפרסם את הדבר.

על אף כל זאת ולמרות עוד סגולות שביצע - עדיין לא ניכר שום שיפור בעסקיו, והעניינים התדרדרו במהירות.

כעבור תקופה לא קצרה, גילה כי שוב הפך לעני וחסר כל, בעל חוב בקנה מידה אדיר. נכון, נותרו לו אי אלו נכסים לא ממומשים בפינות נידחות בגלובוס, אך לכל אחד יש בעיה כזו או אחרת, אף אחד מהם אינו יכול למלא את החלל העצום שנפער ברכושו. ביתו נמכר, נכסיו הוצעו במכרז, והוא הפך לעני ואביון, פושט רגל וגם פושט יד.

במסעו האחרון לאמריקה, בניסיון להציל משהו מנכסיו האובדים, נכנס לבית כנסת קטן וצדדי לתפילת מנחה, ושם נתקל בעלון שבת מצהיב מיושן. הוא הרים את הדף ועיין בו שעה קלה, ולפתע צד את עיניו ציטוט מספר בו נאמר כהאי לישנא: 'יכול אדם להיוולד במזל של עשירות ואף להיות עשיר, אך אם לא ישמור את עיניו ולא יתנהג בקדושה - עתיד הוא לאבד את נכסיו ולהפוך לעני ואביון'.

המילים צמררו אותו, נשימתו נעתקה. כל שעובר עליו - היה כתוב כאן, שחור על גבי לבן. בעיני דמיונו הוא 'גילגל' את השנה האחרונה לאחור. מאדם שמור וזהיר בקדושת עיניו, הוא הפך לאדם שעיניו משוטטות בלי חשבון, נותן להן דרור להביט להיכן שהיצר מוביל. כך שבמהלך המסעות חובקי העולם, איבד את שמירת העיניים שבה היה זהיר בה, וקדושתו וטהרתו נפגמו עד אין קץ.

עיניו התחילו להזיל דמעות כשהבין מה עולל לעצמו. 'לאדם שנוהג כפי שנהגתי', הטיח בעצמו, 'כתוב מפורש מה יקרה - יאבד את נכסיו ויהפוך לעני. נו, מה חשבת?' - שב ונזף בעצמו בכאב, 'תסתכל היכן שתרצה, תביט בכל מקום, ונכסיך יישארו ברשותך?! וכי אין דין ואין דיין?! אם העיניים רואות, אם אין להן שמירה, אם אבטחתם נפגמת - הלכו הנכסים, הופסד הרכוש, נגמרו ההשקעות וטבעו כל החלומות על העושר הגרנדיוזי!'.

בפינת בית הכנסת הקטן, עמד אז שפוף ובוכה, ממולל את העלון הבלה באצבעותיו ומהרהר בחרטה על התקופה שחלפה. הוא לא הניח לעצמו להישבר ולא אבה להתייאש, ועל אתר התחזק וקיבל על עצמו בקבלה חזקה ועוצמתית החלטות קשות לביצוע, שתכליתן לשמור את עיניו מכל משמר. להקפיד על קדושת מבטו. מעתה יגן על עיניו בכל מחיר שבעולם, הוא ישמור על קדושת העיניים!

הוא יצא את בית הכנסת, וחש אדם חדש. ליבו התכבס, עיניו שמורות - מעתה ועד עולם, נשמתו מאושרת. העבר אין, העתיד עדיין. 'מעכשיו אני שומר על העיניים, בכל מחיר ובכל תנאי', הרהר באושר ובסיפוק. דבר אחד כבר הרווחתי מכל הפסדיי - שהתחלתי לשמור את עיניי', אמר לעצמו.

ואז, באופן מפתיע לחלוטין, התרחשה התפתחות אזורית מפתיעה, בדיוק בסביבת אותו נכס שכוח ומופסד. הוא מכר אותו בהון עתק, ואת הכסף שהרוויח שב והשקיע בנכסים אחרים. ההצלחה האירה לו פנים, ולאחר תקופה, הוא שב והתעשר כמקדם.

את מכתבו, בו הוא מעיד על סיפורו האישי, וכפי ששלחו אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א המעיד על הסיפור, הוא מסכם בהתרגשות אין קץ, כמה זכה באושר רוחני ובעושר גשמי כפול ומכופל כפי שלא ציפה מעולם, רק בגלל שלא הניח לעיניו לצפות היכן שרצו, רק בגלל ששמר על ראייתו.

ואכן, עוצמת השפעת שמירת העיניים על פתיחת שערי הפרנסה, מבוארת בדברי חז"ל המפורשים במסכת יומא, ששערי הפרנסה נפתחים במידה מדויקת

בס"ד

המשך סיפור לשבת קודש

מדודה ומותאמת לפתיחת העיניים. ככל שיהודי סוגר את שערי עיניו, עוצם אותן מראות ברע, שומר אותן מכל מראה אסור - כך נפתחים בפניו שערי שפע ופרנסה.

"איך אתה עושה את זה?"

מעשה מדהים סיפר אברך למורינו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

אני לומד בכולל בחברותא עם אברך יקר. באחד הימים, נכנס החברותא שלי לכולל נרעש לגמרי. מיד ראיתי עליו שהיה לו איזה סיפור מיוחד... שאלתיו:

"מה קרא אית? אני רואה עליך התרגשות מיוחדת! רואים שהיית עד לאיזו התרחשות מיוחדת..." וכך הוא סיפר לי:

כידוע, איני גר כאן באיזור. מקום מגוריי הוא בשכונת נווה יעקב המרוחקת מעט מהכולל בו אנו לומדים. מידי יום עולה אני על אחד האוטובוסים העירוניים וכך אני עושה את דרכי לכולל.

מכיוון שאני נוסע בקו קבוע בשעה קבועה, יוצא שגם הנהג המוביל את האוטובוס הוא אותו נהג ואותו האוטובוס עמם אני נוסע.

באוטובוס ציבורי עולים כל מיני אנשים וטיפוסים שונים וצריך לשמור את העיניים, לכן עשיתי לי מנהג מיוחד: בכל נסיעה, מיד בעלותי לאוטובוס, אני מתיישב במושב הראשון מאחורי הנהג. במנהגי הזה אני מרוויח כמה דברים: קודם כל, מכיוון שאני יושב מאחורי הנהג, אין שום דבר לפניי שאצטרך להישמר ממנו. כמו כן, המושב שמאחורי הנהג הוא מושב יחיד ולא ספסל עם שני מושבים, וכך אני יכול להיות רגוע שאף אדם לא רצוי לא יתיישב סמוך אליי. ריווח נוסף שאני מרוויח הוא, שבעלייתי לאוטובוס ובירידתי ממנו, אינני משוטט ברחבי האוטובוס, וכך אינני נכשל בשמירת העיניים.

היום בבוקר עליתי לאוטובוס, וכמו בכל יום, התיישבתי במקומי הקבוע שמאחורי הנהג. הנהג - חילוני, בינתיים עוצר את האוטובוס, מסתובב אליי, וצועק בהתרגשות: "מה זה? מה זה?".

לא הצלחתי להבין מה הוא רוצה ולמה הוא מתכוון, אני פונה אליו בעדינות: "אני לא מבין מה אתה שואל, על מה אתה שואל 'מה זה'?"

הנהג אמר לי במילים אלו: "בכל יום, ממש לפני שאתה עולה לאוטובוס, או שזה שישב במושב הראשון ירד מהאוטובוס ממש לפניך, או שהוא שינה את המקום שלו לפני כמה שניות, ועבר לשבת יותר בפנים. אני עוקב אחרי זה כבר זמן ארוך, וזה ממש מעשים שבכל יום, זה נראה משהו שמיימי במיוחד בשבילך. לא הבחנת שבכל יום המושב ריק בשבילך? איך זה עובד? מה זה אומר?".

עניתי לו: "לא ידעתי שזה קורה בכל יום, גם בשבילי זה חידוש לשמוע את זה. אבל אני מבין איך זה קורה! בכל יום לפני שאני יוצא מהבית בכדי לנסוע לכולל, אני מתחנן להשם יתברך שיזכה אותי לשמור את עיני. אני מבקש מהשם יתברך שלא יעמיד אותי בניסיונות. מסתבר שלשבת במושב הראשון - הוא תנאי שאוכל לשמור את העיניים, וה' עוזר לי והמושב מתפנה עבורי!" הנהג לא האמין למה שהוא שומע ושאל בפליאה: "ככה? מתפללים וזה עוזר?"

"כן!", עניתי לו בבטחה, "הקב"ה שומע את כל התפילות ועוזר לילדים שלו, בפרט אם מתפללים על קיום רצון ה' ולהישמר מרע - בוודאי שהוא עוזר!"

הנהג החילוני לא הצליח להרגע, והתבטא בהערכה רבה על יהודים חרדים ותפילה להקב"ה. הסיפור עשה קידוש השם גדול!

רואים מהסיפור, שאם יהודי רוצה להתקדש - הקב"ה עוזר לו ומסבב שהוא באמת יזכה להתקדש!

מספרים על ר' אהרן מקארלין זיע"א, שהיה נוהג בכניסתו לבית המדרש לרקוד ולומר: "ארוממך ה' כי דיליתני" - מודה אני לפניך ה' שהגבהתני [היינו 'דיליתני'] ולא נפלתי בשמירת העיניים. (ווי העמודים)

(בך בטחנו מאת הרב צבי נקר 0504124438)

רגילות - כל היהדות תלוי בזה, כי רק ההתחלות קשות וכשמרגיל עצמו ללכת בדרכי טובים, ההרגל נעשה טבע ואינו קשה עליו לעשותו, אדרבה ענג הוא לו עד שאם פעם אחת יארע לו איזה מעשה ועכוב שלא יוכל לעשות אותו דבר טוב שהרגל בו, אפלו אם יהיה ממלי דחסידותא, יהיה קשה עליו ויהיה דומה בעיניו כאלו אותו היום לא היה יהודי ובשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. ובלשון הזה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות סג, ב) אדם קורא קריאת שמע בכל יום, אם יום אחד לא קרא דומה בעיניו כמי שלא קרא קריאת שמע בכל יום, אם יום אחד לא קרא דומה בעיניו כמי שלא קרא קריאת שמע מעולם. כל קבל דנא, אם עבר אדם עברה ושנה בה והרגל בה, נעשה לו כהתר (קדושין כ, א), עד שאפלו אם ישמע מהדורשים בעם חמר שבהם, לא יעזב הרגלו הרע. וחבל על דמשתכחין כמה וכמה עברות חמורות שנעשו כהתר גמור לרבים מעמי הארץ מחמת שהרגלו בדרך רעה וגם כי יזקינו לא יסורו ממנה, כגון לשון הרע, שבועת שוא בלשונות לועזיות, הזכרת השם לבטלה, דבורים אסורים, ראיות אסורות וכהנה רבות, ובטול תורה כנגד כלם:

והאיש אשר הוא יהודי ומאמין במה שאומר שיש שכר טוב לצדיקים וענש רע ומר לרשעים, לא יהא מאבד עצמו לדעת, רק ימסר נפשו להשמר מכל דבר רע ולקים כל דבר טוב, יום ליום מעט מעט יקים סור מרע ועשה טוב, ואם ראשיתו מצע"ר, בקרב ימים יערב לו ויבסם לו, ישמח לבו ויגל כבודו על קרבת אלוקים אשר יקרב כמוצא שלל רב:

(פלא יועץ)

מבקשים מקוראי העלון ללמוד
לע"נ יעקב בן מיכל שעזר רבות בהחזקת העלון

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

העלון לע"נ: עזרא בן מזל, אברהם בן רחל, דבורה בת אסתר, אירן בת בלור, משה בן שרה, שרה בת גוהר, אשר בן תֶּלָה

נא להתפלל על **רבקה בת רחל לרפו"ש ולזווג הגון**

שדכנית (לבחורים מגיל +30): **א-ה: 21:00 - 22:30**
טל: 03-6766049 שידוכי "חסדי שרה" בימים **ג', ד' ה'** בשעה: 21:00-22:00 **058-3297225**
שידוכים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4163681 **לגברים:** 053-4110655
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.

לע"נ **הודיה בת מרגלית**

נא לבקש רחמים על **יוסף אברהם בן חנה לרפו"ש!**

נא לבקש רחמים על **יעקב בן מיכל לרפו"ש!**

נא לבקש רחמים על **ליליאן בת פאני לרפו"ש!**

נא להתפלל על **הרב ישראל בן אסתר לרפו"ש!**

נא להתפלל על
יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל לרפו"ש

נא להתפלל על **רפאל שלמה בן מאיר לרפו"ש!**

לע"נ רחל בת מסעודה

להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה

לע"נ **נעימה בת ככב**

לע"נ אשה כשרה **נועה בת עישה**

לע"נ **ככב בת גוהר**

לע"נ **יהודית בת גוהר**

לע"נ האשה החשובה שולמית בת נעמי והלל

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו, כַּרְכְּמִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעיתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. יעקב אליהו בן רחל חיה ורעיתו

נא להתפלל לרפואת דוד בן פרלה

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

לע"נ **ציון בן נובר מרים**

לע"נ **משה בן שרה**

לרפואה שלימה: התינוקת עדי בת מעיין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדין מיחה בת מרסל מיישה, אברהם ברוך בן אסתר משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים

נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה

לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנום בשי, מרים בת רחל, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליכה, רותם בן טליה, ככב בת גוהר, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אורלי אורה בת כתון

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

סגולה מרבי נחמן לזש"ק
שתשים אישה עליה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינות יכולות לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

כ"ח סיון - י"א תמוז תשפ"ו | חולין מ"ד - נ"ז | שנה חמש עשרה

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפיך (קידושין ל.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
m@sdaf.co.il

לע"נ
הגה"ח ר' פנחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
462-463

חולין דף מ"ד. יום שב"ק פרשת קורח - כ"ח סיון תשפ"ו

דף מ"ד - ע"א

מקום שחיטה בוושט - למעלה: עד כדי תפיסת יד (3 או 4 אצבעות מקצה העליון). **למטה:** עד כדי שישעיר. ורב שאמר טפח בוושט סמוך לכרס - זה כרס פנימי ואם כן אינו מקום שחיטה? יש לתרץ: א. צריך לומר בדברי רב: טפח בכרס סמוך לוושט זה כרס הפנימי. ב. דיבר רק בשור שהוא גדול.

תורבץ הוושט שניטל מלחי: ניטל רק מקצתו - כשר. נפרק רובו בכמה מקומות (כמו הניטל בכח) - פסול. נקלף רובו בנחת - כשר. ניטל רק הלחי התחתון ונשארו הסימנים מחוברים בבשר - שנינו במשנה כשר.

דף מ"ד - ע"ב

פסוקת הגרגרת: שנינו במשנה: פסוקת הגרגרת טריפה - הוא ברובה. וביאר רב גדר רובה: - רוב עובי, וי"א: רוב חלל.

מעשה שבאה לרב פסוקת הגרגרת - ובדק ברוב עובי, אמרו לו רב כהנא ורב אסי: לימדתנו רבינו ברוב חלל, שלח רב הקנה לרבה בר בר חנה, בדק ברוב חלל והכשיר, וקנה מבשרה בשווי 13 סלעי מדינה. ואף ששנינו חכם שטימא אין חבירו רשאי לטהר, אסר אין חבירו רשאי להתיר? כאן לא אסר רב בפירוש. ואינו נחשב כהורה בה חכם - שהוא רק בדין התלוי בסברא.

הדן דין: זיכה וחייב, טימא וטיהר, אסר והתיר, וכן **עדים שהעידו** - בעצם הדין רשאים לקנות ממה שהתירו, אבל אמרו חכמים הרחק מהכיעור ומהדומה לו שלא יאמרו הבריות שמכר לו בזול ושייך חשש זה רק בדבר הנמכר לפי הערכה. אבל רבה בר בר חנה כיון שקנה על פי משקל לא שייך לחשוש. רבה התיר בהמה שנשאל אם היא טריפה וקנה בשרה - אמרה לו אשתו (בת רב חסדא) שאביה נמנע מפני החשד לקנות מבשר בכור שהתירו לשחוט משום מום שבו, והשיב רבה שרק בבכור שנמכר בהערכה שייך חשד, ולא בבשר שנמכר לפי משקל, ואף על פי שנתנו לו מהבשר המובחר מכל מקום אין חשד שהרי נתנו לו תמיד מבשר המובחר.

אמר רב חסדא: איזה תלמיד חכם? הרואה טריפה לעצמו.

איזהו שונא מתנות יחיה? הרואה טריפה לעצמו.

הקורא ושונה ורואה טריפה לעצמו ושימש תלמידי חכמים - עליו הכתוב אומר 'יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך'. **לרב זביד:** זוכה ונוחל העולם הזה והעולם הבא, 'אשריך' - בעולם הזה 'וטוב לך' - לעולם הבא.

שונא מתנות יחיה: רבי אלעזר - לא היה מקבל מתנות שנשלחו לו מבית הנשיא, וגם אם הזמינו אותו לסעוד לא הלך, באומרו לנשיא: וכי אינך רוצה שאחיה? כנאמר 'ושונא מתנות יחיה'. **רבי זירא** - לא קיבל מתנות, אבל אם הזמינו אותו לסעוד הלך - שאמר שאין זה מתנה, רק הנאה היא להם שמתכבדים בו.

חולין דף מ"ה. יום א' פרשת חוקת - כ"ט סיון תשפ"ו

דף מ"ה - ע"א

גרגרת: ניקבה כנפה: בבהמה, אם אין בנקבים חיסרון - מצטרפים הנקבים לרוב לאוסרה, יש בהם חיסרון - מצטרפים לאיסר. בעוף - חותך סביב הנקבים ומקפלו ומניחו על פי הקנה אם חופה את רוב הקנה - טריפה, ואם אין הרצועה מכסה רוב חלל פי הקנה - כשירה, סימן לדבר 'נפה' - שמותחים הרשת על פי המסגרת העגולה.

ניטלה רצועה שהרוחב פחות מאיסר - מצטרף האורך להשלים לאיסר.

נפחתה כדלת - אם נכנס איסר לרחבה טריפה.

נסדקה - לרב: אם נשאר בה חוליה אחת למעלה ואחת למטה - כשירה. **לרבי יוחנן:** די שישאר משהו למעלה ומשהו למטה.

מקום שחיטה בקנה - כל הצוואר כשר לשחיטה, מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה התחתונה - והוא אונא התחתונה כשתלוי הבהמה על רגליה האחוריות, שהיא עליונה כאשר אוחזים בקנה והריאה תלוי למטה. וזה כל מה שנמתח מהקנה לצוואר כשפושטת צווארה ורועה, אבל אם ינסה אדם יותר משיעור זה ושחט שם - פסולה. ואיבעיא מה הדין באנסה עצמה יותר ושחטו שם? ונשאר בתיקו.

ניקב הקנה למטה מהחזה - נידון כריאה, ונטרף בנקב.

חזה לכהנים בקרבן שלמים - הרואה את הקרקע למטה עד הצוואר, ולמעלה עד הכרס, וחותך שתי צלעות משתי דפנות אחת מכאן ואחת מכאן.

דף מ"ה - ע"ב

שנינו במשנה: ניקב קרום של מוח טריפה - י"א: גם אם ניקב קרום העליון לבד, וי"א: דווקא אם ניקב גם התחתון, וכמו כן יש בביצים שתי קרומים ויותר ניכר הקרום הפנימי בבירור.

כל מה שבחלל גולגולות - נידון כמוח (כל שהוא), **התחיל למשוך** - נידון כחוט השדרה (ברוב). וכמו שני גרעיני פול יש על פי הקדרה [וכן בעוף - כמו שבדק רבי ירמיה], מהם ולפנים - כלפנים, מהם ולחוץ - כלחוץ, וכנגד הפולים - אמר רבי יהושע בן לוי שאינו יודע, ומסתבר שדינו כלפנים.

שנינו במשנה: ניקב הלב לבית חללו טריפה - והסתפק רבי זירא האם גם לבית חלל קטן, או דווקא לבית חלל גדול? ואין לפשוט ממה שנינו שלדעת רבי שמעון אין נקב בריאה מטריף עד שתנקב לבית הסמפונות, ופירש רב שהוא סמפון גדול, ואם כן גם כאן בית חללו הוא גדול - שהרי רק שם שאמר בית הסמפונות הוא היכן שנשפכים כל הסמפונות, אבל כאן נאמר סתם 'בית חללו' ואפשר גם שהכוונה לחלל קטן.

שלושה קנים יש ללב - לרב נחמן: הפורש לריאה - דינו כריאה שנטרף בנקב משהו, הפורש לכבד - דינו ככבד שנטרף רק אם ניטל כולו. **למר בר חייא:** הפורש לריאה - דינו ככבד, הפורש לכבד - דינו כריאה. **לרב נחמן ומר בר חייא:** הפורש ללב (והוא חלב שעל גבי דופני ריאה) - **לרב:** נטרף במשהו, **לשמואל:** ברובו, והוסיף, שאם אמר רב כך לא ידע בטריפות כלום.

טריפות בחוט השדרה - לרבי: נפסק ברובו, **לרבי יעקב:** גם ניקב, 'הלכה' - לרבי: כרבי יעקב, **לרב הונא:** אין הלכה כרבי יעקב.

רובו של חוט השדרה - י"א: רוב עורו, והמוח לא מעלה ולא מוריד. וי"א: רוב מוחו וכל שכן רוב עורו.

חוט השדרה: אם נעשה המוח בתוכו צלול שנשפך כקיתון - פסול. אם אינו יכול לעמוד - פסול. אינו יכול לעמוד מפני כבדו - איבעיא? ונשאר תיקו (ולחומרא. רש"י).

אם נתרוקן מקצת המוח מאיליו - כשר. ומה ששנינו בהמה שנתמזמז מוחה טריפה - יש לגרוס 'נתמסמס'. ומה שאמר לוי על אחד שהוכה בראשו במרחץ 'נתמזמז מוחו' לא משום שאינו חי, רק שאינו מוליד.

חולין דף מ"ו. יום ב' פרשת חוקת - (אדר"ח) ל' סיון תשפ"ו

דף מ"ו - ע"א

טריפות חוט השדרה - אמר שמואל: עד בין הפרשות, עד אחת (בין הפרשות הראשון) - טריפה, שלישית - כשרה, שניה - איני יודע. הסתפקו, **א.** האם עד ועד בכלל או עד ולא עד בכלל? **ב.** אם תאמר עד ולא עד בכלל - מה דין פי פרשה? **ג.** אם תאמר עד ועד בכלל - מה דין פרשה עצמה?

טריפות חוט השדרה בעוף - לרבי ינאי: עד למטה מהכנפיים. **לריש לקיש:** עד בין הכנפיים.

כבד: שנינו במשנה: ניטל הכבד ולא נשאר ממנו כלום - טריפה, ושנינו רק בנשאר ממנו כזית? ומתרץ הגמרא: משהו - כרבי חייא שהיה זורק הכבד ולא החשיבו, כזית - כרבי שמעון בר רבי שהחשיב הכבד ואכל בטיבול ולשיטתו צריך שישאר כזית, (יש מהלך אחר ברש"י) וסימנך: עשירים מקמצים.

שיור כזית בכבד - לרבי זירא: במקום מרה, **לרב אדא בר אהבה:** במקום שהיא חיה, ולכן אמר רב פפא שצריך כזית כאן וכזית כאן. הסתפקו: **א.** כזית מתלקט, **ב.** כרצועה, **ג.** מרודד.

נדלדלה ומעורה בטרפש - רבי זריקא שאל אם כשירה, ופשט לו רב אמי שכשירה.

דף מ"ו - ע"ב

דברי רבא בריאה: טריפות נקב בריאה - י"א: שהקרום העליון, וי"א: התחתון - וסימן: מלבוש אדום שמונחת בו הריאה. ואמרו אם ניקב העליון לבד - כשירה, שהרי התחתון מגין, כמו שאמר רבא שריאה שנקלף ממנה קרום העליון כתמר אדום כשירה. ניקב התחתון לבד - נחלקו אם העליון מגין, 'להלכה' מגין וכשירה, כמו שאמר רב יוסף שאם שומעים רעש מריאה כשמנפחים אותה, אם יודעים מקור השמעת קול - מניחים שם נוצה או רוק או קש ובודקים אם יוצא אויר, ואם אין יודעים מקור השמעת קול - מניחים אותה בקערה מליאה במים פושרים (ולא בחם - שמצמקים הריאה, ולא בקר - שמקשים אותה), ומנפחים אותה, אם מתנענע המים - טריפה, ואם לא - כשירה שהרי ניקב רק התחתון.

ריאה שהאדימה - לרבא: מקצתה - כשירה, כולה - טריפה. **לרבינא:** אין הבדל, שאם מדמים לחבלה ואפיסת דם של שאר שקצים ורמשים (שהחובל בהם בשבת פטור משום שחוזר) אם כן תהא כשירה גם בכולה, ואם מדמים לשמונה שרצים (שהחובל בהם בשבת חייב משום שאין הדם חוזר) תהא טריפה גם במקצתה.

{**שיעור יבשות באוזן בכור להחשיבו מום - לחכמים:** אם ינקב ואינה מוציאה טיפת דם, **לרבי יוסי בן המשולם:** כדי שיהא נפרך בציפורן.} **ריאה שיבשה מקצתה** - טריפה, השיעור: כדי שיהא נפרך בציפורן גם לדעת חכמים בבכור - שנחלקו רק באוזן כיון ששולט האויר ויכול להירפא.

ריאה שיש עליה כמו קליפות - שחורות ובשאר צבעים, כשירה.

אין מדמים בועות שבריאה - כדי אם ניקבה קודם שחיטה או אחר כך.

שתי אונות של ריאה הסרוכות זו לזו שלא כסדר - אין להם בדיקה להכשיר. **כסדר** - כך דרך גדילתם וכשר.

חולין דף מ"ז. יום ג' פרשת חוקת - א' תמוז תשפ"ו

דף מ"ז - ע"א

שתי בועות בריאה הסמוכות זו לזו - אין להם בדיקה להכשיר. **אחת שנראה כשתים** - מנקב בקוץ, אם שופכות זו לזו - כשירה שאחת היא, ואם לא - טריפה שהרי הם שתים.

חמש אונות יש בריאה - כשפני הבהמה כלפי אדם יש 3 מימין ועוד 2 משמאל. **לרבא:** אם חסירה או יתרה או הוחלף - טריפה. **למרימר:** אם יתירה כשירה, ורק כשהיא בשורות האונות ולא בין שתי הערוגות. אבל אם יש אונה קטנה ביניהם ונמצא מבפנים ולא בחוץ כשירה, שזה מצוי בבהמות הרועות באגם.

לתרומות והנצחות 'נדרים פלוס' ע"ש מחודדים

דף מ"ז - ע"ב

ריאה הדומה לבקעת עץ ־ טריפה: נחלקו בביאור בקעת עץ, **א.** במראה ־ שהיא נפוחה, **ב.** במישוש ־ שנתקשה. **ג.** שאין לה חיתוכי אונות.

צבע הריאה: כחול ־ כשירה, **שחור ־** טריפה, ששחור אדום הוא אלא שלקה. **אדום ־** כשירה, מדרבי נתן, שהביאו לפניו תינוק ששתי אחיו מתו מחמת לידה, וראה שהוא אדום, אמר לאמו שתמתין עד שיבלע בו דמו, המתינה ומלה אותו וחיה, וקראו לו 'נתן הבבלי' על שמו. **ירוק ככרתי ־** כשירה, מדרבי נתן, שהביאו לפניו כנ"ל, ראה שהוא ירוק, אמר: אמר לאמו שתמתין עד שיפול בו דמו, המתינה ומלה אותו וחיה, וקראו לו 'נתן הבבלי' על שמו. **ירוקה** ככשות או ככרכום או כביצה ־ טריפה.

ריאה שדומה לכבד ־ כשירה, **דומה לבשר ־** טריפה, וסימנך: 'ובשר בשדה טרפה'.

אטום בריאה ־ קורע בסכין, אם יוצא מוגלה כשרה, ואם לא ־ בודק בנוצה וכדו' אם יוצא אויר כשירה, ואם לא – טריפה.

קרום שעלה מחמת מכה וסותם נקב הריאה – אינו קרום להכשיר.

ריאה שנשפך כקיתון: כשירה אם הסמפונות קיימים, וכדי לבדוק זאת שופכים אותה לקערת חרס המצופה בעופרת, ואם אין נראה בה חוטים לבנים כשרה. ומה ששנינו שאם חסרה הריאה טריפה ־ הוא מבחוץ, ונצרך לרבי שמעון שמכשיר בנקב שאינו מגיע לבית הסמפונות שאם חסירה – טריפה.

ריאה שנימוקה וקרום שלה קיים ־ גם אם מקום הנמק מחזיק רביעית כשירה.

ניטלה הרחם ־ כשירה.

התליע כבד – היה מעשה בעסיא, והתירו סנהדרין ביבנה ברגל שלישי.

חולין דף מ"ח. יום ד' פרשת חוקת ־ ב' תמוז תשפ"ו

דף מ"ח - ע"א

ריאה הדבוקה לדופן ־ לרב נחמן: חוששים רק אם העלה צמחים (באופן שאין סתימת הדופן מועיל כלהלן). **לאבימי:** חוששים לעולם, ומפרידים אותם בסכין חד ודק מאוד, אם יש ריעותא בדופן ־ תולים בדופן וכשירה, ואם לא ־ היא מחמת ריאה וטריפה אף שאין יוצא משם אויר. רב נחמיה בן רב יוסף בדק במים פושרים לראות אם ניקבה.

שתי אונות שנסרכו זו לזו ־ אין להם בדיקה. ויש שגרסו על זה (ולא על דין קודם) שרב נחמיה בן רב יוסף בדק בפושרים. והקשה רב אשי, שלפי גירסא הקודמת אכן אפשר לתלות בדופן, אבל בזה הרי ממה נפשך אחת מהאונות ניקבה ומה מועיל בדיקה?.

ריאה שניקבה וסותמה דופן ־ כשירה, ודווקא במקום הצר שגדילות הריאות והדופן ביחד במקום חיתוך האונות, ורק כשאחוז בבשר בין הצלעות.

ביאה בקהל: ניקב הגיד ־ פסול בקהל, שהרי הוא שותת. נסתם הנקב – כשר, מפני שהוא מוליד, וזה פסול שחוזר להכשיר. 'וזהו' למעט קרום שעלה מחמת מכה בריאה, אבל סתימת דופן מכשיר. אמנם אם חזר וניקב הדופן טריפה, אבל לא שייך לשאול שאם כך היה צריך לשנות בין הטריפות 'נקובת הדופן' – שלא זו סיבת הטריפות.

ריאה שהעלה צמחים ־ לשמואל: כשירה. [מה שאמרו מליאה מוגלה ־ טריפה, מלאה מים זכים ־ כשירה, הוא בכליה]. **רבי יוחנן:** אסרה – אבל כשבאו לשאול אותו שלח לרבי יהודה ברבי שמעון שהורה היתר משמו של רבי אלעזר ברבי שמעון.

דף מ"ח - ע"ב

מחט שנמצאה בריאה ־ רבי יוחנן ורבי אלעזר ורבי חנינא: הכשירו מפני שתולים שבאה דרך הסמפון, **רבי שמעון בן לקיש ורבי מני בר פטיש ורבי שמעון בן אליקים:** אסרו שחששו שמא באה דרך המעיים וניקבה הריאה. ולכולי עלמא חיסרון מבפנים אינו חיסרון, אבל במחט שנמצא בסמפון הגדול לא רצו המטריפים להתיר, וגם לא לאסור – כיון שמסתבר שבא דרך הסמפון.

מחט שנמצאת בחתיכת ריאה ־ סבר רב אמי להכשיר, והקשו לו ממה ששנינו 'הריאה שניקבה או שחסרה', ובהכרח שחסרה הוא מבפנים שהרי מבחוץ הוא ניקבה, ונמנע מלהתיר. וכן היה כששלחו לרבי יצחק נפחא. שוב שלחו לרב אמי וטרפה, שגם המכשירים לא הכשירו אלא אם היה כל הריאה לפניהם ובדקו שאין בה נקב.

סימפון שניקב אצל חבירו ־ טריפה. **סימפון שניקב אצל הריאה –** כשירה שסותם, ואין להקשות מהמעיים הסובב את השומן שאם ניקב כנגד חבירו ־ חבירו מגין וכשרה, שאין אומרים בטריפות זו דומה לזו, שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיה.

מחט עבה שנמצאה בכבד: בודקים אם היה קוף המחט לחוץ ־ טריפה, שהרי באה מבחוץ וניקבה בני מעיים, אם הוא לצד פנים ־ כשירה, שהרי באה דרך הסימפונות. מחט דקה שנמצאה בכבד ־ לעולם טריפה.

מחט שנמצאה בעובי בית הכוסות: מצד אחד ־ כשירה, משני צדדים – טרפה, ואף על פי שקוף המחט לפנים, יש לחשוש שאוכלים ומשקים דחקו.

מחט שנמצאה בסימפון הגדול של הכבד ־ לרב הונא בר רב אידי: טריפה, **לרב אדא בר מניומני:** כשירה, ורבינא הכשיר, ופסק לקחת גלימת המטריף כדי לשלם נזק לבעל הבהמה.

חולין דף מ"ט. יום ה' פרשת חוקת ־ ג' תמוז תשפ"ו

דף מ"ט - ע"א

גרעין תמרה שנמצא במרה ־ כשירה, שכיון שאינו חד בא דרך הסימפונות, ואף על פי שכעת אינו יכול לצאת ־ נכנס בתנועות הבהמה. **גרעין זית שנמצא במרה ־** טריפה (למטריפים בנמצא מחט), שהוא חד.

נקרא ריאה – שמאירה את העיניים ־ והוא על ידי סממנים, כמו שאמרו: אם נמכר האווז בזוז נמכר ריאה שלו בארבע זוז משום תוספת הסממנים.

נקב בריאה במקום שמשמש הטבח ־ לרב אדא בר נתן: תולים במשמוש הקצב וכשירה, **למר זוטרא בר רב מרי:** אין תולים במשמוש הקצב, '**להלכה**' תולים. וכמו שתולים אם בא זאב ונטל בני מעיים והחזיר נקוב.

תולעת שיצאה מהריאה ־ נחלקו אם אומרים שיצאה קודם שחיטה וטריפה, או לאחר שחיטה וכשרה, 'להלכה' כשירה.

שנינו במשנה: לרבי שמעון אין נקובת הריאה טריפה עד שתינקב לבית הסימפונות – והוא לסימפון גדול. 'הלכה' נחלקו אם הלכה כמותו, למסקנא אין הלכה כמותו.

חלב שעל גבי קיבה נהגו בו כהנים היתר – כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו (להלן ע"ב) וסימניך: ישמעאל כהנא מסייע כהני.

ברכת כהנים:

'כה תברכו את בני ישראל' ־ ברכת כהנים לישראל, **'ואני אברכם' – לרבי ישמעאל:** ברכת הקדוש ברוך הוא לכהנים. **לרבי עקיבא:** ברכה לישראל מפי גבורה, שהקדוש ברוך הוא מסכים על ידי כהנים. ולדעתו ברכת כהנים עצמם נלמד הנאמר 'ואברכה מברכיך', וזהו עוד סיוע של רבי ישמעאל הכהן לכהנים – שמעמיד ברכתם במקום ברכת ישראל.

דף מ"ט - ע"ב

'[ו]את כל החלב אשר על הקרב' ־ לרבי ישמעאל: לרבות חלב שעל גבי הדקין, **לרבי עקיבא:** לרבות חלב שעל גבי הקיבה. 'למסקנא' יש להחליף השיטות, שהרי שנינו סימני חלב האסור: **'את החלב אשר על הקרב' ־ לרבי שמעון:** כל חלב הדומה לזה המכסה הקרב שהוא 'קרום' ו'נקלף'. **רבי עקיבא:** מוסיף שהוא גם 'תותב'. [וכאן שנינו 'מה' ולכן מסתבר להפך הברייתא הקודמת]. ומה שאמרו (לעיל ע"א) שנהגו להתיר כרבי ישמעאל משום אבותיו – באמת הוא עצמו אינו סובר כן.

סתימת נקב בחלב: חלב טהור ־ לכולי עלמא סותם ומכשיר משום שמהודק על הבשר – ולכן גם בחיה שהחלב כשר מכל מקום רק חלב הטהור גם בבהמה מהודק ומכשיר לכולם, **חלב טמא ־ לרב:** אינו סותם, **לרב ששת:** סותם.

נקב הסתום בחלב טמא ־ הכשיר רבא שהרי הכשיר רב ששת, ואף על פי שרב החמיר, יש להקל שהרי התורה חסה על ממון ישראל. וטענו רב פפא שהרי הוא איסור דאורייתא ואיך אפשר להקל משום שהתורה חסה על ממון ישראל.

משקין הנאסרים בגילוי ־ א: יש אוסרים א. יין, ב. מים, ג. חלב. **ב:** כל המשקים מלבד ־ א. ציר, ב. חומץ, ג. שמן, ד. דבש ה. מורייס. **ג. לרבי שמעון:** גם חמש אלו אסורים, והעיד שראה נחש ששתה ציר בצידן, אמרו לו: שוטה היה ואין מביאים ראיה מהשוטים.

חבית דבש שנתגלה ־ רבא: היקל משום ששנינו שרק שלושה משקים נאסרים בגילוי, ואף שיש מחמירים הרי התורה חסה על ממונם של ישראל. **לרב נחמן בר יצחק:** והלא רבי שמעון אוסר גם בדבש והיא סכנת נפשות ואיך תקל משום שהתורה חסה על ממון ישראל?. אמר לו רבא שיסכים להתיר בציר, שהרי כמה חכמים נהגו שאם נתגלה להם משקים עירבו בציר שהוא שורף הארס. השיבו: שיסכים לאסור בדבש, שהרי גם רבי שמעון בן אלעזר אוסר.

חלב העשוי ככובע אינו סותם ־ י"א: שהם חיטי כרכשא, וי"א: שהוא טרפש הלב.

חולין דף נ'. יום ו' פרשת חוקת ־ ד' תמוז תשפ"ו

דף נ' - ע"א

חלב חימצא ובר חימצא שעל הקיבה: אמר רב נחמן שאחד סותם ואחד אינו סותם, רבא: לא ידע איזה סותם ואיזה לא. וי"א: בר חימצא ־ סותם, חימצא – אינו סותם, וסימנך: יפה כח הבן מכח האב. וטענתו של רב נחמן להכשיר: כיון שבני ארץ ישראל אוכלים אותו כדלהלן, אם כן גם לבני בבל לפחות יסתום כחלב טהור.

שתי לשונות מהו חלב בר חימצא שאכלו בני ארץ ישראל ולא בני בבל ־ י"א: שחלב שעל הקשת לכולי עלמא אסור, ונחלקו בחלב שעל היתר, אם נאכל כיון שאינו תותב או גם שאינו תותב אסור (שנחלקו לעיל דף מ"ט). וי"א: לכולי עלמא זה שהחלב על היתר מותר, ונחלקו בחלב שעל הקשת אם נחשב תותב או לא.

אמרו בשם רבי יוחנן: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל בטריפה והלכה כרבי שמעון באבל ־ 'בטריפה' בבני מעיים שניקבו וליחה סותם כשירה ־ בליחת המעיים שיוצא בדחיקת הסכין. 'באבל' ־ לעניין אבל שבא באמצע ימי אבילות: **לתנא קמא:** שלושה ימים ראשונים: בא ממקום קרוב – מונה עמהם, ממקום רחוק – מונה לעצמו, לאחר שלושה ימים: גם אם בא ממקום קרוב מונה לעצמו. **לרבי שמעון:** גם אם בא ביום השביעי ממקום קרוב מונה עמהם. והתפלל אחד התלמידים שיזכה לשמוע הדברים מפי רבי אבא, וכשעלה לארץ ישראל שאל, והשיב שאמר שאין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל, ולעניין אבל נחלקו אמוראים. **הכרעת הגמרא:** אין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל בטרפה, והלכה כרבי שמעון באבל, שהלכה כדברי המיקל באבל.

מקיפים בבני מעיים ־ להשוות הנקבים לדעת אם נעשה לאחר שחיטה ולהכשיר. רבא הקיף ובכל זאת לא דמו, בא רב משרשיא בנו ומשמש בנקבים שעשה ודמו, באומרו שהרי כמה ידיים משמשו בנקבים שנמצאו. אמר רבא: חכם בני בטריפות כרבי יוחנן.

מקיפים בריאה ־ לרבא: רק באותה ערוגה ולא מערוגה לערוגה. **להלכה:** גם מערוגה לערוגה, אבל דווקא מדקה לדקה ומגסה לגסה, ולא מגסה לדקה ומדקה לגסה.

מקיפים בקנה – לרב פפא: רק באותה חוליה ולא מחוליה לחוליה. **להלכה:** גם מחוליה לחוליה ומבר חוליה לבר חוליה, ולא מחוליה לבר חוליה ולא מבר חוליה לחוליה.

חלחולת שניקבה כשירה – משום שהירכיים מעמידות אותה. **השיעור – לרבי יוחנן:** מקום הדבק עד רובו (רש"י עפ"י רש"ל), שלא במקום הדבק נטרפת במשהו. **לרב נחמן:** מקום הדבק גם אם ניטל כולו כשר כל שנשתייר כדי תפיסה, והוא כרוחב אצבע, וגם בשור די בכך.

דף נ' - ע"ב

מקום כרס הפנימי שטריפות בנקב משהו:

א. לרבי נתן: סניא דיבי (המעי העיור). **ב. לרבי ישמעאל:** האיסתומכא של הכרס. **ג. לרבי יוחנן:** מקום צר יש בכרס, ופירש רב אסי שהוא מן המיצר ולמטה. **ד. לשמואל:** מקום הכרס שאין בו מילת. **ה. לרב:** טפח בוושט סמוך לכרס. **ו. לרבי יוסי בר חנינא:** כל הכרס, [וכרס החיצון שנטרף רק אם נקרע רובו הוא בשר החופה רוב הכרס]. **ז. לרב הונא:** מפרעתה, והוא צד התחתון המתגלה כשחותכים הקצבים לבטן הבהמה. וכן נהגו בנהרדעא, ופירשו שכל השיטות הקודמות שייך בשיעור זה מלבד שיטות ה' ו', שנחלקו עליהם.

שנינו במשנה: לרבי יהודה שיעור קרע כרס החיצונה להטריף בבהמה גדולה בטפח ובקטנה ברוב ־ ופירשו לא גדולה – גדולה ממש, ולא קטנה – קטנה ממש, אלא כל שנקרע בה טפח ואינו רוב ־ הוא בגדולה טפח, נקרע רוב ואינו טפח – הוא קטנה ברוב, והחידוש הוא שאף באופן שרובה הוא מעט פחות מטפח די בכך.

נחתך בכרס החיצונה נקב עגול כסלע ־ טריפה, שאם תימתח יעמוד על טפח, וי"א: כסלע כשירה ורק ביותר מסלע טריפה, והוא כשיעור שאפשר להכניס שלש גרעיני תמרים עם מקצת בשר בדוחק שהם שלש גרעינים בלי בשר בריווח.

חולין דף נ"א. יום שב"ק פרשת חוקת ־ ה' תמוז תשפ"ו

דף נ"א - ע"א

המסס ובית הכוסות:

מחט שנמצאה בעובי בית הכוסות: מצד אחד ־ כשרה, משני צדדים ־ נמצא עליה קורט דם בידוע שלפני שחיטה וטריפה, לא נמצא עליה קורט דם בידוע שלאחר שחיטה וכשרה, שאינו דומה לסתם נקב ־ כיון שנמצאה מחט אילו היה קודם שחיטה היה הדם נדבק בה. לעניין ממון: הגליד פי המכה – בידוע שנהיה שלושה ימים קודם שחיטה, לא הגליד – המוציא מחבירו עליו הראיה.

ריסוק איברים:

הניח בהמה למעלה ובא ומצאה למטה – אין חוששים לריסוק אברים, ולא משום שנסרך בכותל, רק משום שמשערת בנפשה קודם שקופצת, ולכן גם בקפצה מארובה אין חוששים.

כבשה שגררה רגליה האחוריות ־ רב יימר: הכשיר באומרו שאחזה התכווצות שרירים. **רבינא:** הקשה לו שמא נפסק חוט השדרה, ובדקו ונמצא כרבינא. 'הלכה' כרב ייימר, משום שהתכווצות שרירים שכיח אבל פסיקת חוט השדרה לא שכיח.

זכרים שניגחו זה את זה – אין חוששים לריסוק אברים אף על פי שנאנחים הוא רק משום שאחזם חום, אבל אם נפלו לארץ חוששים לריסוק איברים.

אילים שהושלכו על ידי הגנבים אין חוששים לריסוק אברים, משום שמשליכים אותם על מתניהם כדי שירוצו לפניהם. אם השליכו בחזרה: אם מחמת יראה – חוששים, מחמת תשובה – אין חוששים – שבוודאי עשו תשובה מעולה.

הכה על ראש בהמה במקל חלק והלך המקל על הזנב, וכן להיפך, או שהכה כנגד כל השדרה – אין חוששים לריסוק אברים, ורק אם הגיע ראש המקל באמצע הגב חוששים. אבל אם הכה אותה במקל שיש בו קשרים - חוששים בכל אופן.

דף נ"א – ע"ב

בית הרחם – אין בו משום ריסוקי אברים, א. אין להוכיח כן ממה ששנינו תינוק בן יום אחד מטמא בזיבה ואין מטהרים אותו מטעם 'מבשרו' – ולא מחמת אונסו, ב. וכן אין להוכיח ממה ששנינו ששוחטים ביום טוב עגל שנולד בו ביום - שיתכן שמדובר שיצא דרך דופן. ג. ואין להוכיח ממה ששנינו שבכור שנולד ביום טוב ומומו עמו אינו מוקצה ומותר לשחטו ביום טוב (ויוצא דופן אינו קדוש לכולי עלמא) - שיתכן שמדובר בהפריס על גבי קרקע ויצא מחשש ריסוק איברים.

הפלת הבהמה בבית המטבחים – אין בו משום ריסוק אברים, שדרכו לנעוץ ציפורניו עד שמגיע לארץ.

נפלה מהגג ונעמדה לרב יהודה אמר רב: אינה צריכה המתנה מעת לעת, אבל צריכה בדיקה.

לרב חייא בר אשי: צריכה בדיקה. (הלכה כרב יהודה אמר רב, ודווקא אם עמדה ממש).

לרב ירמיה בר אחא אמר רב: פשטה ידה לעמוד – כאילו עמדה. עקרה רגלה להלך - כאילו הלכה.

לרב חסדא: ניערה לעמוד - כאילו עמדה.

בדיקת נפולה בבהמה – כנגד בני מעיים, ומר זוטרא: הוסיף בדיקה כנגד בית החלל כולו, אבל סימנים אינם צריכים בדיקה שהם קשים.

נפולה בעוף:

עוף שנחבט על פני המים – כיון ששט מלא קומתו די, אבל דווקא אם שט ממטה למעלה, או באגם, אבל בשט מלמעלה למטה דווקא אם הקדים הקיסמים ששטים גם הם במים.

נפל העוף על גלימה - אם היא מתוחה חוששים לריסוק איברים, אבל אם אינה מתוחה, או שהיא מקופלת אין חוששים. **נפל על רשת** - רק אם הקשרים קרובים חוששים. **נפל על חבילות קנים** - חוששים. **נפל על חבילות פשתן** - חוששים, אבל אם נפל על צידיהם אין חוששים. **נפל על פשתן** - אם דייק ונפיץ אין חוששים, רק אם עשוי בחבילות קטנות שיש בהם קשרים. אבל אם רק דייק ולא נפיץ – חוששים. **נפל על נעורת פשתן** - חוששים. אבל אם היא דקה מן הדקה - אין חוששים. **נפל על סיב הדקל** - חוששים, אבל אם כבר נחלק - אין חוששים. **נפל על אפר** - מנופה חוששים אינו מנופה אין חוששים. **נפל על חול** - על דק אין חוששים, על גס חוששים. **נפל על אבק דרכים** - חוששים. **נפל על תבן** - רק אם עשוי חבילות חוששים. **נפל על חיטים ושעורים ומיניהם** - חוששים.

זה הכלל: נפל על מינים המחליקים – אין בהם חשש, נפל על שאינם מחליקים חוששים. ולכן: בתלתן וחומוס - חוששים. באפונה ושאר מיני קטניות - אין חוששים.

חולין דף נ"ב. יום א' פרשת בלק - ו' תמוז תשפ"ו

דף נ"ב – ע"א

דבוק – רב אשי: התיר, **אמימר:** אסר. **'ללשון א'** אם נדבק כנף אחד - לכולי עלמא מותר, ונחלקו בנדבק שתי כנפיים, לאמימר אסור – כיון שאינו יכול לקום, לרב אשי מותר – שיכול לקום על ידי עקבי הכנפיים. **'ללשון ב'** נדבקו שתי כנפיים - לכולי עלמא אסור. ונחלקו בנדבק כנף אחד, לרב אשי מותר - משום שפורחת בכנף אחד, לאמימר אסור – כיון שאינו יכול לעוף באחד אינה יכולה גם בשני. **'להלכה'** בשתי כנפיים - אסור, בכנף אחד – מותר.

צלעות: נשתברו רוב צלעותיה טריפה - הוא 6 מכל צד, או 11 מצד אחד ועוד 1 מצד שני. והם רוב צלעות הגדולות שיש בהם מוח, ודווקא שנשברו בחצי העליון שכלפי שדרה.

נעקרו צלעותיה - לבן זכאי: טריפה בנעקר רוב צד אחד (6), **לרבי יוחנן:** רק בנעקר רוב שני צדדים וכמו בנשבר. **לשמואל:** טריפה גם באחת.

צלע שנעקרה - אמר רב: נעקרה צלע וחצי חוליא עמה - טריפה. אבל אם נעקר בלי חוליא, גם אם נעקר שתי הצלעות משתי צידיה - כשירה, כמו שמוכח לעיל מכך שדווקא בניטל רוב טריפה, ורוב משתי צדדים לא שייך בלי שיעקר משתי הצדדים. **רב כהנא ורב אסי: לא שמעו דינו של רב, ושאלו לרב מה הדין בנעקר צלע מכאן וצלע מכאן עם מקצת חוליא, והחוליא קיימת** - והשיב בתמיה: והלא גיסטרא היא ונבילה?. ולא שאלו מה הדין בצלע אחת [כדינו של רב - שעדיין לא שמעו], מפני שאם ישיב להם שטריפה ידעו שכל שכן בניטל שתיהם, אבל אם ישיב להם שכשירה לא ידעו כיצד הדין בנעקר שתיהם, ולכן שאלו בניטל שתיהם, שאז אם ישיב להם שכשירה – בוודאי בניטל אחת כשרה, ואם ישיב להם שהיא טרפה בניחותא – יבינו שאם ניטל אחת כשירה, ואם יכעס על שאלתם – יבינו שגם באחת טריפה וכועס מדוע שאלו רק על ניטל שתיהם - ואכן בכך שהשיב להם בתמיהה שהיא נבילה הבינו שבאחת היא טריפה.

דף נ"ב – ע"ב

חיסרון בשדרה שלא יטמא המת באהל - לבית שמאי: שתי חוליות, **לבית הלל:** חוליא אחת.

אמר שמואל: לעניין טריפה - לבית הלל: כל שחסר חוליא טריפה, **לבית שמאי:** טריפה רק אם חסרו שתיים. ואף על פי שלדעת שמואל (לעיל ע"א) גם בניטל הצלע לבדה טריפה, כאן מדובר בניטל חוליא מהחוליות שבסוף הכסלים שאין להם צלעות. אף על פי שמקילים בית שמאי לעניין טריפה - מכל מקום לא נשנה משנה זו בין 'קולי בית שמאי וחומרי בית הלל' - כיון שהם נשאלו לעניין טומאת אוהל המת, ובזה בית שמאי מחמירים שכל שלא חסרו שתיים מטמא.

גולגולת שנתרסק ברובה טריפה - ואיבעיא אם רוב גובהה או רוב היקיפה? ותיקו.

בשר החופה רוב הכרס ברובו טריפה - ואיבעיא אם הוא כשנקרע הרוב, או רק בניטל רובו. ושייך ספק זה לשמואל שפירש שכרס הפנימית שנטרף במשהו הוא מקום שאין בו מילת, אבל למערבא שפנימית הוא כל הכרס כולו, הרי לשיטתם כרס חיצונה הוא בשר החופה את רוב הכרס ומפורש שנטרף בנקרע הרוב.

דרוסה: דרוסה בבהמה - לרב: מן הזאב ולמעלה קרוי דרוסה, אבל לא חתול. **דרוסה בעופות** – מן הנץ ומעלה. ואף על פי שכבר שנינו ודרוסת הזאב שמשמע למעט חתול, הוצרך רב להשמיע - א. שלא נאמר שבבהמה דקה עושה דרוסה גם חתול, ובא התנא לומר שזאב עושה דרוסה גם בגסה. ב. שלא נאמר שכן הדין בחתול וזאב שנינו משום שכן הדרך.

שנינו במשנה: לרבי יהודה דרוסת הזאב – בדקה, דרוסת ארי – בגסה, אבל זאב אינו עושה דרוסה בגסה. לדברי בנימין בר יפת סובר כן גם תנא קמא, ולא בא רבי יהודה רק לפרש דברי חכמים. **לרב יהודה בשם רב:** לתירוץ ראשון חולק עליו תנא קמא וסובר שזאב עושה דרוסה גם בגסה.

דרוסת הנץ – בעופות, אבל בגדי וטלה אינה אסורה עד שתינקב לחלל כקוץ בעלמא.

דרוסה בחתול – לשיטת בריבי: במקום שאין מצילים מידו, שאינו כועס כל כך – אין דרוסה בחתול. אבל במקום שמצילים מידו, או במקום שצריכה להציל עצמה – יש דרוסה. **לחכמים:** **'ללשון א'** אין כלל דרוסה בחתול נץ ונמייה (בגדי וטלה) רק אם תינקב לחלל כקוץ בעלמא, שאף על פי שיש לה ארס, אינו שורף. **'ללשון ב'** יש דרוסה בחתול גם במקום שאין מצילים. **לרב חסדא:** דרוסת חתול ונמייה בגדי וטלה, ודרוסת חולדה בעופות - ללשון א' סובר כבריבי ולא אמרו רק כשיש מצילים, ללשון ב' סובר כרבנן ואמרו גם במקום שאין מצילים.

חולין דף נ"ג. יום ב' פרשת בלק - ז' תמוז תשפ"ו

דף נ"ג – ע"א

דרוסה בחתול וחולדה לרב: בעופות – יש דרוסה לחתול ולחולדה, בכבשים גדולים – אין דרוסה לשניהם, בגדי וטלה – יש דרוסה לחתול ולא לחולדה.

דרוסה בשאר עופות טמאים – יש להם דרוסה. ויש חילוק בין דרוסת הנץ לעופות טמאים, **'ללשון א'** שדרוסת הנץ – בעוף הדק כמותה, ושאר עופות טמאים – רק באלו שקטנים מהם. **'ללשון ב'** דרוסת הנץ – גם בעוף שגדול ממנו, ושאר עופות – טמאים רק בעופות שדומים להם.

דרוסה בשועל – י"א: שאין דרוסה לשועל, ומה שהיה במרחץ של בית היני ששועל דרס רחל ואמרו שיש דרוסה, היה בחתול. י"א: שיש דרוסה לשועל, ומעשה שהיה במרחץ ואמרו שאין דרוסה, היה בכלב.

דרוסה בכלב – אין דרוסה.

קבלה בידינו 'דרוסה' - א. רק ביד ולא ברגל, **ב.** אין דרוסה רק בציפורן ולא בשן, **ג.** אין דרוסה רק מדעת ולא שלא מדעת, **ד.** אין דרוסה רק מחיים ולא לאחר מיתת האבר, כגון שדרס וחתכו ידו, שאינו מכניס הארס בשעת דריסה, אלא כשחולץ ומוציא ציפורנו.

ארי שנכנס לבין שוורים ונמצא ציפורן בגב אחד מהם – אין חוששים שמא דרסו ארי, שהרי מצד אחד - רוב אריות דורסים, אבל כל הדורס אין ציפורנו נשמט וממילא יש לתלות שנתחכך בכותל, אבל מצד שני - רוב שוורים מתחככים, אבל כל המתחכך אין ציפורן יושבת לו בגב - וכיון שהצדדים שווים, **לרב:** יש להעמיד על החזקה ולהכשיר, וכשיטתו להכשיר ספק דרוסה. **הוסיף אביי:** רק ציפורן – ולא רק מקומה, ורק לחה – ולא יבישה, ודווקא אחת – ולא בשנים ושלושה העומדים בשורה.

דף נ"ג – ע"ב

ספק דרוסה - לרב: כשירה, **לשמואל:** טריפה. ולשניהם בספק אם נכנסה חיה - תולים שלא נכנסה. ספק כלב או חתול - תולים בכלב וכשר. נכנס ויושב ביניהם בשקט - שלום עשה ולא דרס. קטע ראש אחד מהם - נח מכעס ולא דרס. ארי נוהם ושוורים גועים - הם מבוהלים ולא דרס. ונחלקו אם ארי שותק ושוורים גועים - לשמואל: גועים מחמת דריסה, לרב: מחמת פחד. **'הלכה'** אמימר פסק כשמואל, שאלו רב אשי והלא הכשיר רב? השיב אמימר: א. איני סובר כמותו. ב. רב הודה לשמואל, (שנשאל רב על סל מלא עופות ספק דרוסות, ושלחו לשמואל, חנק שמואל והשליך לנהר) ודחו: שאם חזר בו רב היה אוסר, אלא שהיה מקומו של שמואל.

שמואל בספק דרוסה: לא רצה להשליך לנהר בלי לחונקם - שלא יפרחו ויצאו. ולא השהה י"ב חודש לבודקם - שמא יבואו לידי תקלה. ולא מכר לגויים - שמא ימכרו לישראל. ולא השליך לכלבים - כדי לפרסם האיסור, ומאותו טעם לא השליכם לאשפה רק לנהר לאחר חניקה.

אווז שיצא מבין קנים בצוואר מלוכלך בדם - הכשיר רב אשי, שיש לתלות בקנים כמו שיש ספק כלב ספק חתול תולים בכלב.

בדיקת דרוסה - לבני רב חייא ולשמואל: כנגד בני מעיים. ושאל אילפא מה הדין כנגד הסימנים? **לרב:** כנגד בית החלל כולו וגם בסימנים.

סימנים שנדלדל - שאל אילפא בכמה נטרפת? והביא רב זירא שפירש שמואל - ברוב.

ריקבון בבשר מחמת דריסה - שאל רב אמי מה הדין? והביא רב זירא שפירש רב – בדרוסה עד שיאדים בשר כנגד בני מעיים, ואם נתמסמס הבשר רואים אותו כאילו אינו, ושיעורו: כל שהרופא מגרדו ומעמידו על בשר חי. ולמדו מזה להטריף ריאה שהיא בשלימותה כשיושבת כראוי, אבל אם מרימים אותה נופל ממנה חתיכות.

סימני דריסה: ניקבה בקוץ – עד שתינקב לחלל. בדרוסה – משיאדים הבשר כנגד בני מעיים. בסימנים – עד שיאדימו סימנים עצמם.

חולין דף נ"ד. יום ג' פרשת בלק - ח' תמוז תשפ"ו

דף נ"ד – ע"א

שיעור הדריסה בקנה ובוושט: בין בוושט שנקב שלו במשהו ובין קנה שנקב שלו כאיסר – שיעורם במשהו, מפני שהארס מתפשט.

בדיקת דרוסה: לרב יצחק בר שמואל בר מרתא: כנגד בני מעיים. **לרב:** נשבע רב נחמן שהורה רב מהכף עד הירך, והוא מכף המוח, וכולל גם כנגד הסימנים. וכן נשבע רב חייא בר יוסף לרבי יוחנן וריש לקיש שאמרו שצריך רק כנגד בני מעיים. אמר ריש לקיש: מיהו רב שאיני מכירו והוראותיו נזכרים תמיד?. הזכירו לו רבי יוחנן שרב הוא התלמיד ששימש את רבי רבה ורבי חייא, ונשבע אני שכל אותם השנים ששימש אותו תלמיד בישיבה אני שימשתי בעמידה, וגדול בתורה וחסידות, מיד פתח ריש לקיש ואמר: ברם, זכור אותו האיש לטוב, שאמרו שמועה מפיו:

נמצאה הגרגרת לאחר שחיטה שמוטה ושחוטה - לרב: כשירה, שאי אפשר לשמוטה שתהא שחוטה. **לרבי יוחנן:** יביא הקנה ויקיף וישווה לחיתוך שיעשה כעת. הוסיף רב נחמן: כל מה שהתיר רב (בלי בדיקה) ורבי יוחנן (בבדיקה) הוא אם לא תפס בסימנים בשעת שחיטה, אבל תפס בסימנים ושחט אפשר לשמוטה שתהא שחוטה.

טריפה בהכאה בגיד הנשה – בני ביתו של יוסף הצייד היו הורגים הבהמות בהכאה על גיד הנשה - שאלו לרבי יהודה בן בתירא האם נטרפת במכה זו, והשיב: האם יש להוסיף על הטריפות? אין לך רק מה שמנו חכמים! **טריפה בהכאה בכליה** – רב פפא בר אבא הצייד היה הורג בהמות בהכאה בכליה - שאלו את רבי אבא האם נטרפת במכה זו, השיב: האם יש להוסיף על הטריפות? אין לך רק מה שמנו חכמים! ואף שלבסוף מתה במכה זו - מכל מקום אפשר לרפאותה בסממנים ותחיה.

דף נ"ד - ע"ב

משנה, אלו כשרות בבהמה: א. ניקבה הגרגרת או שנסדקה – וחסר פחות מאיסר האיטלקי, **ב.** נפחתה הגולגולת – ולא ניקב קרום של מוח, **ג.** ניקב הלב – שלא לבית חללו, **ד.** נשברה השדרה – ולא נפסק החוט שלה, **ה.** ניטלה הכבד – ונשתייר הימנה כזית, **ו.** המסס ובית הכוסות שניקבו זה לתוך זה, **ז.** ניטל הטחול, **ח.** ניטלו הכליות, **ט.** ניטל לחי התחתון, **י.** ניטלה האם שלה, **י"א.** חרותה בידי שמים.

גלודה - רבי מאיר: מכשיר, **חכמים:** פוסלים.

ראש עצם הירך שיצא ממקומו בעצם האליה - לרב מתנה: טריפה, **לרבא:** כשירה, ורק אם נפסק

גיד בראש העצם טריפה. **'לרבי יוחנן'** - מה ששנינו 'אלו טרפות' דווקא, שראה התנא שיש לרבות דין זה מהנאמר זה הכלל הנשנה בסיפא, משום שדומה לטריפות של נטולה, ולכן מיעט זאת במה ששנה אלו טריפות - ולא זה וכשירה. **'לריש לקיש'** - 'אלו כשרות' דווקא, שראה שאין לרבות דין זה מהנאמר זה הכלל כיון שאינו דומה לטריפות נקובה/ פסוקה/ נטולה, ולכך שנה אלו כשרות - אבל זו טריפה. **'להלכה'** כשירה גם אם נפסק גיד בראש העצם, ואם נתעכל ונרקב לגמרי - טריפה.

נחסרה גרגרת עד כאיסר האיטלקי כשרה - ואמר זעירי לתלמידיו שבמטבעות שלהם השיעור הוא בדינר קורדינאה והוא פשיטא קטן הנמצא בין פשיטי פומבדיתא.

בעלי אומנות שעסוקים במלאכה: מפני תלמידי חכמים - אינם עומדים, מפני מביאי ביכורים - עומדים, ואין הטעם משום שחביבה מצוה בשעתה - שאפשר שאם לא יכבדו אותם נמצא אתה מכשילם לעתיד לבוא.

נחסרה גרגרת בדיוק כאיסר האיטלקי - טריפה, משום שלחומרא אומרים עד ולא עד בכלל. וכן לעניין שיעור כסלע גולגולת שחסרה בדיוק כסלע הרי הוא כמו יותר מסלע.

חולין דף נ"ה. יום ד' פרשת בלק - ט' תמוז תשפ"ו

דף נ"ה - ע"א

שיעורי חכמים להחמיר - חוץ מגריס בכתמים שהוא להקל (ואינה טמאה בכתם רק בכגריס ועוד). וכן לעניין 'עד' תמיד לחומרא - ולכן אמרו (לעיל דף נד:) לגבי שיעור טריפות גרגרת וגולגולת עד ועד בכלל.

חבל היוצא מהמטה: עד 5 טפחים - טהור, ובדיוק 5 - טמא, שלחומרא 'לא עד בכלל'. 5 טפחים עד 10 - טמא, 10 בדיוק טמא, שלחומרא עד בכלל.

שיעור קבלת טומאה בכלי חרס דקים, ובשבריהם ודפנות היושבים בלי סמיכה: המקבל עד לוג - בכדי סיכת קטן. מלוג עד סאה - רביעית. מסאה ועד סאתיים - חצי לוג. לוג וסאה וסאתיים דינם כפחות מכך, שלחומרא 'עד ועד בכלל'.

שנינו במשנה: ניטל הטחול כשירה - אבל לרב עוירא אם רק ניקב טריפה. ומה ששנינו שאם חתך מטחול הבהמה עצמה ונשאר בתוכה בשעת שחיטה אסור באכילה ואינו ניתר בשחיטה - א. באמת כל הבהמה אסורה, משום שנטרפה בחתיכת הטחול (אגב ששנינו לעניין עובר שאם נחתך ממנו ונשאר בתוכה בשעת שחיטה האבר שנחתך מותר נקטו לגבי האם שהאבר אסור). ב. נחתך דינו כניטל שכשרה, ולא כמו ניקב שטריפה. ומורי הוראות טריפות שבארץ ישראל אמרו - שאין הלכה כרב עוירא אם ניקב הטחול בחלק הדק שבו, ואם ניקב בחלק העבה שבו - הרי זו טריפה, ואם נשאר כעובי דינר זהב - כשירה גם בחלק העבה.

ניטלו הכליות:

לרכיש בר פפא: לקה בכליה אחת - טריפה, והוא בהגיע למקום חריץ הלובן שתחת מתניה. כל מורי הוראות בטריפות שבארץ ישראל אמרו - הלכה כרכיש בר פפא

דף נ"ה - ע"ב

אמרו במערבא: הפוסל בריאה - כשר בכליה, שהרי נקב פסול בריאה וכשר בכליה, וכל שכן שהכשר בריאה כשר בכליה. והקשה רבי תנחומא: הלא מוגלא כשר בריאה ופסול בכליה? מים זכים הצלולים שאינם סרוחים - כשרים בשניהם. אלא אין אומרים בטריפות זו דומה לזו, שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה.

כליה שהקטינה טריפה, בדקה - עד כפול, בגסה - עד כענבה בינונית.

שלושה שמות יש לרחם הבהמה: א. אם, ב. טרפחת, ג. שלפוחית.

חרותה שצמקה ריאה שלה: בידי שמים - כשירה, בידי אדם - טריפה, **לרבי שמעון בן אלעזר:** גם בידי כל הבריות טריפה. הבדיקה בריאה שצמקה לדעת איך צמקה - מניחים אותה מעת לעת בקיץ בקערות חרס לבנות מלאות מים קרים, ובחורף בקערות חרס שחורות מלאות מים פושרים - ואם חוזרת לקדמותה הרי זו בידי שמים וכשירה.

הגלודה - רבי מאיר: מכשיר, **חכמים:** פוסלים, וחזר בו רבי מאיר והטריף.

גלודה שנשתייר כסלע כשירה:

א. לשמואל: ברוחב כסלע על פני כל השדרה - ואיבעיא בניטל מקום שדרה וכל השאר קיים?

ב. לרבה בר בר חנה: בראשי פרקים - ואיבעיא בניטל מקום ראשי פרקים וכל השאר קיים?

ג. לרבי אלעזר ב"ר ינאי: במקום טיבורו - ואיבעיא בניטל מקום טיבורו והשאר קיים?

ד. לרב: כל העור כולו מציל כסלע חוץ מעור בית הפרסות.

ה. לרבי יוחנן: מציל גם עור בית הפרסות מציל, והוא לדעת חכמים שדינו כעור ולא כבשר.

השוחט עולה להקטיר כזית עור חוץ למקומו או זמנו - אינו פסול, כיון שאינו בשר. וכן לעניין טומאה. אבל יש עורות שדינם כבשר בין לעניין קדשים [שאם חשב להקטיר חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חשב חוץ לזמנו - פיגול וחייבים עליו כרת], ובין לעניין טומאה - **לחכמים:** הוא בעור שתחת האליה. **לרבי יעקב ורבי שמעון:** גם עור בית הפרסות ועור הראש של עגל הרך וכל שמנו חכמים במשנה לגבי טומאה שדינם כבשר - להביא עור בית הבושת.

חולין דף נ"ו. יום ה' פרשת בלק - י' תמוז תשפ"ו

דף נ"ו - ע"א

משנה: אלו טריפות בעוף: א. נקובת הוושט, **ב.** פסוקת הגרגרת, **ג.** הכתה חולדה על ראשה מקום שעושה אותה טרפה, **ד.** ניקב הקורקבן, **ה.** ניקבו המעיים. **ו.** נפלה לאור ונתכווצו בני מעיה ונהפכו מראיתם: אם ירוקים - פסולים, אם אדומים - כשרים.

דרסה אדם ברגליו, או שטרפה בכותל, או מעכה בהמה, ומפרכסת, אבל שהתה מעת לעת ושחטה, כשירה.

בדיקת העוף שנשכו חולדה בראש:

א. לרב ושמואל ולוי: מכניס ידו בפיו, ודוחק כלפי מעלה, ובודק, אם המוח מבצבץ ועולה - היא טרפה, שמא ניקב הקרום, ואם אינו יוצא - כשירה, וגם להאומר שאם ניקב קרום העליון ולא התחתון היא טריפה, אנו תולים שאם היה נקב בקרום העליון היה התחתון פוקע בדחיפת האצבע.

ב. זעירי: היה סובר שאין בדיקה לנשיכת חולדה מפני ששיניה דקות ועקומות ונוקב באלכסון, וחזר מדבריו.

ג. לרבי שמעון בן לקיש ורבי שמעון בן אלעזר בשם רבי יהודה: בודקים ביד (שמכניס לתוך פיו כמבואר לעיל), אבל אינו בודק לאחר שחיטה במסמר שמוליכו מלמעלה על הנקב לראות אם יחגור בקרום ופותח את הגולגולת תחלה, שלפעמים שאינו נקוב והמסמר נוקבו ומפסיד ממון ישראל.

ד. לרבי יוחנן ורבי נחמיה: בודקין גם במסמר.

בדיקת נקב בקרום של מח

רב שיזבי - היה בודק אם ניקב קרום של מוח נגד השמש.

רב יימר - היה בודק במים, שהוציא כל המוח מן הקרום דרך פיה וממלא הקרום במים, ואם יוצא דרך המכה בידוע שניקב הקרום. וי"מ: שמכניס בנקב העצם מים, וחוזר ומוציאו, ואם התלבן בידוע שנתערב בהם המוח.

רב אחא בר יעקב - בדק במסמר.

עוף של מים - אם נשבר העצם, אף על פי שלא ניקב הקרום טריפה, משום שקרומו רך, וכשנשבר העצם אין הקרום עומד.

טריפות שמנו חכמים בבהמה כנגדם בעוף - יתר עליהם עוף של מים שאם נשבר העצם, אף על פי שלא ניקב קרום של מוח - טריפה הוא.

הוריקה כבד כנגד בני מעיים - טריפה. ואף על פי שגם אם ניטל הכבד כשירה, כיון שהוריקה כבד כנגד בני מעיים, בידוע שנפלה לאור ונשרפו בני מעיים.

דף נ"ו - ע"ב

עוף שנפל לאש:

נפלה לאור והתכווצו בני מעיה ונהפכו המראה לירוק - פסולה. ושיעור ירקות במשהו כשיעור נקב. **ירוקים פסולים** רק בקורקבן בלב ובכבד - שדרכם להיות אדומים. **אדומים כשרים** רק בלב בקורקבן ובכבד - אבל אלו שדרכם להיות ירוקים, אם האדימו טריפה, שאדומים שהוריקו וירוקים שהאדימו, טריפה. אדומים שהוריקו ושלקם וחזרו והאדימו - כשרים, שמתחילה נכנס בהם עשן והלך על ידי הרותחים. אדומים שלא הוריקו ושלקם והוריקו - טריפה, שנתגלה חרפתם, שבוודאי נשרפו. אבל אין חוששים שלא יאכל רק בשליקה, שאין מחזיקים ריעותא, ורק אם נזדמן ששלקם והוריקו - פסולה.

דרסה או טרפה בכותל ושהתה מעת לעת כשירה - אבל צריכים בדיקה שמא נשבר השדרה ונפסק החוט.

משנה. אלו כשרות בעוף: א. ניקבה הגרגרת או שנסדקה, **ב.** הכתה חולדה על ראשה במקום שאינו עושה אותה טרפה. **ג.** ניקב הזפק, לרבי: גם בניטל. **ד.** יצאו בני מעיה ולא ניקבו, **ה.** נשברו גפיה, **ו.** נשתברו רגליה, **ז.** נמרטו כנפיה. **לרבי יהודה:** אם נטלה הנוצה הדקה שסמוכה לבשר - פסולה.

מעשה ברבי סימאי ורבי צדוק שהלכו לעבר שנה בלוד ושבתו באונו והורו בטרפחת כרבי בזפק - ונסתפקו בגמרא אם שתי הוראות היו, בטרפחת - לאיסור, ובזפק - להיתר כרבי. או שהורו בטרפחת להיתר כמו שרבי מתיר בזפק, אבל בזפק לא התירו כרבי? ולא נפשט.

גגו של זפק, כל שנמתח עם הוושט - נידון כוושט ונפסל בנקב כל שהוא.

יצאו בני מעיה: אם לא היפך בהם - כשירה, אבל אם היפך בהם - טריפה.

'הוא עשך ויכוננך' - לרבי שמואל ברבי יצחק: מלמד שברא השם יתברך בסיסים באדם, שאם נהפך אחת מהם אינו יכול לחיות. **רבי מאיר:** מפרש על כנסת ישראל - שהוא כרך שהכל בו, ממנו כהנים, ממנו נביאים, ממנו שרים, ממנו מלכים, שנאמר 'ממנו פנה ממנו יתד' וגו'.

חולין דף נ"ז. יום ו' פרשת בלק - י"א תמוז תשפ"ו

דף נ"ז - ע"א

בדיקת עופות שנשברו רגליהם - רבא בדק בצומת הגידים והכשיר.

שמוטת יד בבהמה - כשרה.

שמוטת ירך בעוף - י"א בשם רב ורבי יוחנן: שהיא טריפה, ולרב הונא בשם רב ולרבי חנינא **ובשם רבי:** כשירה, 'נהרא נהרא ופשטיה'. (וראה עוד להלן ע"ב). וזה בשמוטה, אבל חתוכה - פסולה, ואל תתמה, שהרי חותכה מכאן ומתה, וחותכה מכאן וחיתה.

שמוטת גף בעוף - לרב יהודה בשם רב: היא טריפה, שחוששים שמא ניקבה הריאה, **לשמואל ורבי יוחנן:** תיבדק הריאה. **לחזקיה:** אין ריאה לעוף, ומדבריו ניכר שאינו בקי בתרנגולים. **לרבי יוחנן:** יש לו ריאה, וישנה כעלה של וורד בין אגפים.

טריפות שמנו חכמים בבהמה כנגדם בעוף - יתר עליהם עוף, שאם נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח. לחזקיה רצו לומר שאין ריאה לעוף לעניין שאם נפלה מהגג או נפלה לאור שאין צריך לבודקה, משום שרוב צלעותיה מגינות עליה. 'למסקנא' אמרו שחזקיה היה מפרש שאין כלל ריאה לעוף, שלא היה בקי בתרנגולים.

בהמה שנחתכו רגליה: מהארכובה ולמטה - כשירה. מהארכובה ולמעלה - פסולה, וכן שניטל צומת הגידים. וכן בעוף.

דף נ"ז - ע"ב

שמוטת העוף טריפה - היא הלכה רווחת בישראל, וכמו התרנגולת שהיה לרבי שמעון בן חלפתא שנשמטה ירך שלה, ועשו לה שפופרת של קנה וחיה המכה, אבל מתה לסוף י"ב חודש מתה.

קדירת קנה - עד כאיסר האיטלקי. רחל אחת נדקר קנה שלה, ועשו לה קרומים של קנה וחיה, אבל מתה לסוף י"ב חודש מתה.

ניטלה הנוצה - לרבי יהודה: פסול, **רבי שמעון בן חלפתא:** רצה להוציא מדעת של רבי יהודה, היה לו תרנגולת שניטלה נוצה שלה, והניחה בתנור, וכרכה במטלית של צורפי נחשת, וגידלה כנפיים האחרונים יותר מן הראשונים. וגם אם נאמר שלרבי יהודה טריפה משבחת, לא יתכן שתשביח בדבר שבה נטרפה.

רבי שמעון בן חלפתא היה עסקן בדברים - שנאמר 'לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיץ לחמה', ורצה לבדוק שאין להם מלך, פרש בגדו על קן נמלים בתקופת תמוז, ויצאה נמלה אחת מהחור, ונתן עליה סימן, חזרה ונכנסה ואמרה להם שיש צל בחוץ, יצאו כולם, הרים רבי שמעון בגדו, נפלו כולם עליה והרגוה, והוכיח שאין עליהם מלך, ולא נטלו ממנו רשות להרגו. ואין זו ראיה שמא המלך היה עמם, או שנטלו ממנו רשות, או שהיה בין מלך למלך, אלא שסומכים על דברי שלמה שאין להם מלך.

סימן לספק טריפה:

א. לרב הונא: אם חיה י"ב חדש,

ב. לתנא קמא: כל שאינה יולדת,

ג. לרבן שמעון בן גמליאל: אם משבחת והולכת - בידוע שכשירה, נחלשת והולכת - בידוע שהיא טריפה.

ד. לרבי: סימן לטריפה שלשים יום, וי"א: שהרבה מתקיימות שתים שלש שנים.

גולגולות שיש בה נקב אחד ארוך ואפילו הרבה נקבים - מצטרפים למלא מקדח. מעשה בענבול באחד שנחסרה גולגלתו ועשו לו חתיכה של דלעת יבשה וחיה, והביא מזה רבי יוסי בן המשולם ראיה שאינו טריפה. לרבי שמעון בן אלעזר: אין זו ראיה, שהיה בימות החמה, וכיון שעברו עליו ימי הצינה מיד מת.

טריפה 'להלכה' - יולדת ומשבחת.

קו הסיכומים לשמיעת סיכום יומי על הדף היומי בגמרא והלכה 079-9373634

בכל ענייני העלון
נתנאל רוזנבליט
0556764501
ner4499@gmail.com
©

נר לשולחן שבת

פרשת קרח

גליון 944 תשפ"ו

לע"נ
מרת תקוה לוטה פלס
ב"ר שמואל ע"ה
נלב"ע ד' תמוז תשס"ג

לקט ענייני פרשת קרח - לכבד את הרב, לשמוע לרב

תיאור הנהגות יהודי פולין לפני כארבע מאות שנה: רבי נתן נטע הנובר

בכל קהילה היו ישיבות והיו מרבים שכר לראש הישיבה כדי שיוכל להנהיג את הישיבה בלא דאגה, שתהיה תורתו אומנותו.

ראש הישיבה לא יצא כל השנה מביתו אם לא לבית המדרש ובית הכנסת, יום ולילה ישב ועסק בתורה.

בכל קהילה וקהילה היו הרבה חכמים. לדוגמא, אם היתה קהילה של חמישים בעלי בתים, עשרים מהם נקראו "מורנו" או "החבר" וכולם היו נכנעים תחת ראש הישיבה.

היו הולכים החכמים והבחורים וכל מי שיש בו ריח של תורה אל ראש הישיבה. הוא לבדו יושב על כסא וכולם נצבים סביב והיו מפלפלים בהלכה. כשבא לישיבה כל אחד היה שואלו מה שהיה קשה לו בלימודו וראש הישיבה מתרץ לכל אחד ואחד. אחר כך שתקו כולם וראש הישיבה היה אומר את חידושיו.

כבוד גדול היה לראש הישיבה בכל קהילה, דבריו נשמעו הן לעניים והן לעשירים ולא המרה איש את פיו, בלעדיו לא הרים איש ידו ורגלו. היה בידו מקל ורצועה להכות ולהלקות ולקנוס, לחרף עוברי עבירה ולתקן תקנות ולגדור להפריש מאיסורים.

ואף על פי כן היו כולם אוהבים לראש הישיבה ומי שהיה לו מנה יפה היה מכבדו. וכן שאר מתנות או כסף וזהב. גם בבית הכנסת רוב מי שהיו קונים מצוות היו מכבדים אותו במצוה.

היה עולה לתורה 'שלישי'. אם הוא היה כהן או לוי החיוב היה שלו, אפילו שהיו הרבה כהנים ולויים בבית הכנסת. בשבתות וימים טובים לא יצא אדם מבית הכנסת עד שהלך מתחילה ראש הישיבה והיו כל הקהל מלווים אותו עד ביתו. ובימים טובים כל הקהל הלכו כולם לביתו להקביל פניו ברגל.

מזה נתקנאו כל החכמים והיו לומדים בהתמדה כדי שיבואו גם כן לידי מעלה זו, להיות ראש ישיבה באיזו קהילה, ומתוך שלא לשמה בא לשמה ומלאה הארץ דעה! ("יון מצולה")

אמר הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ על אלו המזלזלים ברמי"ם ובמגידי השיעורים, כי הוא כבר מרביץ תורה זה עשרות בשנים ויכול להעיד נאמנה מתוך הנסיון שכל אלו מהתלמידים שזלזלו במגידי השיעורים באו אליו לאחר שנים עם כל מיני בעיות שונות ומשונות. הם נהיו אבות וסבים וסובלים צרות ומרורות! ("דרכי החיים" ח"ב)

היה זה לפני שנים רבות, שבת בבוקר ברחוב רשב"ם עשר בבני ברק, בשמחת קידוש לכבוד לידת בת.

לפרופסור רדקובסקי, המדען המפורסם, מממציאי הצוללת הגרעינית, שהיה מקורב למרן הסטייפלר נולדה נכדה. פרופ' רדקובסקי השתוקק שרבינו ישתתף בשמחת "הקידוש", לפיכך ערכו את הקידוש בבני ברק, בדירת משפחת כהן, שכני מרן.

כיבדו את הגאון רבי י.ח. ט. לדרוש. לאחר זמן, רבינו הסטייפלר שכידוע היה כבד שמיעה, החל לזוע על כסאו באי נוחות והראה תנועות של חוסר סבלנות. היושבים שראו זאת, הפנו את תשומת לבו של הדרשן לכך, והוא הפסיק את דרשתו.

במהלך השבת סיפרו לסטייפלר את שארע. רבינו שנחרד שמא רבי יהושע חנן נפגע ממנו, שלח אליו את בנו, הגאון רבי חיים לפייסו ולהתנצל באומרו, שכיון שאינו שומע לא ידע שכבודו דיבר, ואם היה יודע מכך לא היה מפסיקו.

מכל מקום לבני ביתו אמר הסטייפלר: "יש לדעת, שבת בבוקר אין זה זמן להאריך בדרשות, בבית מחכים בני הבית, נשים בכל המצבים, חולים וזקנים הממתינים לקידוש ולסעודה!" ("נר לשולחן שבת")

מרן הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי ישב כשעה ומחצה בהספד על רבו, הגאון רבי אברהם יפה'ן, אצלו למד כמה שנים. כשהגיע תורו של חכם אחד לדרוש, החליט רבינו לצאת וללכת לביתו, יען שהחכם הזה היה ידוע כדרשן מפואר ויכל לדרוש במשך שעה ויותר, והדבר היה קשה עליו להישאר.

והנה כשקם לצאת, נמשכו אחריו עוד אנשים רבים שהלכו לביתם. לא שיער רבינו שתהיה כזו פגיעה בכבודו של הדרשן. הרי כולם יודעים שאינו שומע כלל ולא הגיע להספד אלא כדי לחלוק כבוד לנפטר.

כתב רבינו הסטייפלר איגרת לאותו דרשן ירושלמי מפורסם: "אבקש מחילה מכבוד תורתו ויש לי מזה צער... לא באתי לשמוע כי לא שמעתי אף מילה... רק באתי לחלוק כבוד לנפטר... אולם לא הרגשתי בטוב וישבתי שם אולי כשעה וחצי היתה קשה לי... ונמצא שעל ידי היתה כמו פגיעה בכבוד מעלתו, ואילו הייתי יודע שעל ידי יציאתי ימשכו עוד כמה אנשים כמדומני שבוודאי לא הייתי יוצא. ואבקש מכבוד פאר מעלתו שיאמר בפיו שמוחל לי, כי עלבונו של גדול בתורה כמותו חמור מאד מאד"... ("קריינא דאגרתא" ח"ב רמ"ג, "תולדות יעקב")

"ותבלע אותם ... וירדו הם וכל אשר להם חיים שאֹלה". (פט"ז)

"מעשה נורא שקרה במי שפגע בגאון רבי רפאל שפירא, ממנו נלמד לקח למלעיבים בגדולי ישראל".

המעשה ארע בעיירה וולוז'ין באחד במאי, יום חגם של הקומוניסטים. באותם הזמנים חגגו את "אחד במאי" בתהלוכות, חגיגות ומצעדים. לצערנו יהודים רבים השתתפו בחגיגות ובראשם אנשי ארגון הבונד.

אחד מהם, בחור צעיר, נכנס ברוב חוצפתו להיכל ישיבת וולוז'ין, ודרש בעזות מצח מראש הישיבה, הגאון רבי רפאל שפירא, לסגור את הגמרא ולצאת איתו לרחוב.

רבי רפאל, שחשש לנפשו, עשה כמצווה עלינו לנהוג ברשע שהשעה משחקת לו, סגר את הגמרא, ויצא החוצה.

עבר זמן ואל ישיבת וולוז'ין הגיעה אישה ובפיה בקשה לדבר עם ראש הישיבה. רבי רפאל יצא, ושאל מה רצונה.

סיפרה האישה: "בן היה לי, ולפני זמן לא רב טבע בים כאשר הפליג באוניה. והנה בלילה אני חולמת, ובני עומד לפני ומספר לי כי נענש על שפגע בכבוד התורה, במי פגע והיכן. וביקש ממני ללכת ולבקש מחילה מהרב על מעשהו זה, ולכן באתי הנה!" (הקדמה ל"תורת רפאל")

מעשה שהיה בהונגריה, בעיר ... מינו לרב יהודי גאון וצדיק אשר לפרנסתו היה בעבר סוחר סוסים.

בשבת ההכתרה נכנס הרב החדש לבית הכנסת, כולם נעמדו לכבודו, חוץ מאחד המתפללים שבאופן מופגן המשיך לשבת. הסובבים אותו ניסו לשכנעו באומרם: "קום", "זה בזיון לרב" וכדומה. אך הוא בשלו: "וכי אעמוד לכבוד סוחר סוסים?!"...

כאשר ניגשו לרב וסיפרו על כך, אמר הרב: "מה הבעיה? שימשיך לשבת..."

סיפר בן אותה העיר, הר"ר שלמה רוזנברג: "זוכר אני את היהודי ההוא שהמשיך לשבת... על כסא גלגלים!" ("נר לשולחן שבת")

הגאון ר' שמואל דוד מונק, מרבני חיפה שלח להגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין מכתב בו מבקש עצה מה לעשות כשהוא צריך לחזור בו מהוראתו: האם להודות שטעה, או לחשוש לכבוד התורה ויש לסמוך על דברי המיקל בהוראה זו.

המשגיח השיבו בהתנצלות שאינו עוסק בהוראה כי הוא עסוק בתלמידים, אמנם לדעתו יש כבוד התורה בכך שהרב מבקש את האמת ולא מתבייש שיאמרו עליו שאינו בעל הוראה ואולי זה יותר כבוד התורה.

אבל למעשה נראה שהכל לפי מה שהחכם מכיר את בני עירו. אם הם בני דעת ומבינים שגם חכם יכול לטעות, לא יחוס על כבודו, אדרבה, בזה יגדל שמו. אך אם בני העיר הם עמי ארצות ואם יוודע להם שרבם טעה, יזולזל כבודו בעיניהם, לא יחזור בו כי אז זה כשעת הדחק. ("עבדא דקודשא בריך הוא")

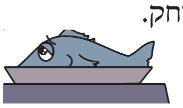

סיפר האדמו"ר מהר"ש מבאבוב: פעם בימי זקנו הרה"צ רבי מנחם מנדל מלינסק, אביו של הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ, מחירי הדגים בעירו התייקרו מאד, גזרו שלא יאכלו דגים בשבת כדי שמוכרי הדגים יוזילו את השער.

באותו זמן בא אורח לשבות בצילו של רבי מנחם מנדל מלינסק והביא איתו דגים לכבוד שבת קודש.

הרבנית, מרת ביילא שהיה משכלת ומלומדת טענה שיש לאסור לאכול את הדגים אף שלא קנו אותם כאן בעיר, מפני מראית עין, שבני העיר יאמרו שהרב אינו מציית לתקנה.

אולם בעלה הרבי טען לעומתה, שהיות שהאורח מתארח אצלם הדבר יועיל להיכר שהדגים לא נקנו כאן בעיר, כפי שמצינו בבישול בשר עם חלב שקדים, שכאשר ישימו שקדים בצידו יועיל להיכר, כך האורח יועיל להיכר.

אלא שהרבנית טענה לעומתו שאין זה מספיק להיתר, היות ולא כל אורח מביא איתו דגים. בכל זאת הרה"צ מלינסק עמד בשלו שיש להתיר לאכול את הדגים ללא חשש.

בליל שבת לא הביאה הרבנית לשולחן את מאכל הכבד. באומרה, שבמקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב...
(קובץ "עץ חיים" י"ג ועיי"ש בביאור עומק מחלוקת הרה"צ מלינסק ואשתו הרבנית ביילא)

נ.ב. רבי מנחם מנדל רבה של לינסק וראש ישיבתה, היה חתנו של הגאון רבי יצחק הורביץ מהמבורג מגדולי הדור, ממנהיגי הקלויז בברודי ורבה של ברודי וקהילות אה"ו. היה גיסם של הגאונים רבי משולם איגרא ורבי יעקבקא לנדא, בנו של ה"נודע ביהודה", עימם למד בצוותא לאחר נישואיו.

"חזון איש": כל מה שמצינו בגמרא אמוראים שקיללו היה הדבר חובה, שיהיה כבוד התורה קבוע בלבבות ושלא יתרגלו בזלזול כבוד החכמים. זה הטעם שמנדים על כבוד הרב ותלמיד חכם צריך שיהיה קשה כברזל! (סנהדרין כ' י' עיי"ש שמסביר ב"ק צט: שבת קח. ב"ב כ"ב)

הנה דתן ואבירם ואון החזיקו במחלוקת הזו ואחזו בדרכו של קרח.
נתרצו בזה כי משה רבינו הסיר הבכורה מראובן אביהם ונתנה ליוסף. חשדו למשה שעשה כן עבור יהושע משרתו, שהיה משבט אפרים. ועוד, עשה לו לאפרים דגל בפני עצמו, שני דגלים ליוסף. ולפי שהיה קרח בכור לקחם לחבורתו, לטעון כנגד משה בחילופי הבכורה. (רבינו בחיי ט"ז א')

הנהגת ה' מידה במידה!

כל מה שיוצא מפי האדם הכל מהשמים. (ברכות לג: חוץ ממה שנוגע ליראת שמים)

מאמר ראובן "את שני בני תמית" (בראשית מ"ב ל"ז) נתקיים באמת בבניו, דתן ואבירם.

הוא בעצמו גרם לזה, באומרו "השליכו אותו אל הבור הזה אשר במדבר". (שם ל"ז כ"ב) כיון שמעשה זה היה רע מאד, כי עצם ההשלכה לבור היתה סכנה גדולה, שהיו שם נחשים, כן היה עם בניו דתן ואבירם, שירדו חיים שאולה לתוך הבור במדבר!

אכן, מאחר שמחשבתו של ראובן בזה היתה לטובה, להציל את יוסף, זכה שאחד מבניו, און בן פלת ניצל, שחזר בתשובה.
("חפץ חיים" עפ"י מדרש – "שמירת הלשון" ח"ב פר' וישב)

און בן פלת - שהיה כל ימיו באנינות, מתאבל על שהיה בעצה עימהם והעיז פניו נגד משה. (במדב"ר י"ח כ')

מי שרוצה לעשות תשובה ולבו מתלהב ורוצה להתוודות ברבים על חטאיו כדי שיתבייש, האם מותר לעשות כן?

השיב הגאון המהר"ם א"ש, אב"ד אייזנשטט: לכאורה נכון הוא שהחוטא יבייש עצמו לפרסם עוונותיו ברבים כדי להתכפר, כפי שמצינו בוידוי בקרבן.

אבל למעשה אין לעשות כן, אלא יתוודה בינו לבין עצמו, ואף קודם מותו לא יפרט חטאיו לרבים, אלא יתוודה בינו לבין קונו.

וחדשים מקרוב באו ואומרים שצריך אדם דווקא לפרסם חטאיו. ונשתקעו הדברים ולא נאמרו ומדברי חיצונים דבר זה...
(שו"ת "פנים מאירות" ח"ב קע"ח – ביום שישי חל יום פטירת מהר"ם א"ש, כ"ז סיון תק"ד)

"אם כמות כל האדם ימותון אלה ..." (ט"ז כ"ט)

אמר הגאון רבי אליהו מישקובסקי בשיחתו לבוגרי הישיבה. תמוה, משה אומר בבטחון לבני ישראל אני צודק, כי אתם תראו שקרח ועדתו לא ימותו כמות האדם, איך הוא אומר זאת, אולי הם יחזרו בתשובה ולא ימותו?!

אלא כתוב כאן יסוד עצום: משה אומר ימותו "אלה", אם קרח ועדתו יעשו תשובה הם אנשים אחרים, אלה כבר לא "אלה"!
("נר לשולחן שבת" יש"כ להרה"ג מ.ד.ב.)

טיב המעשיות

לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת
וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ
"וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" במדבר יז, ה

י'רחיק **ה**'מחלוקת **ו**'יקרב **ה**'שלום, כרצון השם יתברך ויתעלה בפרשת **קרח** דנן, כמ"ש מוני המצוות שזו היא מצוה דאורייתא [עי' **חרדים** (כד, מב) ועוד], וכד"א (משלי ג, יז) **'דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם'.**

במדרש 'מסעי בני ישראל' [מספר **מפעלות אלקים** (דף מה.) וספר **אמת ליעקב** (קונט' שפת אמת) ועוד, הנאמר **בערב פסח** ונדפס **בהגדות של פסח**], מצינו את סדר מסעם של ישראל במחלוקתו של קרח שונה משאר המסעות.

וזה הלשון: "כַּד נְטָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס, לָא יַדְעוּן אִי יִנְטְלוּן לְסֻכּוֹת, אוֹ לִקְהֵלָתָה, אוֹ לְמֹסֵרוֹת, וּפָקִיד מַדְבְּרָנָא דְּעַמֵּיהּ דְּיִנְטְלוּן לְסֻכּוֹת. מִסֻּכּוֹת לָא יַדְעוּן אִי יִנְטְלוּן לְאֵתָם, אוֹ לַחֲצֵרֹת, אוֹ לְתָרַח, אוֹ לְעֶצְיֹן גָּבֶר, וּפָקִיד מַדְבְּרָנָא דְּעַמֵּיהּ דְּיִנְטְלוּן לְאֵתָם וכו'. – **מֵחֲצֵרֹת נָטְלוּ לְרִתְמָה**" ע"כ.

מבואר בסדר מסעי בני ישראל שלא ידעו להיכן יפנו ואנה יחנו, והיו כמה אפשרויות עומדים לפניהם בכל מסע ומסע, כמבואר במדרש שם יפה, ולא היו יכולים לנסוע עד שבא 'מדברנא דעמיה' הוא משה רבינו ע"ה, ופקיד ומצווה עליהם להיכן צריכים לנסוע אל החניה הבאה.

אולם משונה הוא מסע חצרות, שם ידעו ישראל היטב את אשר לפניהם: **'מֵחֲצֵרֹת נָטְלוּ לְרִתְמָה'**, בלא שום ספקות ושאלות להיכן עליהם לנוע, ולא נצרך מדברנא דעמיה לפקד ולצוות להם כלום.

ופירשו טעמא דמילתא, מאי שנא מסע חצרות משאר מסעות, שלא ידעו כלום אם לכאן או לכאן, וכאן היה הכל ברור ונהיר לפניהם. – אך בכל מסע ומסע נצרכו ישראל לתקן את אשר לפניהם, כידוע ענין **מ"ב מסעות** שעוברים ישראל בכלל ובפרט, כל מקום לפי עניינו תפקידו ותיקונו, על פי ה' ביד משה עבדו 'מַדְבְּרָנָא דְּעַמֵּיהּ'.

אולם בהגיעם לחצרות, שם הסתבכו **במחלוקתו של קרח**, ושמה נבוכו בעוון **לשון הרע של מרים**, הבינו ישראל קדושים היטב את אשר לפניהם, שממקום כזה של המחלוקת צריך לברוח כמו מאש! – לפיכך לא היו להם שום ספקות ושאלות, ותיכף מעצמם ידעו והבינו הכל **ומֵחֲצֵרֹת נָטְלוּ לְרִתְמָה**, כדי לברוח ולהתרחק תיכף ומיד ממקום המחלוקת!

ואף אנו נלמד לקח מוסר לעצמנו מתוך פרשתנו, בכל מקום שרק מתחיל ריח של מחלוקת או קטטה, הן בבית פנימה והן בכל מקום, לזוז הצידה תיכף מתחילתה, שלא להתערב ולא ליטול שום חלק בה, כאשר מצווים אנו מפי עליון בפרשא דידן 'לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת'. ורק להחזיק תדיר במידת השלום, כד"א (תהילים קכב, ז-ח): 'יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ, שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ. לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי, אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ'.

* * *

משל נאה בשורש האי מצוה דידן **'לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת'**, העידו לפנינו חכמינו ז"ל בפ"ק **דסנהדרין** (ז.): **"אמר רב הונא, האי תיגרא – דמיא לצינורא דבידקא דמיא, כיון דרווח רווח".** כלומר, התגרה והמריבה דומה היא כמו הצינור של **'בידקא דמיא'** – זרם מים הפורץ מן החור שבצינור, שמתחילה כשיש חור של סדק קטן, מחלחלים המים החוצה בזרם דקיק וחלש. אבל אם לא סותמים את אותו חור הקטן עם תחילת התהוותו, אז ממילא **כיון דרווח רווח!** – מתרווח לו אותו זרם דק, החור מתרחב יותר ויותר, עד שנעשה לזרם אדיר של מים שוצפים בשצף קצף, שקשה מאוד לסתום!

כן הוא בנמשל טבעה של מחלוקת, המריבה מתחילה בדברים קטנים, לפעמים אפילו בקטטה זעירה בדברים של מה בכך... – אבל אם אין סותמים מיד את פרצת המריבה הקטנטנה, הרי היא מתרחבת ומעמיקה בין הניצים, עד כי גבה טורא ביניהו, ועד מהרה הבערה ללהב יצאה רח"ל, ואי אפשר לעוצרה.

ומקרא מלא בספר החכמה דרש **רב הונא** שם בזה, שנאמר (משלי יז, יד) **'פּוֹטֵר מַיִם רֵאשִׁית מָדוֹן, וְלִפְנֵי הִתְגַּלַּע הָרִיב נְטוֹשׁ'!** ופירש **רש"י** (סנהדרין שם שלהי ד"ה לצינורא): "כלומר, ראשית מדון ומריבה דומה ל'פוטר מים', פוטר – פותח [כפתיחת הצינור], כמו 'פטר רחם' (שמות יג)" ע"כ.

לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת – וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ!

*

הרה"ק בעל **'אמרי נועם' מדז'יקוב זצוק"ל** [יומא דהלולא בשבוע הבא יום ג' **ח' תמוז**] נחלק בשלשה דברים בהלכה על פסקיו של **הרה"ק** בעל **'דברי חיים' מצאנז זצוק"ל**. באותם שלשה עניינים נהגו חסידי דז'יקוב הישרים והתמימים בשונה ממנהגו של הצאנזער רב, כפי שהורה להם רבם הקדוש ה'אמרי נועם', מרא דאתרא דדז'יקוב רבתי.

אחד מנכדיו של הצאנזער רב, ה"ה **הרה"ק הרבי ר' שלמה** [הראשון] **מבאבוב זצוק"ל** [יומא דהילולא השבוע ביום ג' **א' תמוז**], היה אחיינו של ה'אמרי נועם', אימו הצדקנית היתה אחותו של ה'אמרי נועם'. ולאחר פטירת אביו **הרה"ק רבי מאיר נתן זצוק"ל מצאנז** בנו של **הדברי חיים**, בהיותו בגיל שמונה שנים בלבד, עבר עם אימו לדור אצל אביה בעיר **דז'יקוב**, שם בבית **זקנו הרה"ק רבי אליעזר מדז'יקוב זצוק"ל** [בן הרה"ק **רבי נפתלי מרופשיץ זצוק"ל** בעל **'זרע קודש'**] היה עוסק הרבה בתורה עם **דודו ה'אמרי נועם'**, שקירב אותו מאוד וגידלו בתורה וביראה. ואף לאחר שנתגדל הרבי ר' שלמה ונישא כאחד מהגאונים בארץ ביושבו על מדין בכמה ערים גדולות שבגליציה, היה תדיר בקשרי מכתבים ותשובות שונות עם דודו הקדוש [חלק מהם נדפסו בספר **'שו"ת אמרי נועם'**, עיין שם בלשונות האהבה הגדולה וההערכה שביניהם].

שנה אחת נקרא **הרה"ק מוהר"ש מבאבוב** אל בית זקנו מרן **הגה"ק מצאנז זצוק"ל**, ובהגיעו אצלו מינה אותו הצאנזער רב ביחד עם בן דודו **הרה"ק רבי משה מברדיוב זצוק"ל** [**בן הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זצוק"ל**], להסדיר את ספרו הגדול **'שו"ת דברי חיים'**, ולההדירו לבית הדפוס. – בהיותו יוצא ונכנס הרבה בבית זקנו, והיה עוסק תמיד ביחד עם בן דודו הנ"ל בדבר ה' זו הלכה, ובתשובותיו ובפסקיו של הסבא שהיה פוסק הדור כאורים ותומים על פני כל הארץ כנודע.

מדי עברו על סדרי התשובות, סימן אחר סימן, גילה בין הכתבים את מכתבי התשובות של אותם שלשה הלכות שהיו שנויים במחלוקת בין זקנו הצאנזער רב לדודו ה'אמרי נועם' מדז'יקוב. וכטבעו הקדוש לברר אל נכון בכל מקום בתורה את האמת לאמיתה, הכניס עצמו הדק היטב בכל נבכי הסוגיות לעומקם ולרוחבם, ועלתה המסקנא בידו לפי דרכו להצדיק את דעת זקנו **ה'דברי חיים'** מצאנז, ודלא כדעת דודו **ה'אמרי נועם'** בזה.

כדרכם של תלמידי חכמים המתנצחים יחדיו בהלכה, התיישב עצמו בקדושה ובטהרה על אותה מדוכה, כתב וערך תשובה שלמה בהלכה אל דודו הקדוש הדז'יקובער רב, אשר בה פרש את משנתו הברורה בכל אותם הלכות. העלה והסדיר יפה דבר דיבור על אופניו, כיד ה' הטובה עליו, לפי דרכו אשר מצא בצדקת דרכו של זקנו מצאנז. ובלהב אש קודש לאמיתה של תורה, יצא בלשונות חריפים ונחרצים ברשפי אש שלהבת קה.

[כענין שמצינו בפ"ק **דתענית** (ד.) בטבעם הנאה של אש התורה של תלמידי חכמים: "אמר **רבא**, האי צורבא מרבנן דרתח – אורייתא הוא דקא מרתחא ליה, שנאמר (ירמיה כג, כט) **'הלוא כה דברי כאש נאם ה'**". ואמר **רב אשי**, כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל אינו תלמיד חכם, שנאמר (שם) **'וכפטיש יפצץ סלע'** וכו'". ושם (ז.): "מאי דכתיב (משלי כז, יז) **'בַּרְזֶל בְּבַרְזֶל יָחַד וְאִישׁ יַחַד פְּנֵי רֵעֵהוּ'**, לומר לך, מה ברזל זה אחד מחדד את חבירו, אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה" ע"כ.

וכבר מצינו לשונות אש חריפים עד מאוד בין גדולי עולם במלחמתה של תורה, כדוגמת לשונותיהם הידועים בשרף אש לחבה של הני צנתרי דדהבא בספר **'תורת הבית'** – **הרשב"א ז"ל ב'משמרת'**, עם רעהו **הרא"ה ז"ל ב'בדק'** שם, וכהנה רבות].

למרבה הפלא, על תשובה זו שהגיעה אל הרבי מדז'יקוב הוא לא ענה ולא כלום, על אף שנודעה תקיפות גאונותו העצומה בתורה, והיה מחבב עד מאוד את תורתו של אחיינו שהתגדל הרבה על ברכיו, ותשובות רבות נשלחו ביניהם. – על אותה תשובה שנכתבה באש שחורה על גבי אש לבנה, בחר ה'אמרי נועם' שלא לענות. הוא אחז בפלך השתיקה בנושאים אלו, שהיו בהם שאלות גדולות בהלכה למעשה, בלם את פיו ונצר את קולמוסו, ויהי לפלא.

לאחר שנים רבות נפל ה'אמרי נועם' למשכב רח"ל, היה זה כבר בשנות זקנותו, מחלה קשה תקפתו כאשר את עוונותינו נשא ואת חוליינו חלה, והוא נחלש מאוד. אל מיטת חוליו נזעקו גדולי הרופאים שניסו את כל כוחם להעלות ארוכה ותרופה לאחד מזקני צדיקי הדור, וכראותם את גודל חולשת גופו, שאין בכוחו לסבול את התרופות החזקות שנצרך כדי להילחם עם מחלתו הכבדה, ציוו עליו לנסוע למעיינות מרפא, שהתפרסמו בסגולתם לחיזוק בריאות הגוף והנפש.

אולם הצדיק לא אבה בשום אופן לעזוב את ביתו ואת עבודת קדשו הטהורה והחביבה בקרב בני סגולה אנשי קהילתו תלמידיו וחסידיו הקשורים עימו בעבותות אהבה. בניו ובני ביתו וכל המקורבים ניסו לדבר על ליבו שמוכרחים אנו לשמוע ולציית למצוות הרופאים, ולמען שמירת בריאותו

המשך בעמוד הבא >

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

דלת מסתובבת

את ההשתדלות שלי לפרנסה אני עושה בתור איש אחזקה, אבל מכיוון שיש לי רישיון נהיגה על אוטובוס, אני עושה מפעם לפעם נסיעות מיוחדות לבקשת חברי, בעל חברת אוטובוסים. הוא יודע שעד לשעה 12:00 בצהריים אין עם מי לדבר כי יש לי את סדרי הלימוד שלי.

לישמעלים היה חג לכמה ימים מה שגרם למחסור חריף בנהגים. חברי התחנן אלי שאתן לו שעות. אמרתי לו שמהשעה שתיים עשרה אתן לו שעות עד לחצות לילה. הוא שמח. בדקתי את הלו"ז ושמחתי לראות שש לי הפסקה למנחה וארוחה בשעה הנוחה שתיים וחצי לפני המשך העבודה.

בשעה רבע לשתיים הייתי בתחנה והדלתות לא נסגרות. באוטובוסים של היום יש מנגנון בטיחות המונע מהאוטובוס לנסוע באם הדלת לא סגורה. התקשרתי לאחראי מטעם החברה שהגיע תוך דקות ספורות. הוא לא הסתדר והתקשר למכונאי של החברה ששאל אותו אם יש מישהו עם ידיים טובות. מכיוון שאני איש תחזוקה, יש לי ידיים מתאימות והוא הסביר לי לאן לגשת ומה לעשות, לקח זמן אבל כשקלטתי מה הוא רוצה, עשיתי מה שאמר לי ובשעה טובה ומוצלחת הדלתות נסגרו כשהסתיימה ההפסקה. אולם כבר הפסדתי ארוחת ומנוחת צהריים. אמרתי הכל לטובה, שתיתי כוס קפה ויותר מאוחר מצאתי בהשגחה פרטית מנחה וערבית.

בחצות לילה הייתי בתחנה בגשר המיתרים, ואחד הנוסעים שרצה לעלות לאוטובוס למרות העומס בתחנה פתח את הדלת דרך ידית החירום שגרם לכך שהאוטובוס נתקע, כי אי אפשר לסגור את הדלת, ועכשיו בחצות לילה אוטובוס מלא באנשים תקוע בגלל אדם מופרע בנפשו שפתח את הדלת מבחוץ תוך הסבת נזק לשאר הנוסעים.

בשעה כזו אין מי שיתקן את התקלה, ומה שנותר לי לעשות זה לנעול את האוטובוס ולנסוע הביתה עם מונית.

ריחמתי על הנוסעים הרבים הרוצים להגיע הביתה מירושלים לביתר ביניהם משפחות שלימות כאשר אין נהגים נוספים לתגבור, וגם האוטובוס הזה צריך לפעול משש בבוקר לקווים אחרים. כעבור כעשרים דקות של השבתה נכנסה לי מחשבה, לבדוק, אולי אותו פטנט שעשיתי בצהריים לסגירת הדלת הקדמית יעבוד גם עבור הדלת האחורית?! ניגשתי לדלת ועשיתי את מה שלמדתי היום, והנה הפלא ופלא, הדלתות נסגרו ויכולתי להמשיך בנסיעה עם כלל הנוסעים.

בצהריים היה לי טרוניה שהלכה לי ההפסקה, ורק עתה הבנתי שהקב"ה הכין לי רפואה למכה לחצות לילה, שאז אין מי שיגיע לעזור, ורק עכשיו

המעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

עליו לצאת למנוחה, אך הוא סירב בכל תוקף. כשראו אנשי ביתו את גודל סירובו בנחרצות בדבר, שלחו איגרת דחופה אל אחיינו חביבו, הלא הוא **הגה"ק מוהר"ש מבאבוב**, שהיתה ביניהם אהבה עצומה מאוד שנים ארוכות, וביקשוהו להגיע דזי'קובה ולנסות את כוחו לדבר על לב דודו, שמא יצליח הוא בכוח תורתו הגדול לשכנע את הצדיק לצאת כמצות הרופאים.

תיכף כשהגיע מכתב הבקשה לבאבוב, ארז הרבי ר' שלמה את חפציו, זירז ומיהר את הגבאים לצאת מיד בנסיעה אל הדוד, כדי לדרוש בשלומו ובשלום בריאותו.

כשהגיעה השמועה הטובה מדבר בואו של הבאבובער רב לחצר הקודש דז'יקוב, נעשה שמחה גדולה בביתו של הצדיק. הוא שמח מאוד לקראת אחיינו אהובו שמזה תקופה ארוכה לא נתראו, לאחר שכבר עלה לכהן פאר בעיר באבוב הגדולה לאלקים, והעמיד שם תלמידים הרבה בישיבת **'עץ חיים'** הידועה שהקים, ונתפרסם כאחד מגדולי הדור. - הוא נתקבל בבית הרב בכבוד גדול, ותיכף התיישבו שני הצדיקים בשמחה גדולה ואהבה עצומה, והשתעשעו בשמחתה של תורה כדרכם משנות קדם. ואכן באותו ביקור עלה בידו של הבאבובער רב לשכנע את דודו הצדיק הזקן, שהנסיעה לעיר המרפא כציווי הרופאים יכולה להטיב עימו, והוא נענה והסכים לדבריו ויצא למנוחת הגוף והנפש שם.

באותו מעמד בעת שישבו שני הצדיקים יחדיו בקירוב לב ונפש, שלף לפתע ה'אמרי נועם' מדז'יקוב מתוך כיס הבעקיטשע [קפוטת משי] שלו, את אותו 'מכתב' התשובה החריפה ששלח אליו הבאבובער לפני **כשלושים שנה!** - הוא מסרה באהבה לידיו של אחיינו הצדיק, והסביר לו ב'אמרי נועם' את אשר עם לבבו: תדע נאמנה, שתשובה זו שמורה אצלי באמתחתי בסוד כל אותם השנים! לא רציתי לענות לך על כך, וגם לא רציתי שתתפרסם זו התשובה, כי יראתי וחששתי שמא כשישמעו החסידים על המחלוקת בהלכה שבינינו, תוכל לצמוח מזה מחלוקת קשה בין חסידי דז'יקוב לחסידי באבוב וצאנז, בסדרי הנהגה למעשה באלו ההלכות שנדברנו עליהם. - לפיכך שמרתי הדברים גנוזים ומוסתרים אצלי, רחוקים מעין איש, שלא יראו הדז'יקובער חסידים, שנודעו בחריפותם, את אותם לשונות אש קודש שבתשובה, וינסו להשיב מלחמה השערה. - אך מאידך גם לא רציתי לקרוע את תשובה נפלאה זו, מחמת רוב חביבותך וחביבות דברי תורתך המאירים אצלי, על אף שאינני מסכים עימך באותם הלכות כידוע לך, והרבה יש לי להשיב בדבר. - לפיכך שמרתי הדברים בסתר אצלי, וקיימתי בנפשי מאמר החכם מכל אדם (משלי כה, ב) **'כְּבֹד אֱלֹקִים הַסְתֵּר דָּבָר'!** ועתה אני מחזיר לך את איגרתך באהבה, כדי שתשמרנה אצלך כראוי.

ובכך נינצל שנינו מכל סרך ריח של מחלוקת ח"ו, אף שבעיקרה הלא היא מחלוקת לשם שמים בפסק הלכה של תורה, אבל חוששני פן ואולי יתערב בה גם השטן כדרכו בכל כיוצא בזה לגרות את הייצר למלחמה ולמחלוקת שאינה לשם שמים... ועדיפא לן שלא לצאת בפרהסיא בוויכוח זה, ולקיים את המצוה **לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת - וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**, למען שמירת השלום בישראל, כדרכם של תלמידי חכמים המרבים תמיד שלום בעולם.

'שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ, וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל' (תהילים קיט, קסה). - 'ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בשלום' (שם כט, יא).

*

מנהגו בקודש של **הגה"צ רבי אלי'הו לופיאן זצוק"ל**, המשגיח המפורסם דישיבת **כפר חסידים**, לקום בפני כל אברך בר אוריין ותלמיד חכם, מדין כבוד התורה שצריך לכבד את לומדיה, ולקיים מצות עשה דאורייתא של קימה, כמו שכתוב בתורה (ויקרא יט, לב) **'מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם, וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן, וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹקֶיךָ אֲנִי ה''**. בהמשך השנים החל לקום ולהתרומם מכיסאו גם בפני אנשים פשוטים שאינם נראים כתלמידי חכמים מופלגים... בהטעימו את טיב מנהגו, שהרי אינני מכיר את כולם... ובכל איש שנכנס אצלו יש לחוש שמא תלמיד חכם הוא או זקן ובעל מצוות [עיין שולחן ערוך יורה דעה בהלכות כבוד רבו ותלמיד חכם (סימן רמד) עי"ש], ולכן מהדר לקום גם מפני יהודים הנראים בהשקפה ראשונה כאנשים פשוטים.

פעם בעת היותו יושב בשבת תחכמוני בישיבה הקדושה, במסירת **'וועד'** שיחת מוסר בפני התלמידים, נכנס באמצע השיעור יהודי אחד שהיה נראה כפועל פשוט, ונצרך לשאול דבר מה בדחיפות. והנה תיכף משהבחין רבי אלי'ה הצדיק בכניסתו קם בפניו מלוא קומתו והדרו בירכו לשלום במאור פנים, וענה לו בקצרה על שאלתו הדחופה, ושוב התיישב והמשיך במסירת השיעור.

הדבר היה לפלא בעיני התלמידים, על הכבוד הגדול שרוחש הרב לאיש פשוט זה. לאחר השיעור ניגשו כמה מתלמידיו המקורבים ושאלתם בפיהם, עד היכן הדברים מגיעים? ומדוע קם הרבי בזקנותו המופלגת בשביל אותו יהודי פשוט באמצע השיעור?

התחייך ר' אלי'ה כמצפין סוד, והסביר: הלא נאמר על **אליהו הנביא** זכור לטוב (זמר אליהו הנביא, מלוה מלכא): **"אַשְׁרֵי מִי שֶׁנָּתַן לוֹ שָׁלוֹם וְהֶחֱזִיר לוֹ שָׁלוֹם"**, והנה ידוע שאליהו הנביא בא לעולם בכל מיני צורות ובכל מיני לבושים, בכל פעם לפי הענין. - ואם כן בכל אחד שנכנס איכא חששא אם אין הוא אליהו הנביא... ולפיכך מיהרתי לקום גם בפני האיש הפשוט בברכת השלום!

כך מצא לו אותו צדיק סיבה להרבות שלום בישראל, כשהיה מכבד ומוקיר עד מאוד כל איש ואיש, בתרומת מידותיו הנפלאות והמסולאות בפז. והיה מרבה להזהיר ולהחדיר בלב תלמידיו, לברוח מן המחלוקת כמו מאש, ולקיים מצות דת תורתנו הקדושה **לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת - וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**. וכשהיה צריך לשבר את אוזנם על הנהגה זו שקם בפני איש פשוט באמצע השיעור, הלביש זאת בצחות לשונו על אבא אליהו זכור לטוב, אשר מהרה יבוא ויקיים בנו מקרא שכתוב בו בשלהי ספר **מלאכי** (ג, כג-כד): **"הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא, לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים, וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם"** - אמן סלה.

*

הרה"צ רבי דוד בטלמן זצ"ל, נכד מרן זקני **הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ זצוק"ל**, ראש ישיבת **קישענוב**, היה מקרב מאוד ומגדל את **כ"ק אבי מורי זצוק"ל בעל 'מעדני השלחן'** בעיקר בשנות ילדותו וצעירותו, שהיה כידוע יתום מאביו הגה"ק הנ"ל ומאימו הצדקנית. והיה אבי מורי מתייעץ עימו בהרבה עניינים בחייו, כמו לפני נישואיו, ולפני שנטל לעצמו את תפקיד ההוראה ללמד קשת לבני הנעורים, ובעוד כמה עניינים. [ברבות השנים נשא אבי זצוק"ל את בתו של רבי דוד לאשה, בעת זקנותו בזיווג שני].

מנהג נאה הנהיג בעצמו רבי דוד, לשלוח אל **אבי זצוק"ל** שמות של חולים שהיו במשפחתו להזכרה לרפואתם, וכן את היולדות שבמשפחתו לפני לידתם, כדי שאבי יתפלל בעבורם.

כשהחל במנהג זה גיחך אבי וצחק, הוא הרגיש כאילו הוא עושה עמו ליצנות... ושאלו: וכי נהייתי אדמו"ר שאתה שולח לי קוויטעלאך...

נענה אותו צדיק ואמר לו: **הפה שלך נקי ומזוכך ביותר**, [כנודע גודל זהירותו המופלגת ב'שמירת הלשון'], **וצריך אני לתפילות מפה טהור שכזה!**

ידוע היה רבי לוי הצדיק בבריחתו והתרחקותו מכל מחלוקת שהיא, עד קצה אחרון, הוא קיים בנפשו בהידור רב את המצוה לְהִתְרַחֵק מִמַּחֲלוֹקֶת - וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ. גם בזמנים שבערה בירושלים אש מחלוקת אדירה בתקופות שונות בימי חייו, בכמה וכמה עניינים שונים, כטבעה של מטרופולין של היהדות החרדית, לא פצה את פיו כלום, לא לכאן ולא לכאן, רק התהלך לתומו צדיק בצידי הדרכים, שם על פיו חותם בתוך חותם, וקיים בנפשו מ"ש בפרקי אבות (ג, יג) 'סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה', וכד"א (עמוס ה, יג) 'הַמַּשְׂכִּיל בָּעֵת הַהִיא יִדֹּם'!.

גם הרה"ח המפורסם **רבי משה עהרנטל זצ"ל**, מזקני אנשי ירושלים של מעלה, היה מזכיר את עצמו רבות אצל אבי מורי, והיה נוהג לומר שפיו של רבי לוי מוצא חן בעיניו מאוד, בהיותו נקי וטהור מכל רבב של סרך שקר או דיבור אסור, ולכן ברכותיו ותפילותיו נשמעות.

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל - וְאִמְרוּ אָמֵן!

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'
מהגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
0733-22-76-09 מתקשרים מזמינים מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 078-3331109 05276-10455 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

פרי עמלנו

מזמור לתודה 600 בחסד ה' וברחמיו

פנינים והארות בפרשת השבוע • עלון מספר 600• קרח

פתח תקווה PETACH TIKVA ממושבה למטרופולין

היחידה לתרבות חרדית

מינהל חברה וקהילה

מאוצרות הפרשה

ויקח קרח (טז, א) ואתפליג קרח (אונקלוס).

פנינה נפלאה שמעתי מר' דוד אמתי: אם היה איזשהו מדד לאושר מסתבר שקרח היה מקבל בו ציון עשר. מה היה חסר לו? מבחינת פרנסה הוא היה עשיר כקרח... מבחינת מעמד הוא היה לוי, ואף בין הלויים היה לו מעמד כיון שהיה מנושאי הארון. מלבד כל זאת היה לו את כל מה שיהודי צריך... בן דוד אחד כהן גדול, בן דוד שני מלך – מה היה חסר לו, היש מאושר ממנו?

אלא שכבר אמרו חז"ל: 'מי שיש לו מנה רוצה מאתים', לקרח כאב ה'חצי' שהיה חסר לו. זהו שתרגם אונקלוס 'ואתפליג קרח' – קרח ראה רק את החצי שהיה חסר לו ולכן קם לחלוק על משה. (לאור הנר)

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו עינו הטעתו (רש"י)

הגמ' בברכות ל"א אומרת על הפסוק בתפילת חנה "ונתת לאמתך זרע אנשים", שביקשה חנה על זרעה שיהיה "לא חכם ולא טיפש". אומר ה"אמרי אמת", כיון שהיתה חנה מצאצאיו של קורח, ראתה מה גרמה לו הפקחות, ואז אמרה להיות חכם יותר מדי זה גם לא שווה, לכן ביקשה על בנה שיהיה לא חכם ולא טיפש. (מדשן ביתך)

און בן פלת אשתו הצילתו -הגמרא בסנהדרין קט: מביאה אמרה לי מאי נפקא לך מינה, או מר רבה אנת תלמידיה, ואי מר רבה אנת תלמידה, - אם משה יהיה רב אתה תהיה התלמיד, ואם קורח יהיה רב אתה תהיה התלמיד, ממשיכה הגמרא – היינו דכתיב חכמת נשים בנתה ביתו זו אשתו של און בן פלת, ואוילת בידיה תהרסנה זה אשתו של קורח. שאל ר' יענקל'ה גלינסקי זצ"ל: היא טענה דבר כל כך פשוט, איך המאתיים וחמישים ראשי סנהדראות לא חשבו על כזו טענה פשוטה?? אמר ר' יענקל'ה כשנמצאים בתוך המחלוקת מאבדים את כל השכל, כשהמידות שולטות על האדם הוא מאבד את כל הראש.

ושמעתי בענין הזה עוד ווארט יקר – למה חז"ל קוראים לזה '**חכמת נשים בנתה ביתה**'? הרי היא אמרה לו דבר פשוט מאוד, איפוה נמצאת החכמה הגדולה? ושמעתי בזה דבר יקר מאוד וזה הדרכה יסודית לחיים, לאיזה צד היא השתייכה? לצד של משה, היא היתה צריכה להיכנס הביתה ולדפוק על השולחן! להגיד לו ר' און השתגעת?? אתה הולך להילחם במשה רבינו?? מה קרה לך?? אבל היא אפילו לא גילתה לו באיזה צד היא נמצאת, היא אמרה לו רק מה יצא לך מזה? זה חכמת נשים בנתה ביתה! אף פעם אל תגידי לבעל אתה לא צודק, וגם אתה אף פעם אל תגיד לאשתך שהיא לא צודקת, תוכיח לה לפי מה שהיא אוחזת שלא כדאי לעשות ככה, זה היה החכמה הגדולה.

(הרב אליהו דיסקין שליט"א, גליון נחל אליהו)

שם. הגאון רבי ישראל סוקל זצ"ל ביאר הגמרא הנ"ל, ע"פ מה שביאר הג"ר קרלנשטיין זצ"ל בפסוק עזר כנגדו. ובגמ' ביבמות ס"ג. איתא אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב אעשה לו עזר כנגדו זכה עוזרתו לא זכה כנגדו, ולכאו' צ"ב דבפסוק כתיב דבר אחד והוא שתהיה לעזר כנגדו.

וביאר הגר"ר זצ"ל, דלפעמים העזרה לבעל זה להיות קצת כנגדו, וכגון שהוא לא קם לשחרית, והאשה מעירה אותו, ולפעמים האשה באה להיות לבעל לעזר אבל זה עצמו הוא הכנגדו, וכגון שפגעו בו והאשה אומרת לו אל תשתוק לו וכו'.

ולפי"ז מבואר היטב שכשזוכה אז מה שהיא כנגדו הוא העזר, וכשלא זכה אז מה שהיא לעזר הוא הכנגדו, וזה בדיוק מה שהיה אצל קורח ואון בן פלת, שקורח אשתו אמרה לו מדוע משה מלך ואתה לא, וכאילו באה לעזרתו, אך זה מה שבאמת היה כנגדו, ואון בן פלת אשתו הייתה כנגדו ואמרה לו למה לך כל זה, וזה היה מה שהציל אותו מן המחלוקת.

ויקהלו על משה ועל אהרן... מדוע תתנשאו על קהל ד' (טז,ג) מי אמר את זה? דתן ואבירם, ועדת קורח, שבאו בטענות על משה ואהרן שהם מתנשאים. על מי הם אמרו את זה? על משה ואהרן שהיו הענווים מכל אדם! הגע עצמך: אנשים שמוכנים בשביל הכבוד שלהם להחריב את הכל, ללכת נגד משה ואהרן – על ד' ועל משיחו, אומרים על משה ואהרן, פסגת הענווה האפשרית, שהם מתנשאים על קהל ד'!!! מה המוסר השכל שאנו למדים מזה?

אם שומעים אנשים שמקטרגים על גדולי הדור, על צדיקים, אומרים עליהם שיש להם חסרונות, אפשר להסיק מזה שתי מסקנות: א. שהדבר שהם מקטרגים על האדם הגדול – זו הנקודה שבו הוא נקי ביותר. ב. כיון שכל הפוסל במומו פוסל, המקטרג הוא הכי הכי נגוע בחסרון הזה!!!

דוגמא נוספת מצאנו בעניין הזה: יוסף הצדיק, היו לו ניסיונות עצומים בעניין של קדושה, כידוע, ועל כן נחשב למידת היסוד, על שום נסיונותיו העצומים שעמד בהם. והנה, אותה ארורה אשת פוטיפר, העלילה עליו עלילה נוראה בעניין הזה; אותה ארורה שהיא הייתה הכי נגועה בעניין הזה! ועל מי היא העלילה? על יוסף הצדיק, שהיה בפסגת הקדושה! זה בדוק ומנוסה, כל אחד שמדבר על אנשים גדולים רח"ל, כשנבדוק אלו שמדברים עליהם הם הכי נקיים בדבר הזה, והמדבר -הוא הנגוע ביותר בעניין זה. כל הפוסל במומו פוסל! (רבי אליהו דיסקין שליט"א)

ויקם משה וילך את דתן ואבירם (טז, כה)

ובגמ' בסנהדרין ק"י. איתא ויקם אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנא' ולא יהיה כקרח וכעדתו (יז,ה), ולכאו' הדבר צ"ב מדוע צריכים ב' פסוקים לומר שאין מחזיקין במחלוקת, וכן יל"ע מהי עיקר הדרשה שאין מחזיקין במחלוקת. וביאר הג"ר פנחס גולדווסר שליט"א, דבאמת עיקר הדרשה היא מהפסוק של ולא יהי' כקורח, אך לפעמים האדם חושב לעצמו אני משה ולא קורח, [והיינו שמותר לו להחזיק במחלוקת כי הוא הצודק], וע"ז איתא בגמ' שגם אם הוא משה מ"מ אין מחזיקין במחלוקת, וכדכתיב ויקם משה, ואחרי שהוא כבר הולך אז יתכן שהוא כבר יחשוב אולי אני באמת קורח, ואיני צודק במחלוקת.

וידבר ד' אל משה לאמר: אמר אל אלעזר בן אהרן הכהן וירם את המחתת מבין השרפה (יז, א-ב) מדוע נצטווה אלעזר להרים את המחתות ולא אהרן? אומר האוה"ח הק' (וכן הוא במאירי ברכות כז:), שכיון שהמחלוקת הייתה סביב אהרן, ועל ידו הם נענשו, לא רצה הקב"ה שהרמת המחתות תיעשה על ידו. והכוונה בזה, שברגע שאהרן בעצמו ירים את המחתות אזי תיווצר תוספת בזיון לקורח שדווקא אהרן, "המנצח", הוא זה שמרים את מחתות המתים...

למדנו דבר נורא לגבי בין אדם לחבירו: קורח שקיבל את העונש החמור הלזה (על בין אדם לחבירו!) מכל מקום אותה תוספת בזיון כבר לא מגיעה לו!...

מידה כנגד מידה

וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בָּתֵּיהֶם וְאֵת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֹרַח וְאֵת כָּל הָרְכוּשׁ (ט"ז, ל"ב)
וְאֵשׁ יָצְאָה מֵאֵת ה' וַתֹּאכַל אֵת הַחֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ מַקְרִיבֵי הַקְּטֹרֶת (ט"ז, ל"ה)

ובגמרא (סנהדרין ק"י, ע"א): "במתניתא תנא: קרח מן השרופין ומן הבלועין. מן הבלועים – דכתיב: ותבלע אותם ואת קרח, מן השרופין – דכתיב: ואש יצאה מאת ה' ותאכל את חמשים ומאתים איש, וקרח בהדייהו".

הנה מוצאים אנו, כי קרח ועדתו – מצאו את מותם בכך שנבלעו באדמה אשר פצתה את פיה, בעוד מאתיים וחמישים האנשים מקריבי הקטורת – מצאו את מותם באמצעות האש אשר יצאה מלפני ה'. ולכאורה יש להבין: במה נשתנו אלו מאלו? הלא כולם שותפים היו באותה מחלוקת?! יתר על כן... גם אם נאמר כי חטאם של קרח ועדתו היה גדול יותר מחטאם של מאתיים וחמישים מקריבי הקטורת, עדיין יש מקום להתפלא, אחר שקרח בודאי נמנה בין אלו שחטאם הוא החמור ביותר – מה טעם היה לעונשו בעונש כפול, עם השרופים ועם הבלועים? וכי לא די היה בעונש החמור שבין השנים?

תשובה לשאלות אלו, נמצא בעקבות המעשה הבא: היה זה בשנת תרמ"ב, כאשר הגיע לירושלים מייסד מוסדות חברת כי"ח הצרפתית, כדי לסייע בכינונו של בית ספר ברוח ההשכלה, אשר החלה נועצת טלפיה בחומת ירושלים של מטה. בכוונתו של אותו ברנש היה להתפלל בשבת הקרובה בבית הכנסת ה'חורבה', ולרבי יהושע לייב דיסקין נודע כי בין גבאי בית הכנסת ישנם כמה וכמה שרוח ההשכלה כבר אחזה בהם, ובכוונתם להרעיף כבוד על ראשו של האורח ולהושיבו בכותל המזרח. בבוקרה של אותה שבת, קרא אפוא רבי יהושע לייב, אשר זה לא מכבר הטיל חרם על מקימי בתי הספר ברוח ההשכלה, לתלמידו הגדול – רבי יוסף חיים זוננפלד, והורה לו לגשת תיכף ומיד אל בית הכנסת 'החורבה', ולהכריז בריש גלי את דבר החרם, אשר ודאי לא יערב לאזנו של האורח... ואכן, רבי יוסף חיים יצא תיכף ומיד לדרכו כדי למלא את שליחותו, אולם בהגיעו אל 'החורבה' – ציפתה לו הפתעה: התברר, כי סביב בית הכנסת הוצבה חבורת בריונים, שתפקידה היה למנוע מה'קנאים' הנאמנים לדרך התורה – להביע את עמדתם או לפגוע בכבודו של האורח... ובכל זאת, לא התיירא רבי יוסף חיים ולא נסוג מלמלא את שליחותו. הוא הצליח לפלס לו דרך בין ההמון, להגיע עד לבימה, ולהכריז את דבר החרם בקול אדיר. מיד לאחר שסיים – עטו עליו חבורת הבריונים בחימה שפוכה, ואך בנס יצא חי מתחת ידם. תקופת מה לאחר מכן עוד ניתן היה לראות על גופו הטהור את הסימנים שהותירו בו הללו בהפליאם בו את מכותיהם, סימנים אותם הגדיר רבי יוסף חיים עצמו כ'אותות הכבוד שלו'... חלפו שנים, ורבי יוסף חיים נפטר לבית עולמו. תקופת מה לאחר מכן, אירע אסון: ביפו התמוטט בנין בית הספר, ורבים נקברו תחת ההריסות. שבועיים מאוחר יותר, נמצאה בין ההריסות יד – אשר נקטעה מגופו של בעליה. היד הובאה אל רבה של העיר – הגאון רבי יוסף צבי הלוי, כדי שינסה לזהותה ולפסוק את דינו של בעליה, שכן הממצא החדש חיזק את החשש כי אחד המורים מצוות בית הספר נקבר תחת ההריסות ומצא את מותו.

ואכן, רבי יוסף צבי החל במסכת בדיקות ובירורים, תוך שהוא שומע עדויות ובוחן את הממצאים בדקדקנות, ולפתע – נפל מתעלף. כאשר עוררוהו מעלפונו, החל זועק בהתרגשות: "היודעים אתם מה טיבה של יד זו? הלא זוהי היד שהונפה על רבי יוסף חיים זוננפלד כאשר הכריז את דבר החרם על בית הספר של המשכילים, בחורבת רבי יהודה החסיד! אוי! מי ישער עומק הדין!"

הרי לנו, כי הקדוש ברוך הוא גובה את שלו מידה כנגד מידה! אותה היד שהונפה על שליחם הנאמן של גדולי ישראל – קיבלה את עונשה משמים! ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן הנה, בין האנשים שהצטרפו לקרח, ניתן היה למצוא שני סוגי אנשים. היו שם אנשים כמו דתן ואבירם, אשר מעשיהם נבעו כולם מתוך שאיפותיהם הארציות והגשמיות. אנשים אלו, נענשו בכך **שהארץ** פצתה את פיה ובלעה אותם. אולם ביניהם היו גם מאתיים וחמישים מקריבי הקטורת, אשר היו אנשים נעלים ביסודם, ומעשיהם נבעו מתוך שאיפה רוחנית – גם אם מוטעית לחלוטין. אנשים אלו נענשו אמנם במיתה, אולם מותם היה בדרך של מידה כנגד מידה – מוות רוחני באמצעות אש רוחנית שיצאה מאת ה'.

היוצא היחיד מן הכלל היה קרח, אשר מעשיו נבעו מתוך שני מניעים: מחד – היתה לו שאיפה רוחנית, לזכות להעפיל למדרגות נישאות בעבודת ה' **באמצעות הכהונה**, **אולם מאידך** – היתה לו גם שאיפה גשמית וארצית, לכבוד ולגדולה... לפיכך, קרח אכן נענש מידה כנגד מידה בשתי הבחינות: **הוא נשרף באש הרוחנית** – כנגד שאיפתו הרוחנית, **וגם נבלע באדמה** – כעונש על שאיפותיו הארציות... ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

שואב שוטף

שאלה: רצינו לשאול לגבי שימוש במכשיר שואב-שוטף. קיימים היום בשוק מכשירים הפועלים באמצעות חום גבוה מאוד, הן בכך שמנקים את עצמם בניקוי עצמי בחום של 85 מעלות ומעלה והן בכך שיש כאלה שמנקים את הרצפה בקיטור בחום של מעל 100 מעלות. רצינו לדעת האם יכולה להיות בזה בעיה של "בשר בחלב" מאחר והמכשיר עובד עם חום גבוה, ושוטפים איתו את כל הבית ויש על הרצפה לכלוכים גם בשריים (כגון מרק בשרי שנשפך) וגם חלביים (כגון שוקו, גבינה וכו') – אצלנו בבית (בית עם ילדים קטנים ב"ה) הדבר מצוי כל הזמן באופן קבוע - ולכן יוצא שמנקים (בוודאות!) בשרי וחלבי בזה אחר זה. - האם זה מותר? - האם יש הבדל אם מנקים איתו באותו היום בשרי וחלבי? -האם הרצפה בולעת, ואם כן האם זה בעיה לנקות עם מכשיר כזה את הרצפה? - האם המכשיר עצמו בולע ואם כן האם יש בעיה להפעיל את תכנית הניקוי העצמי הפועלת בחום גבוה? - האם יש הבדל בין סוגי המכשירים?

תשובת מכון מדעי טכנולוגי להלכה י-ם: ככל שהחשש הוא רק על שיירי בשר עוף ותבשילי בשר עוף יחד עם שיירי חלב ומוצריו אין צורך לחוש כלל, ומותר להשתמש כרגיל במכשיר שואב-שוטף גם בקיטור ובשטיפה עצמית במים חמים.

במידה וידוע שקודם פעולת הניקוי במכשיר אכלו בבית הן בשר בהמה או תבשילי בשר בהמה והן חלב ומוצריו, וקיים חשש סביר שהרצפה מלוכלכת משיירי שני המינים, למרות שלא ניתן לאסור זאת, והמיקל בזה יש לו על מה לסמוך, יש מקום לבעל נפש להחמיר על עצמו במקרה זה שלא להפעיל את פעולת הניקוי בקיטור חם. ולענין השטיפה עצמית המתבצעת לאחר מכן באופן אוטומטי במים חמים מאוד, הרי שאם ניתן לבטל זאת, או לבצע זאת במים קרים, ראוי לעשות כן, ואם לאו, ניתן לסמוך על כך - בצירוף כל הסברות האחרות - שפעולה זו מתבצעת רק בדרך גרמא.

לאחר שניקו את הבית משיירי בשר (בהמה) לבד או משיירי חלב לבד וגם המכשיר עבר כבר ניקוי ושטיפה עצמית, אין כל מניעה להשתמש בו לאחר מכן שוב לניקוי משיירי המין השני, ובוודאי לאחר שחלפו כבר 24 שעות מעת הניקוי הקודם. (גליון אספקלריה מספר צ' סיון תשפ"ו, עיי"ש עוד בארוכה)

<u>מרכז העיר:</u> משפחות ורטהיימר-נוישטט להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות גרינשטיין לנשואי הבת הנכדה
משפחות אנסבכר – שקוליק להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות קרני-גרינברג-הרב גרוזמן לנישואי הבת-הנכדה-הנינה
<u>גני הדר:</u> משפחת רוזן לאירוסי הבת משפחת ברוק לאירוסי הבן משפחות בורנשטיין לנשואי הבת משפחות נגר לנשואי הבן הנכד
משפחות נוסבכר-אינגבר לנשואי הבן הנכד משפחות גולדשטיין-שטיגליץ לנשואי הבן הנכד

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני למייל a7608833@GMAIL.COM

בס"ד

משמעות

מבית 'מפעל האירה'
קרח תשפ"ו
138

הנפש והחינוך
ע"פ התורה

המחלוקת ותוצאותיה

נפגשתי עם אדם שמגיע ממשפחה שמחלוקת נמשכת אצלם כבר שנים רבות. **אף פעם לא היה טוב במשפחה הזו.** בכל שמחה משפחתית - היו כאלה שכן הגיעו ואלה שלא הגיעו, כשכל השיג ושיח נסוב סביב אותה מחלוקת.

אותו אדם היה לו גם **צער גידול בנים**, אז שמע מה שאמר **רבי שמחה בונם מפרשיסחא** זי"ע:

"אם יש לאדם צער גידול בנים רחמנא ליצלן - סגולה לזה ליזהר ממחלוקת, ולהיות רודף שלום, ולהיות מן הנעלבים ואינם עולבים - ובזה שב ורפא לו".

הוא שמע את הדברים. **ושב ורפא לו.** ישבתי איתם והרחבנו הלימוד שלמדים מפרשת קורח: **"ויקח קורח": (במדבר טז, א') מבאר רש"י - לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה**, לעורר על הכהונה.

וזהו שתרגם אונקלוס: **"ואתפלג" - נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת.**

וכן (איוב טו): "מה ייקחך לבך" - **לוקח אותך להפליג משאר בני אדם.**

"לקח את עצמו לצד אחד" - זה ההגדרה של מחלוקת: **אדם שמפריד את עצמו.** לא "נלחם" - **"נפרד". המחלוקת היא קודם כל פירוד**, ורק אחר כך מלחמה. **"לוקח אותך להפליג משאר בני אדם"** - המחלוקת לוקחת אותך - כאילו כוח חיצוני שמושך אותך החוצה.

המחלוקת - "מכלה הגוף, הנפש, והממון"

הרמב"ם באגרת המוסר כותב דברים שמרעידים:

אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת - המכלה הגוף והנפש והממון.

ראיתי לבנים השחירו, משפחות נספו ושרים הוסרו מגדולתם, ועיירות גדולות נתערערו, וקיבוצים נפרדו, וחסידים נפסדו.

ואנשי אמונה אבדו, ונכבדים נקלו ונתבזו - בסיבת המחלוקת.

נביאים נבאו וחכמים חכמו ופילוסופים חיפשו... לספר רעת המחלוקת - ולא הגיעו לתכליתה.

לכן - שנאו אותה ונסו מפניה, והתרחקו מכל אוהביה וגואליה.

בא נקרא שוב: "לבנים השחירו". "משפחות נספו". "חסידים נפסדו". "אנשי אמונה אבדו". **המחלוקת מכלה גוף, נפש וממון. והרמב"ם אומר: אפילו נביאים וחכמים לא הצליחו לתאר עד כמה זה רע.**

צרות ותלאות ממחלקות לשם שמים.

באגרות הקודש לבעל התניא:

"אין שלום יוצא מתוך מריבה, ובפרט מחלוקת לשם שמים - רוב הצרות והתלאות נולדות ממחלוקת לשם שמים!

הרחמן הוא יצילנו ממנה".

דווקא "מחלוקת לשם שמים" היא הסכנה הגדולה ביותר! כי כשאדם חושב שהוא צודק "לשם שמיים" - **אין לו מעצור.** הוא מרגיש מוצדק. **ו"רוב הצרות נולדות"** דווקא משם, ה"י.

וידוע מה שכתב האגרא דכלה, פרשת פנחס:

"ובני קורח לא מתו" (במדבר כו, יא). שמעתי מאת כבוד אדמו"ר הרב הקדוש:

"הגם כי קורח, בעל המחלוקת - מת. עם כל זה - בני קורח, תלמידיו, בעלי המחלוקת - לא מתו!

כי בכל דור ודור יש ניגוד מבעלי המחלוקת על הצדיקים וההולכים בתום".

פירוש מצמרר: **"ובני קורח לא מתו"** - לא רק שהבנים שרדו. **"בני קורח" - תלמידיו, ממשיכי דרכו. בעלי המחלוקת לא מתים לעולם.** בכל דור יש "בני קורח" חדשים.

שלושה עובדות לחיזוק הענין

א. הרבי מנאדבורנא זי"ע

הרה"ק רבי מרדכי מנאדבורנא זי"ע שמע מילה של תרעומת בין אנשיו לבין אנשי אדם גדול שגר בנאדבורנא. **מיד, בערב שבת קודש, ארז חפציו וברח מן העיר.** לא היה לו להיכן ללכת. זמן רב התטלטל בדרכים.

שאלו אותו: "הבנו שברחת ממחלוקת - אבל למה בערב שבת? אפשר להמתין כמה ימים!"

ענה: **"תדעו למה עשיתי כך? ללמד אתכם - שממחלוקת צריך לברוח כמו מהאש!** ואני שואל אתכם: **כשהאש בוערת - האם ממתינים עד שיהיה מקום מסודר, או שבורחים כל עוד נפשו בו?"**

ב. רבי שלמה מזוועהיל זי"ע

אצל הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע הסתובבו **הרבה חתולים בביתו.** שמר עליהם שלא יגרשו אותם ולא יצערום.

פעם התבטא ואמר: **"אלו גלגולי נשמות מחסידים שהתערבו באיזו מחלוקת".**

נסתיימה המחלוקת ונשתתקו הרוחות כבר רבות בשנים - **ואף על פי כן עדיין מגולגלים.**

ג. הרבי מזידיטשוב:

איש אחד בא לפני הרה"ק מזידיטשוב זי"ע ואמר שיש לו הרבה רדיפות מבני אדם המצערים אותו.

אמר לו הרה"ק:

"הנה אם שני אנשים מושכים בחבל, אחד בקצה מזה ואחד בקצה מזה - כל זמן ששניהם מושכים, אינם נופלים, כי כל אחד מחזיק חברו. אבל אם אחד יניח החבל והשני ימשוך עוד - אז יפול לארץ! כמו כן - **עצה טובה: אתה לא תעשה כלום. וממילא אתה תעמוד על כנך - והם יפלו".**

דבר האירה

ליצנות אחת...

ישבתי בחדרי עם בחור שהיה בחור טוב מאוד בלימוד. חריף, מבריק, ידען. אבל מידה אחת הייתה לו - מידת הליצנות. כל דבר שהיה בישיבה - כל דבר טוב, כל תוכנית, מבצע, רעיון - הוא היה צוחק ומזלזל.

וזה השפיע. הרבה בחורים רצו להיות פופולריים במחיצתו - כי הוא היה מאוד פופולרי. כשהוא לגלג - כולם צחקו. כשהוא ביטל - כולם ביטלו. מילה אחת שלו הרסה מה שמשגיח בנה במשך שבוע שלם.

ישבתי איתו ואמרתי לו: בוא נפתח את הפרשה ונראה מי היה הליצן הראשון - ומה גרמה ליצנותו.

רש"י על במדבר טז, יט מבאר: **"ויקהל עליהם קורח"** - בדברי ליצנות. כל הלילה ההוא הלך אצל השבטים ופיתה אותם. "כסבורים אתם שעלי לבדי אני מקפיד? איני מקפיד אלא בשביל כולכם! אלו באים ונוטלים כל הגדולות - לו המלכות, ולאחיו הכהונה".

שימו לב לכלי הנשק של קורח: לא נשקים. לא איומים. "דברי ליצנות"! הוא הלך כל הלילה ופיתה אותם בצחוק, בלגלוג, ב"ווארטים". ומילה צוחקת אחת הפילה עדה שלמה.

אמרתי לבחור: זה בדיוק מה שאתה עושה. אתה חושב שאתה לא עושה שום דבר רע. אתה לא עובר עבירות.

אתה רק "אומר ווארט". אתה רק "צוחק". אבל "עד שנתפתו כולם" - הצחוק שלך גורר אחריו את כל הישיבה. "ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות"

"ווערטיל בעלמא"

ההיכל הברכה (להרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע) בפרש קרח מפרט את חומרת הליצנות:

על ידי ליצנות נסתלק אור עתיק, ומתגברין הדינים רחמנא ליצלן.

וחטא ליצנות הוא - אפילו יושב ואינו עוסק בדברי תורה, ובדיבור קל, ואינו עושה שום מעשה רע - אלא ווערטיל בעלמא - הווה לץ.

אבל יושב ומתלוצץ בפרטיות מאיזה אנשים, ובפרט מן הצדיקים - מין ואפיקורוס הוא, ואין לו חלק לעולם הבא.

"ווארט" אחד. דיבור קל. "חכמה'לע". וכבר "נסתלק אור עתיק" - האור הגבוה ביותר מסתלק. ואם מתלוצץ על צדיקים - "מין ואפיקורוס הוא". לא פחות.

שלושה דברים שאמרתי לבחור

מניעה - שווה לכמה תעניות

הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זצ"ל אמר: "כשאדם מונע עצמו מלומר לחברו 'א גלייך ווערטל' - נחשב לו לכמה וכמה תעניות".

תתאפק - אתה יכול

הרה"ק רבי משה משינאווא זצ"ל אמר פעם דברי צחות לאיש שהיה רגיל תמיד לומר בדיחות. ואחר כך אמר לו:

"הטעם שאמרתי לך בדיחה - הוא למען תדע שגם אני יכול לומר בדיחות. ואף על פי כן - אינני אומר".

מגרש את הטוב

הרה"ק רבי אשר מסטאלין זצ"ל אמר: (מובא בבית אהרן, ליקוטים)

"מידת הליצנות - ההיפך הגמור מחסידות. שהליצנות נקלטת יותר בלב, ודוחה ... והמשל: לשופך מים בשמן - שהמים נכנסים בכלי, והשמן צף ויוצא ולחוץ".

משל חד: שמן - קדושה, חסידות, יראת שמיים. מים -ליצנות. כששופכים מים לתוך שמן -המים נכנסים והשמן יוצא! הליצנות נכנסת ללב - והקדושה יוצאת. לא שהליצנות מוחקת את הקדושה - היא מגרשת אותה. כמו מים שמגרשים שמן.

אמרתי לבחור:

אמרתי לו עוד: אתה פופולרי. בחורים אוהבים להיות סביבך. ובדיוק בגלל זה האחריות שלך גדולה פי אלף. כי כל ווארט שלך - נופל על עשרים אוזניים. וכל צחוק שלך - מוחק עשרים שיעורי מוסר.

אני חייב לומר שהבחור השתנה מן הקצה אל הקצה אלו היו דברים שיצאו מן הלב ונכנסו ללבו.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייצאן

התבוננות
במשנת האירה

הרמוניה מושלמת

הוא היה אדם השייך לקהילה גדולה. אלפי איש. **ואינו מרגיש שהוא נצרך כלל וכלל.** לא הוא, ולא ילדיו ומשפחתו. ושאל אותי בכאב:

"מי צריך אותי במקהלה הגדולה הזאת?"

סיפרתי לו את הסיפור על, המנצח האיטלקי המפורסם **טוסקניני** - שניצח על תזמורות ענק של עשרות נגנים, וכתב בעצמו את התווים לכל נגן ונגן.

בקונצרט אחד שלא היה בניצוחו - עשרות נגנים, שידור חי, הקהל עומד על רגליו ומריע. **וטוסקניני יושב בשורה הראשונה עם פנים חתומות.**

העיתונאי זקס שאל אותו: "כולם התפעלו - ולמה אתה מחמיץ פנים?"

טוסקניני: **"חסר היה ליווי של כינור. במקום 15 נגנים של כינור הגיעו רק 14. היה חסר עוד ליווי אחד - וזה השפיע!"**

העיתונאי נדהם: **"מי הרגיש בכלל שחסר כינור?!** אפילו המנצח לא ידע!"

ואכן נבדק והתברר: כנר אחד חלה ולא הופיע. 14 במקום 15.

שאל העיתונאי: **"כיצד הרגשת בחסרון?"**

טוסקניני חייך ואמר: **"אני כתבתי את התווים לכל 15 נגני הכינור. לכל אחד כתבתי תווים קצת שונים, כדי שביחד יהיה ביצוע של סימפוניה מושלמת. במהלך הקונצרט חשתי שחסר איזה צליל, אי-אלו תווים - ומיד קישרתי שכולם שייכים לכנר אחד שהוא חסר".**

ואז הוסיף: **"לציבור זה לא משנה 14 או 15 נגנים. אבל אני - שכתבתי להם תווים, שביקשתי שהסימפוניה תהיה מושלמת - אני הרגשתי".**

אמרתי לו: **אתה הכנר ה-15. הקהל לא מרגיש.** המנצח לא ידע. 14 או 15 - הם לא שמו לב. אבל מי שכתב את התווים - הוא ידע. הוא מרגיש. הוא מחכה לך.

הקב"ה רשם עבורך תווים. תווים מיוחדים שרק אתה יכול לנגן. אף אחד אחר לא יכול לנגן אותם במקומך.

אם אתה חסר - חסר צליל. אולי הקהל לא מרגיש - הקב"ה מרגיש. כי הוא כתב את הסימפוניה - והוא רוצה שתהיה מושלמת.

אתה לא מיותר. אתה הכנר ה-15. ובלעדיך - הסימפוניה לא מושלמת.

היסוד של דברים אלו מובאים בספר ישמח משה פרשת קרח, ואלו דבריו:

ונקרב אל השכל **מכלי זמר שיש בו נימין הרבה. וכל נימא ונימא יש לו קול אחר.**

ומתוך כל - **בהצטרפות כולם - יתהוו קולות מקולות שונים וניגונים מהודרים מאוד.**

ויכול להיות שיש ביניהם נימות **שהנימא ההיא בפני עצמה - אין קולה יפה ונעים וערב ודק, רק גס ועב.**

אף על פי כן - יפה מאוד אל הצירוף. כי כבר כתבתי אשר **בהצטרף שני הפכים - יושלם העדי.**

הישמח משה מביא משל שכל אחד מבין: **נבל עם מיתרים רבים.** כל מיתר לבד - צליל אחד. יש מיתרים שלבד הם **"גסים ועבים"** - לא יפים.

אבל בצירוף? "ניגונים מהודרים מאוד". דווקא המיתר ה"גס" יוצר את העומק, את הבסיס, את מה שאי אפשר בלעדיו.

"בהצטרף שני הפכים - יושלם העדי" - השלמות נוצרת דווקא **מהשילוב של הפכים.** לא מאחידות.

ניגון חדש: צריך לנסות כל נימה

ומוסיף הבחנה מרתקת:

וידוע כי **מי שמנגן על הנבל ניגון שהורגל בו לנגן - אינו צריך לנסות כל נימא בפני עצמה.**

אך **מי שרוצה לנגן ניגון חדש שלא הורגל בו עדיין - צריך לנסות כל נימא. ואז יודע לו מה ניגונם.**

בניגון ישן - הנגן לא צריך לבדוק כל מיתר. הוא מכיר את הצליל. **אבל בניגון חדש - צריך לבדוק כל מיתר בנפרד.** כי רק **מי שמכיר את הצליל הייחודי של כל מיתר - יכול ליצור ניגון חדש.**

המשמעות: **הקב"ה כותב "ניגון חדש" בכל דור.** ולכן **הוא צריך כל נימא** - כל יהודי - כי **הניגון של האדם הזה עדיין לא נוגן.** ומי שחסר - **יש צליל שלא יישמע לעולם.**

ועכשיו הישמח משה מחבר את המשל לכלל ישראל:

"הודו לה' בכינור, **בנבל עשור זמרו לו, שירו לו שיר חדש**" (תהלים לג, ב-ג).

ותראו כי **"הטיבו נגן בתרועה"** - היינו **בהריע כולם.**

והכי נמי כן הוא - **ממקהלות רבבות ישראל אשר בהם יתפאר שמו יתברך בכל דור ודור.**

אם כי **יש בתוכם אנשים פרטיים אשר הם לעצמם אינם כדאיים לעמוד לשרת ולהלל.**

אבל עם כל זה - **חזו לאצטרופי עם יתר יחידי סגולה.** על דרך **"יאגדו אלו עם אלו, ומזה אני מתעלה"** (ויקרא רבה ל, יב).

משפט שצריך לקרוא שוב: **"אנשים פרטיים שהם לעצמם אינם כדאיים לעמוד לשרת ולהלל"** - יש אנשים שבפני עצמם "לא כדאיים". **"אבל עם כל זה - חזו לאצטרופי"** - **ראויים להצטרף!** כמו המיתר הגס שבפני עצמו לא יפה - **אבל בצירוף הוא מושלם.**

"ומזה אני מתעלה" - הקב"ה אומר: **דווקא מהצירוף של כולם - אני מתעלה.** לא מהצדיקים לבד. **מכולם ביחד.**

אמרתי לאותו אדם: אתה שאלת **"מי צריך אותי במקהלה הגדולה הזאת?"** - הישמח משה עונה: **המקהלה צריכה אותך.** כי בלעדיך - חסר צליל. צליל שאף אחד אחר לא יכול להשמיע. **ומי שכתב את הסימפוניה - הוא מרגיש בחסרון.**

"שירו לו שיר חדש, הטיבו נגן בתרועה" - בהריע כולם. כל אחד עם הצליל שלו. גם הגס. גם העב. כי "בהצטרפות כולם - יתהוו ניגונים מהודרים מאוד".

אתה לא מיותר. אתה חסר.

שו"ת - למה יש מעמדות?

שאלה?

ישבתי עם הורים שנמצאים במעמד מסוים. הגיע עת שידוכים לבניהם, והציעו להם שידוך שמתאים לפי סגנונם. **והם לא הבינו.**

"למה יש מעמדות? למה אנחנו לא יכולים לקבל את הטוב ביותר? למה יש הבדלים? הרי כולנו טובים!"

שאלה כואבת. שאלה שנוגעת בגאווה, בכבוד, ב**תחושה שמישהו קבע שאני 'פחות'.** הבאתי להם את דברי **המשלי יעקב** בפרשת קורח - שמביא משל פשוט ומבריק שמשנה את כל ההסתכלות.

גבולות חלק הקב"ה

המדרש מתאר:

אמר להם משה: **גבולות חלק הקב"ה בעולמו. יכולים אתם לערב יום ולילה?** "**ויהי ערב ויהי בוקר, ויבדל אלוקים בין האור ובין החושך**" - **בשביל תשמישו של עולם.**

כך - ויבדל אהרן להקדישו קודש קדשים.

משה אומר לקורח: **ההבדלות הן חלק מהבריאה.** כמו שאי אפשר לערב יום ולילה - **כך אי אפשר לבטל את ההבדלים בין אנשים.** לא כי אחד טוב ואחד רע - אלא **"בשביל תשמישו של עולם"** - העולם צריך את ההבדלים כדי לתפקד.

והמשלי יעקב מביא משל שממחיש את הנקודה:

משל לאחד בא אל חנות סוחר גדול לקנות אצלו סחורה. וזה בא אליו **באישון לילה ואפלה.**

וימהר הסוחר **והדליק נרות בחנותו - לראות את מה יבחר לעצמו.**

והסוחר שאל אותו: **"איזו סחורה בדעתך לקנות? מן הפשוטים או מן החשובים?"**

השיב ואמר: **"אין הבדל בין סחורה לסחורה, בין מין ומין - כי הכל אחד! ואיזה אשר אחפוץ אקח, ומחיר אחד לכל הסחורות".**

כשמוע הסוחר את דברי הנבל הזה - **הלך וכיבה את הנרות אשר בחנותו, והושיבו בחושך.**

וזה מתפלא ואומר לו: "מה אתה עושה?" ויען הסוחר ויאמר:

"אם כדבריך שאין חילוק והבדל בין טוב לרע, ומחיר אחד לכל הסחורה - אם כן הנר למה?! רק כל הסחורה שתעלה בידך - קח לך!"

משל גאוני: הקונה בא ואומר **"הכל אחד, אין הבדל".** הסוחר **מכבה את האור** ואומר: **"אם הכל אחד - למה צריך אור?"** כי **כל המטרה של האור היא לראות הבדלים!** אם אין הבדלים - אין צורך באור. **ואם אין אור - תיקח מה שתיקח בחושך.**

הנמשל: כי **הקב"ה יוצר אור השכל, מצורף אל אור היום - שידעו אנשים להכיר בין איש לאיש, ולהבחין בחכמה ושכל טוב יתרון אחד על חברו - להעריך כל אחד לפי מדרגתו.**

וקורח בא ואמר **"כי כל העדה כולם קדושים" - והכל במדרגה אחת, אין הבדל ביניהם, הקטן כגדול. אם כן - האור והשכל וההבחנה אך למותר!**

וזהו שאמר להם משה: **גבולות חלק הקב"ה בעולמו, ומתוק האור להשכיל לדעת בין איש לאיש.**

ואתם - הלא יכולים אתם לערב יום ולילה ולכבות את אור היום? כי לדעתכם **אין צורך אל הנרות אם כל הסחורות שוות!**

ובעל כרחכם אתם רואים שאין זה ביכולת... כי **יש צורך להבדיל ביניהם, כי יתרון לאור מן החושך - בשביל תשמישו של עולם.**

הקב"ה ברא אור - **כדי שנוכל לראות הבדלים.** "להכיר בין איש לאיש, להעריך כל אחד **לפי מדרגתו**". מי שאומר "הכל אחד, אין מעמדות" - כמו מי שאומר "כבו את האור". **הוא מבטל את היכולת להבחין.**

ייעוץ וליווי חינוכי ניהולי
למערכות חינוך, תתי"ם וישיבות
פל' - 053-3101081

לב הילד
מרכזי קידום אישי בתתי"ם
פל' - 050-4150217

לב הבחור
משפיעים אישיים וקבוצתיים
להתאמת משפיע פל' - 053-3120261

האירה
אור לכל אחד
יו"ל ע"י 'מפעל האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מייל: m025667066@gmail.com
טלפון: 02-566-7066 דוא"ל: info@ahira.org אתר: ahira.org

מתוקים מדבש
ונופת צופים

פרשת קרח תשפ"ו גליון 959

הדלקת נרות: 7:26
יציאת השבת: 9:01
זמני השבת לפי אופק ב"ב

אבות פרק ד'

עיקר העבודה בקבלת מלכות שמים

ואני הנה לקחתי את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתונים לה' לעבוד את עבודת אהל מועד: ויש לדייק מהו 'לכם' דהוי ליה למימר 'מתוך בני ישראל מתנה נתונים', ויש לרמז דהנה תיבת 'לכם' אותיות מלך, רצה לומר שעיקר העבודה לקבל על עצמו מלכות שמים באמת, לעשות נחת רוח למי שאמר ונעשה רצונו. (תולדות יצחק)

להתגבר על היצר ע"י קול התורה והתפילה

וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ: ויש לומר, על פי הידוע כי העצה להתגבר על היצר בעת שהוא מתגבר, הוא לצעוק בקול בתורה ותפילה וזהו 'נסו לקולם', 'זיי האבן זיך געגומען צום קול', 'כי אמרו פן תבלענו הארץ' שהארציות והחומריות 'תבלענו' אותנו על כן לקחו עצמם לבחינה זו. (אור ישרים)

ע"י מחשבות טהורות נדחים הפניות

בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו: ידוע כי שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול (עיין רמ"א שו"ע או"ח סי' א'), לכל המחשבות והפניות לדחותם מעליו אך זה דווקא במחשבה טהורה וצלולה אזי בא תמונת ה' לנגד עיניו, וזה שאמר משה 'בקר' פירוש כשתבקרו ותבחינו מחשבותיכם להיות צלולה וברורה כבוקר, אז 'ויודע ה' את אשר לו', ה' יודיע אתכם אם פנויה מחשבותיכם, כיצד 'ואת הקדוש' באמת 'והקריב אליו' תמונת הוי"ה ברוך הוא. (ברית אברם)

זיי נישט קיין אויבער חכם

רב לכם בני לוי ופרש"י וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה: בליל שבת קודש בדרך שיחו אמר הרה"ק ר' יעקב יצחק מבלענדוב זי"ע בזה הלשון, בהיותי אצל הרה"צ ר' משה מלעלוב זצללה"ה זי"ע בשבת פר' קרח, לא שמעתי ממנו שום דברי תורה, רק בכל הסעודות אמר הרבה פעמים 'וקרח שפיקח היה' צו קלוג טאר מען נישט זיין. (אמת ליעקב)

צריך להקפיד לראות בעין אחת שפלות עצמו

רב לכם בני לוי ופרש"י וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה עינו הטעתו: ושמעתי בשם אדמו"ר הקדוש מגארליץ זצוק"ל, שפגמו של קרח היה שהיה חושב רק בעין אחת ברוממות הבורא יתברך שמו ולא בשפלות עצמו, וזה שפירש רש"י 'עינו הטעתו' עין אחת. (עטרת חיים)

החטא נהיה חלק ממנו

החטאים האלה בנפשותם: 'החוטאים' הוה ליה למימר, אבל אמר 'החטאים' לומר כי נשרשו ונתעצמו כל כך עם החטא עד שהן עצמן נקראים חטאים. (ייטב לב)

נפילה על פניו רק לגדול הדור

וישמע משה ויפול על פניו: יש לומר על פי הלצה, כי בגמרא (תענית י"ד:) אסור לאדם ליפול על פניו אלא אם כן יודע שנענה כיהושע וכו'. ומשה רבינו עליו השלום, היה עניו מאוד והיה שפל בדעתו מכל אחד והיה מתיירא ליפול על פניו, ומאחר ששמע מקרח שאמר שהוא הרב והנשיא שבישראל ולו ראוי הגדולה, התחיל ליפול על פניו ולזה נאמר 'וישמע משה ויפול על פניו'. (נועם אלימלך)

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

כתב בשו"ע סי' ר"ס סעי' א' וכשנוטל צפרניו לא יטול אותם כסדרן ויתחיל בשמאל בקמיצה ובימין באצבע, וסימן לזה דבהג"א בשמאל ובדאג"ה בימין ובמשנ"ב סק"ו יש שכתבו שלא לקוץ צפרני הידים והרגלים ביום אחד וכו' והנכון שיקוץ מן הרגלים ביום ה' ומן הידים ביום ו'.

- מובא בגמרא (נדה דף י"ז.) השורף ציפרניו חסיד, קוברן צדיק, זורקן רשע, שמא תעבור עליהן אשה מעוברת ותפיל, ולכן בביהמ"ד או בבית מרחץ לאנשים מותר, ומכ"מ מובא בלקוטי מהרי"ח שמדברי הזוה"ק (אחרי לט.) משמע שיש בהם כח נזק לכל אדם ולאו דווקא לנשים.
- וכן מובא בבן איש חי (ש"ב פר' לך אות י"ד) שיש ליזהר שלא להניח הצפרניים על בגדיו בעת הקציצה, כי גורם רעה לעצמו.
- ומנהג חסידים ואנשי מעשה לעטפם מיד לאחר הקציצה בנייר ולהניח בתוכו שתי חתיכות עצים קטנים ודקים, ומובא בס' הליכות חיים מנהגי כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע שהיה מניח ב' חתיכות עץ או נייר שגם עשוי מעץ.
- אם כי בזמננו כשזורק אותם לבית הכסא נמי שפיר דמי ועדיף טפי מקבורה, מכל מקום השורפן ומעבירן לגמרי מן העולם גורם שלום ורחמים, כי מובא בספה"ק עוד טעמים ויש עניין להעבירם מן העולם דייקא.
- ומובא עוד במשנ"ב שאם נפלה לארץ יטאטא אותו המקום באופן שיזיזם ממקומן ושבו לא יזיק, ועדיף שיטאטאם לחדר ושפיר דמי לכולי עלמא. (ועיין עוד בזה בספר פסק"ת)

העלון מוקדש לזכות רבי אריה חיים בן סלימה שולמית שיחי' ובני ביתו להצלחה וסייעתא דשמיא בכל העניינים ולרפואת אורי בן אפרת

נדבת ידידנו הר"ר ישעיה שר הי"ו לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הבה"ח חיים שרגא פייבל נ"י יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכיוצ"ח רוב נחת דקדושה לתורה לחופה ולמעש"ט

קוראים נכבדים נהנתם, החכמתם? להוי ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים, ותתברכו בכל הברכות האמורות בתורה, לתרומות וכל ענייני הגליון ניתן לפנות בטל' 054-8559959

ברכת מזל טוב להבה"ח בצלאל רייכמן הי"ו לרגל שמחת אירוסיו במזל טוב יה"ר שיעלה הזווג יפה ג"א מצטרף ידידך יוסף נתן רוזנברג

לע"נ איש החסד משמחה אלוקים ואנשים הר"ר מנחם מענדל ז"ל בן יבלחט"א הר"ר בן ציון גבריאל הי"ו לוק

חידת השבוע כעס שמחה
פתרונות לשלוח ליו"ר המערכת הבה"ח יקותיאל יהודה גרוס נ"י

סיפור לשבת

תלמד להבליג

מספר המגיד הנפלא הרה"ג ר' יעקב שיש שליט"א, הרה"ק רבי שלומקה מזויעהל זי"ע היה ידוע ומפורסם באהבת ישראל נפלאה, בדרגות גדולות מאוד.

הוא היה אומר, מסופר בגמרא, שהגיע גוי לשמאי הזקן וביקשו שיגיירו על מנת שילמדו כל התורה כולה על רגל אחת, דחפו באמת הבנין, וכשהגיע להלל הזקן אמר לו, מאן דעלך סני לחברך לא תעביד ואידך זיל גמור.

וביאר הרה"ק מזויעהל זי"ע שהפירוש הוא, דהרי כתיב אמר רבי עקיבא ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, ולכאורה אם יש כלל גדול אזי יש גם כלל קטן, מאי הכלל קטן?

הכלל הקטן, אומר הרה"ק ר' שלומק'ה ושאל את אחד החסידים, אם לחבר שלך יש ביזנס ומרויח הרבה כסף, מה אתה מרגיש, אמר אחד החסידים, אני מפרגן לו יש לו ילדים לפרנס הוא יהודי ירא שמים למה לא, אמר לו הרבי זה הכלל הקטן, הכלל הגדול הוא תשמח איתו ואהוב אותו, אם זה היה אביך או בנך גם היית אומר אני מפרגן לו הוא ירא שמים יש לו ילדים? או שהיית שמח איתו כאילו זה היה שלך.

אמר הרבי ר' שלומקה, על פי זה אפשר להסביר, מה שאמר הלל, מאן דעלך סני לחברך לא תעביד, כלומר גוי אינו מבין באהבה של חבר, הדרגה הכי גדולה של גוי הוא, לא תעשה לחברך מה ששנוא עליך.

אבל יהודי הוא בדרגה כל כך גדולה שאוהב את חבירו כל כך, כמו את עצמו, וזה הפירוש אמר לו הלל, עכשיו שאתה גוי אתה רק בדרגה שלא תעביד לחבריך מה ששנוא עליך ואידך כשתהפוך להיות יהודי זיל גמור, תוכל ללמוד, גם להיות אוהב את חבריך.

מספר הרב שיש, ששמע מיהודי שזכה להיות בתור ילד אצל הרה"ק רבי שלמה מזוויעהל זי"ע וכידוע אצלו הבית היה ממש הפקר לכל, וכל צרוע וכל זב מצא אצלו אוזן קשבת ודלת פתוחה.

באיזור מגורי הרה"ק מזוויעהל זי"ע בירושלים התגורר יהודי, שמוצאו היה מאיזור הונגריה העליונה אויבערלאנד, המכונים בתור יקים, אותו יהודי לא הכיר מהבית מה זה רבי, חסידים והמסתעף, אבל הוא שמע על הרבי מזויעהל דברים גדולים והחליט שהוא רוצה לבוא להסתופף בצל הקודש, בשולחן הטהור אשר יערוך הרבי בשבת קודש.

אבל הוא הרי יקה, ואצל היקים יודעים שלא מגיעים להתארח בידים ריקות, מביאים זר פרחים, או דורון ומתן לבית וכדומה, אבל מה מביאים לטיש? חשב והתייעץ עם רעייתו והחליטו שיביא לטיש, סיר טשולנט, נעמדה והכינה סיר של טשולנט גדול לכבוד הרבי.

אחד מהיהודים, אשר הסתובב בביתו של ר' שלמה היה יהודי, מר נפש, שהרגיש שכל העולם רוצה רק להרע לו, ותמיד הסתובב, בפנים חמוצות סר וזועף, ששמו היה פישלע, תמיד היה מתלונן שלא מביאים לו מספיק אוכל, ותמיד לו יש את המנה הכי קטנה, ואם כבר מביאים לו זה שרוף וכו'.

ר' שלומק'ה רצה מאוד לשמחו, לכן כשהביא האורח היקה את סיר הטשולנט לביתו, מיד הכריז ר' שלומק'ה ואמר הסיר שייך לר' פישלע, פישלע כמובן ממש שמח עם המתנה, והרגיש כמו שזכה זכיה של מליון דולר בלוטו, וסוף סוף נראה חיוך על פניו.

אבל בל נשכח, יש עוד יהודים אצל ר' שלומק'ה ויש עוד כזה סיר גדול, כל התשושים רצו לקבל מנה מהסיר וכולם באו וניסו למשוך את הסיר, גם הם רוצים מנה מסיר הטשולנט, וכך כמו להקת זבובים סבבו כולם את פישלע וניסו למשוך את הסיר.

מה עשה פישלע שראה שעוד מעט הוא מאבד את כל עולמו, הרי הוא זכה כעת בסיר טשלונט שלם לעצמו, מה הוא ירשה למישהו לגעת בזה הוא יתן שיקחו לו את זה.

מיד עשה פישלע מעשה וירק לתוך הסיר, יריקה אחר יריקה, כמובן שמיד נעמדו כולם ועזבוהו לנפשו.

אותו יקה, נעמד ואמר, מה זה טיש זה, זה בית משוגעים פה, חשבתי שאני בא ללמוד משהו, מה אפשר ללמוד בכזה בית משוגעים. אין כאן לא תורה ולא כבוד.

חייך ר' שלומק'ה וקרא לו, ואז אמר לו הרבי משפט חשוב, שזו היא חלק ממשנת חייו הקדושים של ר' שלומקה.

וכי מה חושב אתה, אותי זה כן מכבד, כל ההתנהגות הזו, אבל דבר אחד צריך ואפשר ללמוד: צריך ללמוד לשתוק, צריך ללמוד שלא כל מה שעולה על הלשון, אומרים.

רואים אנשים מוזרים, התנהגויות משונות, ושותקים מבליגים, ומכבדים כל אחד ואחד, כי כל יהודי יש לו נשמה אלוקית.

מותר לדבר אבל צריך לחשוב לפני שמוציאים מילה מהפה.

צריך לרכוש את מידת הסבלנות, לקבל באהבה מה שרואים ולא להתפרץ מיד, לחשוב לפני שמדברים.

ואם רק את זה תלמד פה זה כבר היה שווה.

לע"נ איש החסד והחינוך הבלתי נשכח הרה"ח ר' חיים שרגא פאוויל ב"ר מיכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לע"נ האישה החשובה בעלת החסד הדגולה מרת חיה קראוז בת אלקה ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

קו הגעשמאק חיזוק, ואמונה מתעדכן בתדירות גבוהה עם דרשות, סיפורים, וניגונים 077-3249316

לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות

העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים

נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1213
הדלקת הנר: 19:25 צאת השבת: 20:31 רבינו תם: 21:16 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויאמר שמואל (שמואל א' יא), <u>שבת מברכין</u>.

אוצרות הפרשה

פרשת "קרח"

"ויקח קרח" [טז, א].

אדם נוסע במכונית. הוא עירני ודרוך, נהג מיומן ועתיר ניסיון. המכונית חדשה, משוכללת, כל מערכותיה תקינות. הכביש סלול, התנועה זורמת, מה יכול כבר לקרות? ולפתע, כתם שמן ענק. המכונית נכנסת בתאוצה של היסח הדעת, ואין ערך לנהג ולמנוע, להילוכים ולבלמים. היא מחליקה בלי שליטה, נופלת לתאום, ואלומת אש מבשרת את סופה.

מחריד, אכן כן. "קורח, שפיקח היה", אין כמוהו בנהגים השולטים באורחותיהם. בעל רוח הקודש, מנושאי ארון ברית השם, מגדולי דור דעה, "מה ראה לשטות זו", איך סיים חייו במעמקי התהום, בבטן האדמה, בלבת השאול? והתשובה: "ויקח קורח – ליבו נטלו". המכונית המשוכללת החליקה על כתם שמן של קינאה, "נתקנא על נשיאותו של אליצפן". ואז איבד שליטה, הסתחרר והתרסק.

ופרשה זו ללמדנו באה, להתרחק מכל כתם שמן. שלא נשלה עצמנו שיש "ריב קטן" בר שליטה הריב דומה לסכר מים, אומרת הגמרא, כיוון שנפרץ נפרץ. היש לנו מושג כמה מליוני גלוני מים אגורים בסכר, לוחצים על דפנותיו. כך האדם. כמה רגשות אצורים בו, כמה טרוניות וכעסים והקפדות, זכרונות ותיסכולים, המחפשים רק סדק כדי להתפרץ כאשד שיטפון שאין לעוצרו, לשטוף ולסחוף ולהטביע הכל! הדרך היחידה לשרוד היא הלחיצה על הבלם לפני כתם השמן, ולסטות מנתיבו! (מעיין השבוע).

"נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם" [טז, ב].

איך שאנשים מסתבכים. אנשים פיקחים, נבונים, שקולים. מאבדים את עולמם, המשפחה סובלת כל כך, והחברה מוקיעה. חברים נעלמים, תמונתם מתנוססת בעיתונים, כבר היו מעדיפים להיות כקורח, להיבלע חיים. ואתה שומע ורואה ותמה: איך נפלו כך, אנשים חכמים כל כך. היינו משאירים זאת לפסיכולוג או לקרימנולוג. הבעיה היא שהם אנשים כמוני וכמוך, וזה מפחיד. זה כבר נוגע אלינו. וכבר אמרו, שהחכם לומד מניסיונם של אחרים, בעוד שהלא חכם אינו לומד אפילו מניסיונו שלו. אז איך מסתבכים אנשים?

התשובה, כמו כל התשובות, כתובה בתורה. בפרשתנו, קורח הסתבך, וסיבך איתו מאתיים וחמישים איש, וכולם אבדו. איך העז קורח לצאת לכזו הרפתקה. האם לא ידע שאין לו סיכוי. האפשר למרוד במשה רבינו, שליח הבורא. שבהנף יד הביא חושך על מצרים, בקע ים והטביע בו את המצרים. שכאשר הרים ידו נוצח עמלק, וכאשר היכה במטהו הוציא מים מסלע. משה רבינו, שכאשר התאוננו עליו באו נחשים ושרפים ועשו שמות בעם עד שביקשו מחילה, אז איך יצא להרפתקה: "קורח, שפיקח היה, מה ראה לשטות זו?"

והתשובה: "התקנא בנשיאותו של אליצפן". פעל פה דחף של קינאה. אחד משלושת הדחפים המוציאים את האדם מן העולם: "הקינאה, התאווה, והכבוד" (אבות). וכשהם פועלים, השכל בהשעיה. יש ליקוי מאורות, ואין שאלות. מילא הוא, אבל איך השפיע על מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות. "נשיאי עדה, קרואי מועד, אנשי שם"? התשובה: שכניו היו. נסחפו בדבריו, ובחלקלקות ליצנותו. וכבר הם קבוצה מגובשת, המזינה את התלהבותה ושועטת במגובש אל התהום. בלי בקרה עצמית ויכולת עצירה.

ועדיין זו תשובה חלקית בלבד: מידות ודחפים והשפעת חברה גורמים מכריעים הם, אבל מולם הלא ניצב תמרור אזהרה. הכתובת חרוטה על הקיר, והרי איש אינו אץ לו הדרך להתאבד.

כאן בא הגורם השלישי והמכריע: סמוך, לי זה לא יקרה. בסוף הכול יסתדר. לא תבוא ביקורת, לא יגלו את המעילה. יגלו ויטייחו. נשיג הלוואות ונכסה. נזכה בלוטו. קפוץ, ותמצא למטה רשת ביטחון. או אמבולנס.

משה רבינו מציע, ומזהיר: "זאת עשו, קחו לכם מחתות, קורח וכל עדתו. ותנו בהם אש ושימו עליהן קטורת לפני ה', מחר. והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש. אדם אחד ינצל: אהרן. קורח חשב, כמובן, שהוא זה שינצל. וחבריו? הם לא עניינו אותו כל כך... אבל הם, מה חשבו? הם, איך הסתכנו. איך ניגשו להתמודדות בה הימרו על חייהם. כשהסיכוי (המפוקפק) הוא אחד חלקי מאתיים חמישים וחמישה. פחות מרבע אחוז!

והם התייצבו, כולם, מלבד און בן פלט שאשתו הצילתו ברגע האחרון.

מאתיים וחמישים נשיאים כבודים, חכמים ומיושבים בדעתם, התייצבו כאיש אחד לטכס מותם! הכיצד?!

רבינו עובדיה מברטנורא זצ"ל מוצא את התשובה בדיוקו בדברי רש"י הקדוש: "מחתות, כלים שחותים בהם גחלים, ויש להם ידות". מדוע הודיע כאן רש"י שיש למחתות ידיות, ולא פירש כן במחתה שבמעשה המנורה". והתשובה מרעישה: אכן ידעו שהקטורת מסוכנת. ידעו שנדב ואביהוא נשרפו חיים בגינה. אבל אמרו לעצמם: לנו זה לא יקרה. כי למחתות שלנו ידיות ארוכות. הן יחצצו בינינו ובין הקטורת, והאש לא תגיע אלינו...

טיפשי? אולי. אבל אנושי כל כך!

מאות אלפי ילדים נרשמים בכל שנה לבתי הספר הכלליים. האם ההורים עיוורים? חלילה! האין הם רוצים בטובת ילדיהם, הס מלחשוב! האין הם יודעים על מקרי ההתעללות, על האלימות, פיזית ומילולית, הפוצעת ומצלקת את הנשמות הטהורות? והרי הברירה לפניהם: חינוך תורני מעולה, חף מאלימות, נקי מסמים, טהור מתועבה,

לרפואת מייקל בן פריבה הי"ו, יוסף בן תמר הי"ו, ישראל בן זינט הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, אוראל יהודה בן אסתר הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

מחנך למידות טובות וכיבוד הורים, מורשת ומסורת נפלאים ומעשירים! אך שוב חוזרת תסמונת הסמוך – "לי זה לא יקרה". כאילו הילד נטול מידות ודחפים, וכאילו לא יושפע מרוח החברה.
ובציבור החרדי, ובחינוך התורני, כלום אין ההורים צריכים לפקוח עין על בניהם. לדעת עם מי הם מתרועעים, מי חבריהם. כיצד מבלים הם את שעות הפנאי. האין עליהם לפקוח על הכנת השיעורים, ללמוד עימם כדי לעקוב אחר ידיעותיהם והבנתם. לעמוד בקשר עם המחנכים, לעודד ולדרבן ולהיחלץ לעזרה בשעת הצורך. ורבים כל כך ההורים האומרים: סמוך. הילד נמצא בידיים טובות, בחינוך מעולה, בחברה טובה, יזרום עימם, והכל יסתדר. ואכן, כך קורה. אך לא תמיד. וכשלא, זה אסון. ואז, כבר מאוחר... אך מדוע נכתבה פרשה זו בתורה, אם לא כדי שנפיק את לקחה, ולא נהמר על היקר לנו מכל, על נפש ילדינו! (מעיין השבוע).

"אשר אבחר בו מטהו יפרח" [יז, כ].

הצדיק רבי יצחק מנשכיז זצ"ל ביקר פעם בעיר ולודובקה. בערב שכב על מיטתו לנוח, וכמה ממקורביו עמדו סביבו. פתח וסיפר מעשה שהיה בימים עברו בעיר אפטא. אברך למדן, מוכשר ונאה, נאלץ לצאת למסחר כדי להתפרנס. היה פוקד את אחוזות האצילים. קונה את תנובות השדה ומציע תמורתן סחורות שונות. בהיותו ישר דרך, חכם ונבון, רכש את אימונם ולמד נימוסיהם ואורחותיהם, לשאת חן בעיניהם. נשיאת חן זו הייתה לו לרועץ, כי בסמוך לעירו הייתה אחוזה נרחבת שעם אדוניה סחר. יום אחד מת הפריץ, והותיר את הנחלה לבתו היחידה. המשיך הלה לסחור עם העלמה האצילה, ועדינות אורחותיו נשאה חן בעיניה. בקצרה, לא עמד בניסיונו של יוסף הצדיק, והלך מדחי אל דחי עד שהמיר דתו ונשאה לאשה, והיה לאדון האחוזה.
"רבינו", קטע אחד השומעים את הצדיק, "לא הרחק מכאן ארע סיפור דומה, אחד מבני העיר – "... השומעים היסו אותו, והצדיק המשיך בסיפורו: "תארו לעצמכם, יהודי מוצא עצמו שבוי בידי הסיטרא אחרא. לא תפילה, לא תפילין, לא שבת ולא חג. לא ראש השנה ולא יום הכיפורים... חיים כה משמימים, מדבר צחיח של חולין, מדיף צחנת נבלות וטריפות וקבס נשג"ז [סנהדרין פב.: הבא על הגויה חייב משום נשג"ז: נידה, שפחה, גויה, זונה]... לא אחת ניחם על צערו ביקש לחזור בו, לשוב לחיי תורה ומצוות. אבל הדלת נעולה הייתה בפניו, שכן לפי החוק ששרד באותם ימים אסור היה למומר לשוב, וכל המסייעים לו צפויים היו לעונשים כבדים. ובכל זאת, ניסה. אבל המרשעת עמדה על המשמר. הבחינה בהתחבטויותיו ועקבה אחר צעדיו. וכשקשר קשרים עם יהודי העיר להצילו הייתה מסגירה אותם למלכות והתייסרו נוראות.
רבה של אפטא גאון וצדיק היה. לילה אחד ישב ולמד, והנה מתדפקים על דלתו, קם ופתח, והמומר מולו: "הושיעה, רבי", קרא בקול בוכים, "רצוני לשוב בתשובה, לחזור ליהדותי!"...
והרב, שידע שיהודים רבים כבר שילמו ביוקר על הענותם להפצרותיו, סגר את הדלת בפניו, אבל האיש לא ויתר. לילה אחר לילה הגיע, בשעה קבועה, כאשר בטירתו עלו הכול על יצועם...
לילה אחד פקעה סבלנותו של הרב. כשנשמעו הנקישות נטל עימו את מקלו. פתח את הדלת בתנופה והרים את המטה. אמר למומר: "הסתלק, ולא אכך במקל!" חוורו פני המומר, והרב הפטיר: "כשם שהמטה הזה לא יצמיח פרי, כך אתה לא תשוב לעולם!"
שמט המומר כתפיו ופנה ללכת לבלי שוב. הביט הרב, והנה הוציא המקל פרחים, החל לפרוח לנגד עיניו ולגמול פרי!
"חזור נא!" קרא הרב הנרעש. הזמין את המומר לחדרו, והחל ללמדו דרכי תשובה. אין לשער ולתאר איזה לילה מזכך ומטהר עבר עליו! לפנות בוקר שב לאחוזתו – והנה להבות מתמרות ועשן מתאבך. הבית עלה באש על יושביו.
כך ניצל, כדי לפתוח דף חדש... סיים הצדיק את סיפורו, ואמר: "בימי קדם נשמעו כאלו פלאות. אבל בימינו, הייתכנו?!" שהה רגע, והוסיף: "ואולי?! לילה טוב"...
למחרת באה השמועה שבאותו לילה נשרף בית אחוזה לא הרחק מן העיר. ובדרך פלא לא היה בו האדון, יהודי מומר, ששהה בדנציג לרגל מסחרו. וכבר לא חזר, כי שב לדת אבותיו...
ואף אנו נתהה: "בימי קדם נשמעו כאלו פלאות. אבל בימינו, הייתכנו?!" אבל אנו לא נשיב: "ואולי". אנו נדע: קורים ועוד איך! הגאון החתם סופר זצ"ל, לפני פטירתו, נשא תפילה: "שלא יבוש המעיין, ולא יקצץ האילן". ריבונו של עולם, איך ניסו לייבש את המעיינות, איך ניסו לקצוץ ולגדוע את האילנות. לנתק מן המורשת, לקרוע מהיהדות! נדמה היה שזהו, רק יובל קטן נשאר, רק שתיל זעיר מלבלב. והחורש כולו יבש, קמל. והנה קמה תנועת התשובה, ועצים שנראו כיבשים פורחים בעליל, שבו אל המקורות. "ואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה, ואני שכולה וגלמודה. ואלה מי גידל, הן אני נשארתי לבדי". ולפתע שבים הם "כיונים אל ארובותיהם", ונצח ישראל לא ישקר (ישעיה)! (מעיין השבוע).

"וירקעום ציפוי למזבח זכרון לבני ישראל" [יז, ד]. על התנהגות המנצח.

מאתיים וחמישים מקטירי הקטורת, אשר חלקו על כהונתו של אהרן הכהן, נשרפו באש שיצאה מאת ה'. לאחר מכן נצטווה משה רבינו לומר לאלעזר בן אהרן הכהן שירים את המחתות מבין השריפה, וירקע מהם ציפוי למזבח, ויהיו לאות לבני ישראל. ורבותינו שאלו: מדוע אליעזר, מדוע לא עשה זאת אהרן הכהן עצמו? ותירצו: האנשים האלו שילמו בחייהם על מחלוקתם כנגד אהרן. אם אהרן עצמו ייקח את המחתות לרקען, יהיה בכך כעין שמחה לאיד, חלילה, כעין הפגנת ניצחון. זאת – אין לעשות.
איזו גדלות רוח הורתה לנו התורה: גם אם ניצחת, אל תפגין קורת רוח, אדרבה, תצטער על שכך עלה בגורלם!
כאשר רבן גמליאל התעמת עם רבי יהושע, במחלוקת לשם שמים, וחכמי ישראל ראו לנכון להשעות את רבן גמליאל לזמן מה מנשיאותו, הם לא מינו תחתיו את הגדול מבניהם, את רבי יהושע עצמו. כי אז, יהיה בכך משום פגיעה ושמחה לאיד. כעין הפגנת ניצחון. רק משום כך, דילגו על רבי יהושע ומינו את רבי אלעזר בן עזריה, בן השמונה עשרה! הבה נלמד מכך, את התועלת שבהבלגה. הבה נדע, שעימות הוא דבר שבדיעבד, וגם אם מנצחים בו יש להצטער על שהוזקקנו לכך!
בשעתו קמה תנועה חרדית והמרתה את פי "מועצת גדולי התורה" של "אגודת ישראל". התנועה, "פועלי אגודת ישראל", זכתה לביקורת נוקבת מצד גדולי הדור ולבסוף נכשלה בבחירות, ירדה מהמפה. שמע מרן הגרא"מ שך זצ"ל קולות צהלה על מפלתה. מחה בצוהלים ואמר: "הייתה זו חובתנו להילחם בתנועה. גדולה הייתה סכנתה. אבל יהודים עמדו בראשה, ויהודים נתנו לה קולם, ועתה אבלים הם ועצובים, ואיך נשמח למפלתם?!"...
הנה, זה מבט של דעת תורה! ומבט זה גילה לנו בורא עולם בעצמו! בשעתו, קטרגה הלבנה נגד החמה. אמרה שאי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. מיד השיבה הבורא כגמולה: "לכי ומעטי עצמך". אך לא זו בלבד שפיצה אותה בצבא הכוכבים, אלא עוד הורה להביא קורבן חטאת בראש חודש, יום התמעטות הלבנה, כעין הבעת צער על העונש, כדי להורות לנו, שהעונש הוא דבר שבדיעבד, ויש להצטער עליו!... (מעיין השבוע)

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ **מרת מונירה חזני בת כורשיד** ז"ל, לע"נ **מרת פארי בת מונירה** ז"ל, לע"נ **ר' עזיזולה בן שרה** ז"ל, לע"נ **מרת מנסורה בת כשוור** ז"ל, לע"נ **יוסף בן הלה** ז"ל, לע"נ **אליהו בן אסתר** ז"ל, לע"נ **יצחק בן ליבה** ז"ל, לע"נ **ברוך בן כאדה** ז"ל, לע"נ זהבה פזיה בת פרחה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנז ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אהוד בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ רבי שלום מאיר בן מרדכי ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

גליון קכ"ח
תמוז תשפ"ו

וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליון על הַמָּזוֹן

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון **אף** ולא **שצף** ולא **קצף**, ולא **אנף** ולא **אגף** ומזונותיו מצויין לו ברווח ובכבוד על ימיו".

("באר היטב" או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז)

כך מקובל אני מרבותי ישמרם א-ל **שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו**

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים אדם המברך ברכת המזון **מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה** מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

תיקון גלגל רכב והרוויח הון

לכבוד המוציאים לאור של הגליון החשוב "על המזון"

קודם כל אני רוצה להודות לכם על הגליון היפה, ועל דברי החיזוק שאתם מביאים כסדר בענין ברכת המזון, וכמו הרבה אחרים גם אני נושא עימי סיפור אישי בענין ברכת המזון. כבר זמן רב שחשבתי לכתוב לכם, בחודש שעבר כשקראתי אודות הבחור שראה ישועה בזכות ברכת המזון, שמתי לב שבעצם הסיפור שלי הוא די דומה, והחלטתי שכבר הגיע העת שאשתף את הקוראים היקרים בסיפור שלי.

הכל התחיל בהיותי ילד בן עשר שנים. משפחתי שמנתה ששה עשר נפשות בליה"ר, העתיקו את מקום מגורם מארץ ישראל לעבר אמריקה הרחוקה, היה זה בגלל סיבות רפואיות אצל אחד מאחיי. אבי שגם בהיותו בארצינו הקדושה התקשה מאוד לפרנס את משפחתו, בהגיע אל ארץ נכר נכפלו הקשיים פי כמה, והוא היה צריך להילחם על פת לחם ממש.

שהינו באמריקה לתקופה, וב"ה שאותו קרוב משפחה נתרפא, אבל בכל זאת החליט אבי להישאר לגור באמריקה, וכך נמשך חיינו, וכאמור כשכל הזמן אבי מתקשה להביא לחם לפי הטף.

ב"ה גדלתי והגיע הזמן ללכת ללמוד בישיבה גדולה. הייתי בחור מצוין וקניתי לעצמי שם טוב. מאוד רציתי להיכנס לישיבה מסיומת אשר שמה הטוב הלכה לפניה, הרגשתי ששם יהיה לי תועלת רבה להצלחתי. אבל ידעתי גם ידעתי ששכר הלימוד באותה ישיבה יקר מאוד, ואבי לא יוכל לעמוד בתשלומין כאלה. באותו זמן היה לי רעיון איך להתקבל לישיבה. התקשרתי לאותו ראש ישיבה וסיפרתי לו דברים כהוויתן: "חשקה נפשי להיכנס לישיבה שלכם, אבל לאבי אין בידו לשלם את שכר הלימוד הגבוה, אולי תסכימו להכניס אותי בכל זאת ותמורת זאת אפרוש מזמני הפנוי, ללמוד עם בחורים חלשים ולסייע לצוות הישיבה, וכך ישתלם גם לכם לקבל אותי".

הדברים נשאו חן בעיני ראש הישיבה והוא הבין שאני מתכוון ברצינות. הוא הזמין אותי למבחן וב"ה שהיה לי את היכולות, וכל השנים ניצלתי את הזמן ללימוד בהתמדה, והוא אכן ראה שאני מתאים לישיבה. הוא הסכים לקבל אותי על תנאי זה, שאלמד עם הבחורים החלשים, ואכן כך נכנסתי לישיבה. אני עזרתי לבחורים החלשים, ואבי שילם מחיר סמלי מה שרגילים לשלם בישיבה רגילה.

שם בין כותלי הישיבה מצאתי את הברכון שלכם, קראתי את הסיפורים היפים, ונתעוררתי מאד לראות את הכח הגדול של ברכת המזון. מיד חשבתי לספר על כך לאבא שלי, כך אולי יראה השתפרות בפרנסה. כמובן שאמרתי את זה באופן המכובד ביותר, באופן אגבי לגמרי ולא באופן אישי, וגם הבאתי הביתה את הברכון שלכם והנחתי אותו על השולחן, כך שאבי יראה את זה. גם שתפתי אותו בסיפורים על מצוה רבה זו וכדומה. למעשה זה לא תפס אותו כל כך.

בינתיים החלטתי שאני הולך לעשות השתדלות בדרך אחרת. קיבלתי על עצמי קבלה חזקה שמהיום ואילך אני הולך ליטול ידיים להמוציא בכל יום ולברך ברכת המזון בכוונה ומן הכתב, ותוך כדי אמרתי להשי"ת "אני מתחיל כבר עכשיו לברך בכוונה, למרות שעדיין אינני צריך פרנסה, כי אני עוד סמוך על שולחן אבי. אבל בראותי כיצד אבי מתקשה כל כך, אני מתחיל מעכשיו לברך ברכת המזון בכוונה, ואני מבקש מהשי"ת שיזכך לזכותי מצוה רבה זו, וברבות הימים אחרי החתונה אוכל לשבת וללמוד באהלה של תורה מתוך הרחבת הדעת"! וכך המשכתי והתמדתי בקבלה זו, לברך בכוונה מדי יום ביומו.

כשהגעתי לפרק האיש מקדש זכיתי לראות סייעתא דשמיא עצומה והראש ישיבה שלי לקח אותי לחתן, ואז זכיתי כבר לראות את ההשגחה פרטית, כי זוגתי היתה מבוגרת ממני בשנתיים, כך שהיא כבר הספיקה לעבוד כמה שנים לפני החתונה במשרה

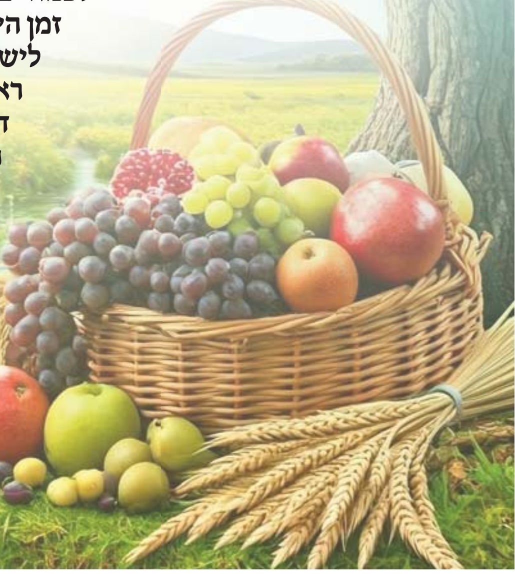

טובה והוא חסכה סכום נכבד.

אז קודם כל נוכחתי לראות שהסגלה שלי פעלה, והפירות כבר התחילו להראות, כי הב"ב שלי היתה לה עבודה טובה עם תשלום מכובד, וזה בנוסף לסכום הכסף שהיה לנו בחיסכון. כמובן שהמשכתי ללמוד ביתר שאת, כאשר כל הזמן אני ממשיך לפקוח עין להזדמנות טובה שאוכל להשקיע בה את כספנו, כמובן שהמשכתי בקבלה שלי בענין ברכת המזון בכל עוז ותוקף.

היה זה לילה אחד בקיץ בהיותי בקאנטרי, יצאתי עם ב"ב שלי לקנות בחנות רשת "וואלמארט", בעת יציאתי הבחנתי באיזה גוי שמתקשה עם גלגל הרכב שלו שהתפוצץ. ניגשתי אליו ושאלתי אותו אם הוא צריך עזרה, הוא שמח מאוד להצעתי, ואכן עזרתי לו להגביה את הרכב, ולתקן את הגלגל, וכעבור כמה דקות היה הכל תקין.

הגוי התפעל מאוד מכך שחסידי'שע יוד מוכן לעזור לו, והוא הציע לי סכום נכבד לתשלום על עבודתי, אמרתי לו שלא עשיתי את זה בעבור בצע כסף אלא שיש עלינו מצוה לקיים גמילות חסדים, אז הוא ביקש שלפחות אתן לו את המספר שלי, חשבתי, אולי עוד יצא מזה דבר טוב, אז נתתי לו את שמי ואת המספר שלי ונפרדתי ממנו.

עברו כמה שבועות והגוי מתקשר ואומר לי: "אני גר בעיר מידעלטאון ויש לי שם בית, אמא שלי גרה בטעקסאס, והיא חולה מאוד והיא צריכה את עזרתי, ולכן עלי לעבור לגור בקרבתה ואני נאלץ למכור את ביתי באופן מיידי ואין לי זמן להיות עסוק בזה, לכן אני מוכן למכור לך את הבית במחיר טוב ומיוחד, ואני אומר לך שזה שווה הרבה יותר מזה".

ראיתי בזה השגחה פרטית. כפי שכבר אמרתי, היה לי את הכסף שחיפשתי איפה להשקיע. כמובן ששאלתי את המבינים בתחום הזה, ובירדתי אודות המחיר של הבית לפי המיקום והבנתי מיד שזה מקום טוב, וזה יכול להימכר בקלות. גם היה סביב הבית שטח גדול שאפשר לבנות שם כמה בנינים גדולים, ולהרוויח בהתאם. נפגשתי עם הגוי כמה ימים אחר כך, והוא הסכים למכור לי את הבית במחיר של כמה מאות אלפי דולר פחות ממחיר השוק, קפצתי על המציאה וקניתי את הבית.

אחרי כמה שבועות קיבלתי טלפון משכן גוי של אותו הבית והוא אמר לי שהוא מאוד כועס על השכן שמכר לי את הבית. מזה כבר זמן רב שהוא רוצה לקנות את הבית ממנו, אבל לאחרונה היה להם איזה מריבה, והוא לא סיפר לו כלום שהוא מוכר את ביתו. הוא המשיך ואמר שהוא מאוד רוצה לקנות את הבית הזה מכיוון שהוא כבר מזדקן והוא רוצה שילדיו יבואו לגור בקרבתו, ממילא הוא ממש מבקש שאמכור לו את הבית!

הבנתי מיד שיש לי כאן חלון הזדמנות לרווח יפה. אמרתי לו שבאמת בכלל אינני מחפש למכור, אלא אני רוצה לבנות על השטח הזה בנינים גדולים, ומכך יהיו לי רווחים גדולים. ואז הצעתי מחיר מופרז ביותר שרק במחיר זה אולי אסכים למכור, הגוי אמר שעליו לחשוב על זה.

בינתיים נסעתי לרבי שלי בארצינו הקדושה, ובהיותי שם סיפרתי לו את כל השתלשלות הענינים, הרבי הקשיב, ואמר לי: "אם הגוי רוצה את זה כ"כ, תציע לו שאתה מוכן רק אם הוא משלם פי שלשה ממחיר השוק, ועוד תראה שהוא יקנה את זה".

בתחילה פחדתי ללכת בדרך קיצוני כ"כ ... כי לא רציתי להפסיד קונה טוב, אבל החלטתי להידבק באמונת צדיקים, לאחר כמה ימים הגוי התקשר שהוא מוכן להתקדם במחיר שנקבתי בעת שדיברתי עמו בראשונה, אבל אמרתי לו שגם אני שקלתי את הדברים עוד פעם, ולא שווה לי למכור רק אם הוא יסכים לשלם פי שלש ממחיר השוק, ורק אז אסכים למכור את הנכס. בתחילה הוא צעק עלי למה אני מתעקש על מחיר גבוה כ"כ, אבל אני עמדתי בשלי, או שאתה מסכים למכיר או שאני ממשיך בתוכניות שלי.

לאחר כמה שבועות הוא התקשר ואמר לי שהוא מסכים לסגור את המקח, ואינו רוצה שיבנו על ראשו בנינים גדולים שיקשו על כל הסביבה, ולכן הוא רוצה שהשטח יעבור לבעלותו, והוא מוכן לשלם את מחיר היקר והמופרז שביקשתי. לאחר כמה ימים סגרנו את המקח והרווחתי הון רב, וכל זה התחיל ע"י תיקון של איזה גלגל רכב עבור גוי עובר אורח.

היות והרבי שלי הוא שנתן לי את העצה, רציתי להפריש סכום נכבד עבור הרבי, נסעתי שוב לארץ ישראל ורציתי למסור לו את הכסף, אבל הוא צווה שאתן זאת למוסדות ועבור קופות צדקה.

עם הכסף שהרווחתי קניתי נדל"ן, וכהיום יש לי כמה בתים המכניסים לי רווחים יפים בכל חודש, וב"ה אני יכול לשבת באהלה של תורה ברוגע ובהרחבת הדעת, ולמלאות את שאיפתי!

אני מרגיש שכל זה בזכות ברכת המזון שקיבלתי על עצמי בעוד היותי בחור ובזכות תפילותי שהתפללתי בכל יום שאוכל לשבת באהלה של תורה בהרחבת הדעת כל ימי חיי, והשי"ת בהשגחה עליונה זימן שאוכל לממש את שאיפתי, ואת התודה אני נותן לכם שבזכות הברכון שלכם התעוררתי לכך...

חשבתי לעצמי שכהיום מדברים כ"כ לאברכים צעירים שישקיעו בשוק ההון "עס ענד פי 500 " כדי שיהיה להם כסף בעתיד. להבדיל אלף אלפי הבדלות אפשר לומר גם כן, שיאמרו אותו דבר לבחורים ואברכים שיתחילו להשקיע בברכת המזון, להתחיל להקפיד על ברכת המזון גם בהיותם צעירים ואפי' לפני שהם צריכים פרנסה, כדי להרגיל עצמם במצוה רבה זו, ובעזרת השם זה יביא להם כל השפעות טובות ופרנסה בריוח וכל הברכות!

קורא נאמן

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה
או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל זי"ע ממעזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף זי"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן זי"ע מליזענסק
רבי לוי יצחק בן שרה סאשא זי"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף זי"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק זי"ע מראדאשיץ
רבי נחמן בן שמחה בן פייגא זי"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב זי"ע בעל ה'חפץ חיים" - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל זי"ע מטאהש
הרבי ר' ישעי' ב"ר משה זי"ע מקערעסטיר - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה זי"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל
רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייה זצ"ל

פרשת קרח

המשבחים את הקב"ה שבחיהם גדולים משבח המלאכים

"יפקד א-לוה הרוחות לכל בשר"

האור החיים הקדוש כותב שיש ארבע דרגות בבריאה שמשבחים ומהללים את בורא עולם:

א. הדרגה הנמוכה הם צבא השמים והמלאכים.

ב. מעליהם הנשמות הנמצאים באוצר הנשמות שעוד לא ירדו לעולם הזה. ג. מעליהם נשמות שירדו לעולם הזה וחזרו בחזרה לעולם האמת.

ד. הדרגה הגבוהה ביותר הם בני האדם שלמרות יצריהם והגוף הגשמי שלהם מהללים ומשבחים את בורא עולם.

וזה מה שאמר משה רבנו "יפקד א-לוה הרוחות לכל בשר" כוונתו תרחם על עם ישראל שהם עשויים מבשר, מגוף עכור וכשהם משבחים אותך זוהי הדרגה הגבוהה ביותר ואם תגזור עליהם מיתה יחסר משבחך.

אנו רואים מדברי האור החיים הקדוש עד כמה בשמים מחשיבים את דברי השבח וההלל של בני האדם יותר מכולם, כשהמלאכים הם הפחותים ביותר במעלה בלשבח את הקב"ה ואדם הנמצא בעולם הגשמי והשפל ומשבח את בוראו אין למעלה מכך. לכן ראוי על כל דבר קטן וגדול לתת הודאה ושבח לבורא עולם.

כתוב בזוהר המשבח את הקב"ה ,הקב"ה עושה לו רצונו.

תרגום פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (ישעיה כה) "ה' אֱ-לֹהַי אַתָּה אֲרוֹמִמְךָ אוֹדֶה שִׁמְךָ כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא עֵצוֹת מֵרָחֹק אֱמוּנָה אֹמֶן". כַּמָּה יֵשׁ לִבְנֵי אָדָם לְהִסְתַּכֵּל בִּכְבוֹד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְשַׁבֵּחַ לִכְבוֹדוֹ, **מִשּׁוּם שֶׁכָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְשַׁבֵּחַ אֶת רִבּוֹנוֹ כָּרָאוּי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד - אֶלָּא שֶׁמַּרְבֶּה בְּרָכוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְעַל כֵּן, מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְשַׁבֵּחַ אֶת רִבּוֹנוֹ וּלְיַחֵד אֶת שְׁמוֹ, חָבִיב הוּא לְמַעְלָה וְנֶחְמָד לְמַטָּה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּבֵּחַ בּוֹ [בכבודו]**, וְעָלָיו כָּתוּב (שם מט) "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר".

וזהו "מהולל אקרא ה'"אדם המהלל את ה' זוכה להמשך הפסוק "ומן אויבי איוושע"- ינצל מכל צרותיו.

כתב רבנו משה אלשיך **(בספרו "תורת משה" פ' צו)**: שניים הלכו כל אחד בדרך אחרת. האחד נתפס בידי ליסטים מזוינים,וניצל לבסוף ואחד עבר משם ולא קרה לו כלום היהודי שעבר ולא קרה לו כלום צריך יותר להודות שעבר הכל בשלום

בתפילה אנו אומרים: "... על נסיך שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת. " וביארו בסידור "אוצר התפלות": 'נסיך'- הם הנסים הנראים והנגלים, שהם עמנו בידיעתנו. ו'נפלאותיך'- הם הנסים הנפלאים והמכוסים ואין בעל הנס מכיר בנסו.

הסיפור הבא על כוחה של ההודאה סיפר הרב פוקס שליט"א, וממנו הגיע הסיפור אל הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, יהודי יקר כבר מנעוריו כי ניחן בכישרון ייחודי למצוא מסילות ללבם של נערים וילדים המתקשים לימודית וחברתית. כבר כשהיה בחור נשלח לכמה משימות כאלה - אותן צלח בהצלחה כבירה, ומשהוטל עליו עול הפרנסה - רצה להצליח להפוך את הכישרון למקצוע מכניס, ולהתפרנס ממשרת הוראה מכובדת. אך רצונות לחוד ומציאות לחוד. הזמן חולף עובר, וכל ניסיונותיו להתקבל למשרה תורנית נחשקת עולים בתוהו. הוא שולח קורות חיים, מפעיל קשרים, מתנדב למילויי מקום - אך כל אלו לא הועילו. יום אחד הוא נתקל בסיפור באחד העלונים על כוחה של ההודאה לה', ובשעת ערב מאוחרת ישב בביתו, והרהר כי אולי אינו משקיע מספיק בהודאה לה' על כל הטובות שגמל עמו. באותו מעמד קיבל על עצמו כי מאותו יום ואילך - במשך 40 יום יאמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה ובכוונה גדולה, ויודה לה' בכל עת. כשגמלה בלבו ההחלטה, **נשא עיניים מודות השמימה, ופתח בדברי הודאה נרגשים לה' על כל הטוב והחסד שגמל עמו מנעוריו. הוא הרגיש כי ההודאה ממלאת אותו** בכוחות ועוצמות, וחש כי קיבל את ההחלטה הנכונה להשקיע מעתה ואילך יותר כוחות וזמן בהודאה לה'. ואז, הוציא פיתקא קטנה וכתב בה את השורות הבאות, תוך שהוא מפרט בדקדוק רב את מלוא בקשתו. וכך כתב: "ה'! תעזור שיציעו לי משרת הוראה לשעות אחר הצהריים בישיבה קטנה, ומשרה נוספת לשעות לפני הצהריים במכינה לישיבה קטנה. והמשרות הללו שיוצעו לי, יהיו כאן בארץ או בלונדון, כי אתה בוודאי יודע שיש סיבה אישית מיוחדת למה נראה שטוב לי **לעבור ללונדון.** ובין אם כאן ובין אם שם, יציעו לי משכורת גבוהה ותהיה ברכה בכסף, ואם אעבור ללונדון כרצוני - יסדרו לי שם את האזרחות, וכן דירה גדולה המרחיבה דעתו של אדם, קרוב למקום העבודה. ובאמת אקבל את המשרות הללו, ומעסיקיי ותלמידיי ייהנו ממני מאוד, ואזכה לגדול ולהתפתח ולהצליח בתחום,ולהציל רבבות נפשות מישראל!". עד כאן הפתק, בתחתיתו חתם ידידי את שמו ואת תאריך הכתיבה – כ"ח באייר תשע"ח, הוא היום בו כל סדר יומו הפך ללהט אחד של תודה והודאה לה'. מדי יום הקדיש מספר דקות להודאה לה', עבר על כמה נקודות במסלול חייו והדגיש את התודה עליהן, והוסיף ואמר 'מזמור לתודה' בכוונה ובהתרגשות עמוקה. הוא הרגיש שדקות ההודאה הללו מחברות ומקשרות אותו עם בורא עולם ומעניקות לו כוחות, והאמין כי ההודאה הזו תפתח לו את שערי שמים, אף שהטלפון המיוחל בושש מלבוא... ויהי ביום ה-39 והנה הוא מקבל שיחת טלפון. על הקו מנהל תלמוד תורה בבני ברק, המציע לו משרת מילוי מקום בכיתה, ומבקש ממנו את כתב היד להעברתו לבדיקה גרפולוגית לפני שיקבל את המשרה. חוות הדעת של הגרפולוג תמכה בעובדה כי האיש מתאים ומוכשר למשרה מסוג זה, והמנהל שידרג את ההצעה למשרת הוראה קבועה בכיתה גבוהה. 'נו, גם זו ישועה לא קטנה' – הרהר ידידי כששמע את ההצעה, אף שבהחלט התאכזב. לא זו המשרה לה ציפה, בכל לבו קיווה לשמש במשרה תורנית-ישיבתית. מהעובדה שהבשורה הגיע ביום ה-39 הסיק ידידי כי זו הישועה לה הוא ראוי, ולכן הביע הסכמה עקרונית לקבל את התפקיד, בתנאי שלא יקבל משרה טובה יותר בימים הקרובים... לא חלפו אלא שבועיים, והנה מתקשר אליו חבר נעורים המתגורר בלונדון, ומשוחח אתו על דא ועל הא. תוך כדי השיחה, סיפר ידידי כי הוצעה לו משרת הוראה בתלמוד תורה, והבדיקה הגרפולוגית איששה את ההשערה כי הוא מוכשר מאוד לתפקיד זה, עד שהוצע לו מיד להיכנס לתפקיד של קבע. "ואני עומד להתחיל בתפקיד הזה, למרות שהייתי מעדיף להיכנס ללמד בישיבה ולא בכיתה" – סיפר ידידי לפי תומו. כששמע החבר את הדברים הללו, מיד נזכר כי גיסו, המשמש כמנהל של ישיבה בלונדון, סיפר לו לא מזמן כי הוא מחפש מגיד-שיעור מוכשר. על אתר קשר החבר את הקצוות, והודיע לגיסו כי יש לו מועמד ראוי - אחד שעבר כבר בדיקת התאמה נדרשת ונמצא ראוי לתפקיד, וכדאי לשים עליו את היד לפני שייכנס למשרה קבועה בארץ... ואז, מקבל ידידי שיחת טלפון מלונדון, כשעל הקו מנהל הישיבה, גיסו של החבר. הוא מספר כי שמע עליו אינפורמציה חיובית וגם שמע כי הוצעה לו משרת קבע בישראל, והוא מבקש ממנו לבחון את האופציה לעבור ללונדון ולשמש כמגיד שיעור בישיבה, פשוט כך!. כשמוע ידידי את הדברים הללו, לבו קפץ, רגשותיו סערו. עוד כמה שיחות של בירורים והתאמות, והנה נגלתה ישועת ה' במלוא יפעתה: בדיוק מה שביקש זה מה שקיבל – משרת הוראה בישיבה בלונדון, לפני הצהריים ואחר הצהריים, החל מהחורף ואם לא די בכך - כשנסע לשם לראיון עבודה ולבדיקת התנאים בשטח, הובהר לו כי מסדרים עבורו את האזרחות בעיר, וגם דירה ממש מול המוסד התורני בו הוא מתחיל ללמד!. ליותר מזה לא יכול היה לצפות. בהתרגשות אין קץ הוציא את הפתק מכיסו, **עבר על הרשימה וגילה כי אחת מהנה לא נעדרה. כל בקשותיו מולאו במלואן, אחת לאחת. התודה לא אכזבה גם הפעם,**

<u>**הודאה להשם יתברך ואשתו הפסיקה לחשוב להתגרש**</u>

סיפר הגאון הצדיק הרב שלום ארוש שליט"א :בא אליי יהודי ואמר לי שאשתו רוצה להתגרש ממנו .אמרתי לו: "בוא ואקריא לך מה אומר המדרש]שוחר טוב על הפסוק הודו לה' כי טוב כי לעולם –]" "אין לישראל שישלמו להקב"ה אלא הודיה בלבד על כל טובה שעושה עימהן ."והסברתי לו: "המדרש אומר שצריך לשלם לקב"ה על כל טובה שעושה לאדם, האם אתה שילמת פעם לקב"ה על אשתך ?אמרת לו תודה עליה "?אמר לי: "לא ."אמרתי לו: "לך תודה להקב"ה במשך שעה שלימה על כל הטובות שאשתך עשתה לך כל החיים ."וראה זה פלא, לאחר כמה שעות חזר היהודי ואמר לי: "כבוד הרב, אשתי רוצה שנמשיך ביחד בשלום ורעות, ולא מוכנה להתגרש "!סיים הרב ואמר: "אדם צריך לשלם לקב"ה על כל טובה שעושה לו, על ידי שמודה לו על כל פרט. מי שלא משלם ולא מודה להקב"ה, אזי צריך הקב"ה לקחת ממנו את הדבר ח"ו, כדי להזכירו שעדיין לא שילם.

<u>**סיפר הרב נפתלי ניסים שליט"א**</u> מסרתי שיעור בעפולה, יהודי מהשיעור בנדיבות לב הציע להסיעני חזרה לביתי הנמצא בעיר אחרת הוא נסע במהירות גבוהה ולכן עצר אותו שוטר היהודי אומר לי: "הרב, דבר כזה פירושו שלילת רישיון לכמה חודשים. אני חייב את הרכב, מה נעשה? יש לי עבודה ."הייתי המום, ועוד יותר מכך הרגשתי חוסר נעימות: היהודי עשה לי טובה גדולה כל כך ,וחלילה יכול להיגרם לו מזה צער גדול !אמרתי לו: "צדיק, אני איש פשוט, אינני יודע לעשות ניסים, אבל כתוב בספרים **[ליקוטי הלכות, הלכות פריקה וטעינה ד'] שמי שמודה לה' בשעת צרה, עושים לו ישועות גדולות "!וכך התחלנו הנהג ואנוכי לומר מזמור לתודה.** השוטר מגיע ו"מבשר" שהוא הזמין קצין כדי שהוא יבוא לשלול את הרישיון ... המרצתי את היהודי, שלא נעצור. "בוא נמשיך לומר 'מזמור לתודה' עד שיגיע הקצין, בלי הפסקה "!אנחנו ממשיכים לומר מזמור לתודה בלי הפסק. אחרי 10 דקות השוטר קורא לנהג, והנס הלא יאומן קרה: הוא רושם לו דו"ח וקונס אותו בסכום נמוך מאוד על דבר אחר, וכלל לא מזכיר את המהירות ,ואומר לו: "אני מוותר לך הפעם. ביטלתי את בואו של הקצין, בבקשה תיסע רק בזהירות ."מסיים הרב כך: אנחנו לא מעודדים לנסוע במהירות ח"ו

סיפורים מחזקים-הודאה לשם יתברך

הודו להשם יתברך וכתבו את כל ההודאות והבן חזר בתשובה .

סיפור מפי בעל המעשה. ר' שמואל, יהודי חם המתנדב במערך ההסעות של ארגון החסד הנודע 'עזר מציון' מספר: "בביתי אחד עשר ילדים, כולם ברוך ה' בריאים, חכמים ויראי ה'. והנה, לפני כשלשה חודשים, שמתי לב כי בני הבכור החל להיות קצת מודרני, הוא החליט יום אחד כי במקום שפאותיו תהיינה מסולסלות לפני אוזניו, הוא ילך עם פאות מסולסלות אחרי האוזניים. 'נו, נו', אמרה אשתי, 'לא כדאי להעצים את הענין. עם הזמן הוא יתבגר ויחזיר את פאותיו למקומן'. גם אני סברתי כמותה. היינו אופטימיים וחדורי תקוה. האמנו כי בננו הבכור הינו בסך הכל נער יקר, המשקיע את כולו בגמרא וספוג באמונה טהורה בה', ומן הסתם תוך זמן קצר ישוב מסורו ויחזור לדרך הישרה שסללנו עבורו כל חייו. אלא שטעינו טעות חמורה. ההתדרדרות הרוחנית שלו נעשתה בקצב מואץ, מבלי שתהיה לנו יכולת לעוצרה. למרבה דאבוננו התרועע בננו עם חברים מדורדרים, ללא שידענו על כך. בהשפעתם ההרסנית הוריד את הכיפה והתרחק מכל מה שריח יהדות נודף ממנו. נחרדנו עד עומק נשמתנו. בננו, ציפור נפשנו, אכזב אותנו קשות. כל החיים השתוקקנו לראותו בן עליה. והנה המציאות טופחת על פנינו וספגנו מהלומה כואבת... כהורים למשפחה ברוכה, גם דאגנו לשלומם הרוחני של יתר ילדינו, שלא ישפיע עליהם חלילה בדרכיו הקלוקלות. תחילה בטובות,

ומשלא הועלנו, פנינו בהכוונת מומחים לשיטת 'המקל' - התרעות, עונשים ודברי תוכחה. אולם מאומה לא עזר. הבחור התחפר בדרכו ולא היה קשוב לדברי כיבושין ומוסר. אשתי ואני הרגשנו מרוסקים. הבית שלנו נהרס, זו היתה גזירה איומה עבורנו. מלבד כל זה, החל נגדנו מסע של ביזיונות והשפלות. השכנים הרחיקו, ובצדק, את ילדיהם מביתנו, אשר היה תמיד שוקק חיים וחברה. פתאום הפכנו 'מנודים' בשכונה הענקית שלנו. כולם הסתכלו עלינו ברחמנות והיו שהפנו אלינו אצבע מאשימה. הבנו אותם. אף אחד אינו חפץ שילדיו יתגוררו ליד מי שהשפעתו הרסנית, במיוחד כשמדובר בבני בכורי שהינו בחור עוצמתי, כריזמטי ובעל כושר מנהיגות. כל הפדגוגים הורו לנו, למרות הנסיון הקשה, לקרב את הילד, להשאיר מולו ערוץ של קשר ולנהוג עמו בכבוד. הבעיה היתה שהילד דחה את קרבתנו בשאט נפש. הוא אינו מוכן לקבל מאתנו שום יחס. נראה כאילו מחק אותנו לחלוטין מהחיים שלו. יום אחד הסעתי ברכבי את הרב בן-ציון סנה שליט"א, ושפכתי לפניו את לבי בענין הזה. הרב הקשיב לי בדומיה, לפתע התנער משתיקתו ואמר לי: **"שוב לביתך ונסה את הדרך של הודיה לה' לפני כל תפילה תחינה ובקשה שאתה מוציא מפיך"**.

באותו יום שבתי לביתי, כששביב תקוה בלבי. כאשר נמו ילדי הקטנים ובביתי שררה דומיה, התיישבתי עם אשתי, כאשר למולי מחברת ומכשירי כתיבה. **'עכשיו אנחנו כותבים את כל הטובות שעשה עימנו ה' עד כה', אמרתי ואור חדש בעיני. בתחילה אשתי חייכה: 'לא חבל על הזמן של שנינו? יש לי עוד הרבה משימות לערב זה.** הרי פסח מתקרב בצעדי ענק, ועבודות הנקיון - נראה שאין להן סוף'. 'זאת איזו שהיא סגולה שנתן לי היום הרב בן ציון סנה, בשביל שרוליק שלנו...', הבהרתי לה קצרות. וכך החלו בני הזוג לפרט את כל החסדים העצומים שמלווים אותם בימי חייהם. **"צריך להגיד תודה לה' שנישאנו"**, פתח הבעל. **"וכמובן שה' נתן לנו ילדים"**, השלימה זוגתו. **"והם בריאים ושלמים, חכמים ומוצלחים"**, הזכיר ר' שמואל ופרץ של הכרת טובה גאה מקרבו. **"ועל כך שיש לנו בחסדי ה' קורת גג לדור בה"**, הוסיפה האשה בהודיה. **"וחייבים להודות לבורא עולם על כך שיתר בננו קמים כל יום לתפילה והולכים לישיבה... כמה אחרים במקומם היו נשברים"**, חידד הבעל את הסייעתא דשמיא המיוחדת שלהם. אט אט, בתהליך כתיבה פנימי ומחושב, **התמלאה המחברת בעשרות תודות למנהיג כל הברואים, על חסדיו הגדולים והקטנים שעשה עם כל יצוריו.** לפנות בוקר, כשהיתה רשימת התודות גדולה ועמוסה, נשאו ההורים עיניהם השמימה וביקשו בלב מורתח: **"אנא בורא עולמים, עזור לנו בבקשה עם בננו בכורנו, שרוליק בן י', טע בלבו רצון לשוב לדרך הישרה"**. כך עלו על יצועם,

כשעיניהם אדומות ונפוחות מבכי והמחברת מוצפנת במגירתם. בהגיע ליל הסדר, התיישבו כל ילדיו של ר' שמואל סביב השולחן הערוך. 'בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך', חש האב המאושר כמלך. גם שרוליק, בנו הבכור, הצטרף לסדר ועקב בדריכות אחר אביו. "ילדים, היום, לפני שנתחיל בסדר, נפתח בהקדמה קצרה", דפק האב קלות על השולחן והניח למולו את מחברת ההודיה לה'. "תחילה ברצוני לקרוא באוזניכם את כל אשר עלינו להודות לבורא העולם, כפי שרשמנו אמא ואני לפני כשבוע ימים". הילדים היו המומים, זו להם הפעם הראשונה שאביהם נוהג כך. תמיד הוא ממהר להתחיל בסדר, והיום משום מה הוא נינוח ושליו. פניו קורנות והשמחה פורצת מתוכו. ר' שמואל קרא בפרטי פרטים את כל הטובות שגמל ה' עמו ועם בני משפחתו. רק לאחר מכן החל לקרוא בהגדה. **כאשר הגיע לנאמר בהגדה - "אילו פינו מלא שירה כים", "ולפיכך אנחנו חייבים להודות", החל לשיר בשמחה עצומה, ובחדר השתררה אוירה של הכרת טובה לה'.** חלפו שבועות. יום אחד, באמצע ספירת העומר, מגיע בנו בכורו הביתה, כאשר כיפה זערורית מתנוססת על ראשו. **אף אחד לא אמר מילה. בני הבית קיבלו הוראה שלא להתערב בעניינו.** גם ההורים השתוממו, אך אצרו את פליאתם בלבם. הם חששו לחבל בהתקדמות הקטנה של הבן. בחלוף מספר ימים הבחינו בסימנים של פאות המפארות את צדעי פניו של הנער. האם נכון רואות עיניהם? האם אלה סימני הישועה הממשמשים ובאים?... בחג השבועות הגיע הבן לבית הכנסת, לאחר זמן רב שלא דרך במקום. האב שפשף עיניו בתימהון ופחד להוציא מילה מיותרת מפיו. הוא התפלל שרגעי ההארה הללו של הבן לא יפוגו לעולם. בראש חודש תמוז כבר נכנס הבן הביתה בלבוש של 'בחור ישיבה' - עם המגבעת, החליפה וציציותיו מתנופפות לצדדים. "אבא, החלטתי סופית - אני חוזר לישיבה", הודיע לאביו בקול בטוח. האב המאושר נפל על צווארי בנו, חיבקו, נשקו, הרעיף עליו קיתונות של חום ואהבה ולאחר מכן שאל אותו: **"אמור לי בני, מה קרה? מה גרם למהפך הנפלא הזה שעשית?"**. הרכין הבן פניו ואמר: **"אבא, כל חיי שמעתי ממך ומאמא: 'כשיהיה לנו כסף - אז תזרח השמש'**, 'לכולם יש ורק לנו אין'...

והייתם מתלוננים ומקטרים על המצב שלכם. **גדלתי בהרגשה חמוצה של חסר ולכן פניתי לחפש את האושר בחוץ**. פתאום, בליל הסדר, **אני שומע את רשימת התודות שלכם, הוריי. עקבתי אחריכם וראיתי שזה רציני אצלכם - ההודיה והכרת הטוב באמת ממלאים את לבכם.** הנה, במהלך הסדר נשברו כמה צלחות יוקרתיות ואתה פלטת בחיוך: 'לא נורא, יש הרבה זכוכיות בבית, וברוך ה' ששפך חמתו על עצים ואבנים'. אחר כך היו תקלות טכניות נוספות, שעשויות היו לגרום עוגמת נפש, כמו מיץ הענבים שנשפך והכתים את המפה החדשה בכתם שלא יורד. ציפיתי לשמוע מילה, ובמקום זה אמא חייכה ואמרה: 'נו, נשתמש מחר במפת הקרם. יש לנו עוד הרבה מפות בבית'. זה גרם לי שינוי מהותי. **פתאום רציתי להידמות לכם, לחקות אתכם, להיות כמותכם, חביבים ומאירי פנים, שיודעים באמת להודות לה' על כל הטוב שקיבלו...** לאחר הפסח ישבתי עם עצמי והחלטתי לכתוב את כל הטובות שעשה עמי ה'. הרשימה התארכה ואני מוסיף וכותב, ממלא ומודה. לאחר שהדפים התמלאו שאלתי את עצמי בגילוי לב: 'איך אני יכול להפנות עורף לקב"ה, אחר שגמל עמי כל כך הרבה חסדים וטובות?!'. אז החל הצעד הראשון, והנה אני כאן, מוכן ומזומן לשוב לדפי הגמרא". ר' שמואל וזוגתו ליוו את בנם בכורם בדרכו לישיבה לבעלי תשובה, כשדמעות הודיה לה' מציפות את עיניהם. הם זכו לישועה! תפילתם בקעה רקיעים. ושניהם ידעו כי הם העניקו לעצמם ולילדיהם את מנת החינוך הטובה ביותר שיכלו להעניק אי פעם!. [מתוך האמנתי ואדברה]

. **הודאה להשם יתברך מביאה ישועות**

בולטימור שבארצות הברית, שעת ערב מוקדמת בשכונת הווילות המקומית. וילות אמרנו, אך נכון יותר לומר 'שכונת הטירות'. כי באותה שכונה, כל וילה טירה, כל בית ארמון... ובאחד היפים שבהם, התגורר משה - מוריס. מוריס היה אדם עשיר מאוד, מעשירי בולטימור. הוא חי בטירה מפוארת, לא חסר לו דבר, מלבד דבר אחד, משמעותי וכאוב מאוד, שהעיב על אושרו: העובדה שחלפו שנים רבות מעת נישואיו, ועדיין ביתו ריק... הבית הענק שומם, משרתים הילכו בו, מחפשים מה לנקות ולסדר בבית בו אין ילדים... באותו ערב, נקש בדלת ביתו יהודי מא"י, הפועל לעזרת אחיו שבמצוקה. כמפעם לפעם הגיע להתרים את מוריס למען אחיו, וגם בפעם הזו ציפה לקבל מתת יד נדיבה, ולהמשיך מיד לכתובת הבאה. אלא שהפעם, הגיע בדיוק ברגע בו כאבו של מוריס עלה על גדותיו וגרם לו להתפרץ בבכי תמרורים, תוך שהוא מספר על שנות ההמתנה הארוכות והמייסרות החולפות עליו ועל רעייתו בבדידות כה קשה, כשקול הבכי הנכסף טרם נשמע בין כותלי הבית...

כאבו של מוריס נגע ללבו של היהודי שלפניו, והוא השיב לו כדברים הבאים: "אומר לך את האמת. אני יכול רק להשתתף עמך בכאבך, להיאנח עמך, וגם להתפלל עליך. מי אני שיאמר לך במה כדאי להתחזק, או יגלה את אוזנך על דבר סגולה שלא ידעת ממנה. ובכל זאת, עצתי אליך היא להתחזק מעתה ואילך לומר תודה לה' על הנסיון הזה, פשוט להודות להשם במילים פשוטות וברורות על שלא זכית בילדים, להגיד לו תודה!". האיש שתק לרגע, והמשיך: **"ראה נא. הלא אנו יודעים ומאמינים שהשם לא עושה רע לבניו. אם הוא נתן לך את הקושי הזה - בהכרח שזה טוב עבורך, ולכן כדאי לך להודות לו על הטוב הזה - למרות שאינך מבין מה טוב בו. ואז תרוויח בכפליים: בראשונה, יתכן שמטרת הנסיון שלך היא בדיוק זו - לגרום לך לשאת עיניים מודות למעלה, וכשתעשה כך תיוושע. ובשנית, גם אם חלילה לא תיוושע, ייקל עליך לעבור את הקושי הזה, מתוך הבנה שזה טוב עבורך!"**. היהודי סיים את דבריו, ונפרד ממוריס בברכה חמה. מוריס מיהר לקרוא לרעייתו, ויחד הם התאמנו לומר תודה על משהו שעד לפני רגע היה הרע בחייהם, ועכשיו הם צריכים גם להאמין שהוא טוב וגם להודות על כך. בתחילה זה לא היה קל, **אך עם הזמן קנתה ההודאה שביתה בליבם, והם חשו קרבת אלוקים גדילה והולכת, תחושה של חיבור אמיתי עם אבא שבשמים. רגשות התודה שכבשו אותם, היו להם למשיבי נפש ומחזקי רוח, והעצימו את יכולתם להתמודד עם הנסיון. אך לא זו בלבד, חלפה תקופה לא ארוכה, וסוף סוף התבשרו מוריס ורעייתו כי נושעו, ולתקופת השנה חבקו תינוק קטן וחמוד, תינוק של הודאה נרגשת עוד מלפני שנוצר בכלל...** את ההתרגשות והשמחה שפרצה גבולות אי אפשר כלל לתאר. מוריס ורעייתו התהלכו כשיכורים משמחה, ושפתותיהם ממשיכות - כמובן - להודות!. ואת דרך ההודאה, לא זנח מוריס גם לאחר שנושע. הוא התרגל לסגנון החיים הזה, לצורת הדיבור הזו. אינספור פעמים ביום נשא עיניים השמימה ואמר תודה לאבא, על מה שהצליח, וגם על מה שלא הצליח. על דברים שהלכו בקלות, ועל קשיים עימם התמודד. הוא כבר התרגל והסתגל,

ואת המנגינה הזו אי אפשר להפסיק - פשוט לומר תודה!. ויהי היום, ולפני מוריס נקלעה עיסקה ריווחית במיוחד, המצריכה תשלום של מיליון דולר במזומן - עוד באותו היום. אך מה יעשה מוריס וכבר אמש השקיע את כל הונו הנזיל בעיסקה אחרת, ומנין יבוא עזרו להשיג כאן ועכשיו עוד מיליון דולר במזומן?. הוא בודק ומחפש בחשבונות הבנקים והחברות השונות שבבעלותו - ובכולם מעלה חרס. כל כספו מושקע באפיקים ארוכי טווח, אין לו מהיכן לקחת מיליון דולר, שהוא כה זקוק להם עכשיו!. כמו מאליהן, נישאות עיניו בתודה למעלה, אל בורא עולם. "תודה אבא על הקושי הזה, אני בטוח שזה טוב עבורי, תודה!" - עיניו נישאות, פיו ממלמל, לבו נרגש. הוא כבר התרגל לעשות כך, ועדיין, בכל פעם שהוא מודה - לבו מתמלא התרגשות וגילה, גם הפעם. ובדיוק אז - חוט מחשבתו נקטע בצלצול טלפון מחבר טוב...

"בקצרה, כן?" – עונה מוריס בקוצר רוח. "הכי קצר בעולם" - משיב החבר ויורה מיד: "יש לי מיליון דולר בחשבון, שאני צריך להיפטר מהם למשך חודשיים. אני יכול להעבירם אליך לחודשיים?" - שואל החבר, ומוריס חש כאילו התקשרו אליו מהלוטו... דקות בודדות עברו, העברת זה"ב בוצעה, מיליון דולר שכנו לבטח בחשבונו של מוריס - שהעביר אותם מיד לביצוע העיסקה הדרושה. עברה פחות משעה עד שמוריס שב ונשא עיניו לה', מודה מעומק לבו על הנס שהתחולל גם הפעם כשההודאה פתחה לו את השערים והביאה לו מיליון דולר טבין ותקילין, בדיוק ברגע הנכון... [סיפור זה, אותו סיפר מוריס בעצמו לרב בית הכנסת בבולטימור

קיבלה עליה לומר כל יום 8 פעמים מזמור לתודה ולבסוף נשמת כל חי ונושעו,

ילדתי את בני השני לפני כשלושה חודשים. לאורך כל ההיריון עלו המון חששות. ברוך ה', התחזקתי רבות **בזכות גיליון משכן שילה**, ובעיקר סיפרו בו כמה וכמה פעמים שאם אומרים **8 פעמים ביום מזמור לתודה, ובנוסף נשמת כל חי במשך 40 יום – רואים ישועות גדולות** . אמרתי לעצמי שאעשה את הסגולה ואפרסם בלי נדר. לקחתי על עצמי זאת, וטרם סיום ה־ 40 יום, ילדתי **בלידה קלה ובהמון חסדים את בני השני, במשקל 4 קילו, בניסים עצומים!!**ה' רופא כל בשר! הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.מה אשיב לה' כל תגמולוהי עליצ זכינו לישועה מעל הטבע והבטחנו לפרסם כדי להלל ולהגדיל את שמו יתברך ברבים.

נקלעו לחוב גבוה עשו כמה סגולות וגם הודו על הבעיה 15 דקות ועוד ונושעו

נקלענו למצב כלכלי קשה וחובות גבוהים. היינו אובדי עצות והחלטנו לפעול בכל הכוח מכל הכיוונים בתפילות אצל קברי צדיקים)אצל הרבי מזוועיהל ואצל הרב יצחק גברא - הצדיק מעג'ור,) ובסגולות למיניהן – וכמובן עשינו את הסגולה של רבי מתיא בן חרש. התחזקנו **בקבלת שבת מפלג המנחה** **וב'חוק התודה' -** לומר 15 דקות תודה על הבעיה ולאחר מכן 8 פעמים פרק ק מזמור לתודה ישתבח שמו, שלח לנו שליחים נאמנים ☺ וקיבלנו סכום של למעלה **מ־ 130,000** וכך זכינו להחזיר את החובות וההלוואות.**מה אשיב לה' כל תגמולוהי עליי.**[שני סיפורים אלו ממשכן שילה]

בן איש חי והליכות עולם פרשת ויקרא דיני בית הכנסת

[א] בית הכנסת ובית המדרש נקרא מקדש מעט , **וכתבו הפוסקים דמצוה לירא מן המקדש נוהג בבית הכנסת ובית המדרש הם מדאורייתא**, ולכן ראוי להזהר בכבודם ולשבת שם באימה ויראה, ואותם הנוהגים בהם שחוק וקלות ראש עליהם נאמר מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי ובזוהר הקדוש הפליג בעונש שלהם ואמר מי שמדבר בבית הכנסת בדברים בטלים חיצונים אין לו חלק בא-להי ישראל,הכוונה שלעם ישראל הקב"ה מנהיג באופן ישיר ולא על ידי שר כמו אומות העולם הראיה לכך שהקב"ה משרה שכינתו בבית הכנסת וכשמדבר כאומר שאין כאן השראת שכינה ועם ישראל כמו אומות העולם שאינם מונהגים ישירות על ידי הקב"ה ח"ו

[ב]אסור לדבר שיחת ילדים או בעניני פרנסה ומשא ומתן אף על פי שאין דברים אלו בכלל דברים בטלים:

[ג] אין אוכלין ושותין בהם, ולא מטיילין בהם, ולא נכנסין בהם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים ויש מחמירין גם בשתיית המים ונכון להזהר היכא דאפשר, והבאים לבית הכנסת ללמוד זוהר הקדוש איזה שעות קודם מנחה בימות הקיץ שיש חום הרבה ואי אפשר בלא מים אין להחמיר:

[ד] אין מחשבין בהם חשבונות אלא אם כן הם של מצוה, כגון קופה של צדקה ופדיון שבויים, חשבונות מס כגון לחשב עם אלו שגובים המס כמה קבלו וכמה מסרו להממשלה, וכן היושבים להעריך את אנשי המס שיתן כל אחד ואחד לפי ממונו אין ראוי לעשות חשבונות אלו בבית הכנסת ובית המדרש, וגם אסיפה של יחידי הקהל לצורך תיקון העיר טוב לעשותה בבית יחיד, כי באסיפה לא ימלט מלדבר דברים בטלים וחיצונים, וכל סעודה שיש בה שכרות אף על פי שהיא של מצוה כגון סיום מסכתא אסור בבית הכנסת ובית המדרש**[ה"ע- נהגו להקל לעשות סעודת מצווה ,סיום מסכת ,סעודת שבת וכיוצא וסעודה שיש בה חשש שיכרות ראוי להחמיר לא לעשות]**,

[ה] תלמיד חכם ותלמידיהם מותרים לאכול ולשתות בבית הכנסת בדוחק, אבל בבית המדרש מותרים אפילו שלא מדוחק וכן לעשן מותר **[ה"ע- בית מדרש דינו כבית הכנסת שמותר רק מדוחק לאכול והוא הדין אם יש שיעור מותרים לשתות קפה או תה.עישון יש מקום לאסור בכל מקום על פי דין מדין ונשמרתם]**, ומותרים לישון שינת קבע, ודוקא אכילה ושתיה ושינה אבל שאר צרכים אסור, והשמש של בית הכנסת אסור לעשן בבית הכנסת:

[ו] נתלכלכו נעליו בבוץ מהגשם יקפיד לקנח נעלו בחוץ :

[ז] אם צריך ליכנס בהם לצרכו כגון לקרוא לאדם אחד, יכנס ויקרא תחלה מזמור תהלים וכיוצא בדברי תורה, ואחר כך יקרא את לחברו , ואם אינו יודע לקרות ישהה שם מעט בין עומד בין יושב שגם זה מצוה שנאמר אשרי יושבי ביתך וגם עמידה בכלל זה

[ח] אין ישנים בבית הכנסת אפילו שינת עראי,והמוצא חבירו מתנמנם חייב להקיצו וכל שכן בעת התפלה או דרשה שבזה מסיר אזנו משמוע תורה והרי עבירה גוררת עבירה, ולצורך בית הכנסת מותר לישן :

[ט] היה לבית הכנסת שני פתחים לא יכנס בפתח זה ויצא בפתח זה כדי לקצר דרכו, ואם לא נכנס תחלה כדי לקצר דרכו הרי זה מותר לצאת בפתח הב' וכן לצורך מצוה מותר**[ה"ע גם לצורך מצווה אסור לקצר את הדרך ורק לקרא לחבירו התירו כשאומר מזמור]**, ואם נכנס להתפלל מצוה שיצא דרך פתח אחרת וכן אם נכנס בפתח זה וקרא מזמור תהלים שרי לצאת בפתח הב' דהוי נכנס לצורך מצוה, ומיהו טוב לשהות מעט שם שאז יהיו בידו שתי מצות לימוד ושהיה:

[יא] והמתעטש בבית הכנסת אין אומרים לו חיים טובים **[ה"ע- מותר לומר חיים טובים]** ,אין לנשק בניו הקטנים בבית הכנסת דאין ראוי להראות שם אהבה אחרת זולת אהבת המקום, ולנשק ידי תלמיד חכם מותר כי זה עושה לכבוד התורה ואהבתה, וכן אותם הנוהגים שהעולה לספר תורה בירידתו ינשק ידי אביו או רבו ושאר קרובים שחייב בכבודם מן התורה גם זה הוא בכלל מצוה שעושה כן לכבוד השי"ת שצוה בכבודם, אך ידי קרובים שאין חייב בכבודם מן הדין לא ינשק:

[יב] לא להתפלל בחצר שאחורי בית הכנסת העומד אחורי הכותל שמתפללין כנגדו בבית הכנסת, כי כאן נכנס לספק שיש אומרים שצריך שיהיו פניו לכותל בית הכנסת אף על פי שנמצא מתפלל לצד ההפך, ויש אומרים שגם שם יתפלל לצד שמתפללים אנשי המקום ההוא, ולכל אחד מהדעות אם עושה להפך נקרא רשע, לכן יש להזהר ולא יכניס עצמו במבוכה כזה:

[יג] אם יש לפניו שתי בתי כנסיות ובאחד מתפללין ברוב עם, נכון שילך לבית הכנסת שמתפללין בו רוב עם, ויזהר בזה בשלש התפילות , ואם יש לפניו שתי בתי כנסיות והאחד רחוק מביתו יותר, כשילך לאותו הרחוק יש לו שכר פסיעות וכן בית הכנסת שמתפללין בו בקבע כל ימות השנה הוא מקודש יותר, וטוב שיתפלל האדם במקום המקודש ביותר, וכן בית הכנסת שיש בו חלונות כנגד ירושלים הוא ראוי יותר להתפלל בו, וטוב שיהיו י"ב חלונות שלשה לכל צד ויש סוד בדבר, ובתי כנסיות שיש באמצע בין התיבה ובין ההיכלות אויר פתוח, טוב שיתפלל האדם לפני האויר, כי שם קודם שיתחיל בעמידה יוכל להסתכל לשמים ויכנע לבבו

[יד] התיבה שבאמצע בית הכנסת שעומד שם השליח ציבור יש מדקדקין לעשות לה שבעה מדרגות ויש בזה טעם על פי הסוד אך אין זה מעכב ורק אם יש בה שבעה מדרגות הוא מצוה מן המובחר

[טו] אין מדליקין נר הדיוט מנר בית הכנסת וכל שכן סיגריות, ויש אוסרין להדליק אפילו נר של מצוה וכל שכן דאסור לקרא דברים של חול **[ה"ע – לקרא מחוץ לבית הכנסת מותר ותלמיד חכם יכול להדליק סיגריה דווקא ישירות מהנר]**, ושמן שנפל בו עכבר ומת שמאוס לאדם באכילה, אין להדליקו נר בית הכנסת:

[טז] אסור לנתוץ ולסתור דבר מבית הכנסת אלא אם כן עושה כדי לתקן ולבנות, ואפילו אבן אחת אסור לנתוץ מבית הכנסת דרך השחתה, ואין היתר אלא אם כן עושה דרך תיקון ויש אוסרים לסתור קיר בית הכנסת כדי לעשות חלונות לעזרת נשים, משום דעזרת נשים אין בה קדושת בית הכנסת, ואותם העושים נקב גדול בכותל לתחוב שם יתידות שיניחו עליהם מדפים לעשותם כמו זיז כדי שיניחו שם סידורים וכיס ציצית וכיוצא, לא עושים טוב משום דאין נתיצה זו לצורך תיקון בית הכנסת עצמו**[ה"ע- מותר לנתוץ מעט מהקיר לעשות מדף ולסתור קיר לעשות חלון כיון שעושה לצורך בית הכנסת יש להקל]**

[יז] מי שביתו שכן לבית הכנסת יכול להשתמש בחדר הסמוך לכותל בית הכנסת, ושרי לישן ועשות צרכו בחדר ההוא, אך בכותל עצמו המפסיק בית בית הכסת ובין החדר אסור להשתמש בו אפילו תשמיש שאינו של בזיון, ואסור לנתוץ מהכותל אפי' אבן א', ואפי' לתקוע בו מסמר כדי לתלות בו איזה דבר אסור, ואין רשות ביד הקהל לתת רשות על דבר זה אפילו בממון, אבל אם הכותל נבנה מתחלתו בשותפות בעל החדר עם גבאי בית הכנסת אז יש לו דין מחצה על מחצה, וישתמש בעל החדר בתוך החצי שלו, ובחצי של בית הכנסת לא ישתמש אפילו בתקיעת מסמר

ילקוט יוסף בית הכנסת סימן קנא -

יא. אסור לשבת בבית הכנסת רגל על רגל. משום דהוי כשחץ וגאוה. ואפילו בביתו אין ראוי לישב כך. ומכל מקום אם כוונתו לתת על רגליו ספר ויהיה הדבר נוח לו לקריאה, מותר, דרחמנא ליבא בעי. ובכל זאת בבית הכנסת אין ראוי לעשות כן, גם כשכוונתו לתת על רגליו ספר וכדומה. ובפרט אם הוא בן תורה.

כד. נכון ורצוי מאד שהנכנס לבית הכנסת עם נשק יכסה את נשקו תחת בגדיו, ולא יראה לחוץ. ואם אי אפשר לו לכסותו, כגון רובה גדול וכדומה, ויש צורך שישא את נשקו עמו, מסיבה בטחונית, וכיוצא בזה, יש להקל להכנס עם הנשק לבית הכנסת לתפלה.

לד. בנין רב קומות שהקדישו דירה אחת בקומה ראשונה לשם בית כנסת, לתפלה וללימוד תורה, רשאים לכתחלה לרכוש דירה בקומה שמעל לבית הכנסת ולדור בה, ולשכב לישן בכל שטח הדירה שלמעלה, ורק בשטח שמעל ארון הקודש שיש בו ספרי תורה, לא ישתמשו שם, ויניחו במקום ההוא ארון בגדים וכיוצא בזה. ובקומות העליונות מותר בלי שום הגבלה, גם בשטח שמעל ההיכל.מה)

לה. מי שרוצה לבנות בית כנסת, ולכתחלה לבנות על גבי בית הכנסת דירה לצורכו, יש להתיר לעשות כן, ורק במקום שמעל ארון הקודש לא ישתמש שם.

לח. מותר להתפלל בתוך מערת המכפלה, ולהקים שם בית כנסת, אף על פי שע"ג יש מסגד

מ. נכון להחמיר שלא להראות לשאינן בני ברית, ספר תורה שבארון הקודש, בבואם לבקר בבית הכנסת. אולם כשיש חשש איבה בדבר, אפשר להקל על ידי שהישראל הפותח את הספר תורה בפניהם יקרא עכ"פ פסוק אחד, שלא תהיה פתיחתו לשוא.נא)

שו"ע סימן קנ סעיף ה אֵין פּוֹתְחִין פֶּתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא כְּנֶגֶד הַצַּד שֶׁמִּתְפַּלְּלִין בּוֹ בְּאוֹתָהּ הָעִיר, שֶׁאִם מִתְפַּלְּלִין לְמַעֲרָב יִפְתְּחוּהוּ לַמִּזְרָח, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּחֲווּ מִן הַפֶּתַח נֶגֶד הָאָרוֹן שֶׁהוּא בָּרוּחַ שֶׁמִּתְפַּלְּלִין נֶגְדּוֹ. דהיינו לבנות את פתח בית הכנסת שיהיה מול ההיכל כדי כשנכנס ישתחווה מול ההיכל **סימן**

שו"ע קנה סעיף א אַחַר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, יֵלֵךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ; וְיִקְבַּע עֵת לִלְמֹד, **וְצָרִיךְ שֶׁאוֹתוֹ עֵת יִהְיֶה קָבוּעַ שֶׁלֹּא יַעֲבִירֶנּוּ אַף אִם הוּא סָבוּר לְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה. הגה:** וְאַף מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִלְמֹד יֵלֵךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וּשְׂכַר הֲלִיכָה בְּיָדוֹ, אוֹ יִקְבַּע לוֹ מָקוֹם וְיִלְמֹד מְעַט בְּמַה שֶּׁיּוֹדֵעַ וְיַחֲשֹׁב בְּעִנְיָנָיו וְיִכָּנֵס בְּלִבּוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם (הר"י פ"ק דִּבְרָכוֹת).

זוהר הקדוש מתורגם : להקפיד לבקש כל יום על הפרנסה כדי שימצאו הברכות על ידו כל יום

רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח, (תהליסקמה) פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן. מַה כָּתוּב לְמַעְלָה? עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ. כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם מְצַפִּים וְזוֹקְפִים עֵינַיִם לַקָּדוֹשׁ- בָּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן (אבל) כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מְבַקְשִׁים (צריכיםלבקש) בְּכָל יוֹם וָיוֹם לִשְׁאֹל אֶת מְזוֹנָם מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלּוֹתֵיהֶם עָלָיו. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ לַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ- הוּא עַל מְזוֹנוֹ, גּוֹרֵם שֶׁיִּתְבָּרֵךְ כָּל הַיּוֹם עַל יָדוֹ אוֹתוֹ הָאִילָן שֶׁמְּזוֹן כֻּלָּם בּוֹ. [וטעם הדבר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום] וְאַף עַל גַּב שֶׁנִּמְצָא עִמּוֹ, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה עַל הַמָּזוֹן בְּכָל יוֹם, כְּדֵי שֶׁיִּמָּצְאוּ עַל יָדוֹ בְּרָכוֹת כָּל יוֹם וָיוֹם לְמַעְלָה, וְזֶהוּ (שם סח) בָּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם. וְעַל זֶה לֹא צָרִיךְ לָאָדָם לְבַשֵּׁל מָזוֹן מִיּוֹם לְיוֹם אַחֵר, שֶׁלֹּא לְעַכֵּב יוֹם לְיוֹם אַחֵר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. יוֹם בְּיוֹמוֹ דַּוְקָא, חוּץ מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְשַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאָז נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מָלֵא בְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם, וְאָז כָּתוּב פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וְגוֹ'. מָה זֶה רָצוֹן? אוֹתוֹ רָצוֹן שֶׁנִּמְצָא מֵהָעַתִּיק הַקָּדוֹשׁ, וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ רָצוֹן לְהַמְצִיא מָזוֹן לַכֹּל. וּמִי שֶׁשּׁוֹאֵל מְזוֹנוֹת בְּכָל יוֹם וָיוֹם, הַהוּא נִקְרָא בֶּן נֶאֱמָן, בְּסוֹד שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נִמְצָאִים בְּרָכוֹת לְמַעְלָה. רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (שם קמז) רוֹצֶה ה' אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ. כַּמָּה יֵשׁ לִבְנֵי אָדָם לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וְלָלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה כְּדֵי שֶׁיִּמָּצְאוּ בְּרָכוֹת לְכֻלָּם, לָעֶלְיוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים [שמות דף סב.]

אמרי חז"ל: בספר הקושיות אות שנט למהר"ם מרוטנבורג הביא פירוש הרוקח על התורה, ויחי, עמ' שכג; [פירוש רבינו אפרים, ויחי, עמ' קנה הפסוק]על הפסוק "לישועתך קויתי השם " (בראשית מט יח) אומרים בששה פנים [לאום הפסוק בששה צורות סגולה לשמירה] א.לישועתך קויתי ה'; ב.לישועתך ה' קויתי; ג.קויתי ה' לישועתך; ד.ה' לישועתך קויתי; ה. ה' קויתי לישועתך; ו. קויתי לישועתך ה'. וטוב לאומרו בלילה או כשהולך לוועד, או כשליסטים באים עליו. ויאמר: בשם לַיִשׁ וְעֵת כְּקַוַ יתי *** כתוב בבראשית רבה פרשת חיי שרה פרשה נט א [כד, א] ואברהם זקן בא בימים, כתיב (שם /משלי/ טז) עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא, ר"מ אזל לממלא ראה אותן כולן שחורי ראש אמר להם תאמר ממשפחת בית עלי אתם, דכתיב (שמואל א ב) וכל מרבית ביתך ימותו אנשים, אמרו ליה רבי התפלל עלינו אמר להם לכו וטפלו, בצדקה, ואתם זוכים לזקנה, מה טעמיה עטרת תפארת שיבה והיכן היא מצויה בדרך צדקה תמצא, ממי אתה למד מאברהם שכתוב בו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, זכה לזקנה ואברהם זקן בא בימים.*** קיצור שולחן ערוך סימן סא סעיף ג מִי שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס, יֵשׁ לוֹ לְהַפְרִישׁ לִצְדָקָה מָמוֹן כְּפִי הַשָּׂגַת יָדוֹ, וִיחַלֵּק לְלוֹמְדֵי תוֹרָה. וְיֹאמַר: הֲרֵינִי נוֹתֵן מָעוֹת אֵלוּ לִצְדָקָה, וִיהִי רָצוֹן שֶׁיְּהֵא נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ הִקְרַבְתִּי תּוֹדָה (וְעַיֵּן סֵדֶר אֲמִירַת קָרְבַּן תּוֹדָה בַּסֵּפֶר חַיֵּי אָדָם סוֹף חֵלֶק רִאשׁוֹן). וְטוֹב וְרָאוּי לוֹ לְתַקֵּן אֵיזֶה צָרְכֵי רַבִּים בָּעִיר, וּבְכָל שָׁנָה בַּיּוֹם הַזֶּה יִתְבּוֹדֵד לְהוֹדוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ

טועמיה – דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

שואל ומשיב / הרב יהורם חדד שליט"א נכתב לעורר לב המעיינים בלבד לא למעשה

שאלה: בעל מכונית שהזמין אדם להצטרף לנסיעה, לירושלים ובסוף דורש תשלום האם חייב לשלם לו

תשובה: כתב החשוקי חמד (בבא מציעא דף טו:) שהרמ"א (חו"מ סימן רמו סעיף יז)כתב שהאומר לחבירו אכול עמי, צריך לשלם לו אם ביקש תשלום לבסוף ולא אמרינן שנתן לו במתנה את האוכל. וכתב הש"ך (שם ס"ק יא) שאם הזמין אותו לאכול, במקום שיש לו בעל הבית אחר שאוכל אצלו בחינם, פטור האורח בשבועת היסת שדעתו היה לאכול בחינם. לפי דברי רמ"א אלו לענין נידוננו הנוסע נהנה מהמסיע, וא"כ אפשר לומר שנתכוון לכתחילה על מנת שישלם לו.(ואין לומר שזה נהנה וזה לא חסר שדינו שפטור מלשלם, שהרי הוא חסר קצת ,שהרי הוא צורך קצת יותר דלק הרכב בגלל הנוסע שהסיע וכל שחיסרו אפילו קצת אין דין זה נהנה וזה לא חסר כמבואר בסימן שס"ט) ולכן נראה שתלוי, אם לקחו מתחנת אוטובוס שהיה בדעתו לנסוע באוטובוס, א"כ נהנה שהרויח את מחיר האוטובוס, ועליו לשלם את מחירו, אבל אם לקחו במקום שהיה דעתו לנסוע בטרמפ, לפי דברי הש"ך לעיל הוא פטור מלשלם שהרי היה יכול לנסוע עם אחר בחינם

שאלה: המקבל בדים לתפור מהם בגדים באופן תעשייתי בגודל מסויים של כל בגד כפי שמקובל עשות את הבגד מהבד והחייט מצמצם מאד כך שמספיק פחות בד מהמקובל כדי לעשות את הבגד האם השיריים שנשארו מהבגד שייכים לחייט או למוסר הבדים לתפירה

תשובה: אם המנהג הוא שנשאר לחייט אזי בודאי שהנשאר לחייט כמבואר בסימן שנ"ח סעיף י"א ובדליכא מנהג אם בעל הבית אינו מקפיד אזי זכה בהם החייט אבל אם בעל הבית מקפיד פסק המנחת יצחק חלק ז' סימן קלו שחוזרים לדין השו"ע שהוא ששאריות הבגד הוא למוסר הבדים לתפירה ע"כ ובמה שקימץ מהרגיל ועשה בגד בפחות בד בוודאי צריך לשלם לו שכר טרחו על זה שטרח ועשה בפחות בד מהמקובל בגד מושלם וטוב ביותר שמתנה מראש שכל שאריות הבדים בין צמצמתי בין עשיתי רגיל הכל נשאר לי ואני מתחייב לעשות לך את הבגדים שבקשת

לומדי התורה מחזקים את כל העולם

קראנו בפרשה שהקב"ה נתן לכהנים עשרים וארבע מתנות כהונה וכן ללויים מעשר ראשון כיון שהכהנים הלויים הם לומדי התורה ועוסקים בתורה ומלמדים את העם תורה ומצוות כמו שכתוב "ובאת אל הכהנים הלויים" כשיש לך שאלה תלך לכהנים הלויים ולכן זכו למתנות אלו ,כותב הרמב"ם (הל' שמיטה ויובל פרק י"ג הלכה י"ג): - "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלוהים, ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכוהנים ללוים, הרי דוד ע"ה אומר: "ה' מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי".

מובא בַּמִּדְרָשׁ (איכה רבה פתיחתא) "הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב", כָּל זְמַן שֶׁקּוֹל יַעֲקֹב מְצַפְצֵף בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, אֵין יְדֵי עֵשָׂו שׁוֹלְטוֹת בּוֹ,_אֵין הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב וְכוּ'.

וְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ אֵיכָה: אֵימָתַי מַלְכוּת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים גּוֹזֶרֶת גְּזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל וּמַצְלַחַת? בִּזְמַן שֶׁמַּשְׁלִיכִין דִּבְרֵי תּוֹרָה לָאָרֶץ, כולם יודעים שמדינת ישראל חיה בנס מעל הטבע כל הזמן יש ניסים. ראש ממשלת אנגליה גורדון בראון, אמר: "אחד הניסים הגדולים של ה-120 הוא התפתחותה של מדינת ישראל"

כותב מרן שר התורה הרב עובדיה זיע"א (מאור ישראל-דרושים עמ' קצ ד"ה הישיבות): הישיבות הקדושות משפיעות לטובה על ביטחון המדינה וגם על הרמת קרן כלכלתה, וכמו שאמרו חז"ל (מכות י.) על הפסוק: "עומדות היו רגלינו בשערייך ירושלים" מי גרם עומדות ומנצחות במלחמה? "בשערייך ירושלים", אלו שערים המצוינים בהלכה אשר בירושלים. ואילו היו מבינים זאת ראשי השלטון בארץ-ישראל, הרי שהיו מקציבים תקציבים לישיבות הקדושות לא על ידי משרד הדתות במידה מחוקה, אלא היו מתקצבים אותם באמצעות משרד הביטחון או משרד האוצר במידה גדושה. שהרי בביטחון המדינה הם משקיעים, הנה כל מטוס קרב עולה מיליוני דולרים, כל טנק וכל טיל עולים מאות אלפי דולרים, והרי כל זה גנוז בתורה!...עכ"ל

וְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ אֵיכָה: אֵימָתַי מַלְכוּת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים גּוֹזֶרֶת גְּזֵרָה עַל יִשְׂרָאֵל וּמַצְלַחַת? בִּזְמַן שֶׁמַּשְׁלִיכִין דִּבְרֵי תּוֹרָה לָאָרֶץ *כתוב בשולחן ערוך הלכות בית הכנסת סימן קנ"ג סעיף ו': "מוכרים ביהכ"נ, וכן שאר דברים שבקדושה ואפי' ס"ת, להספקת תלמידים* להשיא יתומים בדמיו". וכותב מ"ב [וד"ז תוכחת מגולה לאותן האנשים המתרשלין להחזיק תורה

מסופר שבזמנו של הרב חיים עוזר רצו לבנות בית חולים יהודי על טהרת הכשרות ולשם כך אספו כספים מכל היהודים העשירים והאמידים, עשו "דינר" וסעודה גדולה לכבודם של התורמים הנכבדים וכל אחד מהם הרים תרומתו לבית החולים, אחד תרם מכשיר משוכלל, השני תרם עשר מיטות, שלישי תרם מחלקה מסוימת וכו'. באמצע ה"דינר" נכנסו קבוצת בני תורה לרבן של ישראל , והוא התפנה אליהם למשך שעה ארוכה, לאחר שהלכו התרעמו העשירים על הרב ואמרו לו מדוע הקדיש להם הרב זמן כה רב, האם הם חשובים כמונו? האם גם הם הרימו תרומתם לביה"ח ? אמר להם הרב כל אחד מהם תרם חמישים מיטות, העשירים המה שמעו כן תמהו, חמישים מיטות? הרי אנו העשירים ביותר תרמנו לכל היותר עשר מיטות, ואיך אברך פשוט יתרום פי חמש מאתנו? אמר להם הח"ח דעו לכם בזכות לימוד התורה שהם לומדים מונעים

בכל יום מחמישים איש לחלות ולהזדקק לאותן מיטות שתרמתם אתם!!הגמרא במסכת סנהדרין דף צט: אומרת: כל האומר מה מועילים לנו החכמים מה מועילים לנו לומדי התורה הרי זה אפיקורס שהרי על לומדי התורה העולם עומד

ניסים שהיו במלחמת עם כלביא

גילויים על מה שהתרחש מאחורי הקלעים של המלחמה האחרונה קצין בדרגה בכירה מאוד בחיל האוויר, שהיה אחראי על התקיפות באיראן ,התארח אצלנו בשבת. מובן שהוא לא יכול היה לספר הרבה מעבר למה שכבר פורסם בעיתונות ועבר את הצנזורה. אבל בין הדברים כן היו לא מעט חדשות מעניינות שלא כל כך פורסמו בחדשות, בפרט כשהם נשמעו מכלי ראשון. ניסים שהתרחשו מול עינינו, נגד כל מציאות אפשרית .הוא תיאר איך כמה שעות לפני התקיפה הראשונה בעם כלביא, הייתה להם תחושה של פעולה עם סיכון גבוה מאוד, בעלת סיכויים חלשים מאוד להצליח ,דבר שגרם למתח בלתי רגיל. בעוד ההכנות האחרונות לקראת סיום, ניגש אליו אחד המפקדים, חילוני לחלוטין, ושאל אותו: "יש לך תפילין בשבילי? לא הנחתי בחיים, אבל אני חייב להיאחז במשהו". הוא כתב לו על דף את הפסוק "שמע ישראל", וכך המפקד הזה, ועוד כמה, הניחו תפילין לראשונה בחייהם. הם פשוט חיפשו דבר נצחי, מבינים שאי אפשר לנצח כזאת מלחמה לבד .עוד סיפר איך הם חששו ממזג אוויר סוער שיכול להרוס חלק גדול מהתכנונים , בפרט במדינה גדולה כאיראן, שיש בה אזורים שונים, וגם אם במקום אחד שימשי – במקום אחר מעונן וקשה לתקוף. כשהבינו שאין ברירה וחייבים לתקוף הערב, הלכו לחזאי שיבדוק. הוא חזר אליהם בתדהמה: **"בדקתי חמישים שנה אחורה, ולא היו באיראן בתקופה הזו של השנה שבועיים בהירים כמו השבועיים הקרובים"**. הוא שיחזר את התכנון לעשות מכת פתיחה שבה יתקפו ברגע אחד כל בכיר בביתו, דבר מורכב שמטבע הדברים אחוזים גדולים שלו יכלו שלא להצליח, או שהבכירים בדיוק לא ישהו אז בביתם. ואז, שעה לפני התקיפה, החליטו הבכירים להתכנס יחד בשלוש בלילה, במקום שבו יכלו כל המטוסים לתקוף את כולם יחד **.הוא תיאר איך חיילי צבא ארה"ב עומדים משתאים בהלם מול ההצלחות של חיל האוויר, דברים שגם גויים מכירים בהם כיד ה .'על פי כל הסטטיסטיקות של בלאי שאמורות להיות במטוסים אחרי טיסות ארוכות כאלו, המפקדים לקחו בחשבון שאחוז מסוים של המטוסים ייפול)ח"ו(, אלא שבלית ברירה לקחו את הסיכונים. בפועל, המטוסים חזרו שלמים באופן לא הגיוני, וטסו שוב ושוב באופן שהשאיר את כל הנוגעים בדבר בפה פעור** .כמה הם שברו את הראש לפני המלחמה האחרונה, איך מצליחים שוב להפתיע במכת פתיחה. ופתאום, משום מקום, הגיע המידע שבעת ובעונה אחת שלושה מפגשי פסגה בכירים עומדים להתקיים במקביל, באותה שעה. כך חיסלו את ראש השטן חמינאי ועוד 40 בכירים ברגע אחד .אם זה מה שאומרים ומרגישים בכירים בחיל האוויר, מה נענה ומה נאמר אנחנו אחריהם? זכינו לניסים גדולים, אבל נדמה שלא מתבוננים בזה כראוי, ולכן לא מתחזקים מספיק .ישנו פסוק בספר התהילים" "אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך". הם זכו לניסים שלא היו מאז בריאת העולם, ובכל זאת לאחר תקופה קצרה כבר חטאו והמרו את פי ה' במדבר. איך קורה דבר כזה? משום שלא השכילו להתבונן בניסים ולהתחזק באמונה ובביטחון מוחלט בקב"ה .ניסים גלויים כאלה שמתרחשים איתנו מחייבים כל אחד ואחד מאיתנו. כשאנו רואים בעיניים את שליטת הבורא המוחלטת במזג אוויר אי שם, ובהחלטות המתגלגלות בראשם של עשרות מפקדים ומנהיגים במרחק אלפי ק"מ מארץ ישראל, זה מחייב אותנו להתחזק באמונה ובטחון מוחלט בקב"ה גם בחיי היום יום. לסמוך עליו על כל צעד ושעל .כשהמפקד ביקש תפילין [ניסי עם כלביא מהדברות] כתוב "אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר" בזכות מה אנו זוכים לשמירה מהקב"ה בזכות לומדי התורה. כתוב "שקר הסוס לתשועה" הסוס היה סמל לעזר במלחמה ואומר הפסוק 'שקר הסוס לתשועה' רק הקב"ה שומר

מילי דבדיחותא:: **יהודי שרצה להתל בגוי שונא ישראל האחראי על המכס, ותמיד הציק ליהודים במעבר הגבול , היהודי הגיע לגבול ורץ עם שק בידו הגוי ראה את היהודי רץ ,רץ אחריו וכשתפס את היהודי אמר לו עצור מיד במהירות הוריד הגוי את השק מהיהודי פתח את השק ומכניס את ידו לראות מהו מבריח הוא מגלה רק קוצים וברקנים שכל היד של המוכס פצועה**

העלון מוקדש להצלחת משפחת יהורם בן טיטה חדד וב"ב: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוקים והסירותי מחלה מקרבך ,אני ה' רופאיך והסיר ה' ממך כל חולי ,וכל אשר יעשה יצליח ,ימלא ה' כל משאלויתך

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרון דוד ושלמה הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויצלח את התורמים היקרים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושרה חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויוכבד ת חדד, גד חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ומשפחתה, חי ואביבה חדד, משה טרבלסי ורעיתו ,זבולון וברברה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו ורות נחמה חדד, רפי ואביבה זגדון, יסכה ויעקב שמסיאן, שמואל ונורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד, עמוס רזיאל ואוריה חדד, יצחק וכוכבה חדד, כהן יואל ורעייתו, כהן עוזיאל ורעייתו, יהונתן ושילת חדד, הדס ודניאל פראנג'י, יוסף ומינה חדד, הרב אסף נתן, בת שבע חדד וכל משפחתה, אברהם וסיגלית מסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביתן, ר' יעקב אזוביב, כהן רחמים וסוזי, בר רבקה ובן, מזושן יונתן, לרפואה שלמה: שרה בת טיטה, יוסף בן טיטה , לזיווג הגון: מוריה רחל בת בת שבע, תהילה בת שרה, רבקה בת רות, ענב ליטל ומזל אורין בנות ציפורה. שתורמים לכוללי קול כמוס. [כולל יום, כולל ליל שישי, כוללי בין הזמנים ועוד] ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמיו ישמרם ויחיים מכל צרה ונזק יצילם ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגזור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים אכי"ר. לע"נ: יורם בן זילו, רחל בת מזלה, אליהו בין מבירכה, שרה בת בשא וניסים בן פשא. לקבלת העלון במייל ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM 054-8464024 כל הזכויות שמורות, לצורך זיכוי הרבים הכל מותר

בס"ד

פרשת קרח, בחו"ל פרשת שלח תשפ"ו | **שנה ג'** | 129

הורינו
הורים מעל הכל

הורינו דברות קדשך
כיבוד אב ואם בפרשת השבוע

וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי (ט"ז א')
רש"י מפרש ומביא בשם מדרש תנחומא - ולא הזכיר 'בן יעקב', שביקש (יעקב) רחמים על עצמו שלא ייזכר שמו על מחלוקתם, שנא'[1] בִּקְהָלָם אַל תֵּחַד כְּבֹדִי.

ומקשה הגאון רבי נתן גשטטנער, בעל ה'להורות נתן' - שהדבר צ"ב וכי מה אכפת לו ליעקב אבינו אם כך יהיה כתוב בתורה, אם לאו, הלא כולנו חכמים ונבונים ויודעים סדר ייחוסם של קרח עד לוי ויעקב. אלא מבאר הגאון רבי נתן גשטטנער העניין הוא, משום שהרי דרך העולם כשעושים מחלוקת על דברים כאלו, כל אחד טוען ואומר שח"ו אינו מקנא לעצמו ולכבודו, אלא רק לכבוד בית אבא ולמעלה בקודש הוא עושה. לכך אמר יעקב אבינו שאינו רוצה שייזכר שמו על מחלוקתם. דהיינו, אל תעשו מחלוקת בשמי ולכבודי כביכול.

וזהו לימוד יקר שכאשר הבן עושה משהו לכבודו של אביו, צריך לדעת שאביו באמת רוצה בכך ומתייקר ומתכבד בכך, ולא שיהיה חלילה דבר שלילי כמו מחלוקת - ויעשה את זה כביכול לכבוד אביו.

וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה (ט"ז, ב')
מובא במדרש; בני קרח שראו את משה אמרו "היכי נעביד, ניקום מקמיה, יקצוף אבינו. לא ניקום, יקצוף רבינו". (מה נעשה? אם נקום מפני משה, נכעיס את קרח אבינו, ואם לא נקום ויהיה זה זלזול במשה, הוא יקפיד עלינו) אלא כשראו כל ישראל עומדים, אף הם עמדו. עד כאן דברי המדרש. ותמוה, מה ראו להכריע מהצורה בה כל ישראל עומדים.

וב'נחלת יעקב' מבאר לפי דברי הגמ' (חולין י"א) שלומדת מהיכן יודעים שהולכים אחר הרוב, ממכה אביו ימות. ושמא אינו אביו, אלא שהולכים אחר הרוב. וא"כ כשראו בני קרח שכל ישראל עומדים, אמרו ממה נפשך, אם אנחנו לא מכריעים תמיד אחרי הרוב - אז אין לנו בכלל חובת כיבוד אב. אלא מה? אנו סומכים בהכרעותינו על הרוב, ורוב בני ישראל עומדים. (וזה לכאורה עדיין תמוה שהרי לאחרים אין חשש להכעיס את קרח שאינו אביהם)

ובספר 'המאור שבתורה' להגרש"צ שפירא כתב שיש להעיר, מה היה הספק ומה הייתה הכרעתם הלא באפיקורס אין מצות כיבוד אב[2], וקרח אפיקורס היה כמו שאומר הירושלמי[3]. אלא צריך לומר שבני קרח לימדו זכות על אביהם וחשבו שקרח ועדתו מכוונים לשם שמים, ובאמת אביהם צדיק הוא, אשר על כן יש כבר מקום לדון את מי יש לכבד יותר. את משה או את אביהם קרח.

1. בראשית מ"ט 2.כמש"כ הטור סימן ר"מ ולהרמב"ם דס"ל פ"ו ממרים הלי"א דחייב אדם בכבוד אביו רשע מ"מ יש לחלק בין רשע לאפיקורס 3. ירושלמי סנהדרין פ"י, ה"א.

הורינו דרך חיים
כיבוד אב ואם בהלכה ומנהג

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הזהירות הגדולה וצדדים מיוחדים בצער ההורים

מבואר בגמ'[1] שאסור לילד לצער את הוריו, והמצער הוריו, כאילו מצער את הקב"ה. והקב"ה אומר יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם שאלמלי דרתי ביניהם ציערוני. וכן כתב בספר היראה לרבינו יונה שהמצערם כאילו ציער את הקב"ה. ובספר המוסר לרבינו יהודה כלץ (פ"ה) הוסיף וכתב שאסור **להעציבם** ולצערם. כמו שמצינו אצל שאול[2] שאמר לנערו לכו ונשובה פן יחדל אב מן האתונות ודאג לנו. כלומר, הוא חשש גם לדאגתם.

ובתרומות הדשן[3] סובר שהאיסור לצערם הוא מכלל מצות מורא, ששווה לדין כיבוד. ובאופן שהוא פטור מכיבוד, פטור גם מהאיסור לצערם. וע"כ כאשר רוצה ללכת ללמוד בעיר אחרת ואביו או אימו אינם מסכימים, מצד שחוששים לסכנת דרכים, והרי גדול ת"ת מכיבוד או"א, פטור אף כשהם מצטערים.

והובא להלכה ברמ"א (ס"ח) בנידון כשאביו רוצה לאבד מעותיו של הבן, שמותר למנוע ממנו אף שע"י כך מצערו, כיון שאינו חייב בכבודו על חשבון ממון הבן.

והר"ן כותב והובא בבית יוסף, **שצער אביו חמור מכבודו, ויש לו לאבד כל ממון שבעולם בכדי שלא לצערו.** על אף שכבודו של האבא אינו אלא משל ממון האב, ועל כן אין לעורר את אביו משנתו אף שעל ידי כך יגיע לבן הפסד גדול. ואף שלמעלה הבאנו שמותר לצער את אביו במקרה שאינו מחויב לכבדו, זה דווקא כשאביו רוצה להפסידו או לעכב בידו, אבל לא שייגרם לבן הפסד שיכול היה למנוע אם היה מצער את אביו. כמו למשל, להעיר את אביו משנתו כדי לא להפסיד עסקה טובה. שעל זה, מחויב לתת כל ממונו שלא לעבור על מצוות עשה - בקום ועשה.

ומכלל איסור צער שלא לומר לאימו שהתבשיל שבשלה אינו טוב או טעים, שזה צער עבורה. וכל שכן שלא יאמר את זה כשאחרים שומעים, שאז הוא בגדר מקלה - מבזה אימו. אלא אדרבה יתרגל לומר לה כמה טוב היה המאכל, שזה עונג עבורה לשמוע. (אם לא כשאימו שואלת אותו על כך מפני שרוצה לדעת לפעם הבאה אם יש צורך להוסיף או לגרוע בתבלין וכדו') וכמו"כ בכלל זה שלא תאמר הבת לאמה שבגדה אינו נאה.

כשהבן מדבר עם אביו יזהר שלא יאמר לו מלה שתגרום לו צער. שהאומר לאביו מלה שהוא נפגע או מצטער ממנו, עובר גם על ל"ת דלא תונו, וגם על צער אביו.

סיפר מרן הגראי"ל שטיינמן שהרבנית ע"ה שמעה מאמה ע"ה שבביתם הייתה תורנות בין הבנות לסדר את מיטת האבא, וכשהוצרכו להעניש בת שלא התנהגה כראוי, ענשה היה שתפסיד את זכותה לסדר את המטה. (יושר הורי)

1. קידושין דף לא. לב. 2.שמואל א' ט' ה' 3.ובערוך השולחן ובפי' הגרי"פ פערלא על הרס"ג

להצלחה וס"ד	לזיווג	לזרע של קיימא	לרפואה שלמה	לעילוי נשמת
מרים בת חיה לאה	ברכה בת שרה לאה	בעילום שם	אברהם יעקב בן פערל	מנחם מנדל בן יהושע דב

שיחתם של צדיקים

מגיד המישרים הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל
מתוך 'דרש מרדכי' עה"ת

בגמרא[1] מבואר גודל הפלגת שכר כיבוד אב ואם. שאלו את ר' אליעזר עד היכן כיבוד אב ואם, אמר להם צאו וראו מה עשה עכו"ם אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתינה שמו וכו' ובהמשך הגמ' שם מבואר עוד על שכר כיבוד אב ואם. אמר רבי אבהו כגון אבימי בני קיים מצות כיבוד, שחמישה בנים היו לו לאבימי, ובכל זאת כשהגיע אביו רבי אבהו, והיה בפתח ביתו, רץ אבימי כדי לפתוח את הדלת בפני אביו והיה אומר כן כן אני מגיע... ויום אחד אמר לו אביו להשקות אותו מים, ועד שהגיע אבימי עם המים - נמנם אביו, והיה האמורא עומד לידו וממתין עד שיתעורר. ומספרת הגמ' שבינתיים הייתה לו סייעתא דשמיא להבין בעומקה של תורה, "ודרש אבימי מזמור לאסף".

רש"י פירש שדרש 'מזמור לאסף' והרי היה צריך לכתוב קינה לאסף, אלא 'מזמור' שכילה הקב"ה חמתו בעצים ואבנים. אמנם התוספות על המקום הביאו דרשה אחרת בפסוק זה וז"ל: יש במדרש שאסף אמר שירה על שטבעו בארץ שעריה. משל לשפחה שהלכה לשאוב מים מן הבאר, ונפל כדה לבאר, והייתה מצטערת ובוכה. עד שבאה שפחת המלך לשאוב ובידה כלי של זהב, ונפל אותו כלי גם הוא לבאר. התחילה הראשונה לשורר, ואמרה - עד עכשיו לא הייתי סבורה שיוציא שום אדם את הכד שלי, כיון שהוא רק של חרס ואינו נחשב, ועכשיו, מי שיוציא אותו הכד של שפחת המלך של זהב, יוציא כדי עמו. כך בני קרח, שהיו בלועים. כשראו שטבעו בארץ שעריה, אמרו שירה, אמרו מי שיוציא השערים יוציא גם אותנו. לכך אמר אסף מזמור שהוא ממשפחת קרח. עד כאן הסברם של התוספות.

והדברים צריכים ביאור, הרי המשל אינו דומה לנמשל. כלי החרס של השפחה וכלי הזהב של בת המלך נפלו לתוך בור אחד, ברור אם כן שמי שיוציא את זה, יוציא את זה. אך מה בין בלועי קרח שנבלעו במדבר, ובין שערי המקדש שטבעו באדמת ירושלים. ומנין שמי שיוציא את אלו, יוציא את אלו?!

והנראה לומר בביאור דברי המדרש, ש**אותה זכות** שהצילה את שערי המקדש, היא זו שתציל גם את בני קרח. שהרי מדוע יזכו שערי המקדש לתקומה נצחית, מפני שכבדו את ארון השם. כמו שאמרו במדרש[2] רב הונא בשם רבי יוסי אמר, **שערים חלקו כבוד לארון לפיכך לא שלט בהם אויב**, הדא הוא דכתיב שאו שערים ראשיכם, ועל כן טבעו בארץ שעריה (ולא התכלו). זכות זו של נתינת כבוד לארון הברית, היא אותה הזכות של בני קרח שנתנו כבוד לאביהם ולכך לא יצאו נגדו בגלוי, והרי השווה הקב"ה כבודו לכבודם של אב ואם. וזכות זו היא שתוציא עמה אף את בני קרח מבטן האדמה. וזה הביאור שהתחדש לאבימי דווקא כאשר כיבד את אבין - ה"מזמור לאסף" שהוא מזמור ולא קינה, בזכות כיבוד אב.

1. קידושין לא. 2. איכה רבתי ב' י"ז י"ג

הצטרפו עכשיו לקבלת הגליון
במייל מדי שבוע ביום ד' כתבו "צרפו אותי"
למייל horeinuorg@gmail.com
היו שותפים איתנו וקחו חלק בזיכוי הרבים >
תרמו עכשיו להוצאת הגיליון
כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו!
לפרטים נוספים: 052-7647300 או במייל horeinuorg@gmail.com

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לגיליון פרשת שלח
רחל אמנו ע"ה נענשה שמתה בשעת לידת בנימין משום שציערה את אביה שגנבה ממנו את התרפים אע"פ שהייתה כוונתה לטובה לעקור את אביה מע"ז, ואף שאביה היה רשע מ"מ הרי אביה הצטער בגללה (זוה"ק פר' ויצא דף קס"ד)

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

והשיב לב
שאלות ותשובות משולחנם של
יועצים רבניים ומטפלים

ניתן להפנות שאלות ליועצי 'הורינו' עבור מדור זה
בכתובת דוא"ל המופיעה בגב הגיליון. סודיות מובטחת.

? שלום וברכה. רציתי לשאול שאלה בכיבוד הורים. אני בחורה בשידוכים, אבא שלי חסידי, אמי מגיעה מבית ליטאי, ואני רוצה להשתדך עם בחור ליטאי. האם יש בכך חשש לכיבוד אב - קפידות מאבא וכדו'. אשמח למענה בהקדם.

! שלום וברכה. ההלכה היא שבענייני שידוכים אין חובה לעשות דווקא כדעת ההורים, משום שזה נחשב "משלך". וכל חיובי כיבוד הורים הם "משל ההורים".
עם זאת, גדולי ישראל כמו החזו"א ועוד רבים, הורו לתלמידיהם שאמנם אין חובה לעשות נגד דעתך האישית, אבל וודאי שיש ברכה גדולה בלשמוע לדעת ההורים ולא לעשות נגדם.
ולכן למרות שאת לא חייבת להתחתן כמובן עם מישהו מרקע שלא תואם את שאיפותייך, צריך לעשות השתדלות גדולה לשבת עם אבא ולדבר אתו ולשתף אותו בשאיפות שלך בנושא כה חשוב.
אפשר לנתח את הנקודה החשובה עבורו, כשהוא אומר חסידי, מה באמת חשוב לו - לפעמים זה המראה, השפה, הרקע התרבותי, השייכות. ולעומת זאת מה באמת חשוב לך כשאת אומרת ליטאי - לפעמים זה הסגנון היותר ישיבתי, או התרבותי, אולי קצת פתוח יותר. (ויש גם להיפך) ובדרך כלל לאחר שיחה ובירור אפשר למצוא את הסגנון המתאים עבור שניכם לשביעות רצון כולם.
היום יש מגוון קהילות ותתי קהילות גדול מאוד. יש בחורים חסידיים בישיבות ליטאיות, ויש בחורים מבית ליטאי שנמשכים לשמחה והחמימות בעבודת ה' בקהילות חסידיות. בעז"ה תוכלו למצוא את השידוך המיועד לך משמים שיכול להיות בעינייך "ליטאי" ובעיני אביך "חסידי", וכולם ישמחו ויהיו מאושרים.
כך או כך, השאיפה והרצון שלך לכבד את אביך ולשמח את ליבו, וודאי יעמדו לך לזכות גדולה של המצווה היקרה ותזכי להקים בית נאמן בישראל שיהיה בעז"ה בניין עדי עד. בברכה מרובה.

מעשה אבות
סיפור מהחיים

סיפור אישי מטלטל המובא בספר "משנת הכיבוד", אודות כיבוד אב זקן במסירות, והמופתים הגדולים שהתרחשו באותה עת. פרק שלישי.

עוד דקה נעימה זכורה לי מאז שאבא הגיע אלינו, נהגה רעייתי מידי ליל שבת להביא אליו את כל ילדי, מגדול ועד קטן שיניח ידו עליהם ויברך כל אחד ואחת מהם, תוך שהיא מבקשת ממנו שיעתיר כי יגדלו הילדים לשם ולתפארת.
באחת השבתות כשהגיעו הילדים לקבלת הברכה, אבא כל כך התעודד מהכבוד הזה, ומתוך חולשתו החלו נוצצות דמעות בעיניו והוא קרא אלינו - אני מברך אתכם שהם ינהגו כלפיכם כפי שאתם נוהגים כלפי! משפטים אלו לא נשמעו מפיו כמעט, לכן כה שמחתי לשומעם, וכן שמחתי שילדי שמעוהו אומר כך.
ברגעים אלו הייתי המאושר באדם, חשבתי שזכיתי במצווה כבירה שלא הייתי מחליפה בעד כל הון. כשהייתי רואה את אבא יושב על כסאו הנאה, רחוץ נקי ונינוח, ומאזין בהנאה לקלטת 'קול הדף' כשמידי פעם גומע מהתה וטועם מהעוגה המיוחדת חסרת הסוכר שהכינו במיוחד בעבורו. הייתי עומד בצד ומהרהר היכן היה זוכה לכל זה לו היה נמצא בין עשרות ישישים במוסד סיעודי כלשהו. אני יודע שיש מצבים שישיש נמצא במצב שפשוט כבר לא יתכן להחזיקו עוד בבית, אני גם יודע שיש בתים שהעניין אינו מתאפשר, אך תודתי נתונה להקב"ה על שבמקרה שלנו זכינו שהדבר יתאפשר.
באחד הרגעים היפים הללו קמה בליבי החלטה עזה, כי מסלק אני כל טרוניה מליבי על בני משפחתי. אדרבה, שמח אני בכך שמצווה זו הזדמנה דווקא לידי, ומעתה לא אוותר עליה. שוחחתי על כך עם רעייתי והצהרתי בפניה כי מעתה אין עוד דיבורים של תמיהה.
נטלתי אז עט ודף ורשמתי לעצמי בכוחות נפש מחודשים, כי מוחל אני בלב שלם על העבר ומתחרט על כל טרוניה שעלתה על פי ולבי, ומעתה אני שש ושמח לקיים את מצות ה' שציווני על כיבוד אב. טמנתי פתקה זו בכיס פנקסי ואגב הפתקה הזאת שמורה עמי עד היום. ניסו אותי משמים תקופה קצרה לאחר מכן, אם אכן אני שש ושמח. היה זה כאשר ב"ה התארסה בתי בכורתי, ואמור הייתי לערוך וואורט - לחיים, בביתי. רבות הפכתי בדעתי, שמא עלי לערוך את השמחה מחוץ לביתי. אלא שידעתי היטב כי אבא יבין בדיוק מדוע לא חגגתי את הוואורט בבית, ורק מחמת זאת הכל נחגג בבית!
בעיצומה של השמחה, באחד הרגעים הכי עדינים, נכנס אבא לחדר והתעקש משום מה לבחון את החתן וגם את אביו. פשוט לא הרפה מהם. חשבתי שדמי מציף אותי מבושה. הלכתי למטבח תקעתי ראשי בתוך המקרר והתחננתי לריבונו של עולם, שיעשה למען כבוד המשפחה וישקיט את אבא הנרגש. לרגע פניתי למגירה כדי להביא את פנקס הטלפונים שלי, באותו רגע נתקלו ידי בפתק מקופל שהיה מונח שם, בו כתבתי אך לפני שבועיים "ומעתה הריני שש ושמח לקיים את מצות ה' שציווני על כיבוד אב" הפתקה הזה לגלג עלי באותו רגע כאומר, עכשיו בא נראה אותך שש ושמח.
אזרתי כוחות חזרתי אל הסלון וליטפתי את כתפו של אבא, תוך כדי שאני אומר בקול למחותני ולבנו - חתני הנבון, האם ידעתם איזו זכות יש לכם שאבא שיח' יושב איתנו כאן?! אני זוכה לזאת יום יום ואין לי עונג גדול מכך, אשריכם שאתם זוכים לכך עתה.
מזגתי 'לחיים' וביקשתי מאבא שיספר מעט על המשפחה. אם לא היה די, נשמטה כוסית הלחיים באותו רגע מידיו הרועדות של אבא על המפה החגיגית. המשכתי לשוחח בשמחה על יחוסו של אבא, בכוחות לא לי כאילו לא קרה כלום, תוך כדי כך ניקיתי את הטעון ניקוי, אך מתוך שלוה. בליבי בערה סערה, אך שמרתי כלפי חוץ על רוגע.

המשך יבוא בעז"ה

עַל הַפָּרָשָׁה בַּחֲרוּזִים

קֹרַח

הַמִּרְשָׁם הַמְּדֻיָּק לְהַשָּׂגַת הַשָּׁלוֹם : נָא לִבְלֹעַ "שְׁתֵּי צְפַרְדְּעִים" בְּכָל יוֹם!

הַמֶּסֶר הָעוֹלֶה מִפָּרָשָׁתֵנוּ בָּרוּר:/
הוֹרוּ לָנוּ חֲכָמִים, כִּי לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֹקֶת – אָסוּר.
הָרַעְיוֹן מְסֻכָּם בְּפָסוּק שֶׁכָּל יְהוּדִי יוֹדֵעַ אוֹתוֹ:/
"וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ".
הַתּוֹרָה מְצַוָּה לְחַפֵּשׂ כָּל בְּדַל אֶפְשָׁרוּת/
לְהַשְׁכִּין הַשָּׁלוֹם, וְכַמָּה שֶׁיּוֹתֵר בִּמְהִירוּת.
לַעֲשׂוֹת כָּל מָה שֶׁאֶפְשָׁר, כְּדֵי לְיַשֵּׁב סִכְסוּכִים/
הָעִקָּר שֶׁלֹּא לִהְיוֹת, בִּמְרִיבוֹת וּמְתָחִים.
חָזָ"ל לוֹמְדִים זֹאת מֵהַמַּעֲשֶׂה, הַנֶּאֱצָל וְגַם רָם/
שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וְאֶל אֲבִירָם".
כִּי לַמְרוֹת שֶׁהַצֶּדֶק עִמּוֹ, עַל כְּבוֹדוֹ הוּא וִתֵּר/
וְהָלַךְ לְפַיְּסָם, כְּדֵי מֵהַמַּחֲלֹקֶת לְהִפָּטֵר.
אָמְנָם לְבַסּוֹף, נִסְיוֹנוֹ לֹא צָלַח/
אַךְ הַמֶּסֶר מֵעִמּוֹ – עַד הַיּוֹם לֹא הָלַךְ.
אוּלָם מִיָּד כָּאן קֻשְׁיָה, עוֹלָה וְגַם צָצָה/
כִּי בֶּאֱמֶת, נַפְשֵׁנוּ מֵרַעְיוֹן זֶה סוֹלֶדֶת וְקָצָה.
הֲרֵי אִם מִישֶׁהוּ בָּנוּ, פָּגַע וְהִתְעַמֵּת/
מִיָּד אָנוּ רוֹצִים, לְהוֹכִיחוֹ עַל הָאֱמֶת.
שֶׁכֻּלָּם יֵדְעוּ, מִי פֹּה הַצּוֹדֵק/
וְשֶׁהָאֱמֶת תִּתְבָּרֵר, לְעֵין כָּל בּוֹדֵק.
תְּשׁוּבָה לְקֹשִׁי זֶה, נִמְצָא לְלֹא טֹרַח/
דַּוְקָא בַּדְּבָרִים שֶׁאוֹמְרִים לָנוּ... בְּנֵי קֹרַח.
מְגַלֶּה הַמִּדְרָשׁ, כִּי בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן/
הֵם חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, מַמָּשׁ עַל קְצֵה הַמִּדְרוֹן.
הוֹדוּ וְאָמְרוּ כִּי מֹשֶׁה – אִישׁ אֱמֶת הוּא/
וּבְכָךְ נִצְּלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: "וּבְנֵי קֹרַח לֹא מֵתוּ".
בְּמִזְמוֹר פ"ה בִּתְהִלִּים, הֵם מְגַלִּים לָנוּ סוֹד/
שֶׁלְּרַעְיוֹן שֶׁלָּמַדְנוּ, יִתֵּן בָּסִיס וִיסוֹד.
"אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף"/
גִּלּוּי הָאֱמֶת וְהַצֶּדֶק – לֹא לְחוֹבָתֵנוּ נִזְקָף.
הֵם יִצְמְחוּ מֵאֲלֵיהֶם, וְיִשְׁתַּקְּפוּ לְבַסּוֹף/
וְאֵין זֶה כְּלָל מִתַּפְקִידֵנוּ, אוֹתָם לַחְשֹׂף.
מְשִׂימָתֵנוּ בָּעוֹלָם, הִיא לְבַקֵּשׁ הַשָּׁלוֹם/
שֶׁנֶּאֱמַר: "בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ", בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל יוֹם.
וְאִם תַּקְשֶׁה מֵהַפָּסוּק: "צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף"?/
נוֹתֵן שָׁם רַשִׁ"י פֵּרוּשׁ, שֶׁאֶת הַקֻּשְׁיָה יַהֲדֹף:
"הֵלֵךְ אַחַר בֵּית דִּין יָפֶה" – זֶה הַהֶסְבֵּר/
אַךְ הוֹכָחַת הַצֶּדֶק לֹא מֻטֶּלֶת עָלֶיךָ. שַׁחְרֵר!...
וְלִפְעָמִים כְּדֵי לִשְׁמֹר עַל הַשָּׁלוֹם הַנָּעִים/
עָלֵינוּ לְהַבְלִיג "וְלִבְלֹעַ כַּמָּה צְפַרְדְּעִים".
בְּעֵינֵי הַשֵּׁם זֶה נִקְלָט, כְּמַעֲשֶׂה אָצִיל וְנֶחְפָּץ/
וּצְפַרְדֵּעַ זוֹ הִנֵּה "גְּלָאט", בְּכַשְׁרוּת הַבַּדָּ"ץ...

בּוֹאוּ נִשְׁמַע מֵהֶחָפֵץ חַיִּים, מָשָׁל יָפֶה וּמַקְסִים/
שֶׁמִּמֶּנּוּ נְקַבֵּל כּוֹחוֹת, לְהָפֵךְ מֶסֶר זֶה לְמַעֲשִׂים:
בְּבֵית מִשְׁפָּחָה בְּרוּכַת יְלָדִים, בְּשֻׁלְחַן הַשַּׁבָּת/
הָאַבָּא הֵעִיף אֶל בְּנוֹ הַקָּטָן, הַמַּבָּט.
וְקָלַט שֶׁהָאָח הַגָּדוֹל, בְּגָלוּי/
מִצַּלַּחַת אָחִיו, גָּזַל הַדָּג הַצָּלוּי.
וְכָעֵת זֶה הַיֶּלֶד, שֶׁמָּנָתוֹ נֶחְטְפָה/
יָשַׁב וְחָשַׁב, הַאִם לְהָשִׁיב מִתְקָפָה.
וּלְאַחַר הִתְלַבְּטוּת שֶׁל רֶגַע אוֹ שְׁנַיִם/
הֶחְלִיט לִשְׁתֹּק, וְלַחֲרֹק הַשִּׁנַּיִם.
וְאָז אֶל אָבִיו, נִגַּשׁ מְהַסֵּס/
וְסִפֵּר לוֹ: "אָחִי, אֶת מָנָתִי, נָטַל וּבִלֵּס.
אַךְ מִכֵּיוָן שֶׁלֹּא רָצִיתִי, אֶת הָאֲוִירָה לְקַלְקֵל/
הִנַּחְתִּי לוֹ בְּשֶׁקֶט, אֶת הַדָּג לְעַכֵּל...
וְכָעֵת אֲנִי שׁוֹאֵל, בְּגוֹרָלִי מָה עָלָה? /
הַאִם יֶשְׁנָהּ עוֹד מָנָה, אוֹ שֶׁרַק אֶשְׂבַּע מֵחַלָּה?"
אָמַר לוֹ הָאַבָּא: "בְּנִי הַיָּקָר/
אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁלֹּא עוֹרַרְתָּ מְהוּמָה כָּל עִקָּר.
וְעַל מַאֲמַצְּךָ לְוַתֵּר, אַתָּה רָאוּי לִתְעוּדָה/
וּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת בִּזְכוּתְךָ, נִשְׁאֲרוּ בִּסְעוּדָה.
וְלָכֵן כָּעֵת נִשְׁתֶּה בְּיַחַד 'לְחַיִּים'/
וְאֶתֵּן לְךָ – לֹא מָנָה אַחַת, אֶלָּא שְׁתַּיִם!"
אַחִים יְקָרִים, מָשָׁל זֶה כָּל כָּךְ נָכוֹן/
וּמְחַזֵּק בְּלִבֵּנוּ, אֶת מִדַּת הַבִּטָּחוֹן.
וּמְעַתָּה וָהָלְאָה, אִם מִישֶׁהוּ בָּנוּ פָּגַע/
אוֹ גָּזַל מֵאִתָּנוּ, גַּם אִם לֹא בִּשְׁגָגָה...
נִזְכֹּר לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ זֶה הַיַּלְדּוֹן/
וּבִמְקוֹם לִכְעֹס, וּלְעוֹרֵר רִיב וּמָדוֹן.
נִפְנֶה לְאַבָּא, מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם/
וְרַק נֹאמַר לוֹ בְּשֶׁקֶט, וְלֹא מוּל כֻּלָּם:
טַעֲטֶע, הוּא לָקַח לִי, אֵין לִי מָנָה.../
וְאַבָּא בְּוַדַּאי, אֶת רַחֲמָיו לֹא יִמְנַע.
וְיִתֵּן לָנוּ חִבּוּק עוֹטֵף וְאוֹהֵב/
כִּי לְהַשְׁלִים מַחְסוֹרֵינוּ, הוּא כָּל כָּךְ תָּאֵב.
אָז בֵּין אִם זֶה הַשָּׁכֵן, הֶחָבֵר, אוֹ הַבּוֹס/
הָאִשָּׁה אוֹ הַיְלָדִים – נִשְׁתַּדֵּל לֹא לִכְעֹס.
וּכְמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, נִתְאַמֵּץ בְּכָל זֹאת/
לְהַשְׁכִּין הַשָּׁלוֹם, גַּם אִם בִּשְׁבִיל כָּךְ, נִצְטָרֵךְ לְהִתְבַּזּוֹת.
וּבִזְכוּת כָּךְ הַגְּאֻלָּה תָּבוֹא וְלֹא תִּתְבּוֹשֵׁשׁ/
וְנִזְכֶּה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁיֵּרֵד אֵלֵינוּ בָּאֵשׁ.
אָז לִפְנֵי הֶחָפְזוֹן לְהַעֲמִיד אֶת הַדִּין, נַעֲצֹר לְרֶגַע, נָאֵט/
כִּי כְּבָר אָמַר הֶחָכָם:

עָדִיף שָׁלוֹם מְדֻמֶּה, מִמַּחְלֹקֶת שֶׁל אֱמֶת!

מחבר: עוז חקק © לתגובות, לתרומות, ולקבלת העלון במייל: 052-7662106 ozhakak76@gmail.com

מִי שֶׁמְּעֻנְיָן לְהִשְׁתַּתֵּף בִּזְכֻיּוֹת לְרְבָבוֹת/ שֶׁל עָלוֹן זֶה, שֶׁמְּשַׂמֵּחַ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה לְבָבוֹת -
לְהַצָּעָה זוֹ לֹא יִשָּׁאֵר כְּלָל אָדִישׁ/ וִימַהֵר אֶת הֶעָלוֹן הַבָּא לְהַקְדִּישׁ! (עלות הקדשה – 100 ₪)

לרפואת מו"א הרצל אלדד בן סעידה, ומ"א דיצה בת שפרה	**לרפואה שלימה** לשהנאז בת ננג'אן	**לע"נ** אסתר בת מרג'נה	**לע"נ** מרת פרידה בת אסתר מושייב

חדש! ניתן מעתה לקבל את העלון בואצאפ מדי שבוע. לרישום, נא לשלוח את המילה "צרף" למספר: 051-2993721

ניתן להאזין להקלטה של הקריאת עלון זה על ידי המחבר (וכן עלונים קודמים) - במערכת קול הלשון: 03-6171111, להקיש כוכבית 7, ואז מספר גישה 962106

המשגי"ח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים

לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 239

שבת קורח תשפ"ו

ד"ת מוקדשים לעילוי נשמת מו"א ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

פְּנִינִים מִשֻּׁלְחַן מְלָכִים

הלקח הנלמד מידו של משה. האזהרה שלא להחזיק במחלוקת נאמרה בכתוב "וְלֹא־יִהְיֶה כְקֹרַח בהמשך הפסוק נאמר "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ". מדיוק הכתוב שלא נאמר "כאשר ציווה ה' את משה", פירשו חז"ל שהכוונה לידו של משה, שנאמר בה: "וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג" (שמות ד, ו). היה בה אות על כך שדיבר לשון הרע על ישראל במה שאמר "וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי" (רש"י שם), ויש בדבר ללמד על החולקים על הכהונה, שלוקים בצרעת. ויש להתבונן בדברים, קורח ועדתו הפכו לסמל ולאזהרה לדורות כבעלי מחלוקת, כלשון הכתוב "וְלֹא־יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ", אולם מה לאזהרה זו להיכרך ולהיזכר יחד עם ידו של משה רבינו, שהיה העניו מכל אדם, וברח מן המחלוקת ומן השררה? ונראה שהזכרת ידו של משה אינה רק רמז לצרעת, שאם כן היה אפשר למצוא רמז לצרעת ממעשה מרים וכדומה. וביאור העניין, כאשר אמר משה רבינו: "וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְיָ", הוא ביקש בכך לברוח מהשליחות שהקב"ה ייעד לו, ורצון זה שלא לקבל את השליחות אף הוא בכלל לחלוק על הכהונה! כשם שאין לחלוק על מי שנבחר לכַהֵן ולבקש לכַהֵן תחתיו, כך אין לחלוק ולברוח מכהונה שצריך לכַהֵן בה. אין לחלוק על הכהונה מכל טעם וסיבה, לא מחמת קנאה וכבוד וגם לא מחמת ענווה יתֵרה! מכאן שכל החולק על הכהונה, ואפילו כמשה שאמר "שְׁלַח־ נָא בְּיַד־תִּשְׁלָח", לוקה בצרעת. ההוראה בפרשה לברוח מן המחלוקת כבורח מן האש, יכולה להביא לטעות מצויה - לחשוב שרצוי שלא לקבל על עצמו כל שררה, לפי שיכול הדבר להביא למחלוקת, קנאה ותחרות, ודרך ענווה היא לסרב ולחלוק על המינוי והשררה שניתנים לו לאדם. ועל כך בא הכתוב להזהיר שיש לזכור את "בְּיַד מֹשה לוֹ", שלא לחלוק על הכהונה מחמת ענווה ובריחה מהכבוד והשררה. וכשם שמותר לחלוק ואין איסור בעצם המחלוקת אך אסור להחזיק במחלוקת - כך מותר לסרב תחילה לקבל שררה אך לא להחזיק בסירוב. משה רבינו, לאחר שסירב לראשונה ואמר לקב"ה "וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי", המשיך והחזיק בסירוב לקבל הכהונה, ואמר "שְׁלַח־נָא בְּיַד־תִּשְׁלָח", ועל כך הייתה ידו מצורעת כשלג. וזאת ההוראה לדורות: להימנע מלהחזיק במחלוקת ולהישמר ממנה, ולא יהיה כקורח וכעדתו, אולם גם להישמר מלברוח מכל שררה ומכל שליחות מפחד המחלוקת, וזהו הלקח בכתוב "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ". **(בנין אב שיחות ומאמרים)**

עניין של חינוך

חכמים זיכרונם לברכה דרשו במדרש את שמותיהם של קורח ואבותיו לגנאי, וכך דרשו: קורח – שעשה קורחה בישראל, בן יצהר – שהרתיח את העולם כצהריים, בן קהת – שהקהה שיני יולדיו, בן לוי – שנעשה בן לוויה לגהינום. והקשה הצדיק רבינו חיים בן עטר זיע"א: אם קורח חטא והרשיע, ולכן שמו מוזכר לגנאי ולדיראון עולם, זה מובן. אך מה אשמים אבותיו שגם שמם נדרש לגנאי? והלוא צדיקים וחסידים היו?! אלא השיב הצדיק: האדם אינו בודד ומנותק בעולם, אלא יש קשר הדוק וישיר בין נשמתו לבין העבר והעתיד, כלומר נשמתו של אדם היא חלק מאילן גדול ובו שורשים וענפים של הדורות שקדמו לו, ושל הדורות שיבואו אחריו, וכל הענפים קשורים זה לזה ומשפיעים זה על זה. ייחוסו של האדם אינו דבר של מה בכך, ואינו רק ייחוס של כבוד, אלא בכֹחם של האבות והאימהות להשפיע טוב או רע על צאצאיהם, וכך גם להיפך – הבנים והנכדים יכולים להשפיע טובה או לרעה על נשמות אבותיהם, כי כולם נחשבים כאילן אחד. ולכן כאשר קורח קלקל והרשיע ביוצאו נגד הנהגת משה, לא עשה רעה רק לעצמו ולנשמתו, אלא אף פגע באבותיו שקדמו לו, ובמעשיו פגם גם בשורשי אבותיו, ה' יצילנו. ומכאן נלמד כמה אחריות רובצת על כתפינו, ונזכור תמיד שמעשי ידינו הן לטובה והן לרעה משפיעים על כל הדורות שלפנינו ושאחרינו. (משכן שילה 971)

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה...

'ותשחק' \ סִפּוּר עַל מרן רַבֵּנוּ רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

לתושב בני ברק נולד נכד במזל טוב. שעות אחדות אחרי הברית, היה אמור הסב לטוס לחו"ל לצורך פרנסתו. בעוד הסב אורז מזוודות, להורי התינוק נודע, שייתכן כי הברית תידחה ולא תתקיים במועדה, משום שהרך הנולד חלה בצהבת. "הרופאים הסבירו, שמצבו הבריאותי של התינוק לא מאפשר לקיים את הברית בזמנה", סיפר אביו. הסב שרצה בכל מאודו להשתתף בברית נכדו, סר לביתו של רבינו ושאל: "האם לבטל את כרטיס הטיסה?". "אין צורך", השיב הצדיק. "תארוז מזוודות והברית תתקיים בזמן". הסב חזר לביתו והחל להתכונן לקראת נסיעתו לחו"ל, למרות שהברית הייתה צפויה להתקיים רק במועד בלתי ידוע. אלא שכאן התחולל המופת הפתאומי: שעות אחדות אחר כך, הודיע המוהל להורי התינוק, שרמת הצהבת ירדה-משמעותית וניתן לקיים את הברית בזמנה.

הרב נהג לנפוש בכל שנה בתקופת 'בין הזמנים' במושב 'חזון יחזקאל'. בכל פעם ניסה הצדיק לשלם לבעל דירת הנופש על זמן שהותו, אך בכל שנה התחמק בעל הדירה ולא הסכים לקחת כסף. רבינו הבין שלשלם בכסף מזומן הוא לא יוכל לשלם, רצה לשמח את בעל דירת הנופש ולפני ששב לביתו בבני ברק, השאיר מכתב נרגש בכתב ידו, שבו הודה על האכסניה הנעימה. הרב הוסיף - גם את המשפט הבא: "בזכותכם כתבתי בדירתכם חידושי תורה במשך 130 שעות". בדירת הנופש במשך 13 יום הוא ישב וכתב ברציפות, בכל יום במשך 10 שעות, מ 9 בבוקר ועד 7 אחה"צ. עשר שעות רצופות של כתיבת חידושי תורה ובירורי סוגיות. בהמשך היה מתפלל - מנחה, ומיד לאחר מכן התיישב ללמוד בהתמדה ובחשק עוד מספר שעות, כאילו לא ישב וכתב היום כבר עשר שעות רצופות ומאומצות...

מרן רבי מיכל יהודה לפקוביץ, זכה ללמד תורה לשלושה דורות למעלה משישים שנה. תחת הנהגתו התחנכו אלפי תלמידים, ולפעמים אף שלושה דורות למדו והתחנכו אצלו. וכך שח פעם: "פעמים רבות ראיתי תלמידים, שבתחילה נחשבו ללא מוצלחים ובסופו של דבר הצליחו מאוד. מה הסיבה לכך?", הטעים הרב ואמר: "דווקא אלו, מתוך שלא הצליחו, הוריהם העתירו עליהם תחנונים, שפכו דמעות בתפילה, אמרו תהילים ונתנו צדקה בעדם, ובזכות מעשים אלו בנם עלה על הדרך הנכונה ועשה חיל בתורה. אך לעיתים הילדים המוצלחים, הרי הם מוצלחים ועליהם לפעמים 'שכחו' להתפלל ולהעתיר, ולכן לא תמיד ההצלחה שלהם התמידה".

הילולא דצדיקייא

הילולת רה"י

רבי מיכל יהודה

ליפקוביץ

זצ"ל זיע"א

(כו' סיון תשע"א)

מרן הרב מִיכְל יהודה ליפקוביץ זצ"ל ממנהיגי הציבור הליטאי וראש ישיבת פוניבז' לצעירים. נולד בוולוזין בשנת ה'תרע"ו לאביו: ר' משה דוד זצ"ל (שהיה אז בן 60). אמו: מרת חיה. בילדותו למד בחדר המקומי. - בנוסף שכר לו אביו מלמדים פרטיים שמימן ממשכורתו הדלה. בגיל שתים עשרה נסע ללמוד בישיבה הקטנה בלידא. את בר המצווה חגג עם חבריו בישיבה, בלי הוריו שהיו בוולוזין. כעבור זמן נסע לווילנה ללמוד בישיבת רמיילס וכעבור שלוש שנים שב לביתו בוולוזין. בשנת ה'תרצ"ז עלה עם משפחתו לארץ. למד בישיבת חברון בירושלים ובה נודע כאחד המצויינים שבחבורה. בשנת ה'ת"ש לאחר נישואיו למד בכולל 'תורת ארץ ישראל' בפתח תקווה. בהמשך התמנה לכהן כר"מ בישיבת תפארת ציון. במקביל למד בכולל זיכרון - מאיר. ייסד שיעור לבעלי בתים בגמרא בבית משפחת שכטר ונמשך כ-50 שנים ברציפות. בשנת ה'תשי"ז החל לשמש כראש ישיבת פוניבז' לצעירים. שם מסר שיעורים במשך כשישים שנה והעמיד אלפי תלמידים. בשנת ה'תשנ"ח ייסד רשת כוללים ארצית ללימוד סדר טהרות. אהבתו לתורה לא ידעה גבולות. ענוותן מופלא. תלמידיו אהבוהו אהבת נפש. דאג לכל תלמיד ותלמיד כאילו היה תלמידו יחידו. מעולם, במשך כל חייו, לא היה נשען על משענת הכסא. **רבנו נלב"ע: ב- כ"ו סיוון ה'תשע"א.** בצוואתו ציווה שיספידוהו רק שני בניו, וכן להימנע מלתארו בתארים 'גאון' ו'צדיק'. בהלוויתו השתתפו יותר מ 100,000 אנשים. רבנו חי ופעל כ-95 שנים. ציונו בבני ברק.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!.

בשנת בצורת נסע הגאון רבי אליהו מני זצ״ל, אב בית דין חברון, להביא לחם ומזון ממצרים לתושבי העיר. הוא התארח שם בביתו של השר היהודי קטאוי פחה, שהיה שר האוצר במלכות מצרים. השר, שהיה מעריך ואוהב את חכמי ישראל, קיבל את הרב בכבוד גדול והזמינו לארוחת צהריים. כשסיימו, התנצל השר בפני הרב שעליו לעזוב את המקום ולהתייצב בפני המלך, שכן עומדים לפתוח את המכרז לאספקת בגדים ל־ 50 אלף אנשי צבא, וגם הוא הציע הצעה על טיב הסחורה ועל מחיר הבגדים. הרב בירך אותו בהצלחה, אך ביקש ממנו שייזהר שלא יישאב למשא ומתן עד שיפסיד מלהתפלל תפילת מנחה, שכבר אמרו חכמינו זיכרונם לברכה (ברכות ו:) לעולם יהיה אדם זהיר בתפילת המנחה, שהרי אליהו הנביא לא נענה אלא בתפילת המנחה, והבטיחו השר שכן יעשה.

והנה אחר דיון מקיף של המלך ויועציו על כל ההצעות שהוגשו במכרז, הביט השר בשעונו וראה כי בעוד כמה רגעים תהיה השקיעה, ואם ימתין עד שיגיע תורו לדבר על הצעתו, ייתכן שיפסיד את תפילת המנחה. התנצל בלחש באוזני חבריו, וקם והלך לחדר אחר כדי להתפלל מנחה, ובעודו מתפלל נתקיים בו הפסוק ״טֶרֶם־יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע״, וה׳ יתברך האזין לתפילתו, כי היה בעל חסדים גדולים וטוב ומיטיב לעמו, ונתן בלב המלך והשרים לזַכות את השר קטאוי פחה במכרז. ביקש המלך לברכו, והנה איננו. אמרו לו חבריו שעוד רגע יסיים תפילתו, וכשחזר למושב השרים בירכו המלך על הצלחתו במכרז (אשר על ידי כך הרוויח הון תועפות). שאל אותו המלך: מאימתי נעשית כל כך צדיק וחכם, לקום באמצע מושב השרים כדי להתפלל? סיפר לו השר: בא אליי מארץ ישראל חכם גדול וצדיק, והבטחתי לו להתפלל, ולכן קמתי לקיים הבטחתי. כשהלכו השרים, זימן המלך את השר קטאוי פחה במיוחד, וכך ביקש ממנו: יש לי בת חולה השוכבת על ערש דווי זה כמה חודשים, והזמנתי רופאים מומחים לרפאותה, וכולם העלו חרס בידם. אף ביקשתי מאנשי דת השיח׳ים הערבים להתפלל בעבורה, והכול ללא הועיל. אנא הזמן אליי את הרב שבא אליך, כדי שיברך אותה, אולי תעלה ארוכה למחלתה. השר נעתר לבקשת המלך, וביקש מהרב לבוא עימו אל ארמון המלך, להתפלל על בתו של המלך. הסכים הרב הצדיק, ובבואו לפני המלך, הכניסו לחדר של בתו, ועמד הרב והתפלל לפני הקדוש ברוך הוא שיקדש שמו בעולם, וישלח רפואה שלֵמה לבתו של המלך. תפילתו של הצדיק לא שבה ריקם, וכעבור שלושה ימים קמה ממיטת חוליה והחלימה ממחלתה. המלך שמח מאוד, והזמין את הרב לבוא לארמונו שנית. כשבא, הביע המלך את תודתו באוזני הרב, על שהודות לתפילתו נתרפאה בתו, ושאל אותו למה הוצרך לבוא מצרימה. השיב לו כי לחם אין בכל הארץ, כי חזק עליהם הרעב. תיכף ציווה המלך לשלוח כמה שקי תבואה לכתובת הרב בחברון, ועיטר את הרב בזהובים, ויצא ברכוש גדול למען תושבי חברון, ונתקדש שם שמים על ידי הרב.

(ענף עץ אבות).

ד׳׳׳ת מוקדשים לעילוי נשמת מו״א ר׳ יפת בן יצחק ז״ל הכ״מ.

טועמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

בס"ד

תובנה לשלחן שבת

מאת הרב אהרן פרידמן
5387993@gmail.com

אם לא היית רע, איך תוכל להיות טוב?!

מחשבה לא שגרתית על חטא, בחירה וגדלות אמיתית

יש רעיון שמלווה אותי שנים: **ככל שאדם מסוגל להיות יותר רע, כך הוא מסוגל להיות יותר טוב.**

לא במובן המוסרי הפשוט, אלא במובן של **עוצמה פנימית.**

רוע אמיתי אינו נולד מחולשה, אלא מדחף. תעוזה. נכונות לחרוג, לשבור, לא להיכנע מיד למה שמצפים ממנו. כדי להיות "רע" במובן העמוק, צריך אנרגיה. צריך אומץ. צריך רצון.

ולכן, לא פעם אני פוגש אנשים שנראים חלשי אופי, או נכון יותר, אנשים שכוחותיהם אינם באים לידי ביטוי, שמתלוננים על מיעוט הישגים בחיים. אנשים טובים, נעימים, לא מזיקים לאיש, אבל גם לא מצליחים לפרוץ, לבנות, ליצור משהו משמעותי. וזה לא מפני שחסר בהם טוב, אלא מפני שיש הבדל גדול בין מי שאינו עושה רע לבין מי שעושה טוב. הראשון שומר על שקט. השני דוחף קדימה. והפער ביניהם איננו מוסרי, אלא פנימי: עד כמה האדם מוכן להפעיל את כוחותיו ולהביא אותם לידי ביטוי.

לא פעם זה נראה כך בפועל: הוא נמנע מלומר את מה שהוא באמת חושב, מוותר שוב ושוב כדי לא לעורר התנגדות, נשאר מאחור גם כשיש לו מה לתת, ובפנים מצטברת תחושת החמצה שקטה. כלפי חוץ הכול רגוע, אבל בפנים משהו לא זז.

כך, למשל, אני זוכר אדם שאמר לי פעם: "אני רק רוצה שלא יכעסו עליי". לא ביקש הצלחה, לא גדילה, אפילו לא שמחה. רק שקט. והוא באמת חי כך, בנעימות, בלי חיכוכים, וגם בלי תנועה.

עם השנים למדתי שלא תמיד מדובר באנשים חסרי כוח. פעמים רבות ההפך הוא הנכון. יש בהם רצונות, כישרונות, רעיונות ויכולות, אך הם חיים בתוך עולם של פחד. פחד לטעות. פחד להיכשל. פחד לאכזב. ובעיקר, פחד שלא יקבלו אותם.

הם מביטים סביבם ללא הרף כדי לבדוק מה יחשבו, מה יאמרו, ואם יאשרו את צעדיהם. לעיתים נדמה שהם מבקשים רשות מן העולם כולו לפני כל החלטה. כך קורה שכוחות גדולים נשארים

סגורים במחסן הפנימי. לא מפני שאינם קיימים, אלא מפני שהפחד שומר עליהם היטב שלא יצאו החוצה.

וכך הם מוצאים את עצמם חיים את החיים שאחרים מצפים מהם לחיות, או לפחות את החיים שהם סבורים שאחרים מצפים מהם לחיות, במקום את החיים שלהם עצמם.

הפחד אמנם חוסך מהם עימותים רבים, אך פעמים רבות הוא גובה מהם מחיר כבד. הם מוותרים על חלומות, נמנעים מיוזמות, וממשיכים שנים במסלול שאינו מתאים להם, רק כדי שלא לעורר התנגדות. כלפי חוץ הם נראים רגועים, אך בפנים מצטברת תחושת החמצה שקטה.

כששמעתי את אותו אדם אומר שכל מבוקשו הוא שלא יכעסו עליו, התחלתי להבין שאולי הבעיה איננה מחסור בטוב, אלא פחד להשתמש בכוחות שכבר קיימים בו.

ואז שאלתי אותו שאלה משונה:

האם פעם היית "רע"?

הוא נבהל. "חס ושלום".

ואז אמרתי לו בשקט:

ייתכן שזו הבעיה.

מי שמעולם לא העז להיות רע, לרוב גם לא העז באמת להיות טוב. כי טוב אמיתי, בונה ומשפיע, דורש את אותם כוחות: תעוזה, יוזמה, נכונות ללכת נגד הזרם ויכולת לשלם מחיר; רק שהכיוון משתנה. אין כאן קריאה להיות רע, אלא להכיר בכוח. אותו כוח שיכול להרוס, הוא גם הכוח שיכול לבנות כאשר הוא מקבל כיוון נכון.

כדי לפרוץ קדימה, צריך אומץ לשבור הרגלים.

כדי לבנות משהו חדש, צריך חירות פנימית לחשוב אחרת.

כדי לעשות טוב בעולם, צריך לפעמים לומר "לא" למה שמקובל, נוח או מצופה.

מי שאין בו דחף, לא יזיק, אבל גם לא יועיל. מי שחי כל חייו בהליכה בתלם, מתוך אימה ויראה, לא יגיע רחוק גם כשהכיוון שלו "טוב". הוא יישאר זהיר, מצומצם, מתנצל.

הרבה אנשים צריכים לא ללמוד להיות טובים – **אלא להעז.**

להעז לִרצות.

להעז לשאוף.

להעז להאמין שיש להם כוח, ושכוח נועד לבוא לידי ביטוי.

וכשאותם כוחות, שיכלו פעם ללכת למקומות הרסניים, מתגייסים לטוב, אז מופיעה גדלות. לא טוב חלש ומנומס, אלא טוב חי, יוזם, משפיע.

וזה ההבדל בין מי שלא עושה רע לבין מי שבוחר בטוב.

ולכן השאלה האמיתית איננה האם אנחנו אנשים טובים, אלא האם יש בנו כוח, והאם אנחנו מוכנים לקחת עליו אחריות, ולבחור לכוון אותו לטוב.

✦ ✦ ✦

את הרעיון הזה זכיתי לשמוע מכ״ק מרן אדמו״ר מבעלזא שליט״א, שהרחיב עליו בטוב טעם ודעת בעת ה״קביעות שיעור״ לזמן הקיץ שנת תשנ״ד.

הנה עיקר הדברים, בקצרה:

הקב״ה ברא את האדם עם כוחות נפש מעורבים, כוח לבנות וכוח להרוס. לא כשני כוחות נפרדים, אלא כעוצמה אחת, שיכולה לפעול לשני הכיוונים. מי שיש בו כוח להרוס, סימן שיש בו גם כוח גדול לבנות. ומי שאין בו כוח לבנות באמת, לרוב גם כוח ההרס שלו כמעט ואינו קיים.

וזה שאמרה התורה (דברים יא, כו): ״ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה״. פירוש הדבר, שהשי״ת נותן בכל אדם כוחות נפש המעורבים בטוב וברע: ״את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה׳ אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום, והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה׳ אלקיכם״. כלומר, אם ישתמש האדם בכוחות נפשו לשמיעה אל מצות ה׳, הרי זו ברכה; ואם ישתמש בהם להיפוך רצון ה׳, הרי זו קללה.

חז״ל מספרים על ריש לקיש, שהיה בתחילה ראש לסטים, ואחר כך נעשה אחד מגדולי האמוראים. לא מפני שקיבל כוחות חדשים, אלא מפני שאותם כוחות עצומים, שפעם הובילו אותו למקומות הרסניים, למד לכוון אותם לטוב. וכמו שאמר לו רבי יוחנן, כשראה באיזו עוצמה הוא קפץ כדי להגיע אליו: ״חילך לאורייתא״. העוצמה לא השתנתה; הכיוון כן.

וזו נקודת המבחן האמיתית: לא האם אדם ״טוב״ במובן הפסיבי והלא מזיק, אלא האם יש בו כוח. ואם יש בו כוח, האם הוא מוכן לקחת עליו אחריות ולבחור להשתמש בו לבניין ולא להרס. כי לא מספיק להיות ״לא רע״. השאלה היא האם אנחנו בוחרים להיות טובים, בכוח.

—— ✦ ——

סגולתי

מגזין הבטאון המשגיח

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב״ב

הבטאון מוקדש לעילוי נשמת מו״א ר׳ יפת בן יצחק ז״ל הכ״מ.

גליון מס׳ 60

קורח - תשפ״ו

סגולות חודש סיון

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם ו\או אמיתותם כלל (טל״ח)

סגולות חודש תמוז

1. ידוע בשם גדולי המוסר כי ראשי תיבות של חודש תמוז הם: זמני תשובה ממשמשים ובאים. ראשי תיבות אלו מהווים רמז למהר לשוב בתשובה לקראת חודש אלול הקרב ובא.

2. ברשימותיו של מרן הרב קנייבסקי זצ״ל על ענייני בין המצרים, נכתב כך: ״׳תמוז׳ הוא שם של עבודה זרה, כדכתיב ביחזקאל פ״ח ׳והנה שם הנשים מבכות את התמוז׳ והטעם לשם החודש, כי בי״ז בתמוז הועמד צלם בהיכל כדתנן בתענית כ״ו ב׳, אבל אב הוא לשון תנחומים כדכתיב ׳יתומים היינו ואין אב׳, וכתיב ׳כאיש אשר אמו תנחמנו׳ ואומר ׳נחמו נחמו עמי׳״. מסיים הרב קנייבסקי את חידושו, וכותב: ״המקום ינחמנו במהרה״.

3. ה״שם משמואל״ מבאר כי חודש זה מקביל לראובן, שעליו נאמר ״כי ראה ה׳ בעניי״. ניתן ללמוד מכך כי בחודש זה זמן מסוגל לבקש ולזכות לכך שיראה ה׳ בעניינו.

לע״נ הבחור אריה ז״ל בן דוד וזהבה הי״ו

4. חודש תמוז מקודש ומסוגל "להשיג אור תורה שבעל פה". המקור לכך הוא בכך שבחודש זה הוריד משה רבנו את הלוחות הראשונות, ועל כן חודש זה הוא סגולי להבנת דברי התורה. (ה'פרי צדיק')

5. בזוהר הקדוש נכתב על חודש תמוז כי זהו חודש קשה. כה נכתב: "שלשה ירחים שדין קשה שורה בעולם, ומי הם, תמוז, אב, טבת".

6. בעל ה"שם משמואל" מבאר כי חודשי תמוז ואב, בהם היו צרות רבות מאוד לישראל, יהפכו לימי ששון ושמחה ויהיו ראש למועדים. כה דבריו: "בענין חדשי תמוז ואב, ירחין דעשו ואירעו לנו בהם כל הצרות בכפלים, ולעתיד יהיו ראש למועדים".

7. עוד מבאר בעל ה"שם משמואל", כי בחודשים תמוז ואב "הקדושה העליונה שבה למרום, ונשאר העולם בחרפה וברעה גדולה", ודווקא בשל כך, חודשים אלו יהיה זמן עליה לישראל, ואף לנמוכים שבהם: "ולפי זה מובן, אשר לעתיד, כשייגמר התיקון - יהיה בחדשים אלו זמן עליה גם לבחינות הנמוכין, ועל כן יהיה אז עיקר המועדים, זמן התדבקות ישראל לאביהן שבשמים".

8. חודש תמוז מקביל לשבט ראובן. בעל ה"שם משמואל" מבאר במספר מקומות כי ראובן הוא סמל לבעל תשובה, שבן רגע הפך לצדיק גמור. כה דבריו: "ראובן, בעל תשובה ממטה למעלה ברגעא חדא ובשעתא חדא". ממשיך בעל ה"שם משמואל" כך: "ראובן פתח בתשובה תחילה, ונעשים לו זדונות כזכויות. ועל כן חודש זה... עוד עתיד להתהפך מרע לטוב, ויהיו הצומות לששון ולשמחה".

9. בביאורו על פרשת קורח, מציין בעל ה"שם משמואל" כי י"ז בתמוז וט' באב יהיו ימים טובים, ושלושת השבועות שביניהם יהיו כמו ימי חול המועד. כה דבריו: "ובוודאי יתחיל המועד מי"ז בתמוז ויימשך עד ט' באב, והימים שבינתיים יהיו כמו חול המועד".

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

פרפרת

גליון
642

פרשת קרח תשפ"ו

וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ה' אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם (טז, טו)

הסבא מסלבודקא רבי **נתן צבי פינקל** זצ"ל לומד מפסוק זה עד כמה גדול כוחה של תפילה, שהרי משה רבינו היה צריך לבקש מהקב"ה שלא יקבל את הקטורת, כלומר את התפילה שלהם, אף שאם ח"ו תפילתם הייתה מתקבלת, היה בכך אישור להשקפתם הכופרת במשה ותורתו והייתה מתבטלת כל התורה כולה, בכל זאת פחד משה רבינו שתתקבל מנחתם מחמת כוח התפילה המונח בה. מוכח מכאן שתפילה מועילה ומתקבלת אפילו לדבר רע, ועאכו"כ שהיא רצויה ומתקבלת כשמתפללים על דבר טוב וחיובי.

* * *

מסופר על ילד כבן שמונה שביקש מאביו בליל שבועות שיקח אותו לביהכנ"ס כדי שיוכל לקרוא את ה'תיקון ליל שבועות'. חשב אביו ואמר לו שעדיף שילך לישון היות והוא עדיין קטן. בעת שהלך אביו לכיוון הביהכנ"ס נכנס בו קצת רחמים על הבן והרהר לעצמו: 'מדוע באמת לא הסכמתי לקחתו, הרי אם הבן רוצה ללמוד כל הלילה, למה שלא אמלא את בקשתו?'. החליט האב שהוא חוזר על עקבותיו ע"מ לקחת את בנו הקטן לביהכנ"ס.

כאשר הגיע לביתו ופתח את הדלת... הוא רואה את בנו הקטן עומד ליד מפתן הדלת כאילו הוא מחכה שיבוא אביו לקחתו לביהכנ"ס. שאלו אביו: "מדוע אתה מחכה לי? הרי סיכמנו שאתה הולך לישון? ואיך ידעת שאני בא לקחתך?".

ענה לו הילד בתמימות רבה: "הלא התפללתי להשי"ת שתחזור הביתה לקחת אותי לבית הכנסת. וידעתי כי השי"ת ישמע בקול תחנוני, על כן הייתי בטוח שתחזור הביתה...".

הילד הזה גדל והצליח ולימים נתגלה בגדולת תורתו ויראתו, הלא הוא הגאון הצדיק רבי **שמשון פינקוס** זצ"ל.

אגב, הרב פינקוס העיד על עצמו כמבואר בהקדמה לספר 'נפש שמשון': "אם זכיתי לאיזה דבר, היה זה מחמת שהייתי מדבר עם השי"ת כדבר איש אל רעהו על כל ענין וענין".

סיפורים רבים סופרו על הקשר והדיבור בינינו לבין הקב"ה, אך נכתוב סיפור קטן שהביא הגאון ר' **אליהו דיסקין** שליט"א באחד משיחותיו בבית הכנסת 'זכרון משה' בירושלים: היה זה לפני עשרות שנים. בעיר בני ברק התגורר יהודי תלמיד חכם מבוגר שכל רואיו ומכיריו הכירוהו כיהודי מיוחד 'בר דעת', וכתלמיד חכם שידו בוחשת בכל מכמני התורה. והנה, ביום בהיר אחד החליט הלה לפרוק מעליו עול תורה ומצוות... היה זה לפלא ולשיחה בכל סביבתו ומכיריו - 'היאך יתכן שיהודי כזה ירד מהפסים'...

הלכו ושאלו את מרן ה'**חזון איש**' זצוק"ל מה הוא אומר על המקרה הזה, הרי זה לא יתכן!... אמר להם ה'חזון איש' שזה ברור ומובן מאיליו היות והוא 'לא דיבר עם הקב"ה', והוסיף והסביר, "כדי שמצבים כאלו לא יקרו צריך שיהיה 'קשר' עם הקב"ה בכל מהלך החיים, בכל צעד ושעל האדם צריך שירגיש את הקב"ה, גם כשהולך לקנות חליפה צריך לעצור לפני ולבקש כאדם שמבקש מאביו אנא הקב"ה תעזור לי למצוא חליפה יפה וטובה המתאימה לי, וכן ע"ז הדרך".

* * *

מספר בעל המעשה: "יצא לי לנסוע באמצע היום עם אדם ברכבו לכיוון שכונת 'גאולה' בירושלים. כפי שכולם יודעים קשה מאד למצוא שם חניה, והנה הנהג דידן מצא חניה די בקלות. שאלתי אותו: "איך מצאת כל כך מהר, אנשים לפעמים מסתובבים כחצי שעה ולא מצליחים למצוא...!". אמר לי הנהג: "אני אגיד לך את האמת, בכל פעם שאני מגיע לאזור אני אומר פרק תהילים ומבקש מהקב"ה שיעזור לי למצוא חניה, וכך גם עכשיו עשיתי". זהו בעצם הסוד הגדול שאנו לומדים מפרשתנו על כוחה של תפילה, ויה"ר שיתקבלו תפילותנו ברחמים וברצון לפני אדון כל.

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב אהרן כהן]

לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי (טז, טו)

מנהג המושלים... שישתמשו באנשים שבהם גם בבהמות שלהם כפי מה שיצטרכו למלאכתם, ועל כן משה ידבר בתפילה ויתנצל כי מעולם לא התנהג בשררה זו על ישראל שישתמש בחמור אחד משלהם

לשום עליו משא... ואיך הם אומרים שאני משתרר עליהם (רבינו בחיי)

מנהיג בישראל אינו משתרר על העם. ולא רק זאת, אלא אם קורה והוא מקבל טובה אישית מאחד העם, אינו שוכח זאת ותמיד יכיר ויחזיר טובה. מידה זו עוברת כחוט שני אצל גדולי עם ישראל לדורותיו - תמיד הכירו טובה, ולעולם לא שכחו את המטיבים להם.

* * *

בין שלל מידותיו התרומיות של מרן **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל בלטה הקפדתו במידת 'הכרת הטוב', כפי שהיה ניכר הדבר בכל אורחותיו עוד מימי נעוריו. לדוגמא: לאחר הפלגתו עם הוריו לארץ ישראל, החליט רבנו להעניק לרב החובל כאות תודה את שעונו היקר, אותו קיבל כמתנה מזקנו בעל ה'לשם' לרגל הגיעו לגיל מצוות!. עם השנים הלכה מידה נעלה זו והתעצמה בקרבו וניווטה את מהלכיו.

בשנת תשמ"ב פנתה קבוצה נכבדה של אברכים מכולל ש"ס צאנז להיבחן בפני רבנו. בראש הקבוצה המובחרת, שנכנסה אל הקודש פנימה, עמד ראש ישיבת צאנז, רבי **אליהו שמואל שמרלר**, והמעמד כולו התקיים בתמיכתו ובעידודו של כ"ק האדמו"ר **בעל ה'שפע חיים' מצאנז** זי"ע, שביקש לנטוע באברכים אהבת תורה וריתחא דאורייתא. לאחר שבירך לשלום את הבאים, החל מרן בבחינת האברכים. הדיון התורני הלך והסתעף, כשבעיצומו מעלה רבנו קושיא קשה כברזל, שגררה ויכוח למדני עז ונוקב בין הנוכחים.

כשוך הסערה נענה ראש ישיבת צאנז וציין כי סבור הוא שה'ראש יוסף' במסכת חולין בדף פלוני, נוגע כבדרך אגב בקושיא שהועלתה על ידי מרן ומיישב אותה. פניו של רבנו אורו בחדוותא דשמעתתא, הוא נחפז לעמוד על רגליו ומיהר לגשת לארון הספרים כדי לעיין בספר האמור. במשך מספר רגעים עלעל רבנו בשקיקה בין הדפים עד שלבסוף מצא את מבוקשו. התברר כי מחבר הספר אכן מעלה את קושייתו של רבנו ומיישב אותה בדרך בהירה ונהירה. לא היה קץ לשמחתו של מרן, שהכיר טובה להגרא"ש שמרלר והודה לו במילים חמות ונרגשות, כשבין דבריו הוא מציין כי במשך ארבעים שנה ניקרה קושיא זו בראשו ולא נתנה לו מנוח!.

מיני אז, בכל עת שמסר שיעור העוסק במסכת חולין, היה רבנו מצטט את תירוצו של ה'ראש יוסף', כשהוא מפרט כי התקשה בדבר במשך ארבעים שנה עד שאחד מתלמידי החכמים הראה לו את דברי המחבר.

ולא רק זאת, בחלוף כשני עשורים, התקיים במעונו של מרן כינוס מצווה בו השתתפו כמה מגדולי ישראל. כאשר הגרא"ש שמרלר נכנס לבית, פנה אליו מרן, שתירוצו המופלא של בעל ה'ראש יוסף' לא מש מזיכרונו ואמר:

"מכיר אני טובה לכבודו שעל ידיו התיישבה לי הקושיא העצומה בה התקשיתי במסכת חולין!".

* * *

נכד רבנו, הרב ליפא ישראלזון, מספר: "תקופת מה לקראת הגיעו של בני לעול מצוות פניתי לאחד משכני העוסק במלאכת הקודש של הכנת בתי התפילין, כדי להזמין תפילין עבורו. כאשר נכנסתי לבית המלאכה ראיתי כי בעל המקום מתקין בין השאר גם תפילין קטנות מידה. בתחילה סברתי לתומי, כי תפילין זעירות אלו מיועדות עבור יהודים בני עדות המזרח, הנוהגים להניח תפילין של רש"י ותפילין דרבנו תם יחדיו, אך בעל המלאכה סיבר את אוזני ואמר, כי ישנם אנשים רבים מכל העדות, ואף תלמידי בית בריסק, המקפידים להניח דווקא תפילין קטנות כגון אלו, העשויות בחומרות רבות והידורים מיוחדים. למותר לציין כי שוויין של תפילין כגון אלו - העשויות מעור בהמה גסה ומכילות פרשיות הכתובות בכתב קטנטן ומהודר - עשוי להגיע לאלפי דולרים.

תוך כדי הדברים נזכרתי, כי לפני מספר חודשים סח לי סבי - שעורו היה צח וחלק - כי תפיליו מחליקות מראשו בעת התפילה, ושאל אותי האם ישנה דרך למנוע את הדבר. באותה עת לא היה באמתחתי פתרון לבעיה שהדירה את מנוחתו של מרן, אך כאשר ראיתי את התפילין הקטנות והמהודרות, עלה בדעתי כי הן יכולות לפתור את העניין, בכך שלא יחליקו מראשו של רבנו בעת התפילה.

עליתי לירושלים יחד עם בעל המלאכה, שהציג בפני מרן את התפילין ופירט את החומרות הרבות וההידורים השונים הקיימים בהן. לאחר שהאיש סיים לתאר את טיב התפילין, שאלתי את רבנו האם הוא מעוניין שיכינו בעבורו תפילין כגון אלו שלא יגלשו מראשו בעת התפילה. מרן השיב בחיוב, וכעבור כחודשיים נשלמה המלאכה והתפילין היו מוכנות.

[מן הראוי לציין שתוך כדי המלאכה, כאשר הבאנו בפניו את פרשיות התפילין, שאל רבנו מיהו הסופר שכתב את הפרשיות. ענינו כי הכותב הינו אברך בן עלייה, הלומד בכולל של רבי **מיכל פיינשטיין** זצ"ל. "ומה הן תוכניותיו לעתיד?", התעניין מרן. "הוא רוצה להיות מגיד שיעור!" נשמעה התשובה שהניחה את דעת רבנו. שהרי אם אלו הן שאיפותיו של האברך, הדבר מגלה כי הוא גברא רבה, וממילא ניתן להיות סמוכים ובטוחים כי הפרשיות יצאו מתחת ידיו מתוקנות ומהודרות].

עם תום המלאכה, עלינו למעונו של מרן והצגנו בפניו את התפילין המהודרות. רבינו נטל אותן בידיו בחרדת קודש ובחן אותן מכל צדדיהן, כשהוא רווה נחת וניכרת עליו שמחה של מצווה. בתחילה סברתי, כי הוא מייעד אותן לתפילין חלופיות, אך לא כן היה הדבר. מרן נטל את תפיליו הישנות, שהיו עשויות בהידורים רבים על פי הנחיותיו המפורטות, הוציא אותן משקית התפילין והניח תחתיהן את התפילין החדשות. ומאותו היום ואילך החל להניח מידי בוקר בתפילת שחרית את התפילין החדשות.

בטרם נטל מרן את התפילין הוא בירר את מחירן. "בחינם אני לא לוקח!" הכריז בתוקף, כמנהגו מקדמת דנא, שלא לקבל כל מתנה או שירות בלא להשליש את תמורתם. בעל המלאכה, שראה לעצמו זכות וכבוד כאחד, בכך שרבנו מניח את התפילין המהודרות שנעשו על ידיו, החל להתחמק מן העניין באמתלאות שונות, כשבין השאר הוא מוסיף וטוען, כי יהודי פלוני ששמע כי מרן הזמין לעצמו תפילין, ביקש ממנו להכין בעבורו תפילין תואמות וזהות, כשהוא משלם את תמורתם של שני זוגות התפילין גם יחד. ברם רבנו סירב ליטול את התפילין בלא תשלום וחזר על פסוקו הקבוע: "בחינם אני לא לוקח!".

בעל המלאכה, שנוכח לראות כי לא יעלה בידו לחמוק מקבלת שכר עמלו, נקב בסכום נמוך - כרבע משווין האמיתי של התפילין. מרן שמע את הדברים והבין כי בעל המלאכה אינו מציין את הסכום האמיתי אותו שוות התפילין, אך בלית ברירה שלף צ'ק ממגירתו, מילא את הפרטים והגיש אותו לידי בעל המלאכה, בכדי שיעביר אותו ליהודי האלמוני, שכבר הספיק לשלם את תמורת התפילין.

לאחר שהפקיד את הצ'ק בידי בעל המלאכה, ביקש רבנו להשיב לו טובה על עמלו ואמר: "גם לך מגיע משהו עבור טרחתך הרבה!". האיש שב ואמר, כי כבר קיבל את שכרו ואינו זקוק עוד לדבר, אך משראה כי רבנו עומד על דעתו, אמר בהשלמה: "אם כן, מבקש אני מכתב ברכה בכתב ידו של מרן!".

לאחר שבעל המלאכה עזב את הבית, פנה אלי רבנו ואמר: "איני רוצה להסתפק בכתיבת מכתב בלבד, ברצוני לצרף אליו מתנה נאה! אנא, הבא לי ספר כלשהו כדי שאוכל להעניק אותו כתשורה לבעל המלאכה!".

הצעתי למרן להוסיף למכתב הברכה את שלושת ספריו של סבו, הלא הוא רבי **משה אראנר** זצ"ל. רבנו קיבל את עצתי, ובשבוע הבא כשבאתי לבקרו, קיבל את פני בשמחה ותכף מיהר לשאול: "נו, הבאת את הספרים?!".

לאחר שהנהנתי בראשי לחיוב, בירר מרן אלו תארים ראוי להקדים לשמו של בעל המלאכה, ותכף החל לחבר מכתב תודה, כשבמשך שעה ארוכה הוא כותב, מוחק, מוסיף ומתקן, כדי ליצור נוסח מושלם שיביע את הכרת תודתו והערכתו לאומן שטרח והתקין עבורו את התפילין המהודרות. בעוד מרן עמל בעריכת נוסח המכתב וליטושו הלכה השעה והתאחרה. "אין לי עוד כוח לכתוב את הדברים על גבי הספר עצמו", הפטיר באנחה, "מחר בבוקר לאחר התפילה אעתיק את נוסח המכתב בראש הספר!".

ואכן למחרת בבוקר, עם שובו מהתפילה הסיר מרן את התפילין מראשו, ובטרם הכניס דבר מה לפיו, התיישב להעתיק את המכתב על גבי עמודו הראשון של הספר בכתב ידו הנאה, בעוד אני עומד לצידו נפעם ומשתאה לראות כיצד הוא טורח ומתאמץ את כל כוחותיו כדי להשיב חסד לזולתו ולגמול טובה לאומן, שהתקין בעבורו את התפילין המהודרות.

* * *

אחד ממקורבי רבנו היה מסור אליו בכל מאודו ושיעבד את גופו, ליבו ונפשו לכל צרכיו. רבנו רחש לו 'הכרת הטוב' עצומה לאין שיעור ובכל עת השתדל בכל כוחותיו לגמול לו בכפל כפליים על טובתו. כשאותו אדם ערך אירוע ציבורי, בתקופה בה מרן כמעט לא יצא את שערי ביתו, קם רבנו ממיטת חוליו כדי להשתתף באירוע ולחלוק כבוד למטיבו.

כאשר אותו יהודי עמד לחתן את אחד מצאצאיו, הסתגר רבנו בחדרו במשך שעה ארוכה והחל לחשב חשבונות ולהכין גימטריאות התואמות לשמם של החתן והכלה. לאחר מכן ישב וכתב צ'ק בסכום עצום של כמה אלפי שקלים, שעלה בגימטריה כשמם של החתן והכלה בתוספת המילים 'בנין עדי עד'...

באחת ההזדמנויות התבטא רבנו באוזני אחד מצאצאיו ואמר: "בעולם הבא לא אהיה חייב הכרת הטוב לאף אחד - על הכל אני משלם כאן בעולם הזה!".

[מתוך הספר 'עמודו של עולם']

* * *

סיפר הגה"צ רבי **אלימלך בידרמן** שליט"א: פעם אחת שהה רבי **יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל הרב מפוניבז' בשוויץ למטרת חיזוק הישיבה. הוא הגיע למלון בלילה, ולא נמצא עבורו חדר פנוי [מחמת ריבוי האורחים שגדשו את המלון]. בלית ברירה נשאר לשבת ב'לובי' של המלון, וניסה להתנמנם על אחד הכסאות שהיו שם. תוך כדי עבר שם אחד מילדי האורחים במלון ונדהם לראות את הרב במצב כזה. הוא שאל אותו מדוע אינו עולה לחדרו לישון על מיטה, ומה לו לנמנם ב'לובי'. סיפר לו הרב את סיפורו.

אותו ילד מיהר לאביו, סיפר לו את הענין ואמר לו: "הרי אנחנו קיבלנו שני חדרים במלון, אולי נצטופף כולנו בחדר אחד וניתן לרב את החדר השני?". האב הסכים והילד חזר לרב מפוניבז' והראה לו את החדר המיוחד עבורו לפי כבודו. הרב שמח ובירכו על כך, והוסיף ואמר לו כי כבר מעתה הוא מקבלו כתלמיד בישיבה!. הילד שהיה פיקח ו'סוחר'... ביקש מהרב שיעלה לו את זה ע"ג הכתב... הרב נענה לו ונתן לו 'שטר כתוב וחתום' שהוא מתקבל לישיבה כאחד התלמידים.

עברו שנים, ואותו ילד הגיע לגיל 17. הוא נסע לארה"ק והגיע לישיבת פוניבז' בבני ברק. הוא נכנס למשרד הישיבה והראה את הכתב שבידו. בירורו את הדבר אצל הרב מפוניבז' והוא אישר את הדברים, קיבלוהו לישיבה, וכ'הכרת הטוב' הורה הרב לסדר עבורו חדר טוב ונוח, ודאג לכל צרכיו.

אך לא עברו ימים רבים והתברר שהלה אינו 'בעל כשרון' המתאים לרמת הלימודים בישיבה, ועליו עוד לעבור כברת דרך ארוכה וללמוד הרבה עד שיהיה ראוי להיות תלמיד ישיבת פוניבז'... מינה הרב כמה אברכים שילמדוהו תורה משנה וגמרא, עד שהלה עלה על דרך המלך, וכיום הוא מכהן כאחד מחשובי ראשי הישיבות ומרביץ תורה לעדרים.

[מתוך 'באר הפרשה']

וְאֵלֶּךָ לֹא יִהְיֶה לְּךָ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ וְנַחֲלָתְךָ (יח, כ)

ולמה לא זכה לוי בנחלת א"י ובביזתה עם אחיו? מפני שהובדל לעבוד את ה' לשרתו ולהורות דרכיו הישרים... לרבים... ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו... להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו... ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם - הרי זה נתקדש קודש קודשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו... ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו... (רמב"ם שמיטה ויובל פי"ג הל' יג-יד)

דברי הרמב"ם הללו נבחנים במבחן המציאות במשך הדורות. רואים זאת בחוש שככל שפורקים עמלי התורה מעל צווארם את 'עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני אדם' ו-'עומדים לפני ה' לשרתו' - לפי אותה מידה זוכים הם ל-'יהיה ה' חלקו ונחלתו ויספיק לו בעוה"ז דבר המספיק לו'...

* * *

הגה"צ רבי **שלום שבדרון** זצ"ל הביא בדרשותיו סיפור ששמע מגר צדק: "בעבר שירתתי כחייל במלחמת העולם השניה, ונפצעתי קשה מרסיס שפגע בראשי. לאחר החלמתי נקבעו לי 'אחוזי נכות' שבגינם זכיתי לקצבה קבועה גם אחרי סיום שירותי בצבא. מידי 4 חודשים היה עלי לעמוד בפני וועדה רפואית ולהיבדק האם אכן נכותי נמשכת, והמשך תשלום כספי הקצבה היה תלוי בהחלטת הוועדה. במהלך השנים הכרתי את בוראי והחלטתי לנטוש את הבלי ואלילי העבודה זרה ולהתגייר. מאושר מאוד הייתי מאז הצטרפתי לאור היהדות, ואט אט התקדמתי בידיעת התורה ובקיום מצוות, עד שעברתי ללמוד בישיבה. עליתי והתעליתי בלימודי הגמרא, וזה היה כל עולמי. גם מצבי הבריאותי השתנה ללא היכר והבראתי מנכותי כמעט לחלוטין. זו הסיבה שכשעמדתי שוב לפני הוועדה הרפואית, כבר לא ראו צורך לאשר את המשך הקצבה, שהרי אני בריא ויכול לעבוד לפרנסתי.

לא ידעתי את נפשי מצער על החלטת הוועדה, הרי בזכות כספי אותה קצבה יכולתי לשבת וללמוד באין מפריע, מה אעשה עתה? מאין תבוא הפרנסה ואוכל להמשיך לשקוד על התורה שכה אהובה עלי?. החלטתי לערער על החלטת הוועדה.

נשלחתי מוועדה רפואית אחת לחברתה, הגשתי ערעור ועוד ערעור, עד שהגעתי לבית משפט צבאי - הערכאה הגבוהה ביותר בענין זה. השופט הצבאי שאל אותי: "הרי עמדת בפני כל הוועדות הרפואיות האפשריות, וכולן טענו כי אתה בריא וכשיר לעבודה, אם כן, באיזו עילה אתה מבקש את המשך תשלומי הקצבה?".

נאלמתי דום ולא ידעתי מה לענות, ואז החלטתי לומר לו בעוז את כל האמת: "איני עובד ואין לי פרנסה!".

"ובכל אופן ממה אתה חי?" - שאל השופט.

"אני לומד בישיבה!" - עניתי בפשטות.

"מה אתה לומד שם?' - הוסיף השופט לשאול.

"אני לומד תורה!" - עניתי.

"מה זו תורה?" - התעניין השופט.

"אני לומד להיות תלמיד חכם!" - עניתי בשלווה.

ברגע זה אורו עיני השופט ואמר: "תלמיד חכם!! אספר לך סיפור: בימי המלחמה שירתתי כמפקד צוללת. שנה שלמה היינו מתחת למים, ולפי ההוראות שקיבלנו לא יכולנו לעלות מעל פני המים. רוב המלחים ואנשי הצוות שהיו איתנו בצוללת היו שבורים ורצוצים מכך, ותפקידי כמפקד היה להעלות להם את מצב הרוח באמצעות שירה או בדברי בידור בעלמא.

אלא שביחד איתנו שירתו שם שלושה יהודים, והם תמיד היו שמחים. הם לא היו זקוקים לעזרים חיצוניים כדי שיפיגו את מועקתם מהשהייה הארוכה מתחת לפני המים. רוגע ושלווה היו נסוכים תמיד על פניהם.

פעם אחת עברתי ליד התא שלהם ושמעתי אותם שרים בשמחה פנימית מיוחדת. זה כבר היה נשגב מבינתי, 'לשמחה זו מה היא עושה? כולנו היינו בדיכאון כה עמוק, והם שמחים?!'. נכנסתי לחדרם וראיתי שהם יושבים כשעל שולחנם ספרים פתוחים. לשאלתי מה מעשיהם?, הם הסבירו לי שהם לומדים תורה ולומדים להיות 'תלמידי חכמים'!".

השופט סיים את סיפורו וקבע: "כיון שנפצעת בשירותך הצבאי, וכרגע אתה לומד להיות 'תלמיד חכם', אני מאשר לך קצבה קבועה לכל החיים!".

הן הן דברי הרמב"ם - מי שנדבה רוחו והבינו מדעו להיבדל ולהיות כשבט לוי המשרתים לפני ה', ה' הוא נחלתו, וישלח לו את פרנסתו מן השמיים, ויוכל להמשיך לשקוד על התורה בהשקט ובטחה. **[מתוך 'להגיד']**

טולמיה - דפוס ספיר פרשת קרית תשפ"ד

קֹרַח

עלון מס' 783
שנה ט"ז

בריינה יקצורו
רון ברינה
פנינים על פרשת השבוע ומעגלי השנה

לע"נ - נפתלי בן רוזה ז"ל

הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִינָּה יִקְצֹרוּ בֹּא יָבֹא בְרִנָּה

כ"ז סיון
תשפ"ו

דבר העורך

בְּפָרָשַׁת קֹרַח הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת עַל בַּעַל הַמַּחֲלֹקֶת הָרִאשׁוֹן שֶׁהָיָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל וְעַל הָעֹנֶשׁ הַגָּדוֹל בְּמִיתָה הַמְּשֻׁנָּה שֶׁנֶּעֶנְשׁוּ שָׁם אֲפִלּוּ יוֹנְקֵי שָׁדַיִם, וְהֻזְהַרְנוּ בְּלָאו מְיֻחָד וְלֹא תִהְיֶה כְקֹרַח וַעֲדָתוֹ. וּפוֹתַחַת הַפָּרָשָׁה: "וַיִּקַּח קֹרַח... וַיִּקָּהֲלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן". וּבְרַשִׁ"י: לָקַח אֶת עַצְמוֹ לְצַד אֶחָד לִהְיוֹת נֶחֱלָק מִתּוֹךְ הָעֵדָה לְעוֹרֵר עַל הַכְּהֻנָּה.

וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ? עֵינוֹ הִטְעַתּוּ, רָאָה שַׁלְשֶׁלֶת גְּדוֹלָה יֵצְאָה מִמֶּנּוּ - שְׁמוּאֵל שֶׁשָּׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אָמַר בִּשְׁבִילוֹ אֲנִי נִמְלָט (נִצַּל), וְכ"ד מִשְׁמָרוֹת עוֹמְדוֹת לִבְנֵי בָנָיו כֻּלָּם מִתְנַבְּאִים בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְכוּ', אָמַר, אֶפְשָׁר כָּל הַגְּדֻלָּה הַזֹּאת תֵּצֵא מִמֶּנִּי וַאֲנִי אֶדֹּם?! לָכֵן נִשְׁתַּתֵּף לָבֹא לְאוֹתָהּ חֲלֻקָּה (מַחְלֹקֶת), שֶׁשָּׁמַע מִפִּי מֹשֶׁה שֶׁכֻּלָּם אוֹבְדִים וְאֶחָד נִמְלָט (נִצַּל), 'אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ' - טָעָה וְתָלָה בְּעַצְמוֹ, וְלֹא רָאָה יָפֶה לְפִי שֶׁבָּנָיו עָשׂוּ תְּשׁוּבָה וּמֹשֶׁה הָיָה רוֹאֶה (רַשִׁ"י עַל פִּי מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא).

וּמָה רָאָה קֹרַח לַחֲלֹק עִם מֹשֶׁה? נִתְקַנֵּא עַל נְשִׂיאוּתוֹ שֶׁל אֱלִיצָפָן בֶּן עֻזִּיאֵל שֶׁמִּנָּהוּ מֹשֶׁה נָשִׂיא עַל בְּנֵי קְהָת עַל פִּי הַדִּבּוּר (בְּהוֹרָאָה שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ).

מְבָאֲרִים לָנוּ חֲזָ"ל, מֶה הָיָה הַגּוֹרֵם לְהָבִיא אֶת קֹרַח לְמַחֲלֹקֶת עִם מֹשֶׁה? זוֹ הַקִּנְאָה. וַעֲדַיִן יֵשׁ לִתְמֹהַּ, וְהֵיאַךְ הִגִּיעַ קֹרַח לְכָזוֹ קִנְאָה עֲמֻקָּה שֶׁתְּבִיאֵהוּ עַד כְּדֵי לִכְפֹּר בְּמֹשֶׁה, וַהֲלֹא אָנוּ רוֹאִים בַּעֲלֵי קִנְאָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְאֵין מַגִּיעִים לְכָאֵלּוּ תּוֹצָאוֹת חֲמוּרוֹת עַד כְּדֵי לִכְפֹּר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזָ"ל (יְרוּשַׁלְמִי סַנְהֶדְרִין פֶּרֶק חֵלֶק הֲלָכָה א'): קֹרַח - מִין הָיָה, כָּפַר בַּתּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם וּבִנְבוּאַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.

הַמִּשְׁנָה בְּאָבוֹת (ג', כ"א) אוֹמֶרֶת: "הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם". הָאָדָם מְקַנֵּא בְּמָה שֶׁשָּׁוֶה לוֹ, אָדָם שֶׁיָּקָר אֶצְלוֹ הַמָּמוֹן מְקַנֵּא הוּא בְּבַעֲלֵי הַמָּמוֹן, כֵּיוָן שֶׁהַמָּמוֹן תּוֹפֵס אֶצְלוֹ עֵרֶךְ חָשׁוּב.

אָדָם שֶׁשּׁוֹאֵף לְכָבוֹד, יְקַנֵּא בַּאֲנָשִׁים בַּעֲלֵי מַעֲמָד שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כָּבוֹד גָּדוֹל, כֵּיוָן שֶׁהַכָּבוֹד אֶצְלוֹ עֵרֶךְ חָשׁוּב.

וְכֵן בִּשְׁאָר הַתַּאֲווֹת וְהַחֲשָׁקִים שֶׁל עִנְיְנֵי הָעוֹלָם - יְקַנֵּא הָאָדָם בַּאֲחֵרִים בְּמָה שֶׁנַּפְשׁוֹ חוֹשֶׁקֶת.

כְּמוֹ כֵן הָאוֹהֵב תּוֹרָה וְדָבֵק בְּחָכְמָתָהּ, יְקַנֵּא בְּבַעֲלֵי תּוֹרָה, וְאַדְּרַבָּא כְּכָל שֶׁעֵסֶק הַתּוֹרָה יְהֵא חָשׁוּב אֶצְלוֹ, כֵּן תִּגְדַּל אֶצְלוֹ הַקִּנְאָה בְּבַעֲלֵי תּוֹרָה וְחָכְמָה.

הַקִּנְאָה נוֹבַעַת מֵהַתְּחוּשָׁה שֶׁ"חָסֵר לִי" וְשֶׁלַּשֵּׁנִי "יֵשׁ יוֹתֵר מִדַּי". רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלָב אוֹמֵר, קִנְאָה הִיא הִפּוּךְ הָאֱמוּנָה. לָמָּה? כִּי מַאֲמִין אֲמִתִּי יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לַחֲבֵרוֹ נִקְצָב לוֹ בְּמְדֻיָּק מֵאֵת הַשֵּׁם, וְזֶה לֹא גּוֹרֵעַ מִמֶּנּוּ דָּבָר.

הַקִּנְאָה מְעַוֶּרֶת: הִיא גּוֹרֶמֶת לָאָדָם לְהַפְסִיק לִרְאוֹת אֶת הַטּוֹב שֶׁלּוֹ וּלְהִתְמַקֵּד רַק בְּחָסֵר.

מְסֻפָּר עַל חַיָּט עָנִי שֶׁהָיָה חַי בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה עִם מִשְׁפַּחְתּוֹ. כָּל עֶרֶב הָיָה שָׁר וְרוֹקֵד עַל כָּךְ שֶׁיֵּשׁ לוֹ פַּת לֶחֶם. שָׁכֵן שֶׁלּוֹ, עָשִׁיר וְקַנַּאי, לֹא יָכוֹל הָיָה לִסְבֹּל אֶת הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ. הוּא אָמַר לְעַצְמוֹ: "אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁלִּי יֵשׁ הַכֹּל וַאֲנִי לֹא שָׂמֵחַ, וְהוּא שֶׁאֵין לוֹ כְּלוּם - מְאֻשָּׁר"?...

המשך דבר העורך

הֶעָשִׁיר הֶחְלִיט לְנַסּוֹת אֶת הַחַיָּט. הוּא זָרַק לַחֲצֵרוֹ שַׂקִּית עִם 99 מַטְבְּעוֹת זָהָב. הַחַיָּט מָצָא אֶת הַשַּׂקִּית וְשָׂמַח מְאוֹד, אֲבָל אָז הִתְחִיל לִסְפֹּר. "חָסֵר מַטְבֵּעַ אֶחָד לְמֵאָה עָגֹל"! חָשַׁב. מֵאוֹתוֹ רֶגַע, הַחַיָּט הִפְסִיק לָשִׁיר. הוּא הִתְחִיל לַעֲבֹד בְּפֶרֶךְ, לַחְסֹךְ בְּכָל שֶׁקֶל, לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁכֵן הֶעָשִׁיר בְּקִנְאָה וְרַק לִרְדֹּף אַחֲרֵי הַמַּטְבֵּעַ הַמַּשְׁלִים לְ-100.

הַקִּנְאָה הִיא הַהֶפֶךְ הַגָּמוּר מֵהַבִּטָּחוֹן. בִּטָּחוֹן הוּא הַיְּדִיעָה שֶׁמָּה שֶׁשַּׁיָּךְ לִי - יַגִּיעַ אֵלַי, וּמָה שֶּׁלֹּא - אֵינִי זָקוּק לוֹ. אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, בְּעָמְדוֹ אֶל מוּל הַמְּנוֹרָה, מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁאֶפְשָׁר לִחְיוֹת לְלֹא קִנְאָה, בְּשִׂמְחָה עֲבוּר הַזּוּלַת. זֶהוּ הַלֵּב הַטָּהוֹר שֶׁמְּאַפְשֵׁר לָנוּ לָלֶכֶת בְּרֶגֶשׁ לִפְנֵי הַבּוֹרֵא, לְלֹא 'הַמִּשְׁקָל הָעוֹדֵף' שֶׁל הַמָּמוֹן וְהַתַּאֲוָה.

קֹרַח - תוכן ענייני הפרשה

א. מַחְלֹקֶת קֹרַח וַעֲדָתוֹ וְדָתָן וַאֲבִירָם, (אוֹן בֶּן פֶּלֶת לְבַסּוֹף נִצַּל מֵהַמַּחֲלֹקֶת) וְ-250 הַנְּשִׂיאִים - כְּנֶגֶד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן.

ב. מֹשֶׁה מִתְפַּלֵּל, מְנַסֶּה לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם, וּכְשֶׁלֹּא הִסְכִּימוּ, הִצִּיעַ נִסָּיוֹן לִבְחִירַת כֹּהֵן גָּדוֹל חָדָשׁ לְמָחֳרָת, עַל יְדֵי שֶׁיָּבִיאוּ כֻּלָּם מַחְתּוֹת עִם קְטֹרֶת, וּמִתּוֹכָם ה' יִבְחַר אֶת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל (וּמִי שֶׁלֹּא רָאוּי לְכָךְ, יָמוּת - לְגֹדֶל הָעֲבֵרָה הַחֲמוּרָה).

ג. קֹרַח וְ-250 הַנְּשִׂיאִים מַקְרִיבִים מַחְתּוֹת עִם קְטֹרֶת וְאֵשׁ בְּמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, וְעַם יִשְׂרָאֵל בָּאוּ לִרְאוֹת מִי יִבָּחֵר, וְהָיְתָה גְּזֵרַת כְּלָיָה עַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וּמֹשֶׁה הִתְפַּלֵּל שֶׁיֵּעָנֵשׁ רַק קֹרַח וְלֹא שְׁאָר כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ד. ה' צִוָּה שֶׁכֻּלָּם יִתְרַחֲקוּ מִמְּקוֹם קֹרַח, עֲדָתוֹ וְאָהֳלֵיהֶם, וּמֹשֶׁה הָלַךְ שׁוּב לְנַסּוֹת לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם, וְלֹא הִסְכִּימוּ.

ה. אַחַר כָּךְ מַתְנֶה מֹשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁאִם יִבָּלְעוּ קֹרַח וַעֲדָתוֹ בָּאֲדָמָה, הַדָּבָר יָעִיד שֶׁנְּבוּאַת מֹשֶׁה אֱמֶת וְכִי ה' הוּא שֶׁצִּוָּה אוֹתוֹ לְמַנּוֹת אֶת אַהֲרֹן לְכֹהֵן גָּדוֹל וְאִם לֹא - אָז לֹא ה' שְׁלָחָנִי. הָעֹנֶשׁ - נִבְקְעָה הָאֲדָמָה, וְנִבְלְעוּ בָּהּ קֹרַח, עֲדָתוֹ, דָּתָן וַאֲבִירָם, כָּל מִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם וְכָל רְכוּשָׁם. וּבְמַקְבִּיל - 250 הַנְּשִׂיאִים שֶׁהִקְטִירוּ אֶת הַקְּטֹרֶת, נִשְׂרְפוּ בָּאֵשׁ.

ו. צִוּוּי ה' לְצַפּוֹת אֶת מִזְבַּח הָעוֹלָה בְּמַחְתּוֹת הַשְּׂרוּפִים, זִכָּרוֹן לַמְּאֹרָע הַנּוֹרָא.

ז. אִסּוּר עֲשִׂיַּת מַחְלֹקֶת, וְהָאִסּוּר לַחֲלֹק עַל הַכְּהֻנָּה.

ח. תְּלוּנַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁנֶּעֶנְשׁוּ קֹרַח וַעֲדָתוֹ, מִיָּד הִתְחִילָה מַגֵּפָה, בָּהּ מֵתוּ 14,700 אִישׁ. אַהֲרֹן הִקְטִיר קְטֹרֶת וְעָמַד בֵּין הַחַיִּים לְבֵין הַמֵּתִים, וְתֵעָצַר הַמַּגֵּפָה.

ט. הַשְׁקָטַת הַמַּחֲלֹקֶת עַל יְדֵי הֲנָחַת מַטּוֹת נְשִׂיאֵי הַשְּׁבָטִים בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים, וְרַק מַטֵּה אַהֲרֹן פָּרַח וְהוֹצִיא פְּרִי - רְאָיָה נוֹסֶפֶת לִבְחִירָתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן לְכֹהֵן גָּדוֹל.

י. תַּפְקִיד הַלְוִיִּם: לִשְׁמֹר שֶׁלֹּא יִכָּנֵס זָר לַמִּשְׁכָּן.

יא. כ"ד מַתְּנוֹת כְּהֻנָּה **הַנֶּאֱכָלוֹת בַּמִּקְדָּשׁ:** [1]בְּשַׂר חַטָּאת בְּהֵמָה, [2]וְחַטַּאת הָעוֹף, [3]אָשָׁם וַדַּאי, [4]וְתָלוּי, [5]שַׁלְמֵי צִבּוּר, [6]וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם (בְּשָׁבוּעוֹת), [7]לֶחֶם הַפָּנִים, [8]וּמוֹתַר הַמְּנָחוֹת, [9]וּמִנְחַת הָעֹמֶר, [10]וְלֹג שֶׁמֶן שֶׁל מְצֹרָע.
הַנֶּאֱכָלוֹת בִּירוּשָׁלַיִם: [11]בְּכוֹר, [12]בִּכּוּרִים, [13]הַמּוּרָם מִתּוֹדָה, אֵיל נָזִיר וּשְׁלָמִים, [14]עוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נִתָּנִים לַכֹּהֲנִים.
בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: [15]תְּרוּמָה, [16]חַלָּה, [17]בִּכּוּרִים, [18]רֵאשִׁית הַגֵּז, [19]זְרוֹעַ לְחָיַיִם וְקֵבָה, [20]פִּדְיוֹן הַבֵּן, [21]פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר, [22]שְׂדֵה אֲחֻזָּה, [23]וַחֲרָמִים, [24]וְגֶזֶל הַגֵּר.

"וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ..." (ט"ז, ג') – בְּכָל מִדָּה שֶׁאָדָם הִגִּיעַ בָּהּ לִשְׁלֵמוּת, בְּמִדָּה זוֹ חוֹשְׁדִים בּוֹ

מוּבָא בְּ'שְׂפַת אֱמֶת' בְּשֵׁם הָרַבִּי רַבִּי בּוּנָם זצ"ל: עַל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הַתּוֹרָה הֵעִידָה שֶׁהָיָה עָנָו מִכָּל אָדָם, וְחָשְׁדוּ אוֹתוֹ בְּמִדַּת הַגַּאֲוָה, מִשּׁוּם שֶׁבְּכָל מִדָּה שֶׁאָדָם הִגִּיעַ בָּהּ לִשְׁלֵמוּת - דַּוְקָא בְּמִדָּה זֹאת חוֹשְׁדִין אוֹתוֹ. שֶׁמִּי שֶׁרָחוֹק מִתְּכוּנָה וּמִדָּה, אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהִזָּהֵר מִסִּימָן חִיצוֹנִי הַנִּרְאֶה כְּהוֹכָחָה לַתְּכוּנָה זוֹ, כְּאָדָם וְחַוָּה לִפְנֵי הַחֵטְא שֶׁכָּתוּב עֲלֵיהֶם שֶׁהָיוּ עֲרוּמִּים וְלֹא יִתְבּוֹשָׁשׁוּ, וְאָמְרוּ (קִדּוּשִׁין פ"א:) יָצַר אֶלְבְּשָׁהּ וּלְכָךְ בּוֹשָׁה לַעֲמֹד עָרוֹם לְפָנָיו.

מֵעֵין זֶה מוּבָא בַּגְּמָרָא (בָּבָא בַּתְרָא נ"ח.) רַבִּי בְּנָאָה קִבֵּל רְשׁוּת מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ לְהִכָּנֵס לִמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, מִשּׁוּם שֶׁרַבִּי בְּנָאָה יָדַע שֶׁבָּעוֹלָם הַהוּא אֵין יֵצֶר הָרַע, וְלֹא יִתְפַּלֵּא שֶׁאַבְרָהָם וְשָׂרָה יְשֵׁנוּ יַחַד, כְּלוֹמַר שֶׁאֵין יֵצֶר הָרַע בָּעוֹלָם הַבָּא וּלְכָךְ אֵין בּוּשָׁה, וְכֵן מָצִינוּ בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁהִגִּיעַ לְדַרְגָּה כֹּה גְּבוֹהָה בִּצְנִיעוּת, שֶׁלֹּא רָאָה קֶרִי מִיָּמָיו (יְבָמוֹת ע"ו), לָכֵן לֹא הִתְבַּיֵּשׁ וְנָשַׁק לְרָחֵל (בְּרֵאשִׁית כ"ט, י"א) וְאַנְשֵׁי הַמָּקוֹם רִנְּנוּ עָלָיו (בְּמִדְרָשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה ע' אוֹת י"ב). וְכֵן אָמַר 'הָבָה אֶת אִשְׁתִּי וְאָבוֹא אֵלֶיהָ' (שָׁם כ"ט, כ"א), מִשּׁוּם שׁוּפְרֵיהּ (יֹפִי) שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ מֵעֵין שׁוּפְרֵיהּ (יֹפִי) שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן (בָּבָא מְצִיעָא פ"ד. וְעַיֵּן עוֹד בְּיַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי בְּרֵאשִׁית רֶמֶז ט"ו), כְּלוֹמַר יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה בְּדַרְגָּה שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטְא שֶׁלֹּא הִתְבַּיֵּשׁ.

מֵעֵין זֶה מָצִינוּ בַּגְּמָרָא (בָּבָא בַּתְרָא צ"א:): רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: זוֹכְרַנִי שֶׁנְּעָרִים וּנְעָרוֹת בְּנֵי שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה, שֶׁבַע עֶשְׂרֵה, טִיְּלוּ וְלֹא חָטְאוּ. כְּלוֹמַר, מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ רְחוֹקִים מֵעֲרָיוֹת לֹא נִזְהֲרוּ לְטַיֵּל בְּיַחַד.

וְכֵן בַּגְּמָרָא (כְּתֻבּוֹת י"ז.) רַב אַחָא הִרְכִּיב אֶת הַכַּלָּה עַל הַכְּתֵפַיִם וּמְרַקֵּד, אָמְרוּ לוֹ רַבָּנָן: אִם גַּם אָנוּ נַעֲשֶׂה כָּךְ? אָמַר לָהֶם: אִם הִיא דּוֹמָה לָכֶם כְּקוֹרָה - מֻתָּר לָכֶם, אִם לֹא - אָסוּר לָכֶם. הַיְנוּ מִי שֶׁמַּגִּיעַ לְדַרְגָּה גְּבוֹהָה בְּקִיּוּם אֵיזוֹ מִצְוָה - אֵינוֹ חָשׁ לְהִזָּהֵר מִמֶּנָּה, וּמִמֵּילָא אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהִזָּהֵר מִפְּנֵי לְזוּת שְׂפָתַיִם - וְחוֹשְׁדִין בּוֹ.

לְפִי זֶה מוּבָן מַה שֶּׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא (סוֹטָה מ"ט:): מִשֶּׁמֵּת רַבִּי בָּטְלָה עֲנָוָה. אֲמַר לֵהּ רַב יוֹסֵף לְתַנָּא: לָא תִּתְנֵי עֲנָוָה, דְּאִיכָּא אֲנָא, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שֶׁאֲנִי עַנְוְתָן. וְקָשֶׁה אֵיזוֹהִי עֲנָוָה הִיא זוֹ, שֶׁמַּכְרִיז עַל עַצְמִי שֶׁהוּא עָנָו? אֶלָּא שֶׁהוּא הָיָה עָנָו גָּדוֹל וּמֻשְׁלָם, לָכֵן לֹא צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מִבִּטּוּי זֶה.

אוֹמְרִים בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵף רָאזִין זַ"ל (הָרוֹגוֹצ'וֹבֶר): בִּירוּשַׁלְמִי מוּבָא שֶׁהָיָה עָנָו גָּדוֹל בְּשֵׁם 'אֲנָא', עָלָיו אָמַר רַב יוֹסֵף, אִיכָּא 'אֲנָא'.

['אִמְרֵי שַׁמַּאי']

"וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו" (ט"ז, ד')

וּבְתַרְגּוּם **יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל** כָּתַב: מֹשֶׁה שָׁמַע שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם קִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ מִמֹּשֶׁה, 'וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו' - מִבּוּשָׁה, כְּפִי שֶׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא (סַנְהֶדְרִין ק"י). שֶׁשָּׁמַע שֶׁחֲשָׁדוּהוּ מֵאֵשֶׁת אִישׁ.

יוֹצֵא שֶׁנְּפִילַת אַפַּיִם זוֹ הָיְתָה עַל עֶלְבּוֹנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְרַבֵּנוּ בְּחַיֵּי מְפָרֵשׁ שֶׁנְּפִילַת אַפַּיִם שֶׁל מֹשֶׁה הָיְתָה עַל עֶלְבּוֹנוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, כְּפִי שֶׁכָּתוּב 'וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו' לְשׁוֹן יָחִיד, וְלֹא כָּתוּב 'וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם'. מִשּׁוּם שֶׁאַהֲרֹן בְּעַנְוְתָנוּתוֹ לֹא חָס עַל כְּבוֹדוֹ - שֶׁהֵם חָלְקוּ עַל כְּהֻנָּתוֹ, אֲבָל מֹשֶׁה רָאָה עֶלְבּוֹן אָחִיו וְחָס עַל כְּבוֹדוֹ, לְפִיכָךְ נָפַל עַל פָּנָיו הוּא לְבַדּוֹ. וְאוּלַי בִּנְפִילַת אַפַּיִם זוֹ הֶעֱנִישׁ מֹשֶׁה לְקֹרַח וּלְכָל עֲדָתוֹ, וּמִכָּאן לָמַד רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל שֶׁהֶעֱנִישׁ לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל בִּנְפִילַת אַפַּיִם (בָּבָא מְצִיעָא נ"ט:). יוֹצֵא לְפִי פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ בְּחַיֵּי שֶׁמֹּשֶׁה תָּבַע אֶת עֶלְבּוֹנוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְנָפַל עַל אַפָּיו לְהַעֲנִישׁ אֶת קֹרַח וַאֲנָשָׁיו.

וּלְפִי פֵּרוּשׁ הַתַּרְגּוּם יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל וְהַגְּמָרָא מֹשֶׁה נָפַל עַל אַפָּיו עַל עֶלְבּוֹן שֶׁלּוֹ. וְזֶה דּוֹמֶה לִנְפִילַת אַפַּיִם שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל כְּפִי שֶׁמּוּבָא בַּגְּמָרָא שָׁם, שֶׁרַבָּן גַּמְלִיאֵל פָּגַע בִּכְבוֹדוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִרְבּוּ מַחֲלֹקֶת בְּיִשְׂרָאֵל, וְקָבְעוּ אֶת הַהֲלָכָה לְפִי הָרֹב. בְּכָל זֹאת רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה שָׁרוּי בְּצַעַר.

לָכֵן אִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל שֶׁהָיְתָה אֲחוֹתוֹ שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל, לֹא נָתְנָה לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר לִפֹּל עַל אַפָּיו.

וּפַעַם אַחַת שֶׁלֹּא נִזְהֲרָה מִסְפִּיק וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל נָפַל עַל אַפָּיו, מִיָּד אָמְרָה לוֹ: הָרַגְתָּ אֶת אָחִי רַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְכָךְ הָיָה. שָׁאֲלוּ אוֹתָהּ: מִנַּיִן יָדַעַתְּ? וְעָנְתָה וְאָמְרָה: כָּךְ מְקֻבְּלַנִי מִבֵּית אֲבִי אַבָּא מִבֵּית דָּוִד, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלִים חוּץ מִשַּׁעֲרֵי אוֹנָאָה, פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: לְפִי שֶׁצַּעַר הַלֵּב הוּא וְקָרוֹב לְהוֹרִיד דְּמָעוֹת. שֶׁמִּי שֶׁנּוֹפֵל עַל אַפָּיו בִּתְפִלָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ מִיָּד. לָכֵן כְּשֶׁמֹּשֶׁה נָפַל עַל אַפָּיו - קֹרַח וַעֲדָתוֹ נֶעֶנְשׁוּ.

['אִמְרֵי שַׁמַּאי']

"וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ה' אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם..." (ט"ז, ט"ו) – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְאַוֶּה לִתְפִלָּתָן שֶׁל צַדִּיקִים

רַבִּי זַיְדֶל אֶפְּשְׁטֵיין הֵבִיא בְּסִפְרוֹ 'הֶעָרוֹת' רַעְיוֹן מוּסָרִי מְאַלֵּף: בַּמִּדְרָשׁ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה י"ח, ד) מְבֹאָר שֶׁאַחַר שֶׁגִּלְּחוּ אֶת קֹרַח, מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (ח, ז) 'וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם', הִתְחִיל קֹרַח מְחַזֵּר אַחֲרֵי כָּל יִשְׂרָאֵל וְלֹא הָיוּ מַכִּירִים אוֹתוֹ (מִשּׁוּם שֶׁהָיָה מְגֻלָּח). אָמְרוּ לוֹ: מִי עָשָׂה לְךָ כֵּן? אָמַר לָהֶם: מֹשֶׁה עָשָׂה לִי כֵּן וְלֹא עוֹד אֶלָּא נְטָלַנִי בְּיָדַי וּבְרַגְלַי וְהָיוּ מְנִיפִין אוֹתִי וְאוֹמֵר לִי 'הֲרֵי אַתָּה טָהוֹר', וְהֵבִיא אֶת אַהֲרֹן אָחִיו וְקִשְּׁטוֹ כְּכַלָּה, וְהוֹשִׁיבוֹ בְּאֹהֶל מוֹעֵד. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה כִּנֵּס קֹרַח עֲדָתוֹ וְאָמַר לָהֶם: הִרְבֵּיתֶם עָלֵינוּ מַשָּׂא יוֹתֵר מִשִּׁעְבּוּד מִצְרַיִם, טוֹב לָנוּ תַּחַת מִצְרִים מִתַּחַת יְדֵיכֶם. וּבִקְּשׁוּ לְסַקְּלוֹ לְמֹשֶׁה.

רוֹאִים שֶׁמִּשּׁוּם שֶׁנִּכְנַס לְמַחֲלֹקֶת נִתְדַּרְדֵּר עַד לֵיצָנוּת, פִּקְפּוּק וְזִלְזוּל בְּמִצְוֹת ה' וּבְדִבְרֵי נְבִיאוֹ מֹשֶׁה. וּמֹשֶׁה מַצִּיעַ לְקֹרַח לַעֲשׂוֹת נִסָּיוֹן (ט"ז, ו-ז) 'זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ לָכֶם מַחְתּוֹת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ וּתְנוּ בָהֵן אֵשׁ וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת לִפְנֵי ה' מָחָר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ'. וּמֹשֶׁה פּוֹנֶה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּבַקָּשָׁה וּתְפִלָּה (ט"ז, ט"ו) 'אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם', וְלִכְאוֹרָה מָה מָקוֹם עַתָּה וּבְמַצָּב זֶה לַעֲמֹד בִּתְפִלָּה, הֲרֵי הֵמָּה קָמוּ לַחֲלֹק וּלְעַרְעֵר עַל דְּבַר ה' וּבְמִבְחָן זֶה יִרְאוּ מִי צוֹדֵק. הַאִם מֹשֶׁה וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת אוֹ חַס וְשָׁלוֹם לֹא, אִם כֵּן הַאִם יֵשׁ צַד שֶׁתְּפִלַּת עֲדַת קֹרַח וּמִנְחָתָם תִּתְקַבֵּל? אָמַר רַבִּי יְרוּחָם מְמִיר זצ"ל בְּשֵׁם הַסַּבָּא מִקֶּלֶם: מֹשֶׁה רַבֵּינוּ יָדַע מָה עֶרְכָּהּ שֶׁל תְּפִלָּה, וּכְפִי שֶׁמָּצִינוּ בִּתְהִלִּים (קמ"ה) 'קָרוֹב ה' לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת' - 'כָּל קוֹרְאָיו' - אֲפִלּוּ שֶׁל אָדָם רָשָׁע וּמֻשְׁחָת, אִם רַק הוּא בֶּאֱמֶת. וַאֲפִלּוּ אִם יִהְיֶה בָּזֶה אִשּׁוּר לְהַשְׁקָפָתוֹ הַכְּפְרָנִית וּבִטּוּל הָאֱמוּנָה, בְּכָל זֹאת חָשַׁשׁ מֹשֶׁה שֶׁמָּא יְקַבֵּל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תְּפִלָּתָם, לָכֵן הִתְפַּלֵּל וּבִקֵּשׁ 'אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם'.

מִכָּאן לְמֵדִים עַד כַּמָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וּמְצַפֶּה וּמַמְתִּין לִתְפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּמַצָּב. וּמִזֶּה אָנוּ נִלְמַד כַּמָּה גָּדוֹל כּוֹחֵנוּ בִּתְפִלָּה, וּבִפְרָט תְּפִלָּה עַל רוּחָנִיּוּת, לוּ יָדַעְנוּ אֵיזֶה כֹּחַ יֵשׁ בְּיָדֵינוּ, כָּל עוֹלָמֵנוּ הָיָה נִרְאֶה אַחֶרֶת, כַּמָּה צָרוֹת וְצַעַר יְכוֹלִים הָיִינוּ לִמְנֹעַ בִּתְפִלָּה, וְכָתוּב בַּגְּמָרָא (יְבָמוֹת ס"ד.) אָמַר רַבִּי: יִצְחָק מִפְּנֵי מָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ עֲקוּרִים - מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְאַוֶּה לִתְפִלָּתָן שֶׁל צַדִּיקִים.

רוֹאִים שֶׁלֹּא כְּמוֹ שֶׁאָנוּ חוֹשְׁבִים, שֶׁיֵּשׁ צָרָה וְלָכֵן צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל, רַק רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּתְפַּלֵּל וְלָכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵבִיא הַצָּרָה.

וְנִזְכֹּר הֵיכָן שֶׁיֵּשׁ אֶת הַצָּרָה שָׁם יֵשׁ אֶת הַהַצָּלָה, וּכְפִי שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּבָרוּךְ שֶׁאָמַר (בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית) 'בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם', רַק שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְבַקֵּשׁ שֶׁנִּתְפַּלֵּל אֵלָיו.

"וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ה' אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם..." (ט"ז, ט"ו) – סִפּוּר מְרַגֵּשׁ

בְּאַחַת הַקְּהִלּוֹת הַחֲרֵדִיּוֹת בִּדְרוֹם הָאָרֶץ הָיְתָה גַּנֶּנֶת שֶׁעָשְׂתָה אֶת מְלַאכְתָּהּ בִּמְסִירוּת רַבָּה. הִיא הֶחְדִּירָה בַּיְּלָדִים יִרְאַת שָׁמַיִם וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, אַךְ פָּעֲלָה בְּשֶׁקֶט וּבִצְנִיעוּת, לְלֹא 'קוֹלוֹת וּבְרָקִים'. הִיא לֹא הִרְבְּתָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאֶמְצָעִים מוֹדֶרְנִיִּים, אֶלָּא הָיְתָה נֶאֱמָנָה לַשִּׁיטוֹת הַיְשָׁנוֹת וְהַטּוֹבוֹת שֶׁהוֹכִיחוּ אֶת עַצְמָן בְּכָל הַדּוֹרוֹת. רֹב הַהוֹרִים הָיוּ מְרֻצִּים מְאֹד מֵהַגַּנֶּנֶת, הֵם עָמְדוּ עַל מַעֲלוֹתֶיהָ, הִלְּלוּ אֶת הַפֵּרוֹת הַמְּשֻׁבָּחִים שֶׁהוֹצִיאָה מִתַּחַת יָדָהּ וְרָאוּ בְּ'שִׁיטַת הָעֲבוֹדָה' שֶׁלָּהּ מַעֲלָה גְּדוֹלָה וְלֹא חִסָּרוֹן, אַךְ אֶחָד הַהוֹרִים לֹא הָיָה מְרֻצֶּה. הוּא טָעַן שֶׁגַּנֶּנֶת זוֹ 'מֵהַדּוֹר הַיָּשָׁן' וְצָרִיךְ לְהַחֲלִיפָהּ בְּגַנֶּנֶת צְעִירָה שֶׁיּוֹדַעַת לְהַתְאִים אֶת עַצְמָהּ לָ'עִדָּן הֶחָדָשׁ' שֶׁבּוֹ אָנוּ חַיִּים. הוּא קָם וְעָשָׂה מַעֲשֶׂה - שָׁלַח מִכְתָּב לְמַחְלֶקֶת הַפִּקּוּחַ שֶׁל רֶשֶׁת הַגַּנִּים וְהִצִּיג בִּפְנֵיהֶם אֶת הָעִנְיָן. הַמְּמֻנִּים בְּרֶשֶׁת הַגַּנִּים קִבְּלוּ אֶת טַעֲנוֹתָיו וְהֶחְלִיטוּ לְפַטֵּר אֶת הַגַּנֶּנֶת. הַשְּׁמוּעָה עָשְׂתָה לָהּ כְּנָפַיִם...

אֶחָד הַהוֹרִים, אַבְרֵךְ תַּלְמִיד חָכָם, הִתְקַשֵּׁר לַגַּנֶּנֶת כְּדֵי לְאַמֵּת אֶת הַדָּבָר, וְהִיא אִשְּׁרָה שֶׁאָכֵן קִבְּלָה מִכְתַּב פִּטּוּרִין מֵהַנְהָלַת רֶשֶׁת הַגַּנִּים. הַהוֹרֶה לֹא הִשְׁלִים עִם הַהַחְלָטָה וְגָמַר אֹמֶר לִפְעֹל לְבַטֵּל אוֹתָהּ. הוּא טָעַן כִּי לֹא יִתָּכֵן שֶׁהַמַּעֲלָה שֶׁלָּהּ תֵּהָפֵךְ לְחִסָּרוֹן, אַךְ בְּטֶרֶם יִנְקֹט בְּצַעַד מַעֲשִׂי - הוּא בִּקֵּשׁ מֵהַגַּנֶּנֶת לְהַצִּיג בְּפָנָיו אֶת עֶמְדָּתָהּ, אֵיךְ הִיא רוֹאָה אֶת כָּל הַתְּמוּנָה וְהַאִם יֵשׁ לָהּ מָה לְהָשִׁיב כְּנֶגֶד טַעֲנוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ הוֹרֶה.

בִּתְגוּבָהּ, אָמְרָה הַגַּנֶּנֶת: 'אֲנִי מוֹדָה וּמִתְוַדָּה, בְּאֹפֶן כְּלָלִי אֲנִי שָׂמָה יוֹתֵר דָּגֵשׁ עַל הַתֹּכֶן וְהַמַּהוּת וּפָחוֹת עַל הַצּוּרָה, אַךְ יַחַד עִם זֹאת, בַּשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת אֲנִי מַתְאִימָה אֶת עַצְמִי כְּכָל יְכָלְתִּי לְשִׁיטוֹת הַפְּעֻלָּה וְלָאֶמְצָעִים הַמִּתְקַדְּמִים'.

כָּאן הִיא הוֹסִיפָה גִּלּוּי עָצוּב מֵחַיֶּיהָ הָאִישִׁיִּים: 'בֶּחֳדָשִׁים הָאַחֲרוֹנִים אֲנַחְנוּ מִתְמוֹדְדִים עִם מַחֲלָה קָשָׁה שֶׁל בְּנֵנוּ. מִטֶּבַע הַדְּבָרִים, הַדָּבָר גּוֹזֵל מִמֶּנִּי זְמַן וְכֹחוֹת נֶפֶשׁ וָגוּף. אֲנִי מִשְׁתַּדֶּלֶת מְאֹד שֶׁהַיְּלָדִים בַּגַּן לֹא יָחוּשׁוּ בְּכָךְ, אַךְ אֲנִי רַק בֶּן אָדָם, לֹא מַלְאָךְ. לָכֵן בַּזְּמַן הָאַחֲרוֹן אֲנִי מַקְדִּישָׁה פָּחוֹת זְמַן לַעֲבוֹדוֹת וּלְהַפְעָלוֹת לְמִינֵיהֶן, אֲנִי מַעֲדִיפָה לְהַקְדִּישׁ אֶת הַזְּמַן וְאֶת הַכּוֹחוֹת שֶׁלִּי לְחִנּוּךְ יַלְדֵי הַגַּן. אֲנִי שָׂמָה דָּגֵשׁ עַל תְּפִלָּה, יִרְאַת שָׁמַיִם וּמִדּוֹת טוֹבוֹת"...

הָאָב הִזְדַּעְזֵעַ לִשְׁמֹעַ עַל הַהִתְמוֹדְדוּת הָאִישִׁית שֶׁמְּלַוָּה אֶת הַגַּנֶּנֶת וְהֶחְלִיט לִפְעֹל בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי לְבִטּוּל הַפִּטּוּרִין. הוּא פָּנָה לְרֶשֶׁת הַגַּנִּים וּבִקֵּשׁ לְשׂוֹחֵחַ עִם הַמְּמֻנִּים, וּבִתְגוּבָה נֶאֱמַר לוֹ כִּי עָלָיו לִשְׁלֹחַ מִכְתָּב בּוֹ יַצִּיג אֶת עֶמְדָּתוֹ וְהוּא יֻעֲבַר לַגּוֹרְמִים הַמֻּסְמָכִים. אַךְ הוּא לֹא הִסְתַּפֵּק בְּכָךְ. נוֹדַע לוֹ כִּי בְּעוֹד כַּמָּה יָמִים תֵּעָרֵךְ בִּירוּשָׁלַיִם אֲסֵפַת מְנַהֲלִים וּמְפַקְּחִים שֶׁל רֶשֶׁת הַגַּנִּים. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַיּוֹם נָסַע הָאַבְרֵךְ מִן הָעִיר הַדְּרוֹמִית לִירוּשָׁלַיִם וְנִכְנַס לְמִשְׂרְדֵי רֶשֶׁת הַגַּנִּים. הוּא פָּנָה לַמַּזְכִּיר וּבִקֵּשׁ רְשׁוּת לְהִכָּנֵס לָאֲסֵפָה וְלוֹמַר אֶת דְּבָרָיו בִּפְנֵי הַנּוֹכְחִים. הַמַּזְכִּיר דָּחָה אֶת דְּבָרָיו בְּנִמּוּק שֶׁזֶּהוּ כִּנּוּס פְּנִימִי, אַךְ הוּא הִתְעַקֵּשׁ: 'בָּאתִי בִּמְיֻחָד מִדְּרוֹם הָאָרֶץ, תְּנוּ לִי לְדַבֵּר חָמֵשׁ דַּקּוֹת, לֹא יוֹתֵר'... הַמַּזְכִּיר רָאָה אֶת הִתְעַקְּשׁוּתוֹ שֶׁל הָאַבְרֵךְ וְנִכְנַע, אַךְ הִתְרָה בּוֹ: 'חָמֵשׁ דַּקּוֹת עַל הַשָּׁעוֹן, לֹא יוֹתֵר'!...

הוּא נִכְנַס לַחֲדַר הָאֲסֵפוֹת וּבִקֵּשׁ אֶת רְשׁוּת הַדִּבּוּר. 'בִּרְשׁוּתְכֶם, אֶפְתַּח בְּסִפּוּר: פַּעַם נָסַע רַבִּי שַׁבְּתַי יוּדֶלְבִּיץ זצ"ל לְאַרְצוֹת הַבְּרִית כְּדֵי לֶאֱסֹף כֶּסֶף לְמַטָּרָה קְדוֹשָׁה. הוּא הִגִּיעַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל אַחַת הַקְּהִלּוֹת הַיְּהוּדִיּוֹת הָעֲשִׁירוֹת וּבִקֵּשׁ לְדַבֵּר בִּפְנֵי הַצִּבּוּר, אַךְ הַגַּבַּאי סֵרֵב: 'הָאֲנָשִׁים כָּאן עֲסוּקִים מְאֹד, אֵין לָהֶם זְמַן לִשְׁמֹעַ דְּרָשׁוֹת אֲרֻכּוֹת'. 'בְּבַקָּשָׁה, תְּנוּ לִי לְדַבֵּר, בָּאתִי בִּמְיֻחָד מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל', הִפְצִיר בּוֹ רַבִּי שַׁבְּתַי, וְהַגַּבַּאי נֶעְתַּר: 'בְּסֵדֶר, נִתֵּן לְךָ חָמֵשׁ דַּקּוֹת. אֲבָל אֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים מִמְּךָ שֶׁלֹּא לַחֲרֹג מֵהַזְּמַן'... אָמַר לָהֶם רַבִּי שַׁבְּתַי: 'רַבּוֹתַי, אֲנִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם סִפּוּר נוֹרָא שֶׁהִתְחוֹלֵל בַּשָּׁמַיִם: בַּגֵּיהִנֹּם יָשְׁבָה קְבוּצָה גְּדוֹלָה שֶׁל יְהוּדִים עֲשִׁירִים וְהִתְיַסְּרוּ בַּחֹם הַלּוֹהֵט שֶׁשָּׂרַר שָׁם... מְחִצָּה דַּקָּה הִפְרִידָה בֵּין גֵּיהִנֹּם לְגַן עֵדֶן. בְּעוֹדָם מִתְיַסְּרִים בְּיִסּוּרֵי הַגֵּיהִנֹּם, הֵם שָׁמְעוּ מֵעֵבֶר לַמְּחִצָּה קוֹלוֹת עוֹלְצִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים אֲשֶׁר הִתְעַנְּגוּ עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה.

אָמְרוּ יוֹשְׁבֵי הַגֵּיהִנֹּם: 'לֹא יִתָּכֵן כַּדָּבָר הַזֶּה! כָּל חַיֵּינוּ הָיִינוּ רְגִילִים לִחְיוֹת בִּתְנָאִים נוֹחִים, בַּחֲדָרִים מְמֻזָּגִים, וְאִלּוּ הַצַּדִּיקִים הָיוּ רְגִילִים לִחְיוֹת בִּתְנָאִים דַּלִּים וּפְשׁוּטִים. אֵיךְ הִתְהַפְּכוּ הַיּוֹצְרוֹת?! הָבָה נִפְרֹץ פִּרְצָה קְטַנָּה בַּמְּחִצָּה, כְּדֵי שֶׁיִּכָּנֵס אֵלֵינוּ מַשַּׁב רוּחַ מְרַעֲנֵן מִגַּן הָעֵדֶן וְיִהְיֶה לָנוּ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ'. אַךְ הַצַּדִּיקִים שֶׁמֵּעֵבֶר לַמֶּחִצָּה סֵרְבוּ, וְנִמּוּקָם עִמָּם: 'אֲנַחְנוּ לֹא מֻתָּרִים עַל אֲוִיר גַּן עֵדֶן! כָּל פִּרְצָה עֲלוּלָה לְהַפְחִית מִן הָאֲוִיר הַזֶּה וְאֵינֶנּוּ מוּכָנִים לְכָךְ"! יוֹשְׁבֵי הַגֵּיהִנֹּם הִתְחַנְּנוּ עַל נַפְשָׁם: 'לָכֶם יֵשׁ שֶׁפַע שֶׁל אֲוִיר גַּן עֵדֶן, וְאִלּוּ אָנוּ נֶחְנָקִים בַּאֲוִיר הַחַם שֶׁל הַגֵּיהִנֹּם. לֹא יִקְרֶה לָכֶם דָּבָר אִם תְּנַדְּבוּ לָנוּ קֻרְטוֹב מִן הָאֲוִיר שֶׁלָּכֶם, עֲבוּרֵנוּ זוֹ תִּהְיֶה הַצָּלַת חַיִּים! אָנָּא מִכֶּם, הֵיכָן מִדַּת הַחֶסֶד שֶׁלָּכֶם'?!

רַבִּי שַׁבְּתַי עָצַר אֶת שֶׁטֶף דִּבּוּרוֹ. כָּל הַמַּבָּטִים הֻפְנוּ לְעֶבְרוֹ, כֻּלָּם הִסְתַּקְרְנוּ לָדַעַת אֶת הֶמְשֵׁךְ הַסִּפּוּר. אַךְ רַבִּי שַׁבְּתַי עָמַד עַל הַבִּימָה וְלֹא הִמְשִׁיךְ בִּדְבָרָיו. כְּשֶׁרָאָה אֶת עֵינֵיהֶם הַפְּעוּרוֹת שֶׁל הַנּוֹכְחִים, אָמַר: 'אֲנִי מִצְטַעֵר מְאוֹד, חָמֵשׁ הַדַּקּוֹת שֶׁהֻקְצְבוּ לִי הִסְתַּיְּמוּ וְעָלַי לַעֲמֹד בְּמִלָּתִי'.

אָמַר לוֹ הַגַּבַּאי: 'בְּבַקָּשָׁה, תַּמְשִׁיךְ! אֲנַחְנוּ סַקְרָנִים, מֶה עָלָה בְּגוֹרָלָם שֶׁל יוֹשְׁבֵי הַגֵּיהִנֹּם? הַאִם הַצַּדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן הִתִּירוּ לָהֶם לִפְרֹץ פִּרְצָה בַּמְּחִצָּה'? אָמַר לָהֶם: 'אֲנִי מוֹדֶה לָכֶם שֶׁהֶאֱרַכְתֶּם לִי אֶת רְשׁוּת הַדִּבּוּר. וּבְכֵן, אַחֲרֵי דִּין וּדְבָרִים הֻכְרַע שֶׁאֶת הַפִּרְצָה בַּמְּחִצָּה שֶׁבֵּין גַּן עֵדֶן לַגֵּיהִנֹּם יוֹצְרִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, לֹא בָּעוֹלָם הַבָּא. מִי שֶׁחוֹשֵׁשׁ שֶׁמְּקוֹמוֹ יִהְיֶה בַּגֵּיהִנֹּם וְרוֹצֶה שֶׁלְּפָחוֹת תִּהְיֶה אֵיזוֹ פִּרְצָה בַּמְּחִצָּה אֲשֶׁר תְּאַפְשֵׁר חֲדִירַת אֲוִיר שֶׁל גַּן עֵדֶן לְתוֹכֵי הַגֵּיהִנֹּם - יֵשׁ לוֹ אֶפְשָׁרוּת לִיצֹר אוֹתָהּ כָּאן בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְכֵיצַד יוֹצְרִים אֶת הַפִּרְצָה הַזֹּאת? עַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם יוֹצֵר בָּעוֹלָם הַזֶּה קֶשֶׁר וְחִבּוּר אֶל הַצַּדִּיקִים וְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה. וְכֵיצַד יוֹצְרִים אֶת הַקֶּשֶׁר הַזֶּה? עַל יְדֵי עֶזְרָה וּתְמִיכָה בְּאוֹתָם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְלוֹמְדֵי תּוֹרָה'...

רַבִּי שַׁבְּתַי סִיֵּם אֶת דְּבָרָיו: 'מִי שֶׁזָּכָה לִתְמֹךְ בְּחַיָּיו בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וְלוֹמְדֵי תּוֹרָה, גַּם אִם חָלִילָה יִירַשׁ גֵּיהִנֹּם, לְפָחוֹת יִזְכֶּה שֶׁתִּהְיֶה פִּרְצָה בַּמֶּחִצָּה הַמַּבְדִּילָה בֵּין גַּן עֵדֶן לַגֵּיהִנֹּם. דֶּרֶךְ פִּרְצָה זוֹ יִכָּנֵס מַשַּׁב רוּחַ שֶׁל אֲוִיר גַּן עֵדֶן, שֶׁיְּצַנֵּן לוֹ מְעַט אֶת אֵשׁ הַגֵּיהִנֹּם. אַךְ מִי שֶׁבִּימֵי חַיָּיו לֹא יָצַר שׁוּם קֶשֶׁר וְחִבּוּר אֶל לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה וְלֹא תָּמַךְ בָּהֶם, לֹא יוֹעִילוּ כָּל תַּחֲנוּנָיו בַּגֵּיהִנֹּם לִיצֹר פִּרְצָה בַּמְּחִצָּה הַמַּבְדִּילָה בֵּינוֹ לְבֵין גַּן עֵדֶן. כַּמָּה אֻמְלָל אָדָם זֶה! אַךְ אַף אֶחָד לֹא אָשֵׁם לוֹ, אֵין לוֹ לָבוֹא בְּטַעֲנוֹת אֶלָּא לְעַצְמוֹ'!

הָאַבְרֵךְ סִיֵּם אֶת סִפּוּרוֹ בְּאָזְנֵי רָאשֵׁי רֶשֶׁת הַגַּנִּים, וְאָז הוֹסִיף וְאָמַר: 'גַּם לִי הִסְתַּיְּמוּ חָמֵשׁ הַדַּקּוֹת שֶׁהִקְצַבְתֶּם לִי... אֲנִי מְסַיֵּם אֶת דְּבָרַי, אַךְ דָּבָר אֶחָד רְצוֹנִי לוֹמַר לָכֶם: רַבּוֹתַי! אַתֶּם עוֹמְדִים לְפַטֵּר גַּנֶּנֶת צַדְקָנִית שֶׁמַּחְדִּירָה בְּיַלְדֵי הַגַּן יִרְאַת שָׁמַיִם וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְכָעֵת הִיא נֶאֱלֶצֶת לְהִתְמוֹדֵד עִם מַחֲלַת בְּנָהּ. חִשְׁבוּ הֵיטֵב לִפְנֵי שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים צַעַד דְּרַסְטִי כָּל כָּךְ'!...

הָאַבְרֵךְ סִיֵּם אֶת דְּבָרָיו וְהִשְׁאִיר אֶת הַנּוֹכְחִים בְּפִיּוֹת פְּעוּרִים... הַדְּבָרִים עָשׂוּ אֶת שֶׁלָּהֶם וּבְעִקְבוֹת זֹאת הֻחְלַט לְבַטֵּל אֶת פִּטּוּרֵי הַגַּנֶּנֶת.

הַהַנְהָלָה גַּם הֶחְלִיטָה לְהַעֲלוֹת אֶת מַשְׂכֻּרְתָּהּ כְּדֵי לְהָקֵל עַל מְצוּקָתָהּ הַכַּלְכָּלִית עֵקֶב הַהִתְמוֹדְדוּת הַקָּשָׁה. וְהַכֹּל בִּזְכוּת דְּרָשָׁה שֶׁל חָמֵשׁ דַּקּוֹת! ['שָׂשׂ בְּאִמְרָתֶךָ']

"אֱמֹר אֶל אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְיָרֵם אֶת הַמַּחְתֹּת מִבֵּין הַשְּׂרֵפָה..." (י"ז, ב') - הַנּוֹשֵׂא בְּעֹל חֲבֵרוֹ – סִפּוּר

מָרָן הַגָּאוֹן **רַבִּי אֶלְעָזָר מְנַחֵם מָן שָׁךְ** זצ"ל, רֹאשׁ יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֶז', הָיָה מֻפְלָא בְּמִדּוֹתָיו. אַף שֶׁרַבִּים הִכִּירוּהוּ מִמַּאֲבָקָיו נֶגֶד אוֹתָם אֵלּוּ הַפּוֹגְעִים בַּיַּהֲדוּת, עִם זֹאת הָיָה כֻּלּוֹ לֵב. מַלְאָךְ עֲלֵי אֲדָמוֹת. מִצַּד אֶחָד הָיָה תַּקִּיף מוּל אֵלּוּ שֶׁנִּסּוּ לִפְגֹּעַ בְּעִקְּרֵי הַתּוֹרָה, אֲבָל בַּד בְּבַד הָיָה רָגִישׁ וְרַחְמָן. כְּדֵי לְהַמְחִישׁ אֶת תַּקִּיפוּתוֹ נְסַפֵּר (מובא ב'אוצרות יוסף'): בִּזְמַן שֶׁאֶחָד מֵרָאשֵׁי הַמְּדִינָה כִּהֵן בְּאַחַד מִתַּפְקִידָיו הַבְּכִירִים, הוּא רָצָה מְאוֹד לְהִפָּגֵשׁ עִם הָרַב שָׁךְ. אַךְ מֵאַחַר וְלָרַב שָׁךְ הָיוּ טְעָנוֹת נֶגְדּוֹ, הוּא נִמְנַע מִלִּפְגֹּשׁ אוֹתוֹ.

בְּאַחַת הַפְּעָמִים הִזְדַּמֵּן אוֹתוֹ הָאִישׁ לְאֵרוּעַ בִּבְנֵי בְּרַק, וְהוּא רָצָה לְנַצֵּל אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת כְּדֵי לְהִכָּנֵס לָרַב שָׁךְ. הָיָה זֶה יוֹם שְׁלִישִׁי בַּשָּׁבוּעַ, הַיּוֹם בּוֹ הָיָה אוֹמֵר הָרַב שָׁךְ 'שִׁעוּר כְּלָלִי' בִּישִׁיבַת פּוֹנִיבֶז' (שִׁעוּר לְכָל בַּחוּרֵי הַיְשִׁיבָה). אֲנָשָׁיו שֶׁל הָאִישׁ דָּפְקוּ עַל דַּלְתּוֹ שֶׁל הָרַב, וְאָמְרוּ כִּי הַלָּה רוֹצֶה לְהִכָּנֵס אֶל הָרַב שָׁךְ. "אִמְרוּ לוֹ", אָמַר הָרַב שָׁךְ לִמְקֹרָבָיו, "שֶׁאֲנִי מֵכִין שִׁעוּר, וְאֵין בְּאֶפְשָׁרוּתִי לְקַבֵּל אֲנָשִׁים". נִסּוּ לְשַׁכְנֵעַ אוֹתוֹ שֶׁמְּדֻבָּר בְּאִישִׁיּוּת בְּכִירָה בְּיוֹתֵר, אֲבָל הָרַב שָׁךְ בְּשֶׁלּוֹ. בְּיוֹם שְׁלִישִׁי הוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל אֲנָשִׁים.

יָדוּעַ כִּי אָכֵן יוֹם שְׁלִישִׁי בַּשָּׁבוּעַ, הָיָה מְקַדֵּשׁ כָּל כֻּלּוֹ לַהֲכָנַת הַשִּׁעוּר בַּיְשִׁיבָה. בְּיוֹם זֶה הוּא לֹא קִבֵּל אֵלָיו אִישׁ. הָיָה זֶה 'תֵּרוּץ טוֹב' כְּדֵי לְהִמָּנַע מִפְּגִישָׁה עִם אוֹתוֹ אָדָם.

כַּאֲשֶׁר עָמְדָה עַל הַפֶּרֶק הַשְּׁאֵלָה הַאִם לְהִצְטָרֵף לַמֶּמְשָׁלָה בְּרָאשׁוּתוֹ שֶׁל הַשְּׂמֹאל אוֹ לִתְמֹךְ בַּמֻּעֲמָד הַיָּמִין שֶׁל אָז, חִכּוּ כֻּלָּם לְמוֹצָא פִּיו שֶׁל הָרַב שָׁךְ, שֶׁהָיָה אָמוּר לְהַחְלִיט בַּאֲשֶׁר לִתְמִיכָתָהּ שֶׁל "דֶּגֶל הַתּוֹרָה". בְּאוֹתָם יָמִים נֶעֱרַךְ כֶּנֶס שֶׁל "דֶּגֶל הַתּוֹרָה" בְּאוּלָם "יַד אֵלִיָּהוּ" בְּתֵל אָבִיב, הָרַב שָׁךְ הָיָה אָמוּר לָשֵׂאת שָׁם נְאוּם בִּפְנֵי קְהַל אֲלָפִים. הַצִּפִּיָּה הָיְתָה כִּי בַּנְּאוּם הַזֶּה הוּא גַּם יַשְׁמִיעַ אֶת דַּעְתּוֹ בַּאֲשֶׁר לִתְמִיכָתוֹ בְּאַחַד הַמֻּעֲמָדִים. כָּל כְּלֵי הַתִּקְשֹׁרֶת בָּאָרֶץ וּבָעוֹלָם, הִמְתִּינוּ לְמוֹצָא פִּיו וְשִׁדְּרוּ בְּשִׁדּוּר חַי אֶת נְאוּמוֹ. בְּמַהֲלָךְ נְאוּמוֹ מָתַח הָרַב שָׁךְ בִּקֹּרֶת חֲרִיפָה בְּיוֹתֵר עַל מַחֲנֵה הַשְּׂמֹאל בֵּין הַשְּׁאָר אָמַר: "בִּרְצוֹנִי לוֹמַר דְּבָרִים בְּלִי פַּחַד. אִם יֵשׁ כַּיּוֹם בְּנֵי קִבּוּצִים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים מָה זֶה יוֹם כִּפּוּר, מָה זוֹ שַׁבָּת וּמָה זֶה מִקְוֶה, אֵין לָהֶם שׁוּם מֻשָּׂג בַּיַּהֲדוּת, מְגַדְּלִים שְׁפָנִים וַחֲזִירִים, וְכִי יֵשׁ לָהֶם קֶשֶׁר עִם אֲבוֹתֵיהֶם? הַאִם יֵשׁ לָהֶם קֶשֶׁר לַיַּהֲדוּת"? וְאָז הִמְשִׁיךְ וְתָקַף אֶת הַשְּׂמֹאל וְאֶת מִפְלֶגֶת "הַמַּעֲרָךְ" דְּאָז, שֶׁהָיְתָה הַסֵּמָן הַקִּיצוֹנִי נֶגֶד הַדָּת בְּאָמְרוֹ: "הַאִם הַמַּעֲרָךְ הוּא דָּבָר קָדוֹשׁ? הֲלֹא הֵמָּה נִתְּקוּ עַצְמָם מִכָּל הֶעָבָר שֶׁלָּנוּ וּמְבַקְּשִׁים תּוֹרָה חֲדָשָׁה. אִם אֵין שְׁמִירַת שַׁבָּת וְאֵין יוֹם כִּפּוּר, אָז בַּמָּה הֵם נֶחְשָׁבִים יְהוּדִים"? בַּתִּקְשֹׁרֶת זָכוּר עַד הַיּוֹם הַנְּאוּם הַזֶּה כִּ'נְאוּם הַשְּׁפָנִים'. נְאוּם שֶׁעוֹרֵר יְהוּדִים רַבִּים הָרְחוֹקִים מִיַּהֲדוּת לַחְשֹׁב עַל הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁהִצִּיג הָרַב שָׁךְ "בַּמָּה אַתֶּם יְהוּדִים"?

אוֹתוֹ הָרַב שָׁךְ, הָיָה יוֹדֵעַ לָחוּשׁ הֵיטֵב בְּצַעַר הַזּוּלַת. בִּשְׁעָתוֹ הָיְתָה מִפְלָגָה 'חֲרֵדִית' שֶׁיָּצְאָה נֶגֶד גְּדוֹלֵי הַתּוֹרָה. בְּכַמָּה מַעַרְכוֹת בְּחִירוֹת הָיְתָה לָהּ נְצִיגוּת בַּכְּנֶסֶת. הָרַב שָׁךְ וְעוֹד גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, יָצְאוּ בְּתַקִּיפוּת נֶגְדָּהּ. לְאַחַר תְּקוּפָה הִיא הִתְמוֹדְדָה בַּבְּחִירוֹת וְלֹא עָבְרָה אֶת אֲחוּז הַחֲסִימָה. בָּאוּ לְסַפֵּר לָרַב שָׁךְ בְּשִׂמְחָה, כִּי הַמִּפְלָגָה נִכְשְׁלָה בַּבְּחִירוֹת, אַךְ הָרַב שָׁךְ נָזַף בָּהֶם בְּאָמְרוֹ: "עַל מָה הַשִּׂמְחָה? אָמְנָם אֲנִי נֶגְדָּם בַּהַשְׁקָפָה, אֲבָל סוֹף-סוֹף הֵם יְהוּדִים, יֵשׁ לָהֶם צַעַר עַל שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּבְּחִירוֹת, וְכִי אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לִשְׂמֹחַ כַּאֲשֶׁר יְהוּדִים אֲחֵרִים נִמְצָאִים בְּצַעַר"?...

כָּךְ גַּם אָמַר הָרַב שָׁךְ בְּשִׂיחָה בְּהֵיכַל הַיְשִׁיבָה לְאַחַר הַבְּחִירוֹת (מַחֲשֶׁבֶת מוּסָר חֵלֶק א'): "הָיוּ מַעֲשִׂים שֶׁהָיָה בָּהֶם כְּדֵי פְּגִיעָה, וְנִרְאֶה שֶׁעַל פִּי דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה צָרִיךְ לְהִצְטַעֵר עַל כָּךְ שֶׁאֲנָשִׁים מִצְטַעֲרִים. הֵם נִפְגְּעוּ וְהִפְסִידוּ וְהֵם עֲצוּבִים בְּמַפֶּלֶת תְּנוּעָתָם, אָמְנָם הָיִינוּ צְרִיכִים וּמֻכְרָחִים לַעֲשׂוֹת כָּךְ, וְכָךְ הוֹרוּ לַעֲשׂוֹת, אַךְ מִצַּד שֵׁנִי יֵשׁ לִהְיוֹת נוֹשֵׂא בְּעֹל עִם חֲבֵרוֹ וּלְהִצְטַעֵר עִמּוֹ, וְזוֹ מַדְרֵגָה גְּבוֹהָה, לְהִצְטַעֵר עִם הַשֵּׁנִי בְּמַצָּב זֶה וּלְהִתְבּוֹנֵן שֶׁמִּכָּל מָקוֹם פָּגַעְנוּ בַּשֵּׁנִי. לִלְמֹד וּלְתַקֵּן, כְּדֵי שֶׁהַפְּגִיעָה בַּשֵּׁנִי לֹא תִּהְיֶה אֶצְלֵנוּ כְּהֶפְקֵר, שֶׁלֹּא יִהְיֶה זִלְזוּל בִּכְבוֹד חֲבֵרוֹ, לִהְיוֹת מְחֻזָּק בָּזֶה, כִּי אִם אֵין נִזְהָרִים וּפוֹגְעִים כְּשֶׁאֵין בָּזֶה צֹרֶךְ וּבְלִי כַּוָּנָה רְאוּיָה - זֶה גּוֹרֵר עוֹד וָעוֹד, וְצָרִיךְ מְאוֹד לְהִזָּהֵר".

מַדְהִים לִרְאוֹת אֵיזוֹ תַּקִּיפוּת מִצַּד אֶחָד, וְאֵיזוֹ חֶמְלָה וְרַחֲמִים מֵהַצַּד הַשֵּׁנִי. זֶה הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזֶהוּ כּוֹחוֹ שֶׁל מַנְהִיג וְגָדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל.

"וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בָּתֵּיהֶם..." (ט"ז, ל"ב)

בְּ'סֵפֶר הַדּוֹרוֹת' מוּבָא שֶׁקֹּרַח הָיָה גִּלְגּוּל שֶׁל קַיִן, וְעַל כֵּן מֵת בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה. כְּנֶגֶד מָה שֶׁהִכְנִיס אֶת הֶבֶל לָאֲדָמָה, כַּכָּתוּב 'קוֹל דְּמֵי הֶבֶל אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה', כָּךְ גַּם הוּא נֶעֱנַשׁ שֶׁבְּלָעַתּוּ הָאֲדָמָה.

"וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב..." (ט"ז, א) – דָּתָן וַאֲבִירָם נִתְגַּלְגְּלוּ בַּפָּרִים שֶׁהִקְרִיב אֵלִיָּהוּ, וּלְהַבְדִּיל נְבִיאֵי הַבַּעַל

מוּבָא בְּ'סֵדֶר הַדּוֹרוֹת' (ב' אֲלָפִים תתקס"ב, בְּשֵׁם הַ'חֶסֶד לְאַבְרָהָם'): הַפָּרִים, שֶׁאֶחָד מֵהֶם הִקְרִיב אֵלִיָּהוּ וְאֶחָד מֵהֶם הִקְרִיבוּ נְבִיאֵי הַבַּעַל, הָיוּ גִּלְגּוּלִים מִדָּתָן וַאֲבִירָם, שֶׁנִּתְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם עַל יָדָם וְנִתְקְנוּ פֹּה, וַאֲבִירָם הִתְגַּלְגֵּל בַּפַּר שֶׁהֵבִיאוּ נְבִיאֵי הַבַּעַל, לְפִי שֶׁהָיָה יוֹתֵר **אַבִּיר לֵב** (וְזֶה מְרֻמָּז בַּשֵּׁם '**אֲבִירָם**') בְּעִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת (וְעַיֵּן עוֹד שָׁם ב' אֲלָפִים תתפ"ב, שֶׁדּוֹאֵג וַאֲחִיתֹפֶל הֵם דָּתָן וַאֲבִירָם).

בְּבִרְכַּת הַתּוֹרָה

"לְאָדָם מַעַרְכֵי לֵב וּמה' מַעֲנֵה לָשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק : מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל
מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף : הרב מאיר נסים בן כמסאנה
מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה : הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל
נפתלי בן רוזה : אברהם בן שמעה : גורג'י בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית
רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה : בן ציון קליין
שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל : אפרים בן מדלן
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דויד (רוג'ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו
שמחה בת סרח : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת שמשון : דליה בת חיים
הגר בת אהרן והרטה : כתון בת חביבה : אהובה (דייזי) בת טובה
רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה : חנה בת אביבה וראובן
שושנה נוואל בת שדרה : רבקה בת רחל

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה
גילי בלומנר, אלעזר בן שמחה, יצחק בן גיטי

זיווג הגון: אליעד יעקב בן פאולה : יצחק בן חיה : אליהו בן אילנה : רחלי בת זהבה
עדינה בת שמחה : בתיה בת אסתר: הדר ברטה ורוני איילת בנות כרמית
נעמה בת אסתר : תמר בת פאולה : אריק בן חיה : שלי בת חיה

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל : יובל בן שלומית
רחל בת חיה : לאה רחל בת איריס : טריק בת למלם
ויקטוריה תקוה בת רינה : דניאלה בת עופרה
מאיר יעקב בן רחל : הילה בת ישראלה
מירי בת סוזן :חיים יוסף בן איריס :סהר בת שהאין

לרפואת:
אהרון בן רוזה :משה בן רוזה :אהרון בן מרים
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל : אברהם בן אנט
עודד בן הגר : גולן בן דינה : אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליט בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה : אסתר בת שולמית
רחל בת נוארה : רות בת לינה : נורית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה

להזמנות, להקדשות **ולתרומות** במייל:
Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

בס"ד עלון מס' 753 12.6.2026 –
כ"ז בסיוון תשפ"ו

כניסת שבת: 19:27
צאת שבת: 20:31
רבנו תם: 21:01

לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

פָּרָשַׁת קֹרַח

מההרהור תשובה הזה יצא שמואל הנביא – על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א

הגמרא בסוף מסכת סנהדרין אומרת: רבה בר בר חנה אזיל באורחא, חזייה להאי טייעא (הוא ראה איזה סוחר ערבי). אמר לו הסוחר: "בוא אני אראה לך איפה נמצאים בלועי קרח". הראה לו שני חורים באדמה שמהם יוצא עשן. מה עשה רבה בר בר חנה? לקח צמר גפן, הרטיב אותו במים, שם אותו במקל שלו, הכניס בחור והוציא אותו. והצמר גפן היה שרוף, היה שם חום אדיר ביותר. אמר לו אותו טייעא: "תרכין את הראש שלך על הרצפה, תשמע מה שאומרים".

הרכין את הראש שלו, שמע שהיו אומרים "משה אמת ותורתו אמת ואנחנו בדאים". אמר לו: "תדע לך, כל שלושים יום הופכים אותם בגיהנם והם צועקים. למה? כדי שהחום יבוא מכל הכיוונים", השם ירחם עלינו. ואף על פי כן, התורה מעידה "ובני קרח לא מתו". למה לא מתו? כיון שהם הרהרו בתשובה.

מתי הרהרו בתשובה? מתי שהם נסחפו לתוך הבור, כשהם נסחפו והתגלגלו ונפלו לתוך הגיהנם שניה לפני שצנחו אל תוך הלבה הרותחת, הם הרהרו בתשובה. תגיד לי, זה שווה ההרהור הזה? אם אני בא למישהו ואני לוקח רובה, שם לו על הראש, אני אומר לו "או אתה חוזר בתשובה או אני יורה בך", והוא אומר "אתה יודע מה, אני חוזר בתשובה", תגיד, זה נקרא לחזור בתשובה? הוא גם לא חזר בתשובה. הוא הרהר בתשובה. ממשה רבנו, עד רבה בר בר חנה, יש 2000 שנה הפרש. בני קרח בהרהור תשובה שהם הרהרו. לא כשהכל היה בסדר. כשהם ראו כבר את הלבה, ההרהור בתשובה הזה חסך להם 2000 שנה בגיהנם.

אין לנו הבנה. הרהור תשובה שבן אדם עושה, איזה עוצמה יש לזה. לא הרהור תשובה שאתה עושה כשהכל בסדר. לא! כשבן אדם כבר, איך אומרים, כשהמקרה כבר אבוד, הוא כבר רואה את המצב כבר גמור, וההרהור תשובה חסך לו 2000 שנה בגיהנם. השם ירחם, אנחנו רק אומרים את זה. אבל בן אדם שיש לו רק קצת כאבי שנים, והרופא אומר לו שיקבל אותו רק מחר בצהרים, הוא כבר לא יכול לסבל. גיהנם, השם ירחם עלינו.

הרהור תשובה כשהמצב ממש גרוע, אם תתבונן זה בכלל לא נקרא הרהור תשובה. ואף על פי כן זה חסך להם. וזה אמת לאמתה. הרהור תשובה הזה. כי **מההרהור תשובה הזה יצא שמואל הנביא.**
עד כמה אנחנו צריכים להעריך את המעשים שאנחנו עושים, הפשוטים, הברורים, מה שנראה לך כביכול לא שווה כלום. המעשים האלו מאוד יקרים. נפקא מינה שכל בן אדם ידע שמה שעושה – זה מאוד יקר בשמים. מסתכלים עליך, מסריטים אותך על כל מה שאתה עושה, כל פעלה שאתה עושה מאוד יקרה בעיני אלקים, מאוד מאוד יקרה, לא רק יקרה בדיעבד, יקרה מאוד מאוד.

בספר "מעיין האמונה", של הרב שלום מאיר וולך שליט"א (חלק ב' עמוד קד), הוא מספר שם סיפור. את הסיפור הזה הוא אומר, "שמעתי מבעל המעשה". אם הוא לא שמע את זה מבעל המעשה, לא יאומן כי יסופר. סיפרה לו איזה אישה אחת. היא אמרה: "כשפרצה השואה היינו אבא אמא ואני בת יחידה. כשהתחילה השואה ברחנו לאיזה מקום. שמה אירח אותנו איזה גוי אחד, חבר של אבא. אירח אותנו בבית שלו ואנחנו התנהגנו כמו גויים. פשוט הלבוש התחלף לגויים, הכל. אני הלכתי ללמוד בבית ספר של גויים, כדי שלא יזהו אותנו שאנחנו יהודים.

אבא היה כל בוקר יוצא לעבודה, להביא פרנסה הביתה. יום אחד אבא לא חזר. הבנו שאם אבא לא חזר, מי יודע, תפסו אותו, עלו עליו, והרגו אותו. נשארנו אני ואמא וככה גדלנו כמו גויים. כשנגמרה המלחמה עלינו לארץ ישראל, גרנו בירושלים. בקצוות של ירושלים היה שם איזה בנין, שתי קומות, חורבה אחת. בקומה למטה גרו אנשים חרדים, אנחנו גרנו בקומה למעלה.

בוקר אחד שאלתי את אמא, 'אמא, מה זה 'טבת'? אמרה אמא: 'אני לא יודעת מה זה טבת. מה הבעיה?' 'אתמול בלילה חלמתי את אבא. אבא אמר לי שהוא נפטר ביום כ"ד בטבת. והוא בקש שאני אגיד לך שתדליקי נר נשמה לעילוי נשמתו'. לא ידענו מה זה. ירדנו לשכנים הדתיים למטה, שאלנו אותם מה זה טבת? אמרו: 'טבת זה חודש עברי שקוראים לו טבת. מה הבעיה?' סיפרנו את החלום. הם ניגשו ללוח שנה, מסתכלים, היום זה כ"ג, היום בלילה יהיה כ"ד טבת, הם התרגשו מאוד.

'בואו נלך לרבי' הלכנו לרבי, סיפרנו לו את הספור. אמר להם הרבי: 'בשלחן ערוך כתוב שלאשה עגונה אסור להתנהג בדיני אבלות. למה? שלא יחשבו שבעלה כבר נפטר והיא מותרת לאחרים. אסור לך להדליק נר נשמה'. 'כן, אבל הוא בא בחלום והוא ביקש להדליק נר נשמה'. אמר הרבי: 'אם תשמעי להלכה זה העילוי נשמה האמיתי'.

הלכנו הביתה ולא הדלקנו נר נשמה. בלילה, בליל כ"ד, אבא הגיע לבת פעם שניה בחלום. הוא אומר לה: 'בתי, אני בצער גדול. בקשתי ממך שתגידי לאמא להדליק נר נשמה'. היא אומרת: 'אבל הרב אמר, שמכיון שאין עדות שנפטרת, אי אפשר להדליק נר נשמה. והרב אסר עלינו להדליק נר נשמה'.

למחרת בבקר דופקים בדלת אצל השכנים החרדים שני אנשים מבוגרים מאוד. 'שלום, יש פה איזה משפחה אמא ובת?' אמרו לו השכנים: 'כן, בקומה למעלה. מה יש?'. אמרו: 'תראו, בעלה של האישה הזאת בא אלי בחלום, והוא בא גם לחבר שלי בחלום. ואמר לנו: "אתם יודעים שאנחנו היינו שלושתנו באושוויץ ואתם ראיתם איך שנהרגתי. אני מבקש מכם תלכו למשפחה שלי, ולרבי שהם הלכו, ותעידו שנפטרתי".

סיפר אחד העדים: 'אני קמתי באמצע הלילה, התעוררתי מהחלום, אמרתי לעצמי, "וואי איזה חלום. הנפטר בא בחלום, רוצה שאני אעיד שהוא נפטר". מאוד מאוד התרגשתי מהסיפור. אני עוד לא מספיק לחשוב, דפיקות בדלת. מי מגיע? חבר שלי, אומר לי, "גם אני חלמתי אותו"'.

בבקר הלכנו למשפחה, ושנינו (שני העדים) ושני החרדים, האמא והבת הלכנו ביחד לרבי. שני העדים באו להעיד, "ראינו איך הבן אדם נהרג". הרב מאוד התרגש, מאוד התרגש. ובמקום, הרב פתח את המגירה, הוציא נר נשמה והדליק נר נשמה. ארבע פעמים הבן אדם הגיע בחלום בשביל מה? בשביל שידליקו לו נר נשמה. תגיד לי, נר נשמה זה עושה משהו למעלה? לא יודע אם זה עושה או לא עושה. מישהו מרגיש שזה עושה משהו למעלה? תגיד, אתה מרגיש כשאתה מדליק נר נשמה שזה עושה משהו? הנפטר הגיע בחלום ארבע פעמים כדי שידליקו לו נר נשמה לעילוי נשמתו.

אין לנו הבנה, כשאתה עושה פה פעלה אחת למטה, אין לנו הבנה כמה למעלה זה משפיע. מאוד מאוד. מה שאצלך נראה כפעולות פשוטות ביותר, שגרתיות, לא שוות כלום, אתה לא יודע מה אתה יכול לעשות למעלה. כשנפטר אבא של **הרב יחזקאל לוינשטיין**, הוא הגיע אליו בחלום. הוא אומר לו: "בני, למעלה יש רעב. רעב. אני רעב מאוד למעלה. תעשה טובה, שלח לי חבילות. אני מאוד רעב". אתם יודעים מה החבילות למעלה? הוא אמר: "החבילות למעלה זה 'אמן יהא שמיה רבא מברך'". זה חבילות גדולות מאוד. זה עושה לאבא הרבה נחת רוח למעלה בשמים. **('דרשתי קרבתך' גיליון 96)**

2

בֹּקֶר וְיֹדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ (טז,ה)

פירש"י שמשה אמר לקרח 'עתה עת שכרות הוא לנו ולא נכון להראות לפניו'. למדונו רבותינו כאן דבר גדול עד מאוד. משה לא אמר 'עת שכרות היא לכם', של קרח ועדתו, אלא 'עת שכרות היא לנו', וצירף את עצמו לכלל זה, כאילו גם הוא השתכר, בנוסח שכזה המצביע על לשון נקיה, ביקש משה להפיג את אש המחלוקת. והוא יסוד גדול בבית היהודי המעוניין להיבנות על אדני התורה. לא להשתמש בלשון בוטה. גם יעקב אבינו, באומרו תוכחה לרועים של חרן, פתח את דבריו ב'אחי מאין אתם', ולכן הם שמעו לו. אם מתחילים ב'אחי', יש סיכוי רב שתהיה אוזן קשובה לכל הדברים שייאמרו לאחר מכן.

וכך צריכים להתנהל הענינים גם בין איש לאשתו. הנהגות אלו נכונות בכל ענייני החיים. אחד מתלמידיו של **המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל** סיפר לי שבעת לימודיו בישיבה לא הגיע בתקופה מסויימת להתפלל בישיבה במשך חודש ימים. יום אחד קרא לו המשגיח, טפח על שכמו בחביבות יתירה, ואמר: נראה לי שאתמול לא היית בתפילה, האם קרה לך דבר מה?...

כמה חכמה טמונה בדבריו אלה של המשגיח. הרי ברור שר' מאיר ידע בהיעדרותו הממושכת של הבחור מהתפילה, אבל אם היה שואל אותו 'מדוע לא הגיע במשך כל החודש', היה הבחור נתקף ברגשי בושה חזקים, ולא בטוח שהמטרה היתה מושגת. עכשיו, כאשר המשגיח הראה לו שהוא מעודכן רק על 'אתמול', אפשר בהחלט לפתח שיחה בנושא זה, ואז יש סיכוי רב שהבחור יושפע לטובה, ויחליט לשפר מעתה את דרכו ולהגיע לתפילה בהיכל הישיבה. **('מחוברים' מתוך 'מכון כרמינו')**

וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּטֹּת מִלִּפְנֵי ה' אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ (יז,כד)

י"ל בדרך צחות, על פי המימרא בפי הבריות שכל אחד מתלונן על גורלו המר וחושב בדעתו שצרתו גדולה יותר משל חבירו, אולם אם היה רואה לפניו הצרות של האחרים ודאי שהיה בוחר בגורלו ולא היה מסכים להחליף עם צרת חבירו. והנה "**מַטֶּה**" רומז לצרות שהוא לשון כפיפה ע"ד דכתיב (ויקרא כה, לה): 'מָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ', ועל כן כאשר הוציא משה את כל המטות וראו את הצרות של כל אחד ואחד מישראל, '**וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ**' לקח כל אחד המטה שלו והסכים להישאר עם צרותיו מכיון שנוכח לדעת שצרות חברו מרים הם משלו. **('מקור ברוך' להרה"ק מסערט זצ"ל)**

שואל האדמו"ר רבי משה דוד מצ'ורטקוב, לכאורה תמוה, מובן שאהרן הכהן הוציא את מטהו, כי הוא ראה בו נס – "וְהִנֵּה פָּרַח מַטֵּה אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֹּצֵא פֶרַח וַיָּצֵץ צִיץ וַיִּגְמֹל שְׁקֵדִים", אבל הנשיאים, למה הראו הם את מטותם? אלא, יש בזה מוסר השכל: הנשיאים לקחו את מטותיהם להראות שמטותיהם לא פרחו, "**וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ**", כל אחד מהנשיאים היה בעל מדרגה כזו שהיה לו את האומץ להראות שאהרן נבחר ולא הוא. **('מדשן ביתך')**

בֹּקֶר וְיֹדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ (טז,ה)

מדוע משה רבנו אמר להמתין עד הבוקר? **אומר המהר"ם שיף** (דרושים נחמדים, נדפס בסוף מסכת חולין) וכן הוא ב"אמרי אמת" (ליקוטים, יומא ע"ה), על המן נאמר (שמות טז,כא): "וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר", ואומרת הגמ' ביומא (ע"ה) שהמן ירד לפי דרגתו של האדם. "וְהוּא כְּזֶרַע גַּד" (שמות טז,לא), שמגיד לכל אחד מה שבחורים ובסדקים. צדיקים, ירד להם על פתח ביתם, בינוניים יצאו ולקטו, רשעים שטו ולקטו. וכאשר קורח אמר (במדבר טז,ג): "כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים", אמר משה "**בֹּקֶר וְיֹדַע**", נחכה עד הבוקר ונראה אצל מי יורד המן ליד הבית, וליד מי לא. אלא, שבאותו בוקר לא ירד מן, ומדוע? בגלל המחלוקת. כאשר בני ישראל חטאו בחטא העגל ועבדו עבודה זרה, ירד מן, אבל כאשר היתה מחלוקת בעם ישראל לא ירד מן, ממילא לא ניתן היה לבדוק מי צדיק ומי רשע. הוסיף על כך ה"**אמרי אמת**", כי תיבת 'וְיֹדַע' עולה בגימטריה כמנין '**מן**'. **('מדשן ביתך')**

וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד (טז,טו)

נצטער עד למאוד. (רש"י). שואל **רבי שלמה קלוגר** בספרו **"אמרי שפר"**, מדוע רש"י שינה מפשוטו של מקרא ופירש שהפירוש של "וַיִּחַר" הוא – הצטער, ולא פירש כפשוטו לשון כעס? ומתרץ, הגמ' בעירובין דף ס"ה: אומרת, כי ר' חנינא , ביום שכעס לא התפלל באותו יום. לפי זה התקשה רש"י, אם אכן משה כעס כפשוטו של מקרא, איך הוא התפלל מיד לקב"ה "וַיֹּאמֶר אֶל ה' אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם", הרי כיון שהיה בכעס אסור לו להתפלל? לכן פירש רש"י, שאין הכוונה לכלל כעס וחרון אף, אלא מלשון צער – "נצטער עד למאוד", וא"כ יכול כבר היה להתפלל. **('מדשן ביתך')**

וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת (טז,א)

במסכת סנהדרין (קי, א) דרשו חז"ל את הפסוק "חכמות נשים בנתה ביתה" (משלי יד, א) על אשתו של און בן פלת שהצילה אותו מהעונש הנורא שנענשו קרח ועדתו, על ידי שהשקתה אותו יין עד שהשתכר. (**וביאר המהרש"א** בחידושי אגדות שעשתה כן כדי שאם יקראו לו לא יעבור על שבועתו שנשבע ללכת עימם), ואחר כך ישבה בפתח האהל וסתרה את שערות ראשה כדי שמחמת כן יימנעו מלהיכנס לאהל להעיר את און.

ובספר 'דברי מרדכי' לראשון לציון **רבי מרדכי אליהו** הקשה בשם רבינו יוסף חיים ה"בן איש חי" מדוע הבריחה אשתו של און בן פלת את בעלי המחלוקת על ידי שסתרה את שערות ראשה והלא יכולה היתה למנוע מהם להיכנס לאהל על ידי נעילת הפתח וכדו'.

ויש ליישב על פי מה שכתב החיד"א בספר מראית עין (סנהדרין קי, א) בשם רבי פנחס בן רבי פילטא (חי לפני כארבע מאות שנה) בספר ברית שלום, שאשת און עשתה כן משום מה שאמרו חז"ל (יומא מז,א) "שבעה בנים היו לה לקמחית וכולם שימשו בכהונה גדולה.

אמרו לה חכמים, מה עשית שזכית לכך? אמרה להם, מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי", ומבואר שאישה שמקפידה על כיסוי שערות הראש זוכה שבניה יהיו כהנים גדולים. ומכאן למדנו שאישה שאינה מכסה את שערותיה כראוי לא תזכה לכך.

והנה קרח ועדתו עוררו את המחלוקת משום שרצו לשמש ככוהנים גדולים, והסיתו גם את און שיהיה עימם והבטיחו לו שגם לו ולבניו יהיה חלק בכהונה הגדולה. ולכן סתרה אשת און את שערה כאומרת שבגלל זה לא יהיו בעלה ובניה כהנים גדולים ועל כן מעתה אין לה ולבעלה שום ענין להיות שותפים במחלוקת זו שכל תכליתה היא כהונה גדולה.

החיד"א הוסיף בעומק הענין על פי הסוד, ששיער מסמל דין וכהן הוא חסד וכהן גדול הוא חסד שבחסד. ומפני כן אישה שמקפידה לכסות את הראש מכסה בכך את הדינים ולכן ראויה שיצא ממנה כהן גדול חסד שבחסד. ועל כן נתחכמה רעיית און בן פלת וסתרה את שערות ראשה כי על ידי גילוי הדינים לא יצא ממנה כהן גדול שהוא משורש החסד, כי דין וחסד לא יכונו יחדיו.

והראשון לציון רבי מרדכי אליהו ביאר הענין באופן אחר, שבגילוי שערות ראשה רצתה אשת און להעביר מסר לקרח ועדתו, שכמו שלכל שערה ושערה יש נקב שממנו היא יונקת, כך לכל אדם יש תפקיד שהקב"ה נתן לו, ועליו לעשות את מה שהקב"ה רוצה שהוא יעשה ולא מה שהוא רוצה וחושק לעשות. והיות וה' נתן את הכהונה הגדולה לאהרן הרי שאיננו חפץ שבתפקיד זה יכהן אף אדם אחר מלבד אהרן, ועל כן לא שייך שקרח ועדתו יבקשו לעצמם תפקיד שה' לא היה מוכן לתת להם. **('בארה של תורה')**

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:
ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.
בע"ה זיווג הגון, נועה בת יעל, קרן בת רחל, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה.

לזרע בר קיימא:, מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, , יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

צִיאוּר הַנֵּר

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים משיעור בפרשת השבוע שנמסר

בבית הכנסת "קהל חסידים" בשכונת רמת אלחנן בני ברק ביום חמישי בשעה 21:30

פרשת קרח שנת תשפ"ו

גליון מספר 981

"וַיִּקַּח קֹרַח" (טז, א)

וְאֶתְפְּלֵיג קֹרַח (אוּנְקְלוֹס)

פְּנִינָה נִפְלָאָה שָׁמַעְתִּי מֵר' **דָּוִד אֲמִתַּי**: אִם הָיָה אֵיזֶשֶׁהוּ מָדָד לְאֹשֶׁר מִסְתַּבֵּר שֶׁקֹּרַח הָיָה מְקַבֵּל בּוֹ צִיּוּן עֶשֶׂר. מֶה הָיָה חָסֵר לוֹ? מִבְּחִינַת פַּרְנָסָה הוּא הָיָה עָשִׁיר כְּקֹרַח... מִבְּחִינַת מַעֲמָד הוּא הָיָה לֵוִי, וְאַף בֵּין הַלְוִיִּים הָיָה לוֹ מַעֲמָד מְיֻחָד כֵּיוָן שֶׁהָיָה מִנּוֹשְׂאֵי הָאָרוֹן. מִלְּבַד כָּל זֹאת הָיָה לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁיְּהוּדִי צָרִיךְ... בֶּן דּוֹד אֶחָד כֹּהֵן גָּדוֹל, בֶּן דּוֹד שֵׁנִי מֶלֶךְ - מֶה הָיָה חָסֵר לוֹ, הֲיֵשׁ מְאֻשָּׁר מִמֶּנּוּ?

אֶלָּא שֶׁכְּבָר אָמְרוּ חֲזַ"ל: 'מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָנֶה רוֹצֶה מָאתַיִם', לְקֹרַח כָּאַב הַ'חֲצִי' שֶׁהָיָה חָסֵר לוֹ. זֶהוּ שֶׁתִּרְגֵּם אוּנְקְלוֹס 'וְאֶתְפְּלֵיג קֹרַח' - קֹרַח רָאָה רַק אֶת הַחֲצִי שֶׁהָיָה חָסֵר לוֹ וְלָכֵן קָם לַחֲלֹק עַל מֹשֶׁה.

"וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם... וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם" (טז, א-ב)

הַמִּלִּים "וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה" - מְקוֹמָן בַּפָּסוּק תָּמוּהַּ.

הַתּוֹרָה מַתְחִילָה לְסַפֵּר, מִיהֵם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִשְׁתַּתְּפוּ בַּמַּחְלֹקֶת - קֹרַח, דָּתָן וַאֲבִירָם וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת. אַחַר מַפְסִיקָה הַתּוֹרָה כְּדֵי לוֹמַר שֶׁהֵם קָמוּ עַל מֹשֶׁה, וְשׁוּב שָׁבָה לְסַפֵּר שֶׁגַּם מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת הִשְׁתַּתְּפוּ בַּמַּחְלֹקֶת.

מְבָאֲרִים הַמְּפָרְשִׁים: חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם הָאֲנָשִׁים מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁחָבְרוּ לְקֹרַח וְלַעֲדָתוֹ, הָיוּ "נְשִׂיאֵי הָעֵדָה", רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, אֲנָשִׁים בַּעֲלֵי חֲשִׁיבוּת רַבָּה בְּעַם יִשְׂרָאֵל.

הֵם בָּאוּ אֶל קֹרַח, וְאָמְרוּ לוֹ: 'שְׁמַע קֹרַח, אֲנַחְנוּ מַסְכִּימִים אִתְּךָ, בְּעִקָּרוֹן, אֲבָל אֲנַחְנוּ חוֹשְׁשִׁים שֶׁאֵין לְךָ דֵּי אֹמֶץ לוֹמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּגָלוּי, אֶת כָּל מַה שֶּׁאַתָּה אוֹמֵר לָנוּ עַכְשָׁיו. מָה עָלוּל אֵפוֹא לִקְרוֹת? - אִם אֲנַחְנוּ נִצְטָרֵף אֵלֶיךָ, אֲנַחְנוּ 'נִשְׂרֹף אֶת הַגְּשָׁרִים' עִם מֹשֶׁה, וְאַחַר כָּךְ אַתָּה תִּתְנַצֵּל וְתֹאמַר - 'בְּעֶצֶם לֹא, לֹא בְּדִיּוּק לָזֶה הִתְכַּוַּנְתִּי, הוֹצִיאוּ אֶת הַדְּבָרִים שֶׁלִּי מֵהֶקְשֵׁרָם, אֲנִי לֹא בָּא, חָלִילָה, לַחֲלֹק עַל מֹשֶׁה...' אַתָּה תִּתְנַעֵר מִכָּל הַסִּפּוּר וְתֵלֵךְ הַבַּיְתָה, וַאֲנַחְנוּ נִשָּׁאֵר קֵרְחִים מִכָּאן וּמִכָּאן, נְאַבֵּד גַּם אֶת הַמַּעֲמָד שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עַכְשָׁיו בְּעַם יִשְׂרָאֵל. עַל כֵּן, כְּדֵי לְהָגֵן עַל עַצְמֵנוּ - כָּל זְמַן שֶׁאֵין אַתָּה עוֹשֶׂה אֶת הַצַּעַד הָרִאשׁוֹן בְּפֹעַל, אֲנַחְנוּ לֹא אִתְּךָ!'

זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם... וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה", וְרַק אָז הִצְטָרְפוּ אֲלֵיהֶם "וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה".

"וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'" (טז, ג)

כָּתַב **הָרַדַ"ק** (יְחֶזְקֵאל יח, ו): "בְּרִית כְּרוּתָה לְזֶרַע אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שֶׁלֹּא יִשְׁבֹּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי לִפְנֵי ה' יִתְעַלֶּה. וַאֲשֶׁר יָצְאוּ מִכְּלַל אֱמוּנָתֵנוּ - לֹא הָיוּ מִזַּרְעָם בֶּאֱמֶת אֶלָּא מִן אֲסַפְסוּף וּמִן הַגֵּרִים שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ".

דְּבָרָיו אֵלּוּ, שֶׁלֹּא יִתָּכֵן שֶׁיָּקוּמוּ כּוֹפְרִים בְּעִקָּר מִקֶּרֶב עַם יִשְׂרָאֵל, הֵם כְּעֵין מָה שֶׁכָּתַב **הָרַמְבַּ"ם בְּ"אִגֶּרֶת תֵּימָן"**:

"וְהוֹדִיעָנוּ שֶׁכָּל מִי שֶׁעָמַד עַל הַר סִינַי, הֵם מַאֲמִינִים בִּנְבוּאַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְכָל מַה שֶּׁבָּא עַל יָדוֹ הֵם וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד עוֹלָם, שֶׁכֵּן אָמַר ה' יִתְבָּרַךְ: 'הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב הֶעָנָן... וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם'... וּלְפִיכָךְ יֵשׁ לָדַעַת, שֶׁכָּל מִי שֶׁנּוֹטֶה מִדֶּרֶךְ הַדָּת הַנְּתוּנָה בְּמַעֲמָד הַהוּא, שֶׁאֵינוֹ מִזֶּרַע הָאֲנָשִׁים הָהֵם, וְכֵן אָמְרוּ חֲזַ"ל עַל כָּל הַמִּסְתַּפֵּק בַּנְּבוּאָה - לֹא עָמְדוּ אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינַי".

וּמֵעַתָּה נִשְׁאֶלֶת הַשְּׁאֵלָה: וּמָה עִם קֹרַח, הֲלֹא אֵינוֹ מֵהַגֵּרִים שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ, שֶׁהֲרֵי הָיָה דּוֹר רְבִיעִי לְיַעֲקֹב, ואעפ"כ לֹא הֶאֱמִין לְדִבְרֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁה' בָּחַר בְּאַהֲרֹן, וַהֲלֹא לֹא תִּתָּכֵן כְּפִירָה אֵצֶל הָעוֹמְדִים עַל הַר סִינַי?

כָּךְ שָׁאַל הֶחָתָן שֶׁל הָאַדְמוֹ"ר מִגּוּר בַּעַל הָ"**אִמְרֵי אֱמֶת**" אֶת חוֹתְנוֹ בְּמִכְתָּב.

וְעָנָה לוֹ הָ"**אִמְרֵי אֱמֶת**" (הוּבָא בַּסֵּפֶר "**מִכְתְּבֵי תּוֹרָה**"), שֶׁקֹּרַח אָכֵן הֶאֱמִין בַּה', אֶלָּא שֶׁהָיָה בְּגֶדֶר יוֹדֵעַ אֶת בּוֹרְאוֹ וּמִתְכַּוֵּן לִמְרוֹד בּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁרָצָה כָּבוֹד - הָיָה מוּכָן גַּם לִסְתֹּר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אֱמוּנָתוֹ!

גַּם **הַסְּטַיְפְּלֶר** זַצַ"ל נִשְׁאַל קוּשְׁיָה זוֹ, וְהוּא עָנָה אֶת הַתְּשׁוּבָה הַבָּאָה (הוּבְאָה בַּסֵּפֶר "**מִשְׁמַר הַלְוִיִּם**" לְמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת סי' לו):

מַה שֶּׁכָּתַב הָרַמְבַּ"ם שֶׁזֶּרַע יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם אֱמוּנָה כְּהַבְטָחַת הַכָּתוּב "וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם" וְהַמִּסְתַּפֵּק בֶּאֱמוּנָתוֹ ח"ו אֵינוֹ מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל - כָּל זֶה אָמוּר כְּשֶׁאֵין סִבּוֹת אֲחֵרוֹת לְהִתְבַּלְבֵּל בֶּאֱמוּנָתוֹ, רַק שֶׁהוּא עַל דֶּרֶךְ הַפִילוֹסוֹפִים שֶׁאֵינָם רוֹצִים לְהַאֲמִין בְּשׁוּם דָּבָר שֶׁלֹּא הִכִּירוּ וכיוצ"ב בְּאַחַד הַחוּשִׁים, וְכֵיוָן שֶׁהוּא לֹא רָאָה בְּעֵינָיו עִנְיָנִים כְּעֵין הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים הַמְּבֹאָרִים בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם כָּךְ אֵינוֹ מַאֲמִין וְאֵינוֹ סוֹמֵךְ עַל הַקַּבָּלָה ח"ו, וְזֶה לֹא קַיָּם בְּזֶרַע יִשְׂרָאֵל הַקְּשׁוּרִים בֶּאֱמוּנָתָם בִּתְמִימוּת. אֲבָל אִם יִשְׁתַּקַּע אָדָם בַּחֲטָאִים, רוּחַ הַטֻּמְאָה תְּבִיאֵהוּ לִידֵי כְּפִירָה רח"ל.

וְכָזֹאת הָיָה אֵצֶל קֹרַח, שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁנִּפְגַּע בִּכְבוֹדוֹ, שֶׁלֹּא נִבְחַר לַנְּשִׂיאוּת שֶׁרָצָה, כָּעַס עַל מֹשֶׁה, וּכְדֵי לְהִתְנַקֵּם וּלְנַצֵּחַ אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה הִתְחִיל בִּכְפִירָה רח"ל, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁהַמִּדּוֹת רָעוֹת פּוֹעֲלוֹת, הַדַּעַת הוֹלֶכֶת וּמִשְׁתַּבֶּשֶׁת לְפִי רְצוֹן הַמִּדּוֹת, וְעַל כָּל זֶה לֹא נֶאֶמְרָה הַבְטָחַת "וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם".

"בֹּקֶר וְיֹדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ" (טז, ה)

רַבִּי בָּרוּךְ רוֹזֶנְבְּלוּם שְׁלִיטָ"א עָמַד בְּאַחַת מִדְּרָשׁוֹתָיו עַל הַצֹּרֶךְ לִשְׁמֹר עַל סִדְרֵי הַתְּפִלָּה גַּם בְּ'בֵין הַזְּמַנִּים', שֶׁגַּם אָז יֵשׁ לָקוּם בַּבֹּקֶר לַתְּפִלָּה בַּזְּמַן.

וּפֵרֵשׁ עַל כָּךְ בְּדֶרֶךְ צַחוּת אֶת הַפָּסוּק שֶׁלְּפָנֵינוּ: "בֹּקֶר וְיֹדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ", בַּבֹּקֶר יוֹדְעִים מִי שַׁיָּךְ לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְפִי הַזְּמַן שֶׁקָּמִים...

"הַמְעַט מִכֶּם כִּי הִבְדִּיל... וּבִקַּשְׁתֶּם גַּם כְּהֻנָּה" (טז, ט-י)

מַדּוּעַ טוֹעֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כְּלַפֵּי קֹרַח עַל כָּךְ שֶׁהוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת גַּם כֹּהֵן? הַאִם קַיֶּמֶת בְּעָיָה כָּלְשֶׁהִי בְּרָצוֹן לִהְיוֹת בְּדַרְגָּה גְּבוֹהָה יוֹתֵר?

מְתָרֵץ **הָרַב יְהוּדָה קוֹרִיאַט**, מֵחַכְמֵי מוֹגְדוֹר, שֶׁמֹּשֶׁה אָמַר לְקֹרַח: הֲלֹא אֵין אַתָּה מִתְכַּוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם בִּרְצוֹנְךָ לִהְיוֹת כֹּהֵן, שֶׁהֲרֵי בַּמִּשְׁנָה כָּתוּב (אָבוֹת פ"ב מ"א): "שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְווֹת", וְאִם כֵּן, מִי אָמַר לְךָ שֶׁתַּפְקִיד הַכְּהוּנָה נֶחְשָׁב בַּשָּׁמַיִם יוֹתֵר מִתַּפְקִיד הַלֵּוִי?

אֶלָּא, שֶׁבֶּאֱמֶת אֵינְךָ יוֹדֵעַ דָּבָר עַל כָּךְ, וְכָל מַה שֶּׁמֵּנִיעַ אוֹתְךָ הוּא הַכָּבוֹד שֶׁיֵּשׁ בַּכְּהֻנָּה וְהָעֻבְדָּה שֶׁלִּהְיוֹת כֹּהֵן נִשְׁמָע יוֹתֵר טוֹב מִלִּהְיוֹת רַק לֵוִי, נִמְצָא, שֶׁאֵינְךָ מִתְכַּוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם בַּמַּחְלֹקֶת הַזּוֹ.

אֶת הַדְּבָרִים הַלָּלוּ עָלֵינוּ לְהָשִׁיב אֶל לִבֵּנוּ אָנוּ – פְּעָמִים רַבּוֹת אָנוּ נוֹטִים לִהְיוֹת מַשֶּׁהוּ אַחֵר וְאֵינֶנּוּ מְרוּצִים מִמַּה שֶּׁאֲנַחְנוּ, אַךְ מִי יוֹדֵעַ, אוּלַי בַּשָּׁמַיִם גָּדוֹל הַשָּׂכָר שֶׁנְּקַבֵּל עַל הַתַּפְקִיד שֶׁלָּנוּ, יוֹתֵר מִן הַתַּפְקִיד הָאַחֵר שֶׁבּוֹ אָנוּ חוֹשְׁקִים?!

בְּאַחַד הַיָּמִים הִגִּיעָה שְׁאֵלָה כּוֹאֶבֶת מֵאַחַת הַמְּדִינוֹת אֶל **הָרַב שְׁטֵינְמַן** זצוק״ל: שְׁנֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים פָּתְחוּ יְשִׁיבָה בְּיַחַד, אוּלָם בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן תָּפַס אֶחָד מִן הַשֻּׁתָּפִים לְעַצְמוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מָקוֹם בַּחֵלֶק הָרוּחָנִי, וְהִשְׁאִיר לַחֲבֵרוֹ אֶת כָּל עִסּוּקֵי הַגַּשְׁמִיּוּת.

שְׂגֵּר הָאָדָם שֶׁנִּדְחַק לְעִנְיְנֵי הַכְּסָפִים שֶׁל הַיְשִׁיבָה שְׁאֵלָה וּבָהּ בִּקֵּשׁ לָדַעַת: מֶה עָלָיו לַעֲשׂוֹת כָּעֵת?

הֵשִׁיב הָרַב שְׁטֵינְמַן: עָלָיו לְוַתֵּר, וּבְוַדַּאי זֶה קָשֶׁה מְאֹד, אֲבָל עֶצֶם זֶה שֶׁכָּל הַזְּמַן הוּא צָרִיךְ לְהִלָּחֵם עִם עַצְמוֹ וְלַעֲבֹד עַל הַמִּדּוֹת שֶׁלּוֹ, יִגְרֹם לוֹ לְהִתְעַלּוֹת.

וְהוֹסִיף וְהִקְשָׁה: מַה יְּהֵא עַל הַתּוֹרָה שֶׁחֲסֵרָה לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ עָסוּק בָּהּ כָּל כָּךְ, וְגַם אֵינוֹ זוֹכֶה לְהַרְבִּיץ תּוֹרָה?

נַעֲנָה הָרַב שְׁטֵינְמַן: בָּעוֹלָם הַזֶּה וַדַּאי הַשֵּׁנִי מִתְעַלֶּה יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, אֲבָל לְמַעְלָה, בְּעוֹלַם הָאֱמֶת, הוּא יִזְכֶּה לִהְיוֹת גָּבוֹהַּ הַרְבֵּה יוֹתֵר בַּתּוֹרָה, וְיִתְקַיֵּם בּוֹ כִּפְשׁוּטוֹ מַאֲמַר חֲזַ״ל (פְּסָחִים נ ע״א) ״עֶלְיוֹנִים לְמַטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה״.

אֱמֶת, כָּאן יוֹתֵר נוֹצֵץ לִהְיוֹת רֹאשׁ יְשִׁיבָה, אֲבָל הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ הוּא יוֹתֵר מְשַׁתְּלֵם לָעוֹלָם הַבָּא.

״וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ה׳ אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי״ (טז, טו)

בַּסֵּפֶר ״**יַלְקוּט הַגֵּרְשֻׁנִּי**״ בֵּאֵר אֶת דִּבְרֵי מֹשֶׁה אֵלּוּ לְקֹרַח:

כְּשֶׁהָלַךְ קֹרַח לַעֲשׂוֹת אֶת הַמַּחֲלֹקֶת עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הֵבִין שֶׁמַּעֲשֶׂה חָמוּר הוּא זֶה וְהַקָּבָּ״ה לֹא יַעֲבֹר עָלָיו בִּשְׁתִיקָה, אַךְ עָשָׂה חֶשְׁבּוֹן שֶׁאִם אָמְנָם אָנוּ לֹא נוֹהֲגִים כַּשּׁוּרָה, הֲלֹא אֶת מִי יִקַּח ה׳? אֶת הַצַּדִּיק שֶׁל הַדּוֹר, כְּלוֹמַר אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהֲרֵי מִיתַת צַדִּיקִים מְכַפֶּרֶת עַל עֲוֹן הַדּוֹר! הֲרֵי לְךָ דֶּרֶךְ לְהִפָּטֵר מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, שְׂנוּא נַפְשׁוֹ שֶׁל קֹרַח...

לָכֵן אָמַר מֹשֶׁה: ״אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם״ - אַל תִּקַּח אוֹתִי כְּקָרְבָּן. אֵינֶנִּי מוּכָן לִהְיוֹת הַקָּרְבָּן שֶׁלָּהֶם.

וְאֶת הֶמְשֵׁךְ דְּבָרָיו - ״לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי״, בֵּאֵר עַל פִּי הַמַּעֲשֶׂה הַמּוּבָא בַּגְּמָרָא (מְגִלָּה כח ע״א), שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא שָׁאַל אֶת רַבִּי נְחוּנְיָא הַגָּדוֹל: ״בַּמֶּה הֶאֱרַכְתָּ יָמִים?״ כְּשֶׁשָּׁמְעוּ זֹאת שׁוֹמְרָיו שֶׁל רַבִּי נְחוּנְיָא בִּקְשׁוּ לְהַכּוֹתוֹ כִּי סָבְרוּ שֶׁקָּץ בְּחַיָּיו שֶׁל אֲדוֹנָם, רַבִּי נְחוּנְיָא.

בָּרַח רַבִּי עֲקִיבָא וְיָשַׁב עַל דֶּקֶל גָּבוֹהַּ. מִשָּׁם שָׁאַל אֶת רַבִּי נְחוּנְיָא אֶת הַשְּׁאֵלָה הַבָּאָה: ״אִם נֶאֱמַר ׳כֶּבֶשׂ׳, לָמָּה נֶאֱמַר ׳אֶחָד׳?״ כַּוָּנָתוֹ הָיְתָה לְהַקְשׁוֹת עַל הַפָּסוּק בְּפָרָשַׁת פִּינְחָס (בַּמִּדְבָּר כח, ד): ״אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר״, שֶׁלִּכְאוֹרָה אִם כָּתוּב ״כֶּבֶשׂ״ בִּלְשׁוֹן יָחִיד בָּרוּר שֶׁהַכַּוָּנָה לְאֶחָד וְלֹא יוֹתֵר, וּמַדּוּעַ צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּתוּב גַּם ״אֶחָד״?

כְּשֶׁשָּׁמַע רַבִּי נְחוּנְיָא אֶת הַשְּׁאֵלָה הַנְּכוֹנָה, אָמַר לְשׁוֹמְרָיו: ״צוּרְבָא מֵרַבָּנָן הוּא, הַנִּיחוּ לוֹ״. כְּשֶׁיָּרַד רַבִּי עֲקִיבָא נַעֲנָה רַבִּי נְחוּנְיָא וְעָנָה לוֹ עַל שְׁאֵלָתוֹ, שֶׁ״אֶחָד״ הַכַּוָּנָה לְ״מְיֻחָד שֶׁבְּעֶדְרוֹ״.

וְעַל שְׁאֵלָתוֹ בַּמֶּה הֶאֱרִיךְ יָמִים עָנָה רַבִּי נְחוּנְיָא: ״מִיָּמַי לֹא קִבַּלְתִּי מַתָּנוֹת״.

וּבֵאֵר אֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים, שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא שָׁאַל אוֹתוֹ: ״הֲלֹא יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהַדּוֹר הוּא דּוֹר שֶׁהַשְּׁתִיקָה יָפָה לוֹ... וְאַתָּה הֲרֵי גְּדוֹל הַדּוֹר! אֵיךְ אֵפוֹא הֶאֱרַכְתָּ יָמִים, וְלֹא לָקְחוּ אוֹתְךָ בַּעֲוֹון הַדּוֹר?״ כְּשֶׁשָּׁמְעוּ זֹאת עֲבָדָיו רָצוּ לְהַכּוֹתוֹ.

וְאָז צָעַק לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא מִמְּרוֹמֵי הָעֵץ: לָמָּה נֶאֱמַר ״כֶּבֶשׂ אֶחָד״? וְעָנָה לוֹ: ״אֶחָד - הַמְיֻחָד שֶׁבְּעֶדְרוֹ״. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: ״לְכָךְ הִתְכַּוַּנְתִּי: הֲלֹא אַתָּה הַמְיֻחָד שֶׁבָּעָם, מַנְהִיג הַדּוֹר, וְאֵיךְ הֶאֱרַכְתָּ יָמִים?!״

עָנָה לוֹ רַבִּי נְחוּנְיָא: ״מִיָּמַי לֹא לָקַחְתִּי מַתָּנוֹת מֵהֶם, וּמַדּוּעַ אָמוּת לְמַעֲנָם?!״

זֶהוּ שֶׁאָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לִפְנֵי הַקָּבָּ״ה: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, ״אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם״ - אַל תַּעֲשֶׂה אוֹתִי קָרְבָּן עֲבוּרָם! וּמַדּוּעַ? כִּי ״לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי״ - מֵעוֹלָם לֹא לָקַחְתִּי מֵהֶם מַתָּנוֹת.

״וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי ה׳ שְׁלָחַנִי לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה״ (טז, כח)

מֹשֶׁה מַדְגִּישׁ לְקֹרַח וַעֲדָתוֹ שֶׁלֹּא רַק שֶׁלֹּא בָּדָה אֶת הַתַּפְקִיד מִלִּבּוֹ, אֶלָּא שֶׁאֲפִלּוּ לֹא הָיָה מַצָּב שֶׁהוּא רָצָה, וּבִגְלַל הָרָצוֹן שֶׁלּוֹ הִסְכִּים אִתּוֹ הַקָּבָּ״ה.

הַ״**כֶּרֶם צְבִי**״ מֵבִיא כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אַף הֵבִיא לָהֶם הוֹכָחָה לְכָךְ מֵהַנְהָגַת ה׳ עִמּוֹ בֶּעָבָר – כְּשֶׁהָיָה בַּסְּנֶה רָצָה הַקָּבָּ״ה שֶׁהוּא יִסְתַּכֵּל, אַךְ הוּא הִסְתִּיר אֶת פָּנָיו, וּלְאַחַר מִכֵּן כְּשֶׁמֹּשֶׁה בִּקֵּשׁ לִרְאוֹת אֶת פְּנֵי ה׳, אָמַר לוֹ הַקָּבָּ״ה: כְּשֶׁאֲנִי רָצִיתִי – לֹא רָצִיתָ, וּכְשֶׁאַתָּה רוֹצֶה – אֲנִי כְּבָר לֹא רוֹצֶה.

וְעָלֵינוּ לְהָבִין מַדּוּעַ, וְכִי יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁהַקָּבָּ״ה נוֹקֵט עִם מֹשֶׁה בְּהַנְהָגָה שֶׁל ״דַּוְקָא״... וּמְסָרֵב לָתֵת לוֹ בְּעִקָּר כְּשֶׁהוּא רוֹצֶה?!

וַדַּאי לֹא, אֶלָּא, שֶׁהַקָּבָּ״ה הִדְגִּישׁ לְמֹשֶׁה ״כְּשֶׁאֲנִי רָצִיתִי לֹא רָצִיתָ״, אֲנִי רָצִיתִי אוֹתְךָ מִשּׁוּם שֶׁאַתָּה סָבַרְתָּ שֶׁאֵינְךָ רָאוּי וּבְשֶׁל כָּךְ לֹא רָצִיתָ לִרְאוֹתֵנִי, וְאִלּוּ ״כְּשֶׁאַתָּה רוֹצֶה״, וְאַתָּה סָבוּר שֶׁאַתָּה רָאוּי לְכָךְ – אֲנִי אֵינִי רוֹצֶה, מִשּׁוּם שֶׁאֵינִי בּוֹחֵר בְּאֵלּוּ שֶׁסְּבוּרִים שֶׁהֵם רְאוּיִים לִבְחִירָה.

כַּיּוֹצֵא בְּכָךְ כָּאן - אוֹמֵר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְקֹרַח וַעֲדָתוֹ - ״כִּי לֹא מִלִּבִּי״, אִלּוּ הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ וְרוֹצֶה בַּתַּפְקִיד, לֹא הָיָה הַתַּפְקִיד הַזֶּה נִתָּן לִי, וְאִם הוּא נִתָּן לִי, אוֹת וְסִימָן הוּא שֶׁלֹּא רָצִיתִי, וְהָרְאָיָה לְכָךְ תִּהְיוּ אַתֶּם עַצְמְכֶם, כְּשֶׁתִּרְאוּ מַה קּוֹרֶה לְמִי שֶׁרוֹצֶה וְרוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ רָאוּי לְתַפְקִיד כָּלְשֶׁהוּ.

עִנְיָנִים מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר ״מָתוֹק הָאוֹר״
עַל סֵפֶר תְּהִלִּים חֵלֶק רִאשׁוֹן

״יָתוֹם אַתָּה הָיִיתָ עוֹזֵר״ (י, יד)

יֵשׁ לְבָאֵר מִלִּים אֵלּוּ, שֶׁ״יָתוֹם״ הַכַּוָּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְכֵן נֶאֱמַר לְהַלָּן (פָּסוּק יח): ״לִשְׁפֹּט יָתוֹם וָדָךְ בַּל יוֹסִיף עוֹד לַעֲרֹץ אֱנוֹשׁ מִן הָאָרֶץ״, וְשֵׁם ״יָתוֹם״ וַדַּאי הַכַּוָּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, כְּפִי שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ״לִשְׁפֹּט יָתוֹם - לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּטָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַיְתוֹמִים וְדַכִּים״.

וְכֵן נֶאֱמַר לְהַלָּן (סח, ו): ״אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹקִים בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ״. פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ״׳אֲבִי יְתוֹמִים׳ - שֶׁנַּעֲשָׂה אָב לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם יְתוֹמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אֵיכָה ה, ג) ׳יְתוֹמִים הָיִינוּ וְאֵין אָב׳״.

לעילוי נשמת
מרת **שרה** ע״ה
ב״ר יצחק יעקב
לקס
נלב״ע י״ד אב תשפ״ד
תנצב״ה

לעילוי נשמת
ר׳ **מרדכי יוסף**
ב״ר משה אליעזר
נלב״ע י״ז אייר תשס״א
תנצב״ה

לעילוי נשמת
ר׳ **יצחק זאב הכהן**
ב״ר גדליה
נלב״ע ד׳ ניסן תש״פ
תנצב״ה

לעילוי נשמת
ר׳ **משה אליעזר**
ב״ר אלתר יצחק
לקס
נלב״ע י׳ כסלו תשע״ח
תנצב״ה

בכל עניני הגליון נא לפנות למיכאל0504-147001

לכבוד שבת קודש
קורח התשפ"ו

אופק חדרה

	כניסת שבת	יציאת שבת	רבינו תם
לוח מקומי	19:19	20:31	21:15
אור החיים	19:28	20:19	21:15

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי" (טז, א)

קורח היה אדם גדול, בעל רוח הקודש. כדי לזכות ברוח הקודש צריכים להיות בדרגה גבוהה ביותר.

ה**"אור החיים"** הקדוש מפרש: **בן יצהר** - שהיה מאיר לעולם כצהריים. **בן קהת** - שהיה מקהה שיני כל רואה גדולתו ומעלתו. **בן לוי** - שנתלווה מיום לידתו להקב"ה בכמה מעלות".

כשקראתי את דברי ה"אור החיים" הזדעזעתי! תשמעו את המילים: "שנתלווה מיום לידתו להקב"ה בכמה מעלות"!

לא בכדי הוא זכה בעושר אגדי, ומצא אחת משלושת המטמוניות שיוסף הטמין במצרים. מי שה' העשיר אותו - אומרת הגמרא (בבא מציעא לה, ע"א) - אות הוא שמתקיים בו הפסוק (משלי יא, ג): "תומת ישרים תנחם". יש לו אפוא "תעודת יושר" מן השמים.

ולא זו בלבד, אלא שעל הפסוק בתהילים (נה, טו): "אשר יחדיו נמתיק סוד" דרשו חז"ל (במדבר רבה יח, יז): "זה אהרון וקורח, ששניהם שווים"! והזוהר הקדוש כותב על הפסוק (ויקרא יג, מ): "ואיש כי יִמָּרֵט ראשו קֵרֵחַ הוא טהור הוא", קֵרֵחַ - אותיות **קרח** - טהור הוא!

אלא שהכל התהפך! וכמו שממשיך ה"אור החיים" הקדוש וכותב: **קורח** נפגם ועשה בו קרחה **יצהר** נהפך לרעה והרתיח כל העולם כולו כצהריים. **קהת** נהפך לרעה להקהות שיני מולידיו. ושורש נפשו נעקרה ונפגמה ועשתה בו נקמה ללוותו לגיהנום, גם העושר האגדי - נבלע כולו באדמה.

אז מה גרם לאדם כזה גדול, כמו קורח, לאבד את הכל?

התשובה: הוא אומנם היה שקול כאהרון הכהן הגדול, גם הוא היה צריך להיות הלוי הגדול, אבל הוא איבד את הכל בגלל שלא אימץ את הנהגתו ומידותיו של אהרון.

אהרון היה זכאי לתפקיד הרם - "מנהיג עם ישראל" בהיותו גדול ממשה. ולא זו בלבד, אלא שבמשך שישים שנה, שבהם משה ברח למדין, אהרון הוא שהנהיג את עם ישראל, בתקופות הקשות ביותר, במצרים. אך טבעי היה שאהרון יקבל את התפקיד, וכפי שמשה רבנו אמר בעצמו: "שלח נא ביד תשלח" פירש רש"י: "ביד מי שאתה רגיל לשלוח, והוא אהרון".

והנה, כשאהרון מתבשר שלא הוא יהיה המנהיג, אלא משה, אחיו הקטן, איך הוא הגיב? הקב"ה העיד עליו: "וְרָאֲךָ ושמח בליבו".

הוא הכניע את עצמו, וויתר לאחיו בשמחה. ומשום שבחר בדרך הזאת זכה לכהונה גדולה, לו ולזרעו אחריו, עד סוף כל הדורות.

קורח עמד באותו ניסיון בו עמד אהרון. הוא עשה חשבון (מובא ברש"י): "עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול. מי ראוי ליטול את השניה, לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם! והוא מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו". קורח לא השכיל לוותר כשראה את בן אחיו הקטן מקבל תפקיד שהיה מגיע לו. לכן הוא איבד את הכל.

קורח עמד בפני ניסיון שעליו עמדה כל הגדלות שלו, כל ההצלחה שלו, להכניע עצמו ולוותר והוא לא עמד בו בהצלחה, בשונה מאהרון שעמד בפני ניסיון דומה בהצלחה.

שתי שכנות היו גרות באותה קומה באותו בניין. האחת היתה "חולת ניקיון" והשניה בלגניסטית. לשניה היו הרבה ילדים, כל ילד עם קופסת ריטלין בתיק, לא יכולים לשבת בבית במנוחה, יוצאים לחדר המדרגות, אוכלים שם, צובעים בצבעי גואש את הרצפה, מלכלכים את הקירות, כל חדר המדרגות סדום ועמורה.

בכל לילה, בשעה מאוחרת, השכנה היתה צריכה לצאת לנקות את החורבן שהותירו ילדי השכנה. הנשמה היתה יוצאת לה מרוב עבודה... בשלב מסויים, מרוב כעס, היא התעצבנה על השכנה: "זה ממש לא בסדר מצידך! יש כאן עוד שכנים בבנין שצריך להתחשב בהם! אם הילדים שלך מלכלכים - שילכלכו את הבית, לא את חדר המדרגות"...

השכנה ניסתה להסביר: "את לא יכולה לדון אותם. הם ילדים שובבים. הבית קטן. כשגרים עם שכנים לוקחים אותם בעסקת חבילה. עם המעלות שלהם ועם החסרונות שלהם. גם את מודה שיש להם מעלות: הם ילדים שמחים, זורמים, לוקחים את החיים בקלות, אבל יש להם את הקטע של הלכלוכים. מי שרוצה לגור לבד - יכול ללכת לגור בוילה. מי שבחר לגור עם שכנים צריך לקחת בחשבון גם את החסרונות".

כששמעה את הדברים, לא הסכימה לקבל אותם. אבל בלילה, כשהניחה את הראש על הכרית, והחלה לחשוב בישוב הדעת: "אם היו באים אלי ומבקשים ממני. יש שכנה שיש לה ילדים שובבים והיא מתקשה להסתדר איתם בתוך דירתה הקטנה. היא מבקשת את עזרתך. בכל לילה תבואי לטאטא ולשטוף את הקומה בחדר המדרגות. זוהי תהיה עזרה עצומה בשבילה, כדי שלא ישגעו אותה יום שלם בבית, האם הייתי נעתרת לבקשתה? בוודאי שכן! הייתי מסכימה לעזור לה בשמחה! מדוע איפוא רבתי איתה?"

אמרה ועשתה. בבוקר אפתה עוגה וניגשה לשכנה: "הכנתי את העוגה הזאת לכבודך. אני מתנצלת על כל מה שדיברתי אתמול. חשבתי עוד פעם, ואני מבינה אותך היטב. אנחנו שכנים וכל אחד תורם לבנין במה שהוא יכול. אני תורמת ניקיון ואת תורמת שמחה. אל תיקחי ללב את מה שאמרתי, הכל יהיה בסדר".

עברו כמה חודשים. בעלה של האשה המסודרת קיבל, לא עלינו, אירוע מוחי. הוא היה מאושפז תקופה ארוכה בבית חולים, לאחר מכן בשיקום, אשתו לצידו. ומי טיפל בילדים שלהם במסירות ובנאמנות? השכנה הבלגניסטית, שתופסת את החיים בקלות! היא שלחה אותם לבית ספר, נתנה להם לאכול, קילחה אותם, וכיוצא בזה. את הכל עשתה בשמחה ובקלות.

אם חלילה השכנה המסודרת לא היתה מכניעה עצמה ומוותרת וממשיכה להילחם על הניקיון, והמריבה ביניהן היתה נמשכת - כל יום היה לה "קריעת ים סוף" מחדש לארגן את הילדים, ולדאוג לטפל בהם. בגלל הוויתור, בגלל השלום, נחסך ממנה כל הטורח העצום הזה, והשכנה עשתה לה את הכל מ-א' עד ת' בשמחה.

לאהרון היה "וְרָאֲךָ ושמח בליבו", מה שלקורח לא היה. לכן אהרון זכה וקורח הפסיד.

היה יהודי שהיתה לו בת מבוגרת בבית. הדבר הישרה בביתם אווירה קשה של דכדוך ועצב. הקושי גבר כשראו כיצד השכנים מעליהם, משפחה עם שבע בנות, מחתנים את בנותיהם בנקל, עם שידוכים טובים.

יום אחד דפק בביתו השכן מלמעלה. הוא סיפר לו שדירתם צרה מלהכיל את המשפחה הגדולה והמורחבת והם מתכננים להרחיב את דירתם, לשם כך הוא מבקש את הסכמתו ואת חתימתו על הטפסים לעיריה.

היה קשה לו לתת את הסכמתו והוא לא חתם מיד. הוא השיב לשכן כי ישוחח בענין עם אשתו ויתן לו תשובה בהקדם. אמרה לו אשתו: "אני חוששת מאוד שמערבבים כאן רגשות של קנאה בשכן שמחתן את בנותיו ואילו אנחנו תקועים עם הבת שלנו. עליך להתגבר על הרגשות השליליים הללו ולחתום לו, ובזכות שבירת המידות והתגברות על הקושי הרגשי, הקב"ה ישבור ויבטל את הגזרה הקשה וישלח לביתנו שידוך במהרה".

הוא שמע לאשתו וחתם לשכן על הטופס לעיריה. השכן סידר את רישיון הבניה וכעבור כמה חודשים החלו עבודות הבניה. תקופת הבניה היתה קשה - לכלוך, צעקות, רעש. חדר המדרגות והחצר נראו כמו אתר בניה. אבל לא היתה לו ברירה, הוא נשך שפתיים והבליג.

יום אחד דפק השכן הבונה ואמר לו שקטע מסויים בבניה מצריך מעבר דרך הדירה שלהם, והוא מבקש רשות לאפשר לפועלים לעשות זאת. גם לכך לא היתה לו ברירה והוא נאלץ להסכים. אם עד עכשיו הלכלוך והרעש היו מחוץ לדירתם, כעת הם חדרו לתוך הדירה, הפועלים הערבים היו נכנסים ויוצאים מהדירה במשך כל שעות היום, כלי עבודה בידם, משאירים אחריהם לכלוך ורעש. ממש לא נעים.

יום אחד אמר הבעל לאשתו: "אני לא יכול יותר, אין לנו חיים! אלך לשכן להתלונן, אומר לו שאינני מסכים שיעברו דרך הדירה שלנו".

אבל אשתו הרגיעה אותו: "התחלנו במצוה, חבל לקלקל אותה. הרי זה לא ימשך הרבה זמן, אנחנו נספוג את זה".

גם הפעם הבעל שמע לאשתו. מידי פעם גם הקבלן היה עובר דרך הדירה, ובעל הדירה השתדל לחייך אליו ולא להעיר לו על כל מה שהפועלים שלו מעוללים לדירתם. הקבלן היה יהודי חרדי והבין היטב את הקושי של השכנים. מפעם לפעם הוא היה שולח את אחד הפועלים שלו לנקות את הלכלוך והאבק בדירת השכנים, ובני הזוג הודו לו על כך.

סוף סוף הסתיימה הבניה. לאחר שפינו מהאזור את הפיגומים ואת הציוד, שלח הקבלן את הפועלים לנקות את דירת השכנים. הוא הגיע יחד עם השכן הבונה, הם התנצלו על התקופה הלא נעימה והודו

להחזקת העלון: 055-6700349

לשכנים על היחס ועל ההתחשבות.
חלפו כמה שבועות. יום אחד התקשר אליהם השדכן והציע שידוך לביתם. מי הבחור? השדכן נקב בשם המשפחה. השם היה מוכר להם. ואז הם נזכרו: זה שמו של הקבלן החרדי שביצע את תוספת הבניה אצל השכן מלמעלה.

מתברר שהקבלן התפעל מהתנהגותם של השכנים שאפשרו את מעבר הפועלים דרך דירתם וספגו בשקט את כל הלכלוך והרעש. לקבלן בן מצוין, בחור מבוגר, וכשהתברר לקבלן שיש להם בת בוגרת, אמר לעצמו: עם משפחה כזו אני רוצה להשתדך...

הוא שלח את השדכן, השנים נפגשו וכעבור תקופה קצרה השידוך יצא אל הפועל. הקבלן חזר אל דירת השכנים, הפעם לרגל ה"ווארט" של בנו עם בת השכנים...

אדם שמתבונן בדברים ומכניע עצמו ומוותר רואה רק ישועות!

בני אדם מתמודדים עם קשיי פרנסה, הם עמלים וטורחים אך אינם רואים ברכה בעמלם. מה יהיה? כדאי שיבדקו את עצמם אם הם נקיים ממחלוקות ומסכסוכי שכנים, שהרי "מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות".

בשכונות החרדיות יש תופעה רווחת של מכירות ביתיות של בגדים, מוצרי תינוקות, ביצים וכיוצא בזה. היתה משפחה במודיעין עילית שערכה מכירה ביתית קבועה של מוצרי תינוקות - טיטולים, מטרנה, מוצצים. כשראו שקהל הלקוחות שלהם מתרבה, החליטו להתרחב ולהגדיל את העסק. הם שכרו מחסן גדול שהיה ממוקם בכניסה לבנין באזור מרכזי בעיר. קנו ציוד, השקיעו בסחורה, והחלו להפעיל את המקום.

בעקבות הגדלת העסק הם הרחיבו את שעות העבודה ואת מספר העובדים. לפי עומס הפעילות הם היו בטוחים שהכנסותיהם תגדלנה בעשרות אחוזים. אולם כשערכו את החשבונות והמאזנים של העסק התברר להם לאכזבתם כי הרווחים פחתו בעשרות אחוזים. הם התפלאו: הרי העסק התרחב ומחזור המכירות גדל באופן ניכר, ואיך יתכן שהרווחים הצטמצמו בשיעור משמעותי?

הם החליטו להמתין עוד חודש-חודשיים ולראות איך יתפתחו העניינים. אולם גם בחלוף הזמן המצב לא השתנה לטובה, אדרבה, המאזנים היו שליליים. הם לא ידעו למצוא הסבר לתופעה המשונה הזו, עובדים יותר ומרוויחים פחות...

עד שהגיעו למסקנה המתבקשת: יש סיבה שמיימית שמונעת מהם לראות ברכה בעמלם. כעת רק נותר למצוא את הסיבה...

הם פשפשו במעשיהם, עד ש'ירד להם האסימון': המחסן ממוקם בכניסה לבנין, השכנים באו לבעל המחסן שהתגורר בבנין והתלוננו בפניו שמאז שהשכיר את המחסן ל'חנות' חצר הבנין הפכה לרשות הרבים.

השוכרים יכלו להסיר מעליהם את האחריות, שהרי הם שכרו את המקום כדת וכדין, ואם השכנים אינם מסכימים לכך, זה ענין שבין בעל המחסן לבין שכניו. אולם השוכרים לא הסירו מעליהם את האחריות. הם החליטו לעזוב את המקום ולחפש מקום אחר, שאינו מפריע לשכנים.

הם מצאו מחסן באזור פחות מרכזי מהבנין הקודם, אבל היתה בו מעלה גדולה: המחסן היה ממוקם מאחורי הבנין והכניסה אליו היתה מרחוב צדדי. למרות הפעילות במחסן ההוא לא אמורה להפריע לשכנים, הם לא הסכימו לשכור את המקום לפני שיקבלו רשות מכל השכנים.

לאחר שקיבלו את רשותם של השכנים החלו להפעיל את המקום. למרות המיקום הצדדי, הלקוחות הגיעו בהמוניהם והרווחים שגשגו.

הם הודו לה' על הצעד שעשו והחליטו לפרסם את המקרה שלהם, להראות עד כמה יש להיזהר ממחלוקות ומנזקי שכנים, כי "מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות". ואף על פי שנראה שהצדק עימם כל המוותר ידו על העליונה ואינו מפסיד. (שש באמרתך)

פנינים

"כי כל העדה כולם קדושים" (טז, ג)

יש להבין את כפל הלשון: "כל העדה, כולם". **רבינו עובדיה ספורנו** זכר צדיק לברכה פירש באופן נפלא- ומחייב כל כך: **"כי כל העדה"** - בכללותם, **"כולם קדושים"** - כל אחד ואחד מהם, כמו שנאמר "והייתם קדושים לאלקיכם". ידוע כי "ישראל קדושים הם", אבל יבחן כל אחד את אבריו אחד לאחד, "מכף רגל ועד ראש": האם העיניים שלו קדושות, האם הפה קדוש. המוח, הלב. הידיים, הרגליים, בני המעיים, או שמא יש מקום לשיפור... (מעיין השבוע)

הלכות

דיני ברכה אחרונה- המשך

- בכל שתיה ששותה אינו מברך ברכה אחרונה, אלא אם כן שתה: **א** שיעור רביעית. **ב** בתוך כדי שיעור שבני אדם שותים רביעית.

- שיעור רביעית הוא ביצה ומחצה (שיעור ביצה 18 דרהם), דהיינו עשרים ושבעה דרהם שזה 81 גרם (כל דרהם 3 גרם, הרי 27 דרהם שווה 81 גרם). ויש אומרים שכבר אם שתה בשיעור כזית (27 גרם) מתחייב בברכה אחרונה, ולא בשיעור רביעית.

- על כן, כאשר שותה משקין בשיעור רביעית (81 גרם) צריך לברך ברכה אחרונה, ומכל מקום, כיוון שיש אומרים שמתחייב כבר בשיעור כזית (27 גרם), לכן לכתחילה יש להיזהר שלא לשתות בין 27 גרם לבין 81 גרם, כדי שלא יכנס בספק ברכה אחרונה, אלא ישתה או פחות מ-27 גרם ולא יתחייב בברכה אחרונה או ישתה 81 גרם ויתחייב בברכה אחרונה.

- בדיעבד, אם שתה בין 27 גרם לבין 81 גרם ואין לו או לא יכול לשתות עוד כשיעור ברכה אחרונה, לא יברך ברכה אחרונה, שספק ברכות להקל.

- השותה משקה ושתה רביעית בתוך כדי שיעור שבני אדם שותים רביעית, מברך ברכה אחרונה. ואם שתה מעט וחזר ושתה, אם יש מתחילת שתיה ראשונה עד סוף שתיה שניה כשיעור שתית רביעית, מצטרפות השתיות זו לזו ומברך לאחריהן ברכה אחרונה. ואם שהה יותר מכדי שיעור שתית רביעית, אינו מברך ברכה אחרונה.

- יש אומרים, כיוון שאין ידוע כמה אפשר לשהות בין שתיה לשתיה, אין לברך ברכה אחרונה אלא אם כן שתה את הרביעית בבת אחת, אבל אם שתה רביעית בשתי פעמים או יותר, אפילו אם שהה זמן מועט בין שתיה לשתיה, לא יברך ברכה אחרונה.

- אין צורך לשתות את הרביעית בפרק זמן שבני אדם שותים רביעית, דווקא בתחילת השתיה, אלא גם אם באמצע או בסוף שתה רביעית, בפרק זמן שבני אדם שותים רביעית, מברך ברכה אחרונה.

(אורות ההלכה)

פנינים

"והנה פָּרַח מַטֵה אהרון... וַיֹּצֵא פֶרַח וַיָּצֵץ צִיץ ויגמול שקדים" (יז, כג)

התורה מספרת הרבה סיפורים על חטאים שחטאו אנשי דור המדבר ועל הגזרות שנגזרו עליהם: חטא העגל, קברות התאווה, חטא המרגלים, חטא המעפילים, ועכשיו הגיע קורח. מאתים וחמישים ראשי סנהדראות נשרפו וקורח ועדתו נבלעו.

המשגיח רבי ירוחם זצ"ל ממיר היה אומר: זוהי התוצאה של מירמור. כשבני אדם ממורמרים, מסיבה זו או אחרת - הם שוכחים מכל העבר! פתאום יש להם ים של טענות כלפי משה רבנו, עד כדי כך שאמרו: "אתם המיתם את עם ה' ", בה בשעה שהאמת היא בדיוק הפוכה: משה הביא להם את המן, את בארה של מרים, את ענני הכבוד שכיבסו וגיהצו להם את הבגדים ויישרו להם את הדרך... על מי יש להם טענות? תתבוננו באמת! אך לא! אין עם מי לדבר! מי שממורמר - שוכח מכל העבר ורק ממלא את פיו בטענות.

בשל כך ניסה משה רבנו לתת להם משל באמצעות המטות. המטה הוא בעצם חתיכת עץ יבש. לא נראה שיש לעשות איתו משהו. והנה, חתיכת העץ התלוש הזאת, החלה לפרוח ולגדול שקדים!

מה בא ללמד? חתיכת עץ שנמצאת בקודש הקודשים, ביחד עם התורה - מיד היא פורחת! מכאן עליכם להבין שבזכות התורה שקיבלתם תבוא לכם רק ברכה! ואם אתם נתקלים בבעיות - הן רק בגלל שעזבתם את התורה! כי מי שדבק בתורה - לא מפסיד!

(שש באמרתך)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת: יואב בן מוחא בן סימי, שושנה שירה חג'בי בת אברהם, מיכאל חג'בי בן סעדיה, לזכות אריה חג'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, מיטל ודיקלה בנות אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, סעדיה בן שלמה, חנניה ספפורטס בן קלרה, אופיר בן יצחק, יאיר נגר בן זכריה . הראל בן הדסה, דוד בן פריחה, חיים כלאפו בן אסתר, אליעזר בן זולה, ציון בן רחל, אריאל בן זילפה, בניהו בן יהודית, איל בן צדוק, כרמלה בת גורג'יה, כוכבה בת אורה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזינה ואהרון, רוזט רייזל בת יהודית.
לרפואת: נוי בת הילה, חנה בת סין-שרה שפירנצה, רונית בת זהבה, מארק בן רחל, אילן בן רומית, שושנה בת מזל, אסתר בת מרים, ליאת בת אסתר, מאיר רפאל בן מסעודה, שירן בת אילנה, נעמי בת אורלי.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

נר ליואל

סיפור לפרשת השבוע
לע״נ יואל בן ברוך
גליון 51 פרשת קרח תשפ״ו

פרקי אבות פרק א' משנה י'

שמעיה אומר: אהוב את המלאכה, ושנא את הרבנות, ואל תתוודע לרשות.

המשנה איננה עוסקת רק בפרנסה או בענווה, אלא במאבק הפנימי של האדם מול כוח, כבוד ושררה.

תחילה אומר התנא: "אהוב את המלאכה". לא רק עשה מלאכה, אלא אהוב אותה. כלומר, בנה את נפשך כך שתשמח בעצם העשייה, היצירה והפעולה הישרה בתוך המציאות. האדם צריך למצוא את ערכו במה שהוא עושה, לא במה שאחרים חושבים עליו.

ומנגד: "ושנא את הרבנות". רבנות כאן איננה רבנות במובן התורני, אלא לשון שררה ואדנות. כמו שמצינו בלשון חז"ל: "עבד שמזג קיטון לרבו". ה"רב" שם איננו תלמיד חכם דווקא, אלא אדון ובעל סמכות. ומכאן, שהמשנה עוסקת במשיכה למעמד של שליטה וכוח. והתנא איננו אומר רק להתרחק מן הרבנות, אלא לשנוא אותה. כי הסכנה איננה רק במעשה, אלא במשיכה הפנימית לכבוד ולשליטה.

אך עיקר החידוש בא בסיום: "ואל תתוודע לרשות".

לא נאמר "התרחק מן הרשות", משום שכאן מדובר בסכנה עמוקה ודקה יותר. "להתוודע לרשות" פירושו לגרום לכך שבעלי הכוח והשררה יכירו אותך, את כישוריך ואת יכולותיך. האדם מתחיל להתקרב אל מוקדי השפעה, לא בהכרח בשביל עצמו, אלא כביכול "לטובת הציבור", "לשם שמים", "כדי להשפיע".

וכאן בדיוק האזהרה!

זהו הפיתוי המסוכן ביותר. כאשר האדם כבר איננו מחפש כבוד באופן גס ופשוט, אלא משכנע את עצמו שהוא פועל מתוך אידיאל ושליחות.

לכן התנא איננו מסתפק ב"ושנא את הרבנות". אדם יכול באמת לשנוא כבוד גלוי, ובכל זאת להישאב אל השררה דרך תחושת אחריות ציבורית.

על כך הוא מזהיר: "אל תתוודע לרשות". אל תשתדל שיכירו אותך. אל תבנה לעצמך קשרים ומעמד אצל בעלי כוח. כי כוח ושררה הם פיתוי עדין וחזק מאוד, והאדם כמעט תמיד בטוח שהוא חסין מפניהם.

נמצא שהמשנה בונה מהלך מדויק: אהוב את עצם העשייה. שנא את השררה והמעמד. והיזהר במיוחד מן הדרך הערמומית שבה הכבוד מגיע עטוף ב"טובת הציבור".

וזו אולי האזהרה העמוקה ביותר. לא מן הכבוד הגלוי, אלא מן הכבוד המתחפש לאחריות.

סיפור לפרשת השבוע

הפתק שבכיס

"אל תשלח את זה."

פיני עמד בפתח חדר העריכה עם ספל קפה ביד, כזה קפה של מכונת משרד שכבר שנים מבקשת רחמים ולא מקבלת. השעה הייתה אחת עשרה וחצי בלילה, יום חמישי, רחוב מלכי ישראל עוד חרק בחוץ באוטובוסים אחרונים, ואני כבר לחצתי עם העכבר על הכפתור הכחול של "אישור לדפוס".

"תזוז," אמרתי לו. "הגליון יורד עוד עשרים דקות."

"נו, אז שירד בלי הדף הזה."

הוא אמר "הדף הזה" כאילו מדובר בחתיכת נייר סתמית.

אני הסתכלתי עליו. פיני היה מסוג האנשים שרואים בכתם על מפה "סיפור משפחתי", לא לכלוך. בן אדם לא תקין, במובן הטוב. אצלו כל אחד "מסכן", "מתאמץ", "לא התכוון". הוא היה העתק מדויק של ההיפוך שלי. אני, לעומתו, ראיתי עקום. מהר. חד.

הטור שלי נקרא "מן הצד". שם יפה. לא נאמר "מן הגובה", אף שבינינו, הרבה פעמים ישבתי בדיוק שם.

***

באותו שבוע כתבתי על שלוימי בלר, גבאי צעיר בבית הכנסת שלנו, בחור עם חליפה צרה וחיוך רחב, שהתחיל להזיז עניינים כאילו קיבל את הגבאות בירושה מסיני. הוא הכריז על שיפוץ, החליף את מקום הקופה, העיר לאנשים על רעש, וגרוע מכל, ביקש מהמתפללים לא לעמוד במעבר ליד ארון הקודש.

"זה לא ביקורת," פיני מלמל, "זו שחיטה!"

"שחיטה כשרה," אמרתי. "עם חלף בדוק."

הוא עשה פרצוף. "נחום, מה יש לך ממנו באמת?"

השאלה הזאת עצבנה אותי. כי היא הייתה פשוטה מדי. כי התשובה הייתה, לכאורה, ציבורית. סדר. דרך ארץ. שלא כל ילד עם טלפון וחולצה מגוהצת ינהל קהילה כמו מחסן של חד־פעמי.

"יש לי ממנו שהוא מתנשא," אמרתי.

פיני הניח את הקפה על השולחן שלי. הפלסטיק של הספל השמיע קליק קטן, מביש.

"קורח גם אמר את זה!!"

***

באותו רגע נכנס הרב שטיינר, העורך הישן שלנו, עם צעיף אפור שלא היה קשור למזג האוויר. הוא תמיד לבש צעיף כשהיה צריך לומר משהו לא נעים. היה לו חוש דרמטי מפותח.

"נחום," אמר, "ראיתי את הטור."

"מצוין!"

"לא מצוין!!"

הנה. התחיל המחול. אחד רך מדי, אחד זקן מדי, ואני באמצע, היחיד שעוד זוכר שיש דבר כזה אמת.

הרב שטיינר התיישב על הכיסא שמול שולחני. הכיסא הזה היה תוצרת "אפים ארצה", רגל אחת קצרה, וכל מי שישב עליו נראה מיד כאילו מודה באיזו אשמה.

"אתה כותב שם," הוא אמר, "ששלוימי צועק 'מדוע תתנשאו' על כל מי שלא מסכים איתו, ובאותו זמן הוא מבקש לעצמו שררה."

"בדיוק. זו הסתירה."

"וזה מזכיר לך את קורח."

"זה לא מזכיר לי. זה קורח על טורבו."

פיני כמעט נחנק מהקפה שלו. הרב שטיינר לא צחק.

"השאלה על קורח חזקה," הוא אמר לאט. "איך אדם בא בטענה על משה רבינו, 'מדוע תתנשאו', בזמן שהוא עצמו מבקש להתנשא. סתירה מיניה וביה. נכון?!"

"תודה רבה!"

"אבל שמעתי בשם רבי לייב חסמן," המשיך, "שהנקודה היא שבעל חוש ביקורת יכול לראות את החיסרון אצל הגדול שבגדולים, ולא להרגיש שהוא עצמו עומד בתוך אותו בוץ. הוא מבקר על דבר ששייך גם אצלו. העין שלו יוצאת החוצה, לא פנימה."

הוא עצר.

בחוץ עבר רכב ניקוי רחובות, רעש מתכתי כזה, כמו סיר ענק שנגרר על אבנים. בתוך החדר היה ריח של טונר חם וקפה ישן. פתאום התחשק לי לפתוח חלון, רק שלא היה חלון. חדרי מערכת נבנים לפעמים בלי חלונות כדי שעורכים לא ייזכרו שיש עולם.

"אז מה אתה אומר?" שאלתי, "שאסור לבקר?"

"לא אמרתי."

"אז מותר?"

"גם את זה לא אמרתי!"

שנאתי תשובות כאלה. הן הולכות כמו פינגווין, מתנדנדות מצד לצד, ובסוף עוד חושבות שהן חכמות.

הרב שטיינר הוציא מכיסו דף מקופל. הדף היה צהבהב, עם קיפול באמצע.

"תקרא."

"עכשיו?"

"דווקא עכשיו!"

פתחתי. בראש הדף היה כתוב בכתב קטן: "עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך".

מתחת לזה כתב הרב שטיינר בקיצור את הסיפור על רבי איסר זלמן מלצר: בחול המועד ביקש עט ודיו מתלמידו רבי דוד פינקל. תלמידו תמה, כתיבה בחול המועד? הרב אמר שזה שום דבר, אבל הוא צריך. כשרבי דוד נלחץ, אמר לו רבי איסר זלמן שזה עניין של פיקוח נפש. ואז כתב רבי איסר זלמן כמה מילים, הכניס לכיסו, וחזר ללמוד. אחר כך הסביר: באים אלי אנשים לברך חג שמח, ואני חושש שמא אראה חסרון באחד מהם. יהודי טרח ובא, ואני אסתכל עליו בעין של חנווני שבודק סחורה? לכן אני כותב את הפסוק, מוציא מדי פעם, וחושב על החסרונות שלי. בדרך כלל הוא הכין את הפתק לפני החג. הפעם שכח, ולכן ביקש לכתוב. אצלו היה זה פיקוח נפש.

קראתי את זה פעמיים. לא יודע למה. אולי בגלל שהמילים היו קצרות. דברים קצרים מסוכנים יותר מדברים ארוכים. אין להם איפה להתחבא.

"יפה," אמרתי. "מרגש. באמת. אבל אנחנו לא בחול המועד!"

פיני לחש, "אתה גם לא רבי איסר זלמן!"

"תודה על העדכון!!"

***

הרב שטיינר קם. "הטור לא יורד לדפוס ככה!"

"אתה מצנזר אותי?"
"אני עורך אותך!"
"זה אותו דבר, רק עם עניבה...!"
הוא הביט בי במין עייפות שכבר לא ביקשה לנצח. "תכתוב מחדש. יש לך רבע שעה."
רבע שעה. זה היה מצחיק. לבנות טור חדש ברבע שעה זה כמו לבקש מאדם ללכת למדבר סהרה ולחזור על רגל אחת, ועוד להביא קבלה. אבל כתבתי. כלומר, ניסיתי. האצבעות רצו למקומות שהכירו. "עסקנים צעירים", "התנשאות", "רמיסת הציבור", "כבוד במסווה של קדושה". מילים שמנות. מילים שיודעות לעשות רעש.
ואז ראיתי על המסך את המשפט שכבר כתבתי קודם:
"כל הפוסל, פסול."
לא אני המצאתי. חז"ל אמרו. אבל על המסך שלי זה נראה פתאום כמו מראה קטנה, זולה, מהסוג שתולים במעלית. אתה נכנס עם סבר פנים ומגלה אף עקום, כתם על הצווארון, וקצת אדם שאתה לא רוצה לפגוש.
נזכרתי במה שאמרה לי אשתי בבוקר. לא הייתה בינינו שיחה ארוכה אז. רק היא אמרה, כשיצאתי, "תיזהר עם המילים שלך." ואני אמרתי, "המילים שלי בסדר." והיא אמרה, "זה מה שמפחיד אותי - המחשבה הזו שלך."
חזרתי למסך.
שלוימי בלר. חליפה צרה. חיוך רחב. גבאי חדש.
לפני חודש הוא העיר לי לא להשאיר ספרים על הבימה אחרי התפילה. "ר' נחום, במחילה, זה מפריע לשיעור הבא." 'במחילה'. המילה הזאת שלו. 'מחילה' - עם שיניים של כריש. מאז פיתחתי כלפיו אנטי.
מהרבע שעה נשארו רק עשר דקות.
פיני התקרב. "נחום, אולי תכתוב על הרעיון בלי השם שלו?"
"ומה עשינו בזה?"
"אולי משהו טוב."
"אתה יודע מה הבעיה שלך?" אמרתי. "אין לך עמוד שדרה!!"
הוא שתק. רק הרים את הספל, גילה שהוא ריק, החזיר אותו. פעולה קטנה, אבל היא דקרה יותר מתשובה.
***
הרב שטיינר חזר לחדר.
"נו?"
"אני עובד."
"יש עוד דבר אחד," אמר.
"עכשיו כמובן."
הוא הושיט לי מעטפה. "שלוימי השאיר את זה בשבילך אחר הצהריים. שכחתי לתת."
המעטפה הייתה פשוטה. בפנים היה פתק, בכתב עגול.
"ר' נחום היקר,
שמעתי שאולי נפגעת ממני כשביקשתי לא להשאיר ספרים על הבימה. אני מתנצל. לא התכוונתי. אני קצת לחוץ עם השיפוץ כי זה לא באמת שיפוץ. אנחנו מסדרים מקום נגיש לר' מיכאל לוין, שלא מצליח לעלות מדרגות כבר חודשיים ומתבייש לבקש. בבקשה לא לפרסם. הוא לא רוצה שיידעו. תודה על כל מה שאתה כותב, זה מחזק הרבה אנשים, גם כשאתה נותן על הראש.
שלוימי."
קראתי.
החדר כאילו התכווץ. המזגן המשיך לקרקש. מישהו במסדרון צחק צחוק קצר, טיפשי. העולם לא התחשב בזה שאדם כרגע נפל מהמדרגה של עצמו.
ר' מיכאל לוין. הזקן מהשורה השלישית. באמת לא ראיתי אותו לאחרונה. או שראיתי ולא ראיתי, שזה מקצוע שלם אצלי.
***
פתאום עלה לי ריח ישן, מופרך: דבק פלסטי של כיתה ג', יום שבו המלמד אמר לי שאני "ילד עם הבחנה חדה", אחרי שתיקנתי לחבר קריאה לא נכונה. 'הבחנה חדה'. איזה פרס קיבלתי אז. מאז אני מסתובב עם הסכין הזאת בכיס, חותך תפוחים ואנשים, לפי הצורך.
כעת הרבע שעה הפכה לחמש דקות.
אין זמן. למחוק. להשאיר. לשכתב. מה אני, שקרן? הרי היו דברים נכונים! שלוימי באמת קצת מתנשא. או שאני? מדוע תתנשאו. מצחיק/לא מצחיק?!
כל אדם יהיה גדול ממך בעיניך. איגרת הרמב"ן, השורה הזאת שכולם תולים בתלמודי תורה, כאילו ילד בן שבע אמור להבין מה שאדם בן ארבעים ושש לא מצליח לבלוע. כל אדם! גם שלוימי. גם פיני עם הקפה המבחיל שלו. גם אני?!
המסך בהק.
כתבתי כותרת חדשה: "הגבאי שלא הכרתי".
מחקתי.
כתבתי: "עיניים בכיס".
מחקתי.
הרב שטיינר אמר, "נחום."
"די."
הוא לא ענה.

כתבתי טור קצר. עקום. לא מבריק. בלי בקורת. כתבתי על קורח, על השאלה איך אדם צועק על התנשאות בזמן שההתנשאות יושבת אצלו בסלון ושותה כוס תה. כתבתי בשם בעלי המוסר שאדם בעל חוש ביקורת עלול להחמיץ את החיסרון שלו עצמו. הזכרתי את איגרת הרמב"ן, "כל אדם יהיה גדול ממך בעיניך", לא כמו סיסמה, אלא מתוך הבנה עמוקה. כתבתי על "כל הפוסל פסול", ועל הבקשה של רבי אלימלך מליז'ענסק שנראה מעלת חברינו ולא חסרונם. לא הזכרתי את שלוימי. לא הזכרתי את ר' מיכאל. הכנסתי בסוף את רבי איסר זלמן והפתק בכיס, בקיצור, כמו שמספרים דבר כשמפחדים שהוא יברח אם נאריך בו. שלחתי.

הגליון ירד לדפוס בשתים עשרה ושבע. פיני אמר, "יישר כוח," בקול של אדם שלא רוצה לנצח בקול רם. הרב שטיינר לקח את הצעיף שלו והלך. אני נשארתי עוד דקה מול המסך הריק.

***

בבוקר, בבית הכנסת, שלוימי עמד ליד הקופה החדשה עם מברג ביד. כן, מברג. גבאי עם מברג זה מראה שמוריד ממנו קצת מהמלכות. הוא ניסה לחזק מדף, והמדף סירב לו בעקשנות של פרד.

עברתי לידו.

"ר' נחום," הוא אמר, "בוקר טוב."

כמעט אמרתי לו משהו יפה. ממש כמעט. במקום זה יצא לי, "המדף עקום."

הוא הביט במדף, אחר כך בי.

"נכון," אמר. "אבל פחות ממני."

לא ידעתי אם הוא צוחק או מתבדח.

הכנסתי יד לכיס המעיל. שם היה הפתק שהרב שטיינר נתן לי, מקופל לא טוב. "עיניך לנוכח יביטו". הנייר התחכך באצבע.

באותו רגע נכנס ר' מיכאל לוין לאט, נשען על מקל חדש, והספסל הראשון כבר הוזז בשבילו. שלוימי לא הסתכל לראות מי שם לב. הוא רק ירד על ברך אחת וסובב עוד בורג.

הפתק נשאר בכיס.

היד שלי נשארה שם עוד רגע, כאילו מחפשת מטבע ולא מוצאת.

מעתה, עקב הגבלות טכניות, קבלת העלון בדוא"ל תהיה אך ורק על ידי הצטרפות לקבוצה. עמכם הסליחה.
להצטרפות לקבוצה שלחו הודעה לכתובת: nerleyoel+subscribe@googlegroups.com.

לתרומות הנצחות והקדשות או להזמנת סיפורים יש לפנות ל - nerleyoel@gmail.com.

בתבונות תנהל מלחמה! / חכמתה של אשת און בן פלת

וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת (טז, א)

להלן מאמר מחכים ששלח לי הרב חיים גוטסדינר שליט"א:

בפרשתנו מסופר על המחלוקת המפורסמת שיזמו קרח ועדתו. הגמרא במסכת סנהדרין (קט ב) מספרת על אשתו של און בן פלת משבט ראובן, שהצילה את בעלה מן המחלוקת ומלהבלע באדמה (לעומת אשתו של קרח שליבתה את אש המחלוקת).

ברצוני להתמקד בדברי אותה אשה חכמה וללמוד ממנה יסוד גדול לחיים.

וזו לשון הגמרא: 'אמר רב, און בן פלת אשתו הצילתו. אמרה ליה **מאי נפקא לך מינה?** אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא'... עכ"ל הגמרא. לאחר דברים אלה, עוד עושה אשתו של און בו פלת מעשה נוסף, אבל נתמקד בדברי השכנוע שאמרה.

א. **מאי נפקא לך מינה?** -

זו פשוט עצה מדהימה ויסודית לשאלה שכל אדם חייב לשאול את עצמו רגע לפני שהוא נכנס למלחמה, למחלוקת, למריבה, לפגיעה, להעלבות וכדומה, **מה יצא לי מזה?** זו שאלה גדולה, שבאה לשים את הפוקוס על איך הסיטואציה הקשה/ המעצבנת/המעליבה וכדומה **תראה בעוד שבועיים**, ממרחק של זמן. אבל בעיקר, תשים בפניי את התובנה **שהשאלה המרכזית היא, האם משהו טוב יצא מהתגובה שלי?** כי ברגע שיש לי את היכולת לשאול את השאלה, זה מביא אותי לקבל כל סיטואציה **בפרופורציה הנכונה** ו**הראויה שלה**, **וממילא מאפשרת לי להגיב בפרופורציה המתאימה** ולא לפתח ולהעצים למימדים שאינם פרופורציונליים שיוצאים משליטה.

ב. היא בחכמתה, איננה מתעלמת מרצונו, איננה מוכיחה אותו על תאות הכבוד שלו, לא אומרת לו שזה שטויות חסרות תוחלת, **כי זה לא הזמן עכשיו**, אלא להיפך, מתחברת לשאיפותיו לכבוד ואומרת לו 'אתה תמיד תהיה התלמיד, אצל קרח או אצל משה, **אתה לעולם תהיה מספר 2!** אז למה לך?'...

איזו חכמה של אשה, שעליה מביאה הגמרא את הפסוק ממשלי (יד א) '**חַכְמוֹת נָשִׁים בנתה ביתה**'.

ולמדנו מדבריה, שני יסודות גדולים ועצומים:

ראשית, שאל את עצמך לפני כל מהלך **למאי נפקא מינה?** שאלה המקפלת בתוכה, איזו תועלת תצמח מהמעשה שלי או התגובה שלי? האם זה שווה את זה? ואיך זה יראה ממרחק של זמן?

ושנית, כשרוצים להוכיח ולשכנע מישהו לרדת מהעץ, אין לומר לו "שטויות" ולבטלו , כי אז לא יקשיב כלל, אלא תתחבר לרצונותיו, ודווקא דרך שם תראה לו כמה זה לא נכון לו **לשיטתו!... עד כאן המאמר.**

על תמימותו ושלימותו של **רבי זלמן בנו של הרב דוד בהר"ן**, היה רבי שמואל אהרן יודלביץ' מספר את הסיפור הבא: בירושלים, פרצו המתפרצים פרצות, ניסו לסדוק את חומות קדושתה. היו שומרי החומות עומדים בפרץ, מוחים ומשמרים את קדושת ירושלים ככל יכלתם.

ברחוב יפו הייתה מספרה. הספר, אדם אלים ופורק עול, שירת את לקוחותיו עד לשעה מאוחרת בערב שבת. באו מקדשי שביעי למחות ולתבוע את

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו,
מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

טועמיה - דפוס ספיר פרשת קרח תשפו

כבוד השבת. נתן עליהם הגברתן בקולו: "אם לא תסתלקו - אהרוג אתכם"!

נבהלו ונשאו רגליהם. פיקוח נפש דוחה מצות תוכחה, ואדם זה ניכר היה בכעסו... אך הספר נשא עיניו, וראה את הצדיק רבי זלמן בהר"ד שנותר עומד בחנות, לבדו.

"ואתה", נהם לעומתו, "מה מעשיך פה?!"

"אומר לכבודו", ענהו ב'תמימותו'. "השעה מאוחרת, וחוששני, שאם לא יסגור מיד את חנותו, יעבור זמן תפילת המנחה"...

דבריו התמימים פילחו את לבו של הספר. הללו באו למחות בו שלא יחלל את השבת - ויהודי זה חושבו ל"מנחה - איד", יהודי המקפיד להתפלל מנחה בזמנה. בעוד הוא עצמו, כבר חשב עצמו ל'גוי'...

אם כך, אמר לעצמו, לא אבדה תקוותי! איני 'מופרך כליל', איך בין נישט 'אפ גיפרעגט אין-גאנצין'... מיד פנה אל היושבים וממתינים לתורם ואמר: "רבותי, סוגרים - והולכים להתפלל!"

ומני אז היה סוגר את המספרה עם השמע הצפירה...

(מתוך 'דברים של טעם, בשם ספר מעילו של שמואל, עמ' קע)

סח רבי שלמה הופמן זצ"ל: המשגיח רבי גדליה אייזמן זצ"ל, מישיבת קול תורה, היה איש חינוך משכמו ומעלה. יעיד על כך המעשה הבא:

בחור יתום הגיע ללמוד בישיבת קול תורה. כאשר סיים לסדר את חפציו בחדרו, שאל את חבריו: "רצוני ללכת הערב לקולנוע, ממי עלי לבקש רשות"?

חבריו חמדו לצון ובמקום לנזוף בו, שלחוהו למשגיח רבי גדליה. הם עקבו בדריכות לראות איך יתפתחו הדברים...

הלה ניגש לרבי גדליה, שוחח איתו מספר דקות, רבי גדליה חייך אליו באדיבות וגם הבחור נראה שיצא מרוצה מהשיחה.

נגשו חבריו ושאלוהו: "מה אמר לך המשגיח"? השיב הלה: "הוא התעניין איזה סרט ברצוני לראות שם. הסברתי לו שהערב יש הקרנה על חיי בעלי החיים באפריקה, כיצד הם חיים וממה הם ניזונים וזה מאוד מעניין אותי. ואכן המשגיח אישר לי ללכת"...

הדבר היה לפלא בעיני תלמידי הישיבה.

אחרי שבוע קרא רבי גדליה לבחור, ושאלו אם נהנה מהסרט. הלה השיב: "אכן כן, מאוד נהנתי"!

בקשו המשגיח שיתאר לו מה בדיוק ראה שם אודות כל בעלי החיים. השיב הלה: אינני זוכר בדיוק את הכל, אך בסך הכל נהנתי מאוד.

שאלו המשגיח: "הרי אתה יתום, אם כן האם אמך עובדת? ממה היא מתפרנסת"?

השיב הבחור: "היא שוטפת חדרי מדרגות".

שאל המשגיח: "וכמה היא מרויחה"?

השיב הלה: "עשרים לירות לשבוע".

שאל המשגיח: "וכמה עלה לך כרטיס הכניסה לסרט"?

"חמש לירות" השיב הבחור.

אמר לו המשגיח: "חושבני שכדאי שתרחם על אמך היקרה והאומללה. היא מרויחה רק עשרים לירות לשבוע, מתוכם אתה משלם חמש לירות דמי כניסה לקולנוע, ומה יישאר לה... מילא אם היית זוכר כל פרט ממה שראית שם, ניחא. אבל אתה הרי מודה שכבר שכחת מה בדיוק ראית שם, האם לא כדאי לרחם על אמך האומללה ולהותיר לה את חמשת הלירות למחייה"?

הדברים נכנסו לליבו - והייתה זו הפעם הראשונה והאחרונה בה הלך לקולנוע, מיני אז השקיע עצמו אך ורק בעולמה של תורה.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.
ישראל חיים בלומנטל.
לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י אחד הקוראים לזיכוי הרבים

פניני בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

נערך מספרו החדש של הרב שליט"א פניני בית לוי - חלק ג' › לרכישת הספר חייגו 0586666447 | 0585664447

מעלת ההכנעה

פָּרָשַׁת קֹרַח מְסַפֶּרֶת עַל אָדָם גָּדוֹל בְּקִנְיָה מִדָּה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר, שֶׁשְּׁמוֹ הָיָה קֹרַח. הוּא הָיָה מִנּוֹשְׂאֵי הָאָרוֹן. מִי שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת מִנּוֹשְׂאֵי הָאָרוֹן, הָיָה בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. לֹא כָּל אֶחָד הָיָה יָכוֹל לָשֵׂאת אֶת הָאָרוֹן, רַק אָדָם בַּעַל הַשָּׂגוֹת גְּבוֹהוֹת. קֹרַח הָיָה עָשִׁיר מֻפְלָג שֶׁכִּמְעַט לֹא הָיוּ כְּמוֹתוֹ. יֵשׁ אֲפִלּוּ פִּתְגָּם שֶׁאוֹמֵר - 'עָשִׁיר כְּקֹרַח'. זֶה לֹא נֶאֱמַר מֵעוֹלָם עַל אַף אֶחָד אַחֵר. לֹא הָיָה חָסֵר לוֹ דָּבָר, הָיוּ לוֹ מַעֲמָד, כָּבוֹד, עֲשִׁירוּת וְהוּא הָיָה בַּעַל דַּרְגָּה רוּחָנִית גְּבוֹהָה בְּיוֹתֵר.

יוֹם אֶחָד נִתְקַף קֹרַח בְּרוּחַ טֻמְאָה, רַחֲמָנָא לִיצְלַן, וְיָצָא נֶגֶד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. הוּא לָקַח עִמּוֹ מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, וְהֵקִים מִפְלָגָה נֶגֶד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, נֶגֶד הַתּוֹרָה, נֶגֶד הַקָּבָּ"ה. הוּא דִּבֵּר עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּבִטּוּיִים קָשִׁים מְאֹד וְנִסָּה לְעוֹרֵר מְהוּמָה, לוֹמַר שֶׁחַס וְחָלִילָה יֵשׁ אֵיפָה וְאֵיפָה. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כִּבְיָכוֹל מְמַנֶּה לְתַפְקִידִים חֲשׁוּבִים רַק קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ.

קֹרַח רוֹצֶה דֵּמוֹקְרַטְיָה. שֶׁכֻּלָּם יִהְיוּ שָׁוִים. הַדָּבָר הַנּוֹרָאִי בְּיוֹתֵר, שֶׁקֹּרַח מַכְחִישׁ אֶת הַהַנְהָגָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַד כֹּה, אַחֲרֵי שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל רָאוּ בְּעַצְמָם כַּמָּה הוּא מַנְהִיג גָּדוֹל וּבַעַל מוֹפְתִים. קֹרַח הִכְחִישׁ אֶת הַכֹּל עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה צָרִיךְ לְהוֹכִיחַ קָבָל עַם וְעֵדָה, שֶׁהוּא צוֹדֵק וְלֹא קֹרַח. קֹרַח הִצְלִיחַ לְבַלְבֵּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְרֹם לָהֶם לַחְשֹׁד בְּמֹשֶׁה.

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּקֵּשׁ לַעֲרֹךְ מִבְחָן וּלְהַקְטִיר קְטֹרֶת כְּדֵי לְהוֹכִיחַ בְּמִי בָּחַר אֱלֹקִים, וְכֵן הִבְטִיחַ שֶׁמִּי שֶׁלֹּא צוֹדֵק, יָמוּת בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה. הַקָּבָּ"ה יִבְרָא בְּרִיאָה חֲדָשָׁה שֶׁתַּהֲרֹג אוֹתָם. כֻּלָּם רָאוּ אֶת יַד ה'. הָאֲדָמָה פָּתְחָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אֶת קֹרַח וְדָתָן וַאֲבִירָם, בְּנֵיהֶם, נְשֵׁיהֶם, תִּינוֹקוֹת, וְכָל הָרְכוּשׁ, לֹא נִשְׁאַר שׁוּם דָּבָר. וְאֵשׁ יָצְאָה מֵאֵת ה' וְשָׂרְפָה אֶת מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים הָאִישׁ מַקְטִירֵי הַקְּטֹרֶת, רָאוּ כֻּלָּם שֶׁמֹּשֶׁה אֱמֶת וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת.

שְׁאֵלָה גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה מִתְעוֹרֶרֶת כָּאן. שׁוֹאֵל זֹאת בַּעַל הַשֵּׁבֶט מוּסָר, רַבִּי אֵלִיָּהוּ הַכֹּהֵן מֵאִיזְמִיר. בִּשְׁבִיל מָה הָיָה צָרִיךְ לְהָבִיא קְטֹרֶת וּלְהוֹכִיחַ מִי אִישׁ אֱמֶת, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אוֹ קֹרַח? לָמָּה צָרִיךְ הָיָה לִטְרֹחַ וּלְהָבִיא הוֹכָחוֹת? אֶפְשָׁר הָיָה לְהוֹכִיחַ בְּצוּרָה פְּשׁוּטָה מְאֹד. הַמָּן שֶׁיָּרַד בַּמִּדְבָּר, הָיָה מַבְחִין בֵּין אֲנָשִׁים צַדִּיקִים לְכָאֵלֶּה שֶׁלֹּא. לַצַּדִּיקִים הָיָה הַמָּן יוֹרֵד בְּפֶתַח הַבַּיִת, וְלְמִי שֶׁלֹּא הָיָה צַדִּיק, הָיָה הַמָּן יוֹרֵד רָחוֹק מִבֵּיתוֹ, וְהוּא הָיָה נֶאֱלָץ לָלֶכֶת בָּרֶגֶל כְּדֵי לְהַשִּׂיג מָן. אֶפְשָׁר פָּשׁוּט לָקוּם בַּבֹּקֶר וְלִרְאוֹת אֵיפֹה יוֹרֵד הַמָּן שֶׁל קֹרַח, וְאֵיפֹה יוֹרֵד הַמָּן שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.

מְתָרֵץ בַּעַל הַשֵּׁבֶט מוּסָר שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁבּוֹ חָלַק קֹרַח עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, לֹא יָרַד מָן וְאִי אֶפְשָׁר הָיָה לְהוֹכִיחַ אֶת זֶה דֶּרֶךְ הַמָּן. לָמָּה לֹא יָרַד מָן? אוֹמֵר בַּעַל הַשֵּׁבֶט מוּסָר שֶׁהַקָּבָּ"ה רָצָה לָתֵת בְּחִירָה. אָדָם צָרִיךְ לְהַפְעִיל אֶת הַהִגָּיוֹן, לְהַפְעִיל אֶת דַּעַת הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹ וְלָדַעַת שֶׁאִם הַקָּבָּ"ה בָּחַר בְּמֹשֶׁה, הוֹלְכִים אַחֲרֵי מֹשֶׁה בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם, וְלֹא צָרִיךְ לְהִתְפַּעֵל מִכָּל מִינֵי דְּבָרִים אֲחֵרִים. יֵשׁ בְּחִירָה, וְקֹרַח בָּחַר בְּדֶרֶךְ שֶׁל מַחֲלֹקֶת. הוּא בָּחַר בַּצַּד הָרַע, בָּחַר לְהָמִיט אָסוֹן עַל כָּל הָעֵדָה, עַל כָּל אוֹתָם נְשִׂיאִים קְדוֹשִׁים, שֶׁכֻּלָּם, בַּר מִינַּן, נִשְׂרְפוּ בַּמַּחֲלֹקֶת הַקָּשָׁה הַזֹּאת.

זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁלִּפְעָמִים הַקָּבָּ"ה רוֹמֵז לַבֶּן אָדָם תַּחֲזֹר בְּךָ. תַּכְנִיעַ אֶת עַצְמְךָ. יֵשׁ לְךָ הִזְדַּמְּנוּת לְהוֹכִיחַ שֶׁאֵינְךָ מַאן דְּאָמַר. אֵינְךָ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים כָּאֵלּוּ, אֲבָל קֹרַח לֹא רָצָה לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ. קֹרַח הָיָה בַּעַל גַּאֲוָה וְרוֹדֵף אַחֲרֵי כָּבוֹד וְלֹא רָצָה לְהוֹרִיד אֶת רֹאשׁ אֲפִלּוּ בִּמְעַט, וְהַתּוֹצָאָה הָיְתָה שֶׁהָאֲדָמָה פָּתְחָה אֶת פִּיהָ לִבְלֹעַ אוֹתוֹ וְאֶת דָּתָן וַאֲבִירָם. בְּנֵי קֹרַח נִבְלְעוּ גַּם הֵם בָּאֲדָמָה, אֲבָל הִרְהֲרוּ בִּתְשׁוּבָה, הִכְנִיעוּ אֶת עַצְמָם, וְזָכוּ לְהִנָּצֵל. קֹרַח עַצְמוֹ שָׁקַע גַּם הוּא בָּאֲדָמָה. כְּשֶׁהָיָה שָׁקוּעַ כְּבָר בַּחֲצִי גּוּף, הוּא הִתְחַנֵּן לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁיַּצִּיל אוֹתוֹ, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר לוֹ שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַצִּילוֹ אִם יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. אָמַר קֹרַח לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהוּא לֹא רוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. אֵיזוֹ עַקְשָׁנוּת! בְּעוֹד פָּחוֹת מִדַּקָּה הוּא יוֹרֵד לְמַטָּה, לַגֵּיהִנֹּם, וּבָחַר לֹא לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ.

> לִפְעָמִים אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת לְהַכְנִיעַ אֶת הַגַּאֲוָה שֶׁלּוֹ, אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, אֶת הָאֵגוֹ שֶׁלּוֹ. אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא בְּמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת דַּף ז, וְצָרִיךְ לְשַׁנֵּן הֵיטֵב אֶת דְּבָרֶיהָ: טוֹבָה מַרְדּוּת אַחַת בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם יוֹתֵר מִמֵּאָה מַלְקִיּוֹת

מֶה הָיְתָה הַזְּכוּת שֶׁל בְּנֵי קֹרַח, אֵיךְ הֵם זָכוּ לְהַרְהֵר תְּשׁוּבָה? הֲרֵי הֵם הָיוּ בְּשִׂיא הַמַּחֲלֹקֶת. כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ בִּתְחִלַּת הַפָּרָשָׁה שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הִגִּיעַ לְשַׁכְנֵעַ אֶת הַצַּד הַשֵּׁנִי כְּדֵי לְנַסּוֹת לְפַיֵּס וְלַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם. הוּא הִגִּיעַ לְדָתָן וַאֲבִירָם, וּבְנֵי קֹרַח, שֶׁהָיוּ שָׁם, הִתְלַבְּטוּ אִם לַעֲמֹד לִכְבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. מִצַּד אֶחָד, אִם הֵם עוֹמְדִים הֵם פּוֹגְעִים בְּאַבָּא שֶׁלָּהֶם, וּמִצַּד שֵׁנִי, אִם הֵם לֹא עוֹמְדִים, הֵם פּוֹגְעִים בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ. הֵם הֶחְלִיטוּ שֶׁכֵּיוָן שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הוּא שְׁלִיחַ ה', הֵם יַעַמְדוּ בְּפָנָיו. הֵם הִכְנִיעוּ אֶת עַצְמָם לִפְנֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְזֶה מַה שֶּׁהִצִּיל אוֹתָם וְגָרַם לָהֶם לְהַרְהֵר בִּתְשׁוּבָה.

זֶה יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת, לִפְעָמִים אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת לְהַכְנִיעַ אֶת הַגַּאֲוָה שֶׁלּוֹ, אֶת הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, אֶת הָאֵגוֹ שֶׁלּוֹ. אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא בְּמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת דַּף ז, וְצָרִיךְ לְשַׁנֵּן הֵיטֵב אֶת דְּבָרֶיהָ: טוֹבָה מַרְדּוּת אַחַת בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם (לְפִי הַמַּאן דְּאָמַר הַשֵּׁנִי) יוֹתֵר מִמֵּאָה מַלְקִיּוֹת. לִפְעָמִים אֶפְשָׁר לְהַלְקוֹת אֶת הָאָדָם כְּדֵי שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה גַּם מֵאָה מַלְקוֹת, אֲבָל זֶה לֹא עוֹזֵר וְהוּא לֹא חוֹזֵר. רַק כְּשֶׁאָדָם מַלְקֶה אֶת עַצְמוֹ, שׁוֹבֵר אֶת הַגַּאֲוָה שֶׁלּוֹ, שׁוֹבֵר אֶת הָרָצוֹן שֶׁלּוֹ, אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת, מַרְדּוּת אַחַת, שָׁוָה יוֹתֵר מִכָּל הַמַּלְקִיּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. הַכְנָעָה אַחַת מְקָרֶבֶת לַה'.

אוֹמֵר הַפֶּלֶא יוֹעֵץ דָּבָר מַדְהִים, שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לַחְקֹק אוֹתוֹ עַל לוּחַ לִבּוֹ: מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ, הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ מִתְקַבְּלוֹת עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד. מֻבְטָח לוֹ שֶׁהַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ יִתְקַבְּלוּ בַּשָּׁמַיִם, כִּי הֵן עוֹלוֹת יְשִׁירוֹת לְכִסֵּא הַכָּבוֹד וְלֹא עוֹבְרוֹת דֶּרֶךְ מַשְׂטִינִים

המשך בעמוד 3 ››

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:08	20:20	21:18

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ דוד בן השאנה ז"ל | לע"נ רחל בת שושנה ע"ה | לע"נ ישראל בן חביבה ז"ל | לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל | לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

טועמיה - דפוס ספיר פרשת קרח תשפו

שתקתי ונושעתי

מגיד המישרים, הרב יעקב חנון הי"ו, מספר את סיפורו הנפלא. לרוב, כאשר אני פותח את פי לדרוש ברבים, אני מתחיל בסיפור. "מעשה שהיה כך היה". אף הפעם מעשה שהיה יש לי לספר לכם, והוא מעשה בו אני מופיע בעצמו, וכך היה. בראש חודש אדר א' תשע"ט הוזמנתי לשאת דברים בסעודת ראש חודש בפני חבורת אברכים. הסעודה התחילה עוד לפני שהגעתי, וכאשר הופעתי לפני הציבור הלא גדול, כבר היו שם כמה בקבוקים ריקים. התחלתי ואמרתי: "מעשה שהיה כך היה", ומיד פתח אחד מהמסובים, זה אשר כמה דקות לפני בואי בירך על בקבוק שלם של יין משובח, והתחיל לדבר גם כן. הוא השתיק אותי וטען שרשות הדיבור מגיעה לו. בשלב הזה זה עוד היה מצחיק. הנה שיכור אמיתי לפנינו.

הוא נרגע, ואני התחלתי בפעם השנייה: "מעשה שהיה כך היה", ומיד התחיל שיכור שני להפריע, הוא והקודם לו חברים לוודקה, והפעם תורו לדבר. הוא דיבר מה שדיבר בעיניים דולקות והשתתק. התחלתי בשלישית: "מעשה שהיה כך היה", והשיכור הראשון פתח שוב. הוא לא רוצה דיבורים עכשיו, הוא רוצה שירים. עכשיו שרים שירי פורים! הוא מתחיל 'ליהודים ליהודים', וכולם מצטרפים. העסק נרגע ואני שוב מתחיל. שבע פעמים שבע הקפות. "מעשה שהיה כך היה".

התוכנית היתה שאדבר רק חצי שעה, והנה כבר עברו פעמיים 'חצי שעה', ולכלל דיבור לא הגעתי. אמרתי לציבור: "מורי ורבותי, זמני יקר, ועלי להשתתף היום בחגיגת בר מצווה. תנו לי בבקשה את רשות הדיבור, ואחר כך תמשיכו בשירה ובריקודים עד אור הבוקר...". משמשמעו שני השיכורים את דברי, אחרי ששתו ארבע כוסות נוספות, הם פצחו את פיהם בלעג ובבוז: "מי שמך לדרשן? מי ביקש ממך להפריע לנו את סעודת ראש חודש אדר? תן לנו לרקוד כאוות נפשנו, ואתה לך-לך לבר מצווה ולכל הרוחות ואל תאיים עלינו", וכדי שלא אחשוב שמדובר רק בבדיחה, קיימו השניים מצוות לוויה בגופם, וטלטלו אותי החוצה, אל הרחוב האפל, בתוספת צעקות "לך מפה ואל תחזור לכאן".

לילה ירושלמי קר וחשוך, אפילו הלבנה חלושה וקטנטנה בליל ראש חודש. ואני כאוב, מבוזה ומושפל עד עפר. החוויה הקשה עוברת לי בראש שוב ושוב, כשאני שומע את עצמי כתקליט שבור: "מעשה שהיה כך היה"... מילא השיכורים, דנתי אותם לכף זכות. היה ברור שהאלכוהול דיבר מגרונם. אבל איפה כל האברכים האחרים שישבו שם? ומה עם בעל הבית שהזמין אותי לדרוש? למה הם לא ניסו לעשות משהו? למה איש לא יצא לפייס אותי? להתנצל? להגיד כמה מילים? ככה זרקו אותי ככלי אין חפץ בו, בה בשעה שקראו לי במיוחד לדרוש ולהנעים את הסעודה?!

איך כתוב בסיפור של בר קמצא- "מדשתקו רבנן, שמע מינה שנוח להם בזאת" (גיטין נו.). עם המחשבות האלו הלכתי הביתה, והדבר היחיד שרציתי היה לישון. כמו כל יהודי מאמין, התחלתי לומר "ריבונו של עולם...", המשכתי באמירת קריאת שמע, והלכתי לישון כשדמעות בעיני. מנסה לשכוח הכל. מחר יתחיל יום חדש. אבל בהשגחה פרטית לא הצלחתי לישון. זיכו אותי מן השמים לא להירדם, כי 'הריני מוחל לכל מי שהכעיס והקניט אותי', לא הושלם היום. אי אפשר ללכת לישון כך.

'יעקב ניסן', אמרתי לעצמי, 'ודאי זוכר אתה את המעשה שדרשת לפני זמן מה ביום רביעי בבית הכנסת 'שושנים לדוד', אחרי שהציבור אמר 'נשמת' ברוב עם. סיפרת אז על הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, שבאו אליו לבקש שיתפלל על ילד ירושלמי במצב קשה מאוד. הרבי רבי שלמה הלך למקווה, וכאשר חזר לא היתה בפיו בשורה טובה. כולם ידעו שאם כך הדבר, מי יודע אם לא נגזרה כבר הגזירה. אך הרבי לא אמר נואש. יש עוד סיכוי אחד בלבד. הוא יצא לרחוב לחפש בזיונות, אולי ואולי יש תקווה. בסיעתא דשמיא התנפל עליו אחד מהקבצנים שם בדיבורים איומים ונוראים, בזיונות שתצילנה אוזניים משמוע. שתיקה גמורה, קיבל הכל באהבה, והתפלל אז מעומק ליבו על הילד הירושלמי, והוא אכן נושע. הילד ניצל לחיים טובים, תוך כמה ימים חזר הביתה ילד בריא, וחי מאז שנים ארוכות בבריאות.

ושוב אירע מעשה, והפעם הזכירו לפני הרה"ק את נכדתו, הרבי שתק, ביתו של רבי גדליה משה זי"ע שחלתה במחלה קשה. הרבי הלך למקווה וחזר ללא בשורה טובה. הוא יצא גם הפעם לסמטאות שכונת בית ישראל, לחפש בזיונות, אבל איש לא העז לעשות זאת. הכל פנו אליו ביראת כבוד, ביקשו שיברך אותם והתנהגו בפניו בהכנעה ובדרך ארץ. עתה הבין הרבי כי כלו כל הקיצין. על ידי כבוד לא פועלים ישועות, ואכן, נשמתה הטהורה של הנכדה, הילדה הקטנה, עלתה למרום ונטמנה בהר הזיתים.

מול עיני רוחי נעמדה אחותי היקרה. שזה כשתים עשרה שנים ממתינה לילדים, והרופאים אמרו שצריכים ניסים כדי שמישהו יקרא לה 'אמא'. כאילו שמעתי אותה מתחננת אלי שאמחל ואסלח לאותם שיכורים וחבריהם. כבוד יש לך מספיק מכל הדרשות היפות שלך, אבל בושות כאלה... יכול להיות שזו הזדמנות של פעם בחיים!

"משמשמעו שני השיכורים את דברי... הם פצחו את פיהם בלעג ובבוז: "מי שמך לדרשן? מי ביקש ממך להפריע לנו את סעודת ראש חודש אדר? תן לנו לרקוד כאוות נפשנו, ואתה לך-לך לבר מצווה ולכל הרוחות ואל תאיים עלינו"

מכבוד לא רואים ישועות, אבל מבזיונות כן. בבקשה, אחי היקר, אנא סלח להם והתפלל עלינו. מתחת לשמיכת החורף צעק ליבי אל השם. בדמעות שליש הודעתי כי אני, יעקב ניסן בן אליהו נחמן ושושנה שיחיו, מוחל וסולח לכל החבורה כולה, והריני מתחנן אל הבורא יתברך שבזכות זו יושיע את אחותי, נחמה בת שושנה, בזרע של קימא אמן ואמן. מרגע לרגע הפכו דמעות הצער לדמעות של שמחה. הודיתי לבורא עולם על שזיכני להיות שליח לישועתם של אחותי וגיסי, שיתברכו בזרע של קימא, ואז נתקיים באמת 'משכנס אדר מרבים בשמחה.'

אחרי כמה ימים באתי לבית הורי וסיפרתי את כל הסיפור. הודעתי לאמי שתחי' שעליה להרבות 'במזמור לתודה' על הישועה הגדולה, כי הייתי בטוח שזכיתי לפעול עבורם טובה וברכה. ואכן, בראש חודש כסליו שנה זו, ברוך ה' נולדה לאחותי למזל טוב בת בריאה ושלימה!!! "הודו לו ברכו שמו, כי טוב השם". למען ידעו דור אחרון: בשעה של בזיון יש כוח לכל יהודי ויהודי לפעול גדולות ונצורות כמו גדולי הדור וצדיקי הדור! יש הזדמנויות רבות בבית, בבית כנסת, בשכונה, בשמחות, ובפרט בשעות של לחץ וכדו'. כלל גדול: מבזיונות רואים ישועות!!! את הסגולה הזאת "שתקתי ונושעתי" הרופאים אינם מכירים. המה באבחונים ובמחקרים, ואנחנו בשם ה' אלוקינו נזכיר. (גליון השגחה פרטית מטות-מסעי התש"פ).

נוראות כותב רבי בן ציון מוצפי (בספרו דורש ציון), השבוע שבו נקראת פרשת קרח מסוגל למחלוקות, וראוי להיזהר בו ביותר. האדם הפיקח ישתוק אם ישמע שמדברים עליו רעה, ולא יענה, שהרי למריבה צריך, כידוע, שנים... אם אדם עונה בעת ויכוח או מחלקת, הגידופים והנאצות חוזרים אליו עשרת מונים. שתיקה, לעומת זאת, עשויה לכבות את הריב באיבו. שלמה המלך, החכם מכל אדם, אומר במשלי (יז, יד): "פוטר מים ראשית מדון, ולפני התגלע הריב, נטוש", ופירש רש"י: 'פוטר מים ראשית מדון' - המתחיל במריבה הוא כפותח חור בגדרי אגפי אמת המים, והמים יוצאין בו, והחור הולך ומרחיב, כן המדון הולך וגדל תמיד. 'ולפני התגלע' - קודם שתתגלע חרפתך, נטוש את הריב". המתחיל במחלוקת דומה למי שמנקב חור בסכר, שהולך וגודל עד ששוטף הכל, אבל אדם השותק בעת מריבה, הוא זה שזוכה לסתום את החור ולמנוע את השטפון.

אלעד ואריאל בני סיגלית לשמירה והצלחה

לע"נ עמנואל בן יקוט ז"ל

לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

לע"נ אסתר בת חנה ז"ל

לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל

לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל

לע"נ אברהם אבוהרון בן ג'נינה ז"ל

לע"נ רבי אשר עמר בן מרים ז"ל

המשך מאמר הרב

המשך
מעמוד 1 ››

וּמְקַטְרְגִים. זֶה כֹּחַ הַהַכְנָעָה. בֶּן אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ, לְהָבִין שֶׁהַקָּבָּ"ה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וְעָשָׂה אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים, וְהוּא עַצְמוֹ לֹא שָׁוֶה כְּלוּם לְעֻמָּתוֹ, הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ עוֹלוֹת יָשָׁר לְכִסֵּא הַכָּבוֹד.

מְסֻפָּר עַל סוֹפֵר סְתָ"ם שֶׁהִרְוִיחַ יָפֶה מֵעֲבוֹדָתוֹ. הִגִּיעָה תְּקוּפָה שֶׁבָּהּ פִּתְאֹם הִפְסִיקוּ הַהַזְמָנוֹת. חֹדֶשׁ, חָדְשַׁיִם, שְׁלֹשָׁה, חֲצִי שָׁנָה. אֵין הַזְמָנוֹת. אֵין סִפְרֵי תּוֹרָה. הִתְחִילוּ אֶצְלוֹ בְּעָיוֹת בַּפַּרְנָסָה. אַבָּא שֶׁלּוֹ אָמַר לוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ, אוּלַי הוּא לֹא נוֹתֵן מַעַשְׂרוֹת, אוּלַי לֹא מְדַקְדֵּק כָּל כָּךְ בְּמַשָּׂא וּמַתָּן. הוּא חָשַׁב וְאָמַר לוֹ שֶׁהוּא בְּסֵדֶר גָּמוּר. הִתְיַעֵץ הַסּוֹפֵר סְתָ"ם עִם חֲבֵרִים כְּדֵי שֶׁיְּיַעֲצוּ לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת, אֵיךְ הוּא יָכוֹל לְחַדֵּשׁ אֶת הַהַכְנָסוֹת שֶׁלּוֹ, כִּי כָּרֶגַע אֵין לוֹ מִמַּה לִחְיוֹת.

אַבָּא שֶׁלּוֹ אָמַר לוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בִּשְׁבִילוֹ עֵצָה נוֹסֶפֶת, לָלֶכֶת לְהִתְפַּלֵּל בְּקֶבֶר שֶׁל צַדִּיק, לְהִתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם וַה' יַעֲזֹר. עָנָה לוֹ הַבֵּן: "אֵינִי צָרִיךְ לָלֶכֶת לְקִבְרֵי צַדִּיקִים. אֲנִי מִתְפַּלֵּל שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם, זֶה מַסְפִּיק". אָמַר לוֹ אַבָּא שֶׁלּוֹ: "אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁאַתָּה מֻשְׁלָם, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת. לִפְעָמִים אָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת וּלְהִתְפַּלֵּל, לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ, לְהִכָּנַע וּלְבַקֵּשׁ בִּזְכוּת הַצַּדִּיק". הוּא שִׁכְנַע אוֹתוֹ כַּמָּה פְּעָמִים וּלְבַסּוֹף הַבֵּן הִשְׁתַּכְנַע. הִמְלִיץ לוֹ הָאָב לָלֶכֶת לְהִתְפַּלֵּל עַל קִבְרוֹ שֶׁל רַבִּי יְשַׁעְיָלֶ'ה מִקֶּרֶעסְטִיר, שָׁם יִרְאֶה יְשׁוּעָה. הַבֵּן הִסְכִּים וְטָס לְקִבְרוֹ. הוּא עָשָׂה מַאֲמָץ גָּדוֹל וְהִגִּיעַ לְקִבְרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק. הָיָה שָׁם קָהָל גָּדוֹל וְהוּא נֶעֱמַד בְּאֵיזוֹ פִּנָּה וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם הַצַּדִּיק.

לְאַחַר כַּמָּה דַּקּוֹת הוּא הֵחֵל לִבְכּוֹת, וְהִגִּיעַ בֶּאֱמֶת לְהַכְנָעָה אֲמִתִּית. הוּא חָשַׁב אוּלַי פָּשַׁעְתִּי, אוּלַי עָשִׂיתִי כָּךְ, לֹא נָתַתִּי מַעַשְׂרוֹת, הִתְחִיל לְהַרְהֵר בְּמַעֲשָׂיו. הוּא בָּכָה מֵעִמְקֵי נַפְשׁוֹ. אַחֲרֵי שֶׁהוּא נִרְגַּע, הוּא הִסְתַּכֵּל סְבִיבוֹ וְרָאָה אָדָם שֶׁפּוֹנֶה אֵלָיו בִּשְׁאֵלָה מוּזָרָה: "אַתָּה מַכִּיר פֹּה סוֹפֵר סְתָ"ם בָּאֵזוֹר?" עָנָה לוֹ: "כֵּן, אֲנִי מַכִּיר, בִּשְׁבִיל מָה אַתָּה צָרִיךְ סוֹפֵר סְתָ"ם?" הוּא רָצָה לְהָבִין מַה מַּטְּרַת הַשְּׁאֵלָה. עָנָה לוֹ הַיְּהוּדִי: "הָיְתָה לִי אֵיזוֹ צָרָה, וְקִבַּלְתִּי עַל עַצְמִי שֶׁאִם אֲנִי מְקַבֵּל יְשׁוּעָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה, אֲנִי כּוֹתֵב סֵפֶר תּוֹרָה לִכְבוֹד הַצַּדִּיק ר' יְשַׁעְיָלֶ'ה. בָּאתִי לְפֹה, וּבָרוּךְ הַשֵּׁם נוֹשַׁעְתִּי. אֵינִי מַכִּיר סוֹפְרִים וְלָכֵן שָׁאַלְתִּי אוֹתְךָ, שֶׁעָמַדְתָּ מַמָּשׁ לְיָדִי". עָנָה לוֹ הַסּוֹפֵר: "אֲנִי סוֹפֵר סְתָ"ם וְאֶשְׂמַח לְסַיֵּעַ". הֵם יָצְאוּ הַחוּצָה וְסִכְּמוּ בֵּינֵיהֶם אֶת כָּל הַפְּרָטִים.

אוֹתוֹ יְהוּדִי הִתְגּוֹרֵר בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית וְהֵם סִכְּמוּ עַל זְמַן הָעֲבוֹדָה וְעַל כָּךְ שֶׁהִיא תִּהְיֶה מְהֻדֶּרֶת מְאֹד עִם טְבִילָה בְּמִקְוֶה, וְכוּ'. לְאַחַר שָׁנָה וָחֵצִי הִשְׁלִים הַסּוֹפֵר אֶת הָעֲבוֹדָה. אָמַר לוֹ אוֹתוֹ יְהוּדִי שֶׁהוּא רוֹצֶה הַכְנָסַת סֵפֶר תּוֹרָה מְהֻדֶּרֶת, הוּא מַזְמִין אֶת כָּל בְּנֵי הַקְּהִלָּה וְהַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ וְעוֹשֶׂה סְעוּדָה עִם תִּזְמֹרֶת. הוּא עָשָׂה אֶת זֶה בְּבוֹרוֹ פַּארְק וְקָנָה לַסּוֹפֵר כַּרְטִיסֵי טִיסָה כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהַגִּיעַ וּלְהִתְאָרֵחַ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ וּלְהַשְׁלִים אֶת הַכְּתִיבָה הָאַחֲרוֹנָה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. הַסּוֹפֵר מוֹדֶה לַקָּבָּ"ה וְנוֹסֵעַ לְשָׁם.

בְּמַעֲמַד כְּתִיבַת הָאוֹתִיּוֹת הִגִּיעוּ הַחֲבֵרִים שֶׁל אוֹתוֹ תּוֹרֵם, עֲשִׁירִים מֻפְלָגִים, הִסְתַּכְּלוּ עַל עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל הַסּוֹפֵר וְהִתְפַּעֲלוּ מִמֶּנָּה מְאֹד. מְסַפֵּר אוֹתוֹ סוֹפֵר שֶׁאַחֲרֵי שֶׁנִּגְמְרָה הַתַּהֲלוּכָה, פָּנוּ אֵלָיו עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים שֶׁרָצוּ גַּם הֵם שֶׁהוּא יִכְתֹּב לָהֶם סֵפֶר תּוֹרָה. בָּרוּךְ הַשֵּׁם הַפַּרְנָסָה שֶׁלּוֹ הִרְקִיעָה שְׁחָקִים, וְהוּא אָמַר שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהַכֹּל נִפְתַּח לוֹ בִּזְכוּת שֶׁהִכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ. לִפְנֵי כֵן אָמַר שֶׁהוּא מֻשְׁלָם וְהַכֹּל אֶצְלוֹ בְּסֵדֶר, אֲבָל כְּשֶׁעָמַד לִפְנֵי הַצַּדִּיק וְהִכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ, אָמַר שֶׁהוּא אָשֵׁם, הַכֹּל נִפְתַּח.

תִּרְאוּ מַה כֹּחָהּ שֶׁל הַכְנָעָה. זֹאת דֶּרֶךְ חַיִּים. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָקַחַת וּלְאַמֵּץ לְעַצְמֵנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַזֹּאת. גַּם בְּוִכּוּחִים עִם אֲנָשִׁים אֲחֵרִים צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁמִּי שֶׁיֵּדַע לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ, הוּא הַמְנַצֵּחַ. הַכֹּל נִפְתָּח לוֹ בַּשָּׁמַיִם. הַפֶּלֶא יוֹעֵץ אוֹמֵר שֶׁאֵצֶל אָדָם כָּזֶה הַתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת בְּלִי מְקַטְרְגִים וּבְלִי מַשְׂטִינִים עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד. בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם נְאַמֵּץ אֶת הַמִּדָּה הַזֹּאת שֶׁל הַהַכְנָעָה, וְהַקָּבָּ"ה יִפְתַּח לָנוּ שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לִתְפִלָּתֵנוּ אָמֵן וְאָמֵן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אחרית הימים

המלחמה האחרונה (מ"ג) – תהו ובהו וחושך...

מעשה העגל, כפי שביארנו, השאיר חותם לא רק על עם ישראל, אלא על האנושות כולה. השלב בו העולם היה אמור להתחיל מחדש את תיקונו, תחנת הביניים של ציר הזמן ההיסטורי בה הקב"ה בחר שתהיה לעולם אפשרות לשוב ולהימלט החוצה היתה בשנת ב' אלפים תמ"ח לבריאת העולם במעמד הר סיני. עם ישראל לא עמד בניסיון ועשה את העגל, וכאמור, נענש ויצא לגלות. טוב, לא מיד, אלא 890 לאחר מכן, בחורבן הבית הראשון.

את הסכם בין הבתרים ועונשו של יעקב אבינו בשעבוד הגלויות פתח אחד העמים הבזויים ביותר על פני כדור הארץ, העם הכשדי-בבלי, שהקב"ה מתחרט על שבראם, וכמובא בגמרא (סוכה נב:): "אמר רב חנא בר אחא אמרי בי רב, ארבעה מתחרט עליהן הקב"ה שבראם, ואלו הן: גלות, **כשדים**, וישמעאלים, ויצר הרע... כשדים דכתיב (ישעיהו כג, י"ג) 'הן ארץ כשדים **זה העם לא היה**'".

פירש"י (על הפס'): "אשר לא כדאי הוא להיות עם שהרי נקראו הגוי המר והנמהר (חבקוק, א') עם שוטה, הוא מן הבריות שהקב"ה מתחרט עליהן על שבראם כמו ששנינו שלשה הקב"ה מתחרט עליהם במסכת סוכה". בבל, למרות היותה בזויה, עלתה ראשונה על דפי ההיסטוריה, לאחריה הגיעה גלות פרס ומדי ולאחר מכן גלות יון והקשה שבכולן - גלות אדום.

על ארבעת הגלויות יש חומר רב, וטרם בואנו לבאר את יסודה של גלות אדום ותפקידה באחרית הימים, נצטרך לעמוד על עיקרי הדברים. כבר בראשית ספר בראשית מככבים הגלויות, וכך לשון המדרש (ב"ר, ב, ד) על הפסוק השני בתורה: ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות. "וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ" - זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד, כג): "רָאִיתִי אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה תֹהוּ". "וָבֹהוּ" - זה גלות מדי (אסתר ו, יד): "וַיַּבְהִלוּ לְהָבִיא אֶת הָמָן". "וְחֹשֶׁךְ" - זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק בא-לקי ישראל. "עַל פְּנֵי תְהוֹם" - זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום. מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן."

כל המתבונן בהשוואת המילה שבפס' למלכות המקבילה, מגלה כי כל מלכות נדרשה על שם מהותה בטבעה: **בבל** - מהותה ריקנות. על הפס' הנ"ל פירש הרד"ק: "כתרגומו: 'צדיא וחרובא'; כיון שהיא שממה ואין יושבים עליה, הרי היא תהו ובהו **כמו בתחילת בריאתה,** שנאמר "והארץ היתה תהו ובהו (בר' א , ב)". עכ"ל. והוא אשר אמרו חז"ל, שהקב"ה לא שש על בריאת בבל, ולמה נבראה? להעניש את ישראל, וכמו שנכתב בפרשת האזינו: "הם קנאוני בלא א-ל כיעסוני בהבליהם, ואני אקניאם **בלא עם**, בגוי נבל אכעיסם", ופירש"י: "באומה שאין לה שם כמו שנאמר 'הן **ארץ כשדים** זה העם לא היה', **ובעשו** הוא אומר בזוי אתה מאד".

וכאן נשאל שאלת ביניים - מה הקשר בין עשו (אדום) לבבל הריקנית? וכי אומה עוצמתית כזו כפי שנבאר במאמרים הבאים היא אומה בזויה?! הרי שה"תהו" מהותו ריקנות כבבל.

נמשיך. **פרס ומדי** - מהותה בהלה, חפזון וחוסר נחת, "בבהילו" תרגומו "בחיפזון". ועוד שנמשלו לדוב, כמובא בגמרא (ע"ז ב:) "תני רב יוסף אלו פרסיים... **ואין להם מנוחה** כדוב", ופירש"י: "דוב, אין לו מנוחה אלא הולך ובא כל שעה", דהיינו כאדם חסר נחת הממהר ממקום אחד למשנהו. הרי ש"בהו" מהותו בהלה, חפזון וחוסר נחת כפרס ומדי.

יון - מהותה חושך, כשם שהחושך הוא כיסוי, שנאמר "כי החשך יכסה ארץ", כך יון כיסתה בערמומיות את מעשיה באצטלא של דבר טוב, בקרבה ידידותית ע"מ לבולל את העם. הרי שיוון וחושך מהותן כיסוי האמת. ובכן, מה מהותה של אדום? אי"ה במאמרים הבאים.

השלב בו העולם היה אמור להתחיל מחדש את תיקונו, תחנת הביניים של ציר הזמן ההיסטורי בה הקב"ה בחר שתהיה לעולם אפשרות לשוב ולהימלט החוצה היתה בשנת ב' אלפים תמ"ח לבריאת העולם במעמד הר סיני

הרב עמירם טובי הי"ו
להזמנת הרצאות לזיכוי הרבים - חייגו 053-3156363
לשמיעת השיעורים בקול הלשון - חייגו 03-6171111, הקישו 7* ואז 956363

לע"נ אבי מורי הרב ר' אורי בן שמואל הכ"מ ע"ה

בס"ד

– פניני מסה –

הדלקת-נרות
י-ם-----7:10
ב"ב-----7:25

צאת שבת
י-ם------8:28
ב"ב------8:31
ר"ת------9:02

דברי תורה לפרשת קרח

א)"ויקח קרח" ביקש קרח לקחת לעצמו גדולה ושררה ולכן לא היה הדבר כשר טובה גדולה רק כשנותנים אותה מן השמים אבל בכוחות עצמו אין אדם יכול לקחתה. {הרבי ר' שמחה בונים מפשיסחא זי"ע}

ב) "ויקח קרח" בתחילת פרשת דברים מזכיר הכתוב את ענין מחלוקת קרח בביטוי "וחצרות" שכן עירובי – חצרות הופכים הרבה חצרות לרשות יחיד אחת, כי כולן מצטרפות לכזית אחד הנמצא בידי אחד מגרי החצרות וכך נעשים כולם כאיש אחד. הרי למדים אנו מכאן, שכאשר מתכנסים בני אדם ומתחברים אל הצדיק, הריהם מתעלים למדרגתו הוא, כאילו היו כולם כאחד, אולם, כיון שנתפלג קרח ממנהיג הדור – "ואתפליג- הרי היה בזה משום כפירה ביסוד של עירובי חצרות, ונשאר איפוא "חצרות" בלבד, היינו חצרות פתוחות ללא עירוב... לפיכך אמרו חכמינו: "בשעה שתיקן שלמה עירובין יצאה בת קול ואמרה, אם חכם בני ישמח לבי גם אני" {שבת יד} –זוהי החכמה, שיוכל האדם להתחבר לאדם חשוב ולהיעשות כמוהו, וכיון שקרח לא הודה בזה נאמר עליו: "מה ראה לשטות זו" היפוכה של חכמה... {שיח שרפי קודש בשם החידושי הרי"ם}

ג) "ואון בן פלת" כתוב במדרש שאשתו של און הצילתו ע"י שהסבירה לו שלא ירוויח מזה כלום, וגם עשתה מעשה חכמה להצילו שלא יגררו אותו. ועל זה נאמר "חכמת נשים בנתה ביתה" און פלת אותיות נפלאות שע"י נפלאות שעשתה ניצל ולא היה בקרח. {אבי מורי זצ"ל}

ד) "העיני אנשים ההם תנקר לא נעלה" מה ראו להזכיר דווקא ניקור עינים ולא עונש אחר? ברם, בידוע שרמ"ח אבריו של אדם מכוונים כנגד רמ"ח מצוות עשה שבתורה. כל מצוה מכוונת כנגד אבר מסוים. והלא הם כפרו במצוות ציצית שהיא כנגד העיניים, דכתיב בו "וראיתם אותו" ממילא ראויים היו לעונש בעיניהם, ועל כן התבטאו ואמרו: "העיני האנשים ההם תנקר" {ילקוט האורים בשם משנת דר"א}

ה) ואם בריאה יברא ה'" רש"י מביא את דברי הגמרא בסנהדרין דף קי: "אם בריאה פה לארץ משׁשת ימי בראשית, מוטב. ואם לאו יברא ה'! ' שואל "החת"ם סופר" מדוע הסתפק משה רבנו האם נברא פה לארץ בששת ימי בראשית או לא. הרי זה משנה מפורשת היא, שעשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואחד מהם הוא פה הארץ? ואיך נעלמה משנה מפורשת ממשה רבנו? ותירץ החת"ם סופר שבין עשרת הדברים נמנה גם קבורתו של משה שלא נודע לאיש היכן הוא, לכן העלים הקדוש ברוך הוא ממשה את המשנה הזאת ומשום כך אמר משה "אם בריאה פה לארץ משׁשת ימי בראשית, מוטב. ואם לאו, יברא ה'".

ו) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם" מה טעם נענשו להיבלע באדמה דווקא? אמר על הרה"ק ר' זאב מסטריקוב בדרך צחות: כתוב בפרשת בהעלותך **"והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה"** דהיינו שהיה מגיע עד העפר ובכל זאת קורח טען "מדוע תתנשאו" זאת אומרת שאפילו מין ענוה כזאת להיות שפל עד עפר נחשבת גם היא בעיניהם לגאות והתנשאות אם כן לא נשאר להם אלא לירד מתחת לפני אדמה, {זר זהב –הרה"ק ר' זאב וואלף מסטריקוב זי"ע}

א'גוט שבת, ושבת שלום והגוט חודש וחודש טוב

ידידכם

משה יוסף שטרן

זמן המולד יום שני בבוקר 16 6:46 חלקים ר"ח תמוז יום שני ויום שלישי

הגליון נודב ע"י:
ע.י.ב.י לע"נ
הג"ר יוסף ענגיל
זצ"ל

פרשת השבוע:
קרח תשפ"ו
גליון שי"ט
שנה ז'

זרע שמשון

רבי **שמשון חיים**
ב"ר נחמן מיכאל **נחמני** זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספרין:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי **אריה לייב** ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי **אברהם** ב"ר זאב
נחום **בורנשטיין** זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוז'יגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף **לייב** ב"ר אליעזר
זוסמאן **סופר** זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפלתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מליצי יושר

לב העברי

רבי **עקיבא** יוסף
ב"ר יחיאל **שלעזינגר** זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוהה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להשי"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

חזון יחזקאל

רבי **יחזקאל** ב"ר מרדכי
זלמן **אברמסקי** זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלויה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים או"ח ח"ב עמוד
רמ"ה, מלך ביפיו פרק מ"ב).

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה **ענגיל** זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שיסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי **יצחק** ב"ר אשר
אנשיל **הוברמן** הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיוושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

די שטערקסטע **סגולה** פאר אלע פראבלעמען!

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב **רבינוביץ** זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי **זבולון**
ב"ר אברהם משה **המבורגר** זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זייט מקיים די צוואה פון די **זרע שמשון**, **פלאצקע גאון**, **אבני נזר**, **ילקוט סופר**, **צדקת הצדיק**, **לב העברי**, **רבי יוסף ענגיל**, **רעננה רב**, און ר' **יחזקאל אברמסקי**, ר' **זבולון המבורגר** זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין **מליצי יושר** פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי. הקשו בילקוט (קרח רמז תש"נ) עה"פ 'ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי', יש לך אדם שמדבר עם יוסף ואומר לשמעון שמע, ואף כאן משה מדבר עם קרח, ואומר לבני לוי שישמעו. ויש לתרץ עפ"י מה שאמרו (ילקוט ראובני ד"ה קרח לא היה): ואם תאמר הלא משה למד מפי הקב"ה שקרח וחבורתו בני שריפה נינהו, שהרי מיד משה נפל על פניו, ותיכף אמר להם 'בקר ויודע ה'', ובודאי שהקב"ה אמר לו זה, ואיך אחר כך היה גונב לב הבריות והיה קורא להם לשלום, והוא ידע כי לא ישלימו. ויש להשיב, אמת שידע משה שקרח לבדו לא יספיק בידו לעשות תשובה, אבל בני חבורתו אם לא היו מתמידים בחטא לחלוק עם משה לאו בני כליה נינהו, והם הוסיפו על חטאם ונעלם זה ממשה, ומשום הכי קרא אליהם לשלום ע"כ.

ולפ"ז יש לפרש שלאחר שאמר להם משה 'זאת עשו וכו' קרח וכל עדתו ותנו בהן אש', מיד אמר הכתוב 'ויאמר משה אל קרח', כלומר זה הפסק דין שאני אומר שהראני הקב"ה שדינם בשריפה אינו אלא על קרח שלא יספיקו בידו לעשות תשובה, אבל אתם עדתו 'שמעו נא בני לוי', קרא להם לשלום שיחזרו בהם, והם לא רצו. ועל כן אמר הפסוק 'את מחתות החטאים האלה בנפשותם', שנחשב הדבר שהם פשעו בנפשם, שהיו יכולים לעשות תשובה ולא רצו. (זרע שמשון אות ג').

וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמור בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו. במדרש (תנחומא ה'): אמר לו משה, גבולות חלק הקב"ה בעולמו שמא יכולים אתם לערב יום ולילה, ע"כ. ויש להבין מה תשובה היא זו לדבריהם וטענתם, ומפני מה נקט משה דוקא זה הענין 'שמא יכולים אתם לערב יום ולילה', דהיכן מצינו שטענו קרח ועדתו שיכולים הם לערב יום ולילה, שמפני זה היה לו לענות להם בזה הלשון. ויש לפרש על פי מה דאיתא (ב"ר

מליצי יושר מוכל מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

ו:ו) עה"פ 'ואת הכוכבים', אמר הקב"ה הואיל ולבנה זו מיעטה עצמה להיות שולטת בלילה, גוזר אני עליה בשעה שהיא יוצאה שיהיו הכוכבים יוצאין עמה, וכשהיא נכנסת נכנסין עמה, ע"כ. והנה עיקר מחלוקתו של קרח היתה מפני שנתקנא באליצפן בן עוזיאל שהיה קטן ממנו ומינהו משה להיות נשיא, וטענתו היתה שמפני שהוא הגדול, ראוי לו הגדולה להיות נשיא. וא"כ מתפרש יפה, שאכן זאת היתה תשובת משה רבינו לקורח: 'שמא יכולים אתם לערב יום ולילה' ולעשות שיצאו הכוכבים ביום עם החמה, אם אתם יכולים לעשות את זה, א"כ זה ראיה שהגדולה צריכה ללכת עם הגדול, אבל כיון שלא תוכלו להוציא הכוכבים ביום עם החמה, זה הוא סימן שטענת קרח אינה טענה, אלא אדרבה מי שמקטין את עצמו לו ראויה הגדולה, כמו הלבנה שהקטינה עצמה זכתה לגדולה הזאת שיוצאים הכוכבים עמה, וכמו כן אליצפן שהקטין עצמו זכה לנשיאות, משא"כ קרח שדרש גדולה לעצמו אינו ראוי לנשיאות. (זרע שמשון אות ד').

מלא העומר

לע"נ הרה"ק ר' נחמן הורדענקר ב"ר יצחק זצ"ל יא"צ ב' תמוז

ויאמר ה' אל משה השב את מטה אהרן וגו' ויעש משה כאשר צוה ה' אותו כן עשה. [תיבות 'כן עשה'] הוא מיותר. ויראה לפי שבפרשת המן נאמר 'ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת וגו' והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם כאשר צוה ה' אל משה ויניחהו אהרן לפני העדות למשמרת', יראה לפי ששם לא נזכר מי ישים את הצנצנת **לפני ה'**, אשר אין מוכשר לבוא שמה רק משה או אהרן. והנה משה לגודל ענוותנותו לאשר ידוע כי המן בזכות משה (תענית ט.), א"כ יראה כמתפאר בלחם אשר הוריד בזכותו, לכן אמר אל אהרן שיניחהו לפני ה' למשמרת. ואולם המטה שהוא מקל תפארה לאהרן, אשר שמו כתוב עליו, א"כ אם יניחהו אהרן יהיה כמתפאר.
ולזה בא הכתוב לומר שלא יקשה בעיניך השינויים ששם הניחו אהרן, לכן אמר ששם שציוה ה' סתם, כמו שכתוב שם 'כאשר צוה ה' אל משה' סתם, ולא פירש מי יניחו, לכן 'ויניחהו אהרן'. אבל כאן פירש הוא יתברך למשה 'השב את מטה אהרן', לכן עשאו משה בעצמו, וזהו 'כאשר צוה ה' אותו', שיהיה הוא המניח, אף שאפשר שלא היה קפידא אם יונח ע"י אהרן, מ"מ כן עשה בעצמו מטעם האמור.

אבני נזר

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכ"ע ונחת דקדושה מכל יו"ח

מילה אם יש לו תשלומין, ואם הוא מצוה שהזמן גרמא. [המשך משבוע העבר]. והנה הרוקח (שם) כתב, וז"ל: מילה שזמנה קבוע ביום השמיני ימול, לא הוי מצוה שזמן גרמא, שהרי אם לא נימול בזמנו, כל הימים שיבואו תשלומי דיום שמיני נינהו, ודמי למה שאמרו בפ"א דחגיגה חיגר בראשון ונתפשט בשני דכולה תשלומין דראשון הם, משום הכי הוצרך הגמ' בפ"א דקידושין ללמוד מ'כאשר צוה אותו אלקים', 'אותו' ולא אותה [לפטור נשים], עכ"ל.
והקשה האבני נזר (יו"ד סימן ש"מ אות כ"ד), וז"ל: דברי הרוקח צריכים ביאור, דלכאורה עיקר התירוץ [מדוע אין זה מצוה שהזמן גרמא, הוא] כיון שאחר שמיני כל יומא זמניה, [נמצא דלאחר שמיני ליכא יום מסוים דמחויב במצות מילה], ומה נפ"מ אם תשלומין דשמיני הוא או לא, עכ"ל.
ותירץ האבני נזר, דבקידושין (דף כט.) ילפינן דאב מחויב למול את בנו מדכתיב 'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים', והיכא דלא מהליה אבוה, ב"ד חייב למולו דכתיב 'המול לכם כל זכר', והיכא דלא מל אותו ב"ד, הוא חייב למול את עצמו, דכתיב 'וערל זכר אשר לא ימול בשר ערלתו'. ולכן קשיא ליה לרוקח, כיון דמצות אב הוא רק ביום השמיני, דיליף מ'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים', א"כ למה לי קרא לפטור אמו, הרי זה מצוה שהזמן גרמא, דמצות האב הוא דוקא ביום השמיני, ואח"כ פקע מצות האב. ואע"ג דמדברי רש"י (שבת קלב: ד"ה בינוני) משמע דאף במצות 'המול לכם כל זכר' האב מצווה, וא"כ לא פקע חיוב האב גם אחר יום השמיני, מ"מ דעת רוקח אינו כן, אלא סובר דמצות האב פקע לאחר יום השמיני. ותירץ הרוקח, דכולהו תשלומין דשמיני, ולכן נמצא דאף אחר יום השמיני, האב מחויב משום תשלומין דשמיני, ולכן אין זה זמן גרמא.
וז"ל אבני נזר: קשיא ליה לרוקח, כיון דלא כתיב מצות אב אלא ביום שמיני, דיליף מ'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים', א"כ למה לי קרא לפטור אמו, דזמן גרמא [הוא], דאחר שמונה כבר פסק מצות אב. וברש"י שבת (קלב: בד"ה בינוני) משמע דאף במצות 'המול לכם כל זכר', אב מצווה, מ"מ דעת רוקח אינו כן. וניחא ליה לרוקח דכולהו תשלומין דשמיני, ואף אח"כ האב מחויב משום תשלומין דשמיני, ולאו זמן גרמא, עכ"ל.
והנה הקשה האבני נזר לפי יסוד הנ"ל דמילה שלא בזמנה הוא תשלומין לשמיני, נמצא א"כ דאם היה התינוק חולה ביום השמיני, לא חל על האב החיוב למולו ביום השמיני, וא"כ איך הוא מחויב אח"כ למולו שלא בזמנו, הלא אין זה תשלומין לשמיני, דבשמיני לא היה חיוב עליו כלל למולו.
וז"ל: איברא דבמה שהמצאתי דכל מילה שלא בזמנה הוא תשלומין לשמיני, קשה מחולה אף דלא היה חזי בשמיני ולא רמיא חיובא עלה, כבש"ס פסחים (דף סט.) וכו' דמוכח דהיכא

קח לך סניגור

הגאון האדיר שר התורה רבי יוסף ב"ר אפרים פישל ראזין זצ"ל

בעל הצפנת פענח

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר

'הגדרות צפנת פענח על התורה'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר יתקשר למערכת

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד **כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה**'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון **$250** פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** – לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

דלא אפשר לתקוני ביומיה, לא רמיא עליו חיובא. וכן ברש"י יבמות (דף סד:) בהא דאמרו שם 'חזי דשרית איסורא וסכנתא', פירש"י [דכיון דסכנא למולו, לכן] הוי מילה שלא בזמנה ואינו דוחה שבת. דהפירוש הוא, דמצות בזמנה נפקע, שהרי אסור למולו היום משום סכנה, רק מילה סתם לא נפקע, דאחר שגדל מלין אותו. [ראה בדברינו בסימן ל"ג], מ"מ מבואר דאין חיוב כלל כשהוא חולה. וא"כ איך מלין אותו לכשיבריא, עכ"ל.

ותירץ האבני נזר, דאה"נ דבציור כזה חיוב האב פקע, והחיוב למולו מוטל רק על הב"ד. וז"ל: בחולה בשמיני דלא רמי חיובא בשמיני, ולאו בר תשלומין דשמיני, מ"מ ב"ד מחויבים למולו מקרא ד'המול לכם כל זכר'. ותדע דאיהו גופיה [דחייב למול את עצמו], ודאי לאו משום תשלומין, כי לא מצינו תשלומין למצות אביו שהוא לא היה מחויב כלל בשמיני וכו', אלא ודאי חיוב עצמותו הוא. הוא הדין נמי חיוב ב"ד, חיוב גופיה הוא, ולאו משום תשלומין, רק קרא בפני עצמו 'המול לכם כל זכר', עכ"ל.

והנה הרמב"ם (פ"א מילה ה"ב) כתב, וז"ל: אין מלין בנו של אדם שלא מדעתו אלא אם כן עבר ונמנע למולו, שב"ד מלין אותו על כרחו, נתעלם מב"ד ולא מלו אותו, הוא חייב למול עצמו לכשיגדיל, עכ"ל.

וכתב האבני נזר, וז"ל: משמעות דברי הרמב"ם שביום השמיני אין מלין אותו ב"ד בעל כרחו, אא"כ עבר ונמנע האב למולו ביום השמיני, אז מלין אותו ב"ד בקטנותו קודם שיגדיל. וצריך להבין אם אינו רוצה אביו למולו בשמיני, למה לא ימלוהו ב"ד בשמיני, דודאי חיוב ב"ד גם בשמיני, שהרי קטן שאין לו אב נימול בשמיני בשבת, דקרא ד'ביום השמיני ימול' סתמא כתיב וחיובא בין על אב בין על ב"ד. ואי משום דחיוב על אביו רמיא, הלא גם לאחר שמיני חיובא על אב כמפורש בדרכי משה (סי' רס"א בשם הכלבו סי' ע"ג), עכ"ל.

והנה התוס' (קידושין כט.) הקשו דמדוע בעינן קרא ד'אותו' ולא אותה, לומר דאשה פטורה מלמול את בנה, תיפוק ליה דזה מצות עשה שהזמן גרמא, דהמצוה הוא ביום השמיני. ותירצו, דכיון דאחר שמיני כל יומא זמנו, לכן לאו זמן גרמא הוא.

וכתב האבני נזר דחזינן מדברי התוס' דגם לאחר יום השמיני החיוב הוא על האב, דאם אמרינן דאחר יום השמיני פקע חיוב האב, א"כ פשוט דאשה פטורה, דהרי הסלק"ד לחייב האשה למול את בנה, הוא רק משום דסלק"ד שהיא חייבת כמו האב, והרי האב אינו חייב רק ביום שמיני, ואח"כ פקע חיובו, וא"כ גם האשה פטורה אחר יום השמיני, וא"כ זה זמן גרמא, ומדוע בעינן קרא ד'אותו' לפטור אותה. אלא על כרחך צ"ל דהחיוב של האב לא פקע גם אחר יום

סגולה פאר
ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל
אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.
וואס טוהט מכון דורות ישרים:
• א ת"ח וירא"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פריוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
• יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
• מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוון פאר 2 וואכן.
• מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
• מ'לאזט אייך וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
• די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
• די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
• מ'קען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
• מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מ'זאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.
דוקא אויך דעם מקובל'דיגע אופן פון מכון דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: יבער הלב (-אנצינדען זיין הארץ צו אידישקייט), שיתהפך לבו לשמים לטובה (-ס'טוישט די גאנצע מענטש), ותראה פלאים (-וועסט זעהן וואונדער).
מ'קען עס געבען פון מעשר.
פאר פרטים רופט-טעקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883
צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:
"מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא"
"מיין זוהן בעהט מיך "וועק מיך אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע"
"מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער"
"איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם. נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט"
"כ'האב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חבר'ס קינד"

מכון מליצי יושר
הופיע ויצא לאור
הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא
על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

"הגיד אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"
(ארץ צבי עה"ת עמ' רמ"ב)
מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע
אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

השמיני, ולכן סלק"ד דגם האשה חייבת כמו האב, דאין זה זמן גרמא כיון דהחיוב לא פקע.

וז"ל האבני נזר: וכן משמעות התוס' שתירצו אקושיא דלמה לי קרא ד'אותו' ולא אותה, תיפוק ליה דמ"ע שהזמן גרמא הוא. ותירצו דכיון דאחר שמיני כל יומא זמנו, לאו זמן גרמא. הרי דגם אח"כ חיובא על אביו, דאל"כ למה לי קרא לפטור אמו, דסלק"ד שתתחייב כמו אביו, הלא אביו אין לו חיוב אח"כ, וא"כ זמן גרמא הוא, עכ"ל.

וכתב האבני נזר, דבדברי הרמב"ם היה אפשר לומר, דהטעם דב"ד אין מלין ביום השמיני בעל כרחו, היינו משום דתולין שהאב ימול את בנו בסוף היום. וז"ל: הנה ברמב"ם אפשר לומר, דכל זמן שלא עבר שמיני תלינן שהאב בעצמו ימולו, ולא רמיא חיובא על ב"ד, רק לאחר שעבר שמיני דחזינן שעבריין הוא, אז מלין אותו ב"ד[א]. אך ראיתי לתשב"ץ (ח"ג סס"ח) שהוכיח מרמב"ם הנ"ל דאין ב"ד חייבין לעשותה [ולמולו] בזמנה, רק לכופו ע"י הכאות. גם הוכיח מרש"י (יבמות עא:) שאם אביו חבוש בבית האסורין אין הבן נימול ביום שמיני. האומנם כי בתשובת מהר"ח א"ז (סי' י"א) מפרש הגמ' ביבמות שם דמיירי בשמצפים בכל שעה שיצא. עכ"פ מבואר מדברי התשב"ץ, דאף שמכין אותו, ועל כרחך דחזינן שעבריין הוא, אעפ"כ אין מלין אותו. ותמוה מאי שנא שמיני [דאין ב"ד מלין אותו], מאחר שמיני [דב"ד מלין אותו].

צדקת הצדיק

לזכות מ.מ.ב.ח. להצלחה בכ"ע

למחוק את שם ה' ע"מ לתקן. כתב הרמב"ם (פ"ו יסוה"ת ה"א), וז"ל: כל המאבד שם מן השמות הקדושים הטהורים שנקרא בהם הקב"ה לוקה מן התורה, שהרי הוא אומר בעבודה זרה 'ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשון כן לה' אלקיכם', עכ"ל. ובהגהות מיימוני כתב: אבל דיו שנטפה על גב הכתב מותר למוחקה, שלא היה כונתו אלא לתקן עכ"ל. ועיין בטור (יו"ד סימן רע"ו ובב"י ובאחרונים) דזו מחלוקת הפוסקים, ומקור ראיית המתירים למחוק על מנת לתקן, מהא דב"ב (דף ג:) דבבא בן בוטא אסביה עצה להורדוס למסתריה לבית המקדש ולבנותו מחדש, משום דתיוהא חזא ביה, ע"ש. והרי סתירת בית המקדש ואיבוד שמות הקודש כהדדי נינהו.

והר"י אסכנדרני (הובא בב"י שם) כתב לדחות, וז"ל: וליכא למימר דכל מחיקה שהיא לתיקון שריא וכו', שכן מצינו בני חשמונאי שנתצו מזבח שבנה עזרא מפני שטמאוהו גוים כדאיתא ביומא, [בהגהת מהרל"ח שם כתב וז"ל: לא מצאתי דברים אלו במס' יומא וכו' ע"כ. ובמחילה מכבודו נעלם ממנו שהוא מפורש ביומא (דף טז.): מזרחית צפונית בה גנזו בית חשמונאי אבני מזבח ששקצו מלכות יון וכו' ע"ש. ולזה נתכוין הר"י אסכנדרני], דהתם שאני דאי אפשר לנו בלא מזבח, וגם אי אפשר לבנות מזבח במקום אחר במקדש וכו' עכ"ל.

ונראה לי להביא ראיה לדעת הגהות מיימוני דמותר למחוק על מנת לתקן. מהא דאמרינן (ב"ק צא:) אלאו ד'לא תשחית את עצה', אמר רבינא ואם היה

[א] וכ"כ האבנ"ז (יו"ד סימן שי"ח), וז"ל: היינו משום שבשמיני כל היום אמרינן שמא ימול אותו האב, ועדיין לא ראינו ממנו שהוא רשע ולא ימולו, שהרי כל היום כשר למילה לכתחילה. או אפשר אם קרוב לשקיעת החמה, חשיב ג"כ עבר, וכמ"ש התוס' (ר"ה ז. ד"ה יקריב), דאפי' קודם זמן בל תאחר אם רואין שמתעצל להביא קרבנו כופין אותו.

הרה"ק רבי **מנחם מענדל** ב"ר **יוסף** מרימנוב זי"ע אמר:
בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתי (ספר מנחם ציון).
נתפרסם ע"י **הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א**

מעולה בדמים מותר, תניא נמי הכי 'רק עץ אשר תדע' וכו', יכול אפי' מעולה בדמים, תלמוד לומר 'רק', ע"כ. הרי אע"ג דאסור להשחית עץ מאכל, מ"מ אם דמיו יקרים לבנין יותר משבח פירותיו שפיר דמי לקצצו, ואע"ג דהוא משחית העץ, לא איכפת לן, דכיון דעכשיו הוא מעולה בדמים שרי. הכי נמי דכותיה שרי למחוק שם הקודש, כיון דאח"כ יהיה מתוקן יותר שרי. ובזו לא שייך תירוץ הר"י אסכנדרני דשאני מזבח וכו'.

ואין לומר דאדרבא נידוק לאידך גיסא, מדאצטריך תלמודא קרא למעולה בדמים למעט מ'רק', דשרי להשחית בכהאי גונא, משמע דאי לא גלי קרא ד'רק' הו"א דאסור להשחית אף שאחר השחתה יתוקן יותר, וא"כ הכא שלא גלי קרא דהיכי דיתוקן אח"כ יותר שרי, הכי נמי דאסור לקלקל ולמחוק ה' אף דיתוקן אח"כ ביותר וכו'.

זה אינו, דהתם אצטריך קרא למעוטי מעולה בדמים, דסלק"ד דרחמנא לאו אהפסד ממונו קפיד במאי דקאמר דאסור להשחית עץ עושה פרי, רק אהפסד פירות קפיד שלא להפסיד, וא"כ סלק"ד דאפי' מעולה בדמים אסור להפסיד, דהוא מפסיד הפירות, להכי גלי קרא דמעולה בדמים שרי, ורק בשביל הפסד ממונו אסור להשחית האילן. אבל הכא אף דלא גלי קרא, נפקא לן מהתם דחזינן דמוחק על מנת לתקן שרי.

עוד נראה לי להביא ראיה דשרי, מיעל אשת חבר הקני שריחמה על סיסרא להכניסו בביתה ולהשקותו חלב. וכן מה ראתה אסתר להביא את המן אל המשתה, ואמרו (מגילה טו.) הטעם דקנאתו בשרים, וע"ש עוד טעמי טובא. וקשה לר' יהודה דס"ל (ע"ז כו.) 'לא תחנם' לא תתן להם מתנת חנם, ודברים ככתבן לגר בנתינה ולנכרי במכירה, א"כ איך עברו אלאו ד'לא תחנם' לחננם במתנת חנם להמן וסיסרא. ועל כרחך דכיון דבלאו הכי היה סיסרא יכול לברוח ולהנצל, וכן המן אפשר שהיה ניצול, והם בזה שחננו עליהם, אדרבא היא היתה הנותנת בלתי לרחם עליהם, שעיד"ז נהרגו, בכהאי גונא שרי. והכי נמי דכותיה בכהאי גונא שרי למחוק ה', כדי שעל ידי זה יתוקן. מיהו דיש לדחות, דשאני התם דבזה היה תלוי הצלת כלל ישראל.

אבל יש להביא ראיה דשרי מהא דאמרינן (ב"מ סא:): לא תגנוב על מנת למיקט, לא תגנוב על מנת לשלם כפל, ופירש"י שרוצה להנותו ויודע בו שלא יקבל, ע"כ. והשתא דבכל מקום אסור לקלקל על מנת לתקן עיד"ז, א"כ הכא למה לי קרא על זה לאסור לגנוב על מנת לשלם כפל, תיפוק ליה דבלאו הכי אסור דהא הוי ליה מקלקל על מנת לתקן, דעכשיו עביד איסורא, דלוקח ממון חבירו, ואע"ג דכוונתו אדרבה להוסיף ממון חבירו לשלם כפל, הא השתא מיהת מקלקל הוא. ועל כרחך דבכהאי גונא מקלקל על מנת לתקן שרי, וגלי לן קרא הכא בגנבה מ"מ אסור לגנוב ממון חבירו, דכל זמן שלא ישלם הלא יש לו לזה צער שנגנב ממונו ואסור. וא"כ הכא במחיקת השם על מנת לתקן שיתוקן ע"י המחיקה ה' יותר, שרי, כן נראה לפי ענ"ד.

ונראה לי להביא עוד קצת ראיה דשרי, מסנהדרין (דף סח.) בהא דהראה ר' אליעזר לר' עקיבא נטיעת קשואין ועקירתם ע"י כישוף, ופריך עלה היכי עביד, והאנן תנן העושה מעשה חייב, ומשני להתלמד שאני, דאמר מר לא תלמד לעשות וכו' אבל אתה למד להבין ולהורות וכו'. ורש"י (שם ובדף יז.) פירש דלכך צריך בסנהדרין בעלי כשפים, שיוכלו להמית המכשפים הבוטחים בכשופם להנצל מידי בי"ד, ולגלות על המכשפים המסיתים בכשופיהם ע"כ. וחזינן מיהת דשרי ללמוד ולעשות כשוף כדי להרוג ולאבד עיד"ז מכשפים, הכי נמי כאן לאידך גיסא שרי לאבד ולמחוק שם כדי שעיד"ז יתוקן, כן נראה. (אוצר המלך יסוה"ת פ"ו ה"א).

ילקוט סופר

לזכות ח.ב.י.י. להצלחה בכ"ע ונחת דקדושה מכל יו"ח

ויקח קרח. יש לדקדק שלא נזכר כאן בכל הפרשה שבני קרח לא מתו, ולא מצינו רק בפרשת פנחס ענין זה שבני קרח לא מתו. ויש לומר שזה היה הזכרת זכות על קרח שגידל בנים כאלו שלא נתפתו ממחלוקת אביהם, על כן לא נזכר בפרשת מחלוקת קרח. ויש לומר כי לעתיד יתעלה קרח בזכות בניו. והנה רמז האר"י ז"ל בפסוק 'צדיק כתמר יפרח' ס"ת 'קרח'. ואולי רמוז כאן בהמשך הפסוק דקאמר שם 'שתולים בבית ה' בחצרות אלקינו יפריחו', היינו בניו הנקראים 'שתולים', שהם נשארו בבית ה' אצל משה רבינו בחזקת צדקות, 'ובחצרות אלקינו יפריחו, להגיד כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו', שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, ובזכות הבנים יתעלה קרח לעתיד לבא.

ויש לפרש סמיכות הכתובים בפרשת פנחס 'ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח וגו' ויהיו לנס, ובני קרח לא מתו', כי זה שבני קרח לא מתו, הוא ג"כ ענין שהיה לנס בכלל ישראל, ויהי לנס שבני קרח לא מתו, כי אהבת בנים לאבות מחייב להחזיק אותם בדרך אביהם, וכן אהבה הטבעית מאבות לבנים מחייב זאת, ועם כל זה לא הלכו בדרכיו, ועל כן שיבחו אותם חז"ל, ואמרו במדרש (שוחר טוב תהלים א') 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים' אלו בניו של קרח שלא הלכו בעצת אביהם.

לב העברי

לע"נ הג"ר גבריאל יהודה אילאוויטש ב"ר אליהו יואל משאמשאן זצ"ל יא"צ א' תמוז

ויקח קרח. וברש"י: שלקח את עצמו לצד אחד. ורז"ל (סנהדרין קט:) דרשו שלקח מקח רע לעצמו. והענין לפי מה שמובא בנחל קדומים, דאם מלשין ורודף אחד, אז ונהפוך הוא, כי נרדף לוקח זכויות של רודף, והוא הרודף מקבל את עונותיו של נרדף, וכענין שאמרו בחגיגה (דף טז.) דלכל אחד יש לו ב' חלקים, חלק אחד בגן עדן, וחלק אחד בגיהנום, זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן, היינו אם זה מתנגד לו, על כן 'ויקח קרח', ע"י מחלוקותו לקח הוא 'מקח רע לעצמו', כי ירש גיהנוס שלו ושל כנגדו, ולהיפך נטל חלקו הטוב וחלקו שלהם בנחלת עולמים.

moresheshagrach@gmail.com • הפצה ראשית בארץ: ספרייתי - גיטלר • בחו"ל: עם הספר - לעוויץ

ויקח קרח. במדרש: מה לקח, אמת לקח. שמעתי ממו"ח הג' נ"י בשם מרן הג' מהר"מ סופר ז"ל ע"ד רמז, דאילולא היה קרח, היה מתחיל הפרשה במה שכתב אחר כך (יח:ח) 'את משמרת תרומתי', והיה דבק לסוף הפרשה דלעיל 'אני ה' אלהיכם אמת', ו'את משמרת תרומותי' ר"ת 'אמת', על כן קרח 'אמת לקח'.

ולי נראה כי כל דבר שקר שאין אמת בתחילתו אין סופו להתקיים, על כן בא תחילה לשם שמים ובאמת עמו.

אתוון דאורייתא

לע"נ הג"ר אברהם יצחק ווייסבלום ב"ר אלעזר מסטאשוב זצ"ל יא"צ ד' תמוז

אין מתירים שבועה שנשבע בשם. אמרו בנדרים (דף כב:): אמר רב אסי, אין החכמים נזקקין להתיר נדר ושבועה שהזכיר בהם הנשבע או הנודר "אלהי ישראל", כיון שהתחצף להזכיר את שמו של אלהי ישראל בנדרו או בשבועתו. כך כתבו הרא"ש והרא"ם (בשטמ"ק שם). ואמרו שם: 'חוץ מקונם אשתי נהנית לי משום שגנבה את כיסי ושהכתה את בני', ונודע שלא גנבה ושלא הכתו, שנזקקים להתיר לו גם אם הזכיר בנדרו את "אלהי ישראל", לפי שבטעות נדר או נשבע. וכתב רש"י שם, וז"ל: חוץ מקונם אשתי נהנית לי - שאפילו נדר באלהי ישראל שאין אשתי נהנית לי, נזקקין להתיר לו, לפי שאמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים בידים לעשות שלום בין איש לאשתו, לא כ"ש האי נדר, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם) דיש לומר הטעם שאין מתירין שבועה שנשבע בשם, דאין זה משום חציפותא, אלא מטעם אחר, וז"ל: אין נזקקין לאלקי ישראל, בחידושי הערותי דאולי הטעם מפאת דאם יתירו לו, נמצא דלא הועילה שבועתו כלום, דחכם עוקר מעיקרו, והוי ליה למפרע מוציא שם שמים לבטלה. ומובן בזה מה שכתב רש"י (ד"ה חוץ מקונם אשתי) דכתב: לפי שאמרה תורה כו' והכוונה דכיון דלעשות שלום כו' אמרה תורה שמו שנכתב בקדושה ימחה וכו', עכ"ל. משום הכי משום שלום כו' לא איכפת לן נמי אי תיגלי מילתא למפרע דהוזכר שם שמים לבטלה.

הרה"ק בעל מגן אברהם מטריסק זי"ע, כתב בהקדמת הספר למי שילמוד ספרו
'מגן יהיה לכל ההוגים בו'

בן לאשרי

לע"נ הג"ר יהושע ב"ר חיים יהודה דייטש זצ"ל אבד"ק קטמון יא"צ ד' תמוז

ויתן אותם לרחמים לפני כל שוביהם. יש לדקדק תיבת 'כל', דלכאורה נראה כמיותר. גם 'לפני' אינו מובן כל כך, דהיה לו לומר 'בעיני'. ונראה לומר דקאי על תיקון פגם הברית, כידוע ד'כל' נקרא מדת היסוד, וע"י הפגם שובה הקליפה הניצוצות קדושות שנועדו לאותן הטיפות, ומעוררת דין שעל ידי זה נעשה ענן וחשכות על הניצוצות הקדושות האלו שלא ירגישו כח הקדושה שמשם נאצלו וישברו הקליפה ויחזרו למקורם ושרשם. אך הקב"ה שראה כל זה בבריאת העולם, הקדים רפואה למכה, כאומרם ז"ל דראה שאין העולם מתקיים, שיתף מידת הרחמים והקדימו למידת הדין. וזהו שאמר 'ויתן אותם לרחמים', [והיינו דשיתף מדת הרחמים], וממילא הם 'לפני' קודם 'כל' מדת היסוד, [והיינו מדת הדין שנתעורר ע"י פגם במדת היסוד], 'שוביהם' שהדין נמתק והקליפה ששבתה אותן הניצוצות קדושות בטילה, אמן כן יהי רצון.

אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו. יש לפרש על פי דברי רז"ל דבזמן שאדם מצטער שכינה אומרת 'קלני מראשי קלני מזרועי', ואמר הכתוב אל תתמה על החפץ שאנו מתפללין ואין נענין, ד'**אדם ביקר**' מה שע"י צערו גורם 'יקר' והיינו כבדות לשכינה הקדושה, '**ולא יבין**' את זה לבקש על צערה, עיד"ז '**נמשל כבהמות נדמו**', שהאריה המצוייר על לוח, אע"פ שנקרא ג"כ 'אריה', אבל מובן מאליו שבזה רוח אין בו לפעול פעולה, רק בשם יקרא 'אריה'. כמו כן תפלה בלי כוונה, אך 'תפלה' תקרא, אבל אינה פועלת, והשי"ת יעזרנו על דבר כבוד שמו להתפלל כראוי ולהיושע תיכף בימינו אמן.

חזון יחזקאל

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכ"ע ונחת דקדושה מכל יו"ח

מיתה לזה ותשלומין לזה. אמרו בכתובות (דף ל:) בנוגע הפטור של 'קם ליה בדרבה מיניה', דאמר רב אשי, דזר שאכל תרומה משלו - שירש אותה מאבי אמו הכהן, ואין אנו דנים על תשלומי התרומה, כי שלו היא, אך נתחייב מיתה בידי שמים היות והוא זר. וקרע שיראין של חבירו בשעה שבלע את התרומה, פטור. וכתב רש"י וז"ל: אע"ג דמיתה לאו משום ממונא דניזק אתיא ליה, מיפטר, דסבירא ליה לרב אשי מיתה לזה (-לשמים), ותשלומין לזה (-לחבירו), פטור. [ורבא סובר דחייב]. ובתוס' שם הקשו על פירש"י שסובר דאכילת תרומה וקריעת שיראין מיקרי 'מיתה לזה ותשלומין לזה', ורבא סובר שחייב, א"כ תקשי ליה לרבא הא דתנן (ב"ק לד:): 'והוא שהדליק את הגדיש בשבת פטור מפני שנידון בנפשו', והיינו מיתה לזה משום שבת, ותשלומין לזה משום גדיש.

וכתבו התוס', וז"ל: אלא על כרחך חשיב מיתה ותשלומין לאחד, הואיל ולא מתחייב מיתה בשביל אדם אלא לשמים, והכי נמי אכילת תרומה וקריעת שיראין הוי מיתה ותשלומין לאחד. ור"י רצה ליישב פי' הקונטרס, דחשיב הכא מיתה לזה ותשלומין לזה, לפי שהן שני מעשים, אכילת תרומה וקריעת שיראין, אבל מדליק גדיש, הכל בא על מעשה אחד, ולכך חשיב מיתה ותשלומין לאחד, עכ"ל.

והקשה החזון יחזקאל (שם), וז"ל: צ"ע טעמא דמילתא הא שכתב רש"י שרב אשי סבירא ליה מיתה לזה ותשלומין לזה פטור, הלא שפיר יש לאוקמא דברי רב אשי וכשיטת הר"י שבמעשה אחד נתחייב תרתי, וכמו שכתוב בשיטה מקובצת 'הכא כגון שהיו שיראין כרוכין בצוארו ובאכילת התרומה בגרונו נקרעו השיראין', עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל, דיש לחקור בגדר הפטור של 'קם ליה בדרבה מיניה', אם ה'עונש מיתה' פוטרו מתשלומין, או דילמא 'מעשה שיש בה חיוב מיתה', פוטר מתשלומין, ולא גוף העונש. ונפ"מ בציור דזה 'מעשה שיש בה חיוב מיתה', אך עבר עבירה בשוגג, ואין כאן 'עונש מיתה'. ופשוט כצד השני, דהרי אמרו בכתובות (דף לה.) דתנא דבי חזקיה 'לא תחלוק בו בין בשוגג בין במזיד'. דבנוגע עבירה שיש בה חיוב מיתת ב"ד, גם בשוגג פטור מתשלומין, דלא ה'עונש מיתה' פוטרו מתשלומין, אלא ה'מעשה שיש בה חיוב מיתה' פוטר מתשלומין, לכן לא שנא אם עבר על העבירה בשוגג או במזיד.

ברם כל זה הוא בנוגע עבירה שיש בה מיתת ב"ד, אבל עבירה שיש בה חיוב כרת בלי מיתת ב"ד, כגון העושה מלאכה ביוה"כ, דאמרו בפסחים (דף כט.): ר' נחוניא בן הקנה היה עושה את יוה"כ כשבת לתשלומין, מה שבת, מתחייב בנפשו ופטור מן התשלומין, אף יוה"כ מתחייב בנפשו ופטור מתשלומין. בזה הדין דדוקא אם עשה מלאכה במזיד דחייב כרת, אז פטור מתשלומים, אבל בשוגג אינו פוטר מתשלומין (עי' רש"י שם). משום דבנוגע עבירה שאין בה מיתת ב"ד רק כרת, ה'עונש' פוטרו מתשלומין, ולא ה'מעשה שיש בה חיוב כרת'.

וז"ל: המדליק גדיש בשבת, כיון דמשכחת במעשה זה חיוב מיתה, הלא אז הוא פטור מתשלומים אפילו אם לא שייך שם עונש מיתה כלל כגון שהוא שוגג, ויש סוברים שאפילו אם הוא אונס כזה שחייב במכה בהמה ממון, נמי ישנו בדין 'לא תחלוק', דתנא דבי חזקיה, ופטור מממון, דגזירת הכתוב הוא בעצם המעשה דמשכחת ביה חיוב מיתה שאין משלם ממון. ואילו לשיטת רש"י בר' נחוניא בן הקנה, הא שכרת פוטר מן התשלומים היינו דוקא במזיד דאיכא חיוב כרת, והעונש של כרת הוא פוטרו מממון, וכן מיתה בידי שמים לאביי אליבא דר' נחוניא בן הקנה, העונש מיתה בידי שמים פוטרו מתשלומים, עכ"ל.

ולפ"ז כתב החזון יחזקאל, דמה שכתב רש"י, דרב אשי סובר דמיתה לזה ותשלומין לזה פטור, ורבא סובר דחייב, היינו דוקא במקום דה'עונש' פוטרו, כגון בחיוב כרת ומיתה בידי שמים, דבזה נחלקו אם ה'עונש' פוטרו גם במקום דעונש לזה ותשלומין לזה. אבל בנוגע חיוב מיתת ב"ד, דאין ה'עונש' פוטרו, רק ה'מעשה שיש בה חיוב מיתה' פוטרו, אין חילוק כלל אם העונש ותשלומין לאדם אחד או לא, כי ממילא אין ה'עונש' פוטרו. ומיושב קושית התוס' מהדליק את הגדיש בשבת דפטור אע"ג דמיתה לזה ותשלומין לזה. משום דגבי חיוב מיתת ב"ד לא נחלקו רב אשי ורבא, דלכו"ע אמרינן ד'מעשה שיש בה חיוב מיתה' פוטרו. ולכך לא הוצרך רש"י לדחוק ולאוקמא דברי רב אשי כשיטת הר"י שבמעשה אחד נתחייב תרתי.

וז"ל: יש לומר דלשיטת רש"י בפסחים דר' נחוניא בן הקנה שסובר כרת פוטר מתשלומים, היינו דוקא במזיד דאיכא חיוב כרת, אבל בשוגג אינו פוטר מתשלומין, ואינו כעבירה שיש בה מיתת ב"ד, ממילא שאני נמי בזר שאכל תרומה וקרע שיראין של חבירו, מהדליק גדיש בשבת, ושאני המדליק גדיש בשבת כיון דמשכחת במעשה זה חיוב מיתה, הלא אז הוא פטור מתשלומים אפילו אם לא שייך שם עונש מיתה כלל כגון שהוא שוגג, ובכהאי גוונא הלא אין כאן עונש כלל דנימא מיתה לזה וממון לזה, אך גזירת הכתוב הוא בעצם המעשה דמשכחת ביה חיוב מיתה שאין משלם ממון, ולא שייך כאן מיתה לזה ותשלומים לזה, שהרי אין כאן כלל משום עונש לזה.

ואילו לשיטת רש"י בר' נחוניא בן הקנה, הא שכרת פוטר מן התשלומים היינו דוקא במזיד דאיכא חיוב כרת, והעונש של כרת הוא פוטרו מממון, וכן מיתה בידי שמים לאביי אליבא דר' נחוניא בן הקנה, ובאופן כזה בזר שאכל תרומה במזיד וקרע שיראין של חברו שהעונש מיתה בידי שמים פוטרו מתשלומים, כתב רש"י דרב אשי סובר שהעונש מיתה בידי שמים לזה על שאכל תרומה באיסור זרות ותשלומים לזה על שהזיק ממון חברו מיפטר משום קם ליה בדרבה מיניה, [ורבא סובר שחייב], עכ"ל.

והנה אמרו בב"ק (דף כב:), דאם היה עבד כפות לגדיש, וגדי סמוך לו, והצית העבד ונשרף הגדיש עמו, דפטור על הגדיש כיון שחייב מיתה על העבד. והקשה הגמ' אי הכי שהצית את העבד בידים, מאי למימרא, והרי פשוט הוא שפטור מממון באופן שנתחייב מיתה. ומתרץ, דלא צריכא המשנה לחדש דין זה שפטור על הגדי, אלא בגדי דחד ועבד דחד, דכיון שהגדי שייך לאחד, והעבד שייך לאחר, באופן זה יש חידוש שפטור על הגדי, אע"פ שאינו חייב מיתה בשביל הגדי, אלא בשביל העבד של השני.

יום ו' פרשת קרח ד' תמוז
יומא דהילולא של בעל הפלא"ה
הרה"ק ר' פנחס ב"ר צבי הירש זי"ע

אם לא עכשיו אימתי
עכשיו הזמן לקיים צוואת בעל הפלא"ה זי"ע
"כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה"

וישמע משה ויפול על פניו. במדרש (ילקוט שמעוני קרח תש"נ): מה שמועה, שמע שחשדוהו באשת איש. ויש לפרש, לפי שאמר משה בפרשת ציצית 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', וכתב הב"י (אבה"ע סי' כ"א) בשם הר"ר יונה, דאסור להסתכל באשת איש מן התורה שנאמר 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם'. וכיון שאמר משה רבינו 'אשר אתם זונים אחריהם', סברו שהוא חושד את העם מאשת איש, מדלא אמר 'שלא תזונו'. והיינו דאמרו 'כי כל העדה כולם קדושים', שהם בקדושתן ובתוכם ה', ששם יה מעיד עליהם, (כפירש"י בפרשת פנחס כו:ה), לכך הפכו הדבר לחשוד אותו.

ואפשר עוד לומר ע"ד שאמרו (ברכות נז.): הבא על אשת איש בחלום מובטח לו שהוא בן עוה"ב, ופירש"י שנוטל חלקו וחלק חבירו בג"ע, דדמי לאשת איש, וא"כ כיון שהוא נוטל לעצמו כל הכבוד הראוי לישראל, כדכתיב 'כי כל העדה כולם קדושים וגו' ומדוע תתנשאו', דימו אותו לאשת איש.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתי - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - **אעשה לו טובה.**

וכתבו התוס' שם, וז"ל: בגדי דחד ועבדא דחד, וכן נמי אמר רבא (סנהדרין עד.) רודף שהיה רודף אחר חבירו להורגו ושיבר הכלים בין של נרדף בין של כל אדם פטור. וקשה דבסנהדרין (דף י.) אמר ממון לזה ונפשות לזה חייב.

וכתב החזון יחזקאל דלאור הנ"ל מיושב קושית התוס', וז"ל: לפי האמור יש לומר דבסנהדרין (דף י.) מיירי בעדים זוממים ש'עונש' מיתה בפועל פוטרם מממון, וחיובם במיתה הוא משום 'כאשר זמם לעשות לאחיו', התם הוה שפיר מיתה לזה לעדי הבעל שנתחייבו משום 'כאשר זמם לעשות לאחיו' שזממו להרגם, וממון לזה להבעל שזממו לחייבו קנס של מוציא שם רע. אבל שם בב"ק שהצית בגופו של עבד, אשר בזה נאמר 'לא תחלוק', ואפילו אם הרג באונס ישנו בדין דהאי לא תחלוק, א"כ אין כאן הפטור ממון משום 'עונש', דהלא בכהאי גוונא הלא אין כאן עונש כלל דנימא מיתה לזה וממון לזה, אך גזירת הכתוב הוא בעצם המעשה דמשכחת ביה חיוב מיתה שפטור מממון, ממילא לא שייך בזה מיתה לזה וממון לזה, ורבותא קמ"ל שמהאי טעמא אפילו בגדי דחד ועבדא דחד נמי פטור מממון.

יום ד' פרשת קרח ב' תמוז

יומא דהילולא של הרה"ק ר' אברהם ב"ר מרדכי זי"ע בעל מגן אברהם מטריסק

אם לא עכשיו אימתי

עכשיו הזמן לזכות לברכת הרה"ק מטריסק למי שילמוד בספרו "מגן יהיה לכן ההוגים בו"

איתא בגמרא (שבת עז:) מאי טעמא העיזים הן אלו ההולכות בראש העדר, ורק אחריהן הולכות הרחלות, אמר רב יהודה: כברייתו של עולם. דברישא הוה חשוכא, והדר נהורא. כן העזים שהן בדרך כלל שחורות, הרי הן קודמות לרחלות שהן בדרך כלל בהירות. והענין הוא, כי עיזי הוא לשון 'עוז' ותוקף, שראשית והתחלת דרכי עבודת השי"ת שהאדם מתחיל לחנך עצמו צריך להיות בהתחזקות רב, לאמץ ולחזק עצמו בעבודתו ובאמונתו ית"ש, כברייתו של עולם דברישא חשוכא וכו', כי מתחילה היא הלילה שהיא זמן חשכות והתגברות הדינים, כמו שכתוב 'מפחד בלילות', שנופל פחד על האדם בלילה, כי הלילה היא בסוד הגבורות, בסוד הכתוב 'והלילה אמר הורה גבר', כי בריאת העולם היה מוכרח להיות כן בכדי שיהיה יתרון אור מן החשך, שהאדם יתגבר על כל החשכות, ויבוא אור בכל מיני החשך, ומן החשך גופא יזכה ליתרון אור. ולכן כשהאדם מתחיל בדרכי עבודתו יתברך שהוא עדיין אז בחשך, ולא נוגה לו מאור ה', צריך להתחזק את עצמו מאוד באמונתו יתברך, ולהסיר מאתו החשכות שהיה מונח בה עד עתה.

וכמו כן מתחיל הנהגת וסדר היום מתפלת ערבית, 'ערבית' הוא לשון עריבות ומתיקות, שמרמז שיראה האדם להרגיש טעם ערב ומתוק בעבודת השי"ת. וקודם תפלת שמו"ע היא קר"ש של הלילה, שיש בה רמ"ח תיבין שמרומז למה שכתוב 'ויקח רמח בידו', שילבוש עצמו בכלי נצחי קרב, כי מחמת שהלילה היא בחינת גבורה ויש בה שליטת החיצונים והתגברות הדינים, על כן צריך האדם לגבר ולחזק עצמו בק"ש של הלילה לקבל עליו עול מלכות שמים באמת בכדי לבטל כל הדינים, וזה פירוש המשנה 'מאימתי' הוא לשון אימה ופחד, מלשון 'את אימתי אשלח לפניך', שמחמת הפחד והתגברות הדינים שיש בערב, צריכים לקרות קר"ש שיש בה רמ"ח תיבין, בבחינת 'ויקח רמח בידו', שיחזק עצמו בקבלת עול מלכות שמים שמקבל בק"ש לבטל כל החשכות והדינים. (הדרכה ישרה).

שערי זבול

לע"נ הג"ר מנחם מענדל ב"ר מנחם מענדל פוטערפאס זצ"ל יא"צ ד' תמוז

למד תורה בילדותו, ילמד בזקנותו. אמרו ביבמות (דף ס"ב): ר' עקיבא אומר, למד תורה בילדותו, ילמוד תורה בזקנותו. ומקשים העולם איזה הו"א הוא לומר אחרת, הא כל זמן שאיש הישראלי חי, הוא מחוייב ללמוד תורה. ועוד יש לדקדק הלשון 'למד תורה בילדותו', דלמה לא אמר 'ת"ח שלמד תורה בילדותו ילמוד בזקנותו'.

ונראה לענ"ד ליישב קושית העולם, דהנה אמרו (מנחות צט:): שאל בן דמה בן אחותו של ר' ישמעאל את ר' ישמעאל, כגון אני שלמדתי כל התורה כולה, מהו ללמוד חכמת יוונית, קרא עליו המקרא 'לא ימיש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה', צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמד בה חכמת יוונית. ויש להבין מאי היה סברת בן דמה ששאל כיון שלמד כל התורה כולה שיהא מותר לו ללמוד חכמת יונית, ומה השיב לו ר' ישמעאל, דבאיזה סברא חולקים. והנה בספרי שערי זבול (ח"ו על מס' נדרים) בענין נשבעין לקיים את המצוות, הבאנו החקירה ביסוד מצות לימוד התורה, אם היא מצוה בפני עצמה, או בשביל הכשר שצריכים לדעת דיני התורה. ובחקירה זו יכולים להבין מאי היה סברת בן דמה, שסבר דעיקר לימוד התורה הוא הכשר לדעת דיני התורה, וא"כ הוא כבר יודע כל התורה, ולכך חשב שיהיה מותר לו ללמוד חכמת יוונית. אבל ר' ישמעאל השיב לו שלימוד התורה היא מצוה בפני עצמה, וא"כ אפילו הוא יודע כל התורה כולה, גם מחוייב ללמוד תורה יומם ולילה, ואסור לו ללמוד חכמת יוונית.

ולפ"ז יתורץ קושית העולם, דנראה לענ"ד דכמו סברת בן דמה היה שלימוד התורה זהו רק מטעם הכשר, וא"כ כיון שלמדו בילדותם תורה, הם זוכרים את התורה ויודעים כבר לקיים דיני התורה, וכמו שמבואר בחז"ל 'הלומד לילד למה הוא דומה לדיו הכתובה על ניר חדש, והלומד זקן הוא דומה לדיו הכתובה על נייר מחוק', וכוונת חז"ל כשלומד בילדותו זוכרים מה שלומדים, אבל הזקן אינו זוכר. וא"כ הם שלמדו בילדותם, כיון שלמדו לדעת כל דיני התורה וזוכרים, היו סוברים שאין עוד מחוייבים ללמוד, כיון דהוא רק הכשר, ועל זה אמר ר' עקיבא 'למד תורה בילדותו' והוא זוכר כדי לקיים כל דיני התורה, וא"כ יש שסוברים כמו בן דמה שלימוד התורה זהו הכשר, וא"כ מותר לו ללמוד שאר חכמות, ובא ר' עקיבא ואומר דתורה זהו מצוה בפני עצמה, וא"כ תמיד מחוייבים ללמוד תורה אפילו בזקנותו, דהא כתיב 'והגית בו יומם ולילה', וא"כ זהו חידושו של ר' עקיבא להוציא מידי הסוברים שלימוד תורה שזהו רק הכשר. ובזה גם מיושב מה שדייקנו הלשון 'למד תורה בילדותו', אבל כפי מה שביארנו הכוונה דמפני שלומד בילדותו וזהו דומה שכותב על ניר חדש וזוכר מה שלומד אפילו עד ימי זקנותו, אפ"ה מחוייב ללמוד תורה כנ"ל.

ובעוד דרך אמרתי ליישב קושית העולם, שבאמת ר' עקיבא לא בא לומר לנו הדין שאפילו זקן מחוייב ללמוד תורה, דהא ידוע מצות לימוד התורה הוא לכולם, דכל זמן שהאיש הישראלי חי הוא מחוייב ללמוד תורה בין זקן בין צעיר, אלא ר' עקיבא בא לומר לנו שאם למד תורה בילדותו, הוא יזכה להבין התורה גם בזקנותו. דלעיל דייקתי הלשון 'למד תורה', ולא אמר 'תלמיד תכם שלמד תורה בילדותו ילמוד בזקנותו'. ואמרתי בזה, שאפילו הוא בעל מקרא בילדותו, גם נקרא בעל תורה, ובזה יזכה גם ללמוד תורה בימי זקנותו.

דהנה תנן (סוף קנים): ר' שמעון בן עקשיא אומר זקני עם הארץ כל זמן שהם מזקינים דעתן מטורפת עליהן, אבל זקני תורה אינם כן, אלא כל זמן שהם מזקינים דעתן מתישבת עליהן, ע"כ. ויש לדייק למה בזקני עם הארץ אומר 'זקני עם הארץ', ובת"ח אינו אומר 'זקני תלמידי חכמים', אלא אומר 'זקני תורה'. ונראה לענ"ד, דאמרו (ב"ב ח:): רבי פתח אוצר בשני בצורות, אמר יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה, אבל עמי הארץ אל יכנסו, ע"כ. הרי שרבי מחלק בין בעלי מקרא ובין עם הארץ, וכיון שבעלי מקרא יכולים ליכנס אבל עם הארץ אינו לו רשות ליכנס, חזינן שאפילו שהוא בעל מקרא לבד, הוא כבר לא נקרא 'עם הארץ', דרק מי שהוא בכלל לא יודע כלום אפילו מקרא, אז הוא בגדר 'עם הארץ'. ולפ"ז מיושב דברי ר' שמעון בן עקשיא מה שאומר בלשון 'זקני תורה', ולא אמר 'זקני תלמידי חכמים', מפני כפי שמבואר בגמ' ב"ב במעשה דרבינו הקדוש שאפילו בעלי מקרא ג"כ נקראים 'זקני תורה', ולכך מדייק המשנה 'זקני תורה' אינם כן, דכל זמן שהם מזקינים דעתן מתיישבת עליהן, אפילו שהם בעלי מקרא. ובזה מתורץ קושית העולם שזה בא ר' עקיבא לומר לנו, ומדייק לומר הלשון 'למד תורה בילדותו', אפילו שהוא בעל מקרא והוא מתעסק במקרא ויודע ושולט טוב על כל המקרא, והוא מכלל מה שאמרה הגמ' בב"ב 'בעלי מקרא', שהוא כמו בעל הבית שהמקרא מונת בכיסו, אז ילמוד תורה בזקנותו, כמו שהמשנה אומרת 'זקני עם הארץ דעתן מטורפת עליהן', כיון שלא למדו כלום. אבל זקני תורה דעתן מתישבת עליהן, ואז ילמדו תורה אפילו שהם זקנים. וזהו אומר ר' עקיבא 'למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו', דכיון שהוא למד תורה אפילו הוא רק בעל מקרא, אז דעתן מתיישבת עליהן, ואז ילמדו תורה בזקנותם, דכיון שלמד תורה דעתן מתיישבת עליהם, וכיון שדעתן מתיישבת עליהן הם יכולים לזכות ללמוד עוד דברים, לעלות גם לדרגת בעלי משנה ובעלי גמ' כיון שדעתו מתיישבת עליהן. וא"כ מיושב קושית העולם, שר' עקיבא לא בא לומר לנו שתמיד צריכים ללמוד, דהא זה כולם יודעים, ואלא בא לומר כנ"ל. (שערי זבול יבמות ס"ב).

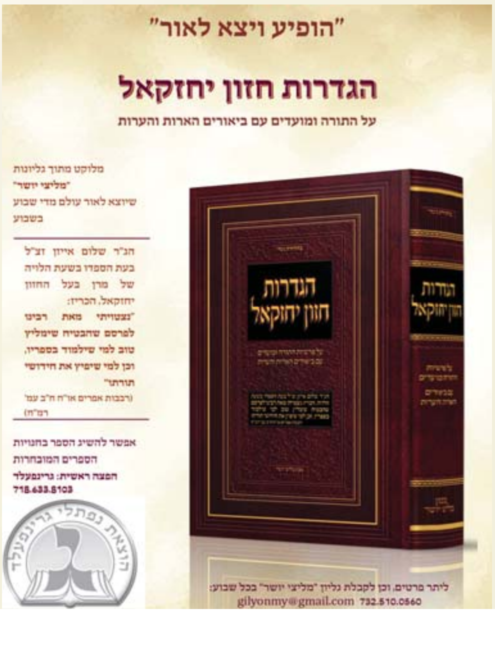

בסייעתא דשמיא

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

המפעל העולמי תורה שבכתב
עידוד לימוד וידיעת התורה הקדושה עם פירוש רש"י

יו"ל ע"י קרן תרי"ג לזיכוי הרבים
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד
הרה"ח ר' אריה (לייבל)
בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת קרח גיליון קכ"ד (שנה ג') | סיון תשפ"ו

מַחְלֹקֶת קֹרַח; שְׁמִירַת הַמִּקְדָּשׁ וּמַתְּנוֹת כְּהֻנָּה

בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם, קָמוּ קֹרַח וַעֲדָתוֹ לְעַרְעֵר עַל הַנְהָגַת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, מַה שֶּׁהִסְתַּיֵּם בְּעֹנֶשׁ בְּלִיעָתָם בָּאֲדָמָה וּשְׂרֵפָה בָּאֵשׁ. מִכָּאן הִתְגַּלְגְּלוּ הַדְּבָרִים לְמַגֵּפָה בָּעָם, וּבְעִקְּבוֹת כָּךְ בָּא הַצִּוּוּי לִשְׁמִירַת הַמִּקְדָּשׁ, וּנְתִינַת מַתְּנוֹת כְּהֻנָּה.

נוֹשְׂאֵי הַפָּרָשָׁה: מַחְלֹקֶת קֹרַח וַעֲדָתוֹ • מִיתַת מַקְרִיבֵי הַקְּטֹרֶת • תְּפִלַּת מֹשֶׁה • הַבְּלִיעָה בָּאֲדָמָה • צִפּוּי הַמִּזְבֵּחַ • תְּלוּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַמַּגֵּפָה • עֲצִירַת הַמַּגֵּפָה בִּקְטֹרֶת • פְּרִיחַת מַטֵּה אַהֲרֹן • שְׁמִירַת הַמִּקְדָּשׁ • מַתְּנוֹת כְּהֻנָּה.

א. הבן השני

ארבעה בנים היו לקהת בן לוי: **א.** עמרם. **ב.** יצהר. **ג.** חברון. **ד.** עוזיאל. לאחר שמשה מינה - על פי ציווי ה' - את אליצפן, בן עוזיאל, כנשיא בני קהת, קינא על כך קרח בן יצהר, וטען: אחרי שמשה ואהרן, בני עמרם הבכור, נטלו כבר תפקיד של גדולה, הרי התפקיד הבא שייך לי, בנו של יצהר - הבן השני של קהת, ולא לאליצפן שהוא בנו של עוזיאל - הבן הרביעי.

אל קרח הצטרפו גם דתן ואבירם ואון בן פלת משבט ראובן, ובנוסף, לקח קרח 250 ראשי סנהדראות, רובם משבט ראובן. כל אלו נקהלו על משה ואהרן, וטענו: מדוע תתנשאו על קהל ה'? הרי כל העדה קדושים!

ב. ליצנות בלילה

כששמע משה את דבריהם נפל על פניו מרוב צער על חטאם, ואמר לאהרן ולקרח ולכל 250 האנשים, להכין מחר קטורת בתוך מחתות, ומי שיישאר בחיים - הוא הכהן שבו בחר ה'. בכל אותו הלילה הקהיל קרח את העדה בדברי ליצנות.

משה גם שלח שליחים לדתן ואבירם שיבואו אליו לפייסם, אך כאשר הם סירבו לבוא התפלל משה אל ה' שלא יקבל את הקרבנות שלהם.

ג. בליעת אהלים

בבוקר נראה כבוד ה' בעמוד הענן, והודיע למשה ואהרן שיכלה את כל העדה, אך לאחר תפילת משה ואהרן התרצה ה' שיכלה רק את החוטאים. לאחר שהזהיר משה את כל העדה להתרחק מאהלי הרשעים, פתחה האדמה את פיה ובלעה את עדת קרח, את כל משפחותיהם, לרבות תינוקות קטנים, ואת כל אהליהם ורכושם. כשיצא הקול שהם נבלעו באדמה ברחו כל ישראל, כי אמרו פן תבלע הארץ גם אותנו. בנוסף, אש יצאה ושרפה למוות את 250 מקריבי הקטורת.

כ"ד מתנות כהונה

עשר מתנות הנאכלות במקדש:	
א	חטאת בהמה
ב	חטאת העוף
ג	אשם ודאי
ד	אשם תלוי
ה	שלמי ציבור
ו	לוג שמן של מצורע
ז	שתי הלחם
ח	לחם הפנים
ט	שיירי מנחות
י	מותר העומר
ארבע מתנות הנאכלות בירושלים:	
יא	בכור בהמה טהורה
יב	ביכורים
יג	המורם משלמים ותודה: חזה ושוק (וארבע חלות מלחמי תודה) והמורם מאיל נזיר: זרוע, חלה ורקיק
יד	עורות קדשים
עשר מתנות הניתנות בכל מקום:	
טו	תרומה גדולה
טז	תרומת מעשר
יז	חלה
יח	ראשית הגז
יט	זרוע לחיים וקיבה
כ	פדיון הבן
כא	פדיון פטר חמור
כב	שדה אחוזה שהוקדשה ומכרה הגזבר, שחוזרת ביובל לכהנים
כג	שדה חרמים
כד	גזל הגר

ד. ציפוי למזבח

אלעזר הכהן הצטווה לעשות ציפוי למזבח ממחתות הנחושת של מקריבי הקטורת, למשמרת לדורות שלא יעשו כמעשי קורח ועדתו.

ה. עצירת המגיפה

למחרת בליעת קרח ומיתת מקריבי הקטורת, התלוננו ישראל על משה ואהרן שהם גרמו למותם של מקריבי הקטורת. כעונש על התלונות שלח ה' מגיפה בעם, והודיע למשה על הגזירה לכלות את כל העם. משה ציווה לאהרן להוליך קטורת בין החיים והמתים, ובכך אהרן עצר את מלאך המוות והמגיפה נעצרה, אולם 14,700 יהודים כבר מתו טרם עצירתה.

ו. פריחת שקדים

על פי ציווי ה' למשה, הניחו נשיאי כל השבטים מקל בקודש הקדשים, ועל כל מטה נרשם שם הנשיא, כך גם עשה אהרן הכהן. למחרת, רק במקלו של אהרן לבלבו פרחים וגדלו שקדים, כסימן להשקיט את תלונות ישראל עליו. משה הצטווה להניח למשמרת את מטה אהרן בתוך קודש הקדשים.

ז. שמירת המקדש

לאחר שישראל הביעו את החשש שהם עלולים למות כאשר יתקרבו שלא כדת אל המקדש, ציוה ה' שהכהנים והלויים ישמרו על המקדש שלא יקרב זר לשם.

ח. מתנות כהונה

בעקבות הערעור של קרח על כהונת אהרן, אמר ה' לאהרן אחרי מחלוקת קרח: אני נתתי בשמחה לך ולזרעך את כ"ד מתנות הכהונה. ואילו 'מעשר ראשון' ניתן ללויים, והם מחויבים להפריש מהמעשרות 'תרומת מעשר' לכהנים.

התורה וההפטרה

בפרשתנו נאמר **לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי** וגו', ומכאן הקשר להפטרה בדברי שמואל הנביא, שהעיד על עצמו **אֶת שׁוֹר מִי לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי לָקַחְתִּי**. קשר נוסף, כותב הלבוש, משום ששמואל היה מצאצאי קרח, ולכן מפטירים בהפטרת שמואל הנביא.

פרד"ס התורה

פנינים מאירים לשולחן השבת

פשט

בית או אהל?

וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בָּתֵּיהֶם (במדבר טז, לב)

יש לדקדק, שהרי לעיל נקרא מקום מגורם בשם 'אהל', כאמור '**אהלי** האנשים וגו' פתח **אהליהם** וגו', ומדוע כאן נקט הכתוב 'ואת **בתיהם**'?

מבאר הגה"ק רבי **שלמה קלוגר** זי"ע בספרו 'אמרי שפר': 'בית' נקרא מקום קבוע, ואילו 'אהל' היא דירת עראי, והנה כשהיו ישראל במדבר לא חנו במקום קבוע, רק באהל עראי, אבל עכשיו כשנבלעו באדמה, נשארו שם קבועים וקבורים לדורות, כך שאהלי העראי הפכו לבתי קבע.

רמז

תשתרר - כ"ב אותיות התורה

כִּי תִשְׂתָּרֵר עָלֵינוּ גַּם הִשְׂתָּרֵר (במדבר טז, יג)

בדרך רמז מובא בספר **'פענח רזא'**: בכל התורה אין עוד תיבה בעלת מספר גימטריא גבוה כל כך כמו תיבת 'תשתרר' (1500). גם אם נצרף את מספר הגימטריא של כל אותיות האל"ף בי"ת, יעלה מניינם יחד 1500 פחות חמש (1495). וכאשר נוסיף עליהם עוד מספר 5, כנגד חמשת האותיות הסופיות - מנצפ"ך, הרי סך כל האותיות עולה בדיוק 1500. זהו שטענו עדת קרח: **כִּי תִשְׂתָּרֵר עָלֵינוּ** - כלום סבור אתה להשתרר בגלל ששמעת מפי הגבורה את כל התורה הכתובה בכ"ב אותיות התורה, הלא כל העדה כולם קדושים, וגם אנו שמענו התורה מפי הגבורה.

דרוש

בן כמה היה קרח?

וַיִּקַּח קֹרַח (במדבר טז, א) וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זֶה? עֵינוֹ הִטְעַתּוּ: רָאָה שַׁלְשֶׁלֶת גְּדוֹלָה יוֹצְאָה מִמֶּנּוּ, שְׁמוּאֵל וכו' (רש"י פסוק ז)

במדרש תנחומא מובא הלשון 'פקח גדול היה קרח **ומטועני הארון**'. מבאר הגה"ק רבי **יהונתן אייבשיץ** זי"ע בספרו 'מדרש יהונתן', בהקדם מה שנחלקו בגמרא (חגיגה יד, א) אם אפשר למנות על הציבור פרנס שאינו בן חמישים. והנה יש להוכיח כדעת הסוברים שגם מי שאינו בן חמישים שנה יכול להיות פרנס, שהרי שמואל הנביא חי חמישים ושתים שנה, ומלך על ישראל במשך י"א שנה, נמצא שהתמנה כפרנס כשהיה רק בן מ"א שנה.

והנה קרח שהיה מטועני הארון, בוודאי לא היה בן חמישים שנה, שהרי בלויים נאמר (במדבר ח, כה) וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד, ובכן יבוארו דברי חז"ל: **וקרח שפיקח היה** - ובחכמתו ידע שיש דעה שאין ממנים פרנס על הציבור כשאינו בן חמישים, **ומטועני הארון היה** - כך שבהכרח לא היה בן חמישים, **מה ראה לשטות זו**, לבקש להנהיג את ישראל כשהוא אינו בן חמישים, **אלא עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו שמואל וכו'**, ומשמואל הנביא מוכח שגם מי שאינו בן חמישים יכול להתמנות פרנס על הציבור.

סוד

קרח ומשה - קין והבל

וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפָצְתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ (במדבר טז, ל)

גילה **האר"י הק'**, שקרח היה גלגול נשמת קין שהרג את הבל, ומשה היה גלגול נשמת הבל. מוסיף **השל"ה הק'**, שלכן נענש קרח דווקא בעונש שהאדמה תפצה פיה לבלוע אותו, מידה כנגד מידה על האמור אצל קין (בראשית ד, יא) **אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לָקַחַת אֶת דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ**.

בספר 'מאורי אור' כותב המקובל הגה"ק רבי **מאיר ביקייאם** זי"ע, מחכמי סלוניקי, שזו כוונת הכתוב בפרשה **וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה**, כשם שנאמר אצל קין (בראשית ד, ח) **'וַיָּקָם' קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו**, כעת שוב התעורר ענין זה, כאשר קם קרח - גלגול קין, לפני משה - גלגול הבל.

חיים של תורה

שהנשמה תרגיש טעם בשבת

כ"ק האדמו"ר רבי צבי הירש מקרעטשניף זצ"ל אמר בשיחתו (משפטים תשס"ג): 'בלי לימוד הפרשה, חומש ורש"י בהבנה ראויה, אי אפשר שהנשמה תרגיש טעם בתפילות שבת ובסעודות שבת, ואי אפשר לקבל את הנשמה'.

טועמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

הבנת התורה

לב לדעת
הכרת והבנת מושג בתורה

לְמָשְׁחָה | לְכָל קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה (במדבר יח, ח) לְמָשְׁחָה - לִגְדֻלָּה (רש"י)

בפרשת השבוע, נאמר בעשרים וארבע מתנות הכהונה 'לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה', וחז"ל פירשו (סוטה טו, א; זבחים א, א) שתיבת 'למשחה' פירושה: 'לִגְדוּלָּה', כלומר שהקרבנות נאכלים בדרך כבוד וגדולה כדרך שמלכים אוכלים, ולכן רשאים הכהנים לאכול את בשר הקרבן בין צלי ובין מבושל, ולהוסיף בבשר תבלינים ויין ושמן. לכתחילה ראוי שהכהנים יאכלו את בשר הקרבנות דווקא צלי ועם חרדל כדרך שהמלכים אוכלים (חולין קלב, ב). בנוסף, עליהם לאכול הקרבנות על השובע, לאחר שכבר אכלו מאכלי חולין, ולא בדרך רעבתנות, כי גם זה בכלל 'למשחה' כדרך שמלכים אוכלים (רש"י פסחים פו, א ד"ה אין). כחלק ממצות 'למשחה' יש לאכול את מתנות הכהונה דווקא בישיבה ולא בעמידה (תוספות יומא כה, א ד"ה אין), ויש אומרים שצריך לאוכלם בהסיבה (תוס' רי"ד שם).

עיניים לראות
הבנת מילה אחת בתורה

רֶגַע | הִבָּדְלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע (במדבר טז, כא)

אחד משיבושי הלשון שהשתרשו בימינו, הוא השימוש במילה 'רגע' כלפי חלק אחד מתוך שישים בדקה, ובמילה 'דקה' כלפי חלק אחד מתוך שישים בשעה.

אולם הפירוש המקורי בלשון הקודש למילה רגע הוא: פרק זמן קצר ומועט, כלשון רש"י בספר תהלים (ו, יא) 'רגע - במעט זמן', וכן בספר איוב (כ, ה) 'רגע - בזמן מועט'. כך גם כאן בפסוק וַאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע תרגם אונקלוס 'כשעה', ובתרגום יונתן 'כשעה זעירא'. בגמרא מובא (ברכות ז, א) שהקב"ה זועם בכל יום רגע, יש אומרים שרגע זה הוא חלק 'אחד מחמישים ושמונה אלף ושמונה מאות ושמונים ושמונה בשעה' (1/58888) [ובתלמוד ירושלמי אמרו: אחד מחמישים ושש אלף ושמונה מאות ארבעים ושמונה (1/56848)], ויש אומרים ששיעורו כשיעור זמן אמירת המילה 'רגע'.

בחשבון מולד החודש כתב הלבוש (סי' תכח) שהשעה מתחלקת לתתר"ף חלקים (1080), וכל חלק יש בו ע"ו רגעים, כך שבכל שעה יש 82,080 רגעים.

בלשון הפוסקים יש הקוראים בשם 'רגע' לחלק אחד משישים בשעה [הנקרא כיום 'דקה'], כך למשל באפיית מצות מוזכר המושג 'י"ח רגעים', כשהכוונה לי"ח דקות.

אזניים לשמוע
כללי רש"י הק' בדקדוק הלשון

'הָאִישׁ' - תמיהה או ידיעה? | הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקְצֹף (במדבר טז, כב)

ר' אבטליון, מלמד תשב"ר ותיק, זכה בעשרות השנים האחרונות ללמד אלפי תלמידים. רבים זוכרים לטובה את האופן בו הוא לימד את החומש בהתלהבות, וכשהיה מגיע לפסוקים שמשמעותם לשון תמיהה, היה מגביה קולו בנעימה ארוכה של תמיהה, כך למשל היה נוהג מדי שנה, לומר ברצף אחד של תמיהה **'הָאִישׁ-אֶחָד-יֶחֱטָא-וְעַל-כָּל-הָעֵדָה-תִּקְצֹף?!---'**

אולם אשתקד, כאשר הצטרף ללומדי 'תורה שבכתב', והחל ללמוד את פירוש רש"י בהבנה ובעיון, למד את דברי רש"י שכתב: **'הָאִישׁ אֶחָד - הוּא הַחוֹטֵא**, וְאַתָּה עַל כָּל הָעֵדָה תִּקְצֹף', וגילה כי כמה מפרשים (מירא דכיא; לשון חיים) מבארים שכוונת רש"י לומר, שתחילת הפסוק בתיבות '**הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא**', אינו בלשון תמיהה, כי אם כן היתה האות ה' צריכה להינקד בניקוד פַּתַּ"ח, כי כן הדרך בכל ה' שהוא לשון תמיהה שהיא מנוקדת בפת"ח [כמו למשל (דברים ד, לב) הֲנִהְיָה כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה?!], וכיון שהוא נקוד כאן בקמ"ץ - 'הָאִישׁ', בהכרח שאין זו לשון תמיהה, אלא בלשון ה' הידיעה, שדרכו להינקד בניקוד קמ"ץ כאשר האות שלאחריו הוא אות א' [כמו למשל 'הָאָרֶץ'], וכך היא כוונת הכתוב, שאמר משה: **'הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא!** - (בניחותא), כלומר, הרי רק האיש האחד והידוע חטא, ואם כן יש לתמוה: 'וְעַל-כָּל-הָעֵדָה-תִּקְצֹף?!'

אך מפרשים אחרים (ראה באר יצחק) פירשו את דברי רש"י באופן אחר, שכוונת רש"י לומר שאין עיקר התמיהה בחלק הראשון של הפסוק '**הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא?**' שאז יהיה משמע כאילו רצה לשאול 'וכי רק אחד חטא והרי רבים חטאו' (וזה אינו נכון, שהרי באמת רק אחד חטא), אלא זו תמיהה אחת ארוכה מתחילת הפסוק ועד סופו: היתכן מצב כזה, שאיש אחד הוא חוטא, ואתה על כל העדה תקצוף?!'

בדרך התורה
הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

ארס הליצנות

וַיַּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת כָּל הָעֵדָה (במדבר טז, יט) בְּדִבְרֵי לֵיצָנוּת (רש"י).

כאן גילה לנו רש"י הק' את ארס וסכנת דברי הליצנות. כן מובאים במדרש (ילקוט שמעוני) כמה סיפורי ליצנות שאמר קרח כנגד משה, גם בסיפורים וטענות שאינם יכולים להיות במציאות, כי זו כוחה של ליצנות אחת הדוחה מאה תוכחות, גם אם אין בה כל תוכן וממשות, יש בכוחה לרופף את עמודי האמונה, להחליש את יסודות התורה ולבטל את עמודי היראה.

'הא. הא. הא.'

עם סיום אחת משיחותיו של המשגיח רבי **שלמה וולבה** זצ"ל, שהיתה שיחה מוסרית מיוחדת במינה, ניגש אליו אחד מהשומעים ואמר לו: 'זו שיחה כל כך חזקה עד שאי אפשר לאדם להפריך ולדחות אותה!'. נענה אליו המשגיח זצ"ל ואמר: אני יכול לדחותה בכמה מילים: 'הא. הא. הא'... זוהי המציאות של ליצנות, שאפילו מילים קלות כאלו, מילים של קול הברה בעלמא וחסרות משמעות, כשהן נאמרו בנימה של ליצנות, בכוחן לדחות דברי תוכחה ומוסר מהאדם לחלוטין!

כמו ארבעס לקיר

באחת השיחות שמסר המשגיח הגה"צ רבי **יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל בישיבת פוניבז', יצא מגדרו והשמיע אמרה נפלאה: ישנו פתגם יהודי קדום בשפת האידיש: 'ס'קלעבט זיך אזוי ווי ארבעס צום וואנט' [הם אינם נדבקים זה לזה, כמו ש'ארבעס' - גרגרי חומוס מבושלים, אינם נדבקים אל הקיר]. רגילים להשתמש בפתגם זה כאשר מבקשים להביא דוגמא לשני דברים השונים האחד מהשני באופן קיצוני, עד שאינם נדבקים זה לזה. המשיך והסביר המשגיח: יש לחקור, מדוע הארבעס אינם נדבקים לקיר, האם משום שהקיר הוא ישר וחלק, או שמא משום שהארבעס הם עגולים? והתשובה היא: זה וזה גורם! הארבעס אינם נדבקים לקיר גם משום שהקיר ישר וגם משום שהארבעס הם עגולים. כאן הרצינו פניו של המשגיח ואמר בכובד ראש: "דעו לכם, תורה וליצנות הם שני דברים נפרדים לגמרי! שונים זה מזה! הם אינם נדבקים זה בזה כמו שארבעס אינו נדבק לקיר, בגלל שתי סיבות, הן בגלל שהתורה כל כך ישרה, והן בגלל שהליצנות כל כך עקומה, שמאבדת את ההגיון והשכל הישר"!...

אחד ממאה של ליצנות

תלמידי ישיבת 'מתיבתא' בלונדון, זכו באחד הימים לביקורו של כ"ק האדמו"ר רבי **ישראל אברהם מסקולען** זי"ע, שהשמיע באוזניהם שיחת מוסר במשך כשעה ומחצה. עם סיום השיחה המעוררת, ענה ואמר ראש הישיבה הגה"ח רבי **חיים ברייש** זצ"ל: ידוע מאמר החכם 'ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות', ובכן בואו חשבון, אם ליצנות אחת דוחה מאה דרשות מוסר של הרבי מסקולען, נמצא שכדי לדחות חמישים דרשות של הרבי, די במחצית ליצנות, ואילו כדי לדחות עשרה דרשות, די בעשירית של ליצנות, וכדי לדחות דרשה אחת, אין צריך יותר מאחד-ממאה של ליצנות. שמא תאמרו מה הכוונה "אחד ממאה של ליצנות"? התשובה היא: קריצת עין קלה ברמז של ליצנות, לזאת יקרא אחד ממאה של ליצנות! ובכוחה לדחות שיחה שלימה של שעה ומחצה!

הקלקול בישיבת וולאז'ין

מעיד ומספר מרן פוסק הדור הגאון רבי **משה שטרנבוך** שליט"א: מורי ורבי הגה"צ רבי **משה שניידער** זי"ע היה מזהיר מאוד להתרחק ממידת הליצנות, כי תחילת הקלקול בישיבת וואלז'ין היתה על ידי קבוצה קטנה של בחורים, שאף שהיו לומדים תורה בישיבה ככל הבחורים, אבל עשו ליצנות מדברים שבקדושה, ובכח זה עקרו את האמונה מלב השומעים, עד שקלקלו רבים מבני ישיבת וואלז'ין, והוסיף מורי ורבי שגם כל כוחם של המשכילים ברוסיה ובפולין, היה על ידי כח הליצנות, כי על פי השכל לא היו יכולים לפעול כלל, לכן פתחו בדברי ליצנות, כי דברי ליצנות, גם כשאין בהם שום דיבורי הגיון ושכל, בכוחם לזלזל ולהמעיט בערכו של דבר, וכך הכניסו ארס בליבות השומעים שחדר אליהם לאט לאט עד שהיפך אותם לגמרי רח"ל.

לָדַעַת חָכְמָה וּמוּסָר לְהָבִין
פניני מוסר, חכמה, וחיזוק, מתוך פסוקי הפרשה

הנגיעות הנסתרות

וַיִּקַּח קֹרַח (במדבר טז, א) פָּרָשָׁה זוֹ יָפֶה נִדְרֶשֶׁת (רש"י)

בספרו 'נתיבי ישורון', מביא הגה"ח רבי **ישראל לוריא** שליט"א, פנינה יקרה משמו של הגה"ח רבי **דוד וינברג** זצ"ל, לפרש את דברי רש"י בדרך צחות: פרשה זו של מחלוקת, יפה נדרשת, כלומר, בכל מחלוקת בין שני צדדים, כאשר כל צד מציג עמדתו, אל תקבל הטענות לפי פשוטם, אלא תדרוש יפה ותחקור היטב עד שתגלה שמאחורי כל טענה מסתתרת איזה נגיעה אישית או מטרה סמויה אחרת...

נאה דורש ומקיים

וַיִּקַּח קֹרַח (טז, א)
פָּרָשָׁה זוֹ יָפֶה נִדְרֶשֶׁת (רש"י)

פרשה זו יפה **נדרשת**, אבל רק נדרשת... רבים יודעים לדרוש דרשות נאות בגנות פרשת המחלוקת, אבל לא רבים גם מקיימים זאת למעשה...

(תפוחי חיים)

ללחום בכל הכוח

וַיִּקָּהֲלוּ עַל מֹשֶׁה (במדבר טז, ג)

נשאל מרן ראש הישיבה הגאון רבי **אהרן יהודה לייב שטיינמן** זצ"ל, איך היה קרח יכול לחלוק על משה, והרי אמרו בגמרא (יומא עה, א) שלצדיקים ירד המן על יד פתח בתיהם, והרשעים היו צריכים ללקט הרחק מביתם, ואם כן, היו יכולים לראות שהצדק עם משה שהרי המן ירד סמוך לביתו, ואילו לקרח ירד המן במקום רחוק.

השיב על כך הרב שטיינמן במתק חכמתו: כאשר ראה קרח שהמן יורד רחוק מביתו, הסיק מכך שיש עליו תביעה משמים מדוע אינו לוחם בכל כוחו נגד משה לרודפו עד חורמה... ואם תאמר מדוע אצל משה יורד המן סמוך לביתו, על כך ענה קרח: אולי משה רבינו הוא צדיק ואדם גדול, אבל אינו ראוי להיות 'מנהיג', ולפיכך יש ללחום נגד הנהגתו...

לומדי תורה - מעל כולם

הַמְעַט מִכֶּם כִּי הִבְדִּיל אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם וגו' (במדבר טז, ט)

בסיום אחד משיעוריו בישיבה, נענה הגאון רבי **יחזקאל אברמסקי** זצ"ל ואמר לבחורים בהתרגשות: אתם לומדי התורה, הנכם מזכי הרבים הגדולים ביותר, עליכם העולם עומד, ואינכם צריכים לחפש לעסוק בשום דבר אחר. **רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי** - אתם לומדי תורה, שבט לוי שבדורנו (רמב"ם הל' שמיטה פי"ג), פועלים בלימודכם יותר מכל אחד. **הַמְעַט מִכֶּם כִּי הִבְדִּיל אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו וגו'** - מדוע אינכם מעריכים כראוי את גודל מעלתכם הכבירה להיות לומדי תורה, **וּבִקַּשְׁתֶּם גַּם כְּהֻנָּה?!** - אתם מחפשים עוד משרות וכיבודים ותפקידים, הרי עבודת ה' שבידכם גדולה מכל התפקידים שבעולם, שהרי כתר תורה עולה על כל הכתרים!...

דעת תורה

אוצר שבועי ופולמוס
אודות נושא בפרשה

המטה, הפרחים, והשקדים

האם מטה אהרן שהוציא שקדים היה עשוי עץ או אבן? | והאם השקדים היו מתוקים או מרים? | וגם: היכן נמצא המקל כיום?

בפרשת השבוע אנו לומדים (יז, יז-כה) את פרשת פריחת מטה אהרן. במדרשים ובמפרשים אנו מגלים כמה ידיעות נפלאות וחידושים פלאיים, שאינם מפורסמים לרבים.

מהיכן המקל?

במדרש רבה (יח, כג) מובאות שלש שיטות על מקורו של המטה שעליו צמחו השקדים:

א. יש אומרים, שזה המטה שהיה ביד יהודה בן יעקב, כאמור (בראשית לח, יח) 'ומטך אשר בידך'.

ב. יש אומרים, שזהו המטה שהיה ביד משה שבו עשה את המופתים במצרים, ועל מטה זה מובא בחז"ל (אבות ה, ו; פרקי דרבי אליעזר פרק מ') שהוא נברא בערב שבת בין השמשות, ונמסר לאדם הראשון, וממנו נמסר מאיש לאיש, עד יתרו שנטלו למדין אחר מיתת יוסף, והוא מסרו למשה.

ג. יש אומרים שמשה רבינו נטל קורת עץ, ובקע אותו לשנים עשר נסרים, וכל שבט נטל נסר אחד, וגם מטה אהרן היה נסר מאותו קורה.

> בסעודת המשיח יברך מלך המשיח בורא פרי העץ ושהחיינו על השקדים שצמחו במטה אהרן

עץ או אבן?

בדרשות ר"י אבן שועיב, כתב שהמטה היה ענף של עץ שקד, ונעשה בו נס מיוחד, שעל אף שבדרך כלל ענף של עץ שקד דרכו להתייבש לגמרי אחרי שכורתים אותו, בלי להשאיר שום לחלוחית, כך שאינו יכול להצמיח פירות, בכל זאת צמחו בו פירות.

אמנם ראה באבן עזרא שאין זה מוכרח שהמטה היה ענף של עץ שקדים [שהרי היה כאן מעשה ניסים, ובדרך נס אפשר לשקדים לצמוח גם על מטה אחר].

אמנם יש להעיר, שלפי השיטה שהיה זה המטה של משה רבינו, הרי יש דעה במדרש (שמו"ר ח, ג) שמטה זה היה עשוי אבן סנפירניון ולא של עץ, וצריך לומר שהסוברים שהיה זה מקל של עץ שקד, סוברים כדעה המובאת בזוהר חדש (בשלח דף נא, א) שהמטה של משה היה עשוי עץ.

הפרחים נפלו?

מדברי רש"י (פסוק כג) מבואר שלאחר שהפרחים נפלו מעל המקל אז נראו פירות השקדים, ונשארו רק שקדים **בלי פרחים**. אולם בדעת זקנים מבעלי התוספות, כתבו שהיו שם שני סוגי פרחים, מצד אחד היו פרחים שלא נפלו לעולם, ומצד שני היו פרחים שנפלו כדרך כל פרחי האילנות הנופלים לפני גמר הפרי. וההוכחה לכך, שהרי במסכת יומא (נב, ב) מובא שיאשיהו המלך גנז את 'מקלו של אהרן **שקדיה ופרחיה**', משמע שהפרחים נשארו לעולם (וכ"כ שם בתוס' הרא"ש ובתוספות ישנים ובריטב"א).

אולם אפשר ליישב לדעת רש"י, שהפרחים אכן נפלו, ושמרו אותם למשמרת בפני עצמם, ויאשיהו גנז את המטה לעצמו והפרחים לעצמם.

מתוקים ומרים

עוד חידוש פלא כתב בדרשות ר"י אבן שועיב, בשם המדרש, שהשקדים שצמחו על צד ימין של המטה היו שקדים מתוקים, ואלו שצמחו על צד שמאל היו שקדים מרים, ובכל דור כאשר עוברים על רצונו של מקום, אותן של שמאל נעשים לחים והאחרים כמושים, וכשמקיימים רצונו של מקום, אותם של ימין לחים ושל שמאל כמושים.

פירות אחרים!

שיטה מחודשת אנו מגלים בדברי רבי יוסף בכור שור, הכותב שיתכן ולא צמחו על המקל שקדים ממש, אלא פירות אחרים, רק מפני שצמחו בלילה אחד קורא אותם שקדים לשון מהירות.

בליעת המטות!

חידוש מפליא כותב בעל הטורים בפרשת וארא (שמות ז, יב) בשם המדרש, שכשם שמטה אהרן בלע את מטות חרטומי מצרים, כך גם בלע מטה אהרן את מטות הנשיאים בקודש הקדשים, וכשהוציאו את המטה אז חזר ופלטם, ולכך לא הוציאו שאר המטות פרחים.

ביד כל מלך

הנה מפורש בכתוב שהקב"ה אמר למשה (פסוק כה) הָשֵׁב אֶת מַטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת, אולם מובא במדרש (במדבר רבה יח, כג) שאותו המטה היה **ביד כל מלך ומלך**, עד שחרב בית המקדש ונגנז, ואותו המטה עתיד להיות ביד מלך המשיח. וצריך לומר שסובר המדרש, שהציווי להשיב את המטה לפני העדות בקודש הקדשים, היה רק בהיותם במדבר, אבל אחר כך היה אפשר להחזיקו בידי המלכים.

השקדים נגנזו?

אולם הרמב"ם כתב (הל' בית הבחירה ד, א) שמטה אהרן היה מונח גם בבית המקדש בקודש הקדשים על האבן שלפני הארון, ויאשיהו המלך גנזו במחילות שבנה שלמה המלך תחת בית המקדש.

לעומת זאת, המדרש תלפיות (עמוד כז) כתב, שיאשיהו גנז רק את המטה, אבל השקדים והפרחים נלקחו בידי חזקיהו המלך.

בסעודת משיח!

חידוש נשגב כותב הרמ"ע מפאנו (מאמר שבתות, מאמר ה') שבסעודת המשיח, יביאו לאכול את השקדים שגדלו במטה אהרן, וכיון שהם נחשבים כ'דברים שאינם באים מחמת הסעודה', יברכו עליהם בורא פרי העץ באמצע הסעודה. המשיח יברך עליהם בורא פרי העץ, ובזה יפטור גם הפירות שהם משבעת המינים, כי השקדים הללו צמחו בקודש הקדשים ששם נושבת רוח מגן עדן, והם חשובים יותר משבעת המינים.

עוד כתב שם שמלך המשיח יברך 'שהחיינו' על אכילת השקדים, כיון שהם חדשים אצלו, וכולם יענו אחריו 'אמן'.

תורה שבעל פה

סוגיות בגמרא
לאור פסוקי הפרשה

שליח בית דין

וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה וגו' הַעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הָהֵם תְּנַקֵּר לֹא נַעֲלֶה (במדבר טז, יב-יד)

כבוד הדיינים

הגמרא במסכת מועד קטן (טז, א, לפי גירסת הגהת הב"ח) עוסקת בסדר הזמנת בעלי דין לבית דין. מברר רבא, מה המקור בתורה שהדיינים קובעים מקום למושב בית דין ושולחים שליח לבעלי הדין? כלומר שאין לדיינים לזלזל בכבודם וללכת בעצמם אל בעלי הדין, אלא גם בשליחת שליח הרי זה מחייב את בעלי הדין.

מתרצת הגמרא שהמקור הוא בפסוק **וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב**.

הזמנה

שוב שואלת הגמרא ומה המקור שמזמינים את בעלי הדין? [כלומר, לא רק ששולחים שליח **להודיע** לבעלי הדין, אלא גם **מזמנים** אותם, עיי"ש במפרשים], ומתרצת הגמרא שהמקור הוא בפסוק (טז, טז) **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל קֹרַח אַתָּה וְכָל עֲדָתְךָ הֱיוּ לִפְנֵי ה' אַתָּה וָהֵם וְאַהֲרֹן מָחָר**.

משה - שליח בית דין

בביאור ההוכחה מפסוקים אלו של פרשת קרח לענין שליח בית דין, מביא שם בנימוקי יוסף שני מהלכים בשם הראב"ד:

א. משה רבינו היה שליחו של הקב"ה, שהרי זימן את קרח לפני ה' לדין, ומכאן שבית דין שולחים שליח להזמנה.

קרח - שליח בית דין

ב. משה רבינו היה הבית דין יחד עם הקב"ה, ושלח משה את קרח כשליח בית דין להודיע לכל עדתו שיהיו מזומנים לדין לפני ה', ולא הלך משה בעצמו לכל עדת קרח להזמינם לדין.

כללי רש"י

כללי ודרכי רש"י הק'
בפירושו על התורה

אימתי מזכיר רש"י את המקור לפירושו?

בדרך כלל, אין דרכו של רש"י לציין את המקור לפירושו, אם כי לפעמים הוא כותב בלשון כללי 'דרשו רבותינו' וכו', אבל אינו מציין למקור מפורט ומדויק.

עם זאת, במקרים מסוימים רש"י מציין את המקור, ועלינו להעמיק ולהתבונן בכל המקומות הללו מדוע בחר רש"י דווקא כאן לחרוג ממנהגו ולציין את המקור. נביא כאן כמה כללים בענין זה שכתב בספר 'כללי רש"י' (פרק ח), מתוך משנתו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זי"ע - אימתי מציין רש"י את מקור דבריו:

א. רש"י מציין המקור במטרה שהלומד יוכל לעיין במקור הדברים, ובכך יתיישב לו קושי מסוים שעלול להתעורר בפירוש שרש"י מביא.

ב. כאשר דרשת חז"ל המובאת בפירושו מופיעה בכמה מקומות בדברי חז"ל ובשינויים ממקום למקום, וכוונת רש"י בציינו למקום אחד, להבהיר שכוונתו דווקא לדרשת חז"ל כפי שהיא מופיעה במקור זה דווקא.

כך גם מציין רש"י לפעמים שמקור דבריו הוא במדרש, כיון שגם בגמרא מוזכרת דרשה זו בשינוי קצת, וזאת כדי לשלול שכוונתו דווקא לדרשת המדרש ולא דרשת הגמרא.

ג. כאשר ההפניה היא למקור שהוא לא מדרש אגדה אלא מדרש הלכה מובהק כמו "ברייתא דספרי", והציון למקור בא להדגיש שדרש זה נוגע להלכה ולא לחלק הדרש.

תולדות רש"י הק'

קורות חייו • רבותיו
תלמידיו • חיבוריו

פרק י"ז - תלמידיו של רש"י [ג]

ג. מבכירי תלמידיו של רש"י היה רבינו **שמעיה**, שישב תמיד לפני רבו וכתב מפיו פירושים רבים. רבינו שמעיה היה ככל הנראה התלמיד הקרוב ביותר לרבו, הן בקבלת תורה מפיו, והן בכתיבת דברי תורתו ובהגהת פירושיו, ומשערים שהוא היה העורך של ספר הפרדס וספר תשובותיו של רש"י.

על הקשר האמיץ בינו לבין רבו הק', יש לציין דוגמה אחת בתשובה ששלח לו רבו רש"י (נמצאת בכת"י קמברידג' באנגליה) בו כותב לו רבו בזו הלשון: לשלומך אתה שמעיה אחי, אני שלמה אוהבך שואל, ואשר השלום שלו ישקיטך לשלות שלום וישוב לשוש עליך לטוב, עכל"ק.

כן ישנן הגהות של פירוש רש"י על התורה שתלמידו רבי שמעיה כתבן, וברבות השנים הועתקו ונדפסו אל תוך עצם הפירוש.

הוא זכה ברבות הימים להיות מחותנו של רבו, כאשר אחד מנכדי רש"י נשא את בתו ונהיה לחתנו, יש הסוברים שהוא רשב"ם, וכן משמע בספר הישר לרבינו תם (חלק התשובות סימן סח) שכתב: 'נמצאת התשובה בכרך הספרים של שמעיה חמיו של רבינו אחי'.

ד. עוד מגדולי תלמידיו של רש"י היה רבינו **שמחה מויטרי**, שחיבר את 'מחזור ויטרי', הכולל לקט של תפילות לכל ימות השנה, הלכות ומנהגים על סדר התפילה וקריאת התורה והמועדים, וכן פיוטים רבים (אם כי במשך השנים נוספו במחזור ויטרי עוד דברים שאינם מרבים שמחה, ואכמ"ל). במחזור ויטרי הביא רבינו שמחה הרבה פסקים מבית מדרשו של רש"י, לדוגמא בסימן שכ"א הוא מאריך אודות נוסח התפילה בראש השנה, ומסיים: 'וכן היה נוהג רבינו שלמה זצ"ל'.

גם רבי שמחה היה לימים מחותנו של רש"י, כאשר בנו רבי שמואל נשא את בת רבינו מאיר חתנו של רש"י.

תורתך שעשועי

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע

תשובות למדורי 'תורתך שעשועי' ניתן לשלוח דרך קו 'קול התורה' או נדרים+

חידוד בפרשה

לחיים ולא למוות

היכן נזכר בפירוש רש"י בפרשתנו:

א. סם המוות.

ב. מלאך המוות.

ג. בית הקברות.

ד. שמא הופקרנו למיתה.

ה. מיתה שלא מת בה אדם עד הנה.

יוסיף דעת

שמועה זו נאה?

בתחילת פרשתנו כותב רש"י (טז, א): **'וַיִּקַּח קֹרַח - פָּרָשָׁה זוֹ יָפָה נִדְרֶשֶׁת בְּמִדְרַשׁ רַבִּי תַנְחוּמָא'**, ויש להקשות, שהרי אמרו בגמרא (עירובין סד, א) 'כל האומר שמועה זו נאה, וזו אינה נאה - מאבד הונה של תורה' (ופירש שם רש"י, הונה של תורה - כבודה של תורה), ואם כן איך כתב רש"י שפרשה זו יפה נדרשת, הלא אסור לומר שמועה זו נאה וכו', וצ"ע.

כמונח בקופסא

חרמי כהנים

בפרשת השבוע, בתוך מתנות הכהונה נאמר (במדבר יח, יד) **'כָּל חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה'**. באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה מביא רש"י שנחלקו רבותינו האם סתם חרמים להקדש ורק האומר 'הרי זה חרם לכהן' נותנו לכהן, או שמא גם סתם חרם ניתן לכהן. **היכן הם דברי רש"י אלו?**

יְנִיק וְחַכִּים

שְׁאֵלוֹת מַחְכִּימוֹת מִתּוֹךְ הַפָּרָשָׁה

הֵיכָן נִזְכַּר בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י בְּפָרָשָׁתֵנוּ:

א. שֶׁכַּאֲשֶׁר פְּרִי נִהְיֶה גָּדוֹל, הֲרֵי זֶה כְּמוֹ יֶלֶד שֶׁנִּהְיָה גָּדוֹל.

ב. אָח גָּדוֹל שֶׁשָּׂמֵחַ בְּלִבּוֹ לִרְאוֹת אָחִיו הַקָּטָן עוֹלֶה לִגְדֻלָּה.

ג. שֶׁדָּתָן וַאֲבִירָם הָיוּ הוֹרִים לְתִינוֹקוֹת קְטַנִּים.

קָטָן הַיּוֹדֵעַ

חִדּוּדִים בְּתֵבוֹת וּפְסוּקֵי הַפָּרָשָׁה

א. הֵיכָן בְּפָרָשָׁתֵנוּ 4 מִלִּים רְצוּפוֹת הַמִּסְתַּיְּמוֹת בְּאוֹת ך?

ב. הֵיכָן בְּפָרָשָׁתֵנוּ אַרְבַּע מִלִּים רְצוּפוֹת, שֶׁמִּסְפַּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁלָּהֶן הוּא בְּסֵדֶר עוֹלֶה, 3 אוֹתִיּוֹת, 4 אוֹתִיּוֹת, 5 אוֹתִיּוֹת, 6 אוֹתִיּוֹת?

ג. פָּרָשַׁת 'קֹרַח' נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ שֶׁל אָדָם, צַיֵּן עוֹד 5 פָּרָשִׁיּוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּרוּיוֹת עַל שֵׁם אָדָם?

פתרונות — פרשת בהעלותך

יוסף דעת - בוכה למשפחותיו

בפרשת בהעלותך נאמר (במדבר יא, י) **וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפְּחֹתָיו**, ופירש רש"י: **'וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ, לְמִשְׁפְּחוֹתָיו - עַל עִסְקֵי מִשְׁפָּחוֹת, עַל עֲרָיוֹת הַנֶּאֱסָרוֹת לָהֶם'**, וצריך עיון, שהרי בשעת מתן תורה נעשו כגרים, ואמרו בגמרא (יבמות כב, א) שגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ומותר לישא קרובי משפחתו שהיו קרוביו לפני שהתגייר, ואם כן, אדרבה, בקבלת התורה הותרו להם כל קרוביהם, ומדוע בכו על עסקי עריות שנאסרו להם?

להלן תקציר של חלק קטן ונבחר מתוך אלפי התשובות שנשלחו למערכת על ידי לומדי תורה שבכתב:

א. בגור אריה כתב (בראשית מו, י) שמתן תורה לא נאמר בהם כקטן שנולד דמי, כי הם הוכרחו לקבל התורה כאשר כפה עליהם הר כגיגית, ורק מי שנתגייר מעצמו ברצון נחשב כקטן שנולד, ולכן היו ישראל אסורים בקרוביהם.

ב. הם בכו על העתיד שמכאן ולהבא יהיו אסורים להינשא לקרוביהם.

ג. הכלל של גר שנתגייר כקטן שנולד דמי נאמר רק בגר ההופך בבת אחת מגוי לישראל, אבל בני ישראל נעשו גרים קמעה קמעה, כי התחילו גיורותם כבר ביציאת מצרים, וכל פעם קיבלו עוד ועוד מצוות, נמצא שתמיד היו במצב של בני נח ובני ישראל, ולא היה זמן מסוים שאז נעשו כקטן שנולד (הגר"י ענגיל).

ד. לפי השיטה הסוברת שבני ישראל יצאו מכלל בני נח כבר מימי האבות, לא שייך בהם שנעשו כקטן שנולד במתן תורה, כי במתן תורה רק נכנסו יותר לקדושה אבל לא נהפך גופם מבן נח לישראל (הגר"י ענגיל).

ה. גם גר שנתגייר אשר אין לו שייכות עם קרוביו, מדרבנן אסור לישא את קרוביו, שלא יאמרו באו מקדושה חמורה לקדושה קלה, ובכו על האיסור מדרבנן כי קיבלו עליהם גם איסורי דרבנן.

ו. גר שנתגייר כקטן שנולד דמי נאמר רק בסתם גוי משבעים אומות, אשר זרמת סוסים זרמתם וכאשר הם מתגיירים הם נכנסים לעם הנבחר, אבל ישראל בני אברהם יצחק ויעקב, גם לפני שקיבלו התורה היו זרע קודש ועם הנבחר, בוודאי לא נאמר אצלם כקטן שנולד דמי, כי אם כן נמצא שח"ו התנתק הקשר עם האבות הקדושים.

ז. רק כאשר אדם פרטי מתגייר אמרינן כקטן שנולד דמי, כי הוא מתנתק מאומתו ונכנס לאומה הישראלית, אבל במתן תורה שכל כללות האומה הישראלית התגיירו יחד, לא נאמר כקטן שנולד דמי, אלא כולם נשארים בתוך האומה וקרובים זה לזה (מרן הגאון הגדול רבי שמואל אויערבאך זי"ע).

ח. בראב"ן (סי' נ"ח) כתב דדוקא בזכרים אמרינן גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, (ועי' בזה בכלי חמדה ויצא, ופרשת כי תצא, שו"ת בית יצחק אבהע"ז סי' ל), ולשיטתו כל הנשים נשארו אסורות ועל כך בכו, אך יש לעיין בזה, כי אמנם מצד האשה היא לא נחשבת לקטן שנולד, אבל האיש נחשב כקטן שנולד.

חידוד בפרשה - שלא יאמרו:

היכן כותב רש"י בפרשת בהעלותך:

א. 'שלא יאמרו לאורה...'.

ב. 'שלא יאמרו לא נתגייר...'.

ג. 'אם כן יאמרו שקצרה...'.

ד. 'שלא יאמרו ישראל בשביל אחותו...'.

תשובות:

א. רש"י במדבר ח, ב.

ב. רש"י במדבר י, לא.

ג. רש"י במדבר יא, כג.

ד. רש"י במדבר יב, טו.

כמונח בקופסא - תיקוני סופרים:

על הכתוב בפרשת בהעלותך (במדבר יא, טו) **'וְאַל אֶרְאֶה בְּרָעָתִי'**, כותב רש"י: **'וְזֶה אֶחָד מִתִּקּוּנֵי סוֹפְרִים בַּתּוֹרָה לְכִנּוּי וּלְתִקּוּן הַלָּשׁוֹן'**, ע"כ. היכן עוד בחמשה חומשי תורה כותב רש"י "תיקון סופרים הוא זה"?

תשובה:

רש"י בפרשת וירא בראשית יח, כב: 'ואברהם עודנו עומד לפני ה' וגו' והיה לו לכתוב וה' עודנו עומד לפני אברהם, אלא תיקון סופרים הוא זה'.

תשובות למדורי 'קטן היודע' ו'יניק וחכים': יניק וחכים: א. רש"י במדבר יז, כג: 'ויגמל שקדים - כשהוכר הפרי הוכר שהן שקדים, לשון (בראשית כא, ח) ויגדל הילד ויגמל. **ב.** רש"י במדבר יח, ח: 'כמו (שמות ד, יד) הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו'. **ג.** במדבר טז, כז: וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם. **ד.** רש"י במדבר יב, י: 'משל למלך שאמר לפדגוג, רדה את בני, אבל לא תרדנו עד שאלך מאצלך, שרחמי עליו'.
קטן היודע: א. במדבר יח, יט: לְךָ וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ **ב.** במדבר טז, יד: 'שָׂדֶה וָכָרֶם הַעֵינֵי הָאֲנָשִׁים. **ג.** נח, חיי-שרה, יתרו, בלק, פנחס.

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה שבכתב

תורה שבכתב ושבעל פה

אני זוכה שנים רבות, ברוך ה', ללמוד את הדף היומי, במסגרת זו לומדים בשנה האחרונה מסכתות זבחים ומנחות וחולין. והנה בשנה האחרונה הצטרפתי, בעצת החברותא שלי, בכל יום לפני לימוד הגמרא גם ללימוד יומי בתורה-שבכתב עם פירוש רש"י, ולא יאומן כי יסופר כמה שלימוד הגמרא כרוך בהבנת הפרשיות, בפרט במסכתות מסדר קדשים, שלראשונה התחלתי להבין בצורה בהירה יותר הן את הגמרות בקדשים, והן הפסוקים, וממש רואים בחוש שיש הרבה סוגיות שמי שלא למד הפסוקים כראוי, לא יצליח להבין את הגמרא בבהירות הנכונה. אשריכם על פעולותיכם חובקות זרועות עולם!

ברוב ברכות: עובדיה ק. בני ברק

תענוג שאי אפשר לוותר עליו

ברוך ה' התחלתי השנה מפרשת נח ללמוד יום יום את הלימוד היומי בפרשת השבוע עם פירוש רש"י, ומאותו היום פשוט 'התמכרתי' ללימוד קדוש ומתוק זה, אני לומד ונבחן יום יום, ואין אפילו יום אחד שאני מוותר על התענוג הזה, אפילו בימים שאני עסוק מאד או שיצאתי לנופש לא ויתרתי, ויצאתי עם החומש ונבחנתי דרך הטלפון, זה פשוט תענוג וסיפוק שאין כמותו. אני אברך בן 47 ואני שואל עצמי ולא מבין איך לא למדתי עד היום את פרשת השבוע חומש ורש"י מדי יום. אני מודה לבורא עולם על הזכות הגדולה שזכיתי לה השנה, ואני קורא בזאת לכל מי שלא הצטרף עדיין: טעמו וראו כי מתוק הוא!

י. שקד

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות בפרשת נשא

זוכים בהגרלות אברכים ותלמידי ישיבות גדולות

נבחנים קבועים - 100 ₪: הרב **אברהם דב אליצור** - בני ברק, פוניבז' | הרב **משה דייטש** - מודיעין עילית, | הרב **דוד אוחיון** - אשדוד, תפארת ציון | **סיכום יומי - 200 ₪:** הרב **שלמה רימר** - מודיעין עילית, עטרת שלמה | הרב **נהוראי אביגל** - ביתר עילית, עטרת שלמה | הרב **חיים רובין** - אופקים, שערי רחמים | הרב **משה יהודה גרונר** - אלעד, תורה בתפארתה | הרב **ישראל ויסנשטרן** - עפולה, | הרב **שמחה דוד רייזנר** - בני ברק, אמרי אש | הרב **אברהם כהניאן** - ירושלים, תורת דוד | הרב **ציון טויטו** - אלעד, הללו עבדי ה' | הרב **יצחק פייג** - בני ברק, | הבה"ח **אוריה ברוך** - ירושלים, קול יעקב | הבה"ח **שלום רובין** - מודיעין עילית, קול תורה | הבה"ח **דוב קוט** - ירושלים, תפארת ישראל - רוזין | הרב **אלחנן פילץ** - מודיעין עילית, עטרת שלמה | הרב **ישראל שניאור זלמן פרוש** - ירושלים, היכל התורה | הרב **מתניה בדיחי** - בני ברק, כולל אברכים הרצליה | הבה"ח **בן ציון וואלפין** - ירושלים, | הרב **אליהו רותן** - בני ברק, פוניבז | הרב **יוסף אליאס** - ירושלים, דרכי הוראה | הרב **אפרים שמחה נויפלד** - ירושלים, ירים משה | הרב **שמואל לובין** - בני ברק, | הרב **משה למברגר** - ירושלים, אמשינוב | הרב **משה שטרן** - אלעד, ויזניץ | הבה"ח **אברהם יעקב ולס** - בית שמש, תומכי תמימים | הרב **יהודה לנדה** - מודיעין עילית, משנת אברהם | הרב **פנחס אורבך** - לוד, עטרת שלמה | הרב **חנוך שוב** - בני ברק, שערי הלכה | הבה"ח **יוסף דביר** - ירושלים, אהל יוסף | הבה"ח **יהודה שוורץ** - חיפה, סערט ויזניץ **כמונח בקופסא - 150 ₪:** הרב **אפרים רכטשפר** - ביתר עילית, | הרב **דוד אבא לוריא** - מודיעין עילית, גרודנא | **חידוד בפרשה - 100 ₪:** הרב **שמואל לוי** - חולון, תפארת משה | הרב **נתנאל שפירא** - אלעד, עטרת שלמה | **יוסיף דעת - 100 ₪:** הרב **דניאל ווייס** - בני ברק, בית דוד | הרב **יהושע כהן** - בני ברק, כולל הר"ן | **מבחן גמרא - ש"ס ובלכתך בדרך:** הרב **אלחנן חלואני** - בית שמש, שיח יצחק | **מבחן הפטרה - סט נ"ך:** הרב **יעקב יוסף סלומון** - ביתר עילית, דורשי ציון | **מבחן שבועי 500 ₪:** הבה"ח **אברהם זנבר** - אריאל, הר המור | הרב **חיים קולסקי** - ביתר עילית, דורשי ציון | הרב **נפתלי וײַרניק** - אשדוד, | הרב **שמחה גוגנהיים** - צפת, ישיבת צפת

זוכים בהגרלות תלמידי ישיבות קטנות וילדים

נבחנים קבועים - 50 ₪: יניק וחכים כמר **אליהו אורליק** - ירושלים , זכרו | יניק וחכים כמר **ברוך עובדיה** - בני ברק , אמרי דוד | **סיכום יומי - 50 ₪:** הבה"ח **יהודה אליהו** - בני ברק , דרך התורה | יניק וחכים כמר **דניאל גמליאל** - ירושלים , לוכטר | יניק וחכים כמר **יחיאל הס** - מודיעין עילית , בעלזא | יניק וחכים כמר **מרדכי קאהן** - ירושלים , תורת העמק | יניק וחכים כמר **ברוך מאנן** - בית שמש , מחנובקה | יניק וחכים כמר **משה עקשטיין** - גבעת זאב , בעלזא | הבה"ח **אליעזר זיס** - בני ברק , פוניבז' | הבה"ח **שלמה ויינברג** - ירושלים , בית אברהם סלונים | יניק וחכים כמר **דוד דרגן** - ירושלים , חכמת שלמה | יניק וחכים כמר **מיכאל מאיר לנג** - צפת , אור מנחם | יניק וחכים כמר **שמואל טרייטל** - ירושלים, דושינסקיא | יניק וחכים כמר **יעקב שלזינגר** - ביתר עילית, מאה שערים | יניק וחכים כמר **בנימין בלוי** - מודיעין עילית, דרך אמת | יניק וחכים כמר **יהושע נח קוגלמן** - ביתר עילית, אור עולם | יניק וחכים כמר **מוישי קיסנר** - מודיעין עילית, נתיבות התורה | יניק וחכים כמר **שמעון רבינוביץ** - ביתר עילית, תפארת התורה | הבה"ח **יהודה לוינגר** - ירושלים, חיי יצחק | הבה"ח **נחום סאמעט** - ירושלים, תולדות אהרן | יניק וחכים כמר **יהודה אלעזר שולמן** - בני ברק, נועם התורה | הבה"ח **עמנואל חזקיה חדאד** - ירושלים, פני יהושע | יניק וחכים כמר **שלום מאיר יונגרמן** - בני ברק, חדרי תורה | **כמונח בקופסא - 50 ₪:** יניק וחכים כמר **חיים פלם** - בני ברק, החדש | **חידוד בפרשה - 50 ₪:** יניק וחכים כמר **שמחה אייזנבך** - מודיעין עילית, מאה שערים | **מבחן שבועי - 100 ₪:** יניק וחכים כמר **יוסי בירנבאום** - ירושלים, המסורה | הבה"ח **עקיבא יוסף חשין** - בית שמש

החשיבות שבקביעות:

בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים!

נודע ומפורסם מפי סופרים וספרים, מאורי הדורות זיע"א

על התועלת הרוחנית לנשמת אדם מלימוד קדוש ונשגב זה של

חומש ורש"י בקביעות דבר יום ביומו

שהיא סגולה בדוקה לאמונה ויראת שמים, לקרבת אלוקים ומידות טובות ועוד

אל תישאר מאחור, אל תוותר על האור!

לרישום והצטרפות ל'תורה שבכתב':

02-500-2018

נדרים

מארה"ב: 1518-9881-351 | מאנגליה: 4433-0613-0131

מכון הוצאה לאור | אגף 'שיעורי תורה' | קו 'קול התורה' | מחבר שיעורים במגוון שפות | סגנונות | סיכומים ומבחנים | שעשועי תורה | הגרלות ופרסים | גיליון שבועי | ניוזלטר יומי

לפניות, תגובות והערות: ts025002018@gmail.com

תשפה קרח פרשת סופי דפוס - טועלה

פתרונות - תורתך שעשועי

יוסיף דעת | חידודי תורה | כמונח בקופסא
על כל ספר ויקרא

כפי אשר למדו ושינו, התעמקו וחידדו, פלפלו והשתעשעו, טרחו והשיבו רבבות אלפי לומדי ונבחני 'תורה שבכתב'

להלן לקט קצר - מעט מזעיר מהמוני התשובות והפתרונות שהתקבלו במערכת במהלך השבועות האחרונים

יוסיף דעת

א. וקדשתו - כיצד?

בחומש ויקרא, בפרשת אמור כתוב (ויקרא כא, ח) וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹקֶיךָ הוּא מַקְרִיב קָדֹשׁ יִהְיֶה לָּךְ. ורש"י כותב: 'קָדוֹשׁ יִהְיֶה לְךָ - נְהֹג בּוֹ קְדֻשָּׁה, לִפְתֹּחַ רִאשׁוֹן בְּכָל דָּבָר, וּלְבָרֵךְ רִאשׁוֹן בַּסְּעוּדָה'.

והנה במסכת נדרים (סב, א) שנינו: 'וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב, ותנא דבי רבי ישמעאל: וקדשתו - לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון, ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון'.

ויש להקשות שתי קושיות:

א. מדוע רש"י בחומש לא הזכיר גם **'ליטול מנה יפה ראשון'?**

ב. שהרי רש"י שם במסכת סנהדרין פירש 'לפתוח ראשון - לקרוא בספר תורה', ומדוע כאן בחומש כתב 'לפתוח ראשון **בכל דבר**'?

להלן תקציר של חלק קטן ונבחר מתוך אלפי התשובות שנשלחו למערכת על ידי לומדי תורה שבכתב:

א. קושיא אחת מתורצת בחברתה, שמשום שכתב רש"י 'בכל דבר' שוב אין צריך לכתוב ליטול מנה ראשון.

ב. לגבי הקושיא מדוע לא הזכיר בחומש ליטול מנה: רש"י בחומש מפרש את הדרשה על המילים 'קדוש יהיה לך', ולא על 'וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא מקריב', ולכן רש"י לא הזכיר ענין אכילה, אבל בגמ' שזה מובא על הכתוב 'וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב', שהוא ענין אכילה יש מקום להזכיר גם שיטול מנה ראשון.

ג. ידוע שרש"י על מסכת נדרים אינו מרש"י, כך שאין מקום להקשות גברא אגברא.

ד. פשוטו של מקרא אינו עוסק בקריאה בספר תורה, שאין חיוב קריאת התורה מן התורה, ולכן רש"י בפירושו על החומש לא הזכיר קריאה בספר תורה, אלא באופן כללי לפתוח ראשון בכל דבר ולברך ראשון בסעודה [ואף שברכת הנהנין מדרבנן, אך הכוונה שהמברך ראשון הוא גם אוכל ראשון, ומצד האכילה צריך לכבדו לברך ראשון].

ה. רש"י בחומש השמיט "מנה יפה" כי זהו דין של "ממון" או "זכות הנאה", בעוד שפשוטו של מקרא עוסק על "וקדשתו" - עניין של כבוד וקדושה (רא"ם; גור אריה).

ו. המהרש"א בנדרים שם כתב שנחלקו הראשונים מה הכוונה 'וקדשתו לכל דבר שבקדושה' האם רק דברים של מצוות או גם בחלוקה של חולין. ורש"י בנדרים נקט כדעת הסוברים שהוא דווקא בדבר שבקדושה, ולכן פירש ראשון לקריאת התורה, וכן נוטל מנה יפה היינו רק בחלוקת לחם הפנים שהיא מצוה. אבל רש"י בפרשת אמור נקט שהוא גם בחלוקת חולין, ולכן פירש לפתוח ראשון בכל דבר (והיינו כפי תירוץ ג' שהפירוש במסכת נדרים אינו מרש"י, או נאמר שדרכו של רש"י במקום אחד לפרש כפי דעה אחת ובמקום שני כפי שיטה אחרת).

ז. בנחלת יעקב תירץ, שרש"י השמיט "וליטול מנה יפה ראשון" משום שהסתפק האם הפסוק מדבר רק בכהן גדול כלפי אחיו הכהנים בחלוקת לחם הפנים, או רק בכהן הדיוט כלפי ישראל, ולכן השמיטו.

ב. מלח בשבת

בפרשת ויקרא כתוב (ויקרא ב, יג) עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח, ובגמרא (מנחות כא, א)

ויש להקשות, מדוע צריך ללמוד מפסוק מיוחד בתורה להתיר למלוח את הקרבנות בשבת, הרי מן התורה אין איסור במליחת בשר, כמו שמפורש גמרא (שבת עה, ב) 'אין עיבוד באוכלין'?

להלן תקציר של חלק קטן ונבחר מתוך אלפי התשובות שנשלחו למערכת על ידי לומדי תורה שבכתב:

א. לגבי החלבים שאינם אוכל גמור יש בהם איסור מליחה, וצריך פסוק מיוחד להתיר למולחם (מחצית השקל סי' תצט, ועוד).

ב. אין צריך פסוק מצד איסור מליחה, אלא מצד שאחרי שמולח הריהו מקטיר הבשר על המזבח עם המלח, וצריך פסוק להתיר מלאכה הבערה ובישול כלפי המלח (מהר"ם מרוטנבורג). אך זה תלוי אם יש איסור ריבוי בשיעורין (שפת אמת).

ג. רק באוכל הראוי לבני אדם אמרינן דאין עיבוד באוכלין, אבל בקרבן עולה שכולו כליל אינו נחשב כאוכל, ויש איסור מליחה בשבת לולי שהתירו הכתוב (רשב"א).

ד. אמנם אין איסור מצד עיבוד באוכלין, אבל עדיין יהיה איסור משום 'מכה בפטיש' ו'מתקן מנא' שהרי בלי מלח אסור בהקרבה, ועל זה צריך לימוד מיוחד שמותר למלוח בשבת אפי' שעל ידי זה מתקן.

ה. מיירי באופן שצריכים לעשות מלאכה דאורייתא כגון שנגמר המלח וצריכים להביאו דרך רה"ר (מהר"ם מרוטנבורג הובא בהגהות רעק"א על הרמב"ם הל' זמנים פי"א ה"ה).

ו. עור הראש אין צריך הפשט, וצריך למולחו עם עור הראש, וצריך ריבוי כדי להתיר את מליחת העור של הראש (החפץ חיים בספרו ליקוטי הלכות מנחות כא, א ד"ה תקריב).

ז. איצטריך קרא להתיר למלוח את עור האליה שאין מפשיטים אותו ויש בו מליחה.

ח. יש קרבנות שאינן מאכל, כגון קרבן עצים, ואיצטריך קרא להתיר למלוח העצים.

ט. המנחת חינוך (מוסך השבת פרק ה' סק"ה) כתב לתרץ, דהמולח בשר להוציא דם חייב משום מפרק, ובקרבנות יש אומרים שהמטרה במליחה היא להוציא הדם. וקמ"ל דהכא מצוה למלוח בשבת אף שמוציא דם.

י. עפ"י מה שכתב הט"ז שכל מה שמפורש בתורה להיתר אי אפשר לחכמים לגזור לאיסור, והרי מדרבנן יש עיבוד באוכלין, ולכן כתבה התורה במפורש שבקרבנות מותר למלוח שלא יבואו חכמים לגזור.

חידודי תורה

א. בגדים

שאלות:

היכן אנו מוצאים בחומש ויקרא:

א. בגדים שלבשו אותם רק יום אחד בלבד.

ב. בגדים שצריכים להיות קרועים.

ג. בגד שצריך לקרוע חלק ממנו ולשורפו.

ד. בגדים שהתיזו עליהם שמן.

ה. בגדים שהתלכלכו.

ו. אנשים שנשרפו ובגדיהם לא נשרפו.

תשובות:

א. בגדי כהן גדול ביוכ"פ, רש"י ויקרא טז, כג: 'והניחם שם - מלמד שטעונין גניזה, ולא ישתמש באותן ארבעה בגדים ליום כפורים אחר'.

ב. בגדי המצורע, בגדיו יהיו פרומים, רש"י ויקרא יג, מה: 'פרומים - קרועים'.

ג. בגד שהתגלה בו נגע, רש"י ויקרא יג, נו: 'וקרע אתו - יקרע מקום הנגע מן הבגד וישרפנו'.

ד. ויקרא ח, ל: וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן הַדָּם אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל אַהֲרֹן עַל בְּגָדָיו.

ה. רש"י ויקרא ו, ד: 'שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד'.

ו. נדב ואביהוא, רש"י ויקרא י, ה: 'בכתנתם - של מתים מלמד שלא נשרפו בגדיהם'.

ב. לילה

שאלות:

היכן אנו מוצאים בחומש ויקרא:

א. עופות הצועקים בלילה.

ב. אדם שצריך לשלם שכרו במשך כל הלילה.

ג. עבודה בבית המקדש שאפשר לעשות כל הלילה.

ד. איסור עשיית מלאכה בלילה של יום הכיפורים.

ה. שיעור שמן הדולק כל הלילה בחודש טבת.

ו. לילה שאנשים לא יוצאים החוצה.

תשובות:

א. רש"י ויקרא יא, יז: 'כוס וינשוף - הם צואיטי"ש [כוס] הצועקים בלילה'.

ב. רש"י ויקרא יט, יג: 'בשכיר יום הכתוב מדבר, שיציאתו משקעה החמה, לפיכך זמן גבוי שכרו כל הלילה'.

ג. רש"י ויקרא ו, ב: 'הרי הענין הזה בא ללמד על הקטר חלבים ואיברים שיהא כשר כל הלילה'.

ד. רש"י ויקרא כג, לא: 'או להזהיר על מלאכת לילה כמלאכת יום'.

ה. רש"י ויקרא כד, ג: 'ושיערו חכמים חצי לוג לכל נר ונר, והן כדאי אף ללילי תקופת טבת'.

ו. רש"י ויקרא כו ד: 'בעתם - בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי שבתות'.

ג. זהב

שאלות:

היכן אנו מוצאים בחומש ויקרא:

א. שערות בגוון זהב.

ב. מטמון של זהב.

ג. זהב המעורר קטרוג.

ד. ציץ הזהב.

ה. שהמנורה והשלחן נעשו מזהב "טהור".

תשובות:

א. רש"י ויקרא יג, לז: 'ולמה צהוב דומה, לתבנית הזהב. צהוב, כמו זהוב אורבל"א בלע"ז [זהוב]'.

ב. רש"י ויקרא יד, לד: 'לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם'.

ג. רש"י ויקרא טז, ד: 'שאינו משמש לפנים בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ, שיש בהם זהב, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור'.

ד. ויקרא ח, ט: וַיָּשֶׂם עַל הַמִּצְנֶפֶת אֶל מוּל פָּנָיו אֵת צִיץ הַזָּהָב.

ה. רש"י ויקרא כד ד-ו: 'המנרה הטהורה - שהיא זהב טהור... השלחן הטהור - של זהב טהור'.

ד. תנור

שאלות:

היכן אנו מוצאים בחומש ויקרא:

א. קמח שמייבשים אותו בתנור.

ב. מנחה הנאפית בתנור.

ג. תנור שצריך לשבור אותו.

ד. עשר נשים האופות בתנור.

תשובות:

א. רש"י ויקרא כג, יד: 'וקלי - קמח עשוי מכרמל רך שמייבשין אותו בתנור'.

ב. ויקרא ז, ט: וְכָל מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר.

ג. ויקרא יא, לה: וְכֹל אֲשֶׁר יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירַיִם יֻתָּץ.

ד. ויקרא כו, כו: וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד.

כמונח בקופסא

א. בקרובי אקדש

שאלה:

בחומש ויקרא, בפרשת שמיני נאמר (ויקרא י, ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכָּבֵד, ופירש שם רש"י: 'כשהקב"ה עוֹשֶׂה דִּין בַּצַּדִּיקִים מִתְיָרֵא וּמִתְעַלֶּה וּמִתְקַלֵּס, אִם כֵּן בְּאֵלּוּ, כָּל שֶׁכֵּן בָּרְשָׁעִים'.

היכן עוד בחמשה חומש תורה כותב רש"י דברים דומים 'שכשהקב"ה עושה דין במקודשיו הוא יראוי ומתקדש על הבריות'?

תשובה:

בפרשת חוקת: רש"י במדבר כ, יג: 'ויקדש בם - שמתו משה ואהרן על ידם. שכשהקב"ה עושה דין במקודשיו הוא יראוי ומתקדש על הבריות, וכן הוא אומר (תהלים סח, לו) נורא אלקים ממקדשיך, וכן הוא אומר (ויקרא י, ג) בקרובי אקדש'.

ב. הכעס והטעות

שאלה:

בחומש ויקרא, בפרשת שמיני, נאמר (ויקרא י, טז) וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שֹׂרָף וַיִּקְצֹף עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר וגו'.

היכן באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה, מביא רש"י פסוק זה, ורש"י כותב שם על כך, שלפי שכעס וקצף משה על אלעזר ואיתמר בא לכלל טעות?

תשובה:

בפרשת מטות, רש"י במדבר לא, כא: 'לפי שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות, שנתעלמו ממנו הלכות גיעולי נכרים. וכן אתה מוצא בשמיני למלואים, שנאמר (ויקרא י, טז) ויקצוף על אלעזר ועל איתמר, בא לכלל כעס, בא לכלל טעות'.

ג. לא תגזול

שאלה:

בחומש ויקרא, בפרשת קדושים נאמר (ויקרא יט, יג) וְלֹא תִגְזֹל.

היכן בחמשה חומשי תורה כותב רש"י שהעושה מעשה מסוים, מלבד מה שהוא עובר על 'לא תגזול' הוא עובר על עוד לא תעשה?

תשובה:

בפרשת שופטים, רש"י דברים יט, יד: לא תסיג גבול 'והלא כבר נאמר (ויקרא יט, יג) לא תגזול, מה תלמוד לומר לא תסיג, למד על העוקר תחום חבירו שעובר בשני לאוין'.

טועמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

מחלוקת קרח או פרשת המרגלים מה קדמה למה?

כמה מהלכים מופלאים מדברי המפרשים ליישוב הסתירה בין דברי רש"י בפרשת קרח לדברי רש"י בפרשת דברים, אודות המיקום של מחלוקת קרח בסדר דברי הימים

בפרשת קרח (במדבר טז, ד):	בפרשת דברים (א,א):
וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו	מפרש רש"י הק':
ומפרש רש"י הק':	**וַחֲצֵרֹת - בְּמַחֲלָקְתּוֹ שֶׁל קֹרַח**
שֶׁכְּבָר זֶה בְּיָדָם סִרְחוֹן רְבִיעִי, חָטְאוּ בָּעֵגֶל - וַיְחַל מֹשֶׁה, בְּמִתְאוֹנְנִים - וְיִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה, **בַּמְרַגְּלִים** - וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' וְגוֹ', **בְּמַחֲלָקְתּוֹ שֶׁל קֹרַח** נִתְרַשְּׁלוּ יָדָיו, וכו'	ובפרשת מסעי (במדבר לג, יח):
	עה"פ **וַיִּסְעוּ מֵחֲצֵרֹת וַיַּחֲנוּ בְּרִתְמָה**
	מפרש רש"י הק':
	וַיַּחֲנוּ בְּרִתְמָה - **עַל שֵׁם לָשׁוֹן הָרָע שֶׁל מְרַגְּלִים**

לאחר שקרח ועדתו נקהלו על משה ואהרן, נאמר בפרשתנו (טז, ד) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו, ורש"י כותב: שֶׁכְּבָר זֶה בְּיָדָם סִרְחוֹן רְבִיעִי, חָטְאוּ בָּעֵגֶל - וַיְחַל מֹשֶׁה, בְּמִתְאוֹנְנִים - וְיִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה, בַּמְרַגְּלִים - וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' וְגוֹ', בְּמַחֲלָקְתּוֹ שֶׁל קֹרַח נִתְרַשְּׁלוּ יָדָיו, ע"כ.

מעשה קרח - בחצרות!

מפורש כאן ברש"י, שמעשה המרגלים היה החטא השלישי, ומעשה קרח היה החטא הרביעי לאחר חטא המרגלים.

אלא שהדבר מעורר תמיהה, שהרי בתחילת פרשת דברים כותב רש"י: 'וחצרות - במחלוקתו של קרח', הרי שמעשה קרח התרחש כאשר היו ישראל בחצרות, ומעתה בואו חשבון, הלא בחצרות היו ישראל לפני חטא המרגלים, כמו שמפורש בפרשת מסעי (במדבר לג, יח) וַיִּסְעוּ מֵחֲצֵרֹת וַיַּחֲנוּ בְּרִתְמָה, ופירש שם רש"י שבהיותם ברתמה נשלחו המרגלים, נמצא שחטא עדת קרח בחצרות היה קודם לחטא המרגלים, ולכאורה יש כאן סתירה גלויה.

מחלוקת קרח ב'קהלתה'

וראה גם ב'בעל הטורים' בפרשת מסעי, שנקט בפשיטות שחטא עדת קרח היה לאחר חטא המרגלים, שהרי שם נאמר (במדבר לג, יט-כב) **וַיִּסְעוּ מֵרִתְמָה וַיַּחֲנוּ** בְּרִמֹּן פָּרֶץ, וַיִּסְעוּ מֵרִמֹּן פָּרֶץ וַיַּחֲנוּ בְּלִבְנָה, וַיִּסְעוּ מִלִּבְנָה וַיַּחֲנוּ בְּרִסָּה, **וַיִּסְעוּ מֵרִסָּה וַיַּחֲנוּ בִּקְהֵלָתָה**, וכתב שם בעל הטורים שב'רתמה' היה חטא המרגלים, וב'קהלתה' היתה מחלוקת קרח, ונקרא המקום 'קהלתה' על שם 'ויקהל עליהם קרח את כל העדה'. הרי מפורש שמחלוקת קרח היתה ארבע מסעות לאחר חטא המרגלים.

מדרשים חלוקים

כמה מפרשי רש"י (רא"ם וברטנורא בפרשת דברים, ועוד) כתבו, שאין מנוס מלקבוע שגם בשאלה זו נהג רש"י כדרכו בכמה מקומות, שאינו חושש להביא במקום אחד שיטה אחת, ובמקום אחר שיטה אחרת, כי אכן מדובר בשני מדרשים סותרים החולקים זה על זה, אם מעשה קורח היה לפני חטא המרגלים או לאחריו.

ושורש מחלוקת זו נעוצה בשאלה כיצד לפרש את המילה 'וחצרות' הכתובה שם בפרשת דברים, שהרי רש"י שם הביא שני פירושים וז"ל שם: 'וחצרות - במחלוקתו של קרח. דבר אחר, אמר להם, היה לכם ללמוד ממה שעשיתי למרים בחצרות בשביל לשון הרע, ואתם נדברתם במקום'. הרי שרק לפי הפירוש הראשון עולה הכתוב 'וחצרות' על מעשה קרח, אבל לפי הפירוש השני, הכתוב 'וחצרות' עולה על מעשה מרים, ולפי פירוש זה אפשר לומר שמעשה קרח לא היה בחצרות לפני חטא המרגלים, אלא מעשה קרח היה לאחר חטא המרגלים, כפי שנקט רש"י בפרשת קרח.

מינוי אליצפן בחצרות

אולם בביאור 'דבק טוב' על פירוש רש"י (בפרשתנו) חולק על תירוץ זה, והוא חולק באופן עקרוני על האפשרות שרש"י יביא מדרשים סותרים, וז"ל: ""ועל זאת כתב החכם בספרו מעשה ה', לא יקובל דעת המשכיל שרש"י ז"ל שכל מגמתו לפרש את התורה ולהראות את יופיה להועילנו בישוב הכתוב, ואם כן לפי דעת המזרחי יהיו גם הכתובים סותרים זה את זה, באמרו שרש"י מביא אגדות חלוקות...".

על כן מיישב בעל דבק טוב, שאין כאן סתירה, כי המינוי של אליצפן בן עוזיאל, זה היה כבר בהיותם בחצרות לפני חטא המרגלים, ושם החל כבר להתרעם בלבו כנגד המינוי, והתעורר בלבו לחלוק על משה, אבל עדיין לא היה בו כוח לעורר את ישראל עמו לחלוק על משה, כי משה זן אותם ברעב וכלכל אותם בכל דרכיהם, והמתין לשעת הכושר שיוכל להסית את העם נגד משה. רק לאחר חטא המרגלים כאשר נגזר על ישראל למות במדבר, היה יכול קרח לפתות אותם לחלוק על משה. ומשה בתוכחתו בחומש דברים, הוכיח אותם לפי סדר הדברים של תחילת שורש המחלוקת, שזה החל כבר בחצרות.

אוהבים את משה כנפשם

ובאמת יסוד הדברים כבר מפורש ברמב"ן בתחילת פרשתנו, שקרח כבר שמר טינה בלבו על משה מימים ימימה, אלא שהמתין לשעת הכושר שיוכל להרעים את העם על משה, וז"ל הרמב"ן:

'והנה ישראל בהיותם במדבר סיני לא אירע להם שום רעה, כי גם בדבר העגל שהיה החטא גדול ומפורסם היו המתים מועטים, ונצלו בתפלתו של משה שהתנפל עליהם ארבעים יום וארבעים לילה. והנה היו אוהבים אותו כנפשם ושומעים אליו, ואילו היה אדם מורד על משה בזמן ההוא היה העם סוקלים אותו, ולכן סבל קרח גדולת אהרן וסבלו הבכורים מעלת הלוים וכל מעשיו של משה. אבל בבואם אל מדבר פארן ונשרפו באש תבערה ומתו בקברות התאוה רבים, וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא בטלה הגזרה מהם, ומתו נשיאי כל השבטים במגפה לפני ה', ונגזר על כל העם שיתמו במדבר ושם ימותו, אז היתה נפש כל העם מרה והיו אומרים בלבם כי יבואו להם בדברי משה תקלות, ואז מצא קרח מקום לחלוק על מעשיו וחשב כי ישמעו אליו העם'.

מקום קרוב

מהלך שלישי ליישב סתירת דברי רש"י, כותב מהר"ל מפראג ב'גור אריה' (פרשת דברים), שאין כוונת רש"י בפרשת דברים שחטאו של קרח היה בחצרות, כי ודאי חטאו של קרח היה בפארן, לאחר חטא המרגלים, אלא שלשון הכתוב שם הוא כך: "מוֹל סוּף בֵּין פָּארָן וּבֵין תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב", ומאחר שכבר הזכיר משה רבינו את חטא המרגלים בתיבת "פארן", רצה להזכיר ולרמוז את מחלוקת קרח בתיבה אחרת, ולכן הוצרך להזכיר חטא קרח בתיבת 'וחצרות', שהוא המקום הסמוך והקרוב לפארן.

מדבר פארן מקום גדול

כעין זה תירץ גם החזקוני (בפרשת דברים) וז"ל: 'אילו נקט ליה ברש"י דמחלקתו של קרח היה במדבר פארן, אמטו להכי לא ידעינן ביה היכן, שהרי מדבר גדול הוא מהלך כמה ימים כמו שאמרנו למעלה, ונקט ליה חצרות דסמיך ליה מקום ניכר וידוע להם'.

חזרו בשנית לחצרות

כמה ממפרשי רש"י כתבו ליישב שאין כאן כל סתירה, כי אמנם מחלוקת קרח היה בחצרות, אבל היה זה לאחר שילוח המרגלים, כי סדר דברי דברים הימים היה כך: תחילה היו בחצרות ושם נעשתה מרים מצורעת, ומשם נסעו לרתמה, ומשם נשלחו המרגלים, אבל אחר חטא המרגלים כשנאמר להם (במדבר יד, כה) מחר פנו וסעו לכם וגו', ופירש רש"י: 'פנו לאחוריכם', אזי חזרו פעם נוספת לחצרות, ושם התרחש מעשה קרח. כן תירץ בנחלת יעקב (פרשת שלח, במדבר יג, ב), וכעין זה תירץ המשכיל לדוד (פרשת קרח / פרשתנו) שכאשר אירע מעשה המרגלים שאמרו 'נתנה ראש ונשובה מצרימה' חזרו לאחוריהם עד חצרות, ושם אירע מעשה קרח.

עוד תירץ כעין זה, ב'באר בשדה', על פי המובא ב'מכילתא' שתחילה היו בחצרות ושם מרים נעשתה מצורעת והוסגרה, ומשם עזבו את מרים ונסעו לפארן - הוא קדש ברנע, והוא גם הנקרא 'רתמה', ושם נשלחו המרגלים, ואחר כך חזרו לחצרות אל מרים, ואז היה מעשה קרח, ואם כן הכל עולה יפה שאכן חטא המרגלים היה תחילה, אבל הם היו ב' פעמים בחצרות.

בִּזְכוּת הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֶיהָ

רבבות אלפי ישראל זכו בקנין נצחי לחיי תורה, ע"י שינון וידיעת ספר ויקרא, בין המוני הלומדים והנבחנים - עלו בגורל עשרות זוכים ואלו שמות הזוכים בהגרלה:

ניק וחכים כמר **אברהם אקרמן** - מודיעין עילית, דרכי אבותינו
הרב **דב הלר** - ירושלים
הרב **מאיר לנדוי** - אלעד
הבה"ח **רפאל ברדוגו** - אלעד, מיר
הרב **יהונתן מצגר** - ירושלים, מיר
הרב **ישראל אדלר** - ירושלים, מיר
הרב **שאול לייב זולדן** - מודיעין עילית
יניק וחכים כמר **ישעיהו וייל** - בני ברק, אוהל יעקב
הבה"ח **מתתיהו דויטש** - מודיעין עילית, רנה של תורה
הרב **יעקב המבורגר** - בני ברק, אהל משה
יניק וחכים כמר **דוד ספייער** - ירושלים, תורת העמק
הרב **אברהם כהניאן** - ירושלים, תורת דוד
הרב **יוסף חיים ירקוני** - טבריה, שערי דעת
הרב **יעקב וולנר** - חיפה
הבה"ח **חיים אליהו רוז** - בני ברק, סלבודקא
הרב **חיים שמחון** - יבנה, תפארת יעקב
הרב **אלחנן יקותיאל אבני** - בני ברק, זכרון מנחם
הרב **ניסן יצחק קורנבליט** - בית שמש
הרב **חיים ארי' ערלאנגער** - ירושלים, בריסק
יניק וחכים כמר **מאיר חדש** - ירושלים, תורת העמק
הבה"ח **עזריאל שמואל פישמן** - אשדוד, רחמסטריוקא
הרב **נחמן לייפר** - בית שמש
הבה"ח **חיים צבי זלצר** - בית שמש, פוניבז'
הרב **דוד מילר** - מודיעין עילית, בית אבא
יניק וחכים כמר **יצחק רוזנר** - ירושלים, מנחת חינוך
הרב **משה וינברגר** - בני ברק, עצי חיים דסאטמאר
יניק וחכים כמר **שמעון סולומונס** - בני ברק
הרב **אשר פלמן** - בני ברק
הרב **חיים בן ציון וימר** - בני ברק, באבוב
הרב **שאול קניאל** - רכסים, מאורות
הרב **אברהם אפעלבוים** - מודיעין עילית, נחלת בני שמעון
יניק וחכים כמר **יהושע בראון** - בני ברק
הרב **יעקב שמעיה רכניצר** - ירושלים, באר יוסף
הרב **שמעון שמוטץ** - בית שמש
הרב **מנדל רפפורט** - ביתר עילית, מאור עיניים
הרב **חנא ישראל משה טויסיג** - בני ברק, ביאלא
הבה"ח **אלעזר מנחם לשינסקי** - בני ברק, קהילות יעקב
הרב **אשר פרמד** - בית שמש, עטרת שלמה
הרב **צבי פובידלו** - מודיעין עילית
הבה"ח **יוחנן גולדמן** - ביתר עילית , חיי משה

וארטים לפרשת שבוע

טז א. ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי. פרש"י ולא הזכיר בן יעקב שביקש רחמים על עצמו שלא יוזכר שמו על מחלוקתם. ויש להקשות הא מ"מ כולם יודעים שלוי בן יעקב והיכן מרוויח יעקב בזה שלא הוזכר בלבד? וי"ל בדרך צחות שבכל מחלוקת אדם אומר אותי לא כיבדו כראוי, על כבודי אני מוחל אבל מה עם כבוד אבותי, וע"ז אמר יעקב שלא יבקש קרח על כבודי וכלשונו ובקהלם על תחד כבודי. ר"נ גשטטנר.

שם. רש"י: ראה שמואל יוצא ממנו. דהיינו שקרח ראה ששמואל ייצא ממנו ולכך חלק על משה. ויש להקשות מה הוא ראה בזה? אומר ר"י איבשיץ זצ"ל, יש מחלוקת בגמ' בחגיגה את מי ממנים פרנס על הציבור, שיטה ראשונה: רק מי שהגיע לגיל 50. ושיטה שנייה אפילו לפני חמישים - אם למד כל התורה. וקורח הרי היה לפני גיל 50 כי הוא היה מנושאי הארון (שזה בגיל 30-50), ולפי שיטה א' הוא לא ראוי למלוכה, לכן הביא ראיה משמואל שמלך 11 שנה ומת בגיל 52 א"כ חזינן כשיטה ב'. **עוד י"ל** ע"פ יומא כב אין ממנים פרנס על הציבור אא"כ קופה של שרצים מאחוריו, ומשה היה לו דופי כי עמרם נשא דודתו שעתידה תורה לאוסרה, אבל קרח שפקח היה מה ראה להתמנות הרי הוא היה נקי וי"ל שראה את שמואל שגם היה נקי, ולא ידע ששמואל לא נקי כי יש לו את הקופה של קרח מאחוריו.

טז א. ואון בן פלת. הגמ' בסנהדרין קט אומרת שאון בן פלת אשתו הצילה אותו ע"י שטענה כלפיו שממ"נ מי שינצח, אתה בכל מקרה יכול להיות רק מספר שניים שלו, אז מה אתה מתערב. וכשהוא הביע חשש שיבואו לשכנע אותו, היא השקתה אותו יין וישבה בפתח הבית וסתרה שערות ראשה. ויש ליתן טעם למה עשתה ד"ז שסתרה שערות ראשה וי"ל כדי שלא יבוא און בן פלת ויטען לאשתו שאמנם הוא עצמו לא יהיה כהן גדול אבל בניו יהיו ראוים לכהונה גדולה ובשביל זה שווה לו לריב. הלכה גברת בן פלת ופתחה יומא מז. וראתה שהטעם שקימחית זכתה שבניה יהיו כהנים גדולים משום שמעולם לא גילתה שערותיה אפי' בתוך כותלי ביתה. אמרה גברת בן פלת אני אמנע את כל הסיכויים שבני יהיו כהנים גדולים כדי שלאון לא יהיו טענות.

טז א. ויקח קרח. המשנה באבות אומרת איזו היא מחלוקת שלא לש"ש מחלוקת קרח ועדתו. ויש להקשות הא קרח חלק על משה ולא על עדתו וא"כ הול"ל מחלוקת קרח ומשה. וי"ל שמצינו בסנהדרין קי שחשדוהו על אשת איש וכולם קנאו לנשותיהם ממשה. והנה קרח קיבץ את כל הסנהדרין לחייב את משה על אשת איש ואפשר לחייבו על ידי שכולם מחייבים ואחד פוטר וקרח היה הפוטר וזהו מחלוקת קרח ועדתו. דרכי דוד.

טז ב. ויקומו מלפני משה. ולהלן פסוק ג כתוב ויקהלו. י"ל דהטעם שקמו בשביל שהעלילו על משה שעבר על אשת איש. והנה מצינו ביבמות דניתן לסמוך על קול שיוצא רק כשאין לאדם שיוצא עליו קול שונאים, וכאן הם קמו בשביל להראות שהם לא שונאים את משה ובכדי שיאמינו למה שהם אומרים על משה הם קמו מלפניו להראות אהבה. צמח דוד.

טז ב. ויקומו מלפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. ודרשו חז"ל (סנהדרין קי.) קראי מועד שהיו יודעים לעבר שנים, ולקבוע חודשים. הטעם שהוצרך לכאלו אנשים, אומר רבי יונתן איבשיץ זצ"ל, ע"פ הגמ' שם, שבאותו הזמן שקרח התווכח עם משה, באו השמש והירח לפני הקב"ה וא"ל אם אתה לא דואג שמשה ינצח אנו לא נעשה מלאכתנו. וקשה מה הם התערבו על ריב לא להם? אלא י"ל דידוע שבשעת בריאתה אמרה הלבנה לקב"ה, אין 2 מלכים משתמשים בכתר 1, א"ל הקב"ה לכי ומעטי עצמך. ולפי"ז הכל מובן, טענת קורח הייתה שלא צריך להסתפק במנהיג 1 לדור, אפשר גם 2, ומה תשאל, הרי השמש לא יכולה ביחד עם הירח דהרי ישראל קובעים לפי שנת הלבנה, ועכו"ם לשנת החמה, ענה קרח, אמנם בירח מונים את החודשים, אבל בשמש מעברים את השנים, וא"כ גם בישראל יכולים לשלוט 2 מלכים. ומתורץ למה השמש והירח התערבו במריבה כי הירח טענה שאם קרח צודק שיחזירו אותה לגדולתה. וגם מובן מה הטעם שקרח הביא בקיאים בעיבור ובקביעת החודש.

טז ג. כי כל העדה כולם קדושים. פרש"י (מהמדרש) כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה וגו' אנכי ה' אלוקיך. יש להקשות בשבי"מ הוצרך לומר מה שמעו וכו', ועו"ק למה נכפל **כל** העדה **כולם**? וי"ל דהנה יש להקשות מנ"ל לקרח שכל העדה כולם קדושים אולי יש מי שלא קדוש, וע"ז י"ל שכולם שמעו דברים מסיני, וזה וודאי שכולם שמעו כי אם היה חסר מכלל ישראל אפי' אחד אז לא היה אפשר לקבל את התורה כמבואר בחז"ל (ילקו"ש יתרו רמז רפ). והטעם שאמר קרח כי כל העדה כולם הרי כבר אמר כל י"ל שמצינו בט"ז או"ח תקפב ג על מה שאומרים בתפילה בר"ה מלוך על כל העולם כולו, ולמה כופלים גם כל העולם וגם כולו, כי **כל** יכול להיות גם רוב ולכן מוסיפים כולו לומר שכולו לגמרי בלי רוב, וזה מה שאמר קרח כל העדה כולה ואין אחד שלא. בניין אריאל.

טז ד. וישמע משה ויפול על פניו. פרש"י במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו. יש להקשות למה נתרשלו ידי משה כאן יותר מאשר בחטא העגל שהיה הרבה יותר חמור. וע"ק וישמע משה מה הוא שמע? וי"ל דהנה איתא במדרש (שמו"ר מג ה) שאחר חטא העגל אמר משה לקב"ה שעם ישראל חשבו שאנכי ה' נאמר רק לי ולא להם ולכן אל תעניש אותם, וכך הוא פייס לקב"ה. אבל כאן הם אמרו כל העדה כולם קדושים ואומר רש"י (פסוק קודם) כולם שמעו מפי הגבורה אנכי ה' ובזה ביטלו דברי משה, כי כאן כבר לא היה למשה מה לפייס לקב"ה לכן נתרשלו ידיו. זכרון שמואל.

שם. עוי"ל בטעם שמשה לא התפלל כמו בחטא העגל ואדרבה היה לו למחול על כבודו כי הוא עניו מכל אדם? וי"ל דמבואר בסוטה כה שזקן ממרא שרצו ב"ד למחול לו אין מוחלים לו כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. והנה כאן כתב רש"י ויפול על פניו מפני המחלוקת, וזה הטעם שמבואר דאינו יכול למחול כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. פרי עץ חיים.

טז ה. בוקר ויודע ה' את אשר לו. רבים נתקשו למה אמר שימתינו עד הבוקר? וי"ל דהנה על הפסוק אל תפן אל מנחתם ביקש משה שגם חלקם בתמידי ציבור לא יתקבל לרצון והאש לא תאכלנו, והנה הרי תמיד של שחר כבר נקרב באותו היום, מה שנשאר זה תמיד של בין הארבעים שזמנו כל הלילה, וא"כ אמר משה עד הבוקר לא נוכל לדעת האם הקב"ה רוצה אותם כי עדיין לא עבר הזמן שאמור הקרבן לעלות לרצון, ורק בבוקר כשנראה שלא התקבל הקרבן ולא נשרף רק אז נדע שהקב"ה לא רוצה אותם, ולכך חיכה לבוקר. כותנות אור.

טז ז. רב לכם בני לוי. איתא בסוטה יג. דמשום שאמר משה רב לכם בני לוי, ע"כ נאמר לו רב לך על תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה ונמנע ממנו להיכנס לארץ. וקשה במה חטא כשאמר להם רב לכם בני לוי? ועוד מה המידה כנגד מידה כאן? וי"ל ע"פ המדרש שאמר משה רב לכם בני לוי, היינו שגדולת הלווים חשובה מכהנים, והנה אמרו חז"ל שבשביל שמשה סירב בסנה שבעה ימים ללכת בשליחותו של הקב"ה הוא נענש, ומה עונשו? חד אמר שהוא היה ראוי לכהונה ואז הקב"ה הוריד לו את הכהונה, וחד אמר שהיה ראוי שהוא יכניס את בנ"י לארץ וכעת הוא נענש שלא יכניס. ולפי"ז י"ל כיוון שמשה טען רב לכם בני לוי היינו שלוי יותר חשוב מכהונה, ע"כ מה שמשה לא קיבל כהונה זה לא עונש, א"כ העונש חייב להיות שהוא יימנע מלהיכנס לארץ.

טז יא. ואהרן מה הוא כי תלינו עליו. יש לומר שמרומז כאן דינא דעירובין סה: ששם כתוב דבג' דברים אדם ניכר בכוסו בכיסו ובכעסו. והנה אהרן א"א לבוחנו בכוסו כי כהן אסור ביין, ובכיסו נמי א"א לבדקו כי נאמר בהלכה (יומא יח.) גדלהו משל אחיו והיינו שהוא צריך להיות עשיר, ובמה כן ניתן לבדקו, בכעסו, וע"ז נאמר ואהרן מה הוא, איך יודעים מה אהרן כי תלינו עליו כשתכעיסו אותו אז תגלו מה הוא. רבי מאיר אריק.

טז יב. וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם. וברש"י מכאן שאין מחזיקים במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. וצריך להבין וודאי שאין מחזיקים במחלוקת ומה צריך רבותא לזה, ועוד הא משה עשה מעבר לכך, הוא ניסה לפייס והול"ל רק דיש לחזר אחר בעלי מחלוקת לשלום. וי"ל, אומר החת"ס, דהנה דתן ואבירם מצינו ג"פ שהוחזקו לבעלי מחלוקת, הראשון בהריגת המצרי שמות ב יד. השני שמות ה כא הבאשתם את ריחנו, והשלישי כאן אצל קרח, וכיוון שיש להם חזקה של בעלי מחלוקת היה צד שמשה לא יצטרך לחזר אחריהם, כי הם כבר הוחזקו כבעלי מחלוקת, קמ"ל שאין חזקה להיות בעל מחלוקת וזה כוונת רש"י מכאן שאין מחזיקים במחלוקת.

טז לב. ותבלע אותם. יש לדון מדוע נידונו בבליעה ולא בשריפה. וי"ל דכיון שאמרו למשה מדוע תתנשאו והתורה מעידה על משה שהיה עניו מכל האדם אשר על האדמה וכדי להענישם להיות פחות ממשה היו צריכים להורידם תחת האדמה. זר זהב.

טז לג. וירדו הם וגו' ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל. הגמ' בסנהדרין קט דורשת מכאן שאין להם חלק לעולם הבא שנאמר ותכס עליהם הארץ בעוה"ז, ויאבדו מתוך הקהל לעוה"ב. ויש להקשות הא דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא כמבואר שם בע"א ומדוע צריך פסוק מיוחד לעדת קרח בזה הא היו בכלל דור המדבר. וי"ל דהטעם שאין לדור המדבר חלק לעוה"ב הוא משום חטא המרגלים כדכתיב במדבר הזה יתמו ושם ימותו שנאמר בחטא המרגלים, ושבט לוי לא היו בכלל זה כי משבט לוי לא היה מרגל, וקרח שהיה משבט לוי הוזקק לפסוק מיוחד שאין לו חלק לעוה"ב. בשם הבעש"ט. ולפי"ז נמי י"ל מה שכתב רש"י בתחילת הפרשה קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו, ולמה לא הקשה על שאר 250 ראשי סנהדראות? אלא י"ל שכולם נגזר עליהם מיתה במדבר אז אין להם הרבה מה להפסיד ואולי ירוויחו במחלוקת. אבל קרח שהיה משבט לוי וכנ"ל מה ראה לשטות זו.

יז ו. וילונו כל עדת ישראל על משה ואהרן ויאמרו אתם המיתם את קהל ה'. ויהי בהקהל העדה...ויפנו אל אהל מועד והנה כסהו הענן... וירא כבוד ה'. שתי קושיות נשאלות כאן, מה היה הצד של עם ישראל שמשה הרג את קרח ועדתו, האם הם לא ראו איך הם מתו? ועו"ק מה זה ההמשך, ויפנו אל אהל מועד? וי"ל, אומר החת"ס, דטענת עם ישראל היתה, שבגלל שלא מחלתם לקרח ועדתו הם מתו. והנה איתא בגמ' שבת קמט' כל שחברו נענש על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה, ואם העונש של קרח היה בגללם לא היה נראה כבוד ה' באהל מועד...ולכן מיד הם נכנסו לאהל מועד להראות קבל עם ועולם שהעונש לא היה בגלל חוסר המחילה שלהם. ומובן ג"כ למה הוצרך שמטה אהרן יפרח וזה יהיה לאות וסימן כי בו בחר ה', הא בלא"ה כבר ראו כולם שה' בחר בו מזה שקרח ועדתו נבלעו. ולנ"ל י"ל שהיה צד שאהרן גרם למיתתם וא"כ אינו בדין שיעבוד וזה הקמ"ל בפריחת מטה אהרן.

יז יא. ויאמר משה אל אהרן וגו' והולך מהרה את העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף. קשה למה הוצרך ללכת בניהם ולא מהספיק שיקטיר את הקטורת במקומו? וי"ל דהנה הרמב"ן כתב דלאחר חטא קרח ועדתו כתוב הרומו מתוך העדה שהקב"ה אמר למשה שיבדיל עצמו מהעדה ורק אח"כ יכלה אותם, אף שהקב"ה יכול להבחין ולהרוג את הרשעים גם כשהם מעורבבים בין הצדיקים זה משום שרצה לכבד את הצדיקים למען ידעו שכל זמן שהם עמהם לא תבוא המגפה שם כי אין הדבר לכבודם של צדיקים לעמוד בין המתים הטמאים. וא"כ לפי"ז מובן למה אהרן הלך בתוך העדה בשביל להיות בטוח שהמגיפה תעצר כי הקב"ה חס על כבודו ולא יעמידו עם המתים, וכך היה ויעמוד בין המתים והחיים ותעצר המגיפה. ראיתי.

יח טו. כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לה' וגו' אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה. יש לעיין מדוע אצל האדם נכפל פעמיים ענין הפדיון פדה תפדה, ואילו בבכור בהמה נאמר רק פעם אחת תפדה. וי"ל דמבואר בסופ"ק דבכורות דאם הפריש בכור בהמה טמאה ונאבד אינו חייב באחריותו, אבל בכור אדם, אם הפריש ונאבד חייב באחריותו. ולפיכך בבכור אדם נאמר פדה תפדה דפעמים צריך אתה לפדות פדיון אחר פדיון, אבל בבהמה טמאה לא נאמר אלא פ"א, כי לעולם א"צ יותר מפדיון אחד. לוח ארז.

יח. כז - כח. ונחשב לכם תרומתכם וגו' כן תרימו גם אתם. איתא בשו"ת מהרי"ט דהפרשת תרומה הוא **מילי**, והנה מילי לא ממסרן לשליח, והטעם שמהני שליחות בתרומה הוא משום שתרומה איתא במחשבה, וא"כ י"ל בכוונת הפסוק ונחשב לכם תרומתכם ומשום הא כן תרימו גם אתם ו'גם' לרבות שלוחכם. ויובן גם מה הכוונה כן תרימו גם אתם, שלכאורה המילה כן מיותרת ולפי"מ שאמרנו א"ש שהכוונה בגלל שנחשב לכם תרומתכם לכן תרימו ע"י שליח. חלק הובא בחת"ס.

ליצנות: במעשה של קרח רואים דבר מפליא איך שקרח הצליח לפתות הרבה מעם ישראל תוך יום אחד נגד משה רבינו. וברש"י פסוק י"ט מבואר שקרח הצליח בכך ע"י דברי ליצנות. והעיר הרב אלישיב שהרי אמרו חז"ל שלושה נביאים שנתנבאו באותו הדור, ירמיה, צפניה, וחולדה הנביאה. ירמיה היה מתנבא בשווקים. צפניה בתוך בתי כנסיות. וחולדה אצל הנשים. והיינו, שירמיה הנביא כאשר דיבר אל העם, אם היה ממתין שיבואו לשמוע אותו, לא היה עם מי לדבר, ועל כן הוכרח לבוא אל השוק. ואל הנמצאים בבתי כנסיות, שאינם נמצאים בשוק, היה צפניה מדבר. ואל הנשים חולדה הנביאה היתה מדברת. הרי שכמה קשה היה הדבר כשצריכים להשמיע את קול ה', עד שהיו צריכים שלושה נביאים שכל אחד ידבר לקבוצה מיוחדת של אנשים כדי שישמעו אותו. לעומת זאת כאשר קרח רוצה להסית את העם נגד משה ואהרן, אין הוא זקוק לשלושה דרשנים, אלא הוא לבדו מצליח להקהיל את כל העדה כולה, על נעריה, אנשיה ונשותיה, ומצליח בזמן קצר לדבר אל כל הקהל גם יחד. ומכאן נראה מה גדול כוחה של ליצנות! מהרגע שבו היא מושמעת היא מתיישבת על ליבם של אנשים בכל מקום ובכל מצב. **וז"ל מדרש תהלים** מזמור א' והובא גם בילקוט שמעוני כאן: ובמושב לצים לא ישב. זה קרח, שהיה מתלוצץ על משה ואהרן, מה עשה, כינס עליהם כל הקהל, שנאמר ויקהל עליהם קרח את כל העדה, התחיל לומר לפניהם דברי ליצנות, ואמר אלמנה אחת יש בשכונתי, ועמה שתי נערות יתומות, והיה לה שדה אחת, באת לחרוש, אמר לה משה לא תחרוש בשור ובחמור יחדו, באת לזרוע, אמר לה שדך לא תזרע כלאים, באת לקצור ולעשות ערימה, אמר לה לקט שכחה ופיאה, באת לעשות גורן אמר לה תני לי תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני, הצדיקה עליה את הדין ונתנה לו, מה עשתה עניה, מכרה את השדה, וקנתה שתי כבשות, כדי ללבוש מגזותיהן, וליהנות מפירותיהן כיון שילדו, בא אהרן ואמר לה תני לי את הבכורות, שכך אמר לו הקדוש ברוך הוא, כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש לה' אלהיך וגו', הצדיקה עליה את הדין, ונתנה לו את הולדות, הגיע זמן גזיזה וגזזה אותן, בא אהרן ואמר לה תני לי ראשית הגז, אמרה אין בי כח לעמוד באיש הזה, הריני שוחטתן ואוכלתן, כיון ששחטתן, בא אהרן ואמר לה תני לי הזרוע והלחיים והקבה, אמרה אחר ששחטתי אותן לא נוצלתי מידך, הרי הם חרם עלי, אמר לה אם חרם הן כולן שלי, דכתיב כל חרם בישראל לך יהיה, ונטלן והלך לו, והניחה בוכה עם שתי בנותיה. **בגמרא בעבודה זרה יח:** הפליגו בגנות הליצנות: א"ר אלעזר כל המתלוצץ יסורין באין עליו. אמר רב קטינא כל המתלוצץ מזונותיו מתמעטין. אמר רבי שמעון בן לקיש כל המתלוצץ נופל בגיהנם. אמר רבי חנילאי כל המתלוצץ גורם כליה לעולם. רבינו יונה בשערי תשובה שער ג' מונה כמה מיני ליצנות, והעיקרים שבהם הוא מי שלועג תמיד על בני אדם ומדבר בגנותם, וכן מי שלועג תמיד לפעולות או לדברי בני האדם ואף שאין דעתו להבזות בעליהם אך על ידי הלעג הוא גורם היזק רב כי על ידו הם נמנעים מכאן ולהבא לעשותם עיי"ש. ובמסילת ישרים פרק ה: ותראה קושי הלצון והשחתתו הרבה, כי כמו המגן המשוח בשמן אשר ישמיט ויפיל מעליו החצים ומשליכם לארץ ולא יניח אותם שיגיעו אל גוף האדם כן הלצון מפני התוכחה והמרדות, כי בליצנות אחד ובשחוק קטן יפיל האדם מעליו ריבוי גדול מן ההתעוררות וההתפעלות מה שהלב מתעורר ומתפעל בעצמו מדי ראותו או שומעו עניינים שיעירוהו אל החשבון והפשפוש במעשים, ובכח הליצנות יפיל הכל לארץ ולא יעשה בו רושם כלל. ולא מפני חולשת העניינים ולא מפני חסרון הבנת הלב, אלא מפני כח הלצון ההורס כל עניני המוסר והיראה. והנה הנביא ישעיה היה צווח על זה ככרוכיא, כי היה רואה שזה היה מה שלא היה מניח מקום לתוכחותיו שיעשו רושם והיה מאבד תקותם של החוטאים, והוא מה שאמר (ישעיה כח): ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם. נביא להלן כמה סיפורים על גדו"י כיצד התרחקו מליצנים, ובגנות המידה הרעה הזאת.

רבי עקיבא איגר הגיע יחד עם בנו לביתו של אבי הנערה שהוצעה לבנו. בעל הבית שוחח עם הבן על מנת לתהות על קנקנו, בסיום השיחה שאל הרעק"א את אבי המדוברת: מה אתה אומר על בני? ענה האב בחיוך של שביעות רצון: הלוואי שגם המחותן ימצא חן בעיני כמו שהחתן מוצא חן בעיני. וכי למה לא אמצא חן בעיניכם שאל הרעק"א. לא, לא, סתם התבדחתי, היתה זו ליצנות בעלמא, השיב האב, אני מעריך אתכם בכל לבי. ליצנות?!! הזדעזע הרעק"א, עם לצים אינני רוצה להשתדך, קם, נפרד ועזב את הבית.

שני בחורים באו לפני השאגת אריה להיבחן על לימודם במטרה לזכות בסמיכת חכמים, השאגת אריה בחן אותם ונענה להם בחיוב. השמחה היתה גדולה, השאגת אריה שהיה שבע רצון מידיעתם ביקש להביא לחיים. ובעניותו לא מצא בבית כי אם מעט משקה חריף וביצים מבושלות, המשקה והביצים הונחו על השולחן, ואז שאל אותם השאגת אריה: על מה נברך תחילה? השיב אחד הבחורים בהלצה: ודאי שעל הביצה, והוא פסוק מפורש בפרשת לך לך: והעי מקדם (ביצה באידיש - עיי) הזדעזע השאגת אריה ליצנות? ליצנות? לא תקבלו סמיכה, לא! ועזבו משם בבושת פנים.

רבי משה שטרנבוך (במאמרו השבועי פרשת קרח תשע"ח) הביא בשם רבי משה שניידר, שתחילת הקלקול בישיבת וואלוזין היה על ידי קבוצה קטנה של בחורים שלמדו תורה והתלוצצו, ובכח הליצנות הם הצליחו לכבוש את הציבור בעוה"ר, עד שקלקלו רבים מבני ישיבת וואלוזין ה' ירחם. והוסיף רבי משה שניידר זצ"ל, שכל כוחם של המשכילים ברוסיה ובפולין היה על ידי כח הליצנות, כי על פי שכל לא היו יכולים לפעול כלל, ופתחו בדברי ליצנות ועל ידי זה הכניסו ארס בליבות השומעים, שחדר לאט לאט עד שהפך אותם לגמרי רח"ל. **סיפר רבי שלמה קרליץ**: בצעירותי לקחני אאמו"ר ביום הפורים, אל מעונו של רבי ברוך בער ליבוביץ שם שהו באותה עת בחורים רבים, אשר באו לשמוח בשמחת הפורים במחיצת רבם. בין הבחורים, היה בחור עילוי מופלא, אשר אמר את הפרק הראשון של מסכת גיטין בחרוזים. לאחר מכן הוסיף וחזר על שיעור של רבי ברוך בער בחרוזים. משסיים באמירת החרוזים בכשרון עצום, החל להשמיע פורים תורה, כשהוא פותח בשאלה מקריאת התורה דפורים: נאמר בפסוק: והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וקשה, איך הרים משה ידו, והרי אמרו בסנהדרין המגביה ידו על חברו, אף על פי שלא הכהו, נקרא רשע. כשמוע רבי ברוך בער את דבריו, קם ממקומו ומחה כנגדו: ליצנות לא אצלי בבית! ולא הסתפק רבי ברוך בער במחאה, אלא עמד וגירשו מביתו! **האדמו"ר מסלונים** בעל הבית אברהם שאל את המשגיח רבי אהרן יוסף גולדברג הי"ד מדוע אינו מקרב בחור פלוני. ענה, שאין לו עמו שפה משותפת. הפטיר הרבי: הרי התורה ניתנה בשבעים לשון. ענה המשגיח שהבחור נגוע בליצנות. אמר הרבי: אם כך, הצדק עמך. **רבי פנחס מקאריץ** אמר, שעם הלץ אין שפה משותפת, אלא נכונו ללצים שפטים.

סיפר רבי חיים שינקר ראש ישיבת דרכי משה, כי בבחרותו שהה פעם למנוחה בנתניה. שם התארחו באותם ימים למנוחה גדולי תורה חשובים: רבי אליהו לאפיאן, רבי אברהם יעקב זלזניק, רבי אפרים נחום בורדיאנסקי, רבי משה שמואל שפירא, ועוד. בנוסף שהו שם גם בחורים ואברכים שבאו להחליף כח לצד רבותיהם. במוצאי שבת התאספו האברכים והבחורים סביב רבי אליהו לאפיאן הוא ישב בראש וכולם כרוכים סביבו בשני עיגולים, ופיתחו שיחת חולין של תלמידי חכמים, על בית קלם, על שיטת המוסר ועוד ועוד. תוך כדי הדברים סינן אחד היושבים דברי ליצנות מפיו, וגרם לכל הנאספים לעלות חיוך על דל שפתם. רבי אליהו לא שמע בפעם הראשונה את דברי ההלצה, אלא רק ראה את כולם מחויכים, ובשל כך לא הגיב כלום. אך כשחזר המקרה על עצמו שוב, הבחין רבי אליהו כי יש כאן מי שמתלוצץ ברבים. הוא אמנם לא ראה מיהו המתלוצץ מפני כובד ראייתו, רק הבחין בחיוך שעלה על פני הנאספים שוב ושוב. רבי אליהו נתן דפיקה על השולחן ואמר בקול רועם: אנחנו מדברים שיחת חולין של תלמידי חכמים, והוא מדבר ליצנות! אוי! ליצנות! אוי! ליצנות! כך זעק רבי אליהו בזעזוע כמה וכמה פעמים, כשכל פעם שהזכיר את המילה 'ליצנות' רעם קולו יותר מקודמו. זעקותיו הרעידו את לבבות הנאספים, והאברכים והבחורים שישבו בשולחן החלו אט אט להישמט ולעזוב את המקום, כשחרדת אלוקים אופפת אותם. עד שלא נותרו בשולחן איש מלבד רבי אליהו ורבי שרגא גרוסברד. כשסיפר זאת רבי חיים שינקר אמר: עד היום מהדהד באזניי קולו הרועם של רבי אליהו כשזעק: 'ליצנותי! ליצנות?!', וחרוט בזכרוני הזעזוע שאפף אותו.

אדם אחד הסיע את רבי משה פיינשטיין ברכבו, וכאשר נעצרו בדרכם ברמזור אדום, אמר הנהג לרבי משה שעל זה נאמר בפסוק ויאמר אליו אדום לא תעבור בי. כששמע רבי משה דברים אלו הגיב: זה נקרא מתלוצץ מדברי תורה, ואם תמשיך עוד, לא אוכל לנסוע עוד עמך. **רבי גרשון אדלשטיין** סיפר מעשה שהיה לפני שנים רבות באחד מתלמידי הישיבה שעשה שמחת פורים וליצנות מאדם חשוב, כמו שעושים 'פורים רב', ולא היה בזה לשון הרע או נקמה, רק חיקה את קולו בצורה של הומור והציג את עצמו כמו האדם ההוא, ואף על פי כן זהו שלא כהוגן לעשות חיקוי וליצנות מאדם חשוב שמזכה את הרבים, וסופו היה שנפטר בגיל צעיר ממחלה נדירה מאד. ועוד היה מעשה בישיבה שעשו פעם הצגה לשמחת פורים, והשתמשו עם אחד שממנו עשו את שמחת הפורים, ולא היה נקמה והלבנת פנים אבל עשו ממנו ליצנות, והוא היה בעל מידות טובות ומן הסתם לא הקפיד, אבל אחד מן העוסקים בזה סיפר לי על עצמו כי עד אותו פורים היה לומד בהתמדה ובחשק גדול, ומאז שעסק בליצנות בפורים איבד את הטעם בלימוד ואינו מסוגל שוב ללמוד בעמקות כמו שהיה לומד קודם – לפני הפורים ההוא.

פעם אחת בשעת רצון, סיפר רבי עובדיה יוסף מה שחווה בתור נער צעיר בישיבת פורת יוסף. רבי עובדיה היה בין היחידים, שהעלה מחידושיו על הכתב, בשנת ה'תרח"צ הוציא את הקונטרס הראשון בשם 'יביע אומר' על סוגיות במסכת הוריות. החיבור כלל בעיקר הערות בענייני סדר הדורות של חכמי הגמרא, תוך הבאת ראיות לתקופתו של כל תנא ותנא ממקורות שונים ומגוונים. כשבחורים מהישיבה ראו את הקונטרס, חלק קינאו במעשה ידיו, אבל חלק לעגו על כך. ומצאו להם הזדמנויות רבות להתלוצץ עליו. מובן שרבי עובדיה שהיה בחור צעיר, לקח זאת ללב ונפגע מכך. פעם אחת כשישבו בשיעור, אחד הבחורים הקשה קושיה חזקה. הם ניסו שוב ושוב למצוא תירוץ, אבל בכל פעם ראו כי התירוץ לא יכול ליישב את הקושיה. אחד הבחורים, כשראה את רבי עובדיה קם וקרא בקול כשהוא קורץ בעיניו: מדוע אנחנו מתקשים? הרי לפנינו נמצא 'בעל הקונטרס'. הוא גאון גדול ומחבר ספרים, חכם כאחד הראשונים. ליבו רחב כאולם. נשאל אותו ובטוח שהוא מיד ייתן תירוץ טוב שמניח את הדעת. בת צחוק נראתה על פני חלק מהתלמידים. הדברים שנאמרו בגיחוך צרבו בליבו, הוא חש בושה גדולה ועצומה, במיוחד בגלל העובדה שתלמידים רבים נכחו במקום והחליט כי המקום הזה לא בשבילו. עליו לעזוב את הישיבה. קשה לו להתמודד עם הלעג סביבו. קשה להאמין, אבל בגלל ליצנות אחת עם ישראל ועולם התורה היו עלולים לאבד את רבי עובדיה, מי שהחזיר רבים לאבינו שבשמיים, פוסק אדיר, המנהיג הרוחני של רבבות עמך בית ישראל ונשיא מועצת חכמי התורה. אבל בורא עולם ריחם על עם ישראל ושלח מלאך גואל ומושיע בדמותו של רבי שמשון אהרן פולונסקי (הרב מטפליק). הניח את ידו על כתפו ואמר לו: דע לך, אני רואה לפי הכישורים שהבורא חנן אותך ולפי התמדתך הגדולה, שאתה עתיד להיות גדול בישראל! אלו שדיברו עליך סרה הם מקנאים בך. אם כן, מדוע אתה מתייחס לדבריהם. דברי העידוד ששמע היו כטל חיים עבורו. באותו הרגע החליט להתעלם כליל מדברי המלעיגים, להתמיד ולעסוק בדברי התורה הקדושה ולכתוב את חידושיו.

רבי חזקיהו מישקובסקי סיפר בשיחה: סיפר לי יהודי שלמד בישיבת קול תורה, כי בכל שנותיו בישיבה לא ראה מעולם את ראש הישיבה רבי שלמה זלמן אויערבך כועס, אלא פעם אחת בלבד. בחור בישיבה חמד לצון, וכתב מודעה גדולה בנוסח של כל נדרי בסגנון של: כל ליצנותא ושטותא ובדיחותא, כולם שרויים לך, מחולים לך, אין כאן לא חטא ולא עוון. רבי שלמה זלמן בראותו את המודעה, תלש אותה, ירד לחדר האוכל שם אכלו הבחורים אותה שעה, והחל לצעוק עליהם בקול גדול: וכי כך עושים בני ישיבה? כך מדברים?!.

וחובה להוסיף דמצינו רבות בחז"ל ששבחו את האנשים המשמחים ואמרו עליהם שהם בני עולם הבא, וביארו רז"ל שיש הבדל בין אמירת ליצנות בלא שום מטרה, שע"ז אמרו חז"ל שהעושה כן אינו מקבל פני שכינה. לבין מה שעושה למטרה מסויימת, כגון לשחרור המתח שאדם נמצא בו לפעמים, או להרחיב ליבם של השומעים בדרשה כדי ששאר דברי המוסר יכנסו לליבם, וכן לעשות אווירה טובה. ודבר זה הוא מעלה גדולה, ומצווה רבה לעשות כן. וכתב בספר 'שבט מוסר' לעולם יהיו פניו של האדם שוחקות ובדחן שזהו מורה על הבטחתו בהקב"ה וכו' עיי"ש פ"ד טז. ועל המשנה באבות שהתורה נקנית במיעוט שחוק כותב שם במדרש שמואל וז"ל: הענין הוא כי מצינו בגמרא שמביאים מילי דבדיחותא כי בזה מתרחבת דעתו כדי לחזור ללימודו ומיעוטו הוא טוב ועל ריבויו נאמר שחוק וקלות ראש מרגילין לערוה. וכן כתב בתפארת ישראל שם וז"ל: מילתא דבדיחותא ג"כ מיעוטו יפה, ורבי ניסים קרליץ הרחיב בזה (הליכות שני עמוד קנא) וז"ל: גדר ליצנות הוא דיבורים שאין להם תכלית ותועלת, אך כשיש מטרה טובה בדיבורים אלו כגון לשמח לב שבור או חתן, וכן להלהיב לב השומעים בדרשה, אדרבה צריך ומצווה לעשות כך, ומוסיף רבי ניסים: וזכות גדולה לדרשנים המתבלים דבריהם בדברים המשמחים לב השומעים, כדי שיתקבלו דברי החיזוק על לב השומעים, וכך ראוי וצריך לעשות, עכ"ל. וכן הביא רבי אברהם גניחובסקי (עמודיה שבעה עמוד צה. והובא בהרחבה ב'אגן הסהר' ח"א עמוד 446.) וז"ל: לומר בדיחות בבית הוא דבר טוב מאוד, ומביא שמחה ויש לזה כח גדול לפתור עי"ז הרבה בעיות ורגישויות עיי"ש. ומובא במעשה איש ח"ה קל. פעם הגיע רבי שלום שבדרון לחזו"א ואמר לו שהוא אומר בדרשותיו כל מיני בדיחות ואנשים עוררו אותו שזה ליצנות האם להמשיך בכך או לא? אמר לו החזו"א דע לך שרק כך צריך למסור את השיעורים. והוסיף החזו"א שאילו בזמנו בליטא היו מרבים בכאלו דברים היו פחות ופחות נתפסים להשכלה רח"ל. ותפקידנו היום להרבות שמחה וחיות בעבודת השם. ויש להוסיף חשיבות עניין זה בפרט בדורנו שהרחוב קורץ ומלא בפיתויים וריגושים, ובתקופת הקורונה כשמסר רבי גרשון אדלשטיין שיחות אמר כמה פעמים שלימוד התורה הוא חשוב עד למאוד, אבל צריך שיהיה בשמחה ובהומור קצת ובאווירה נעימה ורגועה. ורבי חיים קניבסקי היה רגיל על לשונו הרבה אמירת מילתא דבדיחותא לשמח את כל הסובבים ודעתו שד"ז יכול למנוע הרבה בעיות כגון בחינוך ילדים ובעיות בשלום בית. וכעי"ז מובא בספר עלי שור לרבי שלמה וולבא שכותב שם על האדם להיות מצוייד בבדיחות ובהומור שזה תכונה טובה בשביל לשמח בני אדם לפתוח את הלבבות להפיג מתחים ולרמוז תוכחה, ופשוט שמי שהוא בן עליה ומרגיש שאין לו תועלת בזה, אצלו הדבר נחשב בגדר שניים שישבו ואין ביניהם ד"ת, והרי"ז מושב לצים. וברור שגם במקום שהתירו אסור שיהיה בגדר ליצנות מדברים קדושים או דברים ערכיים, ופשוט שלא לעשות צחוק מאנשים. ויזהר לא להגיע לידי הוללות וקלות ראש.

שאלה: ממה צריך לברוח מאוד? **תשובה:** מאש המחלוקת. בפרשת קרח התורה מספרת על בעל המחלוקת הראשון שהיה בעם ישראל ועל העונש הגדול במיתה המשונה שנענשו שם אפי׳ יונקי שדים, והוזהרנו בלאו מיוחד ולא תהיה כקרח ועדתו. כתוב בחז״ל שפרשה זו יפה נדרשת, כי היא נצרכת לכל דור ודור שהמחלוקת פורצת בו כמו שכתוב ובני קרח לא מתו, ואומרים בשם גדולי ומאורי החסידות שהכוונה היא שבכל דור ודור הם פורצים במחלוקות חדשות, וזה הכוונה שהם לא מתו. ומפורסמים דברי הרמב״ם באגרת המוסר שבה הוא כותב לבנו: אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה את הגוף והנפש והממון. וראיתי לבנים שהשחירו ומשפחות נסחפו ועיירות גדולות נתערערו וכו׳ לכן שנאו את המחלוקת ונוסו מפניה והתרחקו מכל אוהביה וכו׳ פן תספו בכל אשר להם. והשל״ה כותב שמחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות. וכשאדם נמצא במחלוקת, גם אם הוא ימות הוא לא יודה בטעותו. וידועים דברי הגר״ח שמואלביץ שבשעת מחלוקת אדם מאבד את הראש ושיקול הדעת שלו לא קיים בכלל. ולכן מחלוקת זה כל כך חמור שעדיף לבטל הלכות בשו״ע העיקר לא להגיע לידי מחלוקות. וממחלוקת לא מרוויחים כלום רק יוצאים פצועים כל הצדדים. פעם הייתי עם אבי מורי בבית קברות והוא ציין בפני שאני אבחין מה סופם של כל בעלי מחלוקת, לא יצא להם מזה כלום כולם שוכבים כאבן שאין לה הופכין בבית הקברות, וכמו שכתב הגר״א באיגרת זכור את הראשונים אשר היו לפנינו שכל אהבתם ושנאתם כבר אבדה. ומספר הרב דסלר מעשה שהיה בג׳ונגל, עדת זאבים רעבה חיפשה מזון, וימצאו נבלת חיה קטנה מושלכת בדרכם, ויקפצו עליה מבוהלים ודחופים אבל לא יכלו לאכול טרפם כי כל אחד קפץ ע״ג חבירו מבלי לוותר על נתח בשר לרעהו, וכך נשכו זה את זה וילחמו זה בזה על חתיכת נבילה עד אשר נפלו כולם פצועים על השלג חסרי אונים, וחלקם הגדול ג״כ הפכו לנבלות ורק אחדים מהגיבורים שבהם הצליחו לשים שיניהם בנבלה, ולאחר רגע גם אלו הנשארים החלו להילחם זה בזה ולנשוך אחד את רעהו עד שאחד גנב את הנבילה וינוס כל עוד רוח חיים באפו. מסיים הרב דסלר, אותו גנב ״מאושר״ רץ רחוק וכל הדרך מלא דם זב מגופו ומפצעיו, ושאר הזאבים רובם מתו על קידוש הנבילה והשאר היו מדממים ופצועים אנוש ומה הועילו במלחמתם. זה בעלי מחלוקת שגם המנצח יוצא חבול ומחובל. וכבר אמר פעם רבי אליעזר יהודה פינקל זצ״ל לאיזה ישיבה שהיה בה מחלוקת גדולה וז״ל: כל בעלי מחלוקות מתו במיתות משונות. ורבי שלמה מזוועיל היה אומר שבעלי מחלוקות אין להם מנוחה בעולם העליון, ורבי חיים קניבסקי מביא את הסיפור שהיה עם החזו״א שנשמה מיוסרת הגיעה אליו לבקש תיקון לנשמתה הדוויה והסיבה לכך היא שהוא הרבה במחלוקת במקום מגורי החזו״א בצעירותו, ויש ע״כ מכתב באגרות חזו״א שהוא מציין שם בקצרה על הנשמה המיוסרת שהגיעה לבקש תיקון לנפש עיי״ש. וזאת מלבד זה שאנו רואים את אלו הבעלי מחלוקות איך אין להם שלוות הנפש בעולם הזה והם עוברים מצרה לצרה, והאחרונות קשות מהראשונות, אז שומה עלינו לברוח כמה שיותר מהמחלוקות, כדי שנרוויח גם בזה וגם בבא. ומחלוקת לשם שמים הכוונה שחוץ מהויכוח מהעניין עליו מתווכחים, בשאר העניינים הם ממשיכים לאהוב ולכבד זה את זה, והוא לא משולהב וחם להילחם כל הזמן עם השני, ובמחלוקת לש״ש כל העת רק יגדיל הצד שלו ולא יתלוצץ וידבר נגד הצד השני ורק אז הוא מחלוקת לש״ש. הרב שטינמן היה מרבה להביא מחז״ל שבשבוע של קרח הוא זמן מסוכן למחלוקת. ולכן גם מי שחלילה נכשל בעניין זה של מחלוקת, בשבוע זה יברח מזה מאוד וינסה להתעורר בגנות המחלוקת. ויש להוסיף שבעוון מחלוקת קורים אסונות גדולים והאר״י נפטר בגלל מחלוקת.

שאלה: בימים אלו נפתחה ונסגרה שוב מלחמה עם איראן האם מלחמה היא טובה לעם ישראל כדי שנגמור איתם סוף סוף או שא״א לגמור ולנצח טרור? **תשובה:** ההיגיון אומר שמה שלא עשו בשני הסבבים הקודמים ביתר שאת ועוז כולל ארה״ב ישראל ומדינות נוספות ולא הצליחו, א״א לעשות היום בפרט שזה מלחמה ע״י ישראל לבד ברור שבעבר פגעו בהם קשות מאוד ופגעו במערכות הגנה, ההנהגה הבכירה שחוסלה וכל השליחים שלה ברחבי העולם הושמדו, הכלכלה שלהם נפגעה לגמרי (מה שנשאר ממנה) ע״י המצור במיצר הורמוז. אבל להפיל את משטר הטרור שזה הדבר הכי חשוב זה בלתי אפשרי רק ע״י ריבוי זכויות וזה לא קשור כלל למלחמה נוספת אמנם הפגיעה בתשתיות אנרגיה ונפט הם פגיעה קשה מאוד באיראנים אבל עד הפלת המשטר שזה החלק החשוב הדרך ארוכה עקב זה שזה משטר רצחני ואכזרי שכל מי שמרים את אפו נגדו מיד נרצח ולכן צריך המון המון זכויות וס״ד מיוחדת ובפרט כעת שלב מלכים ושרים ביד השם ונשיא ארה״ב לא בדיוק בקו של מדינת ישראל.

שאלה: בשבוע זה (כט סיון) לפני קרוב למאה שנים נרצח הקדוש יעקב ישראל דה האן ע״י יהודי לי״ע, מי היה דה האן ולמה נרצח ע״י יהודי? **תשובה:** הקדוש רבי יעקב ישראל דה האן, נולד בהולנד ובצעירותו התעסק בעיתונות ובמשפט. בהמשך חזר בתשובה גמורה והגיע לירושלים, שם התקרב בכל מאודו לעדה החרדית ולמרא דארעא דישראל הגר״ח זוננפלד. באותה תקופה השקיע את כל יכולתיו וקשריו בעולם לסייע במערכה לביצור מעמדה העצמאי של היהדות החרדית מול גורמי השלטון בעולם. במסגרת פעילותו אף אירגן משלחת בראשות הגרי״ח זוננפלד שיצאה בתרפ״ג לעבר הירדן, להפגש עם עבדאללה (שלימים מונה להיות מלך ירדן) ועם אביו. פעילות זו, ועוד פעילויות בכיוון זה, היתה לצנינים בעיני ראשי הציונות באותם ימים, ועד מהרה שלחו אדם שפל, חבר בארגון ״ההגנה״, לרצוח אותו בדם קר, בעת שיצא מתפילת מנחה בביהכ״נ שע״י ביה״ח שערי צדק ברחוב יפו בירושלים. לאחר שנים נחשף מכתב שכתב הרוצח לפני מותו, ובו אישר כי מי ששימש אח״כ בתפקיד נשיא המדינה מר יצחק בן צבי השתתף בהחלטה על ביצוע הרצח.

שאלה: אדם שלאשתו יש סיפוק רב במקום עבודתה, האם זה מספיק לה כתחליף לסיפוק הבא מתוך המשפחה? **תשובה:** גם מי שפיתחה קריירה הכי גדולה והיא מלכת העולם בתחום שלה, את עיקר הכוח היא מקבלת מגב ומילה טובה של בעלה ואין שום גורם בעולם שיכול לתת את התמיכה הדרושה לה מלבד הבעל, וסיפוק חיצוני הכי גדול שיש לא מהווה חלופה לשותפות ולהערכה מבן הזוג.

שאלה: ישנם בחורים או נערות שלא התקבלו לישיבה או לסמינר שהם מאוד רצו והם נאלצים לבחור באופציות פחות טובות ממה שהם תכננו כל החיים, האם צריך לכאוב את הדבר הזה? **תשובה:** לא רק שלא צריך אלא אסור. ועל כל אדם מוטל להשתדל ולהתפלל להכי טוב ואם חלילה הוא לא התקבל למקום שרצה סימן ובטוח שהמקום שרצה הוא לא טוב לו והוא לא היה מצליח שם לא ברוחניות ולא בגשמיות והוא היה נשבר או נכשל שם. והקב״ה מביא אותו למקום אחר כי יש לו חשבונות והוא יודע ששם זה הכי טוב לו. ובוודאי אם יקבל באמונה את מה שהקב״ה סידר לו יהיה לו כיף וטוב. כל הבעיות מתחילות בזה שמרגישים כאילו שהקב״ה כביכול לא מטיב איתנו ושולח אותנו למקום שלא טוב לנו וחיים כל הזמן במירמור. וכשאדם מחדיר לעצמו שאין מישהו בעולם שאוהב אותו כמו הקב״ה אז הוא יירגע. כי הוא יבין שהאוהב הוא גם יודע וגם נותן את ההכי הכי טוב. השתדלותנו היא בתפילה שבאמת נרגיש ונראה את הטוב במהרה. ונביא כאן מדברי רבי גרשון אדלשטין: כידוע רבי גרשון היה ראש ישיבה הכי ותיק במאות השנים האחרונות (כידוע רבי גרשון שימש כראש ישיבה הגדולה בעולם כשמונים שנה) רבי גרשון היה רגיל על לשונו שאין ללכת לישיבה טובה אלא לישיבה שמתאימה וזה הכי טוב, והוסיף ואמר שיש שלוחצים להתקבל למקומות שלא כ״כ רוצים אותם בסוף הם מתקבלים ואז יש אכזבות. אמנם צריך לעשות משהו השתדלות אבל אם לא מצליח יש ללכת רק למקום שרוצים אותך ובדוק ומנוסה אלו שהתקבלו עם לחצים לא הצליחו. ואם יש עיכוב בישיבה ולא רוצים אותו זה גם סימן שמשמים זה לא טוב לבחור.

שאלה: מה הכיבוד הכי חשוב בעליה לתורה? **תשובה:** מקובל לחשוב ששלישי ושישי הם העליות החשובות, אבל בגמ׳ במגילה לב. מבואר עשרה שקראו בתורה הגדול שבהם גולל וכתב המשנ״ב דהיינו המגביה. ובחזו״א כתב שגם המגביה וגם הגולל. וכדאמר רבי יוחנן הגולל ספר תורה קיבל שכר כנגד כולם. וה״ה עניין פתיחת הארון הוא עניין גדול ע״פ קבלה ומעלתו גדולה ביותר.

שאלה: אדם מתפלל ומתפלל ולא נענה, מה עם התפילות שלו? **תשובה:** כל תפילה שאדם מתפלל היא מתקבלת, אין תפילה ששבה ריקם ויש תפילות שמועילות לדברים אחרים ויש לאחר זמן אבל צריך לדעת שכל מה שהתפללת נשאר. בדרך כלל זה מתקבל על מה שהתפללת אך לפעמים בחשבונות שונים שיש להקב״ה הוא לא רוצה לתת למה שהתפללת אז הוא מעביר את התפילה לעניין אחר.

שאלה: חז״ל בפרשתנו הביאו שגם און בן פלת היה בהתחלה מעדת קרח, ורק בזכות אשתו נמנע ממנו להצטרף למעמד של קרח מול משה רבנו , וכך הוא ניצל ממוות. איזו מעלה יש לאשה שבגללה כדאי לשמוע בקולה? **תשובה:** לאישה יש חושים מסוימים שאין לגבר, יש לה חוש להכיר באנשים האם הם טובים או לא כנאמר בברכות י:. בנוסף, המתכונת לחיים מאושרים היא שהבעל יתייעץ עם אשתו על כל צעד שעושה, כי היא רואה הרבה פעמים דברים שהוא לא רואה, מלבד מה שהדבר מקרב ומביא אחווה ביניהם שזו מטרת הנישואים. ובפרט שהאישה נתקללה בב׳ קללות שאחד מהם זה והוא ימשול בך שא״א למנוע את זה, לכן לפעמים קשה לשאול אבל כדאי ומרוויחים מזה.

שאלה: בחור שרואה את חבירו שעושה דברים לא ראויים, ומתלבט אם לספר זאת לצוות הישיבה או שזה נקרא הלשנה, מה ראוי וצריך לנהוג בכגון דא? **תשובה:** הדבר תלוי מה הבחור עושה, אם הוא עובר על תקנה של הישיבה, אבל אינו מזיק בכך לאחרים אלא רק לעצמו, וגם כלפיו לא מדובר במשהו שישפיע עליו לטווח ארוך, אזי הסבירות אומרת שאין צריך לספר לצוות הישיבה, אבל פעמים רבות מדובר בבחור עושה מעשים שיכולים לגרום נזק לו ולכל חבריו ולישיבה בכללות, ובאם לא יתגלה הדבר לרב שיוכל לעוזרו לעלות על דרך המלך, באופן כזה זו עוולה גדולה אם לא מספרים וזה חיוב ממש של לא תעמוד על דם ריעך, כי אם בכוחך לסייע לבחור ואתה עומד מנגד ולא פועל, אתה כביכול רוצח אותו, וזכותו של הבחור לדרוש בפני רבני הישיבה לבל יודע כלל שהוא סיפר על חברו את המידע. רבי משה הלל הירש.

שאלה: האם אדם שעושה חסד ופותח גמ״ח והתעסקות בחסד גורמת לו שלפעמים זה בא על חשבון הלימוד, האם זה נכון לוותר על הגמ״ח שהרי תלמוד תורה כנגד כולם? **תשובה:** כשם שהתפילה היא הכרחית, ולא ניתן לוותר עליה, כך גם גמילות חסדים אין אתה בן חורין להיבטל ממנה, ואי אפשר לוותר על עשיית גמ״ח, ומלבד זאת היא סיבה לזכות להרבה הרבה סייעתא דשמיא ולהצליח בכל מעשי ידיו, אבל אם זאת יש לתת את הדעת שהעיסוק בחסד לא יפריע למחשבה בזמן הלימוד, ושזמן הלימוד יהיה מוקדש אך ורק ללימוד התורה בעיון גדול.

שאלה: איזה מנהגים הבעש״ט שם עליהם דגש, שעד היום החסידים נזהרים בהם מאוד? **תשובה:** ענין הטבילה במקווה, כפי שהעיד הבעש״ט על עצמו שכל מעלותיו והמדרגות הגבוהות שזכה להן המה בזכות הטהרה שהקפיד בה כל בוקר, וכן תפילה בנוסח ספרד, וכן המנהג הנפוץ בקרב החסידים לאכול סעודה שלישית ברוב עם, ואפילו בשבת של ערב יו״ט או שבת שחל בו יו״ט וכדומה, והקפיד מאוד של לפספס אף שבת אחת במנהג זה, ואף הוסיף ואמר שיהודי שהקפיד כל חייו לקיים סעודה שלישית ברוב עם, אזי יזכה שאף לאחר פטירתו מניחין לו לילך לסעודה שלישית בעוה״ז.

שאלה: מהו עודף משקל הטעון תיקון? **תשובה:** אדם נורמלי בגובה מטר שבעים לערך אמור לשקול 70. מעבר לכך זה כבר משקל עודף וכל ס״מ גובה שפחות מכך הוא פחות קילו. למשל לאדם בגובה מטר שישים המשקל הרצוי הוא 60 קילו, מעבר לכך זה כבר עודף. ואם זה עד 15 קילו מעבר למשקל זה עדיין רק מוגדר כמשקל עודף. יותר מ-15 קילו זה כבר השמנת יתר, וברור שמשקל עודף זה מתכון להגיע תוך מספר שנים להשמנת יתר, שזה מסוכן לבריאות משום שעלול ליצור מחלות לב וכלי דם וכדו׳. ולכן כשיש משקל עודף על האדם לעשות הכל בשביל להוריד מהמשקל שלא יטפס ויעלה, והורדת המשקל נעשית בדרך הטובה ביותר ע״י פעילות גופנית ואכילת פחות קלוריות. וכבר הבאנו בעבר בהרחבה מה הדרך לאכול כראוי.

שאלה: איך הורים יכולים לדעת מתי קושי של ילד הוא רק ״תקופה שעוברת״ ומתי זהו סימן שבאמת צריך לפנות לטיפול רגשי? האם כדאי לחכות שהזמן יעשה את שלו או שעדיף להקדים ולפנות לעזרה? **תשובה:** הסימן המרכזי שצריך לשים אליו לב הוא עד כמה הקושי מפריע לילד ביומיום שלו. אם רואים שהילד סובל לאורך זמן, או שההתנהגות שלו מונעת ממנו להצליח בלימודים, להסתדר עם חברים או לשמור על אווירה רגועה בבית, זהו סימן שהילד זקוק לכוחות נוספים. כדאי לשים לב לשינויים בולטים: למשל, ילד שהיה חברותי ופתאום מסתגר, ילד שמפגין התפרצויות זעם קיצוניות בתדירות גבוהה, או ילד שמביע פחדים שמפריעים לו לתפקד. הכלל הוא פשוט – ברגע שההורים מרגישים ש״משהו לא כתמול שלשום״ והכלים הרגילים של הבית כבר לא מספיקים כדי לעזור לו, כדאי להתייעץ. חשוב לזכור שפנייה מוקדמת לטיפול היא לא סימן לחולשה אלא גילוי של אחריות ומסירות; ככל שמטפלים בקושי כשהוא עוד בתחילתו, כך קל יותר לעזור לילד לחזור למסלול של צמיחה ושמחה.

חידות

שינון הפרשה ע״פ סדר הא – ב. מתאים גם לילדים: א. אשתו של מי הצילה אותו? **און. ב.** ממתנות כהונה? **בכור. ג.** התרומה לאחר שהרימו ממנו תרומת מעשר הרי הוא כתרומת? **גורן. ד.** בעלי מחלוקת? **דתן ואבירם. ה.** מה כיסה את אהל מועד כשמשה ואהרן נכנסו לשם? **הענן. ו.** וישמע משה? **ויפול על פניו. ז.** מי מקריב ומת? **זר. ח.** מצוות פדיון הוא מבן? **חודש. ט.** על איזה עניין חלקו עדת קרח על משה? **טלית שכולה תכלת. י.** שמן שהוא גם שם? **יצהר. כ.** מה ביקש קרח? **כהונה. ל.** איזה שבט היה קרח? **לוי. מ.** למי קראו דתן ואבירם ארץ זבת חלב ודבש? **מצרים. נ.** מה היו 250 מבעלי המחלוקת? **נשיאים. ס.** לפני העונש מה אמר משה לכל העם? **סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה. ע.** מתנות הכהונה ניתנות לכהנים תמורת? **עבודתם. פ.** מה קרה למטה אהרן? **פרח. צ.** מה עשו עם המחתות השרופות? **ציפוי למזבח. ק.** מה עצר את המגיפה? **קטורת. ר.** בני מי היו דתן ואבירם? **ראובן ש.** מצאצאי קרח? **שמואל. ת.** מה טענו קרח ועדתו מדוע? **תתנשאו.**

חידות פרשת שבוע: א. היכן בפרשה ארבע דורות באותו הפסוק? **ב.** למי עוד יש פה חוץ מבעלי חיים? **ג.** היכן בפרשה מילה אחת פעמיים ברצף? **ד.** איזה מאכל שמברכים עליו בורא פרי העץ מוזכר בפרשה? **ה.** איזה מילה בפרשה אותה מילה פעם שם ופעם מאכל? **ו.** ארבע מילים רצופות בפרשה המסתיימות באות ד?

תשובות: א. ויקח קרח בן יצהר קהת ולוי. **ב.** ותפתח האדמה את פיה. **ג.** יז יז משה משה. **ד.** יז כג שקדים. **ה.** יצהר הוא אבי קרח, ובהמשך הפרשה יח יד הוא שמן יצהר. **ו.** יח יט.

חידות תורניות: א. אדם בריא ואוכל בתענית. **ב.** כמה יהודים היו במצרים טרם יציאת מצרים? **ג.** איזה מצווה אף אחד לא רוצה לקיים? **ד.** היכן מזכירים בתפילה אבא? **ה.** לאיזה בית אין קירות וגג?

תשובות: א. אוכל בעת לימוד מסכת תענית. **ב.** 180 מליארד. סנהדרין קיא. **ג.** והשיב את הגזילה. **ד.** ואני ברוב חסדך אבא ביתך. **ה.** בית כור ובית הפרס.

חידות מאת הצדיק הגדול שמעולם לא נכשל ח״ו בהרהור ד״ת במבואות המטונפים הגאון רבי אורי שליט״א: **א.** בפרשה סורו נא מעל אהלי הרשעים, היכן עוד בתורה המילים ׳סורו נא׳? **ב.** בפרשה אות כ׳ 3 פעמים רצוף? **ג.**

בפרשה ארץ זבת חלב ודבש לא על אר"י? **ד.** בפרשה ציץ ולא של הכה"ג? **ה.** היכן בפרשה כתוב 'מה הוא' ובפרשה הקודמת 'מה היא'? **ו.** 3 ספרות שבין אם יחברו אותם ע"י ועוד ובין אם יכפילו אותם יהיה אותו תוצאה? **ז.** 4 מקומות שאסור לשבת לפי ההלכה? **ח.** מה זה, סגול, ורוד, כתום, טורקיז, חום, והרבה לבן? **ט.** 3 מקומות בהלכה שמצווה לרוץ? **י.** 3 מצוות שמקיימים אפילו ע"י שינה? **יא.** 3 פעמים שעדיף לא לישון?

תשובות: א. לוט למלאכים. **ב.** בערכך כסף. **ג.** מצרים פט"ז פי"ג. **ד.** פי"ז פכ"ז ויצא פרח וציץ. **ה.** ט"ז יא' מה הוא כי תלינו עליו, וי"ג ח' וראיתם את הארץ מה היא. **ו.** הספרות 1,2,3. **ז.** במושב ליצים לא ישב, אין ישיבה בעזרה, אסור לישב על מיטה ארמית, אסור לישב בד"א של המתפלל. **ח.** 'צבעים'. **ט.** מצוה לרוץ לביהכנ"ס, שבת קנ"ג היה לו חבילה בכתיפו ובא שבת רץ עד שמגיע לביתו, כהנים רצים בכבש לזכות בתרומת המזבח. **י.** ישיבה בסוכה, עד דלא ידע, שינה בשבת תענוג. יא. ליל שבועות, ליל הו"ר, כהה"ג בליל יו"כ.

חידות לשאול ת'ילדים: א. איזה פרי שמו ושם גרעינו מכילים כפל לשון לפחות בבני ברק? **ב.** מתי לא פוסע לאחוריו כשאומר "עושה שלום"? **ג.** מתי לא צריך לפתוח או לסגור את הדלת בכניסה וביציאה? **ד.** מה מוכן לאכילה רק כשהוא מפוצץ? **ה.** מי נקרא בשם הצבע שלו? **ו.** איזה מילים מצמידים למילה שמש? **ז.** מה ההפך מזכר? **ח.** היכן אדם רואה את עצמו מלבד במראה? **ט.** באיזה דבר נוסעים ונוהגים בכל הגילאים מגיל שנה ועד גיל 100? **י.** מה השם הנוסף למטוס, לרכב, למונית? **יא.** איזה 6 פרשיות קרויות ע"ש אדם? **יב.** איזה בעל חיים בלע יונה? **יג.** איך יכול להיות שלזוג הורים יוולד בן ולאחר תקופה תוולד בת, ולאחר זמן תבוא הבת ותאמר לבן אני הגדולה ואתה הקטן והיא תצדק? **יד.** איזה ממתק ומשחק נפוצים ששמותיהם שווים בתוספת אות אחת? **טו.** מה הקשר בין הפרשה לשמחת תורה? **טז.** איזה מספר כשהופכים אותו בצורה מסוימת הוא הופך להיות אותו מספר ובצורה אחרת הוא מספר אחר?

תשובות: א. מיש מיש. גו גו.. **ב.** בברכת המזון. **ג.** בכניסה וביציאה ממעלית ומאוטובוס. **ד.** פופקורן. **ה.** הלבנה. **ו.** בית שמש. מרפסת שמש. כובע שמש. משקפי שמש. דוד שמש. **ז.** מלבד נקבה גם שכח. **ח.** בצל של עצמו. **ט.** באופנים. **י.** אוירון. מכונית. טקסי. **יא.** נח. חיי שרה. יתרו. קרח. בלק. פנחס. **יב.** דג בלע את יונה הנביא. **יג.** הבת נהיית בת שתים עשרה והבן עדיין לא בן שלוש עשרה, אז יש לו דין קטן ולה דין גדולה. **יד.** במבה, ובימבה. **טו.** קרח צועק באדמה משה אמת כמו שאנחנו צועקים בשמחת תורה. **טז.** שש, אם תכתוב בכתב ותהפוך ישאר שש. ואם תכתוב מספר 6 ותהפוך יצא 9.

חידון משמעויות מילים: ח' משמעויות למילה פרח:

פֶּרַח - לבלב. התפתח "והנה פרח מטה אהרן" (במדבר יז כג). **פֹּרֵחַ - מגדל** "לִשְׁחִין פֹּרֵחַ אֲבַעְבֻּעֹת בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם" רשב"ם: מגדל (שמות ט ט). **פֶּרַח - החלק הנאה הנמצא בראש הצמח** "שְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים, בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח" (שמות כה לג). **פְּרֹחַ - לשון הצלחה.** "בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב". רד"ק , אבן עזרא: הצלחה. (תהלים צב ח). **פרח - הבשיל.** "פָּרְחָה הַגֶּפֶן " (שיר השירים ז יג). **פרח - בחור.** "פרחי כהונה מוציאין אותו" תפארת ישראל: בחורים (משנה סנהדרין ט ו). **פרח - עף.** "קן סתומה שפרח ממנה גוזל" (מסכת קנים – פרק ב, משנה א) "גמל פורח באויר" (משניות שבועות – פרק ג, משנה ח). **פרח - נעלם.** "פרח לו איש האמת".

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים. אין לנו אחריות על הנכתב כאן: א. פתרון לריח רע משעון עם רצועת עור- להשרות כל יום במים עם סבון **ועוד כתבו:** קחו שקית קטנה או קופסה הניתנת לסגירה, שימו בפנים מעט סודה לשתייה, עטפו את רצועת השעון בנייר סופג (כדי שהאבקה לא תידבק לעור ישירות) והניחו אותה בתוך הכלי/השקית, סגרו את הכלי והשאירו אותו כך למשך לילה שלם (או 12-24 שעות). הריח אמור להיספג באבקה. **ב.** למי שבקש עזרה לנימול בידיים שילך לרופא ויבדוק אם זה לא משהו נורולוגי. חיפושית הטבק- חרקי "שומשום" כלל המדבירים פה אחד- הדברה לא תעזור, צריך למצוא את המקור ולמגר. החרק מצוי בעיקר בתבלינים. או בתמציות תה, או במצות שנרטבו או בפסטה/מוצרים מקמח שבאו במגע עם מים. מוצאים את המקור, זורקים וכל יום במשך שבועיים יש לנקות את הארון הנגוע עד למיגור סופי, הם מסתתרים בצירים של הארון ובמסילות של המגירות ולוקח זמן. החרקים נוצרים בתוך המוצר, הם מתרבים גם מחוץ לקופסא גם במידה והקופסא סגורה ואטומה הרמטית, גם בצנצנות זכוכית **ג.** מחלת הפה והטלפיים - יש בקרית ספר משפ' ולדמן שיש להם טיפות שמטפטפים ישירות על הפה והכל עובר בע"ה, הטלי' 0533160199 או 089760198 או 0504110420 **ד.** לגבי עקמת (ועוד בנושאי בריאות וטיפולים) כדאי לפנות לד"ר מתוקה הורביץ 0544618818 גני גאולה ירושלים **ה.** לגבי חורים בגרביים, שמעתי שאם מקפיאים את הגרביים ליום יומיים כשהן עדיין חדשות לפני השימוש הראשון זה עוזר למניעת חורים בגרביים. מדובר על גרבי נשים. **ועוד כתבו:** גרביים עם חיזוק באצבעות (Reinforced Toe): חפשו גרביים שכתוב עליהן במפורש שהן כוללות אזור אצבעות מחוזק. גרביים אלו סרוגות בחוט כפול או עבה יותר באזורים הרגישים. **ועוד כתבו:** יכול להיות משפשוף הגרב בנעל הנגרמת או מהליכה עקומה או מנעל קטנה וכד' יש גרביים עם חיזוק (בד נוסף) באזור האצבעות {בחנות "ריקושט" יש גרביים עם סיב נחושת באזור האצבעות} **ו.** כאבים ונפיחות בבוהן בכף הרגל - גם אני סבלתי מכך, ניסיתי הכל ולא עזר, עד שבעזר מציון המליצו לי לפנות לרופא פודיאטר והוא אמר שמדובר בציפורן חודרנית, הוא הרדים לי את האצבע וטיפל והכל עבר ב"ה. **ועוד כתבו:** מומלץ לבדוק אצל קרדיולוג את ספיקת לב ימין, בגלל שהמסתמים בלב לא נסגרים עד הסוף ,זה גורם לחזרת דם אחורה ולבצקות ברגליים, מתחיל בבוהן. גורם נוסף זה חוסר פעילות גופנית לזמן ממושך (לדוגמא, טיסה, ניתוח, אדם נכה) שגורם לכריש דם ברגל, והתוצאה היא באזור שנחסם נפיחות ואדמומיות, יתכן בבוהן ברגל. **ועוד כתבו:** מנסיון יתכן שזו בעיה של עודף חומצה עורית בדם וזה נקרא גאוט (שיגדון) רופא משפחה אמור לתת לך הפניה לבדיקת דם ואם אכן זו הבעיה אפשר לטפל באמצעות תרופה אצל רופא או בשיטת הומאופתיה שאני השגתי בבית מרקחת רימונים בבני ברק **ז.** נשירה של שערות מהזקן-מראה על מחסור באבץ, או כתוצאה מנטילת תרופות או זריקות מסוימות. למעשה יש מישהו שמטפל בזה הומאופתיה ומצליח מאוד. המספר של הקליניקה-0556760100. **ח.** בעניין פתיחת מייל וכן שאר דברים שצריך בשבילם sms ניתן פשוט להצטרף לוירטואל מיל 0765982027 ויש להם אפשרות לקבל sms למייל **ט.** לחץ דם ניתן להשיג את שמן הטימוקווינון 3% לאיזון לחץ הדם של חברת וולאופרו גם במקרים מאתגרים פלא 0533131949: **י.** הרגשה של יובש בפה: רופאה הסבירה לי שזה יכול להיות מחסימה של צינוריות הרוק, צריך לאכול משהו מאד חמוץ ועוזר פלאים.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. איך אפשר לפתוח סתימות בכיור במטבח ללא חומרים מסוכנים **ב.** היכן ניתן להשיג בירושלים את הפטנט היעיל נגד מעופפים תרסיס "אנטי פליי" (Anti Fly) **ג.** מה עושים עם ילד בן 12 שצורך כמויות אדירות של מזון **ד.** מחפש עצה לעזור לילד בן 3 שלא אוכל את האוכל בגן. ובכללי אוכל מעט לחם. **ה.** נשמח לקבל מידע בענין בחור שסובל מפצעי עור (סוג עור) שגורמים לגירודים ללא הפסקה, וזה נקרא בספרות הרפואית קרטוזיס פילאריס **ו.** נודה לעצה טובה, לטיפול ביבלת מתחת לצפורן בבוהן של הרגל. אנו כבר קרוב לשנתיים אצל פודיאטור, ועדיין לא נראה פתרון באופק. כל כמה חודשים זה חוזר. **ז.** מחפש פתרון או רופא לתופעה הנקראת 'טריגר פינגער' שזה דלקת באצבע שאינה עוברת גם אחרי שנה עם קיבוע **ח.** אשמח לדעת איך אפשר לנקות פיח מהתקרה שמעל נרות השבת(זה קרה בשבת אחת)

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

לאור ההסלמה צפי למכירת מיירטים באושר עד.

אחד נכנס לבנק ובידיו שמיכה ענקית, לפליאת הפקידים הסביר: "באתי לכסות את המינוס"

אדם שאינו שותו"מ פגש בחבירו כשהוא מצוברח, הוא שאל אותו למה אתה עצוב? ענה החבר בני היחיד חזר בתשובה ועזב את הדרך בה חינכתי אותו, אמר החבר יש לי בשבילך פתרון תבדוק את המזוזות.

יהודי נסע לירושלים לבקש הלואה מקופת גמ"ח, אך בעל הגמ"ח לא הסכים להעניק לו הלוואה ונימוקו עמו: 'אני לא מכיר אותך, מדוע שאסמוך עליך?' נאנח היהודי ואמר: 'מוזר.. בבני ברק לא נותנים לי, כי מכירים אותי ובירושלים לא נותנים לי כי לא מכירים אותי'..

זהירות: מתחילה עונת הקציצות בתוך קופסאות גלידה.

מה הדין אם צבע שחור או צבע אדום מתריעים יחד, מי קודם למי? תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם.

מחפשת מטפלת לשנה הבאה גרסת פיקוד העורף.

רציתי לקנות רכב באושר עד, אבל לא היה לי חמשה שקלים לעגלה.

חשבתי שהבגדים מתכווצים בגלל המכונת כביסה, בסוף מתברר שזה בגלל המקרר..

הרגע שבערב סוכות אומרים לך: עכשיו 'תתלה את הרבנים'.

שלט בחנות 'תשלום בצ'קים רק לבני 80 ומעלה בליווי אחד ההורים.

צוללן אחד הפסיק לקחת בלון חמצן לצלילה, במקום זה הוא לקח 2 שקיות תפוציפס' יש שם מספיק אויר לכמה שבועות.

יהודי אחד ניגש לרבו בשאלה: מידי בוקר אני ממהר לעבודה ולכן אני נוסע במהירות מופרזת ואפילו חוצה פס לבן וכדו'. האם עלי לברך הגומל כל שני וחמישי או עדיף לרכז את כל הגומלים לשבת? ענה לו הרב לא משנה, העיקר שקודם כל תלמד את בניך לומר קדיש יתום

הדשא של השכן ירוק יותר מהדשא של אח רחוק.

ילד אחד שבר עציץ בכניסה לבית. אמא שלו התחילה לבכות. הוא שאל אותה למה את לוקחת את זה כל כך קשה. אז היא אמרה שהיא בת לניצולי שואה וזה מזכיר לה את ליל הבדולח.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת זו alonalon+subscribe@googlegroups.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@1alon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון ב'קובץ גליונות' וכן ב'אוסף גליונות'. ב'כל העלונים' בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים. וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השיעורים\עברית\תנד\קובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהחמש שנים אחרונות . **במחשב** ניתן להוריד בדרשו בבינינו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביהז"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או ב'נדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. **מי ששילם עבור כמה שבועות קדימה** אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המיל היא ללא תשלום,** וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א שהוא איכפתי מאוד מאוד לסביבה שלו . או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שכולנו מתפללים שנזכה לשהות במחיצתו בשבת. **עוד בירושלים** בבית הכנסת 'בית מרים גיטלי' מעלות דפנה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **עוד בירושלים** מורדות גילה בקהילת בני הישיבות המפוארת אצל משפחת וייס. **ניתן להדפיס את העלון עוד במודיעין עלית:** שדי חמד 12 דירה 7 מודיעין עילית טלפון: 0527113571 **במודיעין עילית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה -רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **עוד במ"ע:** ביהכנ"ס שיח יצחק מודיעין עילית. זמן: בכל יום ו' אחרי מנחה גדולה. ע"י הילד החשוב מאוד עדיו לגדולות אהרן יהודה לייב סילבר. עומד ליד הפתח. **בבית שמש:** אצל האיש ששמח בשמחת כל אחד ששמח כשקורא את שבחיו והרגעים המיוחדים שלו במהלך השבוע הם לקראת סיום תפילת מעריב בליל שבת כשמניח על הבימה את ערימת העלונים וכל הילדים [שיש להם תועלת] מזנקים בריצה מכל רחבי הבית מדרש לתפוס עלון רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שמדפיס ומפיץ במסירות רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מביא לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה בי. **בהר יונה:** אצל רבינו שמחה שולמן שליט"א ששלחו לי המון שבחים ומה שמאוד התרגשתי שכשהוא מחלק טופים בליל שבת בבית כנסת הוא מחלק גם למבוגרים וזה יוצר אווירה מאוד חמה מחברת ומלכדת. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הידוע בצדקותו והמידות הטובות שלו רבי שלמה דויטש שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א הצדיק הגדול. **בקרית מלאכי:** בישיבה ע"י הבחור המופלא הצדיק והמתמיד שעתיד להיות מגדולי הבא רבי שמואל ברוק שליט"א **באופקים:** אצל הנער הצדיק ממשיך דרכו של אחיו הנער אלחנן המברסטון מבכירי ת"ת תורת שמשון שמפיץ במסירות ובמאור פנים כאחיו גם בחיידר וגם בבית הכנסת שערי תפילה. **עוד באופקים** בבית הכנסת אמרי חיים הנער יהושע דוד הכהן גליק נער לא ימיש מתוך האוהל המפיץ בשמחה.. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בראשון לציון:** בישיבת עטרת שלמה. אצל הבחור המופלא בחיר הגידולים של בית השם רבי בצלאל פרדימן שליט"א שהתפילות שלו עושות רושם גדול בשמים: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חיידר ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוץ. ובישיבה של הרב אטינגר, בכולל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **עוד באלעד:** בביהמ"ד משכן משה רחוב שמעיה פינת אבטליון בעמדת אוצר החכמה במדור עלוני שבת. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהכ"נ בני הישיבות רח' רש"י או אצל האיש שזכה דורינו להתכבד בו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** בביהמ"ד דחסידי ויזניץ וכן בביהכ"נ בית ישעיה רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אורייתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: -052 6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חדש במנין אברכים ברחוב אהבת ישראל בקהלה החדשה בראשות הרב יהושע לייב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן. וכן אצל הבחור החשוב יעקב בן עזרא מבחירי ישיבת דרכי משה בבית שאן. **בגבעת שמואל:** אצל האברך הגה"צ והנחמד לכל אחד הרב עידן סוקלוד שליט"א בכולל משכן אברהם ויצחק. **ביד בנימין** בישיבת דרכי איש ע"י הבה"ח יצחק מנצור שליט"א מצדיקי הדור. **בעמנואל** בחנות הקלייה של האיש שמשמח את כולם בכל אפשרות משה שאלתיאל. ידידי מרון בן חיים הי"ו בעל הדפוס בישוב במרכז מסחרי בעז"ה התווסף לשלוחות החלוקה בעלות הוצאת הדפוס בלבד. **בארגנטינה** ישיבת חפץ חיים על ידי הרב היקר והאהוב על כולם רבי שלמה שמה שליט"א.

{ אז נדברו }

פרשת קורח (בחו"ל: שלח) תשפ"ו | גליון מספר: 735 | לסדר: "שכר הוא לכם חלף עבודתכם באוהל מועד..."

<u>כן... יש גם מסע מקוצר של 'מערב עד בוקר ונעלה הענן...'</u>

יום ראשון בשעה 10.20 בערב... לפתע צרצור מוכר בפלאפון!!! התרעה... אנחנו כבר מיומנים וערוכים... תוך שתי דקות המוח כבר הספיק לסרוק את כל התכניות ולהפנים כמו תמיד ש-הקש ביטול!!! התרגלנו כבר לטירונות הזו... להתרגל לחיות את כל החיים במצב של פתאום!!! פתאום מתחילה מלחמה... ואכן בקושי חלפו 12 שעות והודיעו פתאום על הפסקת אש... ולא נותר לנו אלא להמתין לפתאום הבא!! פתאום יבא אל היכלו... פתאום שישאר ככה לנצח...

אז בסבב הזה זכינו לבחינה 'ויש אשר יהיה הענן **<u>מערב עד בוקר</u>** ונעלה הענן בבוקר ונסעו', כן... כל תקרית... כל התמודדות שעוברת עלינו זה מסע!!! יש מסעות שאורכות 19 שנים... כן... ונשב בקדש ימים רבים, זה היה 19 שנה... אבל באותה מידה היה את חצרות או רפידים שזה היה מסע של שבוע ימים... והיו גם מסעות של מערב ועד בוקר... כן... עקרונית לא כ"כ משנה כמה האורך של המסע... מה שבעיקר חשוב זה 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו', כלומר: איך עברנו את זה?? מה עשינו עם זה?? **<u>האם פגשנו שם את ה'?? האם הבנו מה ה' רוצה להעביר אותנו במסע הזה??</u>** כלומר: המוטו של יהודי הוא שה' הולך איתי... והוא לא סתם מוליך אותי!!! הוא רוצה אותי- איתו!! וכשהוא מעביר אותי במסע מסוים... אני אמור לשרטט לעצמי את מפת המסע... את סוג האתגר שמאפיין את המסע הזה... ולזהות איפה הרבש"ע כאן בסיפור!!! מה הוא רוצה!! לאן הוא חותר, וכשאני מצליח לנגוע בנקודה ואני מזהה מה ה' רוצה ממני כאן... מובטח לי ש... ש... שמה?? תן ניחוש מה מובטח לי?? שהמסע יגיע לקיצו? לא!! לא בטוח... הוא מובטח לי שזה יהיה יותר קל? גם לא בטוח... אז מה כן?? ההבטחה שלי היא אחת ויחידה: שכשיגיע השלב שיסתיים אותו מסע... ואני אוכל לסמן וי על התקופה הקצרה או הארוכה הזו שהיא מאחורי... אני אוכל לסכם בסיפוק ולומר: הבנתי למה הייתי פה... עשיתי פה משהו!!! עברתי כאן איזה תהליך של גילוי והכרה בה' שבשביל זה נשלחתי כאן לעולם והנה... זכיתי להגשים את היעוד שלי במסע זה.. זהו! זה מה שמובטח למי שימצא את ה' בכל מסע בחיים...

<u>מה אני מתכוין לומר??</u> אני לא יכול להבטיח לאף בן אדם שיהיה לו חיים קלים... אני גם לא יכול להבטיח לאף בחור או נערה שהשידוך שלהם יגיע מהר.. (הלוואי והייתי יכול להבטיח, אבל לא) אני גם לא יכול להבטיח לזוג שיזכו לפרי בטן מהר... לא יכול להבטיח לא בני, לא חיי, ולא מזוני...

הדבר היחיד שאני יכול להבטיח לך: שיום אחד אתה תמות!!!! יש לך ערעור על זה?? כלומר: לא משנה מה יהיה... טוב או רע... מהר או לאט... נחמד או פחות נחמד... בסוף אני ואתה נמצא את עצמנו באותו מקום שבו היינו לפני שנשלחנו לכאן... ואז!!! כשכבר נהיה שם בעלמא דקשוט... אתה מבין לבד שלא יזיז לך בגרוש האם עמדת בקצב החברתי... וכמה מהר הצלחת לסמן וי על עוד תחנה בחיים שהצלחת לעבור בלי פקקים... לא יזיז לך כמה פיצות אכלת, לאיזה ישיבה התקבלת, ואיזה תדמית היית לך בחיים... כל הקשקושים האלו לא יעניינו אותך וגם אותי, (ואם מאוד תתעקש לטעון שזה כן ימשיך להעסיק אותך גם בעלמא דקשוט... נניח בחמש שנים הראשונות, מאתים שנה הראשונות... אבל תחשוב 4000 שנה קדימה... עדיין יפריע לך שלפני 3954 שנים לא קבלת ששי?? או בשידוכים זה לא הלך חלק כ"כ??) רק מה הדבר היחיד שמאוד יהיה איכפת לך ויזיז לך שם לנצח נצחים??

האם סתם בזבזתי זמן יקר... או שהצלחתי לנגוע בנקודה ולעמוד באתגרים שה' העמיד לי?

שם בשמים אנחנו נבין שכל מסע שעברתי בחיים, הייתה שם הזמנה אלוקית ממוקדת, יש בכל מסע תרגיל שה' רוצה להוביל אותי לאיזושהי הכרה וגילוי בו יתברך... שזה היעוד שלי!!! ואם הצלחתי כאן בעולם הזה לשים את האצבע ולמצות מכל מסע את היעוד שלו מול ה'... ניצחתי בענק... נצחון של מאה אחוז... ואם לא?!? אז חבל... גם סבלתי וסחבתי כאן בעולם וגם בזבזתי זמן... אני אתן לך דוגמא קטנטנה: אני מכיר שני צעירים שנסעו ברכב כמו... כמו צעירים פזיזים, ונפתח עליהם כרית אויר בתאונה... וכל מי שהכיר אותם מקרוב ידע בדיוק מה הרבש"ע רצה מהם... ה' רצה ש... שהם יקחו את עצמם לידיים ויתחילו לעשות עם עצמם משהו ולא רק עם ההגה... ובאמת היה בחור אחד שקיבל את המהלומה שהבין עניין... הכרית הזו העירה אותו מהחלומות והוא תפס את עצמו לידיים ומאז הוא פשוט התהפך לאיש אחר... ותודה לה' על התאונה הזה... תודה על הרכב שהלך פאייפען... היה שווה כל שקל!!! מסע שהוכתר בהצלחה מסחררת ואילו הבחור השני... גם עליו התנפח כרית אויר... והוא לשם שינוי בחר לקחת איתו את הכרית ולשקוע עוד יותר בכרית של המיטה... כי... גם אין לי חברותא... וגם עשיתי תאונה וגם עכשיו להתחיל את החיים עם חובות... מסכן... גם תאונה... גם חובות... וגם בסוף המשיך לישון... נו... איך אתה קורא את הסיפור הזה?? התאונה הזו הייתה מסע!!!! המסע הזה הוא לא היה בהכרח מסע עצוב!!! כי הנה לך... יש כאן בחור אחד שהמסע הזה התגלה אצלו כמכונן... הוא יצא משם את מה שה' רצה להוביל אותו... אבל באותה מידה הבחור השני בחר להפוך את המסע הזה למסה ומריבה... מצא את ההבדלים ביניהם??

הראשון זיהה את התקרית הזו מסע... וזיהה שה' רוצה ממנו משהו ולטובתי נשברה רגל פרתי, ואילו השני לא מצא שם את ה'... הוא מצא שם פדיחות... באסא... אוף... נמאס לי...

כנ"ל גזירת הגיוס לצורך העניין... מדובר במסע לכל דבר!!! מדובר בתקופה לא פשוטה שבחורי ישיבות עוברים... ההורים וכל עם ישראל עוברים... השאלה היא איך קוראים את המפה??

<u>ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה...</u>

להצטרפות לרשימת התפוצה במייל:

A8447168@gmail.com

--

לתגובות בפקס:

077-4448588

<u>חדש!</u>

ניתן לקבל את העלון בפקס:

מערכת אוצר הגליונות:

02-3132641

קוד עלון: 1233

<u>תרומות!!</u>

<u>תרומות!!</u>

<u>תרומות!!</u>

<u>תרומות!!</u>

<u>תרומות!!</u>

<u>תרומות!!</u>

יצאנו לחיפוש אחר מעות מפוזרות... לבנתיים הם עשוין כמגדלים.. אז אנו ממשיכים להכריז

אנחנו זקוקים למעות!!!!!

--

<u>לתרומות ולהוראות קבע לעלון:</u>

<u>באשראי:</u> "נדרים פלוס" (קופה: עלון אז נדברו)

<u>בטלפון:</u>

0799-654321

<u>בבנק:</u> בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(מוכר להחזר מס)

<u>למענה אנושי:</u>

052-7683095

טועמיה - דפוס ספיד פרשת קרח תשפו

'חוברת והיית לנו לעיניים...'

זו הפעם השניה שהחוברת 'והיית לנו לעיניים' עוברת לגרפיקאית במטרה לשנות את דף השער... כי הוא מתאים לאוירה של מלחמה... החוברת יצאה לראשונה בקיץ תשפ"ד... כשקולות צחצוח חרבות היו בשבע זירות ביחד... ואז בקיץ תשפ"ה הגרפיקאית כבר עמדה לשנות את דף הכריכה... ובום!! התחילה מלחמת שנים עשר הימים... ועכשיו שוב... אנחנו בדרך לשנות כריכה... ושוב תמונת השער רלוונטית מתמיד!!!!

ואם בשנת תשפ"ד זה היה נכון בייחס לעין השמאלית של שמשון בעזה... שאנקמה נקם אחת משתי עיני... הרי מאז הספיקו כבר להגיע עד העיניים של לבנון... יש מקום גבוה בלבנון שנקרא עיניים שמקבילות לעיניים של המדינה בהר מירון... אבל יש עוד משהו שלא יודעים... שם בקצה לבנון... יש עיר קדושה שנקראת רבלת!!! שם המתין נבוכדנצאר לצדקיהו... לנקר את עיניו על שמרד בו... וזו העין הימנית של האומה היהודית!! עין אחת בעזה שהיא דרום א"י... ועין ימין במבוא חמת שבצפון ארץ ישראל, בין כך ובין כך, עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה. אז אכן כן... לעת עתה נשארנו עם אותה עטיפה של חוברת!! אבל עזוב... העטיפה זה לא הסיפור... הסיפור הוא העיניים!!!! ש-והיית!!! והיית לנו לעינים... תהיה לנו לעיניים... כלל ישראל זקוק לעיניים של המדינה!!!

העיניים הטהורות של עובד ה' שמור שלא זן עיניו ממה שה' לא אוהב... אותו בן עליה הדר בעיר... ומוקף בידידים או קרובים שהעיניים שלהם משוטטות ברשת... והוא שומר את עיניו!!!! הרי בזה הוא מפעיל את עיני ההשגחה שעיני ה' משוטטות בכל הארץ בהשפעה של רחמים וחסדים...

אנחנו כעת בפתחם של חודשי תמוז ואז שכידוע שכל אחד מהחודשים מכוון כנגד איברי הראש והחושים... וחודש תמוז ואב מכוונים כנגד העיניים... תמוז- זה עין ימין ושבט ראובן שכל עניינו ראיה... וחודש אב הוא כנגד עין שמאל ושבט שמעון...

לעת עתה... חודש תמוז ואב צרובים לנו כ-עיני עיני יורדה מים כי רחק ממני מנחם משיב נפשי'... ומי יקרב את אותו מנחם?? והיית לנו לעיניים!!! ההינומא הזו שהכלה של ה' מהלכת לה ברשות הרבים ומוכנה להמתין לו שם... בזאת תשמע לפתע מנגינה קסומה של חופה... ולכה דודי לקראת כלה... אנחנו פה בדור 2026 ממתינים לך יום יום בסור מרע... מחכים בסבלנות שתבא למלאות אותנו... להשביע אותנו מזיווך!!! לא מוכנים לזון עינינו ממחוזות זולים... אמנם ישנם פיתויים וקריאות מכל עבר שובי השולמית... שובי ונחזה בך... מה זה הפאנטיות הזו??

אבל אני לא אכנע... אתן לה' את המפגן הכי הכי מרגש... אני פה ממתין לך... כי רק ממך אני רוצה להתמלא...

לברור נקודת מכירה קרובה:

0527683095 0548446691

אודות המאמר בשבוע שעבר על עבודת התפילה וזמנה...

בשבוע שעבר כתבתי מאמר על החילוק בין עבודת התפילה למעשה התפילה... הסברתי למה יש חסידים שמתפללים אחרי זמן תפילה... וכצפוי קבלתי הרבה תגובות...

יש לציין שקצת התאכזבתי מהתגובות... כי מבין בתרי הדברים היה ניכר ניתוק מוחלט בין שני המגזרים!!! הייתי צריך להתאמץ מאוד לשכנע את הליטאי שיש חסידים שמעניין אותם הלכה ומדקדקים קלה כבחמורה... והייתי צריך להזיע הרבה לשכנע את החסיד שישנם ליטאים עובדי ה' שעבודת התפילה בראש מעיינם... **תסלחו לי... זה מראה על צמצום!!!** וכבר כתבתי פעם כאן, שאם פעם חשבתי שהראש הפתוח והאוניברסלי נמצא במרכזים החרדיים ואילו אני מצומצם... התברר שיתכן וזה ההיפך הגמור!!! הראש הגדול מחכה לך דווקא בבית כנסת קטן של כמה עשרות בודדים, אבל הוא מורכב משליש חסידים, שליש ספרדים, ושליש ליטאים בשיוויון!!! ראש גדול זה לדעת להגיד גם 'במה מדליקין' וגם 'כגוונא', גם שובבי"ם וגם אלול... כשיש לך שתי קהילות ענקיות של חסידים וליטאים ששניהם צמודים אחד לשני אבל מנותקים לגמרי אחד מהשני וצריך לומר ביניהם בפני נכתב ובפני נחתם זה זה מגירות מגירות!!! חברה... תצאו מהמגירה... לא חשבתי שהמאמר הזה עלול להתברר כ'אבק לשון הרע', ציפיתי ששני ציבורים כ"כ גדולים מכירים אחד את השני משני צידי המתרס... אז אנא מכם... חרדים, צאו... צאו מהמגירה... תפסיקו להיות מצומצמים שם בבני ברק ירושלים... יהיה לכם הפתעות מאוד חיוביות... ע"כ במאמר המוסגר... כעת לגופו של עניין... הופתעתי לקבל תגובה ממורי ורבי שליט"א שמכיר את הסוגיה מקרוב... והוא טען לי: שחשוב לציין שבשנים האחרונות הזירה השתנתה ועברה למישור אחר לגמרי... אם פעם ההבדל היה כמו שאמרתי בין עבודת התפילה למעשה התפילה ניחא... אבל היום הכל עבר למישור של הריגוש והדרמה... הכל תלוי בהגברה!!! בצלמים... ורף הריגוש... זה כבר ממזמן לא קשור לליטאים וחסידים... הכל מתחיל ונגמר בצבעים עזים ובמחזקי טעם וריגוש... אין לאף אחד משהו אישי נגד זמן תפילה... העיתוי פשוט לא מסתדר עם השעות שהכי הרבה המוני אנשים ערים ועירניים בעת ובעונה אחת!!! (זה כמו שאם אני אעשה דינר לקהילה שלי, אני לא אעשה את זה בשעת בוקר מוקדמת או בשתים בצהרים, אלא אני אחפש את שעות הערב שכולם פנויים... ככה היום עבודת ה' עברה מוטציה של התאמה אישית לריגוש, לדרמה, לשעות העירנות של כולנו...) והדוגמא הפשוטה ביותר זו ההדלקה בל"ג בעומר... פעם כ"ק האדמורי"ם היו עושים הדלקה ומבטלים כל הגזרות ואילו הליטאים לא... אבל היום?!? אף אדמו"ר לא מבטל שום גזירות... יש רק מקום אחד ויחיד ששם מתבטלים כל הגזירות.. איפה? במירון?? לא!! גם לא... אלא איפה?? איפה שהגה"צ ר' מיילך שליט"א מדליק... שם מתבטלים כל הגזירות, לא שנא ליטאי או חסיד... לא שנא מירון לא שנא מתחם תמיר... בסוף בסוף ההדלקה הכי מרגשת וההגברה הכי עוצמתית... היא מביאה את כל הישועות ומבטלת כל הגזירות. נו. אז תגיד לי: זה קשור לזמן תפילה או עבודת התפילה? שום דבר... זה מתחיל ונגמר בריגושים...

כך העיר מו"ר שליט"א ונחוץ להבחין בחילוק הזה... כי גם אחרי שצדקתי שהתפילה מתחלקת לשני חלקים, עבודת התפילה והלכות תפילה, אבל אנחנו ממזמן לא בחילוקים העדינים האלו... אנחנו בדור של ריגושים... וכאן באמת אין שום היתר להפסיד זמן תפילה בשביל ריגושים... (אגב: האם פעם מישהו ניסה לעקוב אחרי ר' מיילך שליט"א בליל שבת... מה הוא עושה כשמסתיים הבאטע בשעה 4.00?? אתה אולי הולך לישון... אבל הוא הולך לותיקין... אני פגשתי אותו שם...)

עכ"פ לכל הליטאים שטענו בתוקף ש-מי אמר באמת שיש עבוידת התפילה?? אולי באמת תפילה זה הלכות תפילה ותו לא?? אז שוב: להזכירכם שהמקור לתפילה הוא ולעבדו בכל לבבכם!!! איזוהי עבודה שבלב? הוי אומר זה תפילה... עקרונית, גם כשאתה מתפלל בחיתוך שפתיים וביגיעות הגוף. בסופו של דבר זו עבודה שבלב... נטו לב... בסיום ספירת הקולות, אנחנו נשאר עם המוניטור של הלב... עד כמה הלב היה בתפילה ודו"ק...

וכאן!!! יש הערה אחת שאני לא מתאפק מלומר לידידי החסידים... נכון... העיקר זה עבודה שבלב... ההתלהבות וההתרוממות... ולכן לפעמים קורה שמפסידים זמן תפילה... אבל ההלו... אם אתה באמת אחסידישע נשמה למה אתה פראייער??? תבין: אני בתור בחור הייתי אחסידישע בחור. ולא סתם אלא אגיווארענער... התמרדתי נגד הישיבה. נגד הדרך הליטאית שבה גדלתי... והלכתי להתפלל אצל המקאווה רוב שליט"א... למה?? כי רציתי מקווה... רציתי ללמוד פארטוקס... רציתי להספיק את כל התהילים עוד לפני שחרית. ולא מעניין אותי כלום!!! אני חותך על כולם ומתפלל אצל החסידים... ואז לפתע הגיע תורם של החסידים למשוך את הזמן ו... ועוד רבע שעה סוף זמן תפילה והם לא ממהרים לשום מקום... וכאן הגיע תורו של אחסידישע נשמה לדפוק על השלחן... ההההלו... מה עם 'עת רצון' של זמן תפילה?? בא נזדרז טיפה כדי לזכות להספיק את הליגער הליגער שעה רביעית דתמיד של שחר... לזכות להספיק 'שעה שהציבור מתפללים', נו... מה ענו לי?? עשו לי פרצוף יבש של ליטוואקעס... לא... עזוב... אנחנו לא זזים!!! ככה זה אצלנו ונגמר הסיפור!!

ואני לא פראעייר... אני אגיווארענער... אם בחרתי להיות אחסידישע בחור זה לא בשביל להיות מחליף פרה בחמור... רבותי: הלכתי למקווה כי **בחרתי** בדרכי החסידות... קמתי פארטוקס כי בחרתי חסידות... מגיע זמן תפילה ? ? ? פה אתם מחזירים אותי ל'לא קבלנו מרבותינו', תודה רבה... את זה כבר היה לי אצל הליטאים... קמתי ויצאתי בהפגנתיות והתפללתי שמונה עשרה ביחידות... ולמה?? רק בגלל שאני אחסידישע בחור... אה... אבל כולם פה לא ראו לנכון להקפיד על זמן תפילה?? יכול להיות... אין לי טענות עליהם, גם אין לי טענות על ליטוואקס שנשארו ליטוואקס... אבל אני אחסידישע נשמה... אני עושה יותר!!! אני מתחסד עם קוני... ואני הולך עם זה עד הסוף!!! אני פוגש את החסיד'ת בכל פינה... גם בדקדוק הלכה... (אגב: גם מצבר וגנרטור, אני מקפיד נטו משיקול חסידי... אף ליטאי לא הצליח לשכנע אותי שזה אסור... מה שהכי קנה אותי שהאייבישטער רוצה חשמל נקי מחילול שבת... הזהיר בנר הוייו ליה וכו')

מה אני בא לומר?? מי שסתם נולד חסיד... אני לא מדבר עליו... כמו שליטאי שתקוע במגזר הליטאי כך חסיד שתקוע במגזר החסידי... אבל אם אתה באמת נאמן לדרכי החסידות... איפה מידת החסידות?? אם יש דינא דגמ' שצריך להקפיד על זמן תפילה... אז איפה אתה?? מה... אתה באמת ליטוואק? מי שבאמת תובע מעצמו חסידות!!! הא' ב' של חסידות זה להתחסד עם בוראו... זה לא אמור להיכנס לתוך מגירה של סטנדרטים מגזריים!! משהו פה לא מובן??

טראמפ הזה!!! איזה סחרחרה... מה יש לו...

ברשותך... יש לי פרשנות מעניינת בזירה המדינית... אני מתנצל מראש... לא הייתי משתף אותך בשטויות האלו... אבל לטעמי יש לזה השלכה ישירה להבחנה עמוקה מאוד במלכותא דארעא שהיא כעין מלכותא דרקיעא!!

ובכן: זה לא סוד שטראמפ משגע אותנו לאחרונה... זה כבר בגדר ש'כל הנזכר בו אומר אח לראשו...' כל בוקר הוא מקשקש לנו עם עוד איזה הצהרה דרמטית אחרת... יורה לכל הכיוונים ללא הבחנה... אמשוגינער אמיתי... יום אחד הוא מרגיע. .יום אחד מלחיץ... יום אחד מחמיא... יום אחד מאיים... מוציא אותנו מבולבלים... וכבר די... כמה אפשר...

אבל מה לעשות... לעת עתה. בסוף מתברר שהוא לא כזה משוגינער. בסוף מעשה ניכר שמסתתר כאן מהלך!!! שיטת עבודה מסוימת!! (אגב: שלא תבין: סביר להניח שהוא בעצמו לא יודע שזו שיטת העבודה שלו... זה משהו מובנה בהשגחה פרטית... סו"ס פלגי מים לב מלך... לכל אשר יחפוץ יטהו... הוא מובל בגזירת ה')

אז לפי הפרשנות שלי... שיטת העבודה של טראמפ היא כך:

אם זה באמת נכון שצריך למוטט את המשטר באיראן... הסיבה שזה נכון... זה לא כי איראן אתמול לא התנהגה יפה... וגם לא בגלל ששלשום היא לא שילבה ידיים בשיעור... לא!!! אם לאיראן מגיע 'באנא' בראש זה בגלל שכבר 40 שנה זה מגיע לה... והכי הכי: זה מגיע לה בעיקר בגלל ה-40 שנה קדימה שאסור שיהיה לה נשק גרעיני... בקיצור: מדובר פה בהכרעה ושיקול דעת היסטורי כבד משקל בקנה מידה עולמי!!!

רק מה? במקביל!!! במקביל לקבלת ההחלטה הכ"כ כבדת משקל הזו... בד בבד טראמפ משחק במגרש כאילו מדובר פה במורה בבית ספר...

כל בוקר הוא 'מגיע לכיתה'. ומתחיל לפזר מחמאות והוראות נקודתיות לכל הילדים... יופי איראן... אתמול התנהגת יפה... אנחנו ממש מתקדמים לקראת הסכם.. אבל רגע... ישראל... למה לא הכנת אתמול שיעורי בית.. נו נו לך... ואז לפתע טראמפ כועס על איראן... למה שלחת שני טילים לכווית?? אה... ככה?? אז לא... אז אני מוחק את איראן...

ואז איראן חוזרת בתשובה ובמשך יומיים תמימים היא לא שולחת 'שום' טיל... משלבת ידיים בשיעור... מקשיבה... אוהו... טראמפ מחמיא.. יפה מאוד... ותוך כדי הוא צועק על אירופה... כל היום הוא בוחש בקלחת של הרגע... כאילו כל הסיפור מתחיל ונגמר כאן ועכשיו... הוא כל הזמן מתבחבש בריזולציה של מה שקורה היום ואתמול ומחר כאילו זה כל הנושא... וזה מה שכ"כ מבלבל את אנשי התקשורת ואת כל מי שלא רואה את התמונה האיסטרטגית כמות שהיא!!!! (ולכן זה גם מאוד מלחיץ, כי גם אם אתמול הוא היה ידיד הכי טוב שלנו, כי כיבדנו לו קצת מהבמבה... הרי מחר איראן כיבדה לו קרטיב אז הוא יחתום איתם.) וזה למייעשה ההפתעה הקבועה שטראמפ מהתל בכל העולם... לבנתיים בהצלחה מרובה... ואנחנו כאן בעין הסערה עדיין עמוק בתוך הרמיה הזו!!!!

עד כאן פרשנות פוליטית... סליחה שלכלכתי את הדף...

<u>אבל תכל'ס... כלפי מה הדברים אמורים??</u>

אז הנה!!! על זה באתי!!!! זו בדיוק ההגדרה של מה שמתחולל מול עינינו במלכותא דרקיעא!!! ואסור לנו ליפול בטראמפיות הזו...

במילה אחת קוראים לזה: הנהגת המשפט מול הנהגת היחוד!!

הנהגת היחוד קובעת שאני בן של ה'!!! בן זוג של ה'!! אני כמות שאני לבדי הבן יחיד של ה' ויקר לה' כמו כל הבריאה כולה... ה' אוהב אותי לא בגלל שאני סודני גברתן שמביא לו תפוקה טובה אלא בגלל שהוא אבא שלי ואוהב אותי כמות שאני!! זו האמת!!! זו הנהגת היחוד,

רק מה?? במקביל ל**<u>הנהגת היחוד...</u>** יש את **<u>הנהגת המשפט!!!</u>** שזו הנהגה של אחד על אחד בשגרה היומיומית... בהנהגת המשפט יש המון דינמיקה... יום אחד נכשלתי במראות אסורות... אוף... אני מרגיש כזה רשע.. ה' כועס עלי... הוא לא מרוצה ממני... אלא שאז תפסתי את עצמי לידיים ולמדתי יחסית טוב.. נו... כעת ה' כבר יותר מרוצה... בקצב הזה הוא לא יפטר אותי בסוף שנה... ואז לפתע!!! אל תשאל... נכשלתי והפעם זה רציני... אני בהלם מעצמי... זהו... הפעם סופית ה' קורא לי לשימוע לקראת פיטורין... זהו... מה הוא צריך אותי... רק סקנדל אני עושה לו... התנודות המוכרות האלו הם שפראך של **<u>הנהגת המשפט!!!</u>** זו לא באמת טעות!!! זו הנהגה של אחד על אחד... אם עשיתי מצוה ה' מחבב אותי... ואם עשיתי עבירה, ה' כועס עלי... בהנהגה הזו עם ישראל הונהג במשך אלפי שנים (ובפרט דור המדבר ששם הנהגת המשפט הייתה במילואה...) אבל היום ? ! ? לקראת סוף התיקון מקובלנו שעיקר ההנהגה זו הנהגת היחוד!!! שמה זה אומר??

שאם הקב"ה מגיע כל יום בשעה 1 לגן... והוא בוחר לקחת דווקא אותי מהגן... זה לא כי הגננת אמרה שאני הילד שמצייר הכי יפה בגן... ולא בגלל שאני הילד הכי חרוץ שאוסף הכי יפה את המשחקים... לא!!! הסיבה שה' בוחר בי כי אני בן שלו!! נקודה!! זה קשר הרבה יותר עמוק ואיתן!! ה' אוהב אותי כי בני אתה אני היום ילדתיך!!! מדובר בקשר שלא תלוי, לא בציונים שלי במבחנים וגם לא בביצועים המרשימים שלי בעבודת ה'... גם אם אני מאוד אכעיס אותו... אני לא אצליח להזיז אותו מילימטר מהקשר שיש לו אליי!!! ותתפלא לשמוע שגם כשאני מאוד מאוד משמח את ה'... זה לא יגרום לו להשתכנע להשאיר אותי בחיים עוד שנה... כי זה לא זה... זה לא הנושא... זה לא האירוע... הקשר שלי אליו הוא בליגה אחרת לגמרי... לזה קוראים **<u>הנהגת היחוד!!!</u>**

וכאן אני מוכרח לעצור ולהבהיר: אבא שלי לא חונך ככה... לא אבא שלי ולא סבא שלך... במשך כל הדורות עיקר החינוך וההנהגה התבססה על הנהגת המשפט!! זה לא שהייתה פה איזושהי מחלוקת... גם אבא שלי ידע שהוא בן של ה'... וה' אוהב אותו כמות שהוא... אבל זה היה כ"כ ברור לו ותקוע לו עמוק בתוך הלב... שהוא יכל להמשיך עם זה הלאה... שמכאן ואילך מי שעושה מצוות מקבל גן עדן, ומי שלא חוטף גהינם... הגישה התובענית והביצועית הזו לא ערערה והשכיחה ממנו את התפיסה הבסיסית שסוף כל סוף ה' אוהב אותי בכל מצב... ולכן בדור הקודם היו עסוקים בהלאה... בשלב הבא... נכון... ה' אוהב אותי... אבל הלאה... תתניע... לעבודה... יש מה להפסיד ויש גם מה להרויח...

והלוואי עלי!!! הלוואי וגם אני הייתי כשיר לזה!!!

אז זהו!!! שמשהו קרה... לא אני בחרתי בזה וגם לא אתה... העובדה היא שבדור שלנו משהו התערער בהכרה הבסיסית הזו של הנהגת היחוד... כיום בכלל בכלל לא ברור לי שאני בן של ה' והוא אוהב אותי בכל מצב... וזה ככה לא במקרה... כי באמת... מקובלנו שעיקר ההנהגה לקראת סוף התיקון זו הנהגת היחוד!!! ש... מה זה אומר??

ההלו... עיקר העבודה היא שבנים אתם לה' אלוקיכם!! אני בן של ה'!! סגולה שלו!! נתון עובדתי שלו!! ה' אוהב אותי בכל מצב... אם אעשה עבירות ח"ו הוא לא ירפה ממני... וגם המצוות שאעשה לא יעשו אותו 'יותר אבא שלי' כי הוא אבא שלי, ואני בן שלו בכל מצב!!!

<u>נו... אז מה בכל זאת רוצים ממני??</u>

תבין: מילא אבא שלי שגדל על הנהגת המשפט... הוא ידע שצריך לקיים מצוות ואסור לעשות עבירות... כי שקט יענה בשקט, והסלמה תיענה בהסלמה... **<u>אבל אני ? ! ?</u>** אני נולדתי להנהגת היחוד!! ואומרים לי שה' אוהב אותי בכל מצב... ולא תלוי במעשים שלי... **<u>נו... אם זה לא תלוי במעשים שלי... אז מה בכל זאת מצפים ממני?? מה כן מוטל עלי??</u>**

התשובה היא: לא תאמין!! אבל עיקר העבודה בדורנו זה דבר ראשון **<u>להפנים את זה!!!!</u>** שזה אומר: שאם אני הבן של ה' בכל מצב!!! אז ההשלכה של זה היא מרחיקת לכת... שזה אומר **<u>שה' כביכול תלוי בי!!!</u>**

הוא מבקש ממני בתחינה... אנא בני היקר... תקשיב לי!! אם לא תשמע בקולי... אתה תגרום לי המון עגמת נפש... אל תעשה לי את זה...

<u>אני רוצה שתבין:</u> מה שהרתיע את אבא שלי הכ"מ מלעשות עבירות... זה שאם אני אעשה עבירות ולא איישר קו... הרבש"ע פשוט יגלגל אותי מכל המדרגות... זה איום נוסח הנהגת המשפט!!! ההלו... תתנהג יפה... אחרת ה' יזרוק אותך... וחבל... זה נטו הפסד שלך... (בנימה הזו התמקדו וזה לא סיכן אותם.. לא הפך אותם לנוער בסיכון...)

אבל אצלי שהעבודה מתמקד בהנהגת היחוד... הגישה היא הפוכה לגמרי... ההשגה הכי הכי אידיאלית בשביל בן עליה בדורנו זו ההפנמה שאני בן של ה'!! אני לא חושש לרגע שה' יזרוק אותי מכל המדרגות... אדרבה!! הוא יתגלגל איתי כמו אבא שמתגלגל עם הבן שלו ויצעד איתי לאורך כל הדרך כבן המתחטא לפני אביו ועושה לו רצונו.. הוא לא ירפה ולא ינטוש אותי לעולם. ואם אני בכל זאת אעשה לו שרירים... ואתעקש להמשיך לעשות ככל העולה על רוחי, אז אוי ואבוי... מה

יהיה עם אבא שבשמים?? איך אני יכול לעשות לו את העוול הזה?

תחשוב כמה עגמת נפש אני יכול לגרום לטאטע זיסער. **<u>אתה מבין??</u>**

תבין: הילד שלי... כשהוא מתנהג יפה **<u>הוא עושה איתי חסד עצום!!</u>** ולמה?? כי הוא בן שלי... ואני איתו בכל מצב!!! בין אם יתנהג יפה ובין אם לא... אז כשהוא מתנהג יפה... אני מודה לך בני היקר (כמובן בלי להגיד לו... עדיף שהוא לא ידע) תודה לך שהנעמת לי את השהות איתך... לעומת זאת הבן של השכן שמגיע לבקר מידי פעם... אם הוא יתנהג יפה בבית שלי... הוא עושה איתי חסד...?? ממש לא!! כי אם הוא רק יתחיל להשתולל... אני זורק אותו לכל הרוחות... נו... אז מגיע לו תודה שהוא התנהג אצלי כמו בן אדם?? אדרבה... אם כבר, שהוא יגיד תודה ויתנהג בנימוס... כי אחרת אני מסיים איתו ושולח אותו לאלתר מהבית שלי... ככה הדור של אבא שלי הרגישו!!! וזו הנהגת המשפט!!! תתנהג כמו שצריך... כי אחרת- צא ממחיצתי... צא טמא...

אבל אני כבר שייך להנהגת היחוד... זה בסדר... תהיה רגוע.. הרבש"ע לא הולך לעזוב אותך... לא ירפך ולא יעזבך... אבל אנא ממך בני היקר... דווקא בגלל שאני פה איתך בכל מצב... אל תנבור לי בביוב... אל תפול לי ברשת... תכבד את עצמך כי אתה ואני זו משוואה אחת!! כי איפה שתהיה אני איתך... אל תעשה לי את זה... כי אם תהיה שם אני אצטרך לנקות אותך... **<u>ותתפלא לשמוע שגם זה לא קל!!!</u>**

כי אבא שלי... נכון שהוא גדל על מוסר עבודה תובעני... יש בורא עולם... וזה לא משחק... יש דרישות... מי שלא מתפקד מפוטר... אבל דווקא בגלל זה, זה תמיד נשאר בחירה אישית שלך... זכותי לבחור האם ליישר קו עם הבוס או לחטוף סנקציות... אבל הנהגת היחוד..? **<u>למייעשה זו מערכת הרבה יותר תובענית... בעיקר מבחינה רגשית מצפונית!!!!</u>**

כי זה לא בוס.. זה אבא!!! בחור יקר: אל תעשה את זה לאבא שבשמים... אל תגרום לו לבכות מצער... שמור על הטהרה שלך ואל תשרוף את נשמתך לו כי אבא שבשמים יבכה ואף אחד לא יצליח לנחם אותו כי לילדים שלו אין חלקי חילוף!! ו... ו... ובמקביל!! במקביל גם אל תגרום לו לכעוס כמו אבא... כי תזהר... אבא שכועס זה הרבה יותר מפחיד מבוס שכועס... כי בוס מקסימום חותך יום אחד ונגמר... אבל אבא...?? עם אבא אף פעם לא גומרים... (כבר כתבתי כאן שמניסיוני אישי!! אבא אף פעם לא יתייאש... לא יוותר עליך! הצלחתי לכופף את כל המורים שלי.. אפילו המנהל הרים ידיים. אבל אבא שלי לא סיים איתי עד היום האחרון. אל תתחיל עם אבא שבשמים! אתה יקר לו מידי. הוא לא יוותר!! הוא ימלכד אותך מכל הכיוונים... כי הוא נחוש שתהיה בעל ההטבה ההיא..)

נחזור לדוגמא שבה פתחתי... התרגיל שטראמפ מהתל על כל העולם זה שהוא כל היום בוחש בקלחת של כאן ועכשיו... הוא כביכול כל הזמן מתעסק במה שקורה הרגע.. כאילו כל האירוע מתחיל ונגמר פה... וככה הוא מצליח פעם אחר פעם להסיח את הדעת של כולם מהתכנית הרחבה והאיסטרטגית שהיא לא תלויה בפרטים הנקודתיים...

<u>מבחינה מסוימת פה טמון האתגר הגדול ביותר של הנהגת היחוד!!</u>

לדוגמא: בן עליה בדורנו... שמתמודד יום יום מול ניסיונות ופיתויים... ועומד בהם בגבורה... ועושה נחת רוח עצומה לה'... יש לו המון רגעים שהוא מוצא את עצמו לבד לבד מול ה'... ולא סתם... כי הוא באמת בן יחיד!!! ה' לא צריך לידו אף אחד... הוא עושה הכל לבד...

עקרונית זהו!!! הבן עליה הגיע ליעד!!! הוא כבר אוחז בפסגה!! הוא בן של ה' 24 שעות... למרות הנפילות ועל אף כל המעידות... זה חלק בלתי נפרד מהעיסקת חבילה... (ה' גם מזמין רגעים מתוקים של חזרה בתשובה... מה איכפת לך... אל תהיה צר עין... הרבש"ע מזמין תשובה... תן לו תשובה)

דא עקא... שהיצר הרע לא שוקט על השמרים... ואיך באמת היצר הרע מצליח להידחף גם לתוך החדר יחוד של הנהגת היחוד??

כאן היצר הרע נהיה טראמפ... הוא מתחיל לבחוש בשיא המרץ בקלחת של הנהגת המשפט!!! רגע... היום נכשלת בהרהור עבירה כמה פעמים. זהו!! זה 'לא מתאים' לרבש"ע... הוא לא בשביל השטויות שלך... חוץ מזה גם היה לך קצת ביטול תורה... גחלי רתמים... תתבייש לך.. ואז יענקי שלנו חוזר בתשובה מבוהל... ואז הוא שוב נכשל בפגם יסוד... ואז הוא ראה בספרים שכל העולם מלא מהפגמים והטומאה שלך... די... לקב"ה כבר אין סבלנות לשטויות שלך... תתכונן למתקפה... ואז כל הזמן הוא מלא בנקיפות מצפון ורגשות אשם ומרגיש רשע... ומהרגע שה' שונא אותי עד ש-די... נמאס לי... אין לי מה להפסיד... ומורידים רגל מהברקס... כי בלאו הכי זה לא צועד לשום מקום... וזהו! אבא שבשמים איבד את בנו... איפה?? איפה הוא איבד אותו?? בריזולציה של ה-כאן ועכשיו...

מרוב שהוא התעסק בנקודתי... בהרהורי עבירה.. בלבחוש בעבירות של כאן ועכשיו... מרוב שהוא עסק בהנהגת המשפט... הנהגת היחוד חמקה לו באלגנטיות והוא שכח שיש פה אבא שמחכה לך בכיליון עיניים בבית!!!

ואיפה הטעות הכי גדולה?? שאם באמת הקב"ה כ"כ כועס עלי... למה?? למה הוא עד כדי כך כועס?? מה הוא איבד אצלי? אה... אתה יודע מה?

<u>כי אתה הבן שלו!!!</u> אה... אני הבן שלו.. אז למה הוא כ"כ מרביץ??

מי אמר לך שהוא מרביץ... תחזור אליו תבקש ממנו בהכנעה שינקה אותך ואתה תראה שהוא ממש לא מרביץ... הוא יחבק אותך באהבה...

אבל לא... ה' לא מוכן... כי ה' כועס עלי מאוד...

כן... בטח כועס... כי הבן שלו כבר שבועיים מנותק קשר ומדאיג מאוד...

לא נכון!!! אני?? אני לא רוצה לחזור אליו...?? הוא לא רוצה אותי??

אז זהו שלא!! ה' יתברך כן רוצה אותך כי הוא אבא שלך... אבל מה לעשות ש-לך הכניסו לראש שהוא בוס שפיטר אותך... ולכן אין לך לאן לחזור... **<u>הבנת את הפלונטר??</u>** בדור שלנו שההכרה בהנהגת היחוד היא לא ברורה... אין לנו את הלוקסוס לשחק יותר מידי במגרש של הנהגת המשפט... זה טראמפיות!! כשאתה בוחר יותר מידי באחד על אחד... עד כמה הקב"ה כועס על כל מעידה נקודתית... ההתעסקות והבחישה בזה יותר מידי מסיטה לצד את הנהגת היחוד... אתה בסיכון מאוד גדול לשכוח את האירוע האמיתי... את זה שה' אוהב אותי בכל מחיר!! ורוצה אותי איתו!!! וזה הדבר שהכי הכי חשוב לאבינו שבשמים.. אין לקב"ה בעיה עם המעידות שלי... יש לו כן בעיה מאוד גדולה שאני נעלם לו... זה לא מקובל עליו!!! ה' לא מוכן שאני אעלם לו... שאני אעשה אותו על לא מקוון כי אני בטוח שהוא שונא אותו... זה אצלו קו אדום!!

יש לרבש"ע בארסנל אין סוף של רחום וחנון ארך אפיים ורב חסד... נושא עוון ופשע וחטאה ונקה... אין לזה פג תוקף... זה לא כרטיס פעימות... רק מה כן?? ה' רוצה אותי פה!!! נכשלת? מעדת?? תחזור אלי!! תבקש סליחה... נדבר על זה... תתאמץ... תשתדל... תעשה הכל שזה לא יקרה.. ואם זה שוב יקרה... אז אני שוב אסלח לי כי אני אבא שלך...

ואותו בן עליה שמתעקש להיות יותר צדיק מהרבש"ע... ומתעקש לא להכיל שום מעידה רוחנית נקודתית... וברגע שקרתה מעידה אחת אתה מרגיש הרשע הכי גדול בעולם ואין לך מחילה וסליחה... דע לך שזה בכלל לא צדקות!!! אתה משחק באש!!! כי חן חן לצדקות שלך... אתה מציב את הנהגת המשפט במלא עוצמתה!!! ואתה לרגע אחד לא זוכר שאתה בן של ה'... ואני יודע מה יקרה לך אחרי כמה מעידות... אני מכיר את התהליך הזה בעצימת עיניים... אני יכול לחתום לך שאחרי כמה מעידות שבכל אחד מהם אתה מרגיש שה' זרק אותך... התוצאה היא קריסת מערכות... זה נראה בדיוק כמו הקריסה של חורבן בית שני שנשאו נשים נכריות... כי אין... אין לאן לחזור... זה שה' אוהב אותי בכל מצב זה לא מחמאות... זה לא מילים יפות... זה מאוד מאוד תובעני!!

תדע שה' פה מחכה לך בכל מצב!!! אל תהיה פושע בלחשוב שברגע שאתה לא עומדת בציפיות ה' זרק אותך... אין לך רשות לסכן את המעידות הרוחניות שלך בקריסה רוחנית מוחלטת... טראמפ יכול להתל בנו במישור המדיני!! אל תתן לזה לקרות בעבודת ה'

אין לנו את הלוקסוס בדור הזה לתת לאחד על אחד להסיח את הדעת ולהשכיח ממני את זה שה' אוהב אותי... לאבא שלי היה מותר!! כי זה היה ברור לו!! מי שזה ברור לו מותר לו... ואני שואל אותך: למי היום ברור... שמה שאני אעשה ומה שלא... ה' תמיד יאהב אותי? אף פעם לא יזרוק אותי מהחלון?? אם זה ברור לך... קדימה.. תכנס לבית המדרש הישן ותחחיל להצליף בעצמך על כל מעידה... אבל קודם תחתום לי שזה ברור לך... לי!!! כותב השורות... זה עדיין לא ברור... כי גם לי כותב השורות כבר לא כ"כ ברור שטראמפ מתכנן תקיפה באיראן... הוא הצליח עם ההצהרות היומיות שלו לבלבל אפילו אותי... ימים יגידו...

פרק ב': כיתה ו' יסודי... כיתה ו' סמינר!

המשך משבוע שעבר: בשבוע שעבר סקרנו שליש מכיתה ו' יסודי ו-ו' סמינר... סיפרנו על רבקי הכלה היתומה, על נועה שהוכתרה ל'אמה העבריה' לעיני חברותיה שיצאו מ'קנאה' אבל מתברר שיש עוד כמה תלמידות...

ובכן: לאחרונה יש לנו ילדה חדשה מלוכסנת עיניים... קוראים לה חאפאטא!!! אוי... הסיפור שלה הוא מרתק... באופן לא רשמי היא הבת של דודו.. מכירים את דודו?? מי לא מכיר אותו... דודו זה ה'שמח' הזה... השובב של העיירה... היה לו כמה תקרים לא נעימים... תפסו אותו בפריצת כמה בתים וגניבת כמה עדרי צאן... וכשתבעו אותו הוא לא יכל לשלם אפילו את הקרן ואז הוא נמכר לעבד עברי, והיות והוא כבר הספיק להיות נשוי עם ילד... לכן התאפשר לאדון למסור לו שפחה כנענית תייאלנדית... והנה חאפטא... חאפאטה זו הבת שלו... סליחה... בעצם זה לא הבת שלו... כי היא בכלל לא מיוחסת אחריו... אלא היא השפחה כנענית של האדון מ-דודו... אלא שכאן קרה משהו דרמטי!!! באופן פתאומי אבי המשפחה נפטר, ויש לו שני בנים יורשים, (אמנם יש לו עוד חמש בנות אבל זה לא רלוונטי כי הם לא יורשות) וכעת בבת אחת הירושה מתחלקת בין שני הבנים... קוראים להם: שוקי וחגי... ותכל'ס חגי הוא טיפוס כזה שמהרגע הראשון הוא לא אהב את הנוכחות של השפחה בבית של ההורים שלו... הוא לא סימפט את ה'זולא' הזו מהרגע הראשון... הוא טען בתוקף שמרבה עבדים מרבה גזל, מרבה שפחות מרבה זימה... תעיפו אותה מכאן... את דודו אני אוהב!! הוא יהודי!! צריך לקרב אותו... הוא חייב בתרי"ג מצוות... אבל הקן צרעות הזה של שפחה כנענית וריבוי וולדות של מהלכי שנים כנענים זה... זה איכס... (יש לציין שבערוב ימיו אבא הודה לחגי... הוא גם הבין שזה לא סימפטי...) ותכל'ס, לפתע באה השמש בצהרים... ואבא נפטר... ושניהם יורשים!! לשוקי אין בעיות עם שפחה כנענית... אשתו דווקא די שמחה שתכנס לבית שלהם שפחה... (כך היא נפטרת מג' מלאכות מתוך שבעה... קיי"ל הכניסה לו שפחה אחת, לא טוחנת לא אופה ולא מבשלת, אגב: צ"ע: כי זה רק כשהאשה מכניסה לבעלה מהירושה שלה, אבל כשהבעל מכניס מהירושה שלו.. לא בטוח שהאשה נפטרת וצ"ע...) ואכן השפחה התחילה להסתובב יום אחד אצל שוקי, שם היא התקבלה בשמחה, ויום אחד אצל חגי ש... שלא ידע איך להתפטר ממנה... עד שיום אחד התפתח שם איזה מריבה קולנית של השפחה וילדיה עם כמה שכנים... וזה היה נראה בהתאם... חגי התרגז... והחליט להתפטר ממנה אחת ולתמיד... הוא הלך לשוק העבדים למשש דופק... לבדוק מה אפשר 'לקבל עליהם' ואז הסבירו לו שלאחרונה השוק רווי... יש שפחות בשפע... (בדיוק לאחרונה דוד המלך כבש כמה וכמה מחוזות נוספים בסוריה והרג כל זכורה לפי חרב כדין התורה, וממילא לא חסרות כאן כאלו שמוכרות את עצמם לכל מי שרק מסכים) בקיצור: חגי הבין שאין לו מה להפסיד... יום אחד בהיר הוא קנה עליה בבית הכנסת... אחר כך הוא דפק על השלחן וביקש שיעשו לו מי שברך... לרגל!!! לרגל שחרור השפחה שלי עם ככל החבילה... ואז הוא הוציא בחגיגיות גט שחרור... והיא שחיכתה בעזרת הנשים, קיבלה ממנו את הגט לעיני כל ישראל... וברוך שפטרנו... אבל אל תשכח שזה רק חצי שחרור... כי יש פה גם את יהושע שהוא לא מתכנן לשחרר... חאפטה עמדה יחד עם אמא שלה בעזרת נשים... והיא נורא התרגשה... בבת אני נהייתי חציה שפחה וחציה בת חורין... זהו!!! היא כבר לא חתולה מושלמת שקופצת מפח זבל אחד לאתר השני... אני כבר חצי בת ישראל!!! (בפרט שבית שמאי פוסקים שחציה שפחה וחציה בת חורין כופין את האדון לשחררה והודו להם בית הלל... אז סתם ככה אני בדרך להשתחרר לגמרי...) בקיצור: מאותו יום הגיעה לנו תלמידה חדשה לכיתה... חאפטא!!! זו ילדה חצי יהודיה חצי תייאלנדית... והצחוק הכי גדול שיום אחד היא מגיעה ויום אחד לא, כי יום אחד היא ממשיכה להיות שפחה של יהושע... ורק ביום של חגי, רק אז היא משוחררת... אז ביום של יהושע היא ממשיכה על תקן של שפחה... ממשיכה לקום בבוקר וללכת לחמם מים, לטחון חיטים, ולבשל, אבל ביום של חגי... ביום הזה יש לה חגיגה... היא חציה בת חורין... ולא סתם אלא היא חייבת בכל המצוות... ולכן היא באמת התחילה לבא לכאן לבית ספר... ואנחנו התלמידות עוזרות לה... מלמדות אותה מושגים בסיסיים ביהדות... התלבטנו אם אנחנו אמורים לאהוב אותה... סוף סוף 'ואהבתם את הגר', אז בסוף הוחלט שאני חצי אוהבות אותה חצי לא... כי היא רק חצי יהודיה... עכ"פ יש לה חצי שנה עד הבת מצווה, ואז כנראה יכפו את האח הגדול לשחרר אותה, ועד אז אנחנו צריכות להזדרז ללמד אותה את כל הלכות שבת...

לבנתיים חאפאטא נערכת לקראת שינוי השם... היא פתוחה להצעות... לא!! לא הצעות שידוכים... אלא הצעות לקריאת שם... כי שידוכים?? לעת עתה אסור להתחתן איתה!! היא שפחה חרופה!!! יהודי שח"ו יתחתן איתה חייב אשם שפחה חרופה... מה שכן, היא פתוחה להצעות של שם חדש ליום שאחרי... ליום שיסור ממנה הכינוי המפוקפק הלא הוא שפחה חרופה... כעת נעבור לתמי וחני...

תמי וחני... שתיהן חברות טובות... אבל לא סתם חברות!!!! הם גם גיסות!! כן... לא פחות ולא יותר... שתיהן מאורסות לשני תאומים מאותה משפחה... יש לציין ששתיהן כעת במתח... כי החתנים שלהם כעת בשיעור ג' ישיבה גדולה, והם באמצע תקופת המבחנים... אז בדיוק היום הגיע לתמי עידכון שבעלה התקבל בישיבת...... היא הגיעה לבית ספר כולה זורחת מאושר... והיא מיד ניגשה לצרתה הצרורה... (הדגשתי צרורה, כי היא פוטרת אותה מיבום... ויליף ליה מ'לצרור') שמעת?? נכון התארסתי... אז זה בחור מישיבת......

אבל חני דווקא פחות התרשמה... החתן שלי... הוא התקבל דווקא לישיבה די קטנה... אבל זו הישיבה של רבן גמליאל... אצל רבן גמליאל יש כלל ש'כל תלמיד שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש', הוא מסכים לקבל רק מי שתוכם כברם והחתן שלי שם... אז נכון שבישיבה של חתן יש 700 ספסלים, אבל הם 'חצבי חוורי דמליין קטמא...' עד כאן נאום חני לתמי... האם תמי הבינה?? סביר להניח שלא... קודם שהבחורים שלנו יבינו את זה...

יש פה את דבורי... דבורי היא רווקה ממש 'מבוגרת'!!! היא אחת הגדולות בכתה.. בעוד שבועיים יש לה גיל 11... כן... כולנו מתרגשות איתה.. אוטוטו היא כבר יכולה להתחיל לנדור נדרים ונדריה נבדקים... אבל למרות הגיל המתבגר היא עדיין לא מאורסת... ולמה? כי אבא שלה נסע למדינת הים לצורך רכישת אילים ממואב... והוא עדיין לא חזר... וכדי לקדש אותה צריך אבא... אבל היא סיפרה לנו שאמא שלה אמרה שאם אבא לא יחזור עד תאריך מסוים, אנחנו נארס אותך עם מישהו... **<u>אבל על מנת שירצה אבא!!!</u>** אנחנו צריכים למצא כזה בחור מיוחד, שאנו משערים שכשאבא יגיע מחו"ל הוא באמת ירצה אותו, כי אם הוא לא ירצה, אז באותו רגע הכל מתבטל למפרע... ואכן ניגשו לראש ישיבה קטנה והוא דווקא קפץ על המציאה... יש לי פה בחור עם פוטנציאל מדהים... אבל הוא צריך איזה טריגר חזק לתפוס את עצמו לידיים!! אני אתפוס על זה טרמפ... ונעמיד אותו מול הנתונים כמות שהם... נעדכן אותו שר' שמעיה- אבא של דבורי... שכולנו מכירים אותו כאן כאחד מגדולי הת"ח... הוא לא מתבזבז על בטלנים... אנחנו כעת נותנים לך את הצ'אנס לקדש את הבת שלו... והיה!!! ברגע שר' שמעיה חוזר ממדינת הים.. .הוא פשוט בוחן אותך על בבא בתרא... ואם מתברר לו שבמקום להיות בקי בב"ב, אתה בקי בב"ב השבועי של השבועונים החרדיים... הוא אפילו לא יצטרך להגיש ביטול... הוא עושה ככה עם היד וסיימנו... קדימה...

תאמין!!! הייתי מריץ את המתווה הזה גם היום... מי צריך מבחנים לישיבות גדולות? מספיק לי שוער ת"ח שקיבל קידושין ע"מ שאבחן אותו בסוף שיעור ג' ונראה מה יש לו למכור...

בס"ד לאחר תקופה ממושכת שאזל מהשוק.
שוב יצא לאור במהדורה מחודשת

הספר **'אהבתי'** (כי ישמע ה' את קולי)

<u>לפניך טעימה חלקית ואקראית מהנושאים שבספר:</u>

א. התפללתי עשר פעמים... עשרים פעמים ו... ולא זז כלום!!! די... אני מיואש... כמה פעמים אני עוד אמור להתפלל... מה עושים??

ב. האם מעניין את הרבש"ע השטויות שלי?? כל הפיצ'פקעס שלי שאני מסתבך איתם...?

ג. לאחרונה משהו קרה לתפילה שלי... משהו שם נרגע... פחות סוער... פחות עוצמתי... מה זה אומר?? האם בהכרח צריך חיזוק???

ד. האם יש סיכוי שיום אחד יהיה לי כ"כ הרבה מה לדבר עם ה'... ש... שיצא לי בטעות לדבר איתו שעה שלימה ואפי' לא שמתי לב שעבר הזמן???

ה. מה העניין לדבר עם ה' ולספר לו כל מה שעובר עלי, מה באמת נראה לך שהוא לא יודע כל מה שעובר עלי? מה העניין בפרוטוקול הזה??

ו. איך מצליחים להתניע בלדבר עם ה'? הרי לבנתיים אני לא מצליח לדבר אפילו דקה אחת שלימה... גם דקה אחת זה מידי הרבה בשבילי..

ז. מסכנה חנה!!! פנינה שציערה אותה כדי לעורר אותה בתפילה נענשה בשיא החומרה, ומהיום אף אחד לא מעיז להיות פנינה.. ואילו אלקנה שרק הרגיע את חנה, רק הנציח את הצרה שהרי היא לא התפללה אם כן מה תעשה חנה העדכנית? מי יקדם אותה לקראת הישועה??

ח. למה התפילה ממשיכה להיות מזולזלת גם אחרי שכולם מפנימים שהיא המפתח לההכל?

ט. ואם ח"ו לא דייקתי בלשוני ובקשתי מה' את הבקשה הלא נכונה, האם הוא 'מבין' או ש'ראש קטן' הוא יתן לי מה שבקשתי כי בקשתי?? (אז למי שעדיין לא הבין עניין... שידע לו שה' כן מבין עניין... בזה אין לנו את הלוקסוס לסמוך על הקורא שירכוש את הספר...)

י. ואם מתחשק לי סתם צומי... כבוד... כסף... או אפילו משהו שה' לא אוהב אותו במיוחד... האם מותר לי לבקש את זה מה'??

יא. עקרונית שום דבר לא חסר לי!! יש לי הכל בכל מכל!! אבל אני לא מוצא את עצמי... לא מרוצה מעצמי.. מרגיש חוסר מיצוי וחור עמוק בלב... האם זו צרה שאפשר גם עליה להתפלל??

יב. יש דברים שאני מתבייש לגלות אפילו לעצמי, אם זה שלל הסתבכויות רגשיות. תלותיות. חולשות מאוד מבישות... האם אפשר לספר כאלו דברים לה'?? הוא לא יצחק עלי?? בטוח שהוא לא יגלה?

יג. אם ה' באמת עוזר ומושיע לכל מי שפונה אליו וזה באמת עובד... אז למה הסגולה הזו לא מופיעה ברשימת הסגולות?? הרי זה עובד?

לבירור מוקד המכירה הקרוב אליך:

052-7683095 054-8446691

מומלץ גם כמתנת סוף שנה וכו'....

כן... יש גם מסעות של 'מערב ועד בוקר'..

המשך מעמוד 1- אז הנה. בא נעשה כעת התאמנות על גזירת הגיוס... בבקשה... אני עומד כעת מול הלוח כמו מלמד בחידר.. ואני נותן לך טוש מחיק... בבקשה תשרטט לי את גזירת הגיוס... מי נגד מי... וכאן כל אחד לפי 'רוחב דעתו' ישרטט... ובכן: יש יועמשי"ת ובית המשפט העליון שהם רוצים להפיל... את מי? את שלטון הימין!! יופי... ציירנו את שני הצדדים... ומי באמצע? הציבור החרדי!! יופי... גם אותו תצייר... כעת התמונה מושלמת... מצוין... שים לב: כולם משורטטים... כל אחד במשבצת שלו... רק מישהו אחד עדיין חסר... מי?? הרבש"ע!!! איפה הוא בסיפור?? כל השחקנים כבר ניצבים על מקומם... אבל איפה הרבש"ע פה בסיפור??

אני משאיר את השאלה הזו פתוחה... למה שאני אענה עליה... זו שאלה שכל אחד אמור לשאול את עצמו... יש גזירת הגיוס... ויש רבש"ע...

באיזה צד הוא נמצא?? האם בצד שלי?? בטח!!! ברור שרצון ה' שאני אשאר בן ישיבה... אבל סו"ס מנהל את העולם... ואם זה מה שקורה סימן שה' נותן לזה לקרות... השאלה היא: למה? האם זה נטו ניסיון... או אולי הוא נותן לזה לקרות כי הוא לא מרוצה ממשהו... הופה... כאן זה כבר נשמע אחרת... זה כבר נשמע אחרת!!! אם הרבש"ע מוביל את המשטרה הצבאית ואת כולם נגדנו... אז אולי ה' רוצה גם מאיתנו משהו!! לא רק מהם... כן... כמו שה' לפעמים עומד מאחורי כרית אויר שנפתחת על בחור, (למרות שזה מאוד לא נחמד) וכשלאותו בחור יש שכל הוא מזהה שהכרית הזו לא נגדו אלא נועדה להוביל אותו לאיזשהו מקום... אולי גם גזירת הגיוס נועדה להצמיד אותי לאיזושהי פינה. למקד אותי ולחדד אותי מול התפקיד שלי כבן ישיבה...

האם מישהו מעיז לחשוב בכיוון הזה? בשביל להעיז לחשוב ככה... בשביל זה צריך מפה.. לצייר את כל הצדדים והמי נגד מי מול העיניים... ואז לחשוב באיזה צד לשים את הרבש"ע... קדימה...

נחזור לענייננו... עד כה בסה"כ תפסתי מדגם נקודתי של מסע!!! איך לקרא אותו... מסע שנקרא גזירת הגיוס... אבל עזוב... הגיוס הוא מסע ציבורי שפחות נוגע אלי ואליך ברמה האישית. כי המסעות המשמעותיים באמת זה המסע האישי שכל אחד מאיתנו עובר... כל אחד במסע התורן שלו... כל אחד בהמתנה לישועה ספציפית שהוא כעת מחכה... או לחילופין בתקופה מבורכת ש... שצריך בסה"כ להמשיך ולנצל אותה...

והנה... שוב אני חוזר לרגעים אלו... שנכון לחצי שעה האחרונה סיימנו **__בפתאומיות__** את המלחמה שהתחילה ב**__פתאומיות__**... היה פה מסע של מערב עד בוקר... בינינו... מה כבר יכול להתרחש במסע כ"כ קצר??

התשובה היא: אוהו... אל תשאל... אתה יודע מה המשמעות של מסע כ"כ קצר?? המשמעות היא שאין לי מושג מה הולך לקרות בעוד שעה!!! יתכן ששוב תהיה התרעה מאיראן... ושוב פתאום תתחיל מלחמה.. ובאותה מידה היא שוב פתאום תסתיים 'מערב עד בוקר...' ובאותה מידה יכול להיות שפתאום לא יהיה כלום לא מערב ולא בוקר ולא צהרים והכל בסדר, וכל זה לא יפריע שברגע אחד שוב הכל יתחיל..

__ובינינו... בתסריט הזה אנחנו נמצאים כבר כמעט שלוש שנים!!!__

ה'מערב עד בוקר' הזה, שאתה כל הזמן חי עם כל הקלפים פתוחים, זה יכול להיות מערב ועד בוקר, ובאותה מידה זה יכול להיות כמה חודשים.. זה יכול להיות סבב נקודתי ובאותה מידה משהו דרמטי...

כן!!! כל הצורת חיים המוזרה הזו עם כל החבילה שלה זה סוג של מסע!!! זה לא ה'מערב ועד בוקר' הנקודתי... אלא מה שזה משפיע באופן כללי על כל החוסר ודאות והיציבות של היום שאחרי... אגב: מבחינה מסוימת מתברר שהמסע של 'מערב עד בוקר' הוא המסע הכי ארוך... למה?? כי זה משהו שאתה חי בצילו גם לפני ואחרי...

ולדעת לפגוש את ה' בטירונות הזו!!! ללמוד לאהוב שה' מכתיב לי את הלו"ז בעיתוי של רגע... סליחה על הביטוי... לאשתי הרבה יותר קל... אשה רגילה לקבל הוראות מהרבש"ע נון סטופ... היא חיה בבית מול הדינמיקה הקבועה של החיים... וה' נותן לה הוראות כל חמש דקות לפי ההתפתחויות בבית... כעת צריך להשכיב אותו... ואח"כ צריך להאכיל אותו... ולסדר את הסקנדל... ואילו אני הגבר?? אני משתגע מזה.. אני בורח למנחה מעריב... בורח לכולל ערב... אני לא מסוגל שהרבש"ע הוא הוויז שלי וכל 300 מטר הוא אומר לי ימינה ושמאלה... אני מרגיש צורך לנהל את האירוע!! לקבוע את הקצב... לסמן את היעדים...

אז זהו!! שהקב"ה לפעמים נותן לנו לטעום מה זה קבלת עול מלכות שמים בדרגה הגבוהה... ולו בשביל להעריך את התפקיד של האשה...

את זה אני כבר אשאיר פתוח... כן... אנחנו הגברים פחות אוהבים את עמוד הענן שכל הזמן אומר: שמאל ימין... ימין שמאל... אנחנו רוצים להיות המעפילים... להרים דגל וקדימה... אני הגבאי פה... אני מוביל את העסק קדימה... אז זהו שלא!!! מידי פעם הקב"ה עושה לנו טירונות של 'מערב עד בוקר', אתה מוכן לתת לי את המושכות???

אגב: כשזה קורה... יתכן שזה כרוך בשיבושים בלימוד.. שיבושים בעבודת ה' אבל הרבש"ע לא נבהל... למסע הזה יש חשיבות בפני עצמו!! אם אני רק אסכים מידי פעם לתת לרבש"ע להוביל אותי... זו מדרגה עצומה בעבודת ה'... אבל לתת... לאפשר... לא לכעוס על הרבש"ע שמפריע לי לעבוד אותו... הנה לך עוד דוגמית של מסע... לזהות מה ה' רוצה...

עכ"פ אשתף אותך בתובנה שהתחדדה לי בעקבות ה'מסע' המקוצר והפתאומי הזה מאזור חיוג פרס... שבדיוק הציף לכולנו את התאריך של שליחת האגרות שניות בימים ההם ובזמן הזה... עכ"פ זה מה שאני הספקתי להוציא מהמסע של ה-12 שעות קצרות האלו...

ובכן: לאחרונה מישהו העיר את תשומת ליבי שיום שליחת האגרות שניות... זה תאריך יותר משמעותי ממה שדמיינתי... כי למייעשה כולנו יודעים שבפורים ישראל קבלו את התורה **__ברצון...__** השאלה מתי בדיוק? אז זהו!! שתתפלא לשמוע... כשהרכיבו את מרדכי על הסוס עדיין ישראל לא קבלו את התורה ברצון... וגם כשתלו את המן על העץ עדיין לא... ואפילו בי"ג באדר שאז היה ונהפוך הוא. וכתוב 'ליהודים הייתה אורה' זו תורה... אבל עדיין לא!!!! לא קבלו את התורה ברצון... **__רק מתי כן??__** בסוף בסוף... **__כשהגיעו האגרות שניות!!!__** רק בשלב הזה כתוב 'קיימו וקבלו היהודים', שמכאן לומדים: שקיימו ברצון מה שכבר קבלו בכפיה...

זאת אומרת: יום שליחת האגרות שניות.. **__זו הייתה יריית הפתיחה של קבלת התורה ברצון!!!__**

השאלה היא רק למה?? וחבר שלי הסביר נפלא:

שעם כל הכבוד לפרץ השמחה הפורקן ורווחה שהיה לישראל בימי מרדכי ואסתר... עדיין!!!! עדיין התלווה שם צביטה כואבת בלב... כי סו"ס אל תשכח שה' כמעט רצה לכלות אותנו!!! אז נכון שבסוף לא... אבל אז מה... סו"ס כמעט!!! כמעט זה קרה!!! זה כמו בעל שכתב גט לאשתו... ובסוף... ברגע האחרון הוא חזר בו וקרע את הגט... אז יופי... האישה נרגעה שהוא חזר בו... אבל עדיין!! בעלי כתב לי גט... והוא כבר היה בדרך... אי אפשר להתעלם מהפצע המדמם הזה.. אז נכון שהגט נקרע... אבל בלב?!? הלב נשאר פצוע... ולכן עם כל ה-ליהודים הייתה אורה ושמחה... עדיין כנסת ישראל כאובה.. ה' כמעט גירש אותנו...

__זו הייתה התחושה של כלל ישראל עד!!!! עד האגרות שניות!!__

אבל ברגע שהגיעו האגרות שניות, לפתע בבת אחת התבהרה התמונה.. .הפזל הושלם... ולפתע ישראל גילו למפרע שלמייעשה הכל היה משחק מכור מראש... ה' לרגע לא רצה לכלות אותנו... הוא בסה"כ רצה לריב ריבנו ולנקום נקמתנו ולשלם גמול לכל אויבי נפשנו... רק מה?? גלגלה ההשגחה שבגלל שנהננו מסעודתו של אותו רשע... הגיע לנו עונש שה' העמיד פנים של אויב שנמאס לו מאיתנו וכאילו הוא רוצה לגלגל אותנו מכל המדרגות...)וזה הגיע לנו בגלל שהם לא עשו אלא לפנים אף אני וכו') ולכן נשלחו האגרות ראשונות ולנו זה באמת היה נראה גט כריתות!! אבל למען האמת... הכל היה סתם אחיזת עיניים, זה רק שימש כתשתית לאגרות שניות לשלוח יד במבקשי רעתנו... לכן!! רק כשהגיעו האגרות שניות... אז נעשה הטיפול הרגשי!! כאן ניתנה הרטיה על הפצע המדמם של הרעיה שכעת הבינה שלא היו דברים מעולם...

עד כאן הוורט של חבר שלי... הוורט הזה הותיר אותי נפעם...

הלכתי לרשום לעצמי את הוורט הזה... ואז בטעות.. במקום לכתוב **__אגרות__** ראשונות ושניות... כל פעם התבלבלתי וכתבתי **__לוחות__** ראשונות ושניות... ואז!!! לפתע הבריק לי בראש... רגע רגע... יש קשר נמרץ בין **__לוחות__** ראשונות ושניות ל---בין **__אגרות__** ראשונות ושניות...

זה שוב אותה נקודה!!! הרי ב-ו' בסיון קבלנו את התורה... כמה נפלא היה... קבלנו לוחות ראשונות... חירות ממלאך המוות... חירות מיצר הרע... לומדים ולא שוכחים.. ללא טירחה... כמה טוב היה...

אלא שאז... ביום בהיר עשינו את שטות חיינו!!! וברגע של בלבול וערבוב התפלק לנו איזה חטא העגל... ובום... ברגע אחד הלוחות נשברו, והקלפים נטרפו... ואכן כאדם תמותון... כל הצרות חזרו.. התורה נקנית רק בעמל... לומד ומשכח... ומאז הכל מר ורע... אוף אוף...

אז נכון!!! בסוף למדנו לשמוח עם מה שיש... תגיד תודה שבסוף ה' סלח לנו... ובסוף גם קבלנו לוחות שניות... למדנו לשמוח גם עם לוחות שניות... אבל עדיין!! עמוק עמוק בתוך הלב הפצע מדמם... אאאאוף... למה?? לכל הרוחות... למה חטא העגל הזה היה צריך לקרות לנו?? לא חבל??

__בינינו... התסכול הזה פוגש אותנו בעוד עשרות צמתים ביהדות..__

הרי אם היינו מתאפקים שלא לבכות בחטא המרגלים... הכל היה נראה אחרת.. לא היה לנו תשעה באב... היינו נכנסים לא"י עם משה רבינו תוך י"א יום... וכך לאורך כל הדורות. אם לא היה מקושש וישראל היו משמרים שתי שבתות נגאלים לאלתר... לא חבל? ואם שאול היה הורג את אגג, היה נמחה זכר עמלק וה' שלם... ואם אברהם לא היה אומר במה אדע גם הכל היה נראה אחרת... והכי הכי: אם אדם הראשון היה מתאפק עד שבת ולא אוכל בעץ הדעת היה מגיע יום שכולו שבת... ועוד ועוד ועוד כמה וכמה פרשות דרכים מרכזיים שברגע האחרון החמצנו הזדמנות... **__ובינינו... כל פעם שאתה חושב על זה... זה מחדש צובט את הלב...__**

אוף... למה עם ישראל היו כאלו יקים, ולא הסכימו לחכות למשה רבינו עד שעה ששית... מה אנחנו אשמים שהשעון שלהם היה כ"כ מדויק??

נו... מה התשובה??

אז הנה כשהגיעו האגרות שניות של פורים!!!! האגרות העניקו לנו הבזק אור של ברק שהאיר לנו לא רק את ה**__אגרות__** ראשונות אלא גם את **__לוחות__** הראשונות... ההלו... תרגע.. הכל בגזירת עליון... נכון אגרות ראשונות זה היה נורא ואיום?? נו... וברגע שהגיעו אגרות שניות... מה התברר למפרע? שגם האגרות ראשונות שהתבטלו, הכל היה לטובה!!!!

אז קח בחשבון שעל אותו משקל... ככה זה בכל דבר!!! נכון שהלוחות הראשונות נשברו... ואז נאלצנו לבוסס בשבר הגדול ולהתרגל ללוחות שניות?? אז זהו שלא!! האגרות שניות נתנו לנו קריצה משמים, ש-קח בחשבון... אם בסוף לוחות הראשונות נשברו והלוחות שניות נשארו איתנו.. כנראה שמהרגע הראשון ה' רצה דווקא את לוחות השניות ואת כל העמל התורה שכרוך בזה... אה... אבל מקובלנו שהלוחות נשברו בגלל חטא העגל...??

נכון... גם האגרות ראשונות נשלחו 'רק' בגלל שנהנו מסעודתו של אותו רשע... נו... וזה לא סתירה שכשהאגרות השניות הגיעו, התברר למפרע שהאגרות הראשונות בעצמם היו טוב גמור!!!! נו... איך זה מסתדר?? על זה נאמר: 'כי אני יודע המחשבות אשר אני חושב עליכם, מחשבות טובות ולא לרעה, לתת לכם אחרית ותקווה', כלומר: בסוף בסוף מתברר ש-ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלוקים עמדי... בסוף התהליך מתברר שהכל חותר לטוב גמור!! גם רגעי ההסתרה הגדולים ביותר... עדיין תתכונן להפתעות... שלפתע יתברר שהכל חתר לטוב גמור!!!! גם בחטא המרגלים... אאאאוף... למה הם בכו?? אם רק היו מתאפקים טיפה היינו חוסכים את כל הטרלול הזה?? נכון מתסכל?

אז זהו שלא... במבט לאחור מותר לנו להבין... שסוף כל סוף... ה' כנראה רצה אותנו במדבר 40 שנה... היה בריא לכלל ישראל להמתין 40 שנה במדבר וללמוד את כל התורה כולה ורק אז להיכנס לארץ... (כך מפורש להדיא במדרש) אה... אם ככה... אז למה זה נקרא עונש?

לא!!! זה לא סתירה... אם ה' היה רוצה אותנו במדבר 40 שנה, או שהוא היה עושה את זה ולא בדרך של עונש, או שהוא לא היה עושה את זה בכלל... אבל ברגע שחטאנו והגיע לנו עונש... הוא נתן לנו עונש כזה שבלי כל קשר, ה' ברר לנו את זה כי זה הכי טוב לנו.. נעצור כאן!! זה החידוש שהתחדש על 'אדמת' מסע 12 השעות של הד"ש מהאגרות השניות שהגיעו בליל שני האחרון מהרצים רוכבי הרכש הבליסטיים שיצאו מבוהלים ודחופים משושן הבירה.. מזל טוב קבלת התורה ברצון...

גליון 1118 - שנה כב'
יהדות באהבה
פרשת קרח
הפטרה "ויאמר שמואל"

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות ©

שבת כח' סיון התשפ"ו

	הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
י-ם	19:28	20:20	21:18
ת"א	19:28	20:19	21:15
חיפה	19:31	20:23	21:19
ב"ש	19:28	20:19	21:15

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל   לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

לפני עשרות שנים ביקר בארץ הגאון רבי **אברהם יפהן** זצ"ל-חתנו של **הסבא מנובהרדוק** זצ"ל, וראש ישיבות "בית יוסף"-ומסר שיעור בישיבתו של נכדו רבי **אהרן** זצ"ל, שהתגורר בשכנות לרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל. בסיום השיעור שאל הגאון האורח: יש כאן תלמיד ספרדי? ניגש אחד האברכים, והגאון האורח אמר לו: היום נוכחתי לדעת, שתפארת היהדות הספרדית לא נגוזה!
הבוקר פגשתי את ה"**מחנה אפרים**"!".. לתמיהת השומעים, השיב: התפללתי הבוקר בבית הכנסת, ולידי ישב תלמיד חכם ספרדי. **בכל נושא שדיברנו** ידע לצטט את סוגית הגמרא, הרמב"ם, הטור והשו"ע בלשונם! נענה נכדו הגאון רבי אהרן זצ"ל, ואמר: אכן, אכן, זהו הרב בן ציון אבא שאול, והגדרה של ה"מחנה אפרים" ממש הולמת אותו!

פעם אחת בא אל הגאון רבי **חיים קניבסקי** שליט"א בחור שנפגש עם המדוברת וקבע כבר פגישה שניה עמה. בנתיים הציעו לו **הצעה אחרת** עדיפה משל זו, ביטל את הפגישה עם הראשונה וקבע עם השניה, ושאל אם עשה נכון. אמרתי לו שלא עשה נכון, כיון שקבע היה צריך להיפגש.

אמר לי הבחור כי ה' שילם לו מיד, כי לאחר שקבע פגישה עם השניה טילפן השדכן שהיא מבטלת את הפגישה. כאשר עשה **כן יעשה לו.**

פעם שהה אדם בבית הרב **פטילון ליאון** זצ"ל, ולפתע ראה חתולה נכנסת לבית הרב ונעמדת. הרב פטילון התבונן בה ואמר: "לכי, את מתוקנת!!" ומיד יצאה החתולה. שאל המקורב לרב: מי זאת? זוהי נשמה של בחורה שהייתה בת שבע עשרה ענה הרב, אשר חיללה את השבת ובאה בגלגול חתולה, עתה באה הנשמה **על תיקונה** וברגע זה נדרסה למוות. משיצא המקורב מבית הרב, גילה לתדהמתו את נבלת החתולה מושלכת באמצע הכביש, היא נדרסה ע"י משאית ברגע שיצאה מביתו של הצדיק. הספורים מעטים הם מיני רבות מתוך **הספורים** שהיו עם הרב פטילון בהם ראו אנשים רבים ישועות ונחמות.

לפני שאתה יודע משהו,
עליך לדעת לשם מה אתה חי?

לע"נ רחל (רשל) אלבז
בת קלרה ואליהו

נתנו לאדם
גרזן ואמרו לו
יש לך משימה בתוך 8
שעות ליכרות עץ מאד
עבה ביער לקח האיש
את הגרזן והשחיז אותו
במשך 6 שעות תוך 2
שעות כרת את כל
העצים שהיו ביער
לכל אדם ישנם כוחות
צריך לדעת לנצלם

בתקופה שהרב **מרדכי אליהו** זצ"ל היה מאושפז בבית החולים, והרב לא היה יכול להרים ספר שלם **מרוב חולשה**, צילמתי דף אחד מהרמב"ם ועטפתי אותו בניילון כדי שיהיה קשיח והרב יוכל לילמוד בו כשירגיש טוב יותר.

הרב לקח את הדף והיה קורא בו **מבעד למכשירים** המחוברים אליו. אחרי שתי דקות הוא היה מזיע מרוב מאמץ, המשקפיים שלו היו מתמלאות לחות, אבל הרב לא היה עוזב את הדף. אנשים נכנסים ויוצאים מחדרו, והרב **לא שם לב**. כל כולו שקוע בלימוד של הרמב"ם.

נקודה למחשבה

מסופר על מלך רב עוצמה ולמרות הכול הוא אינו מאושר לא רק שאינו מאושר הוא עצוב ולמלך היה משרת מאושר מאד בכל בוקר הוא נהג להעיר את המלך בחיוך ולהגיש לו את ארוחת הבוקר תוך שהוא מפזם שירים עליזים יום אחד ציווה המלך לקרוא לו "משרתי" אמר לו מה הסוד שלך ?איזה סוד עול מעלתו ? שאל המשרת **סוד השמחה** שלך אין שום סוד הוד מעלתו השיב המשרת "לא יכול להיות אתה משקר "איך זה שאתה תמיד שמח ועליז איך?
הוא לא הצליח להסביר לעצמו מדוע המשרת הזה מאושר כשהוא חי בצימצום, כדרכם של מלכים כועסים **מבולבלים ומתייסרים** הוא כינס את כל יועציו וסיפר להם על השיחה עם המשרת למה האיש הזה מאושר ? שאל תשובתם הייתה שזה משום שהוא מחוץ למעגל "מחוץ למעגל " ? תמהה המלך כן ענו יועציו וזה מביא לו אושר שאל המלך, לא אדוני זה מה שגורם לו שלא יהיה אומלל הסבירו לו **מעגל התשעים ותשעה** הסבירו למלך שלא הבין דבר מהשיחה יועציו הרגיעו אותו והבהירו לו שיוכלו להוכיח את ההסבר באמצעות מעשים בכך שנגרום למשרת להיכנס למעגל כיצד עשו זאת ?
הם קשרו לדלת ביתו של המשרת שק ובו תשעים ותשע מטבעות מזהב והצמידו אליו את הפתק הבא האוצר הזה שלך על היותך איש טוב תיהנה ממנו ואל תאמר לאיש כיצד מצאת אותו, המשרת המאושר רוקן את שק מטבעות הזהב על שולחנו, והחל לספור וגילה שיש בשק רק תשעים ותשעה מטבעות, שדדו אותי!... הוא צעק בזעם, והתחיל לחפש על השולחן, על הריצפה, אך לא מצא... תשעים ותשעה מטבעות זה הרבה כסף, אך חסר מטבע אחד כדי שיהיה שלם, חשב בליבו, לקח עט ונייר והחל לחשב כמה זמן ייקח לו לחסוך את **המטבע המאה**. הוא חשב שכאשר יהיו לו מאה מטבעות הרי שיהיה עשיר ויוכל להפסיק לעבוד.
חישב וחישב ואמר אני אעבוד הרבה ואחסוך את משכורתי אמצא עבודה נוספת עד הלילה לאחר עבודתי בארמון, **אבקש גם מאשתי** שתחפש עבודה בכפר לתקופת מה... וכך הפך המשרת לעצוב וזועף ומצב רוחו היה עגום וזאת בעקבות המחשבות להשיג עוד מטבע.
מלך יקר שלנו, זהו ההסבר שלנו, המשרת נכנס למעגל התשעים ותשע...

לפעמים אנו נוטים לחשוב שהאושר שלנו נמצא **בנקודה מסויימת** והוא תלוי בהון שנצליח לצבור בכבוד שירכשו לנו הבריות.
סוג של פסגת שאיפות מדומיינות אולם האושר נמצא רק בהווה ובהסתפקות בקיים. (העורך)

מה המים יורדים טפין טפין ונעשים נחלים נחלים
כך התורה אדם למד שתי הלכות היום ושתים למחר
עד שנעשה נחל נובע

העלון לעילוי נשמת: הרב **יום טוב ידיד הלוי** זצ"ל   הרב **אליהו לופס** זצ"ל   זכותם תגן עלינו

טועמיה - דפוס ספיר פרשת קרח תשפו

לאברך ירא שמים נולד ל"ע ילד חרש-אילם, נכנס האברך אל הקודש פנימה וגולל בפני הרבי **מרדכי בידרמן** זצ"ל את סיפור הילד, תוך שהוא מדגיש שכבר ביקר אצל רופאים מומחים מהגדולים בארץ, והם אינם נותנים שום תיקווה לשינוי מצב הילד על פי הרפואה הטבעית, האדמו"ר בירך ואף הבטיח מפורשות: "הוא עוד ידבר!..." חלפה שנה והילד **עדיין אינו מדבר**, שוב הגיע האברך אל הרבי שיבקש עליו רחמי שמים, אולם הרבי פנה אליו בקול מתרעם ואמר: "ומילה שלי כבר איננה מילה? הלא אמרתי שידבר והוא עוד ידבר!" ואכן כעבור זמן קצר חל לפתע שינוי אצל הילד, הוא החל לדבר ולשמוע כנגד כל תחזיות הרופאים.

איש שמן אחד עומד שעה
ליד גן ילדים.
הגננת מתחילה לחשוד,
היא ניגשת אליו ושואלת אותו:
"אתה מחכה לילד?" אז השיב
לה האיש:
לא, אני סתם שמן"..
****
שאלו את החתן "בשביל מה
באת עם מגפיים?"
"כי אני לא יודע **לאיזה בוץ**
אני נִכנס"...

שמעת פעם
דבר מוסר נאה,
אל תחשוב
שיש לך כבר
מה "למכור".
חרטהו היטב
בליבך ומוכרהו
קודם כל
לעצמך

אחד
הקשיים
בדרך
אל
השמחה
הוא
תסמונת
ההשוואות

תלמיד אחד של הגאון רבי **חיים מוולוז'ין** זצ"ל בעל כשרון נפלא, עבר עליו רוח "חופש", ויעזוב את הישיבה, ויסע לבערלין והתמכר ללמודי חכמות חול, ונעשה מלומד וחכם גדול, אבל נעשה חפשי מן המצוות, ועבר על כל איסורין שבתורה. והגאון רבי חיים זצ"ל **הצטער מאוד** שתלמיד בעל כשרון כזה עזב לימוד התורה, אבל לא היה לאל ידו להשיבו. כשגמר התלמיד חוק למודו, ושב לארצו ולעירו, סר בדרכו לרבו רבי חיים זצ"ל, שאף בהיות התלמיד חפשי בדעות ובמעשים, כבד את מי שהיה רבו, כי ידע ישרו, אמתו וחכמתו.

רבי חיים שאלהו, שמעתי שנעשית חפשי מן המצוות, מדוע? התלמיד השיב שכן הוא, חפשי הוא מהמצוות, והחל להקשות על הדת והאמונה קושיות חותרות תחת יסודי הדת. הגאון רבי חיים זצ"ל ישב בדומיה ושמע, וכשהתלמיד גמר קושיותיו, שאלהו, **הגידה האמת** אם מפני שנולדו במוחך הקושיות והספקות עברת על דברי תורה, או להפך, מפני שעברת תחלה על דברי תורה ומצות, בקשת ומצאת הקושיות? התלמיד החפשי הודה על האמת שתחילה עבר על המצוות ואח"כ מצא הקושיות. אם כן, ענה הגאון רבי חיים זצ"ל- **אין אלו קושיות** אלא תירוצים-ועל תירוצים אין לי תירוץ.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

מאתיים וחמישים מקטירי הקטורת, אשר חלקו על כהונתו של אהרן הכהן, נשרפו באש שיצאה מאת ה'. לאחר מכן נצטווה משה רבינו לומר לאלעזר בן אהרון הכהן שירים את המחתות מבין השריפה,
ויירקע מהם ציפוי למזבח,
ויהיו לאות לבני ישראל.
ורבותינו שאלו: מדוע אלעזר, מדוע לא עשה זאת אהרן הכהן בעצמו? האנשים האלו שילמו בחייהם על מחלוקתם כנגד אהרן. אם אהרן עצמו יקח את המחתות לרקען, יהיה זה
כעין שמחה לאיד חלילה כעין הפגנת נצחון. וזאת אין לעשות.
איזו גדלות רוח הורתה לנו התורה – גם אם נצחת, אל תפגין קורת רוח. אדרבה, תצטער על שכך עלה בגורלם!
כאשר רבן גמליאל התעמת עם רבי יהושע, במחלוקת לשם שמיים, וחכמי ישראל ראו לנכון להשעות את רבן גמליאל לזמן מה מנשיאותו, הם לא מינו תחתיו את הגדול מביניהם, את רבי יהושע עצמו. כי אז,
יהיה בכך משום פגיעה ושמחה לאיד. כעין הפגנת נצחון. רק משום כך, הם דילגו על רבי יהושע ומינו את רבי אלעזר בן עזריה, בן השמונה עשרה!
הבה נלמד מכך, את התועלת שבהבלגה.
הבה נדע, שעימות הוא דבר שבדיעבד,
וגם אם מנצחים בו יש להצטער על שהוזקקנו לכך!

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

יש אנשים שהבעיה
היחידה שלהם היא עצם קיומו
של החוק והעונש הצפוי
בעקבותיו.
אלה מסייעים לאדם להפנים
את המציאות
שיש דין ויש דיין
שאין מושג של איש הישר
בעיניו יעשה.

ליבתו רבי **זאב אידלמן**
זצ"ל שבבני ברק היה רבי
שלום שבדרון זצ"ל רגיל
להגיע, והיו לומדים מתחילת
הלילה עד אשמורת הבוקר
והולכים בשמחת התורה
להתפלל כוותיקין.

אודות זה סיפרו גם השכנים
כי פעם הגיע רבי שלום אל רבי
זאב, וישבו ולמדו כל הלילה.

בשעת אשמורת הבוקר אחרי
עמלם ויגיעתם, יצאו בריקוד
סוער במרפסת ביתו...

רגישות היא בסיס למצוות
"ואהבת לרעך כמוך".
רגישות כזאת אפינה את הגאון
רבי **חיים ברים** זצ"ל.

פעם ישב אדם ידוע שבעה ל"ע,
ואחיו ישב במקום אחר. חשבו
אנשים ששניהם יושבים יחד ובאו
לבית האח בתקווה למצוא את
האיש המפורסם.
כשבאו, וראו את האח השני,
הפטירו "המקום ינחם" והלכו מיד
לביתו של **האח המפורסם**.
אבל כשהגיע רבי חיים ברים,
האריך עמו בשיחה
שעה ארוכה, עד שחש הלה
שהגיע הרב רק למענו...

בואו והצטרפו
לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

הענקת הנאה ושמחה
לאחרים,
היא ההנאה שלך.

נוסח מצבתו נעתיק כאן קטע נוסף מצוואתו
רבי **שלמה זלמן** זצ"ל "המצבה תהיה כרגיל...
יש הרשות להוסיף את הדברים כדלהלן:
העמיד תלמידים בישיבת קול תורה,
והרביץ תורה לרבים".
רבנו הגדול, **שהרביץ תורה** לכל כלל ישראל
במסירות נפש ודאג לכולם כאבא טוב, הרשה
לכתוב על צוואתו רק משפט קצר, מצומצם,
שגרתי לכאורה.
על פי ההלכה **מותר להוסיף** קצת בשבחיו של
הנפטר, ובתנאי שלא יגזימו, ועל כן החליט בניו
להוסיף עוד שתי מילים על גבי המצבה: "העמיד
תלמידים הרבה בישיבת קול תורה,
והרביץ מעודו תורה לרבים". זוהי ענווה אמיתית
– עד הרגע האחרון!

רבי אלימלך מליזנסק אמר:
בשעה שאבוא לעולם הבא וישאלו
אותי אם למדתי תורה אומר "לא"
נזהרת בתפילה – "לא",

עסקת במצוות ובמעשים טובים –
"לא", יאמרו לי "אם כך, קיימת את
הציווי **מדבר שקר תרחק**, לפחות
אתה דובר אמת ומטעם זה בלבד אתה
ראוי לחיי העולם הבא".

בוא וראה
כמה חביבין
ישראל לפני
הקב"ה-
שבכל מקום
שגלו
שכינה
עמהן.

כורדי גוי פוגש ברועה צאן
ואומר לו, "אם אני אומר לך
כמה כבשים יש לך מה אתה נותן
לי?" אומר לו הרועה צאן, "אני
אתן לך כבש אחד". הכורדי
מוריד את הראש, מרים ואומר
לו, "יש לך 219 כבשים!" "איך
ידעת?!" מתפלא הרועה צאן
ונותן לו אחד. איך שהכורדי
הולך הרועה צאן קורא לו
ואומר, "אם אני מנחש איזה עדה
אתה, תחזיר לי את הכבש?"
הכורדי מסכים והרועה צאן
אומר, "אתה כורדי!" "איך
ידעת?" הוא מתפלא, עונה לו
הרועה צאן,
"כי רק כורדי ייקח
את הכלב ...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה,
שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לולויה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה.
פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, החסיד מנשה בן רחמה, רפאל ואלברט בני קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, הרב אלעזר בן שמחה,
הרב יורם אברג'יל, יחזקאל ושמואל בני שמחה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, מרים בת זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי,
ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמגי
הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, דוד בן איזה, יעקב בן שרה ברסקה, **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

זו לא סתם שקית.
זה VIDANK

במחירי ייצור מהמזרח

מותג נמדד כבר בשקית הראשונה.
ב–Vidank יוצרים עבורכם שקיות ומארזים ממותגים בעיצוב מוקפד ובחומרים איכותיים במחירי ייצור מהמזרח הרחוק.

סטייל יוקרתי. עלות חכמה.

vidank
וידאנק . שקיות ומארזים בסטייל

פיתוח קונספט למארזים ממותגים

שקיות ממותגות בעיצוב פרימיום

עיצוב וסטיילינג למותג

052-647-8000
office@vidank.com | www.vidank.com

בס"ד

שירות
מהיר
ואיכותי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

הזמינו עוד היום את חוברות עלוני השבת
של 'ספיד', בשילוב הטקסט שלכם בשער!

הצטרפו למאות לקוחות מרוצים שנהנים מהמהירות והשירות של דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל So25004569@Gmail.com
» קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 «

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם